Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune

Arkivsak:	21/374
Møtedato/tid:	19.01.2022 kl. 09:00
Møtested:	Kommunestyresalen, Rissa

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Karoline Lorentzen på telefon 984 22 653, eller e-post: karoline.lorentzen@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 12.01.2022

Kurt Myrabakk (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Karoline Lorentzen
rådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/22	Rapport - forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp
02/22	Etterlevelseskontroll 2021
03/22	Rullering av plan for forvaltningsrevisjon - videre arbeid
04/22	Oppfølging av selskaper og kontrollutvalgets sak 57/21
05/22	Kontrollutvalgets årsplan 2022 - resterende datoer
06/22	Kommunens oppfølging av revisjonsrapport med varsel om mulig pålegg om å etablere en farekartlegging vedr parasitter i drikkevann
07/22	Referatsaker
08/22	Eventuelt
09/22	Godkjenning av møteprotokoll

Rapport - forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp

Behandles i utvalg	**Møtedato**	**Saknr**
Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune	19.01.2022	01/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen
Arkivkode FE - 217, TI - &58
Arkivsaknr 21/11 - 11

Forslag til vedtak
Kontrollutvalget tar rapport fra forvaltningsrevisjon av selvkost vann og avløp til orientering og oversender den til kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon selvkost vann og avløp til orientering.
2. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren snarlig følger opp de svakheter som rapporten avdekker, deriblant:
    a. Påse at klausulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig
    b. Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og - øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende
    c. Sørge for at regelverket for selvkostfond for avløp blir håndtert i samsvar med regelverket, også for fondet fra Rissa kommune.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget en skriftlig tilbakemeldig innen 15.08.2022 på hvordan de svakheter som rapporten avdekker er fulgt opp.

Vedlegg
Forvaltningsrevisjonsrapport - selvkost vann og avløp

Saksopplysninger
Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjon av selvkostområdet vann og avløp i møte 18.12.2020 (sak 33/20). Prosjektplan ble levert til kontrollutvalgets møte 17.02.2021 (sak 16/21) og revidert prosjektplan ble behandlet 01.03.2021 (sak 20/21). Etter flere forsinkelser i prosjektet ble endelig frist for levering av rapport til sekretriatet satt til 05.01.2022.

Sekretariatet mottok endelig rapport fra forvaltningsrevisjonen den 05.01.2022. En foreløpig rapport hadde da vært sendt på høring til kommunedirektøren. Høringssvaret som er vedlagt rapporten, har kun medført mindre korrigeringer i den endelige versjonen.

Følgende problemstilinger ligger til grunn for rapporten:

1. Hvordan opplever innbyggerne vannkvaliteten? (beskrivende)
2. Har kommunens vannforsyning tilfredsstillende kvalitet?
3. Har kommunens avløpssystem tilfredsstillende kvalitet?
4. Beregner Indre Fosen kommune gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav?

Datamaterialet som rapporten bygger på kommer fra intervjuer, gjennomgang av dokumenter og kommuneregnskapet, brukerundersøkelse, henvendelser til private vannverk samt offentlig tilgjengelig informasjon vedrørende vannkvalitet.

Svarprosenten på brukerundersøkelsen var på 25 % (910 svar av 3681 utsendte spørreskjema). Jo mindre populasjonen er, jo høyere svarprosent er nødvendig for å få et nøyaktig og dermed mer pålitelig resultat. I denne undersøkelsen har vi en forholdsvis stor populasjon og revisjonen vurderer at en svarprosent på 25 prosent gir muligheter for å benytte dataene.

Hvordan opplever innbyggerne vannkvaliteten?
Revisor konkluderer med følgende:

- Innbyggerne oppgir at de er fornøyde med både smak, temperatur, klarhet og lukten på drikkevannet. Samtidig viser svarene at det er innbyggere tilknyttet privat vannverk som er mest fornøyd med vannet.
- Blant vannverkene er det Råkvåg og Vanvikan som har de minst fornøyde innbyggerne. Tilsvarende resultat gjelder for vanntrykket.
- Innbyggerne har i stor grad tillit til at vannkilden ikke blir forurenset.
- Flertallet har også tillit til distribusjonssystemet for vann, men også her er tilliten noe lavere blant innbyggerne tilknyttet kommunalt vannverk enn privat vannverk
- Alt i alt, så fremstår innbyggerne fornøyd med vannforsyningen. Samtidig viser dataene at det er noen forskjeller mellom privat og kommunalt vannverk, samt de ulike vannverkene.

Har kommunens vannforsyning tilfredsstillende kvalitet?
Revisors konklusjon er at Indre Fosen kommunes vannforsyning har tilstrekkelig kvalitet, men det er enkelte svakheter. De største svakhetene er at ROS-analysene som kommunens overordnede sikkerhets- og beredskapsplan bygger på er gamle (fra henholdsvis 2016 og 2017), det er ujevn utskiftningstakt på vannledninger og arbeidet med beredskap kunne vært bedre. Flere av de kommunale vannverkene har ikke gjennomført beredskapøvelse i 2019 og 2020.

Har kommunens avløpssystem tilfredsstillende kvalitet?
Revisor konkluderer med at kommunens avløpssystem har utfordringer og at det derfor kan være vanskelig å si at kvaliteten er tilstrekkelig. Utfordringene er blant annet knyttet til rensedistriktene og anlegg med slamavskillere. Datamaterialet viser at det til dels er høye andeler med fremmedvann som kommer inn i systemet.
Videre er det avdekket utfordringer når det gjelder tilstrekkelig dimensjonering.
Det er også avdekket at det ikke er utarbeidet beredskapsplan og at beredskapsøvelser ikke er gjennomført. Det mangler også en systematisk plan over tilsyn med egne anlegg.

Beregner Indre Fosen kommune gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav?
Revisor konkluderer med at Indre Fosen kommune beregner gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav.
Kommunen har imidlertid selvkostfond som er eldre enn 5 år. En andel av dette selvkostfondet kan tilskrives merinnbetalinger fra innbyggere i gamle Rissa kommune. Intensjonen med regelverket for selvkost tilsier at dette er innbyggerne i gamle Rissa kommune sine midler.

Kommunen har bare dokumentasjon fra og med regnskapsåret 2020. Ifølge regelverket er kravet at kommunen skal kunne dokumentere beregningen av samlet selvkost for 5 år. Revisor kan derfor ikke slå fast at dokumentasjonsplikten er fullt ut ivaretatt.

Revisors anbefalinger

På bakgrunn av vurderinger og konklusjoner har revisor følgende anbefalinger om kommunedirektørens videre arbeid innenfor vann og avløp:

- Påse at klasulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig
- Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og – øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende
- Ha en oppfatning av hvordan selvkostfond avløp skal håndteres, siden deler av fondet ifølge intensjonen med regelverket for selvkost er midler som tilhører innbyggere i gamle Rissa kommune

Forvaltningsrevisor Unni Romstad vil presentere rapporten for kontrollutvalget i møtet og vil samtidig kunne svare på spørsmål fra utvalget.

Vurdering og konklusjon
Rapporten svarer ut problemstillingene, og konklusjonene ser ut til å være tilstrekkelig dokumentert.

Selv om kommunen oppfyller mange av kravene er det også noen forbedringsområder, og revisor har gitt 3 anbefalinger.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten til orientering og legge den frem for kommunestyret med forslag om at revisors anbefalinger følges opp av kommunedirektøren.

FORVALTNINGSREVISJON

SELVKOSTOMRÅDENE VANN OG AVLØP

ENDELIG RAPPORT

Indre Fosen kommune

Desember 2021

FR 1162

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Indre Fosen kommunes kontrollutvalg i perioden februar 2021-desember 2021.

Kontrollutvalget skal påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 punkt c). Forvaltningsrevisjon innebærer å gjøre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger[1].

Revisjonsteamet har bestått av oppdragsansvarlig Unni Romstad, prosjektleder Mette Sandvik, og kvalitetssikrere Arve Gausen og Margrete Haugum. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Indre Fosen kommune, jf kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs[2] standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidtnorge.no.

Namsos, 05.januar 2022

Unni Romstad

Oppdragsansvarlig revisor

[1] Kommuneloven § 23-3, 1.ledd

[2] Norges Kommunerevisorforbund, www.nkrf.no

SAMMENDRAG

På bakgrunn av kontrollutvalgets bestilling omfatter dette forvaltningsrevisjonsprosjektet en vurdering av kvalitet i vannforsyningen og kvalitet på avløpssystemet. Prosjektet omfatter også en presentasjon av innbyggernes oppfatning av vannkvaliteten og en gjennomgang av gebyrberegningene for vann og avløp.

Vannkvalitet

Samlet sett er innbyggerne i Indre Fosen fornøyd med vannforsyningen og vanntrykket. Både smak, temperatur, klarhet og lukt på drikkevannet oppfattes tilfredsstillende. Det er noen forskjeller mellom privat og kommunalt vannverk, og det er innbyggere som er tilknyttet private vannverk som er mest fornøyd med vannet. Det er også forskjeller mellom vannverkene, og det er Råkvåg og Vanvikan som har de minst fornøyde innbyggerne.

Innbyggerne har tillit til at vannkilden ikke blir forurenset, og tillit til distribusjonssystemet for vann. Tilliten er lavere hos innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk, samtidig som tilliten til alternativ vannleveranse er noe høyere blant de med privat vannverk. Rundt 60 prosent av innbyggerne har tro på at kommunen greier å forsyne sine innbyggere med godt drikkevann i fremtiden.

Kvalitet vannforsyning

Revisors konklusjon er at Indre Fosen kommunes vannforsyning har tilstrekkelig kvalitet. Innbyggernes opplevde kvalitet på vannet støtter denne konklusjonen. Det framkommer likevel at det er svakheter knyttet til alder på ROS-analyser, ujevn utskiftningstakt og beredskapsplaner/-øvelser.

Tilstrekkelig kvalitet avløpssystem

Vi kan ikke entydig slå fast at kommunens avløpssystem har tilstrekkelig kvalitet. Det er utfordringer knyttet til kapasitet i rensedistriktene og dimensjonering. Det er også svakheter knyttet til beredskapsplaner og -øvelser og systematisk tilsyn med egne anlegg.

Selvkostberegninger

Revisor konkluderer med at Indre Fosen kommune beregner gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav. Kommunen har selvkostfond som er eldre enn 5 år, og bør vurdere hvordan dette skal håndteres. Revisor kan ikke slå fast at dokumentasjonsplikten er fullt ut ivaretatt.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord 3

Sammendrag 4

Innholdsfortegnelse 5

1 Innledning 8
1.1 Bestilling 8
1.2 Problemstillinger 8
1.3 Metode 8
1.4 Bakgrunn 10
1.5 Rapportens oppbygging 14

2 Vannkvalitet 16
2.1 Problemstilling 16
2.2 Revisjonskriterier 16
2.3 Presentasjon av funn 16
2.3.1 Bakgrunnsinformasjon 16
2.3.2 Kvalitet på vannet 16
2.3.3 Tillit til vannleveranse 18
2.3.4 Helhetsvurdering 21
2.3.5 Oppsummering 22

3 Kvalitet vannforsyning 23
3.1 Revisjonskriterier 23
3.2 Innhentet informasjon 23
3.2.1 Farekartlegging av drikkevannet 23
3.2.2 Grenseverdier for drikkevann 27
3.2.3 Kapasitet og nødvann 31
3.2.4 Tilstand og vedlikehold av ledningsnettet 35
3.2.5 Internkontroll 40
3.3 Vurdering 45
3.3.1 Farekartlegging av drikkevannet 45
3.3.2 Grenseverdier for drikkevann 45
3.3.3 Kapasitet og nødvann 46
3.3.4 Vedlikehold og fornying 46
3.3.5 Internkontroll 47

4 Kvalitet avløpssystem 48
4.1 Problemstilling 48
4.2 Revisjonskriterier 48
4.3 Innhentet informasjon 48
4.3.1 Renseanlegget 49
4.3.2 Rensekrav for avløpsvann 51
4.3.3 Avløpsnettet 54
4.3.4 Vedlikehold og beredskap 56
4.3.5 Kommunale avløpsanlegg 58

4.4 Vurdering 58
4.4.1 Renseanlegget 58
4.4.2 Rensekrav for avløpsvann 58
4.4.3 Avløpsnettet 59
4.4.4 Vedlikehold og beredskap 59
4.4.5 Kommunale avløpsanlegg 59

5 Selvkostberegning 60
5.1 Problemstilling 60
5.2 Revisjonskriterier 60
5.3 Selvkost 60
5.3.1 Momentum 63
5.3.2 Inntekter 64
5.3.3 Beregningsgrunnlag for driftskostnader 64
5.3.4 Beregningsgrunnlag for kapitalkostnader 65
5.3.5 Selvkostfond 66
5.3.6 Dokumentasjon 69
5.4 Vurdering 69

6 Høring 72

7 Konklusjoner og anbefalinger 73
7.1 Konklusjon 73
7.2 Anbefalinger 73

Kilder 74

Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier 75

Vedlegg 2 – Høringssvar 83

Tabell

Tabell 1. Kommunal vannforsyning Indre Fosen 13
Tabell 2. Prøveresultater 29
Tabell 3. Vannkvalitet Indre Fosen 30
Tabell 4. Vannforsyning Indre Fosen 32
Tabell 5. Beredskapsplan og beredskapsøvelse 33
Tabell 6. Lekkasjer 36
Tabell 7. Bevilgninger til investeringer i vann og avløp 2021 37
Tabell 8. Regnskap og regulert budsjett for investeringer produksjon av vann, per prosjekt 2019 og 2020 38
Tabell 9. Regnskap og regulert budsjett 2019 og 2020 for V/A 40
Tabell 10. Rensesystem 52
Tabell 11. Prøvetakning 53

Tabell 12. Økonomiske ressurser 57
Tabell 13. Selvkostgrad og utvikling årsgebyr 62
Tabell 14. Fordeling av indirekte kostnader 65
Tabell 15. Selvkostfond før 2018 67
Tabell 16. Memoriaposteringer før 2018 67
Tabell 17. Memoriaposteringer vann.....68
Tabell 18. Selvkostfond avløp.....68

Figurer

Figur 1. Skisse organisering.....12
Figur 2. Tilknyttet kommunalt eller privat vannverk. N=910. 16
Figur 3. Om innbyggerne er fornøyd med smak, temperatur, klarhet og lukt på drikkevann, samt vanntrykket. N=910.....17
Figur 4. Innbyggernes grad av tillit til at vannkilde ikke blir forurenset. N=21. 19
Figur 5. Om grad av tillit til at distribusjonssystemet av vann blir fornyet, er i tilfredsstillende stand og om det blir forurenset. N=910. 19
Figur 6. Innbyggernes grad av tillit til alternativ vannleveranse. N=910. 20
Figur 7. Innbyggernes helhetsvurdering av vannforsyning, fordelt etter totalt, privat vannverk og kommunalt vannverk. N=910. 21
Figur 8. Kartutsnitt Rissa 26
Figur 9. Prøvetakningsplan for Kvithyll 54
Figur 10. Selvkostkalkyle.....62

1 INNLEDNING

I dette kapittelet gjennomgår vi bestilling, problemstillinger og bakgrunn for prosjektet.

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget bestilte en forvaltningsrevisjon av vann– og avløpsområdet i Indre Fosen kommune i sitt møte 17. februar 2021. Endelig prosjektplan ble vedtatt 01.mars 2021. Forvaltningsrevisjonen skulle omfatte:

- Kvalitet i vannforsyningen
- Kvalitet på avløpssystemet
- Innbyggernes oppfatning av vannkvaliteten
- Kontroll av gebyrberegningen for vann og avløp

Kontrollutvalget ønsket at prosjektet også skulle omfatte private vannverk. Revisor har ingen innsynsrett i private vannverk, og kunne bare benytte tilgjengelig offentlig informasjon for disse (se likevel avsnitt 1.3). Vi gjør oppmerksom på at prosjektet omhandler et utvalg lovområder og er ikke dekkende for alle lovkrav som gjelder for vann og avløp. Når det gjelder selvkostkalkyler har vi avgrenset undersøkelsen til å gjelde for året 2020.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger vil bli besvart i rapporten:

1. Hvordan opplever innbyggerne vannkvaliteten?
2. Er kommunens vannforsyning av tilstrekkelig kvalitet?
3. Er kommunens avløpssystem av tilstrekkelig kvalitet?
4. Beregner Indre Fosen kommune gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav?

1.3 Metode

<u>Intervjuer</u>

Det har vært byttet sektorleder og leder kommunalteknikk i 2020. Nåværende sektorleder og leder kommunalteknikk fikk utsendt spørsmål fra intervjuguiden på forhånd for intervjuet, slik at de hadde mulighet for å innhente nødvendig informasjon. Leder kommunalteknikk svarte skriftlig på spørsmålene. To driftsoperatører ble intervjuet via Teams. Alle intervjuer er verifisert.

Kommunens kontaktperson i Envidan har vist revisor hvordan programmet Momentum brukes.

Dokumenter

Revisor har gått gjennom relevante kommunale dokumenter for kommunens vann– og avløpstjeneste. Dette omfatter kommunale styringsdokumenter, kommunale planer, politiske vedtak og rutiner for vannverkene. Vi har også benyttet dokumentasjon fra selvkostberegninger og kommunens regnskap, og det er innhentet data om kommunale vannanlegg fra Mattilsynet.

Vi viser til litteraturlisten for fullstendig oversikt.

Forespørsel til private vannverk

Ifølge kommunens hjemmeside har Indre Fosen syv private vannverk. Revisor har forespurt disse vannverkene om informasjon. Vi har fått tilbakemelding fra ett privat vannverk. Ett vannverk ønsket ikke å delta, og tre var ikke tilgjengelig på telefon og/eller epost.

Brukerundersøkelse vann og avløp

For å samle inn data om innbyggerens oppfatning, ble det sendt ut en brukerundersøkelse med tema vann og avløp. Indre Fosen kommune var ansvarlig for å sende ut brukerundersøkelsen, og revisor fikk anledning til å legge inn enkelte tilleggsspørsmål. Undersøkelsen er sendt ut gjennom bedrekommune.no og svarUT-tjenesten.

Revisor ønsket å nå innbyggere som er tilknyttet både kommunale vannverk og private vannverk. En fellesnevner for disse innbyggerne er at de er tilknyttet kommunalt avløp og/eller slamtømming. Vi tok derfor utgangspunkt i kommunens oversikt over abonnementer tilknyttet avløp. Vi har sortert ut abonnenter som har organisasjonsnummer og som ikke har postnummer i Indre Fosen. Abonnenter som er inkludert har postadresse Rissa, Stadsbygd, Fevåg, Hasselvika, Husbysjøen, Råkvåg, Leksvik, Vanvikan og Verrabotn. Revisor har ikke fått tilbakemelding på at noen områder i kommunen er utelatt. Undersøkelsen ble sendt ut til 3.681 abonnenter.

Undersøkelsen var tilgjengelig en måned fra utsendelsesdato, og det ble sendt en påminnelse til respondenter som ikke hadde svart innen fristen. Som følge av lav svarprosent, ble undersøkelsesperioden forlenget til 15.10.2021. Dette ble gjort i samråd med kontrollutvalget. Det ble også bestemt at kommunen skulle informere om den pågående undersøkelsen på sin hjemmeside, og det ble planlagt en artikkel/ omtale i lokalavisa Fosna-Folket. Det siste tiltaket ble ikke gjennomført.

Svarprosenten var på 25 prosent (910 svar av 3.681 utsendte spørreskjema). Jo mindre populasjonen er, jo høyere svarprosent er nødvendig for å få et nøyaktig og dermed mer

pålitelig resultat. I denne undersøkelsen har vi en forholdsvis stor populasjon og vurderer at en svarprosent på 25 prosent gir muligheter for å benytte dataene.

Hvis konfidensnivå settes til 95 prosent, gir dette en feilmargin på +/- 2,8 prosent. Feilmarginen forteller hvor pålitelig eller nøyaktig dataene er, mens konfidensnivå definerer hvor stor risiko man er villig til å akseptere for at resultatene avviker fra den generelle målgruppens oppfatninger. I denne undersøkelsen skal vi presentere innbyggernes opplevde kvalitet, noe som alltid vil være en subjektiv oppfatning. Det er revisors vurdering at et konfidensnivå på 95 prosent kan aksepteres i denne undersøkelsen. Vi har også tilgang til data knyttet til teknisk kvalitet på vannet. Vi mener på bakgrunn av dette at data fra undersøkelsen gir et bilde av situasjonen. Vi vil likevel presisere at dataene bør brukes med forsiktighet. Data fra denne undersøkelsen er lagt til grunn for informasjon som presenteres i kapittel to.

Måten utvelgelsen er gjort på, har ført til at også husstander med privat brønn har mottatt undersøkelsen. Disse har ikke grunnlag for å svare på alle spørsmål knyttet til vannkvalitet, men vil kunne svare på spørsmål om avløpssystemet. Kommunen opplyser at andelen husstander dette gjelder ikke er betydelig.

I presentasjonen av undersøkelsen er prosentandelen gitt av totalen. Blanke observasjoner er ikke tatt med. Det er kun et fåtall blanke observasjoner.

Vi har ikke anledning til å gi en fullstendig forklaring på hva som ligger bak svarene i spørreundersøkelsen. Vi kan heller ikke si noe om eventuelle skjevheter innenfor de ulike gruppene. I kapittel to brukes begrepet «andre vannverk» I de fleste tilfellene (92,3 prosent) faller disse inn under privat vannverk.

1.4 Bakgrunn

Utfordringer

Innbyggere i Norge ønsker og forventer rent vann. Ulykker, kriser, trusler og naturfenomener kan påvirke vannforsyningen, og et vannverk må være i stand til å vurdere og håndtere disse. Det er vannverkseier som har ansvaret for å sørge for et trygt og godt drikkevann.

I rapporten «Status for drikkevannsområdet i landets kommuner»[3] konkluderes det med at drikkevannet i Norge er trygt og at de fleste innbyggerne mottar helsemessig trygt drikkevann fra et vannforsyningssystem. Det er likevel behov for forbedringer, og det må jobbes målrettet

[3] Mattilsynet 2019

med distribusjonssystemet. Distribusjonssystemet kan være gammelt, materialene som er brukt kan ha dårlig kvalitet og det kan være lekkasjer. Se tabell 6.

Ifølge rapporten må også beredskap og leveringssikkerhet styrkes. Ikke alle beredskapsplaner er tilstrekkelige eller oppdaterte, og det er i mange tilfeller behov for hyppigere beredskapsøvelser. Videre må vannverkseiere jobbe videre med sikring av drikkevannskilder.

Avløpsvann er vann som er brukt i husholdninger, industri og annen virksomhet. Dette vannet må transporteres bort og renses forsvarlig før det slippes ut i naturen. Slammet fra avløpsrenseprosessen gjenbrukes i stor grad som gjødsel og jordforbedringsmiddel i jordbruket og på grøntarealer.

Gjennomsnittlig alder på avløpsledningsnettet er 31 år, og behovet for fornyelse er betydelig. Fremmedvann i spillvann– og fellesavløpsnett utgjør i mange kommuner mer enn halvparten av det som tilføres renseanleggene. Det er nødvendig å rehabilitere eksisterende overvannsledninger, både som følge av alder og som følge av tilpasninger til klimaendringer[4]

Kommunalt investeringsbehov for vann og avløp i perioden 2021- 2040 er ifølge Norsk Vann rapport 259/2021 estimert til 332 millioner kroner. For Trøndelag er investeringsbehovet estimert til 28,6 millioner kroner. Behovet for investering er begrunnet både i befolkningsvekst og tilfredsstillende kvalitet på vann– og avløpstjenesten. De viktigste utfordringene kommunene møter for å realisere sine planer på drikkevannsområdet er geografiske forhold og finansiering, herunder økte gebyrer. En investering på over 300 millioner kroner de neste 20 årene vil medføre en betydelig gebyrøkning. For den enkelte husholdning vil gebyrveksten være avhengig av hvor mye den enkelte kommunen allerede har investert.

En gjennomsnittlig husstand betalte i 2019 kr 9.579 i vann– og avløpsgebyrer. Med det investeringsbehovet som er beregnet, vil et normalgebyr nærme seg kr 20.000. Tar man hensyn til variasjoner i behov og demografi, vil innbyggere i mange kommuner måtte forvente gebyrer opp mot tre ganger dagens nivå (Bruaset et al 2021).

Indre Fosen kommune

Indre Fosen er en sammenslått kommune av Rissa og Leksvik kommune. Det er også foretatt grensejusteringer. Mye av det som har skjedd innenfor området vann og avløp opp gjennom årene er knyttet til en annen kommunestruktur enn den som gjelder i dag.

Ifølge Mattilsynets rapport «Status for drikkevannsområdet i landets kommuner» er 84,8 prosent av befolkningen i Indre Fosen forsynt av vannforsyningssystem (privat og kommunalt)

[4] Norsk Vann rapport 259/2021

et og det er 3 høydebasseng i kommunen. Ledningsnettet er lagt i ulike tidsrom, og har en snittalder på 45 år. I 2018 ble det ikke fornye noe av ledningsnettet.

Figuren under skisserer organisering av enhet kommunalteknikk:

Figur 1. Skisse organisering

Driftsoperatørene er fordelt på tjenestene avløp, produksjon vann, distribusjon vann og veg. Sektorleder er også økonomisjef. Oppgaven som sektorleder areal ble lagt til økonomisjefen som følge av kommunens økonomi. Det blir uttalt at kombinasjonen er ikke ideell, men det går likevel greit. Økonomisjefen har ingen kompetanse innenfor bygg og rør, men har ansatte som har det.

<u>Kommunale vannverk</u>

Indre Fosen kommune har seks kommunale vannverk:

- Fevåg/Hasselvika vannverk,
- Råkvåg vannverk,
- Skaugdalen vassverk,
- Vanvikan vassverk.
- Modalen Vassverk
- Verrabotn Vassverk.

Revisor har fått opplyst at Fevåg/Hasselvika, Råkvåg og Vanvikan er godkjent etter gammel godkjenningsordning. Skaugdalen er ikke godkjent (usikker framtid for dette vannverket).

Modalen vannverk kjøper vann fra Rissa vannverk, og Verrabotn vannverk benytter grunnvann. I følge § 18 i drikkevannsforskriften er vannforsyningssystem som produserer minst 10 m^3 drikkevann per døgn eller forsyner sårbare abonnenter plangodkjenningspliktig. Plangodkjenningen skal dokumentere at vannforsyningssystemet vil oppfylle kravene i drikkevannsforskriften.

Mattilsynet har hatt en kampanje for å få mindre vannverk til å registrere seg hos Mattilsynet og har registrert 19 små vannverk i Indre Fosen. De mindre vannverkene er ikke godkjenningspliktige, bare registreringspliktige.

Tabell 1. Kommunal vannforsyning Indre Fosen

	2018	2019	2020
Antall innbyggere tilknyttet kommunal vannforsyning (antall)	2722	2806	2826
Antall innbyggere forsynt av grunnvann eller desinfisert overflatevann som hovedkilde (kommunal vannforsyning) (antall)	1100	1100	1622
Antall innbyggere forsynt av desinfisert overflatevann som hovedkilde (kommunal vannforsyning) (antall)	..	..	1622
Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk forsynt med grunnvann eller desinfisert overflatevann som hovedkilde (prosent)	40,4	39,2	57,4
Antall innbyggere forsynt av behandlet vann (behandlingstype 1+ type 2) (kommunal vannforsyning) (antall)	..	..	1566

… = tallgrunnlag mangler Kilde: SSB

Tabell 1 viser at 2826 av kommunens innbyggere var tilknyttet kommunal vannforsyning i 2020. Dette utgjorde ca 28 prosent av kommunens innbyggere. Av disse har 57,4 prosent (1622) desinfisert overflatevann som hovedkilde. De resterende 1566 innbyggerne ble forsynt med behandlet vann.

Private vannverk

Mange av bygdene i Indre Fosen er tilknyttet private vannverk. I følge Mattilsynet er det like vanlig med private som kommunale anlegg, og altså ikke spesielt for Indre Fosen at det er slik blanding. Likevel er de fleste store vannverk kommunale eller interkommunale. I den siste tiden har det vært en utvikling mot at private vannverk har blitt overtatt av kommunen..

Indre Fosen kommune har syv private vannanlegg:

- Rissa Vannverk SA
- Sørfjorden vannverk SA
- Stadsbygd vannverk
- Pallin vannverk
- Dalbygda Vassverk SA
- Hindrem & Seter Vassverk SA

- Leksvik Vassverk SA

Indre Fosen kommune drifter renseanlegg for Rissa Vannverk SA og Stadsbygd Vassverk SA.

Mattilsynet sier i intervju at de større private vannverkene, med ett unntak, leverer vann i henhold til drikkevannsforskriften og har en profesjonell drift. De største private vannverkene har godkjenning fra Mattilsynet. Vannverkene har etablert internkontroll, gjennomfører prøvetakning tilfredsstillende og har beredskapsplaner.

Kommunen har sporadisk beredskapsøving sammen med de større private vannverkene.

1.5 Rapportens oppbygging

Tema i denne forvaltningsrevisjonsrapporten er kommunens **kvalitet** innenfor tjenesteområdet vann og avløp.

I rapportens **Del 1 – Opplevd vannkvalitet** presenteres innbyggernes svar på opplevd vannkvalitet.

Rapporten er videre delt i tre deler, med spørsmål om regeletterlevelse for:

Del 2 – Kvalitet vannforsyning

Del 3 – Kvalitet avløpssystem

Del 4 - Selvkostprinsippene

Innledningsvis for hver del i rapporten presenteres *problemstillingen* som skal besvares.

For å besvare problemstillingen er det utarbeidet *revisjonskriterier* som er utledet fra autoritative eller anerkjente kilder innenfor det reviderte området. *Datagrunnlaget* utgjør beskrivelser av faktiske forhold som vurderes opp mot revisjonskriteriene.

Avslutningsvis vil det *konkluderes* på hver problemstilling og det vil ved behov bli gitt *anbefalinger* til det videre arbeidet i kommunen.

Den gjennomgående systematikken for del 2-4 i rapporten er som følger:

- Problemstilling
- Revisjonskriterier
- Datagrunnlag
- Vurderinger

Konklusjoner og anbefalinger vil gis avslutningsvis. Rapporten vil ut fra konklusjonene gi svar på om kommunen **følger opp mål og krav** innenfor tjenesteområdet vann- og avløp.

2 VANNKVALITET

2.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet vannkvalitet:

- Hvordan opplever innbyggerne vannkvaliteten?

2.2 Revisjonskriterier

Problemstillingen er beskrivende, og det er ikke utarbeidet revisjonskriterier.

2.3 Presentasjon av funn

2.3.1 Bakgrunnsinformasjon

Totalt 910 innbyggere i Indre Fosen har besvart spørreundersøkelsen. Av innbyggerne som har svart, bor 95 prosent i enebolig/tomannsbolig og 99 prosent er selveier. I fordeling av alder mellom respondentene er 50 prosent i alderen 50-69 år, mens 33 prosent er i alderen mellom 18 og 49 år. De resterende 17 prosentene er 70 år og eldre.

Figuren nedenfor viser om respondentene er tilknyttet kommunalt eller privat vannverk.

Figur 2. Tilknyttet kommunalt eller privat vannverk. N=910.

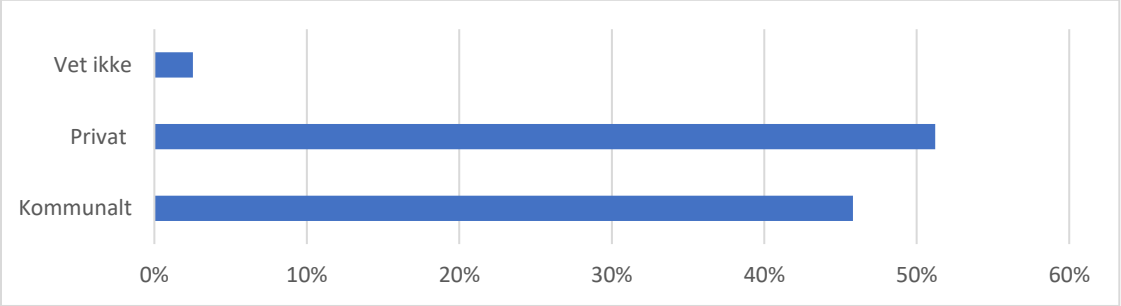

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Fordelingen av tilknytting av type vannverk er jevnt fordelt mellom respondentene, men en litt høyere andel respondenter blant privat vannverk. Det er også noen av respondentene som ikke vet om det er privat eller kommunalt vannverk de er tilknyttet.

2.3.2 Kvalitet på vannet

I spørreundersøkelsen fikk innbyggerne spørsmål om de var fornøyd med smak, temperatur, klarheten og lukten på drikkevannet. Det ble også spurt om innbyggerne var fornøyde med vanntrykket. Svarene er gitt i figuren nedenfor.

Figur 3. Om innbyggerne er fornøyd med smak, temperatur, klarhet og lukt på drikkevann, samt vanntrykket. N=910.

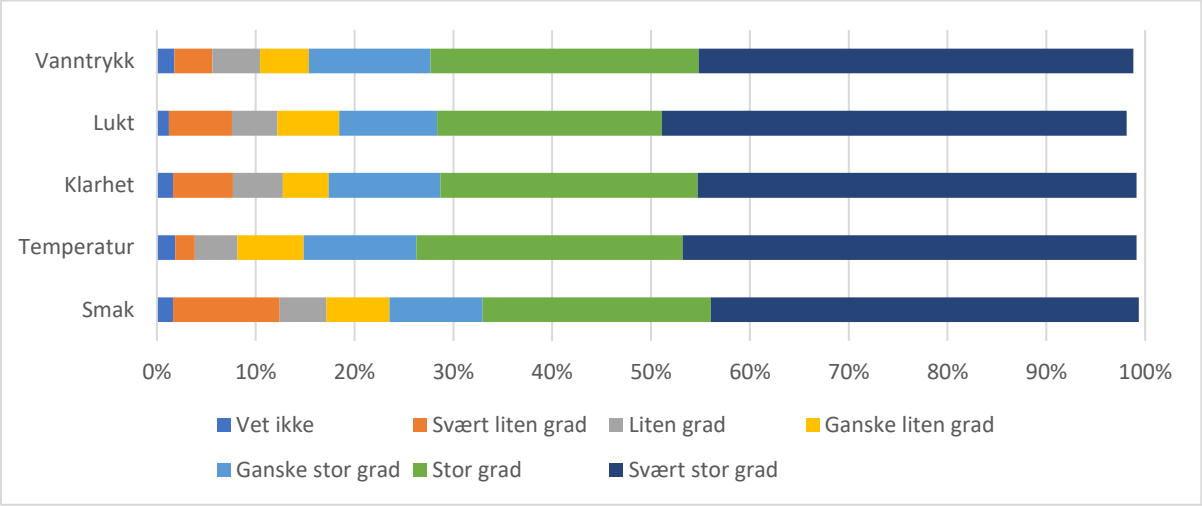

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Smak

Flertallet av respondentene svarer at de i stor grad eller svært stor grad er fornøyd med smaken på drikkevannet i kommunen. Av innbyggere tilkoblet privat vannverk, er 89 prosent fornøyd med smaken. Til sammenligning er 62 prosent fornøyd med smaken av de som er tilkoblet kommunalt vannverk.

Figuren viser at det er en andel på 11 prosent som i svært liten grad er fornøyd med smaken på drikkevannet. Ved å se på fordelingen mellom kommunalt og privat vannverk, er det innbyggere med kommunalt vannverk som svarer at de er i svært liten grad er fornøyd med smaken. For innbyggere tilkoblet kommunalt vannverk, er 21 prosent ikke fornøyd med smaken. Tilsvarende er det 2 prosent som er tilkoblet privat vannverk som i svært liten grad er fornøyd med smaken. Ved å se på resultatene for hvilke vannverk respondentene er tilknyttet, er det vannverkene Råkvåg og Vanvikan der innbyggerne er minst fornøyde med smaken.

Temperatur

Figuren viser at flertallet er fornøyd med temperaturen på drikkevannet. Innbyggere tilkoblet privat vannverk er mer fornøyd med temperaturen sammenlignet med de som er tilkoblet kommunalt vannverk. Av de som er tilkoblet kommunalt vannverk er 24 prosent av respondentene mindre fornøyd med temperaturen. Til sammenligning er 3 prosent mindre fornøyd med temperaturen på vannet av de som er tilknyttet privat vannverk. Også for temperatur er det vannverkene Råkvåg og Vanvikan der innbyggerne er minst fornøyde med temperaturen.

Klarhet

Når det gjelder klarheten på vannet, er flertallet av innbyggerne fornøyde. Ved å fordele resultatene mellom kommunalt og privat vannverk, ser revisor tilsvarende mønster som ved smak og temperatur. Innbyggere tilkoblet private vannverk er mer fornøyde enn innbyggere med kommunalt vannverk. Også her peker vannverkene Råkvåg og Vanvikan seg ut med innbyggere som er minst fornøyde.

Lukt

Flertallet av innbyggerne er fornøyd med lukten på drikkevannet. Samtidig er det 17 prosent som svarer at de i lavere grad er fornøyd med drikkevannet. Også her er det innbyggerne tilkoblet kommunalt vannverk som er minst fornøyde. 31 prosent av de som er tilkoblet kommunalt vann er av ulik grad lite fornøyd med lukten. Til sammenlign er det 5 prosent av innbyggerne tilkoblet privat vannverk som er av ulik grad lite fornøyd med lukten på drikkevannet. Det er igjen vannverkene Råkvåg og Vanvikan der innbyggerne er minst fornøyde.

Vanntrykk

Flertallet av innbyggerne er fornøyde med vanntrykket. Revisor ser også her tilsvarende mønster som ved de andre kvalitetsmålene, at det er innbyggerne tilkoblet kommunalt vannverk som er mindre fornøyd med vanntrykket og vannverkene Råkvåg og Vanvikan.

2.3.3 Tillit til vannleveranse

Innbyggerne fikk i spørreundersøkelsen ulike spørsmål knyttet til tillitt til vannleveranse.

Vannkilde

Flertallet av innbyggerne oppgir at de har tillit til at sin vannkilde ikke blir forurenset. For å se om det er forskjeller mellom kommunalt og privat vannverk, er resultatene fordelt etter de to gruppene i figuren nedenfor.

Figur 4. Innbyggernes grad av tillit til at vannkilde ikke blir forurenset. N=21.

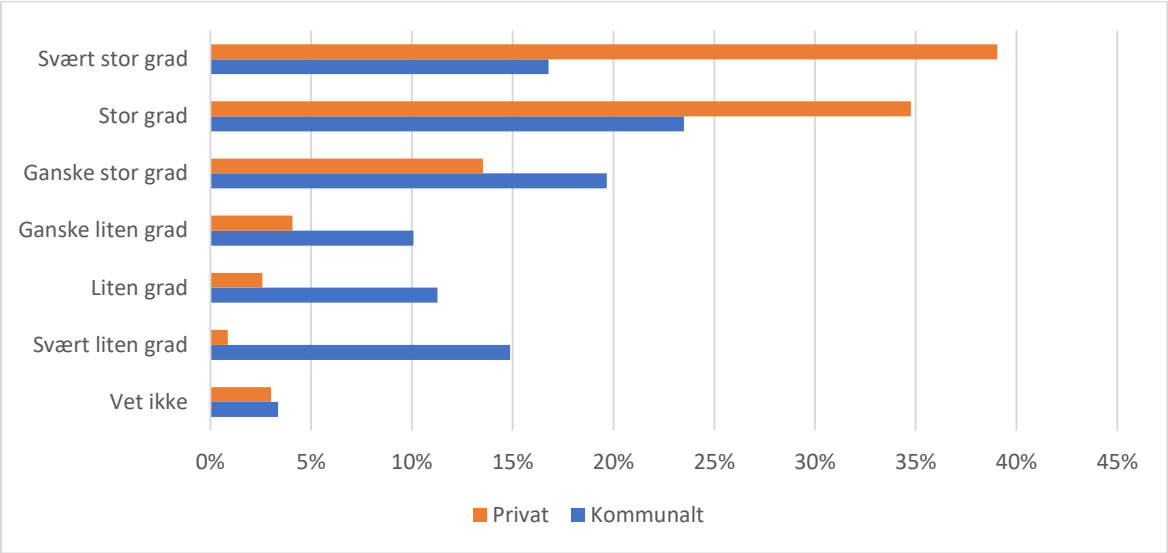

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Figuren viser at innbyggerne tilknyttet privat vannverk har større tillit til at sin vannkilde ikke blir forurenset, enn innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk. Flertallet av innbyggerne med kommunalt vannverk har tillit til at vannet ikke blir forurenset, bare noe lavere andel sammenlignet med privat vannverk.

Distribusjonssystem

Det ble stilt ulike spørsmål om tilliten til distribusjonssystemet for vann, og figuren nedenfor illustrerer svarene.

Figur 5. Om grad av tillit til at distribusjonssystemet av vann blir fornyet, er i tilfredsstillende stand og om det blir forurenset. N=910.

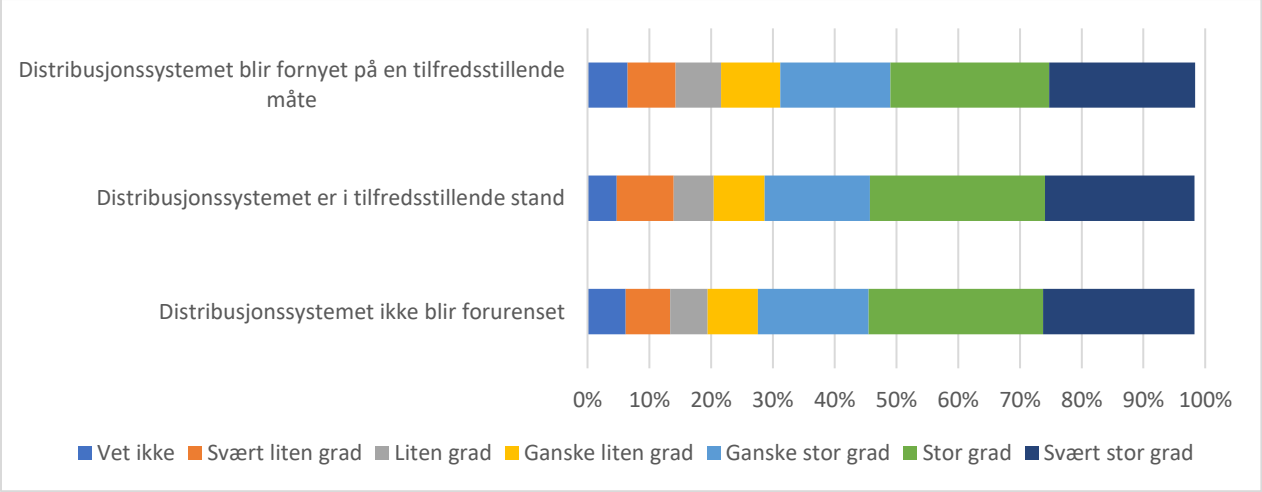

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Flertallet av innbyggerne har tillit til at distribusjonssystemet for vann blir fornyet på en tilfredsstillende måte. Ved å skille mellom innbyggerne som er tilknyttet kommunalt og privat

vannverk, viser resultatene at det er større tillit blant innbyggerne med privat vannverk. 43 prosent av innbyggerne med kommunalt vannverk har i mindre grad tillit til at distribusjonssystemet blir fornyet. Til sammenligning svarer 8 prosent av innbyggerne med privat vannverk at de i mindre grad har tillit.

På spørsmål om innbyggerne har tillit til at distribusjonssystemet er i tilfredsstillende stand, svarer flertallet at de har det. Også her er tilliten større blant innbyggerne med privat vannverk enn blant innbyggere med kommunalt vannverk. Innbyggerne har i flertall tillit til at distribusjonssystemet ikke blir forurenset. Resultatene viser at også her har innbyggerne med privat vannverk større tillit enn de med kommunalt vannverk.

Alternativ vannleveranse

Innbyggerne fikk spørsmål om hvor stor grad av tillit de har til at vannleverandøren ved brudd på vannledningen eller andre hendelser som medfører feil, kan levere vann på en alternativ måte. Svarene er fordelt mellom innbyggere tilknyttet kommunalt og privat vannverk i figuren nedenfor.

Figur 6. Innbyggernes grad av tillit til alternativ vannleveranse. N=910.

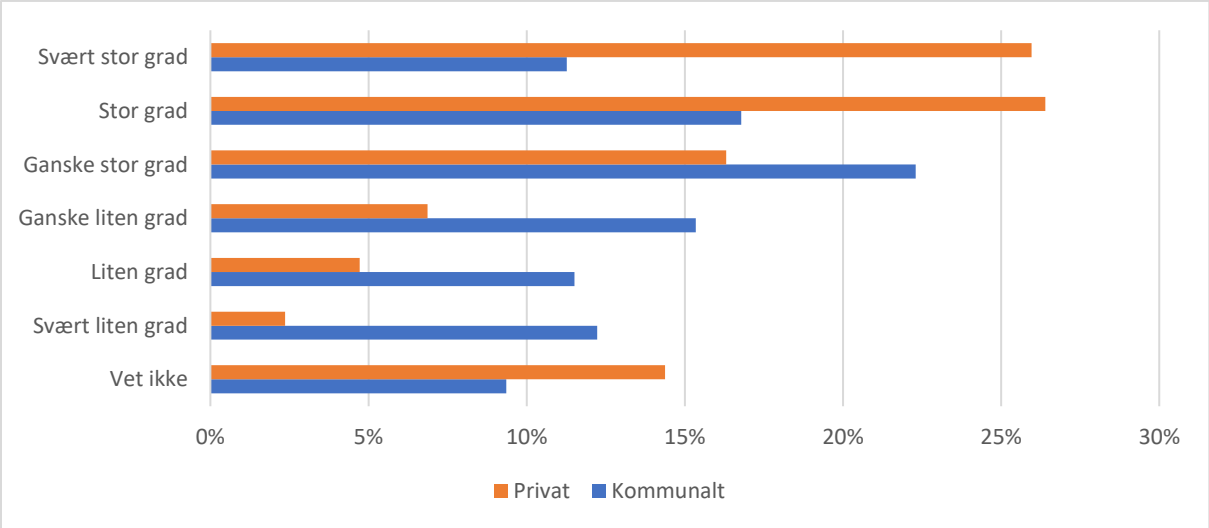

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Totalt svarer 59 prosent av respondentene at de har tillit til alternativ vannleveranse. Som figuren ovenfor viser, er tilliten større blant de med privat vannverk enn kommunalt vannverk. 50 prosent av de med kommunalt vannverk har tillit til alternativ vannleveranse. Til sammenligning er det 69 prosent som har tillit blant de med privat vannverk. Samtidig er det verdt å merke seg at nesten 15 prosent blant innbyggerne med privat vannverk svarer vet ikke på spørsmålet.

Godt drikkevann i fremtiden

På spørsmål om innbyggerne tror kommunen greier å forsyne dem med godt drikkevann i fremtiden, er det ingen forskjell mellom de som er koblet til privat eller kommunalt vannverk.. Det som skiller de to gruppene, er at blant innbyggere med privat vannverk svarer 21 prosent vet ikke på spørsmålet. For innbyggere med kommunalt vannverk er andelen som har mindre tro på godt drikkevann noe høyere enn for de med privat vannverk.

2.3.4 Helhetsvurdering

I spørreundersøkelsen ble innbyggerne bedt om å gi en helhetsvurdering av vannforsyningen. Figuren nedenfor illustrere resultatet totalt og fordelt etter privat og kommunalt vannverk.

Figur 7. Innbyggernes helhetsvurdering av vannforsyning, fordelt etter totalt, privat vannverk og kommunalt vannverk. N=910.

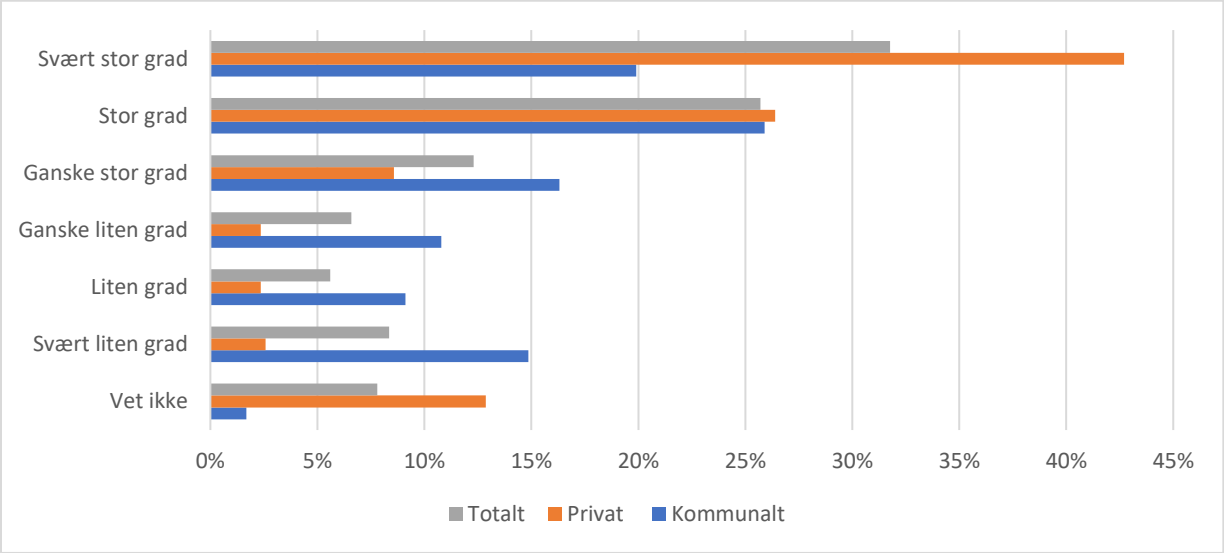

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Totalt fremstår 70 prosent av innbyggerne fornøyd i sin helhet med vannforsyningen. Figuren viser at innbyggere med privat vannverk er i noe høyere grad mer fornøyd enn de med kommunalt vannverk. Av innbyggere med kommunalt vannverk, er flertallet fornøyd med vannforsyningen. Det er verdt å merke seg at 13 prosent av de med privat vannverk svarer vet ikke på sin helhetsvurdering. Ved å se på hvilket vannverk disse innbyggere er tilkoblet, er det en stor andel som svarer vet ikke blant innbyggere som er tilkoblet annet type vannverk enn de som er listet opp.

Ved å se på helhetsvurderingen fordelt etter vannverk, er det innbyggere tilkoblet Leksvik vannverk og Stadsbygd vannverk som i størst grad er fornøyd med vannforsyningen. Også Rissa vannverk har en høy andel fornøyde innbyggere. Blant innbyggere som er mindre

fornøyd, er det innbyggere tilknyttet Vanvikan vannverk som er minst fornøyd. Her oppgir 78 prosent en lavere grad av helhetsvurdering av vannforsyningen.

2.3.5 Oppsummering

Innbyggerne oppgir at de er fornøyde med både smak, temperatur, klarhet og lukten på drikkevannet. Samtidig viser svarene at det er innbyggere tilknyttet privat vannverk som er mest fornøyd med vannet. Blant vannverkene er det Råkvåg og Vanvikan som har de minst fornøyde innbyggerne. Tilsvarende resultat gjelder for vanntrykket.

Innbyggerne har i stor grad tillit til at vannkilden ikke blir forurenset. Flertallet har også tillit til distribusjonssystemet for vann, men også her er tilliten noe lavere blant innbyggerne tilknyttet kommunalt vannverk enn privat vannverk. Tilliten til alternativ vannleveranse er noe høyere blant de med privat vannverk. Rundt 60 prosent av innbyggerne har tro på at kommunen greier å forsyne sine innbyggere med godt drikkevann i fremtiden.

Alt i alt, så fremstår innbyggerne fornøyd med vannforsyningen. Samtidig viser dataene at det er noen forskjeller mellom privat og kommunalt vannverk, samt de ulike vannverkene.

3 KVALITET VANNFORSYNING

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet kvalitet i vannforsyningen.

- Har kommunens vannforsyning tilfredsstillende kvalitet?

3.1 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Kommunen må kunne dokumentere at farekartleggingen er oppdatert og at farer enten er forebygget, fjernet eller redusert
- Prøver tatt av drikkevannet skal ikke overstige grenseverdier angitt i drikkevannsforskriften
- Kommunen bør kunne levere en kapasitet på 200 liter drikkevann per innbygger i døgnet
- Kommunen skal godtgjøre at det i ekstraordinære tilfeller kan leveres nødvann
- Kommunen skal ha oversikt over tilstanden på ledningsnettet
- Kommunen skal ha en oppdatert plan for vedlikehold og fornying, som følges
- Kommunen bør ha en utskiftingstakt av vannledninger på 2 prosent frem til 2035
- Det skal være etablert et internkontrollsystem, som er dokumentert og oppfyller kravene i drikkevannforskriftens § 7

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

3.2 Innhentet informasjon

3.2.1 Farekartlegging av drikkevannet

<u>ROS-analyse</u>

Revisor har hentet Overordnet sikkerhets- og beredskapsplan for Indre Fosen kommune (offentlig versjon) fra kommunens hjemmeside. Planen er datert 06.01.2020. Planens hensikt er å styrke sikkerheten, og bygger på to risiko– og sårbarhetsanalyser og tre prosedyrer. Risiko– og sårbarhetsanalysene som ligger til grunn for planen er analyse av risiko og sårbarhet (ROS) i henholdsvis Rissa kommune (2016) og Leksvik kommune (2017). Planen består av en handlingsdel og en forklaringsdel. Analyse av risiko og sårbarhet behandles i kapittel 2.10 i planen.

Analysene omtaler vannbåren smitte og sabotasje mot anlegg som oransje trusselgrad (hendelser som kan virke noe truende).

Det framgår av ROS-analysen at kommunene (Leksvik og Rissa) er godt beredt til å møte svikt i vannforsyningen ved hjelp av beredskapsplaner. Tilstrekkelig sikkerhet mot svikt skal oppnås ved å bygge tilfredsstillende drikkevannsanlegg, ha godt vedlikehold og velfungerende internkontrollsystem. Det framgår også av analysen at vannverkseierne har gode beredskapsplaner for å møte en økt drikkevannsfare. Videre heter det at økt nedbør på grunn av klimaendringer kan medføre økt forurensning i råvannet og at gammelt rørnett kan bidra til lekkasjer og innsig av uønsket vann.

ROS-analysen omtaler vannbåren smitte fra drikkevann. Konsekvenser som følge av vannbåren smitte via kommunens vannforsyning og de vanligste smittekildene er omtalt.

Både eksisterende tiltak, nye tiltak og smittereduserende tiltak er nevnt. Eksempler er vaktordning, gjennomføring av ROS-analysen og internkontroll i kommunale vannverk, prøvetaking og etablering av nødvann. Som tiltak på vannverkene nevnes:

- Påse at gjeldende rutiner og beredskapsplaner følges.
- Ha beredskapsøvelser og bygge mer ringstruktur på vannverkene.
- 2 hygieniske barrierer jf drikkevannsforskriften.

ROS-analysen omtaler også sabotasje mot vannverk. Risikoen er vurdert som middels, og eksisterende tiltak er gjennomført ROS og beredskapsplan kommunale vannverk, etablert «by-pass»-mulighet med råvann og klor samt muligheter for tankbil. Nye tiltak er SMS-varsling til innbyggere, installasjon av alarmanlegg, bedre skallsikring av bygg og gjennomføring av Table-Top-øvelser.

Tiltak for å sikre vannkilden er ikke nevnt i ROS-analysen.

Enhetsleder sier at det er gjennomført ROS-analyse[5] og det er utarbeidet beredskapsplan med basis i gjennomført ROS for alle kommunale vannverk i Indre Fosen kommune. Dette er gjort siste gang i 2019/2020. ROS-analysen er for tiden under revidering.

[5] Risiko– og sårbarhetsanalyse

Beredskap

Beredskapsplanen for kommunale vannverk er et utfyllende dokument til Overordnet beredskapsplan for Indre Fosen kommune. Beredskapsplanen er oppdatert i 2018. Ifølge planen er det gjennomført en farekartlegging av uønskede hendelser og det er gjennomført en ROS-analyse for disse hendelsene.

Beredskapsplanen beskriver forhold og tiltak når det gjelder vannkilder, nedbørsfelt, distribusjons– og fordelingsnett og reservevannkilde for vannverkene. I henhold til planen er noen nedbørsfelt og vannkilder sikret gjennom tinglyste avtaler med grunneier.

I beredskapsplanen er forurensning av kilde på grunn av aktivitet i nedbørsfelt satt til moderat risiko. Forurensning av vann ved innsug av kloakk eller andre stoffer via grøft eller kummer, og forurensning ved tilbakestrømming på vannforsyningsnettet er også vurdert til moderat risiko.

Med hjemmel i plan– og bygningsloven (pbl) kan kommunen begrense eller forby aktiviteter som medfører fare for forurensning av drikkevannet. Kommune har plikt til å ta drikkevannshensyn når de utarbeider arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner (pbl § 26).

I Norge er klausulering av drikkevannskilder hovedregelen for å begrense forurensende aktiviteter. Klausulering gjøres vanligvis i nedslagsfeltet for drikkevannskilder. Mattilsynet skal være høringsinstans for arealplaner dersom området det planlegges for ligger nært drikkevannskilde, og generelt sett også i andre tilfeller. Beskyttelsestiltak for vannkilder kan være aktuelt, og det kan eksempelvis være klausulering (avtale om tillatelse av visse restriksjoner som vannverket ber om) eller hensynssoner. Hensynssoner skal innarbeides i arealplaner, og det kan være ulike bestemmelser knyttet til hensynssoner. Eksempler er at det ikke er tillatt å bade i drikkevann, fiske på islagt vann er ikke tillatt, camping er forbudt etc. Hensynssonen bør være skiltet. Mattilsynet uttaler at fysisk sikring av vannkilde er i hovedsak aktuelt for grunnvannsbrønner og drikkevannbasseng. En grunnvannsbrønn/drikkevannsbasseng kan sikres med et bygg over selve pumpen/brønnen/bassenget som sikres med låst dør, overvåkningskamera og alarmer. For en drikkevannskilde i form av overflatevann er det klausuleringsbestemmelser som er mest aktuelt og skilting av vannkilden.

Beredskapsplanen sier ikke noe om sikring/merking eller klausulering av nedslagsfeltet til vannkildene. Forsidebildet på dokumentet viser imidlertid at utløpet ved Dyrendahlsvannet er merket med skilt og regler for hvilke aktiviteter som er tillatt i området. Enhetsleder opplyser i epost 30.11.2021 at 3 av 6 vannkilder er klausulert. Det opplyses også at vannkilden til ett vannverk ikke er fysisk sikret.

Arealplaner

Arealplaner består av et plankart som viser ulike arealformål, planbestemmelser som gir nærmere bestemmelser om arealbruk, utforming av bygninger miljøkrav osv., og en plan-beskrivelse som angir planens formål, hovedinnhold og virkninger. I henhold til kommunes hjemmeside, gjelder arealplanene som er vedtatt i tidligere Rissa og Leksvik kommune fram til ny arealplan for Indre Fosen kommune vedtas. Kommunedirektøren opplyser i epost i november 2021 at arealplanen ikke er ferdigstilt.

En stor endring i arealplanen blir at hele land- og sjøarealet fra tidligere Leksvik og Rissa slås sammen til en ny og samlet arealplan. I tillegg vil det tilføres et nytt landareal (44 km^2) fra Verran kommune (Verrabotn) fra og med 1.1.2020. Dette betyr i praksis at Indre Fosen kommune har tre arealplaner å forholde seg til fra nyttår 2020, og frem til at ny arealplan er vedtatt og gjeldende. Kartutsnittet viser områder merket som «nedslagsfelt drikkevann» i Rissa (merket med rød ring)

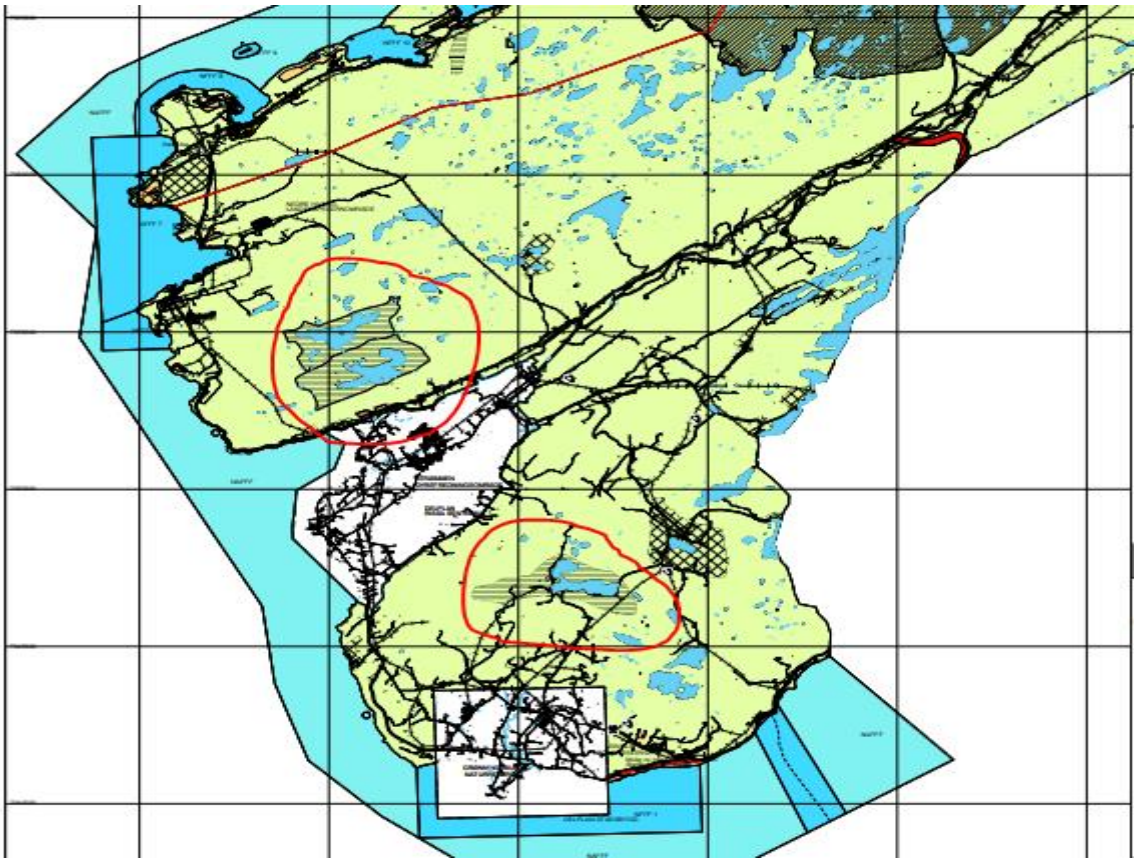

Figur 8. Kartutsnitt Rissa

Kilde: Kommuneplan for Rissa 2010-2021 vedtatt sak 49/10. Indre Fosen kommunes hjemmeside

Revisor har ikke hatt tilgang til planbestemmelser for Rissa.

Planbestemmelser og retningslinjer Kommunedelplan Vanvikan[6] har bestemmelser om tiltak som kommer i berøring med vann og/eller vassdrag. Det er også bestemmelser om vegetasjonssoner, sikkerhetssoner rundt drikkevann og bekkeløp som har tilknytning til drikkevannskilden. Planbestemmelsen angir ikke eksplisitt vern av nedslagsfelt.

Revisor har ikke hatt tilgang til plankart.

I Indre Fosen er en av vannkildene nært en godt trafikkert riksveg. Her har behovet for skilting vært diskutert. Det har vært et tilfelle i Indre Fosen der Mattilsynet ble kjent med planer i etterkant, og der resultatet var at utbyggingen ble stoppet fordi det var planlagt bygging for nært en vannkilde. Resultatet ble at planen måtte endres.

Private vannverk som har besvart revisors henvendelse, oppgir at vannkilden er sikret gjennom klausulering og gjerde.

Tilsyn fra Mattilsynet viser følgende:

- Rissa vannverk april 2021:
  - farekartlegging og farehåndtering er i orden.
- Vanvikan vannverk september 2021:
  - Vannkilden er klausulert
  - Usikkert om vannkilden er avmerket i kommunedelplanens arealdel (hensynssoner).
  - Det er utarbeidet ROS-analyse
- Råkvåg vannverk oktober 2020:
  - Farekartlegging og farehåndtering er i orden

3.2.2 Grenseverdier for drikkevann

Det tas prøver i henhold til utarbeidet prøvetakingsplan for samtlige kommunale vannverk. Driftsoperatør vannverk har ansvar for prøvetakingen. Hyppigheten på prøver avhenger av hvor store vannverkene er. På de største gjøres det hver måned og på de mindre annenhver måned. Prosedyrer for prøvetaking av drikkevann er gjengitt i vedlegg 9 i Beredskapsplan for kommunale vannverk. Prosedyrene omfatter alt fra hvordan prøven skal tas til mekring av flasker og rutiner for sending. Grenseverdier for de ulike parameter er også gjengitt.

Mattilsynet har en oppfatning av at alle store vannverk i Indre Fosen med ett unntak, gjennomfører prøvetakning tilfredsstillende. Videre sier Mattilsynet at det ikke har vært mange

[6] Vedtatt i kommunestyret sak 33/19

forespørsler om vannprøveregimet fra Indre Fosen og at vannverkene har fulgt drikkevanns-forskriftens bestemmelser. Det er likevel slik at små vannverk ifølge Mattilsynet kan oppleve det som utfordrende å ta mange prøver og at analyse av prøvene er en betydelig kostnad.

Det er krav til at vannprøvene skal tas på flere ulike steder (basert på risiko og variasjon), blant annet på utløpet av høydebassengene. Indre Fosen kommune tar prøver på utløpet for høydebassengene, på inntaket ved tre kommunale anlegg i tidligere Rissa kommune og på Unicare Helsefort på Hysnes. SINTEF-lab på Haugamyra analyserer testene.

Revisor har mottatt eksempel på prøvetakingsplan for ulike kommunale vannverk. Analyser av råvann omfatter kimtall, koliforme bakterier, E.coli, intestinale enterokokker MF, Turbidiet, pH, konduktivitet, farge, lukt og smak (§20, drikkevannsforskriften). Analyser av drikkevann viser at det tas prøver i to prøvegrupper (gruppe A og B) og i henhold til drikkevannsforskriften § 21. Det framgår også av planen at det skal tas prøver både på innløpsledning og utløpsledning, og for enkelte vannverk skal det tas nettprøver (aktuelt prøvetakningssted er angitt). Driftsansvarlige bekrefter at det er utarbeidet prøvetakingsplan for samtlige kommunale vannverk og at det tas prøver henhold til planen for samtlige kommunale vannverk.

Tilgjengelige resultater av innsendte prøver viser at en jevnlig bakteriologisk undersøkelse av drikkevannet normalt innebærer en analyse av kimtall, koliforme bakterier og E. coli (Escherichia coli) bakterier. Koliforme bakterier brukes som indikatororganismer på at vann kan være forurenset med avføring fra dyr og/eller mennesker, mest sannsynlig på grunn av tilsig av forurenset overflatevann. Drikkevannsforskriften angir at det ikke skal påvises koliforme bakterier i offentlig drikkevann. Når det oppstår avvik for kimtall, så er dette relatert til partikler i vannet. Intestinale enterokokker er ofte et forvarsel om mulig forurensning. Registrerte avvik kan skyldes selve prøvetakningen, prøvetakingsutstyr (eksempelvis flaskene) eller også avvik på laboratorium.

Enhetsleder sier i intervju at det sjelden er avvik på drikkevannskvaliteten. Se tabell 2. I slike tilfeller varsles abonnentene via SMS og ved kunngjøring på kommunens hjemmeside.

Revisor har fått tilsendt eksempler på prøveresultater fra vannverkene[7]. Prøvene er tatt i perioden 21. januar 2020 til 15. desember 2020 (ikke daglige prøver). Vi har sammenholdt resultatene med grenseverdiene som oppgis i vedlegg 1 i drikkevannsforskriften og grense-verdier som oppgis på Mattilsynets hjemmesider. Se tabell 2.

[7] Vanvikan, Råkvåg, Hasselvika, Modalen, Skaugdal, Verran er representert med ulikt antall prøveresultater

Tabell 2. Prøveresultater

Parameter	Betydning	Tiltaksgrense/grenseverdi	Antall prøver over grenseverdi	Antall prøver under grenseverdi
Kimtall (totalantall bakterier)	Høye verdier for kimtall har vanligvis ingen helsemessig betydning, men kan indikere slamansamlinger i ledningsnettet	100 kim/ml vann	10	114
Koliforme bakterier	Skal ikke påvises i drikkevann. Kan stamme fra tarminnhold, men kan også forekomme i råtnende plantemateriale	<1/100 ml/prøve	20	121
E.coli	Må ikke påvises i drikkevann. Stammer fra tarminnhold fra mennesker eller dyr. Vannet må kokes	<1/100 ml prøve	6	141
Intestinale enterokokker	Må ikke påvises i drikkevann. Finnes i tarminnholdet fra mennesker og dyr	<1/100 ml prøve	1	146
Clostridium Perfringens	Må ikke påvises i drikkevann.	<1/100 ml prøve	0	6
pH	Vann med lav pH kan virke tærende på rørsystemer og armaturer og kan forårsake at helseskadelige stoffer som tungmetaller løses i vannet	6,5 – 9,5 (bør ligge i dette intervallet. Middelverdi er 7,2)	12 (lavere verdi)	
Konduktivitet	Vannets ledningsevne og er et mål på det totale saltinnholdet i vannet	250 mS/m	0	
Turbiditet	Et mål på uklarhet i vannet. Partiklene kan tette rør og utstyr, samt skade pakninger (og dermed føre til lekkasje)	1 NTU	0	
Fluorid	Kan være et problem i borevann, men kan også skyldes industripåslipp til overflatevann	1,5 mg/l	0	
Lukt		Akseptabel	0	
Smak		Akseptabel	0	

Det tas prøver av mange ulike parameter. Hvilke prøver som skal tas og hvilket tidspunkt prøvene skal tas på, bestemmes av prøvetakningsplan fra Mattilsynet.

Dersom prøvene overskrider verdiene i drikkevannsforskriften, må det settes inn tiltak. Dersom prøvene viser at vannet inneholder bakterier innføres kokepåbud og det iverksettes tiltak, eksempelvis kloring. Det kreves to friske prøver før anlegget kan friskmeldes. I følge skriftlige rutiner får både driftsansvarlig og ledere beskjed om overskridelser. I neste tabell gis det informasjon om at 95 prosent av innbyggerne i 2019 – 2020 var tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater for intestinale enterokokker. I samme periode var 97 prosent tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater for E.coli, farge og pH.

Tabell 3. Vannkvalitet Indre Fosen

	2018	2019	2020
Intestinale enterokokker: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater (prosent)	100,0	95,0	95,0
Farge: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater (prosent)	25,9	97,0	97,0
PH: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater (prosent)	59,6	97,0	97,0
E.coli: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater (prosent)	68,4	97,0	97,0

Kilde: SSB

Driftsansvarlige sier at enheten får noen klager på vannet. Klagene er spesielt knyttet til Vanvikan kommunale vannverk og tidvis Råkvåg kommunale vannverk. Det er flest klager etter lekkasjer og reparasjoner av dem. Dette fordi det løsner belegg fra rørene. Årsak til klager kan også skyldes manglende renhold (spyling/pluggkjøring) av distribusjonsnettet. I Vanvikan kan ikke pluggkjøring gjøres på de gamle anleggene. Renseanlegget i Vanvikan har ifølge driftsansvarlige i dag det reneste vannet på Fosen.

I kapittel 2 presenteres data fra spørreundersøkelsen. Svarene viser at abonnenter tilknyttet Råkvåg og Vanvikan er minst fornøyd med kvalitet på vannet.

Mattilsynets inspeksjon i april 2021 avdekket enkelte utfordringer med prøveuttak som følge av den pågående pandemien.

3.2.3 Kapasitet og nødvann

Leveranse

Enhetsleder og driftsansvarlige sier at kommunen per dato ikke har problemer med kravet om å levere en kapasitet på 200 liter drikkevann per innbygger i døgnet for alle kommunale vannverk under normal driftssituasjon[8]. Kapasiteten kan økes uten vesentlige investeringer og anleggene kan enkelt bygges ut fordi inntakene i vannverkene allerede er dimensjonert for dette. Ifølge tabell 4 leveres det 247 m^2 per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning per år på kommunalt distribusjonsnett. Dette tilsvarer 247.000 liter pr innbygger per år og 676,7 liter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning i døgnet. Leveranser fra private vannverk kommer i tillegg.

Alle kommunale vannverk, med unntak av Skaugdal kommunale vannverk har reservekilder. Enhetsleder peker i intervjuet på at det er usikkert hva som skjer med dette vannverket i framtiden. Ingen reservekilder har vært tatt i bruk senere år, men reservevannkilden i Råkvåg ble brukt før ombygging av anlegget.

Beredskapsplanen for kommunale vannverk har som langsiktig mål at alle kommunale vannverk skal ha tilfredsstillende forsyningssikkerhet. Tiltak for å nå dette målet er blant annet å arbeide mot minimum ett døgns bassengkapasitet i normaldøgn, avbrudd i vannforsyningen over 8 timer skal normalt ikke skje og lukking av avvik etter farekartlegging skal inngå i hovedplan for vannforsyning og kommunens økonomi– og handlingsplan. Samarbeid med private vannverk skal utvikles på områder der dette er hensiktsmessig.

[8] Det var tidligere et kapasitetsproblem i Råkvåg

Tabell 4. Vannforsyning Indre Fosen

Indre Fosen kommune			
	2018	**2019**	**2020**
Antall kommunale vannverk (antall)	4	5	6
Antall kommunale vannverk med beredskapsplan (antall)	4	4	4
Antall innbyggere tilknyttet kommunal vannforsyning (tab 11787)	2722	2806	2826
Antall innbyggertimer totalt (kommunal vannforsyning) (timer)	23 844 720	24 580 560	24 755 760
Antall innbyggertimer uten avbrudd i den kommunale vannforsyningen (timer)	23 844 720	24 580 530	24 755 760
Antall innbyggertimer med avbrudd i den kommunale vannforsyningen, uansett årsak (timer)	0	30	0
Antall innbyggertimer med avbrudd i den kommunale vannforsyningen, ikke-planlagt (timer)	0	30	0
Reguleringsvolum i kommunale høydebasseng (m^3)	2440	2458	2858
Total vannleveranse på kommunalt distribusjonsnett (m3)	565 932	554 314	698 285
Andel kommunale vannverk som har utført beredskapsøvelse siste år (prosent)	25,0	..	..
Andel kommunale vannverk som har oppdatert beredskapsplan siste år (prosent)	100,0	80,0	16,7
Gjennomsnittlig årlig avbruddstid i den kommunale vannforsyningen (totalt) (timer)	0,00	0,01	0,00
Gjennomsnittlig årlig avbruddstid i den kommunale vannforsyningen (ikke-planlagt) (timer)	0,00	0,01	0,00

Kilde: KOSTRA

Tabellen over viser at det ikke har vært brudd i vannforsyningen fra kommunale vannkraftverk i 2018 og 2020; mens det i 2019 var brudd i totalt 30 innbyggertimer (ikke nødvendigvis sammenhengende 30 timer).

Det har i følge våre informanter vært større brudd på ledningsnettet i løpet av de siste 2 årene, hvorav flere på Råkvåg kommunale vannverk.

I følge Internkontroll – håndbok for Hasselvika/Fevåg, Råkvåg og Skaugdal kommunale vannverk (2014) er hensikten med internkontroll blant annet å levere drikkevann med «de mengder og den leveringssikkerhet som kundene kan forlange».

Folkehelseprofil 2021 utarbeidet av Folkehelseinstituttet viser at Indre Fosen kommune ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet for indikatoren «god drikkevannsforsyning». Revisor er ikke kjent med hvilke data dette bygger på.

I april 2021 klarte ikke det kommunale vannverket i Råkvåg å produsere nok vann på grunn av høyt forbruk. Det var behov for vedlikehold av vannverket, og dette kunne ikke gjennomføres før vannbassengene var fulle. For lite fylling i bassengene ble forklart med store og små

lekkasjer. En ledning som hadde særlig utfordringer med lekkasje skal være byttet ut i løpet av sommeren/høsten 2021.[9]

Beredskap

Beredskapsplaner er et viktig tiltak for å sørge for en kontinuerlig og trygg vannforsyning. I 2018 viser rapportering av data for vannforsyningssystemer i Norge at 89 prosent av alle vannforsyningssystemer i Region Midt har beredskapsplaner. 54 prosent oppgir å ha oppdaterte beredskapsplaner og 42 prosent oppgir å ha utført beredskapsøvelser. 88 prosent har god leveringsstabilitet. Tabell fire viser at fire av seks vannverk i Indre Fosen har beredskapsplan. Tabell fem viser at fire kommunale vannverk hadde oppdatert beredskapsplan i 2019, mens ingen vannverk hadde oppdatert beredskapsplan i 2020. Her er det ikke samsvar med tabell fire, der tabellen viser at ett vannverk hadde oppdatert beredskapsplan i 2020. I tabell fire er det ikke rapportert inn hvor stor andel kommunale vannverk som har gjennomført beredskapsøvelse i 2019 og 2020, men i 2018 var det ett av fire kommunale vannverk som gjennomførte beredskapsøvelse. Tabell fem viser imidlertid at det ikke er gjennomført beredskapsøvelser i 2019 og 2020.

Tabell 5. Beredskapsplan og beredskapsøvelse

	2019		2020	
	Oppdatert beredskaps-plan	Gjennomført beredskaps-øvelse	Oppdatert beredskaps-plan	Gjennomført beredskaps-øvelse
Hasselvika	ja	nei	nei	nei
Råkvåg	ja	nei	nei	nei
Skaugdal	ja	nei	nei	nei
Vanvikan	ja	nei	nei	nei
Modalen			nei	nei

Kilde: Årlig innrapportering for vannforsyningssystem 2019 og 2020

Indre Fosen kommune har utarbeidet beredskapsplan for kommunale vannverk. Planen inneholder beskrivelse av tre beredskapsnivå med tilhørende aksjonsplaner.

Tiltak ved brudd på ledningene fremgår av beredskapsplanen (handlingsplan) og IK-systemet (internkontrollsystemet). Beredskapsplanen viser at beredskapsøvelser skal gjennomføres minst hvert andre år. I 2020 skulle øvelsen være rettet mot prosedyrer for informasjon av egne

[9] Lekkasjegrad i kommunen sett under ett er 39 prosent

abonnenter, media og Indre Fosen kommune. I 2021 var det planlagt skarp øvelse. Det er utarbeidet øvingsdirektiv som viser hvordan beredskapsøvelser skal gjennomføres og evalueres i vannverket.

Vakt – og beredskapsordning

Normalt har driftspersonellet ansvar i tidsrommet 07-16, mens ingeniørvakt har ansvaret resterende del av døgnet.

Avdelingen har fem-delt vakt og får alarm hvis det oppstår store brudd. I tillegg gir abonnentene beskjed hvis vannet forsvinner. I tillegg har driftsoperatørene erfaringsbasert kunnskap om områder hvor det ofte oppstår lekkasjer. Nyansatte blir også informert om dette. Avdelingen har avtaler med entreprenører lokalt som kan være med ut for å finne lekkasjene og de kan raskt være på plass for å lete etter lekkasjer.

Nødvann

Kommunen har beredskap på nødvannforsyning. Beredskapen omfatter bruk av mobile tanker og samarbeid med de større private vannverkene om nødvann. Kommunen samarbeider også med Trøndelag Brann– og redningstjeneste IKS om tankvannlevering. Behovet for nødvann oppstår oftest ved langvarige brudd/ planlagt vedlikehold av teknisk anlegg eller ledningsnett der man kan anta at det ordinære systemet ikke leverer drikkevannskvalitet.

Enhetsleder sier at beredskapsplanen beskriver prosedyrer for nødvannforsyning.

Driftsansvarlige sier i intervjuene at prosedyrene for nødvannforsyning er tilgjengelig i papirformat ved hvert vannverk i papirformat. Driftsansvarlige bekrefter at prosedyrene er kjent. Systemet for levering av nødvann ble eksempelvis brukt da anlegget i Vanvikan brøt sammen. Det elektriske anlegget ble ødelagt fordi det kom 400 volt inn på anlegget som er beregnet for 230 volt. Det er ifølge driftsansvarlige fortsatt usikkert hva som var årsaken. Nødvannforsyningen ble i dette tilfellet benyttet i omtrent tre måneder.

Ifølge rapport fra Mattilsynet (april 2021) har kommunen i dag to drikkevannbasseng tilknyttet Rissa vannverk, og disse kan levere nødvann i ca 18-20 timer. Kommunen selv har vurdert dette som sårbart. Det er dialog med Stadsbygd vannverk om gjensidig samarbeid om reservevann. Ved behov kobles reservevannkilden inn på hovedvannkilden. De ulike reservevannkildene er imidlertid ikke koblet sammen

I ROS-analysen som inngår i Beredskapsplan for kommunale vannverk er behovet for nødvann vurdert til høy risiko. Høy risiko betyr at risiko må reduseres og at forebyggende tiltak om mulig skal iverksettes. Hendelsen må tas med i videre beredskapsanalyse.

3.2.4 Tilstand og vedlikehold av ledningsnettet

Oversikt

Distribusjonssystemet har betydning for kvalitet på drikkevannet. Ledningsbrudd og trykkløs tilstand i vannledningen kan gi inntrenging av urenset vann og smuss, og dermed forurensning av drikkevannet.

Kommunen har ifølge enhetsleder god oversikt over hele drikkevannssystemet gjennom databasert ledningskartverk Gemini VA og har avsatt 50 prosent stillingsressurs for ajourhold av ledningskartverket. I ledningskartverket har driftsansvarlige oversikt over lokasjoner og mulighet til å se hvor kummene er plassert. Driftsansvarlige sender inn aktuell informasjon (bilder) til administrasjonen slik at programmet har oppdatert informasjon. Driftsansvarlige har programmet tilgjengelig på telefon og nettbrett og bruker systemet daglig.

Ifølge en artikkel i Adressa 06. mai 2021 har befolkningen i Vanvikan i mange år slitt med dårlig vann, og i artikkelen pekes det på at det er ledningsnettet tilknyttet vannkraftverket som er problemet. I følge artikkelen skal det være vesentlige utfordringer med ledningsnettet som er lagt, og at det er arbeidet med å bytte ut rør som gir dårlig vannkvalitet. Kommunen sier at dette skyldes at avleiringer på innsiden av rørene løsner når vanntrykket settes på, og at rørene ikke kan pumpespyles som følge av den dårlige tilstanden.

Ledningsnettet overvåkes med tanke på lekkasjer ved hjelp av datasystemet IPJ. I tillegg til å overvåke, sender programmet også ut automatisk alarm hvis lekkasje oppstår. Ved store lekkasjer er det automatisk avstenging. Dette programmet er digitalt tilgjengelig for drifts-operatørene. Det er ikke montert system for generell overvåking av vannledningene (ut over overvåking av lekkasjer).

Ifølge Rapportering av data for vannforsyningssystemer i Norge for 2018 er beregnet prosentvis lekkasje fra vannforsyningssystemene på anslagsvis 28 prosent. Beregning av lekkasje fra ledningsnettet er utfordrende, grunnet ulike metoder for å måle eller estimere lekkasjer. Indre Fosen kommune har ifølge intervjuer mye lekkasjer. For å lokalisere lekkasjene er det innkjøpt og tatt i bruk lekkasjesøk-utstyr.

Tabell 6. Lekkasjer

Nøkkeltall	Indre Fosen			Kostra gruppe 07	Kostra gruppe 11	Landet uten Oslo
	2018	2019	2020	2020	2019	2020
Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	5,0	5,2	13,9	13,9	..	..
Estimert vannlekkasje per meter kommunal ledning per år (m3/m/år) (m3)	0,3	0,3	1,0	..	..	..

.. = tallgrunnlag mangler Kilde: SSB KOSTRA

Tabell 6 viser at 13,9 prosent av den total kommunal vannleveranse i 2020 gikk til lekkasje i Indre Fosen. Dette gir estimert vannlekkasje på 1 m^3 per meter kommunal ledning pr år i 2020. Vi ser at andel vannleveranse som går til lekkasje i Indre Fosen i 2020 ligger likt med KOSTRA-gruppe 7. På landsbasis er gjennomsnittet om lag 30 prosent, og i enkelte kommuner kan andel til lekkasje ligge opp mot 50 prosent.

Mattilsynet konkluderte etter tilsynet[10] med at kjennskap til distribusjonssystemet er tilfredsstillende. Det jobbes med å innhente kunnskap om materialer og alder på ledningsnett, høydebasseng og kummer, og kommunen har ikke full oversikt etter kommunesammenslåingen.

Vedlikehold og fornying

I juli 2019 fikk Mattilsynet i oppdrag av Helse -og omsorgsdepartementet å lage en oversikt over tilstanden på drikkevannsområdet i Norge. I en rapport publisert 1. november 2019 konkluderes det blant annet med at fokus på utbedring og oppgradering av distribusjonssystemet for drikkevann må økes.

Ifølge Rapportering av data for vannforsyningssystemer i Norge for 2018, er den største andelen av vannledningsnettet lagt i perioden 1971 til 2000. Når det gjelder ledningsnettet i Indre Fosen er:

- 7 km av ledningsnettet lagt før 1910
- 2,8 km av ledningsnettet lagt i perioden 1911-1940
- 75,1 km av ledningsnettet lagt i perioden1941-1970,
- 70,3 km av ledningsnettet lagt i perioden 1970-2000,
- 40,7 kn lagt etter 2000
- 50,1 km ukjent.

[10] September 2021

Dette gir en gjennomsnittsalder på 45 år på ledningsnettet. Det er i hovedsak rør av plastmateriale som er benyttet i de sener årene.

Enhetsleder sier at kommunen har ingen detaljert plan for vedlikehold. Nødvendig vedlikehold, hva som skal utbedres og/eller renoveres vurderes i forbindelse med budsjett kommende år og økonomi- og handlingsplanperioden.

Ifølge tilsynet fra Mattilsynet i september 2021, er vedlikeholdsplan for Vanvikan vannanlegg under revidering.

Indre Fosens budsjett for 2021 viser følgende bevilgninger til investeringer i vann og avløp:

Tabell 7. Bevilgninger til investeringer i vann og avløp 2021

	2021
	Budsjett
Råkvåg/Fevåg/Hasselvika, renovering ledningsnett	500 000
Renovering ledningsnett	400 000
Vannmålere	300 000
Slukkevann Vanvikan	2 000 000
Utskifting av eternitledning Øyan Vestre til Moholt	3 750 000
Renovering høydebasseng Haugamyra og pumpestasjon Aundalen	3 250 000
Offentlige avløpsanlegg i sentrumsområder	700 000
Grunnlagsinv. feltutbygging kloakk	200 000
Renseanlegg Stadsbygd (Grønning)	5 000 000
Renseanlegg, pumpestasjoner, ledninger Vanvikan	7 500 000
Kloakksanering	500 000
Kloakksanering Kvithyll	2 500 000
Kloakksanering Uddu	1 500 000
Kloakksanering Bestvoll - Leirfallet	1 500 000
Kloakksanering Bestvoll - Langsæther	700 000
SUM	**30 300 000**

Kilde: Budsjett 2021

Tabell 7 viser at det i 2021 er planlagt renovering av ledningsnett for kroner 900.000, utskiftning av ledningsnett for kroner 3.750.000 og renovering av høydebasseng for kroner 3.250.000. Ifølge SSB innebærer fornying av ledningsnett rehabilitering eller utskiftning av ledningsnettet. Ifølge KOSTRA (tabell 13143) har Indre Fosen 0 meter nytt ledningsnett i perioden 2018-2020,

og 0 meter fornyet ledningsnett i gjennomsnitt de sist tre årene. Det er gjennomført henholdsvis 0,05 lekkasjereparasjoner per km på det kommunale nettet i 2018. I 2019 er tallet 0,07 og i 2020 0,08.

Tabell 8. Regnskap og regulert budsjett for investeringer produksjon av vann, per prosjekt 2019 og 2020

	2019		2020	
Prosjekt	**Regnskap**	**Regulert budsjett**	**Regnskap**	**Regulert budsjett**
Skaugdal vannverk, renovering	-	438 000	-	408 806
Øyan Vannbeh anlegg, renovering	10 615 328	1 167 642	1 807 903	-
Øyan vannbeh.anlegg, renovering	4 188 730	9 743 063		
Forprosjekt kommunalt vann Markabygda			-	1 961 497
Renseanlegg Stadsbygd - Grønning			-	1 000 000
Slokkevann Vanvikan			-	2 000 000
Vannrenseanlegg Vanvikan (OFU-prosj)	788 930	4 863 794	- 788 930	-
Råkvåg/-Hasselvika-/Fevåg vannverk, renovering ledningsnett	19 441	338 054		
Markabygda vannforsyning	-	1 461 497		
Råkvåg/Fevåg/Hasselvika, renovering ledningsnett	16 050	-		
Forprosjekt kommunalt vann Markabygda	-	500 000		
Renseanlegg Stadsbygd - Grønning	-	1 000 000		
Bytte overvannsrør v/Vanvikanhallen	-	1 682 921		
Vanvikan sentrum III, pumpestasj. m.m	-	300 000		
Akjørga industriområde-pumpestasjon	-	250 000		
SUM	**15 628 480**	**21 744 971**	**1 018 973**	**5 370 303**

Kilde: Regnskap 2020 for Indre Fosen kommune

Tabell 8 viser at investeringene som er gjort innenfor området vann, i stor grad har blitt benyttet til vannbehandlingsanlegg og vannrenseanlegg. I 2019 ble kroner 35 491 av kroner 15 628 480 bokført som investeringer i ledningsnett. I 2020 ble det ikke bokført investeringer i ledningsnett.

Rensing av distribusjonsnettet foregår med spyling, og nettet forberedes nå for utstrakt bruk av pluggkjøring gjennom ombygging av kummer. Distribusjonsnettet klores ekstra i etterkant av spyling. Spyling av vannledninger gjøres ifølge driftspersonell årlig og blir utført av innleide entreprenører. Ved rørbrudd blir også den delen av anlegget som er berørt spylt. I tillegg pluggkjøres vannledningene. IPJ-systemet loggfører når det har vært gjort spyling

Utskiftningstakt

Enhetsleder sier at kommunen ikke har fastsatt utskiftingstakt av vannledninger, men driftsansvarlige mener det er en strategi/plan for utskiftning av vannledninger. Det er likevel slik at ledninger oftest skiftes ut på strekninger der det er mest lekkasjer. Et eksempel er i Råkvåg, der det nå skiftes ut 1500 meter av hovedvannledninga. Denne består av gammel eternitt og er en belastet strekning. Utskiftningen skal skje innen 1. oktober 2021.

Indre Fosen kommune prioriterer utskifting av gjenstående eternitrør samt tilrettelegging for pluggkjøring av hovedledningsnettet. Som tidligere nevnt er dette utfordrende i Vanvikan.

Enhetsleder sier at utskiftningstakten vil henge sammen med tildelt årlig budsjettramme, og når det gjelder plan for vedlikehold og investering, må de ses i sammenheng. Utskiftningstakten vil kunne bli lavere dersom nyanlegg prioriteres framfor rehabilitering. Enkelte reparasjoner vil også bli belastet driftsregnskapet. Det ligger økonomiske midler i driftsbudsjettet for 2021, men enhetsleder mener det er et etterslep og at vedlikeholdsplanen må fange opp dette.

Tabell 9. Regnskap og regulert budsjett 2019 og 2020 for V/A

	2019		2020	
	Regnskap	**Regulert budsjett**	**Regnskap**	**Regulert budsjett**
Produksjon av vann	kr 15 628 480	kr 21 744 971	kr 1 018 973	kr 5 370 303
Distribusjon av vann	kr 2 121 674	kr 737 227	kr 303 634	kr 3 524 465
Avløpsnett / innsamling av avløpsvann	kr 13 314 453	kr 17 813 121	kr 7 904 673	kr 25 574 787
SUM	Kr 31 064 606	Kr 40 295 319	Kr 9 227 280	Kr 34 469 554

Kilde: Regnskap 2020 for Indre Fosen kommune

I økonomiplanens investeringsoversikt for 2021-2024 er følgende prosjekter tilknyttet ledningsnett planlagt: Renovering ledningsnett Råkvåg/Fevåg/Hasselvika budsjettert med kroner 500.000 per år i planperioden og prosjektet Vannforsyning Skaugdalen med 5 millioner kroner per år i 2023 og 2024.

I økonomiplanen for 2021-2024 skriver enhetsleder for kommunalteknikk under målsetninger om vann at «Vannforsyning til Hermstad planlegges ferdig for mulig utbygging fra Stadsbygd vassverk SA sitt anlegg.»

3.2.5 Internkontroll

Drikkevannsforskriften § 7 har bestemmelser om internkontroll:

> «Vannverkseier skal etablere internkontroll ved vannforsyningssystemet, og sikre at denne følges opp. Internkontrollen skal sikre og vise at kravene i denne forskriften etterleves, og skal tilpasses vannforsyningssystemets art og omfang. Internkontrollen skal minst omfatte
>
> a) Hvordan vannforsyningssystemet er organisert, og hvordan ansvaret og myndigheten er plassert
> b) Rutinene vannverkseieren har etablert for å sikre at kravene i denne forskriften etterleves
> c) Registreringer som viser at rutinene etterleves
> d) Rutinene som følges dersom det oppstår avvik fra kravene i denne forskriften og
> e) Rutinen som følges for å hindre at avvik fra regelverket gjentar seg.
>
> Internkontrollen skal være skriftlig ved vannforsyningssystem med produsert vann per døgn på minst 10 m^3 drikkevann, eller som forsyner en eller flere sårbare abonnenter.

Mattilsynet kan om nødvendig pålegge mindre vannforsyningssystemer å dokumentere internkontrollen skriftlig.

Vannverkseier skal sikre at internkontrollen er oppdatert, og at alle som bidrar til å produsere og levere drikkevannet arbeider i samsvar med denne»

Enhetsleder kommunalteknikk sier i intervju at det foreligger en internkontroll for kommunale vannverk i tidligere Rissa kommune og tidligere Leksvik kommune Enhetsleder kommunalteknikk har ansvar for utarbeidelse av internkontrollsystemet, revisjon/oppdatering og implementering av internkontrollsystemet i driftsorganisasjonen kommunalteknikk.

Internkontrollen er ifølge enhetsleder etablert og oppdatert for alle anleggene, med unntak av siste oppgradering av Råkvåg kommunale vannverk i 2019/2020. Revisjon av klausuleringsbestemmelser ved overgang til ny vannkilde er ikke gjennomført.

Ifølge driftsansvarlige består internkontrollsystemet av skjema som krysses av. Ledelsen er ansvarlig for utfyllingen, mens driftsansvarlig verifiserer opplysningene. Det har vært utfordringer knyttet til dette på grunn av skifte av ledelse. Skjemaene er både elektroniske og papirbasert. Det er ikke det samme internkontrollsystemet for alle anleggene, det avhenger av størrelse.

Revisjonen har mottatt kopi av internkontrollhåndbok for gamle Rissa kommune, som omfatter Hasselvika/Fevåg, Råkvåg og Skaugdal kommunale vannverk. Internkontrollen er sist revidert 12. mai 2014. Kapittel 3 i dokumentet omfatter organisering av virksomheten kommunalteknikk. I kapittel 3.1 vises administrasjon av kommunalteknikk:

Nedenfor er vist organisasjonskart for avdeling Kommunalteknikk:
(Enheten er under omorganisering)

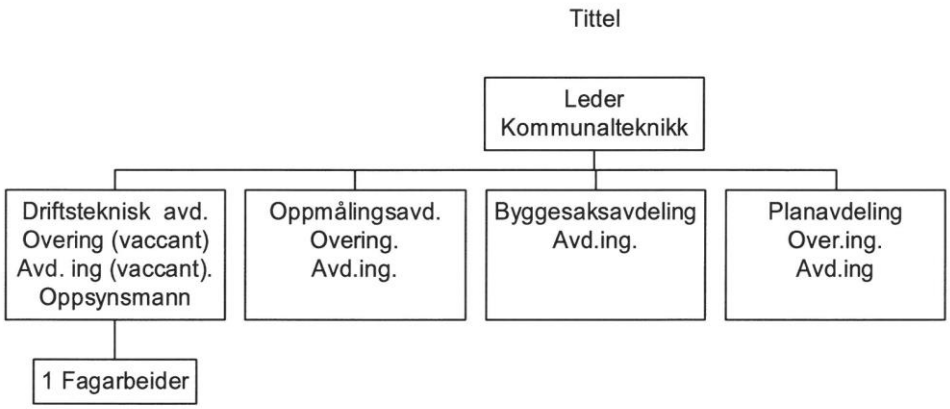

I internkontrollens kapittel 3.1.1. er arbeidsgivers internkontrollansvar beskrevet:

Leder for kommunalteknikk har det overordnede ansvar for å

- Sette mål for internkontrollarbeidet innen kommunalteknikk
- Få utarbeidet strategier og konkrete framdriftsplaner for å nå virksomhetens mål
- Sørge for god informasjon til alle ansatte i kommunalteknikk om mål, strategier og planer
- Pålegge alle sine underordnede ledere et ansvar internkontroll/HMS, på samme måte som for andre driftsområder.

I kapittel 3.1.2 er arbeidstakernes internkontroll-ansvar beskrevet:

Alle arbeidstakere har et ansvar for å:

- Vise ansvar for egen og andres sikkerhet og arbeide aktivt for å redusere faren for og effekten av uheldig miljøpåvirkning
- Arbeide for at deres arbeidserfaring blir utnyttet, også på helse-, miljø- og sikkerhetssiden
- Rette seg etter de instrukser som er fastsatt for de aktuelle arbeidsoperasjoner.

Kapittel 9.2 Driftssituasjon beskriver at systemet som skal bidra til å sikre god kvalitet på utførte tjenester, samt ivareta helse, miljø og sikkerhet for ansatte og omgivelsene består av

- Drifts-/vedlikeholdsopplegg/håndbøker/kvalitetssikringssystem
- Ansvarsforhold
- Arkivering/kartotek
- Merking av utstyr, maskiner, komponenter, kjemikalier mv.

Kvalitetssikringshåndbøker skal inneholde alle prosedyrer og tiltak som er nødvendig for en effektiv og sikker drift av alle elementer som inngår i kommunal vannforsyning.

Drikkevannet skal kontrolleres minst hver 14. dag ved at prøver tas av driftsoperatør og bringes til Mattilsynet i Fosen. Rapportene fra Mattilsynet settes inn i loggbok og gjennomgås av drifts-operatør og Kommunalteknikk. Det vises ellers til prosedyre «prøvetakingsplan». Vannverket har ansvaret for kontroll og rengjøring av vanninntak, høydebasseng og ledningsnett. Det er vist til egne prosedyrer og sjekklister for dette. Renhold av renseanlegget foretas av drifts-operatør når det gjelder rensedelen og ellers av renholdshjelp.

Driftshåndbøker og teknisk underlag for vannverket skal oppbevares i renseanleggets møterom.

Kapittel 9.2.4 omhandler håndbøker for vedlikehold, hvor det blant annet heter at det i drifts-håndbøkene skal gis opplysninger om vedlikehold med henvisning til vedlikeholdsavtaler med

den enkelte leverandør. Vedlikehold av ledningsnett mv, utbedring av skader/lekkasjer og tilkobling til nye andelseiere er satt bort til lokale entreprenører og avtaler om dette er opprettet. På renseanleggets møterom er det satt opp tavle som viser alle daglige, ukentlige, månedlige gjøremål. Når rutinene er utført, merkes dette av slik at en til enhver tid kan se om arbeidet er utført.

I kapittel 10.3 Prosedyrer og instrukser, heter det at avdelingsingeniørene/-lederne har det praktiske ansvaret for at prosedyrer og instrukser oppbevares fornuftig i forhold til det personell som er pålagt å forholde seg til dem og er ansvarlig for å utarbeide nye prosedyrer og instrukser der dette synes nødvendig. Systemansvarlig, avdelingsleder og vernetjeneste skal ha et samlet sett med prosedyrer og instrukser som er utarbeidet for hver avdeling/enhet. Leder for Teknisk drift skal også ha en oversikt over de prosedyrer og instrukser som er under utarbeidelse eller som det er ønske om å utarbeide. Samlingen av prosedyrer og instrukser skal revideres hvert år.

Revisor har fått framlagt skriftlige rutiner for prøvetaking. Rutinene viser både hvordan prøven skal tas, merkes og hvilke parameter som prøven skal analyseres for.

Kapittel 3.2.3 i internkontrolldokumentet omfatter varsling ved avvik, hvor det står at «For varsling av avvik er det utarbeidet instruks og prosedyre for håndtering av dette beskrives i kapittel 12.0. Skjema for registrering av avvikssituasjoner finnes i dokumentasjonsdel, Del IV.»

I kapittel 12.0 heter det bla:

> «Avviksrapporter skal registreres og sendes leder Kommunalteknikk. Leder skal overvåke behandling av avvik og registrere og arkivere avviksrapporter. I tillegg skal kopi av avviksrapport oppbevares i perm på det aktuelle stedet avviket er registrert eller hører naturlig til.
>
> Tiltak på avvik skal foregå så lite byråkratisk som mulig, avviket skal løses på lavest mulig nivå i organisasjonen og bør ikke utestå til avviksrapport er skrevet.»

Det er videre beskrevet generell saksgang for avvik:

- Melding om avvik registreres
- Driftsoperatør/vaktmester/formann eller avdelingsleder sjekker melding og/eller hendelse. Dersom avviket har en slik karakter at det kan løses rimelig greit, **skal dette gjøres** ihht instrukser/prosedyrer og lignende som eventuelt er utarbeidet for situasjonen. Avviket rapporteres ihht avtale.
- Ved alvorlige hendelser følges instruks for varsling og tiltak ved ulykker som har medført eller kan medføre personskade, miljøskade ol.

- Midlertidige tiltak settes inn umiddelbart. (Sikring av område, stopp av anlegg/maskiner mv, utbedring av skade etc.)
- Avviksrapport utarbeides og sendes leder Kommunalteknikk. Tiltak etter hendelsen må vurderes og følge naturlig saksgang, jfr figur i kapittel 14.

Kommunen har årlig tilsyn fra Mattilsynet. Siste fysiske tilsyn var høsten 2021. Ingen avvik ble registrert. Det ble videre rapportert tilstand for høydebassenger vår 2021.

Mattilsynet uttaler i intervju at det etter deres oppfatning er ett stort privat vannverk i Indre Fosen som ikke drives godt nok. Øvrige store vannverk i kommunen har etablert internkontroll og har beredskapsplaner.

Det er bare vannverk som leverer mer enn 10 m^3 pr døgn som har plikt til skriftlig internkontroll. I henhold til avsnitt 2.3.3 leverer kommunens vannverk over denne grensen.

Mattilsynet[11] konkluderte med at internkontrollen for Vanvikan vannverk er i orden, og at det er etablert mange rutiner for driften av vannledningsnettet.

Ifølge årlig innrapportering for vannforsyning 2019 og 2020, har Råkvåg og Vanvikan oppdatert sin internkontroll i 2019, mens Hasselvika og Skaugdal ikke har oppdatert sin internkontroll i 2019. I 2020 har ingen av kommunens vannverk oppdatert sin internkontroll.[12]

[11] Tilsyn 30.septemeber 2020

[12] I 2020 er også Modalen omfattet av rapporteringen

3.3 Vurdering

3.3.1 Farekartlegging av drikkevannet

- Kommunen må kunne dokumentere at farekartleggingen er oppdatert og at farer enten er forebygget, fjernet eller redusert

Det er revisors oppfatning at Indre Fosen kommune kan dokumentere farekartlegging av drikkevannet ved de ulike vannverkene. Kartleggingen er oppdatert, og det er pekt på korrigerende tiltak for å redusere kartlagte farer. Tilsyn som Mattilsynet har gjennomført for enkelte av vannverkene, har samme konklusjon.

Det er gjennomført ROS-analyse og utarbeidet beredskapsplan med basis i gjennomført ROS for alle kommunale vannverk i Indre Fosen kommune. Slik revisor oppfatter det, er imidlertid den overordnede sikkerhets- og beredskapsplanen utarbeidet på eldre ROS-analyser.

Revisor kan ikke slå fast at gjeldende arealplaner fullt ut har hensyntatt drikkevannskildene, og om hensynssoner er avmerket for alle drikkevannskilder. Revisor vil peke på behovet for å klausulere drikkevannskildene der dette er nødvendig.

Revisor vil peke på at det er gamle arealplaner som gjelder, og at det derfor er ulik håndtering internt i kommunen.

3.3.2 Grenseverdier for drikkevann

- Prøver tatt av drikkevannet skal ikke overstige grenseverdier angitt i drikkevannsforskriften

Kommunen skal ta prøver av drikkevannet for å undersøke om prøvene er innenfor grenseverdiene. Revisors gjennomgang av prøveresultater viser at kommunen har enkelte avvik knyttet til grenseverdier for drikkevannet. Når det konstateres avvik, følges det opp med tiltak. Revisors vurdering er sammenfallende med den oppfatningen som driftsansvarlige har. Revisor mener også at prøvetaking er i henhold til gjeldende regime. Vi bygger her på Mattilsynets uttalelse om at vannverkene har fulgt drikkevannsforskriftens bestemmelser. Statistikk fra SSB viser også at stort sett alle innbyggerne i 2020 er tilknyttet kommunale vannverk med tilfredsstillende prøveresultater. Ser vi dette i sammenheng med innbyggernes oppfatning, ser vi at flertallet av innbyggerne er fornøyd med smak, lukt, temperatur og klarhet på vannet (se kapittel 2).

3.3.3 Kapasitet og nødvann

- Kommunen bør kunne levere en kapasitet på 200 liter drikkevann per innbygger i døgnet
- Kommunen skal godtgjøre at det i ekstraordinære tilfeller kan leveres nødvann

Folkehelseprofilen viser at Indre Fosen kommune ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet for indikatoren «god drikkevannsforsyning». Revisor vurderer likevel at kommunen har tilstrekkelig kapasitet til å levere nok vann til innbyggerne, ut fra behovet. Vi legger her kapasitetsberegningene til grunn for vår vurdering. Vi presiserer at vi her snakker om leveranse av drikkevann til innbyggere og ikke gjør vurderinger av kapasitet til primærnæringer og annet næringsliv. Når det gjelder avbrudd i forsyningen, er det avvik mellom informasjon fra kommunen og det vi finner i KOSTRA-statistikken.

Beredskap er en del av å ha god nok kapasitet til å levere vann. Revisor vurderer at arbeidet med beredskap kunne vært bedre. Vurderingen bygger på at fem av de kommunale vannverkene ikke har gjennomført beredskapsøvelse i 2019 og 2020. Dette til tross for at kommunens rutiner legger opp til at det skal gjennomføres øvelser minst hvert andre år.

Revisor vurderer at kommunen gjennom egne løsninger og samarbeid med eksterne har dokumentert at det kan leveres nødvann. Indre Fosen kommune har også tilgang på reservevannkilder.

3.3.4 Vedlikehold og fornying

- Kommunen skal ha oversikt over tilstanden på ledningsnettet
- Kommunen skal ha en oppdatert plan for vedlikehold og fornying, som følges
- Kommunen bør ha en utskiftingstakt av vannledninger på 2 prosent frem til 2035

Revisors funn viser at kommunen har tilfredsstillende oversikt over tilstanden på ledningsnettet. Kommune har ikke kunnskap om alder for alle deler av ledningsnettet, og som følge av kommunesammenslåingen mangler noe informasjon.

Indre Fosen kommune har ikke detaljert plan for investeringer i ledningsnettet. Det er revisors oppfatning at fornying av ledningsnett henger sammen med tilgjengelig økonomiske ressurser. Vi ser av kommunens regnskap og budsjett at det bevilges penger både på fornying og vedlikehold. Knapphet på økonomiske ressurser vil kunne gjøre det utfordrende å gjennomføre planmessig vedlikehold og fornying. Ofte vil det da bli gjennomført nødvendige reparasjoner og oppgraderinger når behovet oppstår. Overvåking av ledningsnettet vil gi informasjon om dette.

Revisor vurderer at en målsetting om 2 prosent utskiftningstakt per år ikke er oppfylt. Indre Fosen kommune har prioritert å skifte ut strekninger der behovet og lekkasjer er størst. En jevn utskiftningstakt vil ha betydning for gebyrutviklingen på lang sikt.

3.3.5 Internkontroll

- Det skal være etablert et internkontrollsystem, som er dokumentert og oppfyller kravene i drikkevannsforskriftens § 7

Revisor vurderer at kommunens vannanlegg har et dokumentert internkontrollsystem og at internkontrollsystemet ivaretar drikkevannsforskriftens krav. Kommunen har både manuelle og elektroniske internkontrollsystem. Vår vurdering underbygges også av Mattilsynets uttalelser om at internkontrollsystemet er på plass. Revisor har imidlertid ulike opplysninger om når internkontrollsystemet siste gang ble oppdatert.

4 KVALITET AVLØPSSYSTEM

4.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet kvalitet på avløpssystemet.

- Har kommunens avløpssystem tilfredsstillende kvalitet?

4.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Renseanlegget skal ha tilstrekkelig kapasitet.
- Kommunen skal praktisere rutinene for å følge opp rensekrav for avløpsanleggene.
- Avløpsnettet skal være tilstrekkelig dimensjonert.
- Det skal foreligge en plan for vedlikehold og fornying av avløpsnettet.
- Kommunen skal ha beredskapsplan for avløpsnettet.
- Kommunen må ha en systematisk oppfølging av egne avløpsanlegg, slik at gitte tillatelser praktiseres og det må være et system for å oppheve eller endre disse.

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

4.3 Innhentet informasjon

Kommunens arbeid med avløp og vannmiljø er organisert i enhet for kommunalteknikk og enhet for plan, kart og miljø.

Arbeidet knyttet til vannforskriften samordnes i Nordre Fosen vannområde, som er et samarbeid mellom kommunene Osen, Åfjord, Indre Fosen og Ørland. Kommunen er også medeier i Fosen Renovasjon IKS, som har ansvar for renovasjon og slamtømming. Kommunalt avløpsnett finnes stort sett i sentrumsområder/ tettbygde strøk, men ikke alle eiendommer i tettbygde strøk er tilknyttet kommunalt avløp.

I Indre Fosen kommunes budsjettdokument for 2020 var følgende målsettinger beskrevet for vann og avløp for perioden 2020 – 2023:

- Utarbeide kommunedelplan for avløp og vannmiljø Indre Fosen kommune.
- Vannforsyning til Hermstad planlegges ferdig for mulig utbygging fra Stadsbygd vassverk SA sitt anlegg.

Hovedplan for avløp og vannmiljø er den overordnede planen for kommunens virksomhet innen avløpssektoren. Hovedplanen har status som en kommunedelplan.

Planen dekker både kommunale og private avløpsanlegg, og forurensning fra avløp.. Planen gir en beskrivelse av status for kommunens avløpshåndtering, setter mål for fremtidig virksomhet og redegjør for hvordan kommunen skal oppfylle krav gitt av lover og forskrifter.

Leksvik kommune og Rissa kommune hadde gamle hovedplaner for avløp. Leksviks forrige hovedplan var gjeldende fra 1998-2010, mens hovedplanen for Rissa gjaldt for 1998-2008.

Flere store investeringer på avløpsrenseanlegg, pumpestasjoner og avløpsnett står for tur. Blant annet har det lenge vært ambisjon om å bygge renseanlegg for Vanvikan. Arealutvalget Indre Fosen kommune vedtok i møte 25. mai 2021, sak 37/21, å sende forslag til detaljreguleringsplan for nytt renseanlegg i Vanvikan ut på høring og offentlig ettersyn med frist 15. juli 2021. Hensikten med planen er å legge til rette for etablering av nytt kommunalt renseanlegg ved LIV-bygget. Fremtidig renseanlegg vil redusere utslipp og forurensning til ytre miljø. Hovedplan for avløp og vannmiljø har i vedlegg 10 investeringsplan for avløp for perioden 2021-2032 med totalt 115 millioner kroner i prioriterte investeringer og ca. 6,8 millioner kroner per år til vedlikehold, samt 1,7 millioner kroner til utredningstiltak i perioden

Hovedplanens handlingsprogram prioriterer nødvendige tiltak basert på vurdering av kost/ nytte, og skal sikre at større og mindre investeringer gjøres på en planmessig måte. Det er også gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse for å peke ut forebyggende tiltak. Driftstiltak, utredningstiltak og investeringstiltak er innarbeidet i handlingsprogrammet.

De ulike rensedistriktene i kommunen[13] har ulike avløpssystemer. Et rensedistrikt defineres som et område med kommunalt avløpsnett med felles utslippsledning. Hvert rensedistrikt har ett eller flere renseanlegg (slamavskillere).

4.3.1 Renseanlegget

Enhetsleder kommunalteknikk sier at alle hoved-kloakkanlegg har tilstrekkelig kapasitet ut fra forventet tilkobling. Det må vurderes om overvannsystemet i Rissa sentrum må opp-dimensjoneres ved økt bebyggelse. Beregninger for dette foreligger i hovedplan for avløp og vannmiljø.

Ifølge hovedplan for avløp og vannmiljø 2020-2032 (heretter Hovedplan) er kommunens utslippstillatelser i hovedsak gitt før 2007. Alle utslippstillatelser oppgis i tillatt antall pe (organiske personekvivalenter). Pe er et mål på mengden organisk materiale i avløpsvann og 1 pe defineres som den mengden organisk stoff som brytes ned biologisk med et biokjemisk oksygenforbruk over 5 døgn (BOF5) på 60 gram oksygen per døgn. Avløpsanleggets størrelse

[13] Totalt 15 rensedistrikter i hht Hovedplan

i pe beregnes på grunnlag av største ukentlige mengde som går til renseanlegget eller utslippspunktet i løpet av året.

Det er to måter å bestemme pe på; enten ved prøvetakning av avløpsvann og analyse av BOF5 eller ved beregning av pe på grunnlag av spesifikke verdier for mengde organisk stoff angitt som BOF5.

For boliger beregnes det normalt 5 pe per bolig. For hytter med innlagt vann og WC beregnes 1 pe per person, for hytter med innlagt vann uten WC beregnes 0,3 pe per person og for hytter uten vann og WC beregnes 0,1 pe per person. Det er vanlig å ta utgangspunkt i antall sengeplasser ved beregning, og for en normal hytte legges 6 sengeplasser til grunn.

I følge Hovedplan har Indre Fosen samlet tillatt antall pe på 12.400 fordelt på 12 områder/ renseanlegg. For 2020 er det beregnet et omtrentlig antall pe[14] knyttet til rensedistriktene på 6.835 pe. Det er beregnet et omtrentlig potensial for nye boenheter på ca. 700.

Kvithyll renseanlegg er dimensjonert for en belastning på 5000 pe, og dagens belastning ligger på ca 2000 pe. Hammersberget renseanlegg har en kapasitet på 4500 pe, og det er om lag 1800 innbyggere koblet til renseanlegget. Ifølge Hovedplan er det eksempler på kommunale slamavskillere som både er definert som noe overbelastet og kraftig overbelastet, og videre eksempel på at slamavskiller kan bli overbelastet, dersom alt avløp fra området kobles på.

Enhetsleder sier at definisjonen på at renseanlegget har «tilstrekkelig yteevne» er at det har tilstrekkelig hydraulisk og organisk kapasitet ut fra forventet framtidig belastning. Driftsleder sier at dersom det avdekkes at renseanlegget ikke har tilstrekkelig yteevne må det eventuelt settes inn tiltak (eksempelvis utskiftning av deler).

Enhetsleder sier videre at renseanlegg er tilstrekkelig dimensjonert når det har hydraulisk kapasitet i forhold til antatt framtidig personbelastning (max-time) og ved dimensjoneringen legges det vekt på at anlegget klarer rensekravet jf. avløpsforskriftens §13.8.

RA1 Kvithyll og Hammerberget RA har to linjer, der hver linje har kapasitet for maksimal hydraulisk og organisk belastning. Overvann vil også gå i avløpsvannet. Kommunen har dermed ifølge enhetsleder ingen anlegg som ikke har tilstrekkelig kapasitet i dag.

[14] Beregnet på grunnlag av SSB bostedsinformasjon og informasjon om hytter

4.3.2 Rensekrav for avløpsvann

Grenseverdier

Forurensningsforskriften kapittel 13 gjelder for utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp mindre enn 10.000 pe til sjø. Enhetsleder sier at alle kommunale hoved-kloakker har utslipp til sjø (kystvann). Mindre følsomt område gjelder for Kvithyll RA, Leksvik RA, slamavskillere ved Råkvåg, Turbekkmo, Fevåg, Sjursvika, Stadsbygd, Vanvikan og Seter.

Forurensningsforskriftens kapittel 13 er gjeldende for Indre Fosen kommune, og i § 13-8 heter det:

> «Kommunalt avløpsvann med utslipp til mindre følsomt område, jf. vedlegg 1 punkt 1.2 til kapittel 11 skal ikke forsøple sjø og sjøbunn, og minst etterkomme:
>
> a) 20 % reduksjon av SS-mengden i avløpsvannet beregnet som årlig middelverdi av det som blir tilført renseanlegget,
> b) 100 mg SS/l ved utslipp som årlig middelverdi,
> c) Sil med lysåpning på maks 1 mm. eller
> d) Slamavskiller utformet i samsvar med § 13-11. Nye utslipp, utslipp som økes vesentlig eller renseanlegg som endres vesentlig må etterkomme kravet i bokstav a eller b».

Tabell 10. Rensesystem

Rensedistrikt	Rensesystem
Leksvik RA	Silanlegg 1 mm lysåpning
Kvithyll RA	Silanlegg 0,35 mm lysåpning
Hammerberget RA	Rotosieve silanlagg lysåpning 1 mm
Vanvikan	Ingen felles renselønsning. Private slamavskillere
Stadsbygd	Slamavskiller totalt 138 m^3 Pumpestasjoner
Kvitlia/Skaugdalen boligfelt	infiltrasjonsanlegg
Hasselvika	Slamavskillere
Fevåg	2 slamavskillere totalt 165 m^3 Pumpestasjon
Husbysjøen	Slamavskillere
Råkvåg	4 slamavskillere totalt 153 m^3 6 pumpestasjoner
Hindrem/Seter	5 kommunale slamavskillere

Forurensningsforskriftens § 13-11 slår fast at slamavskillere skal tømmes helt for slam etter behov og ikke sjeldnere enn hvert annet år. I Indre Fosen utføres slamtømming av Fosen Renovasjon i henhold til avtale med den enkelte huseier, årlig eller annethvert år.

Prøver

Tabell 11. Prøvetakning

Renseanlegg	Prøvetakning	Driftsoppfølging
Leksvik	Ingen prøvetakning	Driftspersonell ved anlegget ca hver andre dag
Hindrem - Seter	Ingen prøvetakning	Kun årlig slamtømming
Vanvikan		Ikke kjent
Stadsbygd		Ingen driftsoppfølging ut over årlig slamtømming
Kvithyll	Krav om månedlig prøvetakning. Automatisk prøvetakere installert, og rutiner er under implementering	Daglige driftsrutiner med renhold og kontroll av anlegget. Serviceavtale med leverandør
Kvitlia/Skaugdalen boligfelt		Ingen driftsoppfølging ut over årlig slamtømming
Hasselvika		
Fevåg		Ingen driftsoppfølging ut over årlig slamtømming
Husbysjøen		Ingen driftsoppfølging ut over årlig slamtømming
Råkvåg		Ingen driftsoppfølging ut over årlig slamtømming

Det tas ikke prøver i anlegg som har slamavskiller som rensesystem.

Mattilsynet krever å få tilsendt prøver hver måned, i henhold til oppsatte planer. Se tabell 12.

PRØVETAKINGSPLAN RA-1 KVITHYLL, JANUAR -DESEMBER 2021
(I hht. gjennomført farekartlegging og ROS)

Omfang analyser, A, vedlegg 2(punkt 2.2) (§11, Forurensingsforskriften)
Suspendert stoff, Biokjemisk oksygenforbruk, Kjemsik oksygenforbruk, Totalnitrogen, Totalfosfor

Beskrivelse:	Januar 2021				Februar 2021				Mars 2021					April 2021				Mai 2021				Juni 2021				
Uke nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Prøvetaking analyse, A				A				A				A				A					A				A	

Beskrivelse:	Juli 2021				August 2021				September 2021					Oktober 2021				November 2021				Desember 2021				
Uke nr.	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
Prøvetaking analyse, A				A				A					A				A				A			A		

Figur 9. Prøvetakningsplan for Kvithyll

Prøvene analyseres av SINTEF Norlab. Driftsoperatøren på aktuelt renseanlegg tar ut prøver før og etter renseenheten, og kommunen får prøveresultatene tilsendt. Dokumentasjon på prøveresultat arkiveres i dokumentsenteret IFK og hos driftsoperatører.

I intervju blir det vist til at systematisk prøveuttak for RA1 Kvithyll ble startet opp siste kvartal i 2020. Kommunen har dermed ikke måledata for et helt år enda slik at middelverdier i forhold til eventuelle overskridelser av rensekrav kan beregnes. Videre heter det at anlegget i Leksvik fungerer per i dag ikke når det gjelder døgnvannprøver.

4.3.3 Avløpsnettet

Avløpsnettet i Indre Fosen kommune ble bygd ut fra ca. 1960. Den totale lengden på det kommunale avløpsnettet er om lag 180 km. Det er 26 kommunale pumpestasjoner på spillvann-nettet. Ni nye avløpsstasjoner er bestilt, men var ikke installert per oktober 2020. Avløpsnettet er stort sett bygd etter separatsystemet med separate ledninger for avløpsvann (spillvann og overvann).

Enhetsleder definerer begrepet «tilstrekkelig dimensjonert avløpsnett» med at dimensjon på rørnettet må være tilstrekkelig til å lede bort forventet max-time tilrenning. Spillvannsledninger

bør dimensjoneres på en slik måte at man oppnår selvrensing minst en gang per Døgn. Det betyr en vannhastighet på minimum 0,7 m/sek i ledningen.

Kommunen har sentralt driftsovervåkingsanlegg som blant annet registrerer avløpsmengder som passerer to renseanlegg og rundt 40 avløpspumpestasjoner. Systemet registrerer også overløpsvann (fremmedvann). Dersom det avdekkes at avløpsnettet ikke er tilstrekkelig dimensjonert gjennomføres det tiltak som eksempelvis oppdimensjonering av ledningsnett og reduksjon av innlekking fra fremmedvann.

Driftsansvarlige mener at avløpsnettet ikke er tilstrekkelig dimensjonert. Årsaken er at det er mye fremmedvann (regnvann mm) som utfordrer kapasiteten. Kommunen jobber med kloakksanering for å skille ut overvann og kloakk i egne rør. Det har ikke vært alvorlige feil de siste årene, men det er små lekkasjer hele tida og det er fare for forurensning hovedsakelig til sjø, men også til elver.

Ifølge Hovedplan skal det i et godt fungerende separatsystem være minimale mengder med over- og fremmedvann (maksimal 40 prosent), men dette er ikke alltid tilfellet. Innlekking av fremmedvann i spillvannsledningene, overrenning fra overvannsnettet i felleskummer og feilkoblinger finnes i avløpssystemet i større eller mindre grad.

Data som er presentert i Hovedplan viser at mange pumpestasjoner har pumpestyring som ikke fungerer tilfredsstillende og mye overløp. Videre viser beregninger at andel fremmedvann i avløpssystemet i de ulike rensedistriktene varierer fra 30 prosent til 70 prosent[15]

I følge Hovedplanen er informasjon om tilstand på kommunale utslippsledninger er mangelfull.

Det er installert to pumper på alle anlegg. Dersom en pumpe stopper eller ødelegges, vil den andre pumpen overta. Dersom begge pumpene stopper går kloakken over i nød-overløp og pumpekummen virker da som septiktank.

Kloakken som kommer inn pumpes gjennom renseprosessen, tørrstoffet tas ut og vannet går ut i sjø (resipienten). Tørrstoffet hentes av Fosen renovasjon IKS.

I den siste tiden har det vært utfordrende feil på pumpestasjon i Fevåg og utslippsledning i Fevågbukta. Dette er utbedret per dato.

[15] Det er ikke beregnet for alle rensedistrikter

4.3.4 Vedlikehold og beredskap

- Det skal foreligge en plan for vedlikehold og fornying av avløpsnettet
- Kommunen skal ha beredskapsplan for avløpsnettet

Vedlikehold

Ifølge Hovedplanen er rørene i avløpsnettet hovedsakelig av plast. Noen rør har ukjent materiale. Hovedplanen viser at alderen er

- Ukjent på om lag 50 km av totalt om lag 180 km ledning ikke er kjent.
- Ca. 38 kilometer er lagt i perioden 1980-1989
- Ca. 33 km i perioden 1990-1999
- Ca. 28 km i perioden 2000-2009
- Ca. 20 km i perioden 2010-2020

Hovedplanen har en tilstandsvurdering av avløpspumpestasjoner. Tolv stasjoner fungerer tilfredsstillende. Ved syv stasjoner bør tiltak vurderes, og ved åtte stasjoner er tiltak igangsatt og/eller gjennomført.

ROS-analysen som er gjennomført i forbindelse med arbeidet med Hovedplanen, foreslår tiltak for å redusere risikoene som er avdekket.

I forbindelse med utarbeidelse av hovedplan for avløp og vannmiljø i Indre Fosen kommune er det utarbeidet en fullstendig oversikt over ROS-hendelser som er analysert. Denne analysen er gjennomført i oktober 2020. Basishendelser for ledningsnett og kummer, pumpestasjoner og renseanlegg er dokumentert. Videre er sårbare lokaliteter og mulige årsaker kartlagt. Videre inneholder analysen en oversikt over eksisterende tiltak, sårbarhetsvurderinger og nye tiltak. Eksempler på tiltak er systematisk kartlegging og inspeksjon av tilstanden på ledninger, økte ressurser til oppfølging og feilsøking på anlegg, kartlegging og dokumentasjon av alle felleskummer for spillvann/overvann og utarbeide vedlikeholdsplan for pumpestasjoner.

Enhetsleder sier i intervjuet at føringer for vedlikehold og fornying av ledningsnettet og driftstiltak er gitt i Hovedplanen. Både økonomisjef og sektorleder kommunalteknikk peker på viktigheten av at det settes av økonomiske ressurser i budsjett og økonomiplan, og at det på denne måte blir en sammenheng mellom Hovedplan og budsjett. Kommunen har en presset økonomi, og de må se på hvor store økonomiske ressurser kommunen faktisk har.

Driftsansvarlige er kjent med kommunens nylige vedtatte hovedplan for avløp og vannmiljø 202–2032 og at den inneholder en plan for vedlikehold og fornying av avløpsnettet og hvordan fornyelse og vedlikehold skal gjøres.

Kommunens budsjett viser at det er og har vært budsjettert med følgende økonomiske ressurser i perioden 2019-2021:

Tabell 12. Økonomiske ressurser

	2019	2020	2021
Renovering ledningsnett	400 000	400 000	400 000
Off. avløpsanlegg sentrumsområdet	400 000	400 000	700 000
Kloakksanering		1 200 000	6 700 000
Grunnlagsinvestering feltutbygging kloakk	200 000	200 000	200 000
Renseanlegg Stadsbygd		2 500 000	5 000 000
Renseanlegg, pumpestasjoner, ledninger Vanvikan		5 000 000	7 500 000

Kilde: Budsjett 2019,2020 og 2021

Beredskap

Ansvaret for drift og vedlikehold er lagt til enhetsleder kommunalteknikk. Arbeidet utføres av fire driftsoperatører. Disse er også driftsoperatører på vannverkene. To av driftsoperatørene har driftsoperatørkompetanse, en av dem har driftsoperatørkurs og begge har minst 30 års erfaring. Nyansatte i 2020 0g 2021 vil bli gitt formell kompetanse gjennom 10 ukers drifts-operatørkurs.

Drift av renseanlegget overvåkes via kommunens driftsovervåkingssystem IPJ, levert av Ingeniørfirma Paul Jørgensen AS. Systemet har web-basert logging og arkivering. Kommunen har også en ingeniørvaktordning.

Enhetsleder sier at Indre Fosen kommune ikke har utarbeidet beredskapsplan for avløpsnettet, men at forenklet ROS er gjennomført i forbindelse med hovedplanarbeidet. Det er ikke gjennomført beredskapsøvelser tilknyttet avløpsnett og tekniske anlegg avløp.

Hovedplanens vedlegg 1 viser en fullstendig oversikt over analyserte hendelser. Hendelser som har høy risiko er:

- overskridelser av hydraulisk kapasitet i ledning – oversvømmelse på bakkenivå,
- oppsprekking/lekkasje/innlekking i ledningsnett
- feilkobling spillvann til overvann
- feilkobling overvann til spillvann
- ekstrem nedbørhendelse
- innsug av avløpsvann i drikkevannsledning
- akutt mangel på mannskap/kompetanse
- større arbeidsulykker.

Videre er mekanisk havari på pumpe eller driftsovervåking og avvik ved tømming av slamavskillere gitt høy risiko. ROS-analysen viser mulige tiltak for å møte disse risikoene.

4.3.5 Kommunale avløpsanlegg

- Kommunen må ha en systematisk oppfølging av egne avløpsanlegg slik at gitte tillatelser praktiseres og det må være et system for å oppheve eller endre disse

Samtlige utslippstillatelser, med unntak av tillatelsen for Kvithyll, ble gitt før 2007. Det var Fylkesmannen som på det tidspunktet var myndighet. I dag er denne myndigheten lagt til kommunene.

Enhetsleder sier at det foreligger systematisk oppfølging av egne avløpsanlegg til en viss grad jfr. nylig vedtatt hovedplan for avløp og vannmiljø. Det er ikke fastsatt system for å oppheve eller endre tillatelsene enda.

Driftsansvarlige mener at hovedplanen for avløp og vannmiljø kartlegger dette. Det har ifølge dem vært plan for dette tidligere også, men de er ikke kjent med om denne er fulgt opp.

Rapporter fra tilsyn med avløpsanlegg er ikke sendt til politisk behandling.

4.4 Vurdering

4.4.1 Renseanlegget

- Renseanlegget skal ha tilstrekkelig kapasitet

Revisor vurderer at Indre Fosen kommune samlet sett har renseanlegg med tilstrekkelig yteevne. Inntrykket er likevel at de ulike rensedistriktene kan ha utfordringer. Dette gjelder i hovedsak anlegg med slamavskillere. Datamaterialet viser at det til dels er høye andeler med fremmedvann som kommer inn i systemet. Det kan derfor være en risiko at avløpsvann går i overløp ved store nedbørsmengder og dermed urenset ut i resipienten.

4.4.2 Rensekrav for avløpsvann

- Kommunen skal praktiserer rutinene for å følge opp rensekrav for avløpsanleggene

Revisor vurderer at kommunen følger opp rutiner for prøvetaking i de anleggene som har krav om dette. Vi mener også at kommunen har iverksatt tiltak for å møte rensekravene gitt i lov.

4.4.3 Avløpsnettet

- Avløpsnettet skal være tilstrekkelig dimensjonert

Revisor vurderer at dagens avløpsnett har utfordringer med å oppfylle kravet om tilstrekkelig dimensjonering. Indre Fosen kommune er kjent med problemene og har satt i gang et arbeid med oppgradering av ledningsnettet.

4.4.4 Vedlikehold og beredskap

- Det skal foreligge en plan for vedlikehold og fornying av avløpsnettet
- Kommunen skal ha beredskapsplan for avløpsnettet

Kommunen har vedtatt plan for avløp og vannmiljø og denne gir god oversikt over vedlikeholdsbehovet i tida framover. Det er revisors vurdering at kommunen har en plan for vedlikehold og fornying av avløpsnettet.

Hovedplanen gir også oversikt over ulike risikoer knyttet til kommunens avløpssystem. Å ha oversikt over disse er en del av beredskapen. Beredskapsplan ikke utarbeidet og beredskaps-øvelser ikke gjennomført. Revisor vurderer derfor at revisjonskriteriet ikke er oppfylt.

4.4.5 Kommunale avløpsanlegg

- Kommunen må ha en systematisk oppfølging av egne avløpsanlegg slik at gitte tillatelser praktiseres og det må være et system for å oppheve eller endre disse

Kommune har ansvar for tilsyn av egne eide avløpsanlegg. Revisor kan ikke se at Indre Fosen kommune har en systematisk plan over hvilke avløpsanlegg det skal gjennomføres tilsyn i. Det ville vært naturlig at rapporter fra tilsyn med egne avløpsanlegg ble politisk behandlet. Vi kan heller ikke se at dette er gjort.

5 SELVKOSTBEREGNING

5.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for temaet selvkost

- Beregner Indre Fosen kommune gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav?

5.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Samlet selvkost skal beregnes på grunnlag av regnskapsførte
  - Direkte driftskostnader og indirekte driftskostnader med oppdaterte fordelings-nøkler
  - Inntekter
- Beregningsgrunnlaget for direkte kapitalkostnad (kalkulatorisk renter og avskrivninger) skal baseres på anskaffelseskost (anleggsbidrag og byggelånsrente inngår ikke i anskaffelseskost)
- Beregningsgrunnlaget for indirekte kapitalkostnader (kalkulatorisk renter og avskrivninger) skal baseres på fordeling av kapitalkostnader etter faktisk bruk
- Det skal benyttes kalkulatorisk rente lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng
- Overskudd eller underskudd skal føres til selvkostfond og fondsavsetningen kan ikke stå i mer enn fem år
- Kommunen skal dokumentere beregningen av samlet selvkost og oppbevare den i minst fem år

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

5.3 Selvkost

Formålet med finansieringsregimet for selvkost er i retningslinjene[16] beskrevet på følgende måte:

> Sikre kommunen inndekning for kostnadene med utbygging, drift, vedlikehold og fornyelse av infrastruktur inklusiv god sikkerhet og beredskap. Videre gi handlingsrom

16 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14).

for kostnadseffektive løsninger, slik at gebyrene blir så lave som mulige over tid. Dette fremme forutsigbarhet og stabilt gebyrnivået og best mulig rettferdig fordeling av gebyrene mellom ulike type abonnenter og mellom dagens og framtidige abonnenter.

Selvkost er det øvre nivået for gebyr på enkelte kommunale betalingstjenester. Alle eiendommer som er tilknyttet offentlig vann og avløp, betaler vann- og avløpsgebyr. Man betaler enten for stipulert eller målt forbruk.

Vann- og avløpstjenestene drives etter selvkostprinsippet. Det betyr at inntekter og kostnader, på sikt, skal være like store. Inntektene kommer hovedsakelig fra gebyrene. Kostnadene består av driftskostnader, administrasjonskostnader og kapitalkostnader (renter og avskrivninger).

Inntekter og utgifter varierer fra år til år med den følge at det kan oppstå overskudd eller underskudd. Overskudd eller underskudd skal føres på selvkostfond. Det betyr at overskudd eller underskudd blir overført fra ett år til de påfølgende. Overskudd kan dekke underskudd fra selvkostregnskapet i framtida eller gis tilbake til abonnentene i form av lavere gebyrer. Det presiseres at overskudd ikke kan benyttes som investeringsmidler, men kan brukes til å betale avdrag.

Gebyrene består av tilknytningsgebyr og årsgebyr. Tilknytningsgebyret er et engangsgebyr Årsgebyr består av et fastledd og et forbruksrelatert ledd. Fastleddet er en grunnpris som reguleres hvert år. Ifølge selvkostkalkylen og selvkostprinsippet må inntekter fra årsgebyr og tilknytningsgebyr ikke overstige kommunens beregnede selvkost (nødvendige kostnader).

Sammenhengen kan illustreres slik:

Inntekter:
+ Årsgebyr
+ Tilknytningsgebyr
= Sum gebyrinntekter

+ Andre inntekter
= Sum inntekter

Kostnader:
+ Indirekte henførbare driftsutgifter
+ Direkte driftsutgifter
+ Avskrivninger investeringer
+ Kalkulatoriske renter
= Sum kostnader

- inntekter
= Selvkost.

Kilde: Veileder selvkost

Figur 10. Selvkostkalkyle

Det skal utarbeides både en forkalkyle og en etterkalkyle. Regnskapet til kommunen skal danne basis for selvkostberegningene (etterkalkylen), og selvkostkalkylen er vanligvis en spesifikk oppstilling utenfor regnskapet. Forkalkylen skal utarbeides i forkant av budsjettåret og danner grunnlag for kommunens gebyrsatser. Indre Fosen kommune utarbeider årlig Gebyrliste for Indre Fosen, og gebyrsatsene vedtas av kommunestyret.

Rissa kommune og Leksvik kommune benyttet ulike modeller for beregning av selvkost. Umiddelbart etter kommunesammenslåingen ble Rissa kommunes modell videreført i Indre Fosen. Fra og med regnskapsåret 2020 har kommunen benyttet programmet Momentum for beregning av selvkost. Både forkalkyle og etterkalkyle for 2020 er utarbeidet i Momentum med bistand fra konsulenter fra Envidan Momentum, som eier programmet.

Kommunestyret har vedtatt full kostnadsdekning på selvkostområdene vann og avløp. Dette betyr at det er gebyrinntektene som i sin helhet skal dekke kostnadene på disse områdene. Da Rissa og Leksvik ble slått sammen, var det ulikt gebyrnivå på vann, og Leksvik hadde høyere gebyr enn Rissa. Det var et politisk ønske at gebyret på vann ikke skulle økes. Gebyret på vann i Indre Fosen kommune nærmer seg nå gammelt Leksvik-nivå.

Tabell 13. Selvkostgrad og utvikling årsgebyr

Nøkkeltall	**Indre Fosen**		**Kostra gruppe 07**	**Kostra gruppe 11**	**Landet uten Oslo**
	2019	2020	2020	2019	2020
Selvkostgrad (prosent)	64	80	100	96	98
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (kr)	3797	4602	3353	3278	3881

Kilde: KOSTRA

Tabell 13 viser at selvkostgraden har økt fra 64 prosent til 80 prosent fra 2019 til 2020. Dette er lavere enn kostragruppene som det sammenlignes med, og lavere enn landet utenom Oslo, som har en selvkostgrad på 100 prosent. En selvkostgrad på 100 prosent betyr at gebyrene er lik det tjenesten koster.

I ny Hovedplan for avløp og vannmiljø 2020-2032 heter det at handlingsprogrammet i planen vil måtte føre til økning av avløpsgebyrene. Dette begrunnes med at det i løpet av få år planlegges store investeringer i renseanlegg, i tillegg til andre tiltak. Beregninger viser at dersom planen vedtas og gjennomføres vil man innen 2026 få en dobling av normalgebyret for avløp, sammenlignet med 2020. Ifølge rapporten har Indre Fosen kommune lenge hatt et lavt gebyrnivå. Landsgjennomsnittet for VA-gebyr er ifølge tall hentet fra bedreVann årsrapport 2019, kroner 9.579 inkludert merverdiavgift.

Det foreligger ikke tilsvarende plan for produksjon og distribusjon av vann, men også her vil nye tiltak som eksempelvis utskiftning av hovedvannledninger og oppgraderinger av vannverk kunne gi økninger i gebyrene.

Revisor avga 2. mai 2021 en uttalelse med presisering vedrørende etterlevelse av selvkostbestemmelsene. Ifølge uttalelsen har Indre Fosen kommune i det alt vesentlige etterlevd bestemmelsene i de interne rutinene som gjelder for selvkost. Presiseringen var knyttet til selvkostfond som var eldre enn 5 år

5.3.1 Momentum

Revisor har fått demonstrert programvaren Momentum. Programmet som leveres av Envidan. Momentum kan benyttes til både forkalkyler og etterkalkyler. Grunndata overføres elektronisk fra kommunenes regnskap og legges inn i modellen. Dersom det gjøres (vesentlige) endringer i regnskapet etter at data er overført, vil dette ifølge konsulenten bli korrigert ved neste beregning.

Alle forutsetninger for beregningen legges inn som grunnlagsdata i modellen. Grunnlagsdata er eksempelvis fordelingsnøkler, manuelle uttrekk av data som ikke skal være med i selvkost-beregningen (eksempelvis interne korrigeringer og merverdiavgift), avskrivningsperioder, rentesatser, oversikt over ansatte etc.

Selve beregningen gjennomføres i samarbeid med kommunen. Det er to årlige møter og ofte deltar ansatte fra teknisk avdeling i tillegg til økonomisjefen. Det er mulig å ta ut rapporter som viser beregnet selvkost per gebyrområde.

Beregningsmodellen Momentum vedlikeholdes og oppdateres jevnlig av Envidan.

5.3.2 Inntekter

Alle inntekter innenfor vann og avløp legges inn i selvkostkalkylen. Dette omfatter gebyr-inntekter, øvrige salgsinntekter og eventuelle refusjoner av sykelønn. Inntektene bokføres gjennom faktureringsmodul og henføres til riktig funksjon i regnskapet.

5.3.3 Beregningsgrunnlag for driftskostnader

Direkte kostnader

Lønn til driftsoperatører er direkte lønnskostnader, og lønnskostnader fordeles mellom vann og avløp i henhold til arbeidsoppgavene. Ifølge økonomisjefen består enhet kommunalteknikk i 2020 av enhetsleder og fire driftsoperatører. Driftsoperatørene er fordelt på tjenestene vann, avløp og veg. Det er to driftsoperatører på vann og to på avløp.

I henhold til Momentum er lønnskostnader for to driftsoperatører belastet vann i sin helhet, mens en er belastet avløp fullt ut. Lønnskostnader for en driftsoperatør er fordelt med 40 prosent på vann og 40 prosent på avløp. Prosentvis andel av lønn for fire administrativt ansatte er også fordelt på gebyrområdene. Dette gjelder ansatte som har arbeidsoppgaver knyttet til vann og avløp.

Gebyrområdene har egne funksjoner[17] i kommunens regnskap. De direkte kostnadene henføres til gebyrområdet i forbindelse med de daglige posteringene i regnskapet gjennom året. Direkte kostnader er eksempelvis driftskostnader knyttet til maskiner og kjøretøy, kostnader til vedlikehold av bygninger og programvare. Dersom det eksempelvis er kjøretøy som benyttes innenfor flere gebyrområder, blir dette vanligvis fordelt ved posteringer i regnskapet. Alternativt kan fordelingen legges inn som grunnlagsdata i Momentum. I følge informasjon fra kommunen, har Indre Fosen kommune to biler tilknyttet vann – og avløp (2020). Disse bilene er leaset, og kostnadene belastes selvkostområdet. Kommune har ytterligere to biler (2020). Disse bilene benyttes på funksjon vei og belastes ikke selvkostområdet.

Indirekte kostnader

Indirekte kostnader fordeles på grunnlag av fordelingsnøkler. I Indre Fosen kommune benyttes brutto driftskostnader som fordelingsnøkkel. Indirekte kostnader er støtte– og fellesfunksjoner som gebyrområdene benytter i forbindelse med tjenesteproduksjonen.

[17] Funksjon 3400 produksjon av vann, funksjon 3450 distribusjon av vann, funksjon 3530 avløpsvann/innsamling av avløpsvann

Tabell 14. Fordeling av indirekte kostnader

Område	Kostnad	Fordelingsgrunnlag	Fordelt til vann (i kroner)	Fordelt til avløp (i kroner)
Økonomi	Kjøp av tjenester regnskap	Brutto driftsutgifter	23 821	28 429
Kontroll og revisjon	Revisjon	Brutto driftsutgifter	6 704	8 001
Personal	Lønn/bedr.helsetjeneste	Brutto driftsutgifter	26 802	31 987
Kommunedirektør		Brutto driftsutgifter	35 876	42 817

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

Fordelingsnøkkelen er 0,64 prosent for vann og 0,77 prosent for avløp, og grunnlaget er brutto driftsutgifter. Tabellen viser at 0,64 prosent av totale regnskaps- og revisjonstjenester, kostnader til bedriftshelsetjeneste og kostnader innenfor ansvar 1200 Kommunedirektøren kan relateres til vann, og 0,77 prosent kan relateres til avløp. Andelen er beregnet ut fra hvor stor andel brutto driftsutgifter vann og avløp står for av kommunen brutto driftsutgifter. Selvkostveilederen stiller krav til hvilke utgifter som faktisk kan henføres til gebyrområdene. Indirekte driftskostnader omfatter kostnader til stabs- og støttetjenester, fellestjenester og kontrollfunksjoner som utfyller eller understøtter selvkosttjenesten. Dette omfatter kunderelaterte funksjoner, slik som kundeservice, fakturering og behandling av enkeltsaker (dette kan for eksempel være behandling av søknader og klager). Dette omfatter også interne funksjoner som ytes til selvkosttjenesten, slik som personaltjenester, juridiske tjenester, regnskap, IKT og arkiv mv. Aktiviteter som utarbeidelse av sektorplaner, investeringsplaner, vedlikeholdsplaner og prosjektplanlegging og lignende for selvkosttjenesten regnes som indirekte henførbare til selvkost når disse utfyller eller understøtter selvkosttjenesten. En rekke funksjoner kan således inngå i grunnlaget for beregning av indirekte driftskostnader i selvkost.

5.3.4 Beregningsgrunnlag for kapitalkostnader

I dette avsnittet omtales både direkte og indirekte kapitalkostnader. Kapitalkostnader er renter og avskrivninger på investert kapital.

Avskrivninger

Avskrivinger som er gjort i kommunens regnskap ved overføring av data til Momentum trekkes ut og i Momentum beregnes kalkulatoriske avskrivinger. Avskrivningene gjøres på grunnlag av

et anleggsregister, og det er spesifisert hvilket gebyrområde anleggsmidlet hører til (grunnlagsdata). Levetid fastsettes i utgangspunktet i henhold til kommunelovens bestemmelser, men det blir gjort årlige vurderinger. Levetiden på anleggsmidler kan justeres dersom det er nødvendig.

Alle anlegg fra Rissa og Leksvik er tatt inn i registeret, og nye investeringer legges inn fortløpende.

Gjennomgang av Momentum viser at anlegg avskrives over 20 eller 40 år. For anlegg anskaffet før kommunesammenslåingen er restverdi og restlevetid lagt til grunn. Anleggsregisteret har en beskrivelse av hvert enkelt anlegg, når investeringen er gjort og tatt i bruk. Indre Fosen kommune har ingen aktiverte kjøretøy tilknyttet gebyrområdet. Kalkulatoriske avskrivninger på vann er ca. 4,9 millioner kroner i 2020 og ca. 3,8 millioner kroner på avløp.

Det benyttes fordelingsnøkler for indirekte kapitalkostnader. Indirekte kapitalkostnader fordeles på grunnlag av investeringer som kan relateres de aktuelle funksjonene.

Kalkulatorisk rente

Kalkulatoriske renter legges inn i kommunens selvkostkalkyle som 5-årig SWOT-rente pluss 0,5 prosent. Opplysninger om kalkulatorisk rentesats hentes fra Kommunalbanken. For forkalkyler benyttes kommunalbankens anslag.

Faktiske rentekostnader på lån knyttet til finansiering av anleggsmidler brukes ikke i selvkostberegninger, fordi selvkostberegninger skal være uavhengig av hvordan anleggs-midler er finansiert.

Kommunalbanken opplyser på sine hjemmesider at gjennomsnittsrenten på 5-årig swaprente for 2020 er 0,89 prosent og med et tillegg på 0,5 prosentpoeng blir kalkylerenten 1,39 prosent.

I henhold til Momentum er det brukt en kalkylerente på 1,39 prosent. Grunnlaget for renteberegning i Momentum er gjennomsnittet av inngående verdi 01.01 og utgående verdi 31.12. Utgående verdi korrigeres for årets investeringer, årets avskrivninger og eventuelle nedskrivninger (salg av anleggsmidler).

5.3.5 Selvkostfond

Selvkostfond kan være både positive og negative. Et positivt selvkostfond betyr at kommunens gebyrinntekter er høyere enn kostnadene med å yte tjenesten, og overskuddet (som er innbyggernes penger) skal settes av til fond. Et negativt fond betyr at gebyrene ikke dekker

utgiftene med å yte tjenesten. I dette tilfellet gir selvkostfondet uttrykk for at kommunen midlertidig har finansiert denne tjenesten for innbyggerne.

Revisor har fått opplyst at det i forbindelse med kommunesammenslåingen ble vedtatt[18] at selvkostfondene i begge kommuner skulle strykes. Begrunnelsen for dette valget var at begge kommunene hadde negative fond, og at man ønsket å starte ny selvkostperiode i ny kommune. I følge oppdragsansvarlig revisor for finansiell revisjon kan dette kan gjøres så lenge det er snakk om memoriaposteringer.

Tabell 15. Selvkostfond før 2018

		2013	2014	2015	2016	2017
Leksvik	**Fond tømming slamavskiller**	-29 826				
	Fond avløp	-400 766				
	Fond vann					
Rissa						
	VAR-fond avløp	-966 558	-1 057 633	-1 814 722	-1 750 549	-1 782 289
	Fond vann					

*fond har negativt fortegn i regnskapet

Tabell 16. Memoriaposteringer før 2018

		2013	2014	2015	2016	2017
Leksvik	**Merforbruk vann**	1 428 640	1 310 892	2 515 076	1 866 474	418 501
	Merforbruk avløp		531 322	468 190	916 810	612 307
	Fond vann					
Rissa						
	Merforbruk vann	631 608	1 482 251	1 494 337	1 363 885	1 765 832
	Merforbruk avløpsrensing/renseanlegg	58 254	172 214	4 354 862		

Tabell 15 og 16 viser at Leksvik kommune brukte opp sine fond i 2014 og hadde et merforbruk (underskudd) både for vann og avløp i perioden 2014-2018. Innbyggerne i Leksvik har betalt

[18] Revisor har ikke mottatt vedtaket

for lite gebyr i forhold til hva det koster å produsere tjenesten. Disse underskuddene er memoriapostering i regnskapet.

Rissa kommune hadde i 2013 -2015 et mindreforbruk (overskudd) innenfor avløp, og avsatte dette til fond. I 2016 hadde kommunen et merforbruk (underskudd) og det ble brukt av fondet. I 2017 hadde kommunen igjen mindreforbruk (overskudd) innenfor avløp, og dette mindreforbruket (overskuddet) ble satt av til fond. Fondet utgjorde kr 1 782 289. Dette betyr at innbyggere i Rissa har betalt inn for mye gebyr i forhold til hva det koster å produsere tjenesten. Rissa kommune hadde i hele perioden merforbruk (underskudd) innen vann, og dekket inn merforbuk (underskudd) innenfor renseanlegg i 2016. Merforbruket innenfor vann er memoriapostert.

Tabell 17. Memoriaposteringer vann

	2018		2019		2020	
	Resultat	Memoria	Resultat	Memoria	Resultat	Memoria
	-1 674 447 eks rtr	1 674 447	-3 836 053 eks rtr	5 510 500	-2 242 950 inkl rtr	7 753 450

rtr = renter

Kilde: Noter til årsregnskap 2018-2020

*merforbuk (underskudd) har negativt fortegn

Tabell 17 viser at Indre Fosen kommune har hatt merforbruk (underskudd) innenfor vann i hele perioden.

Tabell 18. Selvkostfond avløp

	2018		2019		2020	
	Resultat	Fond	Resultat	Fond	Resultat	Fond
	2 245 539 inkl rtr	- 4.027.829 inkl rtr	622 217 inkl rtr	- 4.650.047	-1.480.354 inkl rtr	-3 169 693

Kilde: Noter til årsregnskap 2018-2020

*mindreforbuk har positivt fortegn; fond posteres med negativt fortegn

Tabell 18 viser at Indre Fosen kommune hadde mindreforbruk (overskudd)innenfor avløp i 2018 og 2019, mens merforbuket (underskudd) i 2020 er dekket ved bruk av fond.

Hvis vi sammenholder tabell 15 -18 ser vi at VAR-fond avløp fra Rissa kommune er videreført i Indre Fosen kommune. Oppdragsansvarlig revisor bekrefter at dette er knyttet til overskudd fra Rissa fra 2017. Memoriaposteringer er ikke videreført på samme måte.

Selvkostfond for vann i Momentum tilsvarer selvkostfond i kommunens regnskap per 31.12.2020. Selvkostfond avløp tilsvarer selvkostfond i kommunen regnskap pr 31.12.2020. I Momentum kommer det fram at ingen fondsavsetninger er eldre enn 3 år.

5.3.6 Dokumentasjon

Flere av våre informanter peker på at kommunen i stor grad bygger på beregningene som gjøres i Momentum, og at kommunen selv har lite kompetanse på området.

Kommunen har tilgang til Momentum; både ved at beregningene oversendes og gjennom nettportal. Det er kommunen som har ansvaret for beregningene og som har siste ord i forbindelse med vurderinger som gjøres. Økonomisjefen sier i intervju at det oppleves som en trygghet at de tekniske beregningene gjennomføres av Momentum.

Kommunen får dokumentasjon på beregningene fra Momentum, og økonomisjefen har dokumentasjonen tilgjengelig. Dokumentasjonen foreligger i form av et interaktivt regneark, og kommunen har også elektronisk tilgang til beregningsmodellen i sin helhet.

Revisor har ikke fått bekreftet at kommunen har dokumentasjon fra tidligere selvkostberegninger (før overgang til Momentum) og/eller fra tidligere Rissa og Leksvik kommune.

5.4 Vurdering

- Samlet selvkost skal beregnes på grunnlag av regnskapsførte
    - Direkte driftskostnader og indirekte driftskostnader med oppdaterte fordelings-nøkler
    - Inntekter
- Beregningsgrunnlaget for direkte kapitalkostnad (kalkulatorisk renter og avskrivninger) skal baseres på anskaffelseskost (anleggsbidrag og byggelånsrente inngår ikke i anskaffelseskost)

- Beregningsgrunnlaget for indirekte kapitalkostnader (kalkulatorisk renter og avskrivninger) skal baseres på fordeling av kapitalkostnader etter faktisk bruk
- Det skal benyttes kalkulatorisk rente lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng
- Overskudd eller underskudd skal føres til selvkostfond og fondsavsetningen kan ikke stå i mer enn fem år
- Kommunen skal dokumentere beregningen av samlet selvkost og oppbevare den i minst fem år

Revisor finner at Indre Fosen kommune bruker regnskapsførte direkte driftskostnader i selvkostberegningene. Kommunens fordelingsnøkler er beregnet på bakgrunn av drifts-kostnader. Fordelingsnøklene vurderes i samarbeid med ekstern leverandør. Revisor kan ikke se at de kostnadene som er fordelt i selvkostkalkylen er i strid med de kostnadstyper som veilederen åpner for. Vi mener kommunen beregner selvkost på grunnlag av fordelte indirekte kostnader.

Beregningsgrunnlaget for kapitalkostnader er anleggsmidler som benyttes innenfor selvkostområdet. Fordelingsnøkler ivaretar fordeling av kapitalkostnader etter faktisk bruk. Dette er i henhold til gitte bestemmelser, og revisor vurderer at revisjonskriteriet er oppfylt.

Revisor vil peke på at mye overlates til Momentum og de beregningene som gjøres i dette programmet og den bistanden kommunen får fra konsulentene. Momentum fungerer godt som system, samtidig som det krever kunnskap om hvilke data som skal legges inn. Når kommunen selv har liten forståelse for hva som ligger til grunn for selvkostberegningene vil det kunne være usikkerhet knyttet til om alle kostnader blir med i beregningene og om fordelingsnøklene er riktige.

Indre Fosen kommune har benyttet en kalkylerente på 1,39 prosent. Dette er i samsvar med selvkostreglementet.

Revisor mener Indre Fosen kommune har ført overskudd og underskudd i etterkalkylen til selvkostfond. Kommunen har selvkostfond på avløp ved utgangen av 2020. Dette fondet er etter revisors vurdering eldre enn 5 år. Vi vi viser her til revisors uttalelse fra mai 2021. Revisor vil påpeke at en andel av dette selvkostfondet kan tilskrives merinnbetalinger fra innbyggere i gamle Rissa kommune. Indre Fosen kommune bør ha en oppfatning av hvordan dette skal håndteres, siden dette ifølge intensjonen med regelverket for selvkost er innbyggerne i gamle Rissa kommune sine midler.

Memoriaposteringer er ikke videreført. Det tyder derfor på at disse er strøket i forbindelse med kommunesammenslåingen. Revisor har ikke mottatt vedtak på denne strykningen.

Revisor kan ikke slå fast at kommunen har dokumentasjon for beregning av samlet selvkost fra fem år tilbake for begge de gamle kommunene. Kommunen har dokumentasjon fra og med regnskapsåret 2020 (overgang til Momentum). Kravet er at kommunen skal dokumentere beregningen av samlet selvkost og oppbevare den i minst fem år.

6 HØRING

En foreløpig rapport ble sendt på høring til kommunedirektøren i Indre Fosen kommune 09.desember 2021.

Vi mottok høringssvar 22.desember 2021. Kommunedirektøren hadde ingen kommentarer til rapporten. Mye av det som tas opp i rapporten har skjedd før kommunedirektøren tiltrådte. Faktafeil påpekt i høringssvaret er korrigert. Høringssvaret er gjengitt i vedlegg 2.

Revisor har på eget initiativ endret overskrift i kapittel 5 fra «gebyrberegning» til «selvkostberegning». Dette for å få bedre samsvar mellom overskriften og innholdet i kapitlet.

7 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

7.1 Konklusjon

Tilstrekkelig kvalitet vannforsyning

Revisors konklusjon er at Indre Fosen kommunes vannforsyning har tilstrekkelig kvalitet, men det er enkelte svakheter. Disse svakhetene er knyttet til alder på ROS-analyser, ujevn utskiftningstakt og beredskapsplaner/-øvelser.

Tilstrekkelig kvalitet avløpssystem

Revisor konkluderer med at kommunens avløpssystem har utfordringer og at det derfor kan være vanskelig å si at kvaliteten er tilstrekkelig. Utfordringene er knyttet til kapasitet i rensedistriktene og dimensjonering. Det er svakheter knyttet til beredskapsplaner og -øvelser og systematisk tilsyn med egne anlegg.

Selvkostberegninger

Revisor konkluderer med at Indre Fosen kommune beregner gebyr for vann og avløp i henhold til kommunelovens krav. Kommunen har selvkostfond som er eldre enn 5 år, og bør vurdere hvordan dette skal håndteres. Revisor kan ikke slå fast at dokumentasjonsplikten er fullt ut ivaretatt.

7.2 Anbefalinger

Revisors anbefalinger til kommunedirektørens vider arbeid er:

- Påse at klasulering av vannkilder blir gjort der dette er nødvendig
- Sikre at arbeidet med beredskapsplaner og – øvelser blir ivaretatt tilfredsstillende
- Ha en oppfatning av hvordan selvkostfond avløp skal håndteres, siden deler av fondet ifølge intensjonen med regelverket for selvkost er midler som tilhører innbyggere i gamle Rissa kommune

KILDER

Lovverk

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Forurensningsloven
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- Forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften)
- Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskiften)

Veiledere

- Mattilsynet: veileder drikkevannsforskriften, august 2020
- Mattilsynet: Status for drikkevannsområdet i landets kommuner, oktober 2019
- Kommunal – og moderniseringsdepartementet: veileder til selvkostforskriften H -2465
- Brukerveiledning til Envidanportalen - selvkost

Statistikk

- Statistisk sentralbyrå, hentet fra: 11786: Vannkvalitet. Kommunalt drikkevann (K) 2015 - 2020. Statistikkbanken (ssb.no)
- Statistisk sentralbyrå, hentet fra: 11787: Vannforsyning og beredskap. Kommunalt drikkevann (K) 2015 - 2020. Statistikkbanken (ssb.no)
- Statistisk sentralbyrå, hentet fra: 12842: Kommunale gebyrer knyttet til bolig (K) 2016 - 2020. Statistikkbanken (ssb.no) –
- Statistisk sentralbyrå, hentet fra: 13143: Ledningsnett og tilknytning. Kommunalt drikkevann (K) 2015 - 2020. Statistikkbanken (ssb.no

Annet

- Mattilsynet: Rapport etter inspeksjon 22.april 2021
- Mattilynet: Årlig innrapportering for vannforsyningssystem 2018-2020
- Norconsult/Sintef «Kommunalt investeringsbehov for vann og avløp 2021-2040 Norsk Vann-rapport 259/201
- Adressa: artikkel 06.mai 2021

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne forvaltningsrevisjonen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

- Drikkevannsforskriften
- Veileder til drikkevannsforskriften
- Forurensningsloven og tilhørende forskrift
- Lov om kommunale vass – og avløpsanlegg
- Kommuneloven
- Forskrift om selvkost
- Veileder til forskrift om selvkost

<u>Vann</u>

Kommunene har etter kommunelovens § 25-1 plikt til å ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Ansvaret for internkontrollen er lagt til rådmannen.

Vannverkseiers plikt til å etablere og følge opp internkontroll følger av drikkevannsforskriftens § 7. Denne internkontrollen skal være tilpasset virksomhetens art og omfang, og skal dokumentere hvordan kravene i forskriften etterleves. Vannverkseier skal videre blant annet ha oversikt over vannverkets organisasjon. Det skal dokumenteres hvor ansvar, oppgaver og myndighet er plassert. Internkontrollen skal også omfatte rutiner for håndtering og forebygging av avvik. Internkontrollen skal være skriftlig dersom vannforsyningssystemet produserer minst 10 m3 drikkevann pr døgn. Det er vannverkseier som skal sikre at internkontrollen er oppdatert og at alle som jobber med oppgaver knyttet til vannverket arbeider i samsvar med denne.

Drikkevannsforskriftens § 9 slår fast at vannforsyningssystemet skal være dimensjonert for å levere tilstrekkelig mengder drikkevann til enhver tid, og videre at det skal legges til rette for levering av nødvann. Av bestemmelsen framgår det at vannforsyningssystemet skal kunne levere nødvann til drikke og personlig hygiene uten bruk av det ordinære distribusjonssystemet.

Vannverkseier skal også gjennomføre nødvendige tiltak og utarbeide driftsplaner for å kunne levere tilstrekkelig mengder drikkevann under normale forhold.

Av drikkevannsforskriften § 5 er det gitt at: *«vannverkseieren skal sikre at drikkevannet er helsemessig trygt, klart og uten fremtredende lukt, smak og farge».* Videre er det sagt at *«drikkevannet skal ikke inneholde virus, bakterier, andre mikroorganismer eller stoffer som i antall eller konsentrasjon utgjør en mulig helsefare[19]».*

I Mattilsynet sin veileder for drikkevannsforskriften fremgår det at for å sikre dette skal vannverkseier foreta *farekartlegging,* samt se på hvilke *beskyttelsestiltak* og hva slags *vannbehandling* som må til for å sikre helsemessig trygt vann. I tillegg til dette skal det tas drikkevannsprøver for å sikre at grenseverdiene som er opplistet i vedlegg 1 til forskriften ikke overstiges.

Når det gjelder farekartlegging skal vannverkseier avdekke hvilke farer som kan oppstå for å hindre at det produseres nok helsemessig trygd drikkevann til innbyggerne i kommunen. Kartleggingen omfatter hele vannforsyningssystemet fra vanntilsigsområdet til tappekranen. Farene skal deretter forebygges, fjernes eller reduseres. Farer som ikke kan forebygges i det daglige skal inngå i beredskapsplanene. Farekartleggingen er et kontinuerlig arbeid som må holdes oppdatert.

Vannverkseier har plikt til å foreta *beskyttelsestiltak* for å sikre helsemessig trygt vann, da for hele vanndistribusjonssystemet. Dette omfatter da beskyttelse av råvannskildene, samt selve distribusjonssystemet. I henhold til § 26 i forskriften skal også kommunen ta drikkevannshensyn når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner, samt når den gir tillatelser etter relevant regelverk.

I tillegg skal det gjennomføres nødvendige beredskapsforberedelser og det skal utarbeides en plan for beredskapsøvelser. Denne planen skal vannverkseier sikre er oppdatert og følges.

Det er angitt konkrete kvalitetskrav som vannet skal oppfylle i vedlegget til forskriften. Vannbehandlingen skal ha «tilstrekkelige hygieniske barrierer» for å sikre at vannet er trygt å drikke. Vannbehandlingen skal også tilpasses råvannskvaliteten, da på bakgrunn av farekartleggingen, samt tilpasses mengden drikkevann som produseres. Vannbehandlingsanlegget skal vedlikeholdes jevnlig[20].

---

[19] Drikkevannsforskriften § 5

[20] Mattilsynet, Veileder drikkevannsforskriften, august 2020

Kvalitetskravene vedrører grenseverdier for ulike substanser, og også prøvetaking og kontroll. Grenseverdiene skal overholdes til enhver tid, og gjelder som hovedregel på det stedet vannet blir levert. Det er beskrevet hvilke rutiner som gjelder ved prøvetakning. Prøvetaking gjøres for å ivareta kontrollen med vannkvaliteten både med hensyn til mikrobiologiske (bakterier, parasitter etc.), kjemiske/fysiske og sensoriske parametere.

Av drikkevannsforskriften § 9 er det gitt at: *«Vannverkseieren skal sikre at vannforsyningssystemet er utstyrt og dimensjonert samt har driftsplaner og beredskapsplaner for å kunne levere tilstrekkelige mengder drikkevann til enhver tid»,* videre er det skal vannverkseier *«legge til rette for at vannforsyningssystemet kan levere nødvann til drikke og personlig hygiene uten bruk av det ordinære distribusjonssystemet[21]».*

I Mattilsynet sin veileder påpekes det at vannverkseiere skal sikre at utstyret som trengs for alltid å kunne levere nok helsemessig trygt drikkevann er på plass. Om begrepet *«tilstrekkelige mengder»* er det sagt at leverer nok vann til å dekke det abonnentene trenger til daglige gjøremål og funksjoner. EUs drikkevannsdirektiv legger til grunn at for å dekke et «normalforbruk» må det produseres 200 liter drikkevann per person i døgnet.

Leveringssikkerhet innebærer også at vannforsyningssystemet er dimensjonert med tanke tilstrekkelig mengder vann til alle, samt at det er etablert nødvendige drifts- og beredskapsplaner. Leveringssikkerheten skal basere seg på den farekartleggingen som er omtalt i drikkevannsforskriften § 6.

Som vannverkseiere vil det også foreligge en plikt til å sikre at vannforsyningssystemet kan levere nødvann, noe som innebærer at det skal kunne leveres drikkevann til innbyggerne også i nødstilfeller, og hvor den primære vannkilden ikke kan benyttes[22].

Av drikkevannsforskriften § 15 er det gitt at «vannverkseieren skal sikre at vannforsyningssystemets distribusjonssystem er i tilfredsstillende stand og driftes på en tilfredsstillende måte for å hindre at drikkevannet blir forurenset og for å bidra til bærekraftig bruk av grunnvann og overflatevann». I tilknytning til dette skal også vannverkseier *«sikre at det utarbeides en plan for hvordan distribusjonssystemet skal vedlikeholdes og fornyes, og at denne planen er oppdatert og følges».*

[21] Drikkevannsforskriften § 9

[22] Mattilsynet, Veileder drikkevannsforskriften, august 2020

Ifølge Mattilsynets veileder til drikkevannsforskriften gjelder disse kravene uavhengig av hvor mange vannforsyningssystemet forsyner. Det må videre vurderes i hvert enkelt tilfelle hva det vil si at distribusjonssystemet er i tilfredsstillende stand og driften tilfredsstillende. For å oppfylle kravene må vannverkseier ha oversikt over tilstanden på ledningsnettet, dette for å kunne foreta vurderinger av behovet for tiltak. Vannverkseier skal også ha en oppdatert plan for vedlikehold og fornying[23].

Fornyelsen av vannledningene har de siste årene ligget rundt 0,7-0,8 % av det totale ledningsnettet på landsbasis. I nasjonale mål for vann og helse, under den internasjonale avtalen Protokoll for vann og helse, er målsetningen en nasjonal utskiftingstakt på 2 % frem til 2035. Som følge av fornyelse har alderen på de kommunale vannledningene sunket noe over tid[24].

Utledede revisjonskriterier:

- Kommunen må kunne dokumentere at farekartleggingen er oppdatert og at farer enten er forebygget, fjernet eller redusert
- Prøver tatt av drikkevannet skal ikke overstige grenseverdier angitt i drikkevannsforskriften
- Kommunen bør kunne levere en kapasitet på 200 liter drikkevann per innbygger i døgnet
- Kommunen skal godgjøre at det i ekstraordinære tilfeller kan leveres nødvann
- Kommunen skal ha oversikt over tilstanden på ledningsnettet
- Kommunen skal ha en oppdatert plan for vedlikehold og fornying, som følges
- Kommunen bør ha en utskiftingstakt av vannledninger på 2 % frem til 2035
- Det skal være etablert et internkontrollsystem, som er dokumentert og oppfyller kravene i drikkevannforskrifte § 7

[23] Mattilsynet, Veileder drikkevannsforskriften, august 2020

[24] Mattilsynet. Status for drikkevannsområdet i landets kommuner, Oktober 2019

Avløp

Forurensningsloven § 2 nr 1 slår fast at det skal arbeides for å hindre at forurensning oppstår eller øker, og for å begrense forurensning som finner sted. I forurensningsforskriftens § 13-6 heter det at avløpsnettet skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi, og fagkunnskap. Det skal særlig tas hensyn til avløpsvannets mengde og egenskaper, forebygging av lekkasjer og begrensning av forurensing av resipienten som følge av overløp.

Renseanlegget skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes av fagkyndige, slik at det har tilstrekkelig yteevne under alle klimatiske forhold som er normale for stedet der de ligger.

Den som er ansvarlig for avløpssystemet skal legge til grunn anerkjente metoder som beslutningsgrunnlag for rehabilitering av avløpsnettet. Det skal foreligge en samlet oversikt over alle overløpt på avløpsnettet, herunder eventuelle lekkasjer av betydning. Det skal også være en plan for forebygging av lekkasjer og fornying/oppgradering av avløpsnettet.

Renseanlegget skal være utformet på en slik måte at det er mulig å ta prøver av det rensede avløpsvannet. Disse prøvene skal tas med jevne mellomrom gjennom året, skal være representative for avløpsvannet og tas ved hjelp av automatisk, mengdeproporsjonalt prøvetakingssystem. Prøvetakingstidspunktet skal framgå av plan og det skal tas et minimum antall prøver; alt etter dimensjonen på avløpsanlegget. Prøvene skal analyseres for aktuelle parametere som framgår av § 14-6 til §14-8, og av parametere som framgår av vedlegg 2, og avløpsvannet skal oppfylle kravene som er angitt.

Det er kommunen selv som godkjenner søknader om tillatelse til etablering av avløpsanleggene, jf § 13-4. Avløpsnettet skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med teknologi som håndterer mengde og egenskaper, forebygge lekkasjer, begrensning av forurensning som følge av overløp. Det skal foreligge dokumentasjon for rehabilitering av avløpsnettet, videre skal det foreligge oversikt over overløp samt lekkasjer av betydning.

Utledede revisjonskriterier:

- Renseanlegget skal ha tilstrekkelig kapasitet
- Kommunen skal praktiserer rutinene for å følge opp rensekrav for avløpsanleggene
- Avløpsnettet skal være tilstrekkelig dimensjonert
- Det skal foreligge en plan for vedlikehold og fornying av avløpsnettet
- Kommunen skal ha beredskapsplan for avløpsnettet

- Kommunen må ha en systematisk oppfølging av egne avløpsanlegg slik at gitte tillatelser praktiseres og det må være et system for å oppheve eller endre disse

Selvkost

Kommunelovens §15-1 andre ledd sier at samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare merkostnaden ved å yte tjenesten. Tredje ledd sier at samlet selvkost skal fastsettes ut fra følgende prinsipper:

a. Kostnadene skal beregnes ut fra gjennomførte transaksjoner og anskaffelseskost
b. Investeringskostnadene skal beregnes ut fra avskrivningene på investeringene og beregnete rentekostnader
c. Investeringskostnadene skal fordeles over den tiden investeringene forventes å være i bruk

Det er fastsatt en egen selvkostforskrift (FOR-2019-12-11-1731). Forskriften gjelder for beregningen av samlet selvkost for et tjenesteområde når det er fastsatt i lov eller forskrift at kommunens eller fylkeskommunens gebyrer ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten (§1).

Beregningsgrunnlaget for selvkost er regnskapsførte utgifter eller kostnader og regnskapsførte inntekter (§3 første ledd). Dette innebærer at selvkostregnskapet må være en etterkalkyle, som er basert på det endelige regnskapet, både for fordelte direkte kostnader, indirekte kostnader med fordelingsnøkler og kapitalkostnader (grunnlag kapitalkostnader, kalkulatoriske avskrivninger og renter).

I beregningsgrunnlaget inngår både **direkte og indirekte driftskostnader**. §4 sier at direkte driftskostnader omfatter kostnader til arbeid, varer og tjenester som brukes for å produsere og yte selvkosttjenesten. Indirekte driftskostnader omfatter kostnader til stabs- og støttetjenester, fellestjenester og kontrollfunksjoner som utfyller eller understøtter selvkosttjenesten. Andelen indirekte driftskostnader som tilordnes selvkost, skal gjenspeile selvkosttjenestens bruk av disse tjenestene og funksjonene. Kostnader til administrativ ledelse, folkevalgte organer etter kommuneloven § 5-1 eller eierorganer skal ikke inngå i selvkost.

Både **direkte og indirekte kapitalkostnader** skal inngå i beregningsgrunnlaget. §5 slår fast at kapitalkostnader omfatter avskrivninger og nedskrivninger av varige driftsmidler, reversering av nedskrivninger og beregnete rentekostnader. Hovedprinsippene er at anleggsmidler skal

beregnes ut fra prisen på anskaffelsestidspunktet. Avskrivingene skal foretas planmessig utover den utnyttbare levetiden til det varige driftsmidlet. Det skal finnes et eget grunnlag for beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader. Her skal ikke byggelånsrenter være med og anleggsbidrag skal ikke trekkes fra. Tomtekostnader kan inngå i grunnlaget for kapitalkostnader. Den utnyttbare levetiden kan settes lik avskrivningsperioden i virksomhetens årsregnskap. Salg og utrangering av varige anleggsmidler er regulert i §6. Differansen mellom salgssum og restverdi i grunnlaget for kapitalkostnader skal inngå i selvkost som en inntekt eller en nedskriving (dette er forskjellig fra kommuneregnskapet).

Kalkylerente

Rentekostnadene skal beregnes ut fra årets gjennomsnittlige restverdi på de varige driftsmidlene og kalkylerenten. Kalkylerenten er lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng.

Paragraf 5 femte ledd omtaler at indirekte kapitalkostnader som kan henføres til indirekte driftskostnader skal enten tilordnes selvkost på samme måte som indirekte driftskostnader, eller settes lik 5 prosent av de indirekte driftskostnadene etter fratrekk for inntekter knyttet til selvkostområdet.

Selvkostfond

Overskudd og underskudd i selvkost reguleres i §8. Årets samlede selvkost utgjør gebyrgrunnlaget. Årets gebyrinntekter kan føre til at det blir overskudd eller underskudd. Overskudd skal settes av på et selvkostfond og underskudd skal dekkes av selvkostfond. Et overskudd som er avsatt til selvkostfondet, skal tilbakeføres ved å finansiere et fremtidig underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto. Et underskudd som er fremført, skal dekkes inn av et fremtidig overskudd senest i det femte året etter at underskuddet oppsto. Et underskudd kan likevel fremføres ut over fem år, hvis dette er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for fremtidig bruk av gjennomførte investeringer. Et selvkostfond skal renteberegnes. Ved årets slutt skal det legges til beregnete renteinntekter på et selvkostfond. Renteinntektene skal beregnes ut fra årets gjennomsnittlige beholdning på fondet og kalkylerenten. På de områdene hvor kommunen har vedtatt full selvkost skal negative fond tilleggs rente.

I §7 finnes regler om korrigering av forrige års feil. Hvis vesentlig feil i tidligere år har vært til ugunst for bruker skal den tas inn som en inntekt i selvkost. Hvis til ugunst for bruker skal den ikke tas inn i selvkost som kostnad. (men dette gjelder ikke renovasjon og slam)

Dokumentasjon

Det stilles krav til at kommunen og fylkeskommunen skal ha dokumentasjon av hvordan beregningen av samlet selvkost er gjort og dokumentasjonen skal oppbevares i minst fem år. (§9)

Utledede revisjonskriterier:

- Samlet selvkost skal beregnes på grunnlag av regnskapsførte
    - Direkte driftskostnader og indirekte driftskostnader med oppdaterte fordelings-nøkler
    - Inntekter
- Beregningsgrunnlaget for direkte kapitalkostnad (kalkulatorisk renter og avskrivninger) skal baseres på anskaffelseskost (anleggsbidrag og byggelånsrente inngår ikke i anskaffelseskost)
- Beregningsgrunnlaget for indirekte kapitalkostnader (kalkulatorisk renter og avskrivninger) skal baseres på fordeling av kapitalkostnader etter faktisk bruk
- Det skal benyttes kalkulatorisk rente lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng
- Overskudd eller underskudd skal føres til selvkostfond og fondsavsetningen kan ikke stå i mer enn fem år
- Kommunen skal dokumentere beregningen av samlet selvkost og oppbevare den i minst fem år

VEDLEGG 2 – HØRINGSSVAR

Hei

Har lest gjennom denne og den ser generelt bra ut, men en del av de tingene de skriver vet jeg ikke noe om. Har ikke sendt dette videre til drift for korrigering.

Men ser at det på slutten kommer feile opplysninger der de på noe av dette tidligere i rapporten har skrevet riktig.

Eks:

De skriver 5 driftsoperatører da det er bare 4.

2 nyansatte i 2020, var bare 1 nyansatt som kom i oktober. Den andre startet 1.1.21.

Videre står det at vi ikke har kjøretøyer. I dag leaser vi 2 biler og har 3 som vi eier selv. I fjor hadde vi 3 biler og fikk den fjerde rett før jul mener jeg det var. Litt usikker på tidspunktet her.

Den 5 kom i januar da driftsoperatør 4 startet.

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Etterlevelseskontroll 2021

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune	19.01.2022	02/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen
Arkivkode FE - 216
Arkivsaknr 21/378 - 4

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen til orientering.
2. Saken oversendes kommunestyret til orientering.

Vedlegg
Etterlevelseskontroll 2021

Saksopplysninger
Kontrollutvalget skal føre kontroll med den økonomiske forvaltningen i Indre Fosen kommune, jf. kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav b. Forenklet etterlevelseskontroll er en del av denne kontrollen jf. kommuneloven § 24-9.

Formålet med kontrollen er, innenfor en begrenset ressursramme, å forebygge svakheter og sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Dette bygger opp under god økonomiforvaltning, åpenhet og tillit til kommunens forvaltningspraksis.

Målsettingen er å etablere enkle og jevnlige kontrollhandlinger som kan fange opp vesentlige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen. Kontrollhandlingene kan blant annet foretas på områder hvor brudd har særlige økonomiske konsekvenser, eller i særlig grad svekker tilliten til økonomiforvaltningen.

Revisor utfører forenklet etterlevelseskontroll med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301. Moderat sikkerhet defineres slik: Klart lavere enn betryggende sikkerhet, men skal øke de tiltenkte brukernes tillit til informasjonen i en grad som er klart høyere enn ubetydelig.

Revisor har utført kontroll av etterlevelse av kapittel 9 Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrift og forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv § 6 Justering av kompensert merverdiavgift.

Følgende kriterier er valgt:

1. Har kommunen oppstilling av kapitalvarer i tråd med krav i «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 9-1-2?
2. Har kommunen dokumentasjon på bruken av kapitalvarer i tråd med krav i «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 9-1-3? Ved frivillig registrering av utleie av bygg eller anlegg, også dokumentasjon i tråd med «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 2-3-2

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er revisor ikke blitt oppmerksom på noe som gir grunn til å tro at Indre Fosen kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i kapittel 9 Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrift, og forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv § 6 Justering av kompensert merverdiavgift.

Regnskapsrevisor Wenche Holt vil presentere etterlevelseskontrollen i møtet, og utvalget vil da få anledning til å stille revisor spørsmål.

Konklusjon
Revisors etterlevelseskontroll skal gi kontrollutvalget bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen. Forslag til vedtak anbefales vedtatt og at saken oversendes kommunestyret til orientering.

Revisjon Midt-Norge

Bidrar til forbedring

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658
M post@revisjonmidtnorge.no
T +47 907 30 300

Til kontrollutvalget i
Indre Fosen kommune

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen.

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Indre Fosens kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Vi har i vår risiko- og vesentlighetsvurdering kommet frem til at vi for 2021 foretar kontroll på etterlevelse av kapittel 9 Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrift, og forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv § 6 Justering av kompensert merverdiavgift.

Valgte kriterier
1. Har kommunen oppstilling av kapitalvarer i tråd med krav i «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 9-1-2?

2. Har kommunen dokumentasjon på bruken av kapitalvarer i tråd med krav i «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 9-1-3? Ved frivillig registrering av utleie av bygg eller anlegg, også dokumentasjon i tråd med «Forskrift til merverdiavgiftsloven» § 2-3-2

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen
Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll
Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Revisjon Midt-Norge SA et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter
Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå

moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon
Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Indre Fosen kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i kapittel 9 Justering i merverdiavgiftsloven med tilhørende forskrift, og forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv § 6 Justering av kompensert merverdiavgift.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Indre Fosen kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Trondheim, 9. desember 2021

Wenche Holt

Wenche Holt
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi:
Kommunedirektøren

Rullering av plan for forvaltningsrevisjon - videre arbeid

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune	19.01.2022	03/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen
Arkivkode FE - 217, TI - &30
Arkivsaknr 21/9 - 10

Forslag til vedtak
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger
I kontrollutvalgets møte 24.11.2021(sak 61/21) deltok hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, og politisk- og administrativ ledelse i dialogmøte med kontrollutvalget om mulig rullering av plan for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget utsetter bestilling av forsvaltningsrevisjon for internkontroll til kontrollutvalgets møte i mars 2022. Kontrollutvalget vil ha tilbakemelding fra deltakerne i møtet på aktuelle problemstillinger/spørsmål som kan være aktuelle innen medio februar.
2. Vedrørende rullering av forvaltningsplan ønsker kontrollutvalget en involvering fra de aktuelle aktørene.
3. Kontrollutvalget diskuterer prosessen med rullering av forvaltningsplan i kontrollutvalgets møte i januar.

Under henvisning til kontrollutvalgets vedtak punkt 3 settes saken opp på sakskartet til kontrollutvalgets møte i januar. Kontrollutvalget skal i møtet diskutere videre arbeid når det gjelder en eventuell rullering av plan for forvaltningsrevisjon.

Konklusjon
Kontrollutvalget må diskutere videre arbeid med plan for forvaltningsrevisjon. Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Oppfølging av selskaper og kontrollutvalgets sak 57/21

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune	19.01.2022	04/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen
Arkivkode FE - 037
Arkivsaknr 21/344 - 3

Forslag til vedtak
Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg
Indre Fosen eierandeler
Eierskapsmelding Indre Fosen
Kommunale enheter
Årsrapport 2020 - Trønderenergi
Årsrapport 2020 - NTE AS
Årsrapport 2020 - Museene i Sør-trøndelag AS
Halvårsrapport 2020 - Torghatten ASA
NTE AS - protokoll generalforsamling - 2020
Trønderenergi AS - protokoll generalforsamling - 2020
Indre Fosen Invest AS - protokoll generalforsamling - 2020
Museene i Sør-Trøndelag AS - protokoll generalforsamling - 2020
Fosenbrua AS - Protokoll generalforsamling - 2020
Ifjobb AS - protokoll generalforsamling - 2020
Protokoll fra generalforsamling 2020 - Torghatten

Saksopplysninger
På kontrollutvalgets møte 27.10.2021 ble det under sak 57/21, diskutert muligheten for å dra på virksomhetsbesøk og hvilke virksomheter som kan være aktuelle å besøke. Saken førte til en diskusjon i kontrollutvalget om hvilke og hvor mange selskaper Indre Fosen kommune har eierinteresser i, og hvordan kommunen følger opp eierskapet sitt. Kontrollutvalget vedtok at sekretariatet til neste møte skulle legge frem en liste med eierskapsbrøk og eierstrategi, samt årsmeldinger og protokoll fra generalforsamling 2020 i aksjeselskaper der kommunen har eierinteresser.

På kontrollutvalgets møte 24.11.2021 fikk kontrollutvalget i sak 67/21 fremlagt liste over selskaper som Indre Fosen kommune har eierandeler i og en oversikt over eierskapsbrøk. Kontrollutvalget opplevde listen som ikke komplett og fattet vedtak om at saken skulle utsettes til møtet i januar.

Vedlagt saken følger en oppdatert liste over selskaper som Indre Fosen kommune har eierandeler i og en oversikt over eierskapsbrøk. Indre Fosen kommune har eierandeler i 14 aksjeselskaper. Ordføreren er Indre Fosen kommune sin eierrepresentant i generalforsamlinger i de fleste aksjeselskap, men ordfører kan gi fullmakt til andre. Sekretariatet har gjennomgått 8 protokoller fra generalforsamlinger i selskaper som kommunen har eierskap i. Disse følger vedlagt. Protokollene viser at Indre Fosen kommune har vært representert i generalforsamlingen i 5 av de 8 selskapene som er gjennomgått. I selskapene Oi! Trøndersk mat og drikke AS og Torghatten AS registrerer de ikke hvilke av eierne som deltar på generalforsamling, kun hvor stor andel av eierne som er representert. Det er derfor uvisst for sekretariatet om Indre Fosen kommune var representert i generalforsamlingene i disse selskapene. Sekretariatet har ikke fått protokollene fra generalforsamling i Fosenkraft AS, Leksvik Industriell Vekst Holding AS, Sentrumsgården AS, Trøndelag reiseliv AS og Nyhavna utvikling AS (Nyhavna ble opprettet i 2021). Både kommunen og sekretariatet har etterspurt dokumenter.

Når det gjelder årsmeldinger har sekretariatet lagt ved de årsmeldingene som ligger tilgjengelig under eierskapsdokumentene på Indre Fosen kommune sin hjemmeside. Flere av selskapene regnes som «små foretak» og er derfor unntatt kravet om å levere årsberetning jf. regnskapsloven § 3-1 andre ledd. Det er derfor naturlig at det ikke foreligger årsmeldinger for alle selskapene.

Indre Fosen kommune har utarbeidet en eierskapsmelding som ble behandlet og vedtatt i kommunestyret den 10.12.2020, sak 101/2020. Se vedlegg. Kommunestyret fattet følgende vedtak:

1. Eierskapsmelding for Indre Fosen kommune vedtas som framlagt.
2. Administrasjonen oppdaterer lista med selskaper som kommunen har eierandeler i med en kort liten faktadel om hvert selskap. Faktadelen skal i tillegg til informasjonen på lista inneholde et par setninger om:

· Selskapsformål – Hva selskapet driver med
· Eierformål – Hvorfor kommunen har gått inn som medeier i selskapet.

Sekretariatet har innhentet informasjon om kommunens eierskap fra flere kilder; kommunens hjemmeside, eierskapsmeldingen, notene til årsregnskapet, informasjon fra proff.no og skatteetatens aksjonærregister. Kildene gir delvis ulik informasjon om kommunens eierskap.

Vurdering og konkusjon
Sekretariatet har oppdatert listen over kommunens eierskap. Sekretariatet legger til grunn at listen er komplett, men tar forbehold om dette siden ulike kilder gir ulik informasjon om eierskapet.

Kontrollutvalget kan vurdere om de ønsker å dra på virksomhetsbesøk i noen av selskapene slik utgangspunktet for saken var eller om de vil følge opp eierskapet i selskapene nærmere. Saken legges derfor frem uten forslag til vedtak.

Selskaper	Eierandeler
Interkommunale selskaper	
Fosen Helse IKS	33,33 %
Fosen Renovasjon IKS	40,7%
Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS	2,77 %
Konsek Trøndelag IKS	4,00 %
Midt-Norge 110-sentral IKS	3,01 %
Trondheim havn IKS	0,33 %
Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS	4,24 %
Nord-Trøndelag krisesenter IKS	Ikke oppgitt
Aksjeselskaper	
Fosenbrua AS	18,33 %
Fosenkraft AS	20 %
IfJobb AS	93,66%
Indre Fosen Invest AS	29,41 %
Leksvik Industriell Vekst Holding AS	17,97 %
Museene i Sør-Trøndelag AS	4,16 %
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS	2,44 %
Nyhavna Utvikling AS	0,3 %
Sentrumsgården AS	8,34 %
Trønderenergi AS	8 %
Oi! Trøndersk Mat og Drikke AS	0,435%
Trøndelag reiseliv AS	Ikke oppgitt
Torghatten AS	ca 0,002%
Norsk Coating AS*	Ikke oppgitt
Andre selskapsformer	
KulturCompagniet Indre Fosen KF	100 %
Omstillingsprogrammet Indre Fosen kommune	
Interkommunalt politisk råd for Fosenregionen	
Revisjon Midt-Norge SA	3,49%
Rissa Radio SA	Ikke oppgitt
Rissahallen SA	Ikke oppgitt
Rissa Kraftlag SA	Ikke oppgitt
Leksvik Vassverk SA	Ikke oppgitt
Biblioteksentralen SA	Ikke oppgitt

Oversikten er basert på informasjon fra:

- https://www.indrefosen.kommune.no/politikk/eierskap-i-andre-selskap-og-organer/
- Eierskapsmelding Indre Fosen kommune
- www.proff.no
- www.brreg.no
- Skatteetatens aksjonærregister.

*Selskapet sto oppført i eierskapsmeldingen fra 2020, men ifølge skatteetatens register var ikke Indre Fosen kommune akjseeier av selskapet ved utgangen av 2020.

Indre Fosen kommune

EIERSKAPSMELDING

Vedtatt i kommunestyret ……..

Innhold

1. **Eierstyring** ... 3
1.1. Bakgrunn ... 3
1.2. Hensikt ... 3
2. Indre Fosen kommunes eierskapspolitikk ... 3
2.1. Motiv for eierskap ... 3
2.2. Retningslinjer for eierskap, ledelse og kontroll av selskap ... 4
3. Selskapsformer ... 7
3.1. Valg av selskapsform ... 7
3.2. Kommunale foretak (KF) ... 8
3.3. Interkommunalt samarbeid ... 8
3.4. Interkommunale selskaper (IKS) ... 9
3.5. Aksjeselskap (AS) ... 9
3.6. Vertskommunesamarbeid ... 10
3.7. Samvirkeforetak (SA) ... 11
4. Eierinteresser ... 12
Aksjeselskaper (AS) ... 12
Interkommunale selskaper ... 13
Øvrige ... 13

1. Eierstyring

Eierskapsmeldingen for Indre Fosen kommune er et overordnet politisk styringsdokument som skal sikre nødvendige styringssignaler til selskapene og tydeliggjøre lokalpolitikernes ansvar, rolle og myndighet.

1.1. Bakgrunn

I kommunelovens § 26-1 *Eierskapsmelding* står det at kommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Eierskapsmeldingen skal inneholde kommunens prinsipper for eierstyring og en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser i. Eierskapsmeldingen skal også inneholde kommunens formål med sine eierinteresser.

1.2. Hensikt

Kommunestyret har både et tilsyns- og et kontrollansvar for å sikre at virksomheten når sine mål som er nedfelt i vedtekter, strategi- og plandokumenter. Dokumentet skal beskrive hensikten med virksomheten og de krav kommunen som eier setter til virksomheten. Kommunens strategi skal avspeile seg i virksomhetens strategi og målsettinger. Dokumentet skal vise de politiske prinsippene og de juridiske styringsvalgene.

2. Indre Fosen kommunes eierskapspolitikk

2.1. Motiv for eierskap

Utgangspunktet for en god eierskapspolitikk er å vurdere motivet med eierskapet. Det kan være naturlig å skille mellom 4 motiv for kommunalt eierskap:

<u>Finansielt motivert.</u> Selskap der motivet og hovedbegrunnelsen for eierskapet er muligheter for økonomisk utbytte og avgrensing av kommunen sin økonomiske risiko. Formålet er naturlig for selskap som er forretningsmessig orientert, og der bedriftsøkonomiske kriterier for lønnsomhet ligg til grunn for selskapet sitt arbeid.

<u>Politisk motivert</u>. Selskap der motivet er en samfunnsnyttig og strategisk posisjonering av kommunen/regionen. Verken økonomi eller hensynet til tjenesteproduksjonen er en viktig begrunnelse for slikt eierskap.

<u>Effektivisering av tjenesteproduksjonen</u>. Selskap som i hovedsak er motivert og grunngitt med forventning om mer effektiv tjenesteproduksjon og bedre forvaltning.

<u>Samfunnsøkonomisk motivert</u>. Selskap som er motivert i at kommunen gjennom slike selskap vil oppnå totalt sett mer samfunnsøkonomisk gunstige resultat. Offentlig engasjement og styring i oppgaveløsningen vil være en sentral begrunnelse for slikt eierskap

2.2. Retningslinjer for eierskap, ledelse og kontroll av selskap

KS har utarbeidet 19 råd om kommunalt eierskap.

1. Obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte.

Råd fra KS: Omfanget av fristilling i egne selskap øker. Samtidig viser undersøkelser at lokalpolitikere har liten kompetanse i eierstyringsmulighetene. Derfor anbefales det å la folkevalgtopplæringen omfatte eierstyring av virksomhet som er skilt ut i egne selskap.

Indre Fosen kommune skal vurdere behovet for opplæring av folkevalgte i eierstyring etter hvert kommunestyrevalg.

2. Utarbeidelse av eierskapsmeldinger.

Råd fra KS: Det anbefales at slike meldinger gir oversikt over virksomhet som er lagt ut i selskaper og samarbeidsorgan, at man nedfeller prinsipp for eierstyring for de ulike selskapsformene, og at man gjennomfører formålsdiskusjoner og strategidrøftinger for hvert enkelt selskap. Et kommunalt oppnevnt eierforum anbefales årlig å gjennomgå og eventuell revidere eierskapsmeldingen.

Indre Fosen kommune skal revidere eierskapsmeldinga etter hvert kommunestyrevalg, og den skal behandles i kommunestyret.

3. Utarbeidelse og revidering av selskapsstrategi og selskapsavtale/vedtekter.

Råd fra KS: Selskapets virksomhet skal tydeliggjøres i vedtektene. Formålsangivelsen som bygger på eierskapsmeldingen bør vurderes med jevne mellomrom for å se om det er behov for endringer.

Indre Fosen kommune skal ha et langsiktig og ansvarlig perspektiv på sitt eierskap i de ulike selskapene. Målet med eierskapet skal være tydelig og gå fram av selskapsavtalen/ vedtektene. Samfunnsansvar, åpenhet, likestilling og etikk skal vurderes.

4. Vurderinger og valg av selskapsform.

Råd fra KS: Det er eiers ansvar å sikre en selskapsform som er tilpasset virksomhetens formål, eierstyringsbehov, markedsmessige forhold og konkurranseregelverket.

Ved spørsmål om oppretting av selskap eller endring av selskapsform skal Indre Fosen kommune vurdere bl.a. følgende tema:

- **Muligheten for politisk styring**
- **Økonomisk ansvar og risiko for kommunen**
- **Selskapets frihet og fleksibilitet**
- **Juridisk status**

5. Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirksomhet.

Råd fra KS: Selskaper som driver med konkurransevirksomhet i tillegg til monopolvirksomhet bør som hovedregel skille ut virksomheten for å unngå mulighet for rolleblanding og kryssubsidiering.

For selskap som driver både monopol- og konkurransevirksomhet skal Indre Fosen kommune ha en særskilt vurdering av selskapsorganiseringen.

6. Tilsyn og kontroll.

Råd fra KS: Det anbefales at kommunestyret fastsetter regler for hvilke eierstyringsdokumenter som skal sendes til kontrollutvalget som grunnlag for selskaps- og forvaltningskontroll, og at kontrollutvalget er til stede ved selskapets generalforsamlinger.

Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune skal utarbeide en årlig plan for selskapskontroll. Ved selskapskontroll skal eierskapsmeldingen være et sentralt eierstyringsdokument. Kontrollutvalget velger selv om det er behov for å være til stede under generalforsamlinger.

7. Sammensetning og funksjon til eierorgan.

Aksjeloven sier ikke noe om hvem som skal møte som aksjonær i generalforsamlinger. Etter kommuneloven vil det være kommunestyret selv med mindre noe annet er bestemt.

Råd fra KS: For aksjeselskap og interkommunale selskaper anbefales det at kommunestyret oppnevner politisk ledelse som selskapets eierrepresentanter i eierorganet. Det er sentralt at det opprettes en forutsigbar og klar kommunikasjon mellom eierorgan og kommunestyre i forkant av generalforsamlingen.

Ordføreren er Indre Fosen kommune sin eierrepresentant under generalforsamlinger i de fleste aksjeselskap. Ordfører kan gi fullmakt til andre. I saker utenom ordinære generalforsamlingssaker ihht. aksjeloven, skal ordfører innhente mandat fra kommunestyret eller formannskapet. Til noen aksjeselskap og interkommunale selskaper med lite eierskap eller som er av mindre betydning for kommunen, kan kommunestyret velge andre eierrepresentanter til generalforsamlinger enn ordfører.

8. Gjennomføring av eiermøter.

Råd fra KS: Anbefalingen er en presisering av aksjelovens regler knyttet til generalforsamling, hvor det vektlegges at møtet skal være en effektiv møteplass for aksjonærer og styre. Dette sikres gjennom gode rutiner for innkalling, saksbehandling og fullmaktserklæringer.

Indre Fosen kommune skal ha et klart skille mellom de politiske funksjonene som utøves i kommunalt valgte organ, og selskapsfunksjonene som utøves i selskapenes styrende organ. I saker til generalforsamlingen hvor det kreves en forutgående politisk avklaring, skal kommunens forvaltningsregler for saksforberedelse og saksutsendelse følges.

9. Eiers krav til profesjonelle styrer i kommunal sektor.

Råd fra KS: Det er eiers ansvar å sørge for at styret sammensettes og gis de nødvendige styringsrammer for å utøve sitt virke som et profesjonelt organ. Et profesjonelt styre som kollegium består av personer med egnede egenskaper som utfyller hverandre kompetansemessig.

Den samlede kompetansen i styret skal vurderes i forhold til selskapets spesifikke formål. Et styre skal både ha den nødvendige kompetanse til å følge opp eierens forventninger, generell ledelseskompetanse, og kompetanse innen selskapets virksomhetsområder. I forkant forbereder kommunedirektøren styringsrammer etter ønsker fra valgkomitèen.

10. Valgkomité for styreutnevnelse i aksjeselskap og interkommunale selskaper.

Råd fra KS: Ved valg av styre til aksjeselskaper bør det nedsettes en valgkomitè som har ansvar for å sikre et styre med komplementær kompetanse og å foreslå styrehonorar.

Funksjonen som valgkomitè for styreutnevnelse når det gjelder representanter fra Indre Fosen kommune utøves av nominasjonsutvalget. Nominasjonsutvalget fremmer innstilling til kommunestyret. Styrehonorar foreslås av valgkomitéene utnevnt av de ulike selskapene og besluttes av de respektive generalforsamlingene / representantskapene.

11. Rutiner for kompetansevurdering av selskapsstyrene.

Råd fra KS: For å sikre utviklingen av nødvendig kompetanse i styret, anbefales det å innføre rutiner for evaluering og utvikling av kompetanse.

Styrelederen har hovedansvaret for å sikre at styrearbeidet fungerer godt, og at styrets kompetanse blir utviklet gjennom årlig styreevaluering.

12. Styresammensetning i konsernmodell.

Råd fra KS: Styre i morselskap bør ikke sitte som styre i datterselskap.

Ved konsernorganisering skal datterselskap ha andre styremedlemmer enn morselskapet.

13. Oppnevnelse av vararepresentanter.

Råd fra KS: Dersom det oppnevnes vara til styret bør det være en ordning med numerisk vara for å sikre kontinuitet.

Indre Fosen kommune skal ha numerisk valg av vararepresentanter eller personlige vararepresentanter.

14. Habilitetsvurderinger og politisk representasjon i styrene.

Etter forvaltningsloven er folkevalgte nå automatisk inhabile dersom de har en sentral posisjon i selskapet som er part i en sak. Regelen omfatter bare selskap som er organisert som selvstendige rettssubjekt.

Råd fra KS: Det anbefales å unngå styresammensetning der medlemmene jevnlig blir vurdert i forhold til habilitetsreglene.

Når det er aktuelt å velge ledende politikere inn i selskapsstyrer, skal det foretas en særskilt vurdering av hvilke habilitetsproblem som kan oppstå.

15. Kjønnsrepresentasjon i styrene.

Råd fra KS: Det bør tilstrebes lik kjønnsrepresentasjon uavhengig av organisasjonsform.

Uavhengig av selskapsform vil Indre Fosen kommune arbeide for lik kjønnsrepresentasjon i styrer. Dette gjelder også selskapenes datterselskap.

16. Godtgjøring til styremedlemmer.

Råd fra KS: En prinsipiell diskusjon bør foretas i forbindelse med eiermeldinger. Honoraret bør reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet.

I Indre Fosen kommune bør det foretas en prinsipiell diskusjon i forbindelse med eierskapsmeldinger, og den faste godtgjørelsen til styremedlemmer skal både reflektere selskapets kompleksitet og omfang, og lønns- og godtgjørelsesnivået i Indre Fosen kommune.

17. Arbeidsgivertilhørighet i selvstendige rettssubjekter.

1.1 Råd fra KS: Det anbefales at utskilte selskaper bør søke **medlemskap** i en arbeidsgiverorganisasjon.

For selskap som er organisert som selvstendige rettssubjekt skal styret vurdere behovet for å være medlem i en arbeidsgiverorganisasjon.

18. Utarbeidelse av etiske retningslinjer.

Råd fra KS: Eieren bør påse at selskapet utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften.

Indre Fosen kommune ønsker at etiske prinsipp og samfunnsansvarlig forretningsdrift blir forankret i selskap som kommunen eier eller har eierinteresser i. Styret står ansvarlig for at etiske retningslinjer blir utarbeidet og fulgt opp.

19. Administrasjonssjefens rolle i kommunale foretak.

Råd fra KS: Kommunedirektørens tilsynsmyndighet over for KF'er bør tydeliggjøres, bl.a. ved at man unngår rolleblanding mellom ledelses- og tilsynsfunksjonene.

For kommunale foretak skal kommunedirektøren utøve tilsynsfunksjoner på vegne av kommunestyret. Kommunedirektøren har ikke instruksjons- eller omgjøringsrett overfor foretakets daglig leder, men kommunedirektøren kan instruere styret og daglig leder om at et vedtak i foretaket ikke skal iverksettes før kommunestyret har behandlet saken. Indre Fosen kommune har ett kommunalt foretak: KulturCompagniet Indre Fosen KF.

3. Selskapsformer

3.1. Valg av selskapsform

I de tilfeller selskapsdannelse er aktuelt, står kommunen i prinsippet fritt til selv å velge selskapsform. Ved vurderingen av hvilken selskapsform som er mest formålstjenlig, vil flere tema være aktuelle. Som et minimum bør følgende vurderes:

- Muligheten for politisk styring
- Økonomisk ansvar og risiko for kommunen
- Selskapets frihet og fleksibilitet
- Juridisk status (forvaltningslov, offentlighetslov, anskaffelsesregler, moms- og skattelov)

3.2. Kommunale foretak (KF)

Kommunale foretak er en del av kommunen som rettssubjekt, og er underlagt kommunestyret som øverste myndighet. Gjennom vedtektenes formålsbestemmelser fastsetter kommunestyret den virksomheten som foretaket skal drive og den ytre rammen for styrets myndighet. Kommunestyret kan gjennom vedtektene eller andre typer vedtak gi bindende pålegg for foretaket. Kommunedirektøren har tilsynsmyndighet over for foretakene.

Reglene om kommunale foretak tar særlig sikte på å gi et alternativ for mer selvstendig organisering av kommunale oppgaver. Organisasjonsformen benyttes som regel når både forretningsmessige og samfunnsmessige hensyn skal ivaretas. Det er imidlertid ikke begrensninger i selve loven med hensyn til hvilke oppgaver kommunen kan legge inn i et kommunalt foretak.

Foretaket skal ha vedtekter som angir foretakets formål. I vedtektene kan det fastsettes at styrets vedtak i nærmere angitte saker må være godkjent av kommunestyret selv for å være bindende for kommunen.

Foretaket skal ledes av et styre med alminnelig myndighet til å treffe avgjørelser i foretakets saker. Dersom ikke annet er bestemt, er det kommunestyret selv som velger styremedlemmer. Styret ansetter daglig leder. Etter kommunelovens § 9-10 kan styrets selvstendige myndighet begrenses ved vedtektsbestemmelser som fastsetter at nærmere angitte saker må være godkjent av kommunestyret for å være bindende for kommunen.

Styret i foretaket ansetter daglig leder. Daglig leder står i et direkte underordnings- og ansvarsforhold til styret, og har ansvaret for foretakets daglige drift.

Et kommunalt foretak er underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet. Dette betyr at kommunens budsjett setter rammer for foretakets virksomhet, og styret er bundet av kommunens budsjett. Foretakets forpliktelser er kommunens forpliktelser, og kommunen er kontraktsmotpart i de avtaler som foretaket inngår.

Kommunestyrets styrings- og kontrollmuligheter er mer omfattende enn i selvstendige selskaper. Forskriften til Kommuneloven gir regler om årsbudsjett og økonomiplan og krav til årsregnskap og årsberetning. Kontrollutvalget skal behandle regnskap og årsberetning før disse går til kommunestyret. Kommunale foretak har en selvstendig stilling i forhold til kommunens administrasjon. Rådmannen har ikke instruksjonsmyndighet overfor daglig leder, men derimot en kontrollfunksjon. Som en del av dette kan rådmannen instruere daglig leder om å utsette iverksettingen av en sak til den har blitt behandlet av kommunestyret. Rådmannen skal i slike saker legge frem sin vurdering og innstilling til kommunestyret.

3.3. Interkommunalt samarbeid

§ 17-1 i kommuneloven beskriver at kommuner kan utføre felles oppgaver gjennom et interkommunalt samarbeid.

Et interkommunalt samarbeid skal foregå gjennom et interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgavefellesskap, vertskommunesamarbeid, interkommunalt selskap, aksjeselskap eller samvirkeforetak, en forening eller på en annen måte som det er rettslig adgang til.

Om samarbeidet omfattes av reglene om offentlige anskaffelser, vurderes ut fra reglene om offentlige anskaffelser.

3.4. Interkommunale selskaper (IKS)

Kommunesamarbeid kan organiseres etter loven om interkommunale selskaper (IKS-loven). Et IKS er et eget rettssubjekt, som både rettslig og økonomisk er skilt fra deltakerkommunene. Selskapet har følgelig sin egen formue og sine egne inntekter, og svarer selv for sine forpliktelser. Det er selskapet selv som inngår og er part i avtaler.

Det er bare kommuner og fylkeskommuner som kan være deltakere i et IKS. Det skal opprettes en selskapsavtale, som blant annet angir selskapets formål, deltakere, den enkelte deltakers eierandel i selskapet, antall styremedlemmer og antall medlemmer i representantskapet.

Selskapet skal ha et representantskap hvor samtlige deltakere er representert med minst en deltaker. Representantskapet oppnevnes av deltakernes kommunestyrer, og er selskapets øverste organ. Kommunestyret har instruksjonsmyndighet over for egne representanter. Representantskapet vedtar selskapets budsjett, men dersom budsjettet forutsetter tilskudd fra deltakerne, er ikke vedtaket endelig før budsjettet er behandlet etter kommunelovens regler.

Styret velges av representantskapet. Styret har ansvaret for at selskapet drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, årsbudsjettet og andre rammer som blir fastsatt av representantskapet. Styret ansetter daglig leder, med mindre selskapsavtalen sier at dette skal gjøres av representantskapet. Lederen står i direkte linje under styret, som over seg har representantskapet, der medlemmene er ansvarlig over for de kommunestyrene som har valgt dem. Den enkelte deltakerkommune kan dermed ikke utøve eiermyndighet direkte overfor selskapets styre eller administrasjon.

Hver av deltakerne har et ubegrenset ansvar for en brøkdel av selskapets økonomiske forpliktelser. Gjennom selskapsavtalen kan ansvaret begrenses, men samlet skal deltakernes ansvarsandeler summere seg til selskapets samlede forpliktelser.

3.5. Aksjeselskap (AS)

Et AS er regulert av aksjeloven. Selskapet er et eget rettssubjekt, hvor ingen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser, men bare den innskutte kapitalen. Loven er utformet med tanke på virksomhet som har egne inntekter og som driver næringsvirksomhet. Et aksjeselskap som ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser skal tas under konkursbehandling. Et motstykke til ansvarsbegrensningen er at selskapets eiere ikke rår fritt over selskapets inntekter og formue.

Loven setter ingen grenser for hvem som kan være aksjeeiere. Selskapsformen kan derfor være tjenlig når man ønsker å ha ulike grupper av eiere, og når kommunen ønsker å ha et helt avklart begrenset ansvar. De kommunalrettslige reglene om hvilke kommunale oppgaver som kan overlates til andre kan sette grenser for hva slags virksomhet et aksjeselskap med kommunal deltakelse kan utøve.

Generalforsamlingen er selskapets øverste myndighet, og kan treffe vedtak i alle selskapssaker med mindre loven forbeholder avgjørelsesmyndigheten til andre organer. I generalforsamlinger møter kommunen normalt med èn person. Kommunestyret kan før generalforsamlingen avholdes treffe vedtak som binder opp representantens stemmegivning på generalforsamlingen. I selskap hvor kommunen eier samtlige aksjer, kan kommunestyret beslutte at et samlet kommunestyre skal utgjøre generalforsamlingen.

Kommunestyret eller andre kommunale organ har gjennom aksjeloven ingen dirkete innflytelse på hvordan et kommunalt aksjeselskap skal forvaltes. Det kan imidlertid vedtektsfestes at visse saker

skal behandles av generalforsamlingen. En kommune kan imidlertid øve innflytelse på selskapets drift også på andre måter: Dersom selskapet mottar kommunalt tilskudd, kan det settes vilkår for støtten. Kommunen kan øve innflytelse gjennom i egenskap av sin rolle som offentlig myndighet ved ulike kommunale tillatelser og reguleringer etter alminnelige offentligrettslige regler. Aksjeloven er ikke til hinder for uformell kontakt mellom politisk nivå og selskapet styre.

Gjennom eierskapsmelding kan kommunen signalisere overfor styre og daglig leder hvilke forventninger kommunestyret har til selskapet.

Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av selskapet, ansetter daglig leder, og er daglig leders overordnede.

3.6. Vertskommunesamarbeid

Vertskommuneløsninger er hjemlet i kommunelovens § 20-1 – 20-10. Modellen er utviklet for samarbeid mellom kommuner på områder av forvaltningsmessig karakter, og har som mål å legge til rette for samarbeid om kommunens lovpålagte kjerneområder. Organiseringen har to varianter:

- Administrativt vertskommunesamarbeid (§ 20-2)
- Vertskommune med en felles folkevalgt nemnd (§ 20-3)

På områder hvor beslutninger er av prinsipiell betydning med stor grad av skjønnsutøvelse skal modellen med felles folkevalgt nemnd benyttes. Denne nemnda har da ansvaret for at oppgavene blir løst innenfor rammen av delegasjon fra deltakerkommunene, som blir regulert gjennom en avtale. Kommunestyrene skal delegere samme type kompetanse til nemnda. Nemnda kan igjen delegere myndighet til vertskommunens administrasjon til å treffe vedtak i enkeltsaker eller type saker som ikke er av prinsipiell betydning. Folkevalgte organ i vertskommunen har ikke instruksjons- eller omgjørelsesmyndighet på avtalens virkeområde, men en samarbeidskommune kan gi vertskommunen instruks om utøvelsen av den delegerte myndigheten i saker som gjelder alene for samarbeidskommunen eller berørte innbyggere.

Tilsvarende skal den administrative modellen benyttes på områder der det vurderes at løpende beslutninger ikke er av prinsipiell betydning. Her delegeres ansvar for oppgavene direkte fra administrasjonen i deltakerkommunen til administrasjonen i vertskommunen.

I et vertskommunesamarbeid skal det opprettes en samarbeidsavtale. Avtalen skal vedtas av kommunestyret selv. Avtalen skal som minimum inneholde følgende:

- Deltakere og hvilken kommune som er vertskommune
- Hvilke oppgaver og avgjørelsesmyndighet som legges til vertskommunen
- Tidspunktet for overføring av oppgaver og avgjørelsesmyndighet
- Underretning til deltakerne om vedtak som treffes i vertskommunen
- Det økonomiske oppgjøret mellom deltakerkommunene og vertskommunen
- Nærmere regler om uttreden og avvikling av samarbeidet
- I avtale om vertskommunesamarbeid med felles nemnd skal avtalen også inneholde bestemmelser om antall representanter i nemnda fra den enkelte deltaker.

Det er vertskommunen som er arbeidsgiver for oppgavene som er lagt til vertskommunen, både for modellen med og uten nemnd. Et samarbeid vil som oftest medføre at vertskommunen får økt behov for arbeidskraft. Som oftest vil arbeidsmiljølovens bestemmelser om virksomhetsoverdragelse

komme til anvendelse, slik at vertskommunen har plikt til å ansette personale fra deltakerkommunene.

3.7. Samvirkeforetak (SA)

Et samvirkeforetak særkjennes ved at foretaket ikke har som formål å skaffe deltakerne avkastning og gevinst på innskutt kapital, men å ivareta deltakernes forbruksmessige eller yrkesmessige interesse ved å skaffe disse varer og tjenester. Samvirkeforetakene er åpne for alle som ønsker å benytte foretakets tjenester, at foretaket er demokratisk oppbygd ved at hver deltaker har én stemme.

4. Eierinteresser

Oversikt over Indre Fosen kommunes eierinteresser finnes i tabellene under her. For å få oppdaterte data om de ulike selskapene, se proff.no og brreg.no (Brønnøysundregisteret).

Motiv for eierskap kan være (viser til kapittel 2.1):

1. Finansielt motivert
2. Politisk motivert
3. Effektivisering av tjenesteproduksjonen
4. Samfunnsøkonomisk motivert

Aksjeselskaper (AS)

Navn	Bokført Verdi	Eierandel	Aksjekapital	Motiv for eierskap
Fosenbrua AS	1 000 000	26,08 %	3 835 000	4
Fosenkraft AS	5 020 000	20,00 %	25 100 000	1 og 4
Fosenvegene AS	167 000	14,70 %	1 136 054	4
Ifjobb AS	2 300 000	99,6 %	2 309 004	4
Indre Fosen Invest AS	1 249 500	27,47 %	4 548 598	4
Liv Holding AS	1 089 940	15,90 %	6 854 969	4
Nord Trøndelag næringsutvikling AS	10 000			4
Norsk Coating AS	18 694			4
NTE AS	18 300 000	2,44 %	750 000 000	1 og 4
Museene i Trøndelag AS	23 754	4,16 %	571 000	4
Oi! Trøndersk Mat og Drikke AS	10 000			4
P5 Fosen AS	100 000			4
Sentrumsgården AS	500 000	8,34 %	5 995 204	4
Steinkjer skyss AS	2 500			4
Torghatten ASA	700			4
Trøndelag reiseliv AS	2 000			4
TrønderEnergi AS	9 070 000	7,97 %	113 801 757	1 og 4
Totalt	38 884 088			

Interkommunale selskaper

Navn	Bokført Verdi	Eierandel	Aksjekapital	Motiv for eierskap
Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS	8 295 960	4,54 %	182 730 396	3
Andelskapital Fosen DMS IKS	50 000			3 og 4
Revisjon Midt-Norge SA	120 000	3,61 %	3 324 100	3
Fosen Helse IKS	250 000	27,26 %	917 095	3 og 4
Fosen Renovasjon IKS	1 102 298	40,7 %		3
Konsek Trøndelag IKS (fra 01.01.2021)				3
Totalt	9 789 258			

Øvrige

Navn	Bokført Verdi	Motiv for eierskap
Egenkapitalinnskudd KLP	24 795 212	1
Rissahallen SA	2 500 000	4
Muséet Kystens Arv - formidlingsbygg	12 000 000	4
Leksvik Vassverk AL	473 611	4
Prestberga Vassverk	5 000	4
AL Biblioteksentralen	900	4
Borgen Bygdautvikling SA	5 000	4
Biblioteksentralen SA	1 800	4
Flerbrukshall Vanvikan	450 000	4
Rissa kraftlag SA	43 000	4
KulturCompagniet KF		3 og 4
Totalt	40 399 523	

Totalt har kommunen eierandeler med en verdi på 89,1 mill.

Administrasjon

Kommunedirektør og kommunedirektørens ledergruppe

- Fosen IKT
- Personal og kommunikasjon
- Økonomi
- Næring

Tjeneste-sektorer

- Oppvekst
- Helse og omsorg
- Kultur
- Areal

Enheter og virksomheter

Skole
Fevåg/Hasselvika
Mælan
Stadsbygd
Testmann Minne
Vanvikan
Åsly

Barnehage
Fagerbakken
Fembøringen
Fevåg
Høgåsmyra
Leksvik
Skogly
Vanvikan

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Hjemmetjenester
Leksvik
Stjørna
Stadsbygd/Vanvikan
Rissa

Sykehjem
Leksvik
Rissa

Helse- og familietjenesten
Legetjenesten
Psykisk helse og rus
Fysio- og ergoterapi
Helsestasjon og jordmor
Nav

Enhet for habiliterings-tjenester
Bo- og aktivitetstjenester
Avlastningstiltak
Aktivitetstilbud

Koordinerende enhet

Kulturskole

Bibliotek

Frivilligsentral

Plan, kart og miljø

Kommunal-teknikk

Bygg og eiendom

Årsrapport 2020

TrønderEnergi®

TrønderEnergi AS
Årsberetning 2020

Innholdsfortegnelse

Konsernsjefen har ordet 3
Organisasjon 5
Årsberetning 8
- Strategi 8
- Etikk og Samfunnsansvar 10
- Bærekraft 10
- Eierstyring og selskapsledelse 11
- Utbyttepolitikk 12
- Redegjørelse for årsregnskapet 12
- Risikostyring og internkontroll 16
- HMS og ytre miljø 17
- Mennesker og kultur 17
- Framtidsutsikter 20
- Fortsatt drift 22

Regnskap for TrønderEnergi Konsern 23
- Nøkkeltall 24
- Resultat 26
- Balanse 28
- Noteoversikt 34

Regnskap TrønderEnergi AS 96
- Resultat 97
- Balanse 98
- Noteoversikt 102

Erklæring fra styret og konsernsjef 120
Revisors beretning 121

Konsernsjefen har ordet

Ståle Gjersvold

Elektrifisering – en viktig komponent i fremtidens energisystem

TrønderEnergi har de siste årene jobbet med å realisere flere vindkraftprosjekter i Midt-Norge, og vi er i dag Norges nest største operatør av vindkraft. Vindkraftutbyggingen har vært en viktig del av den nasjonale klimapolitikken frem mot 2020, og første etappe frem mot et karbonnøytralt samfunn har vært utbygging av ny fornybar energi. Dette har bidratt til et midlertidig nasjonalt kraftoverskudd. Dette skal i de neste ti årene benyttes til både elektrifisering av fossilt energiforbruk, og til utbygging av ny fornybar industri. Kraftforsyningssituasjonen i Midt-Norge har på kort tid endret seg fra anstrengt til en situasjon med regionalt overskudd. Dette har gjort regionen konkurransedyktig for etablering av nye industrietableringer, samt godt posisjonert i klimaarbeidet.

Sammenhengen mellom klimapolitikk, mer fornybar energi og elektrifisering utfordrer og endrer den tradisjonelle kraftforsyningen. På den ene siden skaper det vekstmuligheter, på den andre siden vil det etableres nye produkter og verdikjeder bransjen tradisjonelt ikke har vært en del av. Vi ser at det vokser frem nye digitale løsninger hvor balansering av sentral og lokal produksjon mot et distribuert forbruk, vil være en viktig bestanddel av fremtidens energisystem. Parallelt ser vi at kraftprisene vil variere mer de nærmeste årene. I sum betyr dette at bransjen står foran store endringer, og et ytterligere behov for omstilling og tilpasninger til endrede rammebetingelser.

Fjoråret ble et varsel om hva vi står overfor som kraftprodusent. Kraftprisen i 2020 var den laveste vi har hatt noensinne, og konsernet gikk med underskudd på kraftproduksjonsvirksomheten. De underliggende makrotallene – både et regionalt kraftoverskudd og lave karbonpriser – og et mildt, nedbørsrikt år ga ekstraordinære lave priser. Vi er samtidig forberedt på at denne situasjonen kan inntreffe oftere i årene fremover, da dagens kraftbalanse gjør at vi er ekstra sårbare for svingninger i nedbør og temperatur. I et fem - til tiårsperspektiv forventer vi at kraftbalansen er normalisert, hovedsakelig gjennom økt forbruk av kraft.

Det siste året har - i tillegg til ekstremt lave kraftpriser - vært preget av et høyt aktivitetsnivå i konsernet. Vi er midt i utbygging av tre nye vindkraftanlegg, vi forbereder oss på å bli en like stor driftsoperatør av vindkraft som av vannkraft - og vi har både etablert og kjøpt nye selskaper innen vår nedstrøms-satsing som har merkenavnet Ohmia (elektrifisering og energieffektivisering). Samtidig har vi realisert vårt eierskap i NEAS, og lagt til rette for en videre utbygging av Biokraftfabrikken på Skogn gjennom en børsnotering av morselskapet Scandinavian Biogass.

TrønderEnergi er i dag et rendyrket produksjonsselskap, med en ambisjon om flere nyetableringer innen elektrifisering. Vi ser et stort vekstmarked innen elektrifisering, samtidig som fremtidens kraftsystem vil være mer integrert på forbruks – og produksjonssiden. I Europa – og spesielt Tyskland – har mer uregulerbar kraftproduksjon medført økt behov for fleksibilitet. Som kraftprodusent har vi et fortrinn i å utnytte denne fleksibiliteten, men det krever økt digitalisering og integrering av forbrukssiden. Vi har valgt å gå inn i områder med stort elektrisk forbruk, og hvor potensialet for energieffektivisering og elektrifisering er økende. Våre to første satsningsområder er el-billading for borettslag, og energieffektivisering og elektrifisering av dagligvaresektoren. Vi vil i årene fremover se flere etableringer innen nye segmenter, og målet er at vi innen 2030 skal forvalte et like stort forbruk som dagens produksjon. Dette vil bidra til å redusere prisrisikoen for vår kraftproduksjon, samtidig som vi vil ta ut en merverdi for kundene gjennom vår kraftmarkedsekspertise og kompetanse innen digitalisering.

Det siste året kan oppsummeres ved at vi er inne i siste fase av en lang restruktureringsfase, sluttfasen av vindkraftutbyggingen og i starten av å etablerere nye forretningsområde innen elektrifisering. Effekten av dette har vært at vi har utviklet ny kompetanse på flere områder, og ikke minst innen bærekraft og digitalisering. Vi er godt posisjonert for videre vekst, men ser samtidig at denne vil komme i nye markeder både i Norge og i Norden. Vi skal fortsette å utvikle oss i et marked under stor endring – og de neste årene vil kreve mer av oss på alle områder. Kjernen i vår virksomhet er lønnsom og bærekraftig utvikling og produksjon av fornybar energi. Fremover må vi bli mer digitalisert og markedsorientert, og som en mellomstor aktør må vi finne nordiske nisjer vi kan bli markedsledende innenfor. Vårt fortrinn er at vi har tilgang til god kompetanse, og at vi har en dyktig og offensiv organisasjon som ønsker å være en sentral motor i den videre elektrifiseringen av samfunnet.

Organisasjon

Konsernsjef Ståle Gjersvold er daglig leder av morselskapet TrønderEnergi AS, og leder av TrønderEnergi-konsernet. TrønderEnergi er et kraftkonsern som ved utgangen av 2020 hadde kjernevirksomhet innenfor produksjon av fornybar energi og skreddersydde løsninger for energieffektiviserende og –relaterte løsninger for definerte kundesegmenter. Konsernet har virksomhet i Norge og hovedkontoret ligger ved Lerkendal i Trondheim. TrønderEnergi er per 01.01.2021 eid av 18 kommuner i Sør-Trøndelag og Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP). Oversikt over aksjonærene finnes i note 27 i konsernets regnskap.

Ved utgangen av 2020 var konsernet organisert med fem konsernstaber og fem forretningsenheter (se figur nedenfor).

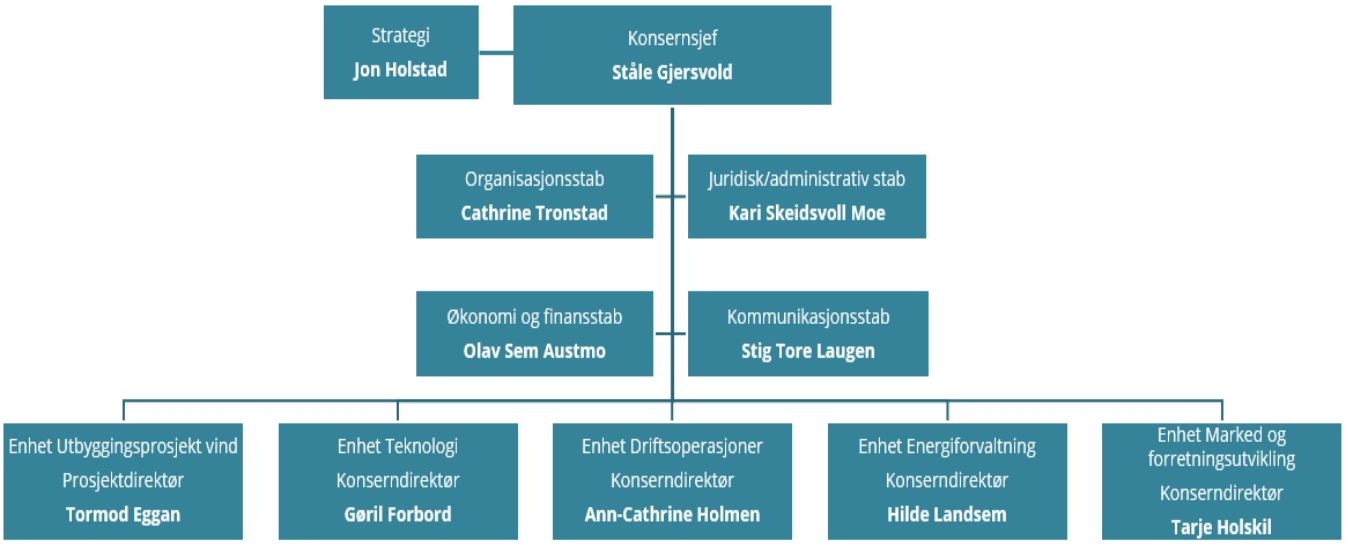

<u>Forretningsenheter</u>

Konsernet er organisert i følgende fem forretningsenheter:

- Utbygging: ledet av konserndirektør Tormod Eggan. Ansvar for utbygging av vindprosjektene
- Teknologi: ledet av konserndirektør Gøril Forbord. Ansvar for FoU, asset-/technical management og prosjektressurser
- Driftsoperasjoner: ledet av konserndirektør Ann-Cathrine Holmen. Ansvar for drift og vedlikehold av vann- og vindkraftproduksjonen
- Energiforvaltning: ledet av konserndirektør Hilde Landsem. Ansvar for styring og overvåking av produksjonsanlegg vann og vind, overvåking og analyserer av kraftmarkedet, optimalisering av vannkraftproduksjon, avregning av balansetjenester, finansiell krafthandel, og fagområdene kunstig intelligens og digitalisering
- Marked og forretningsutvikling: ledet av konserndirektør Tarje Holskil. Ansvar for forretningsutvikling, Ohmia Charging AS og Ohmia Retail AS.

Totalt var det 174 ansatte i de fem forretningsenhetene per 31.12.2020.

Forretningsenhetene reflekterer den daglige linjeorganiseringen i konsernet. Den avviker fra den underliggende selskapsorganiseringen, som er sammensatt og innbefatter flere hel- og deleide selskaper. Dette er typisk for norsk kraftbransje, der de kraftproduserende enhetene ofte er eid av flere konserner i fellesskap gjennom felles aksjeselskaper eller selskaper med delt ansvar. Ofte har de kraftproduserende selskapene ingen egne ansatte, da driften av produksjonen forestås av et av eierselskapene og deres ansatte på grunnlag av en operatørkontrakt. Dette er også tilfelle i TrønderEnergi, som er operatør av både vind- og vannkraftverk som er eid sammen med andre selskaper.

TrønderEnergi sin vannkraftproduksjon skjer i 15 hel-/deleide kraftverk. Samlet normalproduksjon er på 1.808 GWh, inklusive en tilsigsavhengig kraftrettighet i Nea kraftverk.

I tillegg har konsernet vindkraftproduksjon gjennom 30% eierskap i Midgard Vind Holding AS og 7,9 % i Fosen Vind DA. I 2020 var samlet produksjon på 295 GWh.

I 2019 ble det iverksatt utbygging av vindparkene på Frøya, Stokkfjellet, Sørmarkfjellet og Hundhammerfjellet, alle beliggende i Trøndelag. TrønderEnergi Vind AS er utbyggingsoperatør for tre av disse. Utbyggingen realiseres i samarbeid med Stadtwerke München, som er majoritetseier med 70% eierandel i både de fire vindparkene som er under bygging og i de etablerte vindparkene Ytre Vikna 1, Valsneset, Skomakerfjellet og Bessakerfjellet. Samlet normalproduksjon for de åtte vindparkene som utgjør Midgard Vind Holding vil være 1,5 TWh når alle parkene er i full produksjon, noe som etter planen skal skje i løpet av 2021. TrønderEnergi sin andel vil være 450 GWh.

Fosen Vind DA består av vindparkene Storheia, Kvenndalsfjellet, Geitfjellet, Hitra 2, Roan og Harbakksfjellet vil ha en forventet normalproduksjon på 3,55 TWh. TrønderEnergi sin andel vil være 281 GWh.

For mer informasjon om konsernets kraftproduksjon henvises det til note 18 i konsernets regnskap.

TrønderEnergi Vind AS har ansvar for drift av eksisterende vindparker i tillegg til utbyggingen av nye vindparker. TrønderEnergi AS har en eierandel på 51% i TrønderEnergi Vind AS, mens Stadtwerke München eier 49% av aksjene i dette selskapet. Ansatte for både TrønderEnergi Vind AS og TrønderEnergi Kraft AS er involvert i leveransene fra TrønderEnergi Vind AS til de enkelte vindparkselskapene.

Ohmia Charging AS tilbyr lading av elektriske biler som et tjenestekonsept til beboere i boligselskaper. Ohmia Retail AS tilbyr som et tjenestekonsept alt fra prosjektering, etablering, finansiering, drift- og overvåking av all kjøl- og frys-infrastruktur til dagligvarebransjen i Norge.

Øvrig virksomhet gjelder hovedsakelig eierselskapet TrønderEnergi AS og eiendomsselselskapene Energibygget AS og Terminalveien 7 Berkåk AS. De to eiendomsselskapene eier forretningskontorene til TrønderEnergi og har ingen ansatte.

Konsernstab

Konsernstabene, som per 31.12.2020 besto av 44 ansatte, har en todelt rolle i konsernstrukturen.

Konsernstabene er for det første ansvarlig for eierutøvelse i datterselskap og deleide selskap gjennom å fastsette og følge opp overordnede konsernføringer i selskapenes styrer og eierarenaer. Føringene gis hovedsakelig innenfor områdene økonomi, finans, juridisk styringsstruktur, etikk/samfunnsansvar, kommunikasjon/merkevare og strategisk HR. I tillegg til konsernføringer har konsernet styringsprinsipper som gjelder alle selskaper i konsernet.

Konsernstaben er også intern tjenesteleverandør til forretningsenhetene innen regnskap, lønn, IT, Organisasjon og HR, juridiske tjenester, anskaffelser, eiendomsforvaltning, miljø og myndighetskontakt, kvalitet og internkontroll, og kommunikasjon/merkevaretjenester.

Årsberetning

Strategi

Energimarkedet i stor utvikling

I årene fremover vil vi se en stor økning i etterspørselen etter elektrisitet både i Norge og Europa, kanskje så mye som en dobling frem mot 2050. For å dekke denne økte etterspørselen vil andelen fornybar uregulerbar produksjon trolig tredobles frem mot 2050, hvor vind og sol blir de mest sentrale energikildene. Denne utviklingen er blant annet drevet av rask teknologiendring og fallende kostnader for ny fornybar produksjon.

Det veletablerte sentrale kraftsystemet med storskala kraftproduksjon og sentral-/distribusjonsnett vil i stadig større grad bli integrert med det desentrale kraftsystemet med blant annet elektrifisering, distribuert produksjon og lagring. Økende grad av fornybar uregulerbar produksjon stiller større krav til fleksibilitet i energisystemet, blant annet mulighetene for å regulere lastene ute hos forbruker. Norge blir også stadig mer utsatt for uregulerbarheten og svingningene i et stadig mer felles europeisk marked, gjennom økt overføringskapasitet mellom Norden og Europa.

For TrønderEnergi gir et energimarked i stor endring mulighet til vekst og utvikling både knyttet til økt fornybar produksjon, elektrifisering og energieffektivisering.

Konsernstrategi frem mot 2030

I løpet av de siste 10 årene har TrønderEnergi gått fra å være et tradisjonelt energiselskap med energiproduksjon, salg av kraft til sluttbruker og nettdrift til å være en teknologibedrift som produserer fornybar energi og som utvikler kommersielle løsninger til bedriftskunder hvor fornybartanken står i sentrum. Fra å være en regional aktør har konsernet utviklet seg til å bli en nordisk aktør med vekstambisjoner innenfor fornybar energiproduksjon og framtidens energisystem, med trønderske røtter og hovedkontor i Trondheim.

Konsernet har etablert en ambisjon og strategisk retning frem mot 2030, og definert konsernets mål og retningslinjer innen bærekraftig utvikling. TrønderEnergi skal være en bærekraftspionér, og har som langsiktige overordnede målsettinger å sikre stabilt utbytte til eierne, være en aktiv bidragsyter i det grønne skiftet og være et attraktivt kompetansemiljø med HMS i fokus. For å lykkes med dette har konsernet fire strategiske hovedmål:

- Øke verdien av vannkraftporteføljen gjennom å fokusere på digitalisering, energiforvaltning og førsteklasses driftsoperasjoner
- Bli en ledende nordisk aktør innenfor vindkraft sammen med partnere
- Skape vekst gjennom nye forretningsmuligheter innenfor elektrifisering og energieffektivisering, med nasjonalt ledende posisjoner
- Tett eieroppfølging og pådriver for å realisere synergier og sikre videre vekst i et av Norges største nettkonsern

Vekst i fornybar produksjon
TrønderEnergi har 70 års erfaring med fornybar kraftproduksjon. Gjennom realisering av vindkraftprosjektene har TrønderEnergi etablert seg som en av de toneangivende aktørene nasjonalt innenfor vind. Konsernet har ledende kompetanse i alle deler av verdikjeden og alle faser i et utviklingsløp, fra finansering, prosjektutvikling og utbygging til anleggsforvaltning og drift og energiforvaltning. Det vil fortsatt være behov for mer fornybar kraft og konsernet jobber videre med vekstmuligheter innenfor både vann og vind med et nordisk perspektiv, i tillegg til å se på nye muligheter innenfor andre fornybare energikilder.

Fremtidens energiforvaltning
Innen 2030 vil TrønderEnergi være en av de ledende forvalterne av nordisk vindkraft. Høye forvaltningsvolumer innenfor vind gjør det mulig med en offensiv satsing på industrialisering, automatisering og teknologiutvikling av energiforvaltningen. TrønderEnergi har i løpet av 2020 satt i drift en topp moderne produksjonssentral, konsernet investerer betydelige ressurser i digitalisering og har bygget opp et sterkt kompetent internt miljø rundt kunstig intelligens. Dette gjør at TrønderEnergi har en unik posisjon for å forvalte fornybar kraft i et stadig mer komplekst energimarked, også for andre aktører innen vind og vann.

Energitjenestekonsepter
TrønderEnergi satser på nye kundenære forretningskonsepter som er knyttet til elektrifisering og hjelp til kundene med å redusere energikostnadene og forbedre kvaliteten på sin energirelaterte infrastruktur. Tjenestekonseptene kan inneholde elementer som håndtering av energileveransen, teknologileveranse som reduserer teknisk kompleksitet og risiko for kunden samt finansieringsløsninger.

Vårt nyeste satsingsområde er mot dagligvarebransjen gjennom konsernets datterselskap Ohmia Retail. Vi tilbyr et unikt, helhetlig konsept som gjør det lettere for dagligvareaktørene å oppgradere til mer miljøvennlig energiinfrastruktur. Selskapet har alle de største dagligvarekjedene på kundelisten, og har betydelige vekstambisjoner.

Ohmia Charging er vår første satsing knyttet til elektrifisering, hvor vi har etablert oss som landets største aktør innen elbillading til borettslag og sameier. I dette konseptet tilbys lading som en tjeneste, hvor Ohmia Charging tar ansvar for alt knyttet til lading av elbiler i borettslaget. Vi forventer fortsatt stor vekst innen dette segmentet, men har også en ambisjon om å etablere oss med nasjonalt ledende posisjoner innenfor andre kundesegmenter.

Innovasjon
TrønderEnergi ønsker å være med på å utforme fremtidens energisystem, og vi bidrar med vår brede energikompetanse i flere større FoU-prosjekter både på lokal basis og gjennom EU-programmer. Gjennom disse prosjektene jobber vi blant annet med å utvikle og teste løsninger for mer bærekraftige bysamfunn, nye energi- og fleksibilitetsmarkeder, e-mobilitet og mikronett.

Etikk og Samfunnsansvar

TrønderEnergi er en av de viktigste næringslivsaktørene i Midt-Norge, og vi ønsker å drive vår virksomhet på en bærekraftig og etisk ansvarlig måte.

TrønderEnergis styrende dokumenter er førende for konsernets og forretningsenhetenes drift, og setter klare etiske rammer for vår verdiskapning. Sentralt blant de styrende dokumenter står TrønderEnergis «Regler om Etikk og Samfunnsansvar».

Etikkreglene er bindende for alle ansatte og styremedlemmer i konsernet, og stiller en rekke krav til alle som opptrer på konsernets vegne. Reglene inneholder blant annet forbud mot korrupsjon og andre lovbrudd, gir regler om habilitet og åpenhet, om varsling om irregulære forhold, og om konsernets krav om forsvarlig håndtering av slik varsling. Reglene gir også forpliktende pålegg om å respektere internasjonale menneskerettigheter slik de er nedfelt i FNs menneskerettserklæring og sentrale internasjonale konvensjoner.

Konsernet gjennomfører regelmessige opplæringstiltak for å sikre at reglene etterleves. Alle ledere i konsernet har deltatt på kurs og dilemmatrening i tilknytning til etikkreglene, og ytterligere opplærings- og bevissthetstiltak overfor ledere og ansatte, herunder alle nyansatte, gjennomføres kontinuerlig.

TrønderEnergi har dessuten en særskilt HMS-politikk og flere styrende dokumenter for HMS-området som ivaretar ansattes sikkerhet og hensynet til det ytre miljø.

Bærekraft

TrønderEnergi styrket sin forståelse og sitt systematisk arbeid med bærekraft i 2020, og bærekraft skal være integrert i alle aktiviteter i konsernet fremover. Konsernets definisjon av bærekraftig utvikling tar utgangspunkt i Vår Felles Fremtid (1987) og FN.[1]

TrønderEnergi har gjennom historien bidratt til en grønnere fremtid gjennom kraftproduksjon, og i dag er selskapet en betydelig aktør både innenfor vann- og vindkraftproduksjon. TrønderEnergi er med det i en bransje som benytter naturens ressurser, og det forplikter. I tillegg kommer også konsernets øvrige satsninger innenfor energirelaterte løsninger.

TrønderEnergi sin ambisjon for bærekraftsarbeidet med tilhørende retningslinjer ble vedtatt i 2020. Konsernet har prioritert fem av FNs sytten bærekraftsmål som i kombinasjon skal sikre at konsernet bidrar til å skape et grønt og bærekraftig samfunn. «Mål 13: Stopp klimaendringene» er det overhengende, samlende bærekraftsmålet for

[1] *Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Hvis det ikke kan gjøres for alltid, er det ikke bærekraftig. Bærekraft er et tredimensjonalt begrep, bestående av Klima og miljø (1), Sosiale hensyn (2), og Økonomi og styring (3).*

TrønderEnergi. Videre skal arbeid med bærekraft prioriteres gjennom følgende av FNs bærekraftsmål, dvs. konsernets «De Fire Store»:

- Mål 7: Ren energi til alle
- Mål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- Mål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon» og
- Mål 15: Livet på land.

Cicero vurderte TrønderEnergi sitt rammeverk for bærekraft i februar 2021 gjennom sin ordning *Shades of Green*, og ga rammeverket toppscoren Dark Green/Mørkegrønn.

Konsernet etablerte i 2020 klimaregnskap for 2019. Dette er den første utgaven av et årlig klimaregnskap. Det skal prioriteres å utvikle et utvidet «regnskap» med bærekraftsvariabler utover klimagasser i tråd med den tredimensjonale definisjon av bærekraftsbegrepet (Klima og miljø, sosialt, økonomi).

I 2020 ble det med andre ord lagt ned betydelig arbeid for å legge lista for TrønderEnergi sitt videre arbeid med bærekraft. Resultatet danner utgangspunktet for hvordan konsernet skal jobbe videre med å inkludere bærekraft.

Årsberetningen omtaler sentrale områder innenfor bærekraftsdefinisjonen som TrønderEnergi legger til grunn.

Eierstyring og selskapsledelse

Konsernets prinsipper for eierstyring og selskapsledelse er basert på Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES). Med bakgrunn i denne har styret vedtatt «Eierstyring og selskapsledelse i TrønderEnergi». Dokumentet er tilgjengelig på www.tronderenergi.no/om-tronderenergi/organisasjon/eierstyring.

De formelle eierorganene i TrønderEnergi er generalforsamling og valgkomité.

Konsernet avholder også jevnlige eiermøter der selskapet informerer og drøfter strategisk viktige spørsmål med eierne på uformelt grunnlag.

Styret har oppnevnt et revisjonsutvalg. Utvalget har i 2020 bestått av Margrethe Smith, Morten Bostad og Kirsti Welander. Revisjonsutvalget har hatt regelmessige møter gjennom året og gjennomgår konsernrapporter og regnskap før fremleggelse i styret. Utvalget har utstrakt samarbeid med revisor. Utvalget har foretatt gjennomgang av konsernets prosess for finansiell rapportering og organisering av risikostyring og internkontroll.

Utbyttepolitikk

Gjeldende utbyttepolitikk for TrønderEnergi ble vedtatt av styret i 2020. Etter grundige prosesser der eierne ble konsultert og orientert landet styret på at utbyttepolitikken for de kommende år bør være tuftet på eiernes ønske om stabilitet i utdeling fra selskapet og en forventning om at en noe større andel kan utdeles som utbytte i etterkant av de betydelige investeringene innenfor nett- og vindkraftområdet som er gjennomført i perioden 2010 - 2020. I tillegg har styret fokusert på at TrønderEnergi med trygg margin skal beholde sin «investmentgrade»-profil.

På denne bakgrunn vedtok styret i TrønderEnergi følgende nye utbyttepolitikk:

> *«TrønderEnergi skal søke å utbetale minimum 75 % av majoritetens andel av driftsrelatert overskudd. Den årlige minimumsutdelingen skal, såfremt aksjelovens §§3-4 og 8-1. (4) ledd og målsettingen om investment-grade profil ikke legger begrensninger på styrets forslag til utbytte, utgjøre minimum 200 millioner kroner. Målsettingen er å videreføre samme struktur for utbyttepolitikken i målbildeperioden 2020 – 2030.»*

Redegjørelse for årsregnskapet

I redegjørelsen for årsregnskapet gis det en forklaring på driftsresultat oppdelt i segment og samlet på konsernnivå for de øvrige regnskapspostene. For mer utdypende informasjon om segment vises det til nøkkeltallsoppstillingen og note 5 i konsernregnskapet.

Omsetning og driftsresultat

Omsetningen i 2020 var 642 millioner kroner mot 972 millioner kroner i 2019.

Driftsresultat for konsernet ble 425 millioner kroner i 2020, mot 559 millioner kroner i 2019. Disse tallene inneholder store engangseffekter både i 2020 og 2019 som er knyttet til urealiserte verdiendringer på kraftkontrakter for sikring av framtidig produksjonsinntekt, realisering av aksjeposter samt ned/oppskrivninger av driftsmidler. Driftsresultat underliggende drift ble 87 millioner kroner i 2020 mot 452 millioner kroner i 2019.

I segmentoppstillingen i konsernregnskapet (note 5) presenteres driftsresultat per segment (underliggende drift), samt egen kolonne for justeringspostene, for å komme fram til konsernets driftsresultat.

Segment Energi

Segmentet omfatter deler av TrønderEnergi Kraft AS som har ansvaret for kraftproduksjon og kraftomsetning i engrosmarkedet, operatørtjenester og sikringsportefølje av krafthandel, samt selskapene Driva Kraftverk, Usma Kraft AS, TrønderEnergi Vind Holding AS og TrønderEnergi Vind AS.

Driftsresultat for segment Energi ble 14 millioner kroner i 2020, mot 390 millioner kroner i 2019.

TrønderEnergis andel av produksjon i konsernet var 2.318 GWh i 2020, mot 1.970 GWh i 2019, og en normalproduksjon på 2.060 GWh i 2020. For mer informasjon om produksjon henvises det til note 18.

2020 var et ekstremt vått år med historiske lave priser for Norden og høyere produksjon enn normalt for TrønderEnergi. Magasinfyllingen ved utgangen av året var høyere enn ved inngangen av året. I begynnelsen av 2020 tilsvarte magasinbeholdningen 640 GWh kraftproduksjon og ved slutten var tallet økt til 657 GWh. Gjennomsnittlig magasinbeholdning ved årsskiftet de siste 10 år tilsvarer en kraftproduksjon på 591 GWh.»

Hoveddelen av kraftproduksjonen omsettes på kraftbørsen NordPool. Her ble gjennomsnittlig kraftpris for område Midt-Norge (NO3) 10 øre pr kWh i 2020 mot 38 øre pr kWh i 2019. Gjennom optimalisering disponerer TrønderEnergi kraften for å oppnå best mulig pris gitt de begrensninger som konsesjonsreglement og tekniske forhold gir. Fra dette arbeidet ble det oppnådd en merverdi på 0,5 øre pr kWh i 2020. Dette sammenlignet med 1,95 øre pr kWh i 2019. Erfaringsmessig er det mer krevende å oppnå høy merverdi i nedbørsrike år som følge av krav i konsesjonskrav for det enkelte vassdrag.

I tillegg er noe av kraften bundet opp i konsesjonskraft- og industrikraftkontrakter, og mellom 10 % og 50 % av kraftproduksjonen prissikres. Hensyntatt slike sikringskontrakter ble oppnådd kraftpris 16,7 øre pr kWh i 2020 mot 37,8 øre i 2019.

Segment Nett

Segment Nett inneholder 40% eierandel i nettkonsernet Tensio AS. Driftsresultat fra segment Nett ble 157 millioner. Dette beløpet er TrønderEnergi sin andel av beskattet overskudd i Tensio.

Øvrig virksomhet

Øvrig omfatter deler av TrønderEnergi Kraft AS som har ansvar for marked og forretningsutvikling og trading porteføljen av krafthandel samt morselskapet TrønderEnergi AS, Eiendomsselskapene Terminalveien 7 Berkåk AS og Energibygget AS, Utgard Microgrid AS, Ohmia AS, Ohmia Charging AS, Ohmia Retail AS og TrønderEnergi Service AS.

Driftsresultat fra øvrig virksomhet ble minus 83 millioner kroner mot minus 90 millioner kroner i 2019.

Justeringsposter

Justeringsposter inneholder resultateffekter som ikke anses som en del av underliggende drift, og som ikke er gjenstand for løpende virksomhetsoppfølging på samme måte som driftsresultat på segmenter.

Disse postene inkluderer blant annet urealisert verdiendring på kraft og valutakontrakter benyttet som sikringskontrakter for framtidige produksjonsinntekter (realiserte verdiendringer føres under segment Energi), gevinst/tap og verdiendringer knyttet til aksjeposter, opp/nedskrivninger av driftsmidler og IFRS effekter knyttet til IFRS 16 leieavtaler.
Justeringspostene for 2020 utgjør et driftsresultat på 337 millioner. Dette inkluderer:

- Urealisert verdiendring sikringskontrakter for kraftpris og valuta: 71 millioner
- Gevinst/tap på aksjer: 368 millioner som følge av salg av NEAS AS, konvertering av eierpost i Biokraft Holding AS til Scandinavian Biogas Fuels AB og etteroppgjør for Midgard Vind Holding AS.
- Øvrige IFRS effekter 2 millioner
- Nedskrivninger Fosen Vind: 104 millioner

Resultat fra tilknyttede selskap

Resultatandel fra tilknyttede selskap ble 55 millioner i 2020 mot 1 millioner i 2019. Årsaken til endring er positivt resultat fra Midgard Vind Holding som i all hovedsak skyldes IFRS effekter på verdiendring kraftkontrakter. Resultatandeler fra NEAS AS i perioden før gjennomført transaksjon, samt On Energi AS har også gitt positive resultatandeler i 2020. Se note 11 i konsernets regnskap for mer informasjon.

Netto finanskostnader

Netto finansposter ble minus 50 millioner kroner i 2020, mot minus 179 millioner kroner i 2019. Av dette var netto rentekostnader 37 millioner kroner i 2020, mot 70 millioner kroner i 2019. Den største endringen skyldes kostnadsført overkurs på 105 millioner ved debitorskifte av en obligasjon med pålydende 750 millioner i 2019. Lavere markedsrenter i 2020 og konvertering av foretaksfondsobligasjon pålydende 850 millioner har også bidratt til lavere rentekostnader. Se note 8 i konsernets regnskap for mer informasjon.

Skatt

Konsernets skattekostnad ble på minus 14 millioner kroner i 2020 mot 130 millioner kroner i 2019.
Se note 14 i konsernets regnskap for mer informasjon om skattekostnad.

Årsresultat

Årsresultat for TrønderEnergi-konsernet etter skatt ble 443 millioner kroner i 2020 mot 1315 millioner kroner i 2019.

Årsresultat morselskapet

Morselskapets regnskap viser et resultat etter skatt på 318 millioner kroner, hvorav 200 millioner kroner er foreslått avsatt som utbytte, og 118 millioner kroner er foreslått overført til egenkapital.

Balanse og likviditet

Eiendeler

Eiendelene i konsernet utgjorde 8.035 millioner kroner per 31.12.2020 mot 7.358 millioner kroner per 31.12.2019. Av dette utgjorde anleggsmidler 6.709 millioner kroner i 2020 og 6.509 millioner kroner i 2019. Omløpsmidler utgjorde 1.326 millioner kroner i 2020 og 848 millioner kroner i 2019.

De største forklaringene til endringer på eiendelssiden er:

- Likvide midler er økt med 458 millioner til 764 millioner.
- Aksjeposten på 49 % i NEAS AS er solgt.
- Konvertering av eierpost og aksjonærlån i Biokraft Holding AS til aksjer i Scandinavian Biogas Fuels International AB.
- Økt gjeld i Tensio kombinert med ekstraordinært utbytte til eierne i løpet av 2021 medfører en negativ endring i balanseført verdi for investeringer i felleskontrollert virksomhet.
- Oppkjøp av Ohmia Retail AS.
- Urealisert verdiendring på kraftkontrakter og valutaterminer som skyldes markedsmessige forhold.
- Investeringer i Ohmia Charging AS og ferdigstillelse av vindparkene i Fosen Vind DA.

Konsernet har en vedtatt finansstrategi som forutsetter at likviditetsreserven (bankinnskudd, likvide finansielle plasseringer og ubenyttede trekkrettigheter) til enhver tid skal utgjøre minst 20 % av konsernets omsetning. Per 31.12.2020 var likviditetsreserven 2.541 millioner kroner, hvilket representerer 387 % av siste års omsetning. Per 31.12.2019 var likviditetsreserven på 1.106 millioner kroner som utgjorde 114 % av omsetningen. Se note 24 i konsernets regnskap for mer informasjon om kontanter og beregning av likviditetsreserver.

Egenkapital og gjeld

Sum egenkapital i konsernet utgjorde 4.647 millioner kroner per 31.12.2020 mot 4.343 millioner kroner ved utgangen av 2019. Av dette utgjorde ikke-kontrollerende eierinteresser 67 millioner kroner i 2020 og 73 millioner kroner i 2019.

Rentebærende gjeld i konsernet er 2.459 millioner kroner i 2020 mot 2.205 millioner kroner i 2019. For mer informasjon om rentebærende gjeld, se note 30 i konsernets regnskap.

I konsernet var egenkapitalandelen 58 % per 31.12.2020 mot 59 % i 31.12.2019.

Risikostyring og internkontroll

Finansiell risiko

Finansiell risiko i TrønderEnergi består av både markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. I tillegg er konsernet utsatt for operasjonell risiko og regulatorisk risiko. Rammer og fullmakter for de enkelte virksomheter gis av styret og det er etablert løpende rapportering på rammeutnyttelse og resultatutvikling.

Sentralt i arbeidet med økonomiske risikoer er risikostyringsverktøyet som er utviklet. Dette benyttes i stor grad til å synliggjøre det økonomiske handlingsrom konsernet har gitt ulike scenarier. Modellen fungerer både som langtids prognosemodell og til å simulere konsernets økonomiske utvikling under usikkerhet og ved ulike strategiske veivalg.

Styret har en årlig gjennomgang av konsernets viktigste økonomiske risikoområder. I tillegg rapporteres det kvartalsvis økonomisk status til styret. Styret har også oppnevnt et eget revisjonsutvalg, som møtes jevnlig.

Agering i rente- og valutamarkedene er forankret i fullmakter gitt av konsernstyret gjennom finansstrategien som revideres årlig. Konsernets finansfunksjon er gitt ansvaret å handle i kapitalmarkedene. Hovedmålet med finansstrategien er at risikoen fra finansoperasjonene gjennomgående skal være lav og bidra til at den totale økonomiske eksponeringen for konsernet reduseres.

Den overordnede føringen for konsernets risikostyring er at TrønderEnergi søker å opprettholde en kredittrating tilsvarende minimum BBB. Skyggerating offentliggjøres ikke lenger av norske banker, men det søkes likevel å opprettholde en finansiell soliditet tilsvarende BBB.

For mer utdypende om finansiell risiko se note 4 i konsernets regnskap.

HMS og ytre miljø

Konsernet jobber systematisk med HMS (helse, arbeidsmiljø, sikkerhet og sikring) og ytre miljø, og arbeidet styres av lover og forskrifter, konsernets føringer og krav, samt kundekrav. Innenfor ytre miljø er også konsesjonene særskilte kravstillere. HMS er innlemmet i alt vi utfører.

Systematisk sikringsarbeid hadde høy prioritet i 2020 sett i lys av vindkraftmotstanden, og da spesielt for utbyggingsprosjekt Frøya. Et særskilt tiltak som ble videreført i 2020 var støtte-team vind bestående av representanter fra HR, HMS og Kommunikasjon. Konsernansvarlig HMS er leder for teamet, og rapporterer til prosjektdirektør.

Koronasituasjonen hadde også høy prioritet innenfor det systematiske HMS-arbeidet (se under kapittelet «Korona» for ytterligere informasjon).

I 2020 hadde TrønderEnergi totalt fire alvorlige HMS-hendelser som fordelte seg med tre uønskede hendelser innenfor kategorien potensial for alvorlig personskade, og en uønsket hendelse kategorisert som alvorlig ytre miljø-hendelse hvor potensial ble utløst. Det ble registrert en arbeidsrelatert personskade blant egne ansatte i TrønderEnergi i 2020 (totalt ni med leverandører inkludert) og en arbeidsrelatert personskade med fravær (totalt seks med leverandører inkludert).

Mennesker og kultur

Likestilling og diskriminering

TrønderEnergi arbeider for å forhindre diskriminering. Vi arbeider proaktivt for å sikre mangfold i vår virksomhet og skal aldri diskriminere noen på grunnlag av kjønn, seksuell legning og kjønnsidentitet, religiøs, etnisk eller kulturell bakgrunn, politisk ståsted, funksjonsnivå eller alder. Dette er beskrevet i TrønderEnergis etikkregler og retningslinjer for bærekraft.

Styret i TrønderEnergi har i 2020 bestått av sju aksjonærvalgte representanter hvorav 3 er kvinner og 4 er menn, og tre ansattrepresentanter, hvorav alle er menn. Kvinneandelen for styremedlemmer utgjør dermed 30%.

Konsernledelsen består av 5 kvinner og 6 menn og kvinneandelen utgjør dermed 45,5 %.

Det er 62 kvinner og 156 menn ansatt i konsernet. Kvinneandelen utgjør dermed 28,4 %.

Redegjørelse øvrige forhold:

- Lønn, bonus, andre goder og arbeidsvilkår: Vi har ingen dokumenterte skjevheter i et kjønns - og diskrimineringsperspektiv.
- Vi har ingen ansatte som jobber ufrivillig deltid.
- Vi har kvinner representert i alle rekrutteringsprosesser
- Vi kan ikke se av historikk i 2020 at forfremmelser har vært diskriminerende
- Antall midlertidig ansatte var i 2020 totalt 11 personer, fordelt på 7 traineer, 1 lærling og 3 andre midlertidig ansatte.
- Pr. 31.12 hadde vi 1 person i foreldrepermisjon og vi kan ikke se av historikk for 2020 at omsorgsoppgaver har vært benyttet diskriminerende.
- Vi har ikke hatt mistanke om, eller fått rapporter eller varslinger om kjønnsbasert vold, trakassering eller seksuell trakassering blant ansatte i 2020.
- Utvikling og kompetanse: I TrønderEnergi- konsernet har alle ansatte samme rett til opplæring og kompetanseutvikling.
- Vi har i 2020 jobbet aktivt med å tilrettelegge for balanse mellom arbeid og fritid. Dette har hatt særlig fokus i tilknytning til pandemien.

Vi har tro på at det kontinuerlige arbeidet for å styrke kjønnsbalanse og mangfold bidrar til å skape et bedre resultat og et bedre arbeidsmiljø i konsernet.

Vi er bevisst diskrimineringsperspektivet i våre prosesser: Rekruttering, livsfasepolitikk, lønns- og arbeidsvilkår, karriere- og utviklingsmuligheter og beskyttelse mot alle former for trakassering. Som en viktig samfunnsaktør er vår holdning at medarbeidere med ulik bakgrunn og arbeidsevne er en berikelse for arbeidsmiljøet. Vi startet arbeidet med å etablere egne mål og indeks i 2020 for å styrke vår holdning og adferd som en Bærekraftig arbeidsgiver. Vi har definert klare retningslinjer for hva vi legger i en bærekraftig arbeidsgiver og har beskrevet retningslinjer for TrønderEnergi innen følgende områder: Likestilling og likebehandling, mangfold, balanse mellom arbeid og fritid, kompetanse og livslang læring, etikk og HMS.

Great Place to Work og innovasjonskraft

Det ble gjennomført medarbeiderundersøkelse for hele konsernet via Great Place to Work også i 2020. TrønderEnergi ble da på nytt sertifisert som en Great Place to Work-bedrift, som betyr at vi oppfyller kravene til denne globale standarden som kjennetegner gode arbeidsplasser. Resultatene i konsernet er svært gode, og siste måling viser en medarbeidertilfredshet på 87 %. Dette er i toppsjiktet nasjonalt. Ansatte opplever sin arbeidsplass som et sted der de har tillit, er stolte og føler et sterkt fellesskap.

Vi har målt ansattes oppfattelse av konsernets innovasjonsevne. Måling viste oppløftende resultater på 84 % sett i lys av pandemien og de begrensninger det har gitt.

Personelloversikt og sykefravær

Konsernet hadde pr 31.12.2020 til sammen 218 ansatte. Dette utgjør 215 årsverk.

Gjennomsnittsalder i konsernet er 43 år (kvinner 41 år, menn 44 år) med følgende aldersfordeling:

- Under 30 år 24
- 30-39 år 65
- 40-49 år 49
- 50-59 år 59
- Over 60 år 21

Totalt sykefravær for konsernet i 2020 var 2,04%, og er en svak oppgang fra 2019 da sykefraværet var på 1,9 %.

Korona (Covid19)

Driftsmessig har koronasituasjonen ikke gitt TrønderEnergi kritiske utfordringer i året som har gått. Selv om det fortsatt er usikkerhet knyttet til når samfunnet er tilbake i en mer normalsituasjon, antas det at TrønderEnergi vil håndtere sin del av den samfunnskritiske infrastrukturen på en tilfredsstillende måte. Styret legger til grunn at sannsynligheten for at pandemien skal påføre TrønderEnergi betydelige tap eller kostnader i 2021 synes begrenset.

I løpet av senvinteren 2020 utviklet utbruddet av koronaviruset seg til å bli en global pandemi.
Følgende ble og er definert som hovedrisiko for TrønderEnergi: «Smitte i befolkningen (nasjonalt og internasjonalt) medfører at ansatte i TrønderEnergi blir smittet (isolasjon) eller havner i karantene, og som resulterer i at TrønderEnergi ikke klarer å opprettholde normal drift (oppstrøms- og nedstrømsaktiviteten)».

TrønderEnergi etablerte derfor i slutten av februar 2020 et eget koronateam bestående av en representant fra henholdsvis HR og HMS som et særskilt risikoreduserende tiltak. Teamet ble på slutten i 2020 utvidet med en representant fra Kommunikasjon.

Oppdraget til koronateamet har vært og er å utvikle kunnskapsbaserte beslutningsunderlag for å sikre at alle smittereduserende tiltak som innføres i TrønderEnergi etterlever nasjonale, regionale og lokale myndighetskrav og føringer. Videre har også koronateamet vært og er beslutningsstøtte og rådgivende for ledere på alle nivå, rådgivende for ansatte og ansattrepresentanter, samt hatt og har fremdeles et ansvar for å informere ledere og ansatte ukentlig om koronasituasjonen. Koronateamet rapporterer direkte til konsernsjef.

Konsernet har, i likhet med de andre kraftselskapene, ansvar for samfunnskritisk infrastruktur.

For å opprettholde drift og utføre nødvendig vedlikehold i konsernets kraftproduserende anlegg iverksettes særskilte tiltak basert på risikovurderinger, iht. «føre var-prinsippet» og i tråd med nasjonale, regionale og lokale myndighetskrav og føringer. I tillegg til aktivitet som direkte kommer inn under samfunnskritisk sektor har det vært særdeles viktig for konsernet å sikre tilstrekkelig fremdrift i utbyggingsprosjekter vind (Stokkfjellet, Sørmarkfjellet og Frøya).

Det er iverksatt en rekke tiltak for å redusere smittefare og forberede på en eventuell forverring av situasjonen. Hovedfokus er fremdeles å bidra til å redusere smittefaren i samfunnet generelt som en del av samfunnsansvaret. Videre har TrønderEnergi et spesifikt ansvar som arbeidsgiver og oppdragsgiver for å ivareta egne ansatte, innleide og leverandører.

Det jobbes målrettet og intensivt for å tilstrebe normal drift i koronasituasjonen, og ved tidspunkt for publisering av årsrapporten er ikke den operative driften påvirket av koronautbruddet i nevneverdig grad.

Gjennom målinger i regi av Great Place to Work har TrønderEnergi fått beste skår blant ansatte av alle selskaper som deltar i målingen med hensyn til håndtering av koronapandemien. I tillegg har vi gjennomført fire pulsmålinger i løpet av 2020 for å sikre god informasjon om hvordan ansatte har opplevd situasjonen. Tiltak har vært iverksatt i tråd med de tilbakemeldinger vi har fått (Eks. fastsatt 3 skjermfrie timer i uken).

Framtidsutsikter

De økonomiske resultatene fra kjernevirksomheten i TrønderEnergi er påvirket av både markedsbestemte priser, teknologisk- og markedsmessig utvikling, hydrologiske forhold og rammebetingelser gitt av offentlige myndigheter.

Året 2020 har til fulle vist at kraftprisen i det nordiske systemet varierer betydelig fra år til år, blant annet som følge av hydrologiske forhold. Styret legger til grunn at underliggende kraftpris i Midt- og Nord-Norge, det vil si kraftpris i et år med normale hydrologiske forhold, vil ligge på et relativt lavt nivå de neste 4-5 årene i forhold til siste 10-årsperiode. Det er flere forhold som ligger til grunn for denne antakelsen. På tilbudssiden har stor utbygging av sol- og vindkraft i både Norge / Norden og på kontinentet bidratt til økt andel uregulerbar kraftproduksjon. På etterspørselssiden ser man at etterspørselen etter fornybar kraft økes som følge av ønsket om de-karbonisering, med tilhørende økt etterspørsel etter ren elektrisk kraft. Nettoeffekten av dette antas å gi et økt kraftoverskudd i de nordlige områdene de nærmeste årene.

Selv med lavere priser de nærmeste 5 årene vil kraftproduksjonsvirksomheten gjennom effektiv drift og et kraftprissikringsnivå på mellom 35 % til 50 % gi et godt bidrag til konsernets resultatutvikling.

Lønnsomheten i nettvirksomheten påvirkes i all hovedsak av de rammebetingelser offentlige myndigheter setter og hvor effektivt nettselskapet driver i forhold til sammenlignbare selskaper.
De offentlige rammebetingelser for nettvirksomheten har overordnet sett for store selskaper vært forutsigbare de senere år og styret legger til grunn at dette også fortsetter fremover. Etableringen av Tensio, der TrønderEnergi eier 40 %, vil etter styrets oppfatning gi grunnlag for ytterligere effektivisering av driften og således styrke de økonomiske resultatene fra nettvirksomheten.

I et 10 års perspektiv står kraftbransjen overfor betydelige endringer. Styret vektlegger at konsernet skal ha en aktiv og offensiv tilnærming til de muligheter og trusler det nye fremtidsbildet gir. Styret har sett betydningen av å ha fokus på forretningsutvikling og innovasjon kombinert med en aktiv holdning til strukturelle tilpasninger som viktige virkemidler fremover. Videre fortsetter fokuset med å rekruttere og bygge intern kompetanse og videreutvikle den gode bedriftskulturen.

Dette fremtidssynet har vært bakgrunnen for den gjeldende konsernstrategien fram mot 2030. Styret legger til grunn at denne strategien vil gjøre konsernet i stand til å bygge flere nye forretningsområder i løpet av de nærmeste årene. I tillegg anses den solide kapitalstrukturen konsernet har etablert over flere år som avgjørende for å utnytte forretningsmuligheter gjennom å foreta attraktive investeringer og/eller oppkjøp.

Med de operative, kulturelle, strukturelle og strategiske grep konsernet har gjennomført de senere år legger styret til grunn at de økonomiske resultatene vil være konkurransedyktige i forhold til sammenlignbare selskaper de nærmeste årene.

Fortsatt drift

I henhold til regnskapsloven § 3-3a bekrefter vi at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og at regnskapet er utarbeidet på grunnlag av forutsetningen om fortsatt drift.

Trondheim 27. april 2021

Per Kristian Skjærvik styreleder		Ståle Gjersvold konsernsjef
Margrethe Smith	Ingvill Kvernmo	Morten Bostad
Per Olav Monseth	Bård Benum	Rune Jerpstad
Rune Olaisen	Kirsti Welander	Sveinung Susort

Regnskap for TrønderEnergi Konsern

TrønderEnergi®

Se "redegjørelse for årsregnskapet" i årsberetningen for nærmere opplysninger om grunnlaget for 2020-tall.

Nøkkeltall konsern	Def.	Note	Enhet	2020	2019	2018	2017	2016
Resultat underliggende drift								
Salgsinntekter			mill	642	1 540	2 118	1 784	1 544
EBITDA			mill	195	625	655	803	589
Driftsresultat		5	mill	87	452	407	571	388
Resultat før skattekostnad			mill	41	397	319	573	316
Årsresultat underliggende drift			mill	49	293	197	436	237
Resultatregnskap								
Salgsinntekter		6	mill	642	972	863	1 784	1 487
EBITDA	1		mill	639	639	150	832	613
Driftsresultat			mill	425	559	71	643	440
Resultat før skattekostnad			mill	430	381	-5	653	354
Årsresultat			mill	443	1 315	588	494	282
Justering for underliggende drift (årsresultateffekt)								
Urealisert verdiendringer kraft, valuta og rentekontrakter		7	mill	-71	-199	162	0	-11
Planendring pensjon			mill	0	11	0	0	0
Nedskrivninger	16	17	mill	104	-14	1	-44	-28
Endring i utsatt skatt grunnrenteinntekt		14	mill	1	27	15	6	-16
Gevinst og tap ved salg av avhendet virksomhet		26	mill	0	-990	-529	0	0
Gevinst/tap på aksjer og aksjonærlån		7	mill	-368	0	-2	-12	-22
Andre justeringsposter			mill	-53	123	-1	-24	21
Skatt på poster ovenfor			mill	-7	21	-37	16	11
Sum justeringer på årsresultat				-394	-1 022	-391	-58	-45
Balanse								
Totalkapital			mill	8 035	7 358	9 246	7 937	7 263
Egenkapital			mill	4 647	4 343	4 632	4 147	3 840
Rentebærende gjeld	2	30	mill	2 459	2 205	2 932	2 402	2 145
Sysselsatt kapital	3		mill	7 106	6 548	7 564	6 549	5 985
Fri likviditetsreserver	4	24	mill	2 541	1 106	1 532	1 401	1 053
Netto rentebærende gjeld (NIBD)	5	31	mill	1 439	1 344	1 913	1 613	1 199
Forfall rentebærende gjeld neste 12 måneder		30	mill	370	366	266	265	60
Bankinnskudd		24	mill	764	305	724	588	738
Kontanstrøm								
Netto kontantstrøm fra drift før endringer i arbeidskapital			mill	306	958	277	718	517
Funds from operations (FFO)	6		mill	395	1 234	470	623	469
Avsatt utbytte til aksjonærene i morselskapet		28	mill	200	148	128	144	43
Avsatt utbytte til ikke-kontrollerende eierinteresser			mill	0	0	61	29	48
Betalte renter på ansvarlig lån klassifisert som egenkapital			mill	60	61	61	61	61
Nøkkeltall finansiering								
Rentedekningsgrad	7			8,1	12,3	4,2	10,4	7,4
Egenkapitalandel			%	57,8	59,0	50,1	52,3	52,9
Egenkapitalandel sysselsatt kapital			%	65,4	66,3	61,2	63,3	64,2
FFO / NIBD			%	27,5	91,9	24,6	38,6	39,1
NIBD / EBITDA underliggende drift				7,4	2,2	2,9	2,0	2,0
Avkastning på sysselsatt kapital (ROCE) underliggende drift	8		%	1,2	6,8	5,8	10,4	6,9
Avkastning på sysselsatt kapital (ROCE) regnskap	8		%	6,9	6,6	1,2	11,6	7,6
Egenkapitalrentabilitet (ROE) underliggende drift	9		%	1,1	6,5	4,5	10,9	6,3
Egenkapitalrentabilitet (ROE) regnskap	9		%	9,9	29,3	13,4	12,4	7,5

Nøkkeltall segment	Note	Enhet	2020	2019	2018	2017	2016
Energi							
EBITDA underliggende		mill	102	476	375	395	276
Driftsresultat underliggende		mill	14	390	288	299	162
Faktisk produksjon totalt	18	GWh	2 318	1 970	1 826	2 424	1 890
Normalproduksjon totalt	18	GWh	2 095	1 945	1 944	2 103	2 109
Faktisk produksjon med omsetning i konsern	18	GWh	2 183	1 877	1 770	2 366	1 840
Normalproduksjon med omsetning i konsern	18	GWh	1 958	1 843	1 855	2 046	2 051
Magasinbeholdning pr 31.12	18	GWh	657	640	520	581	594
Midlere magasinbeholdning 31.12 siste 10 år	18	GWh	591	568	551	552	558
Nyttejustert tilgjengelighet vann		%	99,2	99,3	97,4	99,2	99,4
Områdepris NO3		øre/kWh	10,0	38,0	42,3	27,6	26,6
Fysisk merverdi over spotpris		øre/kWh	0,5	2,0	0,5	1,0	1,0
Oppnådd kraftpris (inkl sikring)		øre/kWh	16,7	37,8	35,5	27,4	27,6
Nett - Fra og med 14.06.2019 er nøkkeltall beregnet som vår 40% andel i nettkonsernet Tensio.							
EBITDA underliggende		mill	340	309	274	367	366
Nettkapital (NVE-kapital)		mill	2 691	2 800	3 074	2 372	1 994

Definisjoner

1 EBITDA: Driftsresultat + Avskrivninger + Nedskrivninger

2 Rentebærende gjeld: ekskl. pensjonsforpliktelser

3 Sysselsatt kapital: Egenkapital + Rentebærende gjeld

4 Frie likviditetsreserver: Bankinnskudd + likvide plasseringer + trekkrettigheter

5 Netto rentebærende gjeld (NIBD): Rentebærende gjeld - bankinnskudd - noterte verdipapirer

6 Funds from operations (FFO): EBITDA - netto finanskostnader - betalbar skatt +/- non-cash posteringer +/- justeringer for underliggende drift
Non-cash posteringer inkluderer forskjell mellom kostnadsført og innbetalt pensjon

7 Rentedekningsgrad: (Netto kontantstrøm fra drift før endringer i arbeidskapital + Rentekostnader) / (Rentekostnader - rentekostnader på foretaksfondsobligasjonslån)

8 Avkastning på sysselsatt kapital (ROCE): (Årsresultat før skatt + Rentekostnader) / Gjennomsnittlig sysselsatt kapital

9 Egenkapitalrentabilitet (ROE): Årsresultat / Gjennomsnittlig egenkapital

1000 kr

Resultatregnskap 01.01 - 31.12	Note		2020	2019
Salgsinntekter		6	642 253	971 574
Varekjøp			-33 002	
Energikjøp			-102 927	-77 762
Overføringskostnader			-28 305	-29 607
Personalkostnader	9	33	-232 029	-197 728
Avskrivninger	16	17	-110 588	-93 252
Nedskrivninger	16	17	-103 776	13 900
Andre driftskostnader		10	-282 207	-287 188
Netto andre gevinster/tap		7	518 685	202 562
Resultatandel felleskontrollert virksomhet		11	156 601	56 772
Driftsresultat		5	**424 706**	**559 271**
Resultatandel tilknyttet selskap		11	55 252	1 109
Sum resultatandel tilknyttet selskap			**55 252**	**1 109**
Renteinntekt		8	6 264	15 401
Rentekostnad		8	-43 142	-85 257
Andre finansposter		8	-13 452	-109 202
Netto finansposter			**-50 329**	**-179 058**
Resultat før skattekostnad og avhendet virksomhet			**429 628**	**381 323**
Skattekostnad på årets resultat		14	30 292	-12 913
Skattekostnad grunnrenteskatt		14	-16 468	-117 109
Resultat etter skatt fra videreført virksomhet			**443 451**	**251 300**
Resultat fra avviklet virksomhet og virksomhet holdt for salg		26		1 063 771
Årsresultat			**443 451**	**1 315 071**
Årsresultat tilordnes				
Aksjonærene i morselskapet			459 431	1 295 800
Ikke-kontrollerende eierinteresser		37	-15 979	19 271

Note 1-41 er en integrert del av konsernregnskapet

1000 kr

Utvidet resultatoppstilling (OCI) - netto etter skatt	Note	2020	2019
Årsresultat		443 451	1 315 071
Utvidet resultat			
Estimatendring pensjonsforpliktelse	29	-1 287	-96 603
Sum poster som ikke vil bli omklassifisert over resultat		-1 287	-96 603
Andel utvidet resultat tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	11	-23 250	-31 851
Kontantstrømsikring	21	-6 337	8 940
Omregningsdifferanser	29	12 051	-1 230
Sum poster som kan bli omklassifisert over resultat		-17 537	-24 140
Sum utvidet resultat		**-18 824**	**-120 743**
Tilordnes aksjonærene i morselskapet		-18 802	-120 683
Tilordnes ikke-kontrollerende eierinteresser		-21	-61
Totalresultat (årsresultat + utvidet resultat)		**424 628**	**1 194 327**
Tilordnes aksjonærene i morselskapet		440 629	1 175 117
Tilordnes ikke-kontrollerende eierinteresser		-16 001	19 210

Note 1-41 er en integrert del av konsernregnskapet

BALANSE

1000 kr

Eiendeler per 31.12	Note	2020	2019
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler	17	64 215	5 350
Utsatt skattefordel	15	70 504	40 422
Utsatt skattefordel grunnrenteskatt	32	180 243	185 112
Varige driftsmidler	16	3 060 068	2 744 639
Investering i felleskontrollert virksomhet	11	2 265 855	2 549 398
Investering i tilknyttet selskap	11	512 450	803 547
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	23	190 687	7 471
Derivater langsiktig	20	347 605	136 252
Fordringer langsiktig	25	17 571	36 822
Sum anleggsmidler		**6 709 197**	**6 509 013**
Omløpsmidler			
Lager		5 124	2 032
Kundefordringer	25	101 467	98 254
Fordringer kortsiktig	25	129 959	167 625
Derivater kortsiktig	20	69 570	3 945
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	22	255 695	271 196
Bankinnskudd	24	763 945	305 445
Sum omløpsmidler		**1 325 760**	**848 497**
Eiendeler klassifisert som holdt for salg	26	0	0
Sum eiendeler		**8 034 957**	**7 357 510**

Note 1-41 er en integrert del av konsernregnskapet

1000 kr

Egenkapital og gjeld per 31.12		Note	2020	2019
Egenkapital				
Aksjekapital		27	123 336	113 145
Annen innskutt egenkapital		27	1 837 303	1 733 077
Opptjent egenkapital			2 568 117	2 328 895
Annen egenkapital - ikke resultatført		29	51 296	95 243
Egenkapital tilordnet selskapets aksjonærer			**4 580 052**	**4 270 360**
Ikke-kontrollerende eierinteresser		37	67 007	72 782
Sum egenkapital			**4 647 059**	**4 343 143**
Gjeld				
Ansvarlig rentebærende gjeld		30	62	338
Langsiktig rentebærende gjeld		30	2 088 862	1 838 897
Utsatt skatt		15	0	0
Utsatt skatt grunnrenteskatt		32	89 168	92 591
Pensjonsforpliktelser		33	155 482	159 020
Derivater langsiktig		20	219 510	59 922
Andre avsetninger for forpliktelser		35	10 199	5 368
Annen langsiktig gjeld	34	39	125 629	111 962
Sum langsiktig gjeld			**2 688 911**	**2 268 098**
Kortsiktig rentebærende gjeld		30	369 608	365 594
Leverandørgjeld			85 498	59 194
Betalbar skatt		14	30 870	105 440
Derivater kortsiktig		20	50 693	51 024
Andre avsetninger for forpliktelser		35	8 523	9 332
Annen kortsiktig gjeld	36	39	153 795	155 684
Sum kortsiktig gjeld			**698 987**	**746 269**
Forpliktelser knyttet til eiendeler holdt for salg		26	0	0
Sum egenkapital og gjeld			**8 034 957**	**7 357 510**

Note 1-41 er en integrert del av konsernregnskapet

Trondheim 27. april 2021

Per Kristian Skjærvik styreleder		Ståle Gjersvold konsernsjef
Margrethe Smith	Ingvill Kvernmo	Morten Bostad
Bård Benum	Per Olav Monseth	Sveinung F. Susort
Rune Olaisen	Kirsti Welander	Rune Jerpstad

1000 kr

Kontantstrømoppstilling		2020	2019
Resultat før skattekostnad og avhendet virksomhet		**429 628**	**381 323**
Justert for:			
Avskrivninger og nedskrivninger	16 17	214 364	79 352
Valutakursendringer	8	20 665	2 606
Netto andre gevinster/tap	7	-443 904	-198 935
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbet. i pensj.ordn.	33	1 677	5 557
Rentekostnader	8	43 142	85 257
Andre finanskostnader	8	-12 898	5 640
Resultatandel fra TS og FKV fratrukket utbytte fra selskapet	11	208 428	774 478
Endring kundefordringer	25	-3 213	-82 559
Endring leverandørgjeld		26 304	-11 457
Endringer i andre omløpsmidler, gjeldsposter og tidsavgrensninger		-20 160	68 392
Betalte renter		-49 296	-85 257
Betalte skatter		-105 440	-92 055
Netto kontantstrømmer fra driftsaktiviteter		**309 297**	**932 340**
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		999	696
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	16	-527 394	-372 337
Utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler		-60 550	
Innbetaling fra salg av virksomhet	26	51 426	2 605 479
Innbetaling ved salg av egne aksjer			81 452
Utbetaling ved kjøp av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	22	-118 062	-162 249
Innbetaling ved salg av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	22	123 532	199 086
Emisjon i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	11	-78 992	-133 468
Salg av andeler i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet		373 552	63 431
Kjøp av andeler i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet			-3 368 633
Innbetaling på langsiktige fordringer		5 000	564 090
Utbetaling på langsiktige fordringer	25	-1 736	105 175
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		**-232 226**	**-417 278**
Tilført ny innskuddskapital fra minoritetsaksjonærer		7 350	14 700
Innbetaling av ny egenkapital		356 864	
Innbetalinger fra ny langsiktig gjeld	30	600 000	
Innbetalinger fra nytt kortsiktig lån	30	1 049 925	300 000
Utbetaling ved nedbetaling av kortsiktig gjeld	30	-1 350 000	-200 000
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	30	-74 616	-815 359
Utbetalt rente på lån klassifisert som egenkapital		-60 350	-60 542
Utbetalt utbytte til aksjonærene i morselskapet	28	-147 744	-128 350
Utbytte til ikke-kontrollerende interesser			-43 768
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		**381 429**	**-933 318**
Bankinnskudd pr. 01.01.		305 445	723 702
Sum kontantstrøm/endring i bankinnskudd		458 500	-418 257
Kontanter og kontantekvivalenter pr. 31.12.	24	**763 945**	**305 445**

1000 kr

Endringer i konsernets egenkapital 2020	Note	Aksje-kapital	Egne aksjer	Annen innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Annen egenkapital - ikke resultatført	Egenkapital tilordnet selskapets aksjonærer	Ikke-kontrollerende eierinteresser	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2019		**113 818**	**-673**	**1 733 077**	**2 328 895**	**95 243**	**4 270 361**	**72 782**	**4 343 143**
Årsresultat					459 431		459 431	-15 979	443 451
Utvidet resultatregnskap									
Kontantstrømsikring	21					-6 337	-6 337		-6 337
Omregningsdifferanser						12 051	12 051		12 051
Andre inntekter og kostnader fra tilknyttet selskap og FKV	11					-23 250	-23 250		-23 250
Estimatavvik pensjon	33					-1 265	-1 265	-21	-1 287
Sum utvidet resultat					0	-18 802	-18 802	-21	-18 824
Årets totalresultat etter skatt				**0**	**459 431**	**-18 802**	**440 629**	**-16 001**	**424 628**
Utbetalt utbytte	28				-147 744		-147 744		-147 744
Kapitalforhøyelse		14 269		1 095 475			1 109 744	7 350	1 117 094
Kapitalnedsettelse		-4 079		-285 526			-289 605		-289 605
Renter på lån klassifisert som egenkapital	30				-60 350		-60 350		-60 350
Lån klassifisert som egenkapital				-15			-15		-15
Tilgang minoritet i datterselskap								2 876	2 876
Innløsning fondsforetaksobligasjon				-705 709	-39 536		-745 245		-745 245
Salg egne aksjer							0		0
Andre poster					27 421	-25 144	2 276		2 276
Egenkapital 31.12.2020		**124 009**	**-673**	**1 837 303**	**2 568 117**	**51 296**	**4 580 052**	**67 007**	**4 647 059**

Note 1-41 er en integrert del av konsernregnskapet

1000 kr

Endringer i konsernets egenkapital 2019	Note	Aksje-kapital	Egne aksjer	Annen innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Annen egenkapital - ikke resultatført	Egenkapital tilordnet selskapets aksjonærer	Ikke-kontrollerende eierinteresser	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2018		**113 818**	**-1 928**	**1 705 128**	**1 630 533**	**6 850**	**3 454 402**	**1 177 853**	**4 632 255**
Årsresultat					1 295 800		1 295 800	19 271	1 315 071
Utvidet resultatregnskap									
Kontantstrømsikring	21					8 940	8 940		8 940
Omregningsdifferanser						-1 230	-1 230		-1 230
Andre inntekter og kostnader fra tilknyttet selskap og FKV	11					-31 851	-31 851		-31 851
Estimatavvik pensjon	33				-209 075	112 533	-96 542	-61	-96 603
Sum utvidet resultat					-209 075	88 393	-120 683	-61	-120 743
Årets totalresultat etter skatt				**0**	**1 086 725**	**88 393**	**1 175 117**	**19 210**	**1 194 327**
Utbetalt utbytte	28				-128 350		-128 350	-43 768	-172 118
Kapitalforhøyelse								14 700	14 700
Renter på lån klassifisert som egenkapital	30			-22	-60 520		-60 542		-60 542
Lån klassifisert som egenkapital					-248 064		-248 064		-248 064
Utgang datterselskap								-1 095 213	-1 095 213
Salg egne aksjer			1 255	27 971	52 226		81 452		81 452
Andre poster					-3 655		-3 655		-3 655
Egenkapital 31.12.2019		**113 818**	**-673**	**1 733 077**	**2 328 895**	**95 243**	**4 270 361**	**72 782**	**4 343 143**

Noteoversikt

1 Generell informasjon
2 Sammendrag av de vesentligste regnskapsprinsipper
3 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger
4 Finansielle risikofaktorer
5 Segmentinformasjon
6 Inntekter
7 Netto andre gevinster/tap
8 Netto finansposter
9 Personalkostnader
10 Andre driftskostnader
11 Tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet etter EK-metoden
12 Felleskontrollert drift etter bruttometoden
13 Netto valutagevinster og tap
14 Skattekostnad
15 Utsatt skatt
16 Varige driftsmidler
17 Immaterielle eiendeler
18 Kraftproduksjon
19 Finansielle instrumenter
20 Derivater
21 Sikring
22 Kortsiktig finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat
23 Langsiktig finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat
24 Likviditetsreserver
25 Kundefordringer og andre fordringer
26 Avviklet virksomhet, virksomhet holdt for salg og oppkjøp av virksomhet
27 Selskapets aksjer og aksjonærer
28 Utbytte per aksje
29 Annen egenkapital - ikke resultatført
30 Rentebærende gjeld
31 Netto gjeld
32 Utsatt grunnrenteskatt
33 Pensjonskostnader, -forpliktelser og -midler
34 Annen langsiktig gjeld
35 Andre avsetninger for forpliktelser
36 Annen kortsiktig gjeld
37 Selskap som inngår i konsolideringen
38 Nærstående parter
39 Leieforpliktelser
40 Garantier
41 Hendelser etter balansedagen

1 Generell informasjon

TrønderEnergi er et norsk energikonsern med virksomhet som omfatter produksjon og salg av energi, eierskap i nettselskap samt tjenester knyttet til mer energieffektive og miljøvennlige løsninger. TrønderEnergi selger energiprodukter hovedsakelig i regionale markeder.

TrønderEnergi eies av 18 kommuner og KLP- Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap.

2 Sammendrag av de vesenligste regnskapsprinsipper

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet til TrønderEnergi er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomite (IFRIC) som fastsatt av EU. Konsernregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift.

Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost-prinsippet. Avvikene gjelder i hovedsak finansielle eiendeler og forpliktelser.

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernet, er beskrevet i note 3.

Endring i regnskapsprinsipper

Det er ingen endringer i standarder eller fortolkninger i 2020 som har medført endringer i regnskapsprinsippene til konsernet.

Konsernet har ikke foretatt tidlig anvendelse av nye endrede IFRSer eller IFRIC-fortolkninger.

2.2 Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultat og den samlede økonomiske stillingen for morselskapet TrønderEnergi AS og datterselskaper der konsernet har kontroll, og evne til å styre variabel avkastning, ved direkte eller indirekte å eie majoriteten av stemmeberettiget kapital. Kontroll og evne til å styre variabel avkastning oppnås normalt gjennom å eie mer enn 50 % av stemmeberettiget kapital, men i noen tilfeller kan aksjonæravtaler medføre avvik fra dette. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, og konsolideringen opphører når kontroll over datterselskapet opphører.

Selskapenes interne omsetning og mellomværende, samt gevinster og tap som er oppstått ved transaksjoner mellom selskapene, er eliminert.

Regnskapsprinsipper i datterselskap omarbeides når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Oppkjøp

Virksomhetssammenslutninger regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler og pådratte forpliktelser. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av betingede eiendeler og forpliktelser. Utgifter til virksomhetssammenslutninger kostnadsføres når de påløper. Identifiserbare eiendeler og gjeld regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende interesser vurderes enten til virkelig verdi eller til forholdsmessig andel av identifiserte netto eiendeler og gjeld. Vurderingen gjøres for hver transaksjon.

Dersom summen av vederlaget, balanseført beløp av ikke-kontrollerende eiere og virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet av tidligere eierinteresser overstiger virkelig verdi av identifiserbare nettoeiendeler i det oppkjøpte foretaket, balanseføres differansen som goodwill, jfr. punkt 2.6. Er summen lavere enn selskapets nettoeierandeler (badwill), resultatføres differansen umiddelbart.

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

Tilknyttede selskap

Tilknyttede selskaper er enheter der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt for investeringer der konsernet har mellom 20 og 50 prosent av stemmeberettiget kapital.

Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. På kjøpstidspunktet regnskapsføres investeringen i tilknyttede selskaper til anskaffelseskost. Investeringer i tilknyttet selskap inkluderer goodwill identifisert på oppkjøpstidspunktet, redusert ved eventuelle senere nedskrivninger. Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og den bokførte verdi.

Nedskrivningsbeløpet resultatføres på regnskapslinjen "Resultatandel tilknyttet selskap".
Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper, resultatføres på egen linje under driftsresultat og tillegges balanseført verdi av investeringene. Konsernets andel av urealisert fortjeneste på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper elimineres. Det samme gjelder urealiserte tap med mindre transaksjonen tilsier en nedskrivning av den overførte eiendelen.
Der det har vært nødvendig, er regnskapsprinsipper i tilknyttet virksomhet omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Felleskontrollert driftsordning

En deltaker i felles drift regnskapsfører sin andel av eiendeler, gjeld, inntekter og kostnader etter IFRS 11.

Konsernet summerer sin andel av de felleskontrollerte driftsordningenes resultat- og balanseposter med tilsvarende poster i konsernets regnskap.

Interne poster mellom de felleskontrollerte driftsordningene og konsernet presenteres netto.

Der det har vært nødvendig, er regnskapsprinsipper i de felleskontrollerte driftsordningene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Felleskontrollert virksomhet

Konsernets andel i felleskontrollert virksomhet regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. På kjøpstidspunktet regnskapsføres investering i felleskontrollert virksomhet til anskaffelseskost. Investeringer i felleskontrollert virksomhet inkluderer merverdi identifisert på oppkjøpstidspunktet, redusert med eventuelle nedskrivninger, se punkt 2.6. Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i den felleskontrollerte virksomheten. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og den bokførte verdi.

Nedskrivningsbeløpet resultatføres på regnskapslinjen "Resultatandel felleskontrollert virksomhet".
Konsernets andel av over- eller underskudd i felleskontrollerte foretak resultatføres på egen linje under driftsresultat og tillegges balanseført verdi av investeringene. Konsernets andel av urealisert fortjeneste på transaksjoner mellom konsernet og dets felleskontrollerte virksomhet elimineres. Det samme gjelder urealiserte tap med mindre transaksjonen tilsier en nedskrivning av den overførte eiendelen.

Der det har vært nødvendig, er regnskapsprinsipper i felleskontrollerte virksomhet omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

2.3 Segmentrapportering

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til konsernets øverste beslutningstaker. Konsernets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernledelsen.

2.4 Omregning av fremmed valuta

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta). Konsernregnskapet er presentert i norske kroner (NOK) som både er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til konsernet.

Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i utenlandsk valuta regnes om til den funksjonelle valutaen ved bruk av transaksjonskursen. Valutagevinster og tap som oppstår ved betaling av slike transaksjoner, og ved omregning av pengeposter (eiendeler og gjeld) i utenlandsk valuta til kursen på balansedagen, resultatføres. Dersom valutaposisjonen anses som kontantstrømsikring føres gevinster og tap som del av utvidet resultat.

Valutagevinster og tap som relaterer seg til låneopptak, kontanter og kontantekvivalenter blir presentert i resultatregnskapet som finansinntekter og finanskostnader. Alle andre valutagevinster og tap blir presentert på linjen netto andre gevinster/tap.

2.5 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmiddelet. Låneutgifter som påløper under tilvirkning av varige driftsmidler balanseføres frem til eiendelen er klar til tiltenkt bruk. Arbeid på egne investeringsanlegg aktiveres med direkte kostnader på driftsmiddelet, mens indirekte kostnader kostnadsføres.

Påfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at framtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Regnskapsført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den periode utgiftene pådras.

Vannfallsrettigheter er klassifisert som tomt i note 16.

Tomt avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives lineær slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

Tabell med intervall avskrivningsperiode	
Bygninger og annen fast eiendom	30-50 år
Vassdrags-regulering og kraftstasjoner	15-75 år
Driftsløsøre, inventar og transportmidler	3-15 år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp, se punkt 2.7.

2.6 Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill oppstår ved kjøp av virksomhet og utgjør overført vederlag fratrukket andel av virkelig verdi av netto identifiserte eiendeler og forpliktelser i den overtatte virksomheten.

For etterfølgende nedskrivningstesting tilordnes goodwill de kontantstrømgenererende enhetene eller grupper av kontantstrømgenerende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet. Hver enhet eller gruppe av enheter hvor goodwill har blitt allokert representerer det laveste nivået i foretaket hvor goodwill følges opp for interne ledelsesformål. Goodwill følges opp for hvert driftssegment.

Nedskrivning vurderes årlig, eller oftere om det forekommer hendelser eller endrede omstendigheter som indikerer et mulig verdifall. Balanseført verdi sammenlignes med gjenvinnbart beløp, som er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter. Eventuell nedskrivning kostnadsføres og blir ikke reversert i påfølgende perioder.

Andre immaterielle eiendeler

Rettigheter som er anskaffet i en virksomhetssammenslutning blir balanseført til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet. Separat anskattede rettigheter regnskapsføres til historisk anskaffeleskost. Rettigheter avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

2.7 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelenes balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp nedskrives. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantstrømgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

2.8 Anleggsmidler holdt for salg og avviklet virksomhet

Anleggsmidler og avhendingsgrupper er klassifisert som holdt for salg dersom deres regnskapsførte verdi i hovedsak vil bli gjenvunnet ved en salgstransaksjon heller enn ved fortsatt bruk. Dette gjelder også i de tilfeller hvor konsernet fortsatt er involvert, men mister kontroll over virksomheten.

Anleggsmidler og avhendingsgrupper klassifisert som holdt for salg måles til det laveste av regnskapsført verdi og virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og presenteres separat som eiendeler holdt for salg og forpliktelser holdt for salg i oppstilling av finansiell stilling. Kriteriene for klassifisering som holdt for salg er ansett oppfylt når det er svært sannsynlig at salget blir gjennomført og eiendelen eller avhendingsgruppen er umiddelbart tilgjengelig for salg i sin nåværende tilstand.

Anleggsmidler og immaterielle eiendeler klassifisert som holdt for salg avskrives ikke. Bruk av egenkapitalmetoden for tilknyttede selskaper opphører ved klassifisering som holdt for salg. En avhendingsgruppe blir klassifisert som avviklet virksomhet dersom det er en kontantgenererende enhet som enten er avhendet eller klassifisert som holdt for salg, og som representerer en separat og vesentlig virksomhet.

Avviklet virksomhet er ekskludert fra resultatet til videreført virksomhet og er presentert med et samlet beløp som resultat etter skatt fra avviklet virksomhet i resultatregnskapet. Alle konsolideringsprinsippene beskrevet ovenfor gjelder fortsatt. All sammenligningsinformasjon i oppstillinger og noteopplysninger omarbeides

2.9 Finansielle eiendeler

Konsernet klassifiserer finansielle eiendeler i følgende kategorier:
•til virkelig verdi over resultatet
•amortisert kost, og
•derivater til sikringsformål.
Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen og foretas ved anskaffelsen.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler som primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjenesten fra kortsiktige prissvingninger.

Derivater klassifiseres alltid som eiendeler til virkelig verdi over resultatet, med mindre de er en del av en kontantstrømregnskapsmessig sikring og verdiendringen er over utvidet resultat.

Finansielle eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler dersom de går til levering innenfor 1 år, øvrig klassifiseres som langsiktig.

Derivater benyttet til sikringsformål

Et derivat som er utpekt som sikringsinstrument og som kvalifiserer for regnskapsmessig sikring klassifiseres i denne kategorien. Sikringsinstrumenter balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt som sikringskontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi på hver balansedag. Den etterfølgende regnskapsføringen av gevinster og tap avhenger av om derivatet inngår som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring eller i en virkelig verdi-sikring, se punkt 2.11.

Amortisert kost

Finansielle eiendeler til amortisert kost er eiendeler hvor forretningsmodellen er «hold to collect» og møter betingelsene til «SPPI» (kontantstrømkriteriet). Disse klassifiseres som omløpsmidler med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Amortisert kost eiendeler består av kundefordringer og andre fordringer, samt kontanter og kontantekvivalenter i balansen, se punkt 2.12 og 2.13.

Regnskapsføring og måling
Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres førstegang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter.

Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Investeringene fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører, eller når disse rettighetene er blir overført, og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet vurderes til virkelig verdi etter førstegangsbalanseføring. Kundefordringer og andre fordringer regnskapsføres til amortisert kost ved bruk av effektivrentemetode.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, inkludert renteinntekt og utbytte, medtas i resultatregnskapet under netto andre gevinster/tap i den perioden de oppstår.

2.10 Nedskrivning på finansielle eiendler til amortisert kost

Eiendeler balanseført til amortisert kost

Konsernet vurderer ved hver balansedato om det finnes objektive bevis på at en finansiell eiendel, eller en gruppe av finansielle eiendeler, har økt kredittrisiko. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler resultatføres ved bruk av en forventet tapsmodell.

Størrelsen på tapet måles til differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte forventet kontantstrømmer diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eiendelens balanseførte verdi reduseres og tapet innregnes i resultatregnskapet.

2.11 Derivater og sikring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi på hver balansedag. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Konsernet klassifiserer derivater som inngår i en regnskapsmessig sikring som:

•sikring av variabilitet i kontantstrømmer tilknyttet en svært sannsynlig framtidig transaksjon (kontantstrømsikring)

•sikring av virkelig verdi av en balanseført eiendel eller forpliktelse (verdisikring)

Ved inngåelsen av sikrings transaksjonen dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene, samt mulige kilde til ineffektiviteten. Konsernet dokumenterer også hvorvidt derivatene som benyttes er effektive i å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved sikringens inngåelse og løpende i sikringsperioden.

Virkelig verdi av derivatene brukt i sikringsrelasjoner er vist i note 20 og 21. Endring i egenkapitalen knyttet til derivater som anvendes i en regnskapsmessig sikring er vist i note 30.Virkelig verdi av et sikringsderivat klassifiseres som anleggsmiddel eller langsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid på derivatet er lenger enn 12 måneder, og som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld dersom derivatets gjenværende løpetid er mindre enn 12 måneder.

Kontantstrømsikring

Den effektive delen av endring i virkelig verdi på derivater som utpekes som sikringsinstrument og kvalifiserer som kontantstrømsikring, føres mot utvidet resultat. Tap og fortjeneste på den ineffektive delen, resultatføres som finanspost. Beløp som er ført mot utvidet resultat omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden som den sikrede forpliktelsen eller planlagte transaksjonen (sikringsobjektet) påvirker resultatregnskapet. Når et sikringsinstrument utløper eller selges, eller når en sikring ikke lenger tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring forblir samlet gevinst eller rap ført over utvidet resultat i egenkapitalen og blir omklassifisert til resultatet samtidig med at den planlagte transaksjonen blir resultatført. Hvis en sikret transaksjon ikke lenger forventes å bli gjennomført, omklassifiseres balanseført beløp i egenkapitalen umiddelbart til resultatregnskapet.

Verdisikring

Endringer i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiserer for sikring av virkelig verdi og som er effektive, føres over resultatregnskapet sammen med endringen i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen på den tilhørende sikrede eiendel eller forpliktelse. Gevinst eller tap knyttet til den ineffektive del resultat føres på linjen netto andre gevinster/tap. Dersom sikringen ikke lenger oppfyller kriteriene for sikringsbokføring, vil regnskapsført effekt av sikringen som føres til amortisert kost, amortiseres over perioden til instrumentets forfall.

Derivater som ikke kvalifiserer for sikringsbokføring

Endringer i virkelig verdi på derivater som ikke kvalifiserer for sikringsbokføring, resultatføres på linjen netto andre gevinster/ tap. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres som anleggsmiddel eller langsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid er lenger enn 12 måneder, og som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid er mindre enn 12 måneder.

Kontrakter for eget bruk

Kontrakter til fysisk salg av kraft i samsvar med selskapets salgsbehov er designert som finansielt instrument med verdiendringer over resultatet når det eliminerer eller vesentlig reduserer inkonsistens i regnskapsføringen («accounting mismatch»). Vurderingen gjøres for hver relevant kontrakt. Øvrige kontrakter for kjøp og salg av kraft er innregnet som fysiske kontrakter. Ved slike kontrakter med innebygde derivater er det innebygde derivatet er skilt ut og innregnet med verdiendringer over resultatet etter IFRS 9. Øvrige fysiske kraftkontrakter er innregnet som tapskontrakter når kriteriene i IAS 37 er oppfylt.

2.12 Kundefordringer

Kundefordringer måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi. Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente metode, fratrukket avsetning for forventet tap over kundefordringers levetid, basert på en vurdering av kredittrisiko og markedsanalyser. Avsetningen utgjør forskjellen mellom pålydende og gjenvinnbart beløp, som er nåverdien av forventede kontantstrømmer, diskontert med effektiv rente.

Kundefordringer klassifiseres som omløpsmidler.

2.13 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid og trekk på kassekreditt.

2.14 Aksjekapital og overkurs

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital.

2.15 Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrukket transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid.

Lån klassifiseres som kortsiktig gjeld med mindre det foreligger en ubetinget rett til å utsette betaling av gjelden i mer enn 12 måneder fra balansedato.

Selskapet har ansvarlige lån med særskilte vilkår som medfører at store deler av lånet blir klassifisert som egenkapital. Dette er det informert mer om i note 30.

2.16 Lånekostnader

Lånekostnader fra generell og spesifikk finansiering knyttet til anskaffelse, konstruksjon eller produksjon av kvalifiserende eiendeler, som er eiendeler som det vil ta en betydelig periode å ferdigstille for tiltenkt bruk eller salg, aktiveres som en del av anskaffelseskostnaden for eiendelen, frem til tidspunkt når eiendelen i all hovedsak er klar for tiltenkt bruk eller salg.

Selskapet har ansvarlige lån med særskilte vilkår som medfører at lånekostnaden føres direkte mot egenkapitalen. Disse er det mer informert om i note 30.

Alle andre rentekostnader kostnadsføres i den periode de påløper.

2.17. Leieavtaler

Ved inngåelse av en kontrakt vurderer konsernet om kontrakten inneholder en leieavtale. Kontrakten inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte mot et vederlag. IFRS 16 inneholder valgmuligheter til å unnlate å innregne bruksretten og leieforpliktelsen for en leieavtale dersom leieavtalen er kortsiktig (under 12 måneder) eller den underliggende eiendelen har lav verdi. Konsernet har benyttet seg av dette unntaket. For disse leieavtalene blir kostnaden innregnet lineært over leieperioden.

For øvrige leieavtaler innregner konsernet på iverksettelsestidspunktet en bruksrett og en leieforpliktelse. Leieforpliktelsen måles ved førstegangsinnregning til nåverdien av leiebetalinger som ikke er betalt på tidspunkt for regnskapsavleggelsen. Diskonteringsrenten som blir benyttet er konsernets marginale lånerente. Ved etterfølgende målinger måles leasingforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden. Leieforpliktelsen måles på nytt til når det skjer en endring i fremtidige leiebetalinger som oppstår som følge av endring i en indeks eller hvis selskapet endrer vurdering om den vil utøve forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leasingforpliktelsen måles på nytt på denne måten, foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten, eller blir ført i resultatet dersom den balanseførte verdien av bruksretten er redusert til null.

Ved første gangs innregning i balansen måles bruksretten til anskaffelseskost dvs. leieforpliktelsen (nåverdi av leiebetalingene) pluss forskuddsleie og eventuelle direkte anskaffelseskostnader. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell.

2.18 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente metode.

Leverandørgjeld klassifiseres som kortsiktig gjeld.

2.19 Betalbar skatt og utsatt skatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført bortsett fra når den relaterer seg til poster som blir regnskapsført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. I disse tilfeller regnskapsføres også skatten direkte mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Det er beregnet utsatt skatt på midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt beregnes ikke på goodwill. Dersom en midlertidig forskjell oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir utsatt skatt ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentligste er vedtatt på balansedagen, og som antas og skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at framtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende forskjellene kan utnyttes.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskap og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunkt for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Beskatning av kraftproduksjonsvirksomheten

Utover alminnelig inntektsskatt belastes kraftproduksjonsvirksomheten med eiendomsskatt, naturressursskatt og grunnrenteskatt.

Grunnrenteskatt

Grunnrenteskatt for 2020 utgjør 37 % av netto grunnrenteinntekt beregnet for hvert kraftverk. Grunnrenteinntekten blir beregnet på grunnlag av det enkelte kraftverks produksjon time for time, multiplisert med spotprisen i den korresponderende timen. For leveranser av konsesjonskraft og kraft på langsiktige kontrakter under spesifikke vilkår brukes faktisk kontraktspris. Den beregnede inntekten reduseres med faktiske driftskostnader, avskrivninger og en friinntekt for å komme frem til netto grunnrenteinntekt. Friinntekten fastsettes årlig på grunnlag av skattemessig verdi av driftsmidlene i kraftverket multiplisert med en normrente (1,2 % for 2019).

Negativ grunnrenteinntekt oppstått i et kraftverk kan fra og med 2007 samordnes mot positiv grunnrenteinntekt i andre kraftverk. Tidligere års negative grunnrente kan fremføres med renter mot senere års positiv grunnrenteinntekt i samme kraftverk.

Utsatt grunnrenteskatt består av utsatt skattefordel knyttet til framførbare underskudd og utsatt skatt knyttet til midlertidige forskjeller for hvert kraftverk. Utsatt skattefordel balanseføres dersom dette kan sannsynliggjøres anvendt i løpet av en 15 års periode.

Naturressursskatt
Naturressursskatt er en overskuddsuavhengig skatt som beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverks gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre/kWh. Overskuddsskatt kan avregnes mot betalbar naturressursskatt. Den andelen av naturressursskatten som overstiger overskuddsskatt, kan framføres med renter til senere år, og balanseføres som en forskuddsbetalt skatt.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt for kraftverk blir beregnet på grunnlag av faktisk produksjon, med fradrag for faktiske driftskostnader og betalt grunnrenteskatt i det enkelte kraftverk. Inntektssiden i eiendomsskatten beregnes ut fra samme grunnlag som grunnrentebeskatningen. Eiendomsskattegrunnlaget framkommer ved å diskontere foregående fem års netto driftsinntekter i kraftverket med fastsatt rente over all framtid med fradrag for nåverdien av kraftverkets beregnede kostnader for utskiftning av driftsmidler.

Av eiendomsskattegrunnlaget beregnes fra 0,2 % til 0,7 % eiendomsskatt til den enkelte kommune. Eiendomsskatt presenteres som driftskostnad.

Alminnelig inntektsskatt og grunnrenteskatt resultatføres som ordinære skatter. Naturressursskatten samordnes med inntektsskatten. Eiendomsskatten resultatføres som en driftskostnad.

2.20 Pensjonsforpliktelser

Konsernet har både sikret og usikret ytelsesordning og innskuddsordning.

Sikret ytelsesordning

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer den pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering, og som er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i rente på en obligasjon utstedt av et selskap med høy kredittverdighet i den samme valuta som ytelsene vil bli betalt og med en løpetid som er tilnærmet den samme som løpetiden for den relaterte pensjonsforpliktelsen.

Estimatavvik som skyldes at ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene blir ført over utvidet resultat i den perioden de oppstår.

Usikret ytelsesordning

Konsernet har usikret ytelsesordning som definerer den pensjonsutbetaling en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingene er avhengig av en eller flere faktorer som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen og beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av lineær opptjeningsmetode.

Innskuddsordning

Ved innskuddsplaner betaler konsernet innskudd til offentlig eller privat administrerte forsikringsplaner for pensjon på obligatorisk, avtalemessig eller frivillig basis. Konsernet har ikke ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er blitt betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad i takt med at plikten til å betale innskudd påløper. Forskuddsbetalte innskudd føres som en eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger.

2.21 Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljømessige utbedringer, restrukturering og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved en overføring av økonomiske ressurser, og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Det avsettes ikke for fremtidige driftstap.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forholdet kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger ved å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringssats før skatt som reflekterer nåværende markedssituasjon og spesifikk risiko for forpliktelsen.

2.22. Inntektsføring

Inntekter innregnes når kontroll til en vare eller tjeneste er overført til kunden. Etter IFRS 15 innregnes inntekter til det beløpet som reflekterer vederlaget som et selskap forventer å ha rett til i bytte for overføring av varer eller tjenester til en kunde. IFRS 15 har etablert en ny femtrinns modell gjeldende for inntekter som oppstår fra kontrakter med kunder.

De fem trinnene er:
1. Identifisere kundekontrakter
2. Identifisere separate leveringsforpliktelser
3. Bestemme kontraktens transaksjonspris
4. Allokere transaksjonspris til den enkelte leveringsforpliktelse
5. Inntektsføres ved oppfyllelse av leveringsforpliktelse

Konklusjonen fra konsernets gjennomgang av inntekter er følgende:

Salg av kraft

Salg av kraft resultatføres på tidspunktet for levering til kunden. Kraftsalg inntektsføres med et beløp tilsvarende det beløpet et foretak har rett til å fakturere. Konsernet har rett til vederlag fra kunden for et beløp som direkte tilsvarer verdien av det kunden har fått utført av ytelser.
Inntekter fra fysiske energikontrakter presenteres i omsetning. For fysiske og finansielle kontrakter som omfattes av IFRS 9 presenteres realiserte inntekter og urealiserte verdiendringer som netto andre gevinster/tap.

Andre driftsinntekter

Konsernet har andre driftsinntekter og for disse inntektene er det identifisert en leveringsforpliktelse. Andre driftsinntekter inntektsføres med et beløp tilsvarende det beløpet et foretak har rett til å fakturere.

2.23 Utbytte

Utbyttebetalinger til morselskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbytte er fastsatt av generalforsamlingen.

2.24 Konsesjonskraft, konsesjonsavgift og erstatninger

Konsesjonkraft inntektsføres ved levering i henhold til fastsatt konsesjonskraftpris. Konsernet har per 31.12.2020 ingen konsesjonskraftavtaler som gjøres opp finansielt.

Det betales årlig konsesjonsavgifter til stat og kommune for den økning av produksjonsevnen som innvinnes ved regulering og vannoverføringer. Konsesjonsavgifter blir kostnadsført når de påløper.

Konsernet betaler erstatninger til grunneiere for å få bruksrett til vannfall og grunn. I tillegg utbetales erstatninger til andre for skade påført skog, grunn og lignende.

Erstatningene er tidsubegrenset og er en finansiell forpliktelse som skal måles og innregnes til amortisert kost.

Erstatningsbeløpene er dels engangsutbetalinger og dels løpende i form av utbetalinger eller plikt til å levere erstatningskraft/fristrøm. Nåverdien av forpliktelsene knyttet til årlige erstatninger og erstatningskraft/fristrøm er klassifisert som avsetninger (se note 35). Årlige betalinger føres som andre driftskostnader, mens engangsoppgjør regnskapsføres mot forpliktelsen.

3 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og baseres blant annet på historisk erfaring samt forventninger om fremtidige hendelser som anses å være rimelige under nåværende omstendigheter. Estimater og forutsetninger som anvendes for vesentlige balanseførte eiendels- og gjeldsposter vises nedenfor.

Pensjonsforpliktelser

Nåverdien av forpliktelsen avhenger av flere faktorer som må fastsettes ved bruk av en rekke estimerte antakelser. Forutsetningene benyttet for å beregne pensjonskostnad inkluderer diskonteringsrente, og G-regulering, samt uttaksprosent. Enhver endring i disse forutsetningene påvirker balanseført beløp på pensjonsforpliktelsen. Det henvises til note 33 for ytterligere beskrivelse av anvendte estimater.

Estimering av verdifall

Konsernet har betydelige investeringer i varige driftsmidler, immaterielle eiendeler samt finansielle anleggsmidler. Det gjennomføres nedskrivningstester for disse anleggsmidlene når det foreligger indikatorer på mulige verdifall. Slike indikatorer kan være endringer i markedspriser, avtalestrukturer, negative hendelser eller andre driftsforhold. I tillegg testes enkelte immaterielle eiendeler årlig for verdifall. Det gjennomføres nedskrivninger såfremt bokført verdi overstiger gjenvinnbart beløp (se note 2 punkt 2.7). Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Ved beregning av gjenvinnbart beløp gjøres en rekke estimater vedrørende framtidige kontantstrømmer hvor salgspris, salgsvolum, driftsmarginer samt avkastningskrav er de viktigste faktorene.

4 Finansielle risikofaktorer

Finansiell risiko
Finansiell risiko i TrønderEnergi består av både markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. I tillegg er konsernet utsatt for operasjonell risiko og regulatorisk risiko. Rammer og fullmakter for de enkelte virksomheter gis av styret og det er etablert løpende rapportering på rammeutnyttelse og resultatutvikling.

Sentralt i arbeidet med økonomiske risikoer er risikostyringsverktøyet som er utviklet. Dette benyttes i stor grad til å synliggjøre det økonomiske handlingsrom konsernet har gitt ulike scenarier. Modellen fungerer både som langtids prognosemodell og til å simulere konsernets økonomiske utvikling under usikkerhet og ved ulike strategiske veivalg.

Styret har forut for avleggelse av årsregnskap en årlig gjennomgang av konsernets viktigste økonomiske risikoområder og tilhørende intern kontroll. I tillegg rapporteres det kvartalsvis økonomisk status og risikokart til styret. Styret har også oppnevnt et eget revisjonsutvalg.

Agering i rente- og valutamarkedene er forankret i fullmakter gitt av styret gjennom finansstrategien som revideres årlig. Konsernets finansfunksjon er gitt ansvaret å handle i kapitalmarkedene. Hovedmålet med finansstrategien er at risikoen fra finansoperasjonene gjennomgående skal være lav og bidra til at den totale eksponeringen for konsernet reduseres.

Egenkapital
Det overordnede styringsverktøyet er at TrønderEnergi søker å opprettholde en kredittrating tilsvarende minimum BBB. Skyggerating offentliggjøres ikke lenger av norske banker, men det søkes likevel å opprettholde en finansiell soliditet tilsvarende BBB. Videre har TrønderEnergi mål for likviditet og utbytte gjennom styrevedtatt finansstrategi og utbyttepolitikk. Likviditetsreserven skal, inklusive trekkrettigheter, utgjøre minst 20 % av konsernets omsetning.

Styret har vedtatt følgende utbyttepolitikk for TrønderEnergi AS gjeldende fra og med 2019:
TrønderEnergi skal søke å utbetale minimum 75 % av majoritetens andel av driftsrelatert overskudd. Den årlige minimumsutdelingen skal, såfremt aksjelovens §§3-4 og 8-1. (4) ledd og målsettingen om investment-grade profil ikke legger begrensninger på styrets forslag til utbytte, utgjøre minimum 200 millioner kroner. Målsettingen er å videreføre samme struktur for utbyttepolitikken i målbildeperioden 2020 – 2030.

a) Markedsrisiko
I) Kraftpris
Kombinasjonen kraftpris og kraftproduksjon er normalt de viktigste risikoer for konsernet. TrønderEnergi vil normalt være netto eksponert som selger av kraft. For å redusere risikoen i produksjonsporteføljen benyttes handel med kraftderivater. Gjennomføring av transaksjoner skjer med forankring i styrevedtatte rammer.

1000 kr

Resultatvirkning etter skatt av en endring i kraftpris	+10%	-10%
Kraftproduksjon	6 096	-6 096

II) Valutarisiko
Inntektene fra energiomsetningen på Nord Pool gjøres opp i euro. Inntekter og utgifter for øvrig er i hovedsak i norske kroner, med unntak av enkelte investeringer med kontantstrømmer i utenlandsk valuta. Konsernet har et lån i EUR i tillegg til kontoer i SEK, USD og EUR med trekkrettigheter. Valutaeksponeringen sammenstilles på konsernnivå. For å redusere risikoen kan det benyttes valutalån og valutaterminer. Sensitivteten er beregnet slik at + 10% er en styrkelse av fremmed valuta.

1000 kr

Resultatvirkning etter skatt av en endring i valuta	+10%	-10%
Kraftproduksjon	15 388	-15 388
Eurolån (med sikringsbokføring)	4 526	-4 526
Bankkonti EUR inkl sikkerhetsstillelse Nasdaq	-1 368	1 368
Valutaterminer EUR	79 769	-79 769
Eksponering mot EUR	98 314	-98 314
Eksponering mot SEK	2 407	-2 407
Eksponering mot USD	0	0
Sum	**100 721**	**-100 721**

III) Renterisiko

I tillegg til ordinær renterisiko på konsernets finansiering og likviditetsplasseringer er konsernet eksponert mot renterisiko gjennom friinntekt i særbeskatning for kraftproduksjon. Gjennom selskapets risikostyringsmodell aggregeres de ulike renteeksponeringer. For å redusere selskapets renterisiko kan det benyttes låneavtaler med både fast og flytende rente, samt ulike typer av rentebytteavtale.

Av konsernets rentebærende gjeld og renteswapper, er eksponeringen per 31.12.2020:
(Med eksponering menes pålydende verdi på lån som er eksponert mot underliggende endring, uavhengig av løpetid på lånet)

1000 kr

Eksponering mot endring i	2020	2019	2018
3mnd nibor	1 696 878	1 395 890	1 300 000
6mnd euribor	69 627	131 189	264 625
KPI	0	0	750 000

1000 kr

Resultatvirkning av en endring i rentenivået	Rente	+100 bp	-100 bp
Bankinnskudd	3m nibor	4 171	-4 171
Lån og renteswapper	Se ovenfor	-12 845	12 845
Friinntekt særbeskatning	12m stat	6 519	-6 519
Sum		**-2 155**	**2 155**

b) Kredittrisiko

Hoveddelen av TrønderEnergis energiomsetning foregår på den nordiske kraftbørsen NordPool der handelen cleares. Motpartsrisikoen i konsernet anses derfor som begrenset.

1000 kr

			2020		2019	
	Rating	Note	Bokført v.	Kredittrisiko	Bokført v.	Kredittrisiko
Anleggsmidler						
Derivater	AA- / A+	20	347 605	347 605	136 252	136 252
Andre fordringer		25	17 571	17 571	36 822	36 822
Omløpsmidler						
Kundefordringer		25	101 467	101 467	98 254	98 254
Andre fordringer		25	92 915	92 915	148 394	148 394
Derivater	AA- / A+	20	69 570	69 570	3 945	3 945
Obligasjoner	min. BBB	22	6 593	6 593	20 226	20 226
Fondsobligasjoner	min. BBB	22	52 089	52 089	51 895	51 895
Obligasjonsfond	min. BBB	22	200 433	200 433	195 659	195 659
Kontanter, bankinnskudd	AA- / A+	24	763 945	763 945	305 445	305 445
Sum			**1 652 186**	**1 652 186**	**996 894**	**996 894**

c) Likviditetsrisiko

Refinansieringsrisikoen til TrønderEnergi skal holdes lav. TrønderEnergi styrer derfor etter spredte låneforfall langt ut i tid. Det følger og at likviditetsrisikoen skal holdes lav og til enhver tid sikre økonomisk handlefrihet. Likviditetsreserven skal, inklusive trekkrettigheter, utgjøre minst 20 % av konsernets omsetning. Forvaltning av konsernets likviditet styres gjennom finansstrategien.

De viktigste styringsparameterne i finansstrategien	Note	Målsetting	2020	2019	2018
Gjennomsnittlig år til innfrielse låneportefølje	30	Min. 3 år	5,5	3,0 år	4,5 år
Gjennomsnittlig år rentebinding låneportefølje	30	0,25-4 år	1,6	1,3 år	1,5 år
Likviditetsreserver (*1000kr)*	24		2 541 280	1 106 028	1 532 468
Likviditetsreserver i % av omsetning	24	min 20%	396 %	114 %	178 %
Kommitterte trekkrettigheter	30		1555 MNOK	555 MNOK	555 MNOK

1000 kr

Forfallsoversikt finansielle forpliktelser	Note	2021	2022	2023	senere
Rentebærende gjeld	30		369 627	500 000	1 344 000
Derivater langsiktig	20	0	74 261	11 858	133 392
Annen langsiktig gjeld *)	34	3 976	3 976	3 976	Uendelig *)
Kortsiktig rentebærende gjeld	30	369 627			
Annen kortsiktig gjeld	36	153 795			
Leverandørgjeld		85 498			
Derivater kortsiktig	20	50 693			
Sum		**663 590**	**447 864**	**515 834**	**1 477 392**

Sammenligningstall 2019

Forfallsoversikt finansielle forpliktelser	Note	2021	2022	2023	senere
Rentebærende gjeld	30		365 594	365 594	1 950 000
Derivater langsiktig	20	0	3 672	9 103	37 936
Annen langsiktig gjeld *)	34	3 976	3 976	3 976	Uendelig *)
Kortsiktig rentebærende gjeld	30	365 594			
Annen kortsiktig gjeld	36	155 684			
Leverandørgjeld		59 194			
Derivater kortsiktig	20	51 024			
Sum		**635 473**	**373 243**	**378 673**	**1 987 936**

*) Utbetalingene gjelder pengebeløpserstatninger. Dette er betalingsforpliktelser inn i uendeligheten, og vil derfor ikke kunne kvantifiseres i en slik oppstilling.

Operasjonell risiko
TrønderEnergi er utsatt for en rekke forhold som representerer operasjonell risiko. De hovedsakelige innfallsvinkler til å håndtere dette er gjennom HMS-, beredskaps- og kvalitetsarbeid. Gjennom ISO-sertifisering på kvalitet og miljø har betydelige ressurser blitt lagt ned for å kvalitetssikre prosesser i konsernet. Her arbeides det systematisk med kontinuerlig forbedring. For å sikre mot økonomiske risikoer tegner TrønderEnergi forsikringer på personell, ting og ansvar. Dekning og vilkår gjennomgås årlig og TrønderEnergi følger i stor grad den praksis bransjen har hatt for dekning.

Regulatorisk risiko
Konsernet er påvirket av en rekke ulike rammevilkår som kan ha stor økonomisk betydning. Endringer i særbeskatning som grunnrenteskatt og eiendomsskatt har også stor betydning. Indirekte påvirker europeiske rammevilkår som f.eks. CO2 avgifter kraftprisen. Konsernet har i dag relativt liten andel av produksjon som er berettiget til elsertifikater, men rammevilkårene knyttet til denne ordningen vil kunne ha stor betydning for nye utbyggingsprosjekter.

5 Segmentinformasjon

TrønderEnergi-konsernet rapporterer segment i tråd med hvordan konsernledelsen fatter, følger opp og evaluerer sine beslutninger. De operative segment identifiseres på bakgrunn av den interne styringsinformasjonen som periodisk gjennomgås av ledelsen og er beslutningsgrunnlag for ressursallokering og måloppnåelse.

Segment Energi
Segmentet omfatter deler av TrønderEnergi Kraft AS som har ansvaret for kraftproduksjon og kraftomsetning i engrosmarkedet, operatørtjenester og sikringsportefølje av krafthandel, samt selskapene Driva Kraftverk, Usma Kraft AS, TrønderEnergi Vind Holding AS og TrønderEnergi Vind AS.

Segment Nett
Segment nett inneholder 40% eierandel i nettkonsernet Tensio AS.

Øvrig virksomhet
Øvrig omfatter deler av TrønderEnergi Kraft AS som har ansvar for marked og forretningsutvikling og trading porteføljen av krafthandel samt morselskapet TrønderEnergi AS, Eiendomsselskapene Terminalveien 7 Berkåk AS og Energibygget AS, Utgard Microgrid AS, Ohmia Charging AS, Ohmia Retail AS og TrønderEnergi Service AS.

Justeringsposter
Justeringsposter inneholder resultateffekter som ikke anses som en del av underliggende drift, og som ikke er gjenstand for løpende virksomhetsoppfølging på samme måte som driftsresultat på segmenter.

Disse postene inkluderer blant annet urealisert verdiendring på kraft og valutakontrakter benyttet som sikringskontrakter for framtidige produksjonsinntekter (realiserte verdiendringer føres under segment Energi), gevinst/tap og verdiendringer knyttet til aksjeposter, opp/nedskrivninger av driftsmidler og IFRS effekter knyttet til IFRS 16 leieavtaler.

Elimineringer
Interne transaksjoner innad i det enkelte segment er ikke eliminert i tallene for det enkelte segment. Konserninterne transaksjoner mellom segment elimineres i kolonnen eliminering.

1000 kr

2020	Energi	Nett	Øvrig	Eliminering	Sum underliggende drift	Justerings-poster	Konsern
Inntekter eksterne	541 213		101 040	-	642 253	-	642 253
Inntekter interne	168 696		56 741	-225 437	0	-	0
Kostnader	-653 936	-472	-253 882	225 437	-682 853	4 384	-678 469
Avskrivninger	-87 950		-19 875	-	-107 825	-2 763	-110 588
Nedskrivninger				-	-	-103 776	-103 776
Netto andre gevinster/tap	46 378		32 656	-	79 033	439 652	518 685
Resultatandel felleskontrollert virksomhet	-150	156 751		-	156 601	-	156 601
Driftsresultat	**14 251**	**156 279**	**-83 321**	**-0**	**87 209**	**337 497**	**424 706**
Varige driftsmidler	2 449 139		610 928				3 060 068
Immaterielle eiendeler	3 665		60 550				64 215

1000 kr

2019	Energi	Nett	Øvrig	Eliminering	Sum segment	Urealiserte verdiendringer	Konsern
Inntekter eksterne	812 942	-	158 632	-	971 574	-	971 574
Inntekter interne	173 929	-	52 101	-226 030	-	-	-
Kostnader	-478 158	-	-330 912	216 785	-592 286	-	-592 286
Avskrivninger	-76 029	-	-17 222	-	-93 252	-	-93 252
Nedskrivninger	-	-	-	-	-	13 900	13 900
Netto andre gevinster/tap	-43 055	-	47 028	-	3 973	198 589	202 562
Resultatandel felleskontrollert virksomhet	-	56 772	-	-	56 772	-	56 772
Driftsresultat	**389 629**	**56 772**	**-90 374**	**-9 245**	**346 782**	**212 489**	**559 271**
Varige driftsmidler	2 387 949		356 690				2 744 639
Immaterielle eiendeler	5 350						5 350

6 Inntekter

1000 kr

2020	Energi	Øvrig	Eliminering	Konsern
Energiomsetning	362 988	1 431	0	364 419
Tjenestesalg	299 321	51 453	-162 080	188 694
Leieinntekter	7	47 402	-31 968	15 440
Andre driftsinntekter	47 594	57 495	-31 388	73 700
Sum inntekter	**709 909**	**157 780**	**-225 437**	**642 253**

Konsernets inntekter inntektsføres over tid.

1000 kr

2019	Energi	Øvrig	Eliminering	Konsern
Energiomsetning	775 496	403	-30 840	745 059
Tjenestesalg	193 160	167 005	-170 744	189 421
Leieinntekter	34	42 535	-24 446	18 124
Andre driftsinntekter	18 181	789	0	18 971
Sum inntekter	**986 871**	**210 733**	**-226 030**	**971 574**

Konsernets inntekter inntektsføres over tid.

7 Netto andre gevinster/tap

1000 kr

	Note	2020	2019
Kraftkontrakter sikringsportefølje realisert		38 360	-41 521
Valutaterminer sikringsportefølje realisert		3 597	1 151
Kraftkontrakter sikringsportefølje urealisert	20	54 023	192 964
Valutaterminer sikringsportefølje urealisert		17 303	0
Kraftkontrakter tradingportefølje		32 959	47 631
Valutaterminer tradingportefølje		-135	0
Andre gevinst/tap på valutaderivater		4 500	5 624
Tap ved avgang aktivert utstyr/anlegg		-248	-3 288
Gevinst/tap på aksjer og aksjonærlån		368 326	0
Netto andre gevinster/tap		**518 685**	**202 562**

Konsernet følger opp kraft- og valutakontrakter i en sikringsportefølje og en tradingportefølje, hvor sikringsporteføljen gjelder prissikring av framtidige produksjonsinntekter. Konsernet anvender ikke regnskapsmessig sikringsbokføring.

8 Netto finansposter

1000 kr

Netto rentekostnad	Note	2020	2019
Annen renteinntekt		6 264	15 401
Rentekostnad	30	-43 142	-85 257
Netto rentekostnad		**-36 878**	**-69 856**

Andre finansposter	Note	2020	2019
Netto valutagevinster og tap	13	-3 104	-10 815
Gevinst/tap aksjer og obligasjoner knyttet til kapitalforvaltning	22	4 495	10 245
Netto finanskostnad pensjon	33	-1 778	-2 870
Annen finanskostnad		-12 898	-549
IFRS 16 leiekost		-167	0
Kostnad ved innfrielse av lån *)		0	-105 213
Sum andre finansposter		**-13 452**	**-109 202**

*) Kostnad ved innfrielse av lån gjelder overkurs ved debitorskifte av et obligasjonslån med pålydende 750 millioner som er overført til Tensio AS.

9 Personalkostnader

1000 kr

	Note	2020	2019
Lønn		189 759	143 286
Arbeidsgiveravgift		22 248	23 293
Pensjonskostnader	33	19 909	27 980
Andre personalkostnader		8 546	5 604
Arbeid på egne investeringsanlegg		-8 434	-2 435
Sum personalkostnader		**232 029**	**197 728**
Antall årsverk videreført virksomhet		229	184
Antall ansatte videreført virksomhet		229	187

Ytelser til ledende personer *1000 kr*

2020- Ledende ansatte	Stilling	Lønn / honorar	Naturalytelser og andre skattepliktige godtgjørelser	Pensjons-kostnader *)	Sum
Ståle Gjersvold	Konsernsjef	2 904	166	2 431	5 501
Cathrine Tronstad	Organisasjonsdirektør	1 732	156	-996	892
Olav Sem Austmo	Økonomi- og finansdirektør	1 996	163	1 428	3 588
Kari Skeidsvoll Moe	Juridisk direktør	1 677	137	799	2 613
Tormod Eggan	Prosjektdirektør	1 677	201	860	2 738
Tarje Holskil	Konserndirektør	1 546	197	159	1 902
Stig Tore Laugen	Konserndirektør kommunikasjon og samfunnsansvar	1 474	154	159	1 787
Ann-Cathrine Holmen	Konserndirektør	1 580	138	159	1 877
Hilde Landsem	Konserndirektør	1 578	11	159	1 749
Gøril Forbord	Konserndirektør	1 554	150	159	1 863
Jon Holstad	Konserndirektør	1 463	14	159	1 635

1000 kr

2019- Ledende ansatte	Stilling	Lønn / honorar	Naturalytelser og andre skattepliktige godtgjørelser	Pensjons-kostnader *)	Sum
Ståle Gjersvold	Konsernsjef	2 779	199	2 683	5 661
Cathrine Tronstad	Organisasjonsdirektør	1 477	163	1 215	2 854
Olav Sem Austmo	Økonomi- og finansdirektør	2 038	169	2 913	5 120
Kari Skeidsvoll Moe	Juridisk direktør	1 929	141	200	2 270
Tormod Eggan	Prosjektdirektør	1 644	195	1 507	3 346
Bengt Eidem	Kommunikasjonsdirektør	1 147	108	117	1 372
Tarje Holskil	Konserndirektør	1 041	137	118	1 296
Stig Tore Laugen	Konserndirektør kommunikasjon og samfunnsansvar	806	84	92	983
Ann-Cathrine Holmen	Konserndirektør	267	26	26	319
Hilde Landsem	Konserndirektør	1 357	164	156	1 677
Gøril Forbord	Konserndirektør	1 413	149	156	1 718

Lønn og annen godtgjørelse til ansatte som har vært i konsernledelsen deler av året inkluderer også lønn i andre stillinger i konsernet.

*) pensjonskostnader inneholder innbetalt til innskuddordning som gjelder for alle ansatte og avsetning knyttet til ordningen som gjelder for direktører i konsernet for ytelser over 12 G. Pensjonskostnaden knyttet til ordning for ytelser over 12 G fremkommer som endring i aktuarberegnet pensjonsforpliktelse for ordningen.

Konsernsjefen inngår i selskapets ordinære pensjonsordninger. Det er i tillegg inngått avtale som gir konsernsjefen rett til å gå av med kompensasjon på 75 % av lønn fra fylte 62 år fram til fylte 67 år. Pensjon skal beregnes av full lønn. Forpliktelsen er hensyntatt i regnskapet. I det tilfellet styret sier opp ansettelsesforholdet, har konsernsjefen rett til ordinær lønn i en periode på 1 år etter utløp av ordinær oppsigelsestid. Etter 1- årsperioden vil konsernsjefen sikres minimum 80 % av ordinær lønn i et år.
I tilfeller hvor selskapet sier opp direktører i konsernet, har direktøren rett på ordinær lønn i en periode på 1 år etter utløpet av ordinær oppsigelsestid.

1000 kr

2020- ytelser til styret	Rolle	Styrehonorar
Per Kristian Skjærvik	Styreleder	180
Morten Bostad	Nestleder	118
Rune Olaisen	Styremedlem	100
Invgill Kvernmo	Styremedlem	100
Dina Elverum Aune	Styremedlem	20
Margrethe Smith	Styremedlem	118
Bård Benum	Styremedlem	117
Per Olav Monseth	Styremedlem	117
Rune Jerpstad	Styremedlem	100
Sveinung Susort	Styremedlem	100
Kirsti Johanne Welander	Styremedlem	56

1000 kr

2019- ytelser til styret		Rolle	Styrehonorar
Per Kristian Skjærvik		Styreleder	180
Geir Ove Kjesbu	1.halvår	Nestleder	50
Arve Slørdahl	1.halvår	Styremedlem	50
Rune Olaisen		Styremedlem	100
Roger Harsvik	1.halvår	Styremedlem	50
Karin Skogan Holm	1.halvår	Styremedlem	50
Invgill Kvernmo		Styremedlem	100
Dina Elverum Aune		Styremedlem	109
Margrethe Smith		Styremedlem	112
Morten Bostad		Styremedlem	112
Bård Benum	2.halvår	Styremedlem	50
Per Olav Monseth	2.halvår	Styremedlem	50
Rune Jerpstad	2.halvår	Styremedlem	50
Sveinung Susort	2.halvår	Styremedlem	50
Egil Rømen	1.halvår	Observatør	24

10 Andre driftskostnader

1000 kr

	Note	2020	2019
Drift og vedlikehold		30 512	45 722
Eiendomsskatter og avgifter		21 870	42 262
Andel driftskostnader i felleskontrollert virksomhet		47 141	34 114
Kjøp av utstyr og tjenester		121 140	108 113
Andre driftskostnader		61 543	56 977
Sum andre driftskostnader		**282 207**	**287 188**

Godtgjørelse til revisor fordeler seg slik	2020	2019
Lovpålagt revisjon	1 220	1 091
Andre attestasjonstjenester	34	106
Skatterådgivning	98	
Annen bistand	2 274	2 056
Sum	**3 626**	**3 253**

Godtgjørelse til revisor er kostnadsført under fremmedytelser i andre driftskostnader.

11 Tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet etter EK-metoden

Konsernets eierandeler i Midgard Vind Holding AS (30%) og On Energi AS (49%) innregnes som tilknyttet selskap. Konsernet har ikke bestemmende innflytelse over strategiske og operative beslutninger. Konsernets eierandeler i tilknyttede selskap NEAS AS ble solgt i 2020 og eierandeler i Biokraft Holding AS ble konvertert til aksjer i Scandinavian Biogas Fuels International AB (SBF).

Konsernets eierandel i TENSIO AS (40%) og Sarepta Energi AS (50%) innregnes som felleskontrollert virksomhet. Aksjonæravtalen krever enstemmighet mellom deltakerne på strategiske, finansielle og operasjonelle beslutninger, og ingen av partene har bestemmende innflytelse. Sarepta Ytre Vikna 1 AS ble meldt opphørt i 2020.

Konsernets andel av årets resultat er basert på estimert årsresultat fra selskapene. I tilfeller hvor det er avvik mellom estimat og faktisk resultat blir dette korrigert på linjen korreksjon forrige års resultat.

Konsernet har følgende investeringer i tilknyttede selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet (FKV)

	Selskapsform	Anskaffelses-tidspunkt	Forretnings-kontor	Eierandel 31.12.2019	Eierandel 31.12.2020	Stemme-andel
On Energi AS	TS	01.01.2017	Trondheim	49 %	49 %	49 %
Midgard Vind Holding AS	TS	21.12.2018	Trondheim	30 %	30 %	30 %
Sarepta Energi AS	FKV	30.09.2011	Steinkjer	50 %	50 %	50 %
TENSIO AS	FKV	15.06.2019	Stjørdal	40 %	40 %	40 %

Basert på helhetsvurdering hvor størrelse og kompleksitet er tatt i betraktning er Midgard Vind Holding AS vurdert å være vesentlig tilknyttede foretak og TENSIO AS er vurdert å være vesentlig felleskontrollert virksomhet.

Tilknyttede selskap 2020	NEAS AS	Biokraft Holding AS	Midgard Vind Holding AS	On Energi AS	Sum
Andel årets resultat	15 275	0	31 095	6 566	52 936
Korreksjon forrige års resultat		0	-608	-1 160	-1 768
Avskrivning henførbar merverdi			4 084		4 084
Sum resultatandel	**15 275**	**0**	**34 571**	**5 406**	**55 252**
Inngående balanse 01.01.2020	372 015	52 530	365 992	13 010	803 547
Årets resultatandel	15 275		34 571	5 406	55 252
Tilgang					0
Andel utvidet resultat			2 428		2 428
Emisjon			78 992		78 992
Utbetalt utbytte	-5 880				-5 880
Andre poster					0
Agio			12 051		12 051
Avgang	-381 409	-52 530			-433 939
Utgående balanse 31.12.2020	**0**	**0**	**494 034**	**18 416**	**512 450**

Aksjer i Biokraft Holding AS ble i 2020 konvertert til aksjer i Scandinavian Biogas Fuels International AB

1000 kr

Felleskontrollerte selskap 2020	TENSIO AS	Andre	Sum
Andel årets resultat	156 751	-150	156 601
Sum resultatandel	**156 751**	**-150**	**156 601**
Inngående balanse 01.01.2020	2 547 597	1 801	2 549 398
Årets resultatandel	156 751	-150	156 601
Tilgang			0
Andel utvidet resultat	-25 678		-25 678
Utbetalt utbytte	-414 400		-414 400
Avgang		-65	-65
Utgående balanse 31.12.2020	**2 264 269**	**1 586**	**2 265 856**

1000 kr

Tilknyttede selskap 2019	NEAS AS	Biokraft Holding AS	Midgard Vind Holding AS	On Energi AS	Sum
Andel årets resultat	32 025	-9 827	-12 221	420	10 397
Korreksjon forrige års resultat		503	-8 443	-729	-8 669
Avskrivning henførbar merverdi	-619				-619
Sum resultatandel	**31 407**	**-9 325**	**-20 664**	**-309**	**1 109**
Inngående balanse 01.01.2019	332 587	52 204	314 725	8 415	707 930
Årets resultatandel	31 407	-9 325	-20 664	-309	1 109
Tilgang					0
Andel utvidet resultat	13 901		-45 752		-31 851
Emisjon		9 651	118 913	4 904	133 468
Utbetalt utbytte	-5 880				-5 880
Andre poster					0
Agio			-1 230		-1 230
Utgående balanse 31.12.2019	**372 015**	**52 530**	**365 992**	**13 010**	**803 547**

1000 kr

Felleskontrollerte selskap 2019	TENSIO AS	Andre	Sum
Andel årets resultat	52 378	4 394	56 772
Sum resultatandel	**52 378**	**4 394**	**56 772**
Inngående balanse 01.01.2019	0	3 407	3 407
Årets resultatandel	52 378	4 394	56 772
Tilgang	3 305 203		3 305 203
Andel utvidet resultat	10 495		10 495
Utbetalt utbytte	-820 479	-6 000	-826 479
Utgående balanse 31.12.2019	**2 547 597**	**1 801**	**2 549 398**

NEAS AS, Biokraft Holding AS og Midgard Vind Holding AS er unoterte selskap og det er ingen tilgjengelig notert pris på aksjene. Resultatandel og utgående balanse på investeringene for 2019 er basert på estimerte resultattall fra selskapene justert for ulikheter i regnskapsprinsipper og merverdier på oppkjøpstidspunktet.

Etterfølgende tabell viser sammenfattet finansiell informasjon om de vesentlige tilknyttede og felleskontrollerte selskapene, basert på 100% tall:

1000 kr

Sammendratt balanse - tilknyttede selskap	Midgard Vind Holding AS 2020	Midgard Vind Holding AS 2019
Anleggsmidler	3 465 183	2 043 991
Sum omløpsmidler	357 531	177 813
Sum eiendeler	3 822 714	2 221 805
Langsiktig gjeld	1 871 038	736 177
Kortsiktig gjeld	157 699	99 178
Sum gjeld	2 028 738	835 355
Egenkapital	**1 793 976**	**1 386 449**
Konsernets andel av egenkapital	538 193	415 935
Merverdi/mindreverdi	-44 159	-50 152
Balanseført verdi 31.12	**494 034**	**365 783**

1000 kr

Sammendratt balanse - felleskontrollert virksomhet	TENSIO AS 2020	TENSIO AS 2019
Anleggsmidler	10 011 986	9 448 306
Sum omløpsmidler	541 029	635 424
Sum eiendeler	10 553 015	10 083 730
Langsiktig gjeld	3 239 724	3 038 877
Kortsiktig gjeld	1 652 618	675 861
Sum gjeld	4 892 341	3 714 738
Egenkapital	**5 660 673**	**6 368 992**
Konsernets andel av egenkapita	2 264 269	2 547 597
Mindreverdi		
Balanseført verdi 31.12	**2 264 269**	**2 547 597**

1000 kr

Sammendratt resultatregnskap tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	Midgard Vind Holding AS 2020	Midgard Vind Holding AS 2019	TENSIO AS 2020	TENSIO AS 2019
Driftsinntekter	160 502	198 110	2 118 334	1 065 107
Driftskostnader	70 351	-198 667	-1 567 976	-894 467
Netto finansposter	-97 569	-52 014	-53 525	-1 771
Resultat før skatt	133 285	-52 570	496 833	168 869
Skatt	-29 136	11 105	-109 748	-37 922
Resultat fra videreført virksomhet	**104 149**	**-41 466**	**387 085**	**130 947**
Andre inntekter og kostnader	10 377	-152 506	-64 196	26 237
Totalresultat	**114 526**	**-193 972**	**322 889**	**157 184**

12 Felleskontrollert drift etter bruttometoden

Konsernet har 35 % eierandel i Kraftverkene i Orkla, 7,9 % eierandel i Fosen Vind DA og 7,9 % eierandel i Roan Vind DA. Eierne tar ut sin relative andel av produsert energi og dekker sin relative andel av løpende forpliktelser.
Roan Vind DA ble fisjonert fra Fosen Vind DA med virkning fra 31.12.2020.

13 Netto valutagevinster og tap

1000 kr

	Note	2020	2019
Netto andre gevinster/tap	7	20 766	1 151
Andre finansposter	8	-3 104	-10 815
Sum netto valutagevinster og tap		**17 662**	**-9 664**

14 Skattekostnad

1000 kr

Årets kostnad ved skatt fremkommer slik	Note	2020	2019
Betalbar skatt på årets resultat			
Endring utsatt skatt alminnelig inntekt	15	-27 577	12 591
Endring tidligere år utsatt skatt		-3 659	
Endring tidligere år bet.bar skatt (alm. inntekt)		944	321
Skattekostnad på ordinært resultat		**-30 292**	**12 912**
Betalbar skatt på grunnrenteinntekt		15 021	90 091
Endring tidligere år betalbar skatt på grunnrenteinntekt			
Endring i utsatt skatt grunnrenteinntekt	32	1 447	27 018
Skattekostnad grunnrenteskatt		**16 468**	**117 109**
Årets kostnad (+)/inntekt (-) ved skatt:		**-13 823**	**130 021**

Betalbar skatt i balansen framkommer slik	2020	2019
Betalbar skatt på årets resultat		
SkatteFUNN	-1 713	-1 426
Betalbar skatt grunnrente	15 021	90 091
Årets beregnede naturressursskatt	17 562	16 775
Naturressursskatt motregnet skatt på årets resultat		
Diskontinuitet avhendet virksomhet		
Sum betalbar skatt	**30 870**	**105 440**

Avstemming fra nominell til faktisk skattesats	2020	2019
Resultat før skattekostnad og avhendet virksomhet	429 628	381 323
Forventet inntektsskatt etter nominell sats hhv. 22%	94 518	83 891
Skatteeffekt av følgende poster:		
Betalbar/endring utsatt skatt grunnrente	16 468	117 109
Ikke skattepliktige inntekter	-378	-314
Ikke fradragsberettigede kostnader	23 981	1 993
Feil fra tidligere år	-2 715	321
Permanente forskjeller knyttet til investeringer	-129 070	-57 351
Fradragsberettigede renter på gjeld ført som egenkapital	-16 340	-18 090
Andre poster	-287	2 463
Endret skattesats alminnelig inntekt		
Kostnad ved skatt i resultatregnskapet	**-13 823**	**130 023**
Effektiv skattesats	3,2 %	-34,1 %

15 Utsatt skatt

Konsernet nettofører forpliktelse og eiendel ved utsatt skatt kun dersom konsernet har en legal rett til å utligne disse og dersom eiendel og forpliktelse ved skatt er innenfor samme skatteregime.

1000 kr

Utsatt skatt 2020	Driftsmidler	Fordringer	Finansielle instrument/ derivater	Deltagerlignet selskap	Sum
Per 31.12.2019	9 515	2	61 246	26 988	97 751
Resultatført i perioden	-2 918	2	17 378	3	14 464
Ført mot utvidet resultat i perioden			-1 238		-1 238
Per 31.12.2020	**6 597**	**4**	**77 386**	**26 991**	**110 978**

1000 kr

Utsatt skattefordel 2020	Pensjoner	Underskudd til fremføring	Fremførbart rentefradrag	Gevinst/ taps-konto	Annet	Sum
Per 31.12.2019	40 676	58 460	11 028	384	27 625	138 173
Resultatført i perioden	-1 114	33 630	13 801	-77	-540	45 700
Ført mot utvidet resultat i perioden	363					363
Oppkjøp datterselskap					-2 754	-2 754
Per 31.12.2020	**39 925**	**92 089**	**24 829**	**307**	**24 331**	**181 482**

Netto balanseført utsatt skatt 31.12.2020	**70 504**

1000 kr

Utsatt skatt 2019	Driftsmidler	Fordringer	Finansielle instrument/ derivater	Deltagerlignet selskap	Sum
Per 31.12.2018	9 957	1 754	6 251		17 962
Regruppering			-3 232	3 232	0
Resultatført i perioden	-442	-1 753	55 157	23 756	76 718
Ført mot utvidet resultat i perioden			3 071		3 071
Per 31.12.2019	**9 515**	**2**	**61 246**	**26 988**	**97 751**

1000 kr

Utsatt skattefordel 2019	Pensjoner	Underskudd til fremføring	Fremførbart rentefradrag	Gevinst/ taps-konto	Annet	Sum
Per 31.12.2018	36 707	2 964		480	30 051	70 203
Korrigering feil tidligere år						
Resultatført i perioden	125	55 495	11 028	-96	-2 426	64 126
Ført mot utvidet resultat i perioden	3 844					3 844
Per 31.12.2019	**40 676**	**58 460**	**11 028**	**384**	**27 625**	**138 173**

Netto balanseført utsatt skatt 31.12.2020	**40 422**

16 Varige driftsmidler

1000 kr

Regnskapsåret 2020	Bygninger og annen fast eiendom	Ikke avskrivbare eiendeler	Vassdrags-regulering og kraftstasjoner	Vindkraft	Driftsløsøre, inventar og transportmidler	Prosjekter i arbeid	Bruksrett-eiendeler	Sum
Balanseført verdi per 31.12.2019								
Anskaffelseskost	395 789	135 698	3 282 359	483 135	146 676	122 841	6 045	4 572 542
Akkumulerte avskrivninger	-71 086		-1 634 591	-13 048	-83 547		-1 945	-1 804 216
Akkumulerte nedskrivninger			-23 686					-23 686
Balanseført verdi per 31.12.2019	324 703	135 698	1 624 082	470 087	63 129	122 841	4 100	2 744 639
Regnskapsåret 2020								
Balanseført verdi per 31.12.2019	324 703	135 698	1 624 082	470 087	63 129	122 841	4 100	2 744 639
Driftsinvesteringer	1 493	355		271 715	13 688	223 678	17 090	528 019
Overført fra anlegg under arbeid	63 633		13 831	63 658	145 920	-287 042		-
Tilgang driftsmidler ved oppkjøp selskap					6 272			6 272
Avgang til bokført verdi					-3 925		-980	-4 905
Avskrivninger	-14 703		-56 437	-16 727	-18 675		-3 546	-110 088
Akk. avskr. ved oppkjøp selskap					-1 279			-1 279
Nedskrivninger				-103 000				-103 000
Reverserte nedskrivninger			409					409
Balanseført verdi per 31.12.2020	**375 127**	**136 053**	**1 581 885**	**685 733**	**205 129**	**59 477**	**16 663**	**3 060 068**
Balanseført verdi per 31.12.2020								
Anskaffelseskost	460 915	136 053	3 296 190	818 509	303 568	59 477	21 392	5 096 104
Akkumulerte avskrivninger	-85 789		-1 691 028	-29 775	-98 439		-4 728	-1 909 759
Akkumulerte nedskrivninger			-23 277	-103 000				-126 277
Balanseført verdi per 31.12.2020	**375 127**	**136 053**	**1 581 885**	**685 733**	**205 129**	**59 477**	**16 663**	**3 060 068**

Verdifallstestene gjennomføres med utgangspunkt i en bruksverdiberegning. Bruksverdi beregnes med å estimere framtidige kontantstrømmer og beregne nåverdien av disse. Inntektene genereres av antatt middelproduksjon og markedsobserverbare kraftpriser i 10 år og deretter legges en konservativ prisbane til grunn. Som estimat på fremtidige driftskostnader brukes siste tilgjengelige budsjetter. Diskonteringsrenten som er brukt tar utgangspunkt i konsernets krav til kapitalkostnad med tilsvarende risiko, som er basert på en vekting mellom konsernets krav til egenkapitalavkastning og langsiktige fremmedkapitalkostnader (WACC). Det er benyttet en diskonteringsrente på 5,0% nominelt etter skatt. Fosen Vind andeler var eneste anleggsmiddel i 2020 hvor verdivurderingstest viste lavere verdier enn bokført verdi. Anleggsmiddelet ble således nedskrevet med 103 mllioner. Usma kraftverk er det anleggsmiddelet som pr. 31.12 er nedskrevet til under opprinnelig bokført verdi. Gjenvinnbart beløp på USMA er beregnet lik bokført verdi pr. 31.12.2020.

1000 kr

Regnskapsåret 2019	Bygninger og annen fast eiendom	Ikke avskrivbare eiendeler	Vassdrags-regulering og kraftstasjoner	Vindkraft	Driftsløsøre, inventar og transportmidler	Prosjekter i arbeid	Bruksrett-eiendeler	Sum
Balanseført verdi per 31.12.2018								
Anskaffelseskost	354 010	134 621	3 269 333	194 307	119 812	138 575		4 210 657
Akkumulerte avskrivninger	-57 879	0	-1 577 241	-1 880	-85 219	0		-1 722 218
Akkumulerte nedskrivninger			-38 374					-38 374
Balanseført verdi per 31.12.2018	296 131	134 621	1 653 718	192 427	34 593	138 575		2 450 065
Regnskapsåret 2019								
Balanseført verdi per 31.12.2018	296 131	134 621	1 653 718	192 427	34 593	138 575		2 450 065
Implementeringseffekt IFRS 16							2 582	2 582
Driftsinvesteringer	59	1 077			16 416	354 784	3 463	375 800
Overført fra anlegg under arbeid	41 720		13 026	288 828	26 945	-370 519		-
Avgang til bokført verdi					-4 956			-4 956
Avskrivninger	-13 207		-57 350	-11 168	-9 869		-1 945	-93 540
Nedskrivninger								-
Reverserte nedskrivninger			14 688					14 688
Balanseført verdi per 31.12.2019	**324 703**	**135 698**	**1 624 082**	**470 087**	**63 129**	**122 841**	**4 100**	**2 744 639**
Balanseført verdi per 31.12.2019								
Anskaffelseskost	395 789	135 698	3 282 359	483 135	146 676	122 841	6 045	4 572 542
Akkumulerte avskrivninger	-71 086		-1 634 591	-13 048	-83 547		-1 945	-1 804 216
Akkumulerte nedskrivninger			-23 686					-23 686
Balanseført verdi per 31.12.2019	**324 703**	**135 698**	**1 624 082**	**470 087**	**63 129**	**122 841**	**4 100**	**2 744 639**

17 Immaterielle eiendeler

1000 kr

Regnskapsåret 2020	Note	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum
Balanseført verdi 01.01.2020		4 165	1 185	5 350
Tilgang			60 550	60 550
Avskrivninger		-500		-500
Nedskrivninger			-1 185	-1 185
Balanseført verdi 31.12.2020		**3 665**	**60 550**	**64 215**
Balanse 31.12.2020				
Anskaffelseskost		4 998	61 735	66 733
Akkumulerte avskrivninger		-1 333		-1 333
Akkumulerte nedskrivninger			-1 185	-1 185
Balanseført verdi 31.12.2020		**3 665**	**60 550**	**64 215**

1000 kr

Regnskapsåret 2019	Note	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum
Balanseført verdi 01.01.2019		4 665	1 185	5 850
Tilgang				-
Avskrivninger		-500		-500
Balanseført verdi 31.12.2019		**4 165**	**1 185**	**5 350**
Balanse 31.12.2019				
Anskaffelseskost		4 998	1 185	6 183
Akkumulerte avskrivninger		-833		-833
Balanseført verdi 31.12.2019		**4 165**	**1 185**	**5 350**

Andre immaterielle eiendeler:
Andre immaterielle eiendeler er eiendeler allokert til konsernets segment energi og er knyttet til rettigheter i settefiskanlegg. Rettighet i settefiskanlegg anses som en tidsubegrenset rettighet som ikke avskrives men som er gjenstand for en årlig nedskrivningstest. Ved test for verdifall grupperes rettigheten sammen med de tilhørende kraftverk som til sammen utgjør den kontantstrømgenererende enhet. Virkelig verdi fastsettes med utgangspunkt i de kontantstrømgenererende enheters middelproduksjon multiplisert med en bransjenorm for omsetningsverdi.

Nedskrivningstesten indikerer ingen verdifall på andre immaterielle eiendeler.

Goodwill:
Merverdi knyttet til oppkjøp av Ohmia Retail AS er foreløpig allokert til goodwill. Oppkjøpsanalysen er foreløpig, og det vil bli vurdert om det er grunnlag for å allokere merverdier til kunderelasjoner og kundekontrakter.

18 Kraftproduksjon

Alle tall i GWh

Direkte kraftproduksjon i konsernet	Produksjon 2020	Produksjon 2019	Middel-produksjon (10 år)	Eierandel	Tilknytning	Selskap	Eier
Vannkraftproduksjon							
Sama	27	25	24	100 %	DS	TEK	TE
Håen	150	148	139	100 %	DS	TEK	TE
Sokna	156	154	144	100 %	DS	TEK	TE
Søa	188	196	180	100 %	DS	TEK	TE
Svartelva	61	55	53	100 %	DS	TEK	TE
Mørre	65	50	55	100 %	DS	TEK	TE
Småkraft	18	19	17	100 %	DS	TEK	TE
NEA	397	285	337	100 %	Fin.avtl.	TEK	TE
Sum TrønderEnergi Kraft (TEK)	1 062	932	949	100 %	DS	TEK	TE
Ulset	46	39	44	35 %	FKD	KVO	TEK
Litjfossen	53	45	49	35 %	FKD	KVO	TEK
Brattset	129	116	126	35 %	FKD	KVO	TEK
Grana	124	100	98	35 %	FKD	KVO	TEK
Svorkmo	106	86	87	35 %	FKD	KVO	TEK
Sum Kraftverkene i Orkla (KVO)	459	385	404	35 %	FKD	KVO	TEK
Driva	482	448	435	75 %	DS	Driva	TEK
Usma	21	20	21	80 %	DS	Usma	TEK
Sum vannproduksjon	**2 024**	**1 786**	**1 808**				
Vindkraftproduksjon							
Fosen Vind DA	94	91	89	7,9 %	FKD	FV	TEVH
Roan Vind DA	65		61	7,9 %	FKD	RV	TEVH
Sum vindproduksjon	**159**	**91**	**150**	**100 %**	**FKD**		**TE**
Sum direkte produksjon	**2 183**	**1 877**	**1 958**				

Alle tall i GWh

Annen kraftproduksjon i konsernet	Produksjon 2020	Produksjon 2019	Middel-produksjon (10 år)	Eierandel	Tilknytning	Selskap	Eier
Vindkraftproduksjon							
Midgard Vind Holding	136	94	137	30 %	FKV	Midgard	TEK
Sum annen produksjon	**136**	**94**	**137**				
Total produksjon	**2 318**	**1 970**	**2 095**				
Produksjon mot normal	111 %	94 %					

19 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter etter kategori

1000 kr

Balanseført verdi 31.12.2020	Note	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultat	Virkelig verdi over resultat - sikring	Sum
Anleggsmidler					
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	23		190 686		190 686
Derivater langsiktig	20		322 354	25 251	347 605
Andre fordringer	25	17 571			17 571
Omløpsmidler					
Kundefordringer	25	101 467			101 467
Andre fordringer	25	129 959			129 959
Derivater kortsiktig	20		69 570	0	69 570
Fin. eiendeler til virkelig verdi over resultat	22		255 695		255 695
Kontanter, bankinnskudd	24	763 945			763 945
Sum eiendeler		**1 012 942**	**838 305**	**25 251**	**1 876 498**

1000 kr

Balanseført verdi 31.12.2020	Note	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultat	Virkelig verdi over resultat - sikring	Sum
Langsiktig gjeld					
Ansvarlig rentebærende gjeld	30		62		62
Langsiktig rentebærende gjeld	30	2 088 862			2 088 862
Derivater langsiktig	20		209 690	5 842	215 532
Annen langsiktig gjeld	34	125 629			125 629
Kortsiktig gjeld					
Kortsiktig rentebærende gjeld	30	369 608			369 608
Leverandørgjeld		85 498			85 498
Derivater kortsiktig	20		50 693		50 693
Annen kortsiktig gjeld	36	153 795			153 795
Sum gjeld		**2 823 391**	**260 445**	**5 842**	**3 089 678**

1000 kr

Balanseført verdi 31.12.2019	Note	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultat	Virkelig verdi over resultat - sikring	Sum
Anleggsmidler					
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	23		7 470		7 470
Derivater langsiktig	20		120 127	16 125	136 252
Andre fordringer	25	36 822			36 822
Omløpsmidler					
Kundefordringer	25	98 254			98 254
Andre fordringer	25	167 625			167 625
Derivater kortsiktig	20		3 945	0	3 945
Fin. eiendeler til virkelig verdi over resultat	22		271 196		271 196
Kontanter, bankinnskudd	24	305 445			305 445
Sum eiendeler		**608 146**	**402 738**	**16 125**	**1 027 009**

Balanseført verdi 31.12.2019	Note	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultat	Virkelig verdi over resultat - sikring	Sum
Langsiktig gjeld					
Ansvarlig rentebærende gjeld	30		338		338
Langsiktig rentebærende gjeld	30	1 838 897			1 838 897
Derivater langsiktig	20		58 397	1 525	59 922
Annen langsiktig gjeld	34	111 962			111 962
Kortsiktig gjeld					
Kortsiktig rentebærende gjeld	30	365 594			365 594
Leverandørgjeld		59 194			59 194
Derivater kortsiktig	20		51 024		51 024
Annen kortsiktig gjeld	36	155 684			155 684
Sum gjeld		**2 531 332**	**109 759**	**1 525**	**2 642 616**

Finansielle instrumenter - nivåhierarki

Vurdering av virkelig verdi.
Tabellen under viser finansielle instrumenter til virkelig verdi i henhold til verdsettelsesmetode. De ulike nivåene er definert som følger:

Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.

Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enn notert pris (brukt på nivå 1) enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) for eiendelen eller forpliktelsen.

Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke-observerbare forutsetninger).

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld som er målt til virkelig verdi fordelt på de ulike nivågruppene.

1000 kr

Eiendeler 31.12.2020		Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat						
Aksjer	omløpsm.	22	-3 419			-3 419
Aksjer	anleggsm.	23	47 038	136 178	7 470	190 686
Obligasjoner	omløpsm.	22		6 593		6 593
Fondsobligasjoner	omløpsm.	22		52 089		52 089
Obligasjonsfond	omløpsm.	22	200 433			200 433
Sum			**244 052**	**194 859**	**7 470**	**446 381**
Derivater						
Finansielle kraftkontrakter	anleggsm.	20	67 430	215 555		282 985
Finansielle kraftkontrakter	omløpsm.	20	46 194	23 376		69 570
Renteswapper	anleggsm.	20		25 251		25 251
Valutaterminer	anleggsm.	20		39 369		39 369
Valutaterminer	omløpsm.	20		0		0
Sum			**113 624**	**303 551**	**0**	**417 175**
Sum eiendeler			**357 676**	**498 410**	**7 470**	**863 556**

1000 kr

Gjeld 31.12.2020		Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Ansvarlig rentebærende gjeld	langsiktig	30			62	62
Derivater						
Valutaterminer	langsiktig	20		9 677		9 677
Renteswapper	langsiktig	20		9 820		9 820
Finansielle kraftkontrakter	langsiktig	20	0	200 013		200 013
Finansielle kraftkontrakter	kortsiktig	20	3 551	47 142		50 693
Valutaterminer	kortsiktig	20		0		0
Sum gjeld			**3 551**	**266 653**	**62**	**270 265**

1000 kr

Eiendeler 31.12.2019		Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat						
Aksjer	omløpsm.	22	3 415			3 415
Aksjer	anleggsm.	23			7 470	7 470
Obligasjoner	omløpsm.	22		20 226		20 226
Fondsobligasjoner	omløpsm.	22		51 895		51 895
Obligasjonsfond	omløpsm.	22	195 659			195 659
Sum			**199 075**	**72 121**	**7 470**	**278 666**
Derivater						
Finansielle kraftkontrakter	anleggsm.	20	4 670	81 696		86 366
Finansielle kraftkontrakter	omløpsm.	20	3 945			3 945
Renteswapper	anleggsm.	20		16 125		16 125
Valutaterminer	anleggsm.	20		33 761		33 761
Valutaterminer	omløpsm.	20		0		0
Sum			**8 615**	**131 583**	**0**	**140 197**
Sum eiendeler			**207 689**	**203 704**	**7 470**	**418 864**

1000 kr

Gjeld 31.12.2019		Note	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Ansvarlig rentebærende gjeld	langsiktig	30			338	338
Derivater						
Valutaterminer	langsiktig	20		9 210		9 210
Renteswapper	langsiktig	20		1 525		1 525
Finansielle kraftkontrakter	langsiktig	20	10 778	38 408		49 186
Finansielle kraftkontrakter	kortsiktig	20	4 269	46 755		51 024
Valutaterminer	kortsiktig	20		0		0
Sum gjeld			**15 047**	**95 899**	**338**	**111 284**

1000 kr

Finansielle instrumenter - Bokført verdi mot virkelig verdi	Note	Bokført verdi 31.12.2020	Virkelig verdi 31.12.2020
Langsiktig rentebærende gjeld	30	2 088 862	2 124 667
Kortsiktig rentebærende gjeld	30	369 608	371 247
Sum		**2 458 470**	**2 495 915**

1000 kr

Finansielle instrumenter - Bokført verdi mot virkelig verdi	Note	Bokført verdi 31.12.2019	Virkelig verdi 31.12.2019
Langsiktig rentebærende gjeld	30	1 838 897	1 862 699
Kortsiktig rentebærende gjeld	30	365 594	365 624
Sum		**2 204 491**	**2 228 323**

20 Derivater

1000 kr

Balanseført verdi 31.12.2020	Note	Anleggs-midler	Omløps-midler	Langsiktig gjeld	Kortsiktig gjeld
Finansielle kraftkontrakter (trading) - virkelig verdi		0	2 432	0	1 102
Finansielle kraftkontrakter - virkelig verdi		282 985	67 138	200 013	49 591
Valutaterminer - virkelig verdi		39 369	0	9 677	0
Renteswapper - verdisikring	21	25 251	0	3 978	0
Renteswapper - kontantstrømsikring	21	0	0	5 842	0
Sum balanseførte derivater		**347 605**	**69 570**	**219 510**	**50 693**

1000 kr

Balanseført verdi 31.12.2019	Note	Anleggs-midler	Omløps-midler	Langsiktig gjeld	Kortsiktig gjeld
Finansielle kraftkontrakter (trading) - virkelig verdi			3 945		4 269
Finansielle kraftkontrakter - virkelig verdi		86 366		49 186	46 755
Valutaterminer - virkelig verdi		33 761		9 210	
Renteswapper - verdisikring	21	16 125			
Renteswapper - kontantstrømsikring	21			1 525	
Sum balanseførte derivater		**136 252**	**3 945**	**59 922**	**51 024**

21 Sikring

Kontantstrømsikring

Konsernet selger mesteparten av sin kraftproduksjon på kraftbørsen i euro. For å eliminere noe av valutarisikoen benyttes det valutaterminer og valutalån som kontantstrømsikring av forventede produksjonsinntekter i euro. Valutaterminene og valutalånet bokføres til virkelig verdi i balansen. Ineffektiv del av verdiendringen bokføres over resultat. Effektiv del av verdiendringen bokføres over utvidet resultat og omklassifiseres over resultat i samme periode som leveringsperioden på forventet produksjonsinntekt. I tillegg bokføres en renteswap som kontantstrømsikring.

Sikring 1:

Sikringsbokføring med renteswap inngått 10.03.2020 mot obligasjonslån fra 18.02.2018 ref. obligasjonslån 4 (se note 30) på 500 millioner med forfall 22.03.2023. Renteswappen er benyttet for å swappe fra flytende til fast rente. Balanseført verdi er urealisert verdiendring på renteswappen.

Sikring 2:

Sikringsbokføring med valutalån og valutaterminer inngått 15.10.2014 som sikringsinstrument og forventet kontantstrøm fra produksjonsinntekt som sikringsobjekt. Sikringen består av et rentebærende valutalån på 39,2 millioner euro med avdragsprofil i perioden 2015-2022. Valutaterminer benyttes i noen grad til å motvirke effekten av påløpt rente og avdrag. Balanseført verdi er sum av valutalån, påløpt rente og urealisert verdiendring på valutaterminene. Resultateffekt framkommer under netto valutagevinster og tap under andre finansposter.

Sikring 3:

Sikringsbokføring med obligasjonslån og renteswap inngått 07.07.2016. Sikringen består av obligasjonslån 2 (se note 31) på 300 millioner med forfall 2021. Renteswappen er benyttet for å swappe fra flytende til fast rente. Balanseført verdi er urealisert verdiendring på renteswappen.

2020	Sikring 1 Renteswap	Sikring 2 Valutalån/ termin	Sikring 3 Renteswap	Sum
Balanseført verdi 01.01	0	-197 126	4 787	
Årets verdiendring sikringsinstrument	-5 842	13 350	-5 147	
Endringer i løpet av året	5 842	44 131	9 934	
Balanseført verdi 31.12	**-5 842**	**-139 645**	**-360**	
Ineffektiv del av årets verdiendring over resultat		259		259
Omklassifisering fra utvidet resultat til ordinært resultat		16 505		16 505
Sum resultatført	**0**	**16 764**	**0**	**16 764**
Sum ikke resultatført verdiendring 01.01	0	-28 805	4 787	-24 019
Årets verdiendring sikringsinstrument	-5 842	13 350	-5 147	2 361
Ineffektiv del av verdiendring over resultat	0	-259	0	-259
Omklassifisering fra utvidet resultat til ordinært resultat	0	-16 505	0	-16 505
Sum ikke resultatført verdiendring 31.12	**-5 842**	**-32 219**	**-361**	**-38 422**
Forventet periode for inntekts/kostnadsføring over resultat	2021/2023	2021-2022	2021-2024	
Forventet årlig inntekts/kostnaddsføring over resultat	-1 947	-16 110	-90	
Avsatt for utsatt skatt 31.12	-1 285	-13 651	-79	-15 015
Annen egenkapital - ikke resultatført 31.12	-4 557	-18 568	-281	-23 406
Annen egenkapital - ikke resultatført 01.01	0	-20 803	3 733	-17 069
Endring over utvidet resultat (etter skatt)	**-4 557**	**2 234**	**-4 015**	**-6 337**

Resultatført beløp i perioden fordeles slik	2020	2019
Salgsinntekter		0
Netto finanskostnader	16 764	-10 919

1000 kr

2019	Sikring 2 Valutalån/ termin	Sikring 3 Renteswap	Sum
Balanseført verdi 01.01	-264 420	5 242	
Årets verdiendring sikringsinstrument	1 547	-455	
Endringer i løpet av året	65 746	0	
Balanseført verdi 31.12	**-197 126**	**4 787**	
Ineffektiv del av årets verdiendring over resultat	-578		-578
Omklassifisering fra utvidet resultat til ordinært resultat	-10 341		-10 341
Sum resultatført	**-10 919**	**0**	**-10 919**
Sum ikke resultatført verdiendring 01.01	-41 271	5 242	-36 030
Årets verdiendring sikringsinstrument	1 547	-455	1 092
Ineffektiv del av verdiendring over resultat	578	0	578
Omklassifisering fra utvidet resultat til ordinært resultat	10 341	0	10 341
Sum ikke resultatført verdiendring 31.12	**-28 805**	**4 787**	**-24 019**
Forventet periode for inntekts/kostnadsføring over resultat	2020-2022	2020-2024	
Forventet årlig inntekts/kostnaddsføring over resultat	-9 602	957	
Avsatt for utsatt skatt 31.12	-8 003	1 053	-6 950
Annen egenkapital - ikke resultatført 31.12	-20 803	3 733	-17 069
Annen egenkapital - ikke resultatført 01.01	-30 097	4 089	-26 009
Endring over utvidet resultat (etter skatt)	**9 295**	**-355**	**8 940**

Konsernet benytter verdisikring på renteswapper som er inngått for å swappe lånekostnad fra fast rente til flytende rente. Renteswappene bokføres til virkelig verdi i balansen, og en oversikt over disse vises i note 20. Verdiendring på renteswappene fra inngåelse har motpost på lånene og kan ses i note 31.

Konsernet hadde ved slutten av året to lån hvor det er benyttet renteswapper som verdisikring.
På obligasjonlån 3 og 5 er hele lånets pålydende swappet fra fast til flytende rente.

Ved gjennomført måling er det ingen ineffektivitet ved derivater benyttet som verdisikring.

1000 kr

Verdisikring	Note	2020	2019
Balanseført verdiendring renteswapper (sikringsinstrument)	20	21 273	11 339
Balanseført verdiendring lån (sikringsobjekt)	30	21 273	11 339
Netto balanseført verdiendring verdisikring		**0**	**0**
Årets verdiendring renteswapper (sikringsinstrument)		9 935	-6 744
Årets verdiendring lån (sikringsobjekt)		-9 935	6 744
Netto verdiendring (ineffektivitet)		**0**	**0**

22 Kortsiktig finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat

1000 kr

Omløpsmidler	2020	2019
Noterte verdipapirer		
Aksjer (består også av shortposisjoner)	-3 419	3 415
Obligasjoner	6 593	20 226
Fondsobligasjoner	52 089	51 895
Obligasjonsfond	200 433	195 659
Sum noterte verdipapirer	**255 695**	**271 196**

23 Langsiktig finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat

Endring aksjer til virkelig verdi over resultat	2020	2019
Balanseført verdi 01.01	7 470	7 511
Tilgang	136 178	30
Avgang	0	-71
Verdiregulering av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat	47 038	0
Reklasifisering til eiendeler holdt for salg		0
Balanseført verdi 31.12	**190 686**	**7 470**

Tilgang er hovedsakelig aksjer i Scandinavian Biogas Fuels International AB.

24 Likviditetsreserver

Av bankinnskudd på 764 millioner kroner (305 i 2019) utgjør bundne midler 33 millioner kroner (25 i 2019).

TrønderEnergi AS med datterselskapene TrønderEnergi Kraft AS , TrønderEnergi Service AS, TrønderEnergi Vind Holding AS, Terminalveien 7 Berkåk AS, Ohmia Charging AS, Ohmia AS, Utgard Microgrid AS og Energibygget AS har konsernkontoordning i Danske Bank. Et konsernkontosystem innebærer solidarisk ansvar fra deltakende selskap. TrønderEnergi AS som konsernkontoinnehaver utgjør eneste mellomværende med banken, mens innskudd og trekk på datterselskapenes konti er interne mellomværende med konsernkontoinnehaver. Konserninterne renter godskrives/belastes mellom konsernkontoinnehaver og datterselskapene i henhold til saldo/trekk på det enkeltes selskaps underkonti.

Alle deltakende selskap er solidarisk ansvarlig for trekk på konsernkontoen.

1000 kr

Likviditetsreserver	Note	2020	2019
Kontanter og bankinnskudd		763 945	305 445
- bundne midler		-33 361	-25 614
Øvrige likvide finansielle plasseringer	22	255 695	271 196
Ubenyttet kassekreditt Danske Bank	30	50 000	50 000
Ubenyttet kassekreditt DNB	30	5 000	5 000
Ubenyttet trekkfasilitet SEB	30	1 000 000	500 000
Ubenyttet trekkfasilitet Danske Bank	30	500 000	0
Likviditetsreserver		2 541 280	1 106 028
Omsetning		642 253	971 574
Likviditetsreserver i % av omsetning	4	396 %	114 %

25 Kundefordringer og andre fordringer

1000 kr

Andre langsiktige fordringer	Note	2020	2019
Fordringer på nærstående parter	38	3 195	23 854
Egenkapitalinnskudd KLP		6 747	6 747
Depositum		1 234	1 234
Andre langsiktige fordringer		6 395	4 987
Langsiktige fordringer		**17 571**	**36 822**

Andre kortsiktige fordringer	Note	2020	2019
Fordringer på nærstående parter	38	4 579	7 528
Garantier		50 267	40 840
Fremførbar naturressursskatt		37 045	19 230
Andre kortsiktige fordringer		38 068	100 027
Kortsiktige fordringer		**129 959**	**167 625**

Kundefordringer	2020	2019
Kundefordringer	101 467	98 254
Nedskrivninger	0	0
Kundefordringer netto	**101 467**	**98 254**
Sum kundefordringer og andre fordringer	**248 997**	**302 700**

Kundefordringer som er forfalt men ikke tapsført	2020	2019
0-30 dager	1 924	27 241
31-60 dager	3 338	-495
61-90 dager	1 234	1 625
Over 90 dager	4 664	25 572
Sum	**11 160**	**53 944**

Konsernet har ingen avsetning for tap på krav. Historisk sett har konsernet svært lite tap og verdiene i både forfalte og ikke-forfalte krav er vurdert å inneha ubetydelig risiko.

26 Avviklet virksomhet, virksomhet holdt for salg og oppkjøp av virksomhet

August 2020 kjøpte TrønderEnergi SA 67 % av aksjene i Ohmia Retail AS. Selskapet driver med rådgivning og tjeneste salg innenfor energibesparing i dagligvarebransjen.

1000 kr

Resultat fra avviklet virksomhet og virksomhet holdt for salg	Note	2020	2019
Driftsinntekter	5		567 930
Driftskostnader	5		-472 039
Driftsresultat			95 891
Resultatandel tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet			
Netto finansinntekter			-1 898
Resultat før skatt			93 993
Skatt			-20 678
Resultat etter skatt			73 314
Gevinst og tap ved salg av avhendet virksomhet			990 456
Resultat fra avviklet virksomhet og virksomhet holdt for salg etter skatt		**-**	**1 063 771**

Kontantstrømmer knyttet til avhendet virksomhet/virksomhet holdt for salg	2020	2019
Operasjonelle aktiviteter		393 741
Investeringsaktiviteter		-577 936
Finansieringsaktiviteter		143 588
Netto kontanter inn/(ut)	**-**	**-40 607**

27 Selskapets aksjer og aksjonærer

Selskapets aksjekapital er på kr 124.008.720 og er fordelt på 9.820.106 A-aksjer, 1.666.824 B-aksjer og 913.942 C-Aksjer a kr 10,-. Selskapets A-aksjer kan bare eies av staten, statsforetak, kommuner og fylkeskommuner eller selskapet hvor disse eier hundre prosent av aksjene. Denne begrensinngen gjelder ikke selskapets B-aksjer. C-aksjer er et resultat av konvertering av foretaksfondsobligasjon og er gjenstand for preferert utbytte. Aksjene konverteres til A-aksjer i 2023. Ingen aksjeeier kan eie mer en 25 % av aksjene i selskapet. Erverv av aksjer er betinget av styrets samtykke. Ved salg eller annen avhendelse av aksjer har de øvrige aksjonærer forkjøpsrett. På generalforsamlingen representerer en aksje en stemme. Vedtektsendringer krever tilslutning fra minst 2/3 av den representerte aksjekapital.
Det er ingen andre forskjeller mellom A, B og C-aksjer enn det som er beskrevet i denne note.

Aksjonærer i TrønderEnergi AS pr 31.12	Antall A-aksjer	Antall B-aksjer	Antall C-Aksjer	Eierandel	Stemmeandel
Frøya kommune	281 520,00	-	27 185,00	2,49 %	2,50 %
Heim kommune	537 517,00	14 080,00	50 344,00	4,85 %	4,88 %
Hitra kommune	303 950,00	-	29 502,00	2,69 %	2,70 %
Holtålen kommune	151 980,00	-	14 240,00	1,34 %	1,35 %
Indre Fosen kommune	907 000,00	-	85 440,00	8,00 %	8,05 %
KLP - Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap	-	1 652 744,00	-	13,33 %	13,40 %
Malvik kommune	335 622,00	-	31 069,00	2,96 %	2,97 %
Melhus kommune	1 511 019,00	-	143 694,00	13,34 %	13,42 %
Midtre Gauldal kommune	358 530,00	-	34 952,00	3,17 %	3,19 %
Oppdal kommune	457 504,00	-	32 363,00	3,95 %	3,97 %
Orkland kommune	1 920 369,00	-	180 356,00	16,94 %	17,03 %
Osen kommune	104 000,00	-	10 356,00	0,92 %	0,93 %
Rennebu kommune	6 767,00	-	1 294,00	0,07 %	0,07 %
Selbu kommune	162 000,00	-	15 534,00	1,43 %	1,44 %
Skaun kommune	248 370,00	-	24 596,00	2,20 %	2,21 %
Trondheim kommune	1 033 202,00	-	98 385,00	9,13 %	9,17 %
TrønderEnergi AS	67 301,00	-	-	0,54 %	
Tydal kommune	17 512,00	-	2 589,00	0,16 %	0,16 %
Ørland kommune	871 943,00	-	81 556,00	7,69 %	7,73 %
Åfjord kommune	544 000,00	-	50 487,00	4,79 %	4,82 %
Totalt	**9 820 106,00**	**1 666 824,00**	**913 942,00**	**100,00 %**	**100,00 %**

Ingen av selskapets aksjer eies av medlemmer i styret eller av daglig leder

28 Utbytte per aksje

1000 kr

	Foreslått 2021	2020	2019	2018	2017
Utbetalt ordinært utbytte til aksjonærene i morselskapet	149 874	147 744	128 350	143 857	43 044
Utbetalt preferert utbytte til aksjonærene i morselskapet	50 126				
Antall A og B-aksjer i morselskapet	11 486 930	11 381 846	11 381 846	11 381 846	11 381 846
Antall C-aksjer i morselskapet	913 942				
Antall egne aksjer på utbetalingstidspunktet (A-aksjer)	67 301	67 301	192 805	192 805	192 805
Antall utestående aksjer på utbetalingstidspunktet	12 333 571	11 314 545	11 189 041	11 189 041	11 189 041
Utbetalt ordinært utbytte per aksje	**12,15**	**13,06**	**11,47**	**12,86**	**3,85**
Utbetalt preferert utbytte per aksje	**54,85**				

I forbindelse med konvertering av foretaksfondsobligasjon ble det utstedt nye C-aksjer. Aksjeklassen har til og med regnskapsåret 2022 rett til et preferert utbytte som tilsvarer de årlige renteutbetalingene for det konverterte lånevolumet, forutsatt at selskapet vedtar å betale utbytte. Eiere av aksjeklasse C mottar også ordinært utbytte.
Foreslått utbytte for regnskapsåret er på totalt 200 millioner, fordelt mellom ordinært og preferert utbytte. Vedtak fattes på den ordinære generalforsamlingen 19.mai 2021. Det foreslåtte utbytte er ikke gjeldsført i regnskapet i 2020.

29 Annen egenkapital - ikke resultatført

1000 kr

Annen egenkapital - ikke resultatført	Note	Pensjoner	Tilknyttede selskaper	Sikring	Andre poster	Sum
Balanseført verdi 01.01.2019		22 934	11 243	-26 009	-1 319	6 850
Utvidet resultat i tilknyttet selskap	11		-31 851			-31 851
Kontantstrømsikring	21			8 940		8 940
Estimatavvik pensjoner		112 533				112 533
Andre poster					-1 230	-1 230
Balanseført verdi 31.12.2019		**135 467**	**-20 607**	**-17 069**	**-2 548**	**95 243**
Balanseført verdi 01.01.2020		135 467	-20 607	-17 069	-2 548	95 242
Utvidet resultat i tilknyttet selskap	11		-48 394			-48 394
Kontantstrømsikring	21			-6 337		-6 337
Estimatavvik pensjoner		-1 265				-1 265
Andre poster					12 051	12 051
Balanseført verdi 31.12.2020		**134 202**	**-69 002**	**-23 406**	**9 502**	**51 296**

Kategorier av ikke-resultatført egenkapital:

Utvidet resultat i tilknyttet selskap:
Egenkapitalendringer som ikke er resultatført vedrørende tilknyttede selskapet gjelder ytelsesbaserte pensjonsordninger i disse selskapene. Jfr. nedenstående om pensjoner.

Sikring:
Konsernet eliminerer noe av valutarisikoen knyttet til kraftproduksjon som i hovedsak selges i euro ved å benytte valutalån og renteswapper som kontantstrømsikring. Effektiv del av verdiendringen bokføres over utvidet resultat (og dermed ikke resultatført egenkapital), og omklassifiseres over resultat i samme periode som leveringsperioden på forventet produksjonsinntekt.

Pensjoner:
Endringer i pensjonsforpliktelsen (estimatavvik) som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene blir ført mot ikke-resultatført annen egenkapital.

30 Rentebærende gjeld

1000 kr

Langsiktig rentebærende gjeld	Note	Bokført verdi	Pålydende verdi i valuta	Valuta	Forfall
Obligasjonslån 3 (NO0010662380)		301 299	300 000	NOK	01.11.2022
Obligasjonslån 3 - effekt virkelig verdi sikring	21	15 224			
Eurolån i NOK		69 627	6 650	EUR	13.10.2022
Obligasjonslån 4 (NO0010816317)		499 678	500 000	NOK	22.02.2023
Obligasjonslån 5 (NO0010816341)		299 764	300 000	NOK	22.02.2024
Obligasjonslån 5 - effekt virkelig verdi sikring	21	6 049			
Obligasjonslån 7 (NO0010771702)		297 221	300 000	NOK	08.09.2026
Ansvarlig foretaksfondsobligasjonslån *) (NO0010684244)		62	144 000	NOK	27.06.2112
NIB - Nedbetalingslån		600 000	600 000	NOK	18.12.2035
Sum langsiktig rentebærende gjeld		**2 088 923**			

TrønderEnergi har i løpet av 2020 konvertert 706 millioner i foretaktsfondsobligasjon med opprinnelig pålydende verdi på 850 millioner. Lånet er konvertert til C-askjer i TrønderEnergi AS til respektive eiere.

Kortsiktig rentebærende gjeld	Note	Bokført verdi	Pålydende verdi i valuta	Valuta	Forfall
Obligasjonslån 2 (NO0010769185)		299 980	300 000	NOK	07.07.2021
Eurolån i NOK - avdrag		34 814	3 325	EUR	13.04.2021
Eurolån i NOK - avdrag		34 814	3 325	EUR	13.10.2021
Sum kortsiktig rentebærende gjeld		**369 608**			

1000 kr

Avdragsprofil	2021	2022	2023	2024	2025	Deretter	Sum
NOK	300 000	300 000	500 000	300 000	0	1 044 000	2 444 000
EUR (10,4703)	69 627	69 627					139 255
Sum	**369 627**	**369 627**	**500 000**	**300 000**	**0**	**1 044 000**	**2 583 255**

1000 kr

Ubenyttede trekkfasiliteter	2020	2019	Forfall
Kassekreditt TrønderEnergi AS i Danske Bank	50 000	50 000	2021
Kassekreditt TrønderEnergi AS i DNB	5 000	5 000	2021
Trekkfasilitet TrønderEnergi AS i Danske Bank	500 000	0	2021
Trekkfasilitet TrønderEnergi AS i SEB	1 000 000	500 000	2021
Sum ubenyttede trekkrettigheter	**1 555 000**	**555 000**	

De viktigste styringsparameterne i finansstrategien	Målsetting	2020	2019	2018
Gjennomsnittlig år til innfrielse låneportefølje	Min. 3 år	5,5	3,0 år	4,5 år
Gjennomsnittlig år rentebinding låneportefølje	0,25-4 år	1,6	1,3 år	1,5 år
Rentedekningsgrad	Min. 2	8,1	12,3	4,2

Alle lånene er bokført til kostpris med unntak av de ansvarlige foretaksfondsobligasjonene som er omtalt nedenfor.

Flere av lånene er underlagt finansielle covenants, bl.a. 30 % bokført egenkapital-andel på konsernnivå, 40 % verdijustert egenkapital-andel på konsernnivå og negativ pledge. Konsernet overholder dagens covenantskrav. Ansvarlige lån teller i denne sammenhengen som egenkapital.

*)
Obligasjonslånet har 99 års løpetid. Obligasjonene med renter står tilbake for all annen gjeld og forpliktelser utstederen har, dog slik at obligasjonene med renter skal være likestilt og sideordnet med eventuelt andre foretaksfondsobligasjoner, preferanseaksjer eller tilsvarende ansvarlig kapital med samme status.

Utstederen har plikt til ikke å betale og ikke akkumulere renter på obligasjonslånet hvis rentedekningsgraden målt på konsernnivå faller under 2 (se nøkkeltall). Låneforpliktelsen er ved førstegangsinnregning bokført til nåverdien av det sikre tilbakebetalingskravet som er pålydende verdi på forfallstidspunktet. Differansen mellom bokført verdi og pålydende verdi bokføres mot annen innskutt egenkapital. I etterfølgende perioder regnskapsføres lånet til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rente, og endringen i bokført verdi bokføres som en rentekostnad. Rentebetaling på lånet føres mot annen opptjent egenkapital og er i 2020 60,4 (60,5 2019) millioner kroner.

Ratingbyråer har klassifisert tilsvarende obligasjoner lagt ut av nordiske utstedere som 50 % - 75 % egenkapital.

Sammenligningstall for 2019

1000 kr

Langsiktig rentebærende gjeld	Note	Bokført verdi	Pålydende verdi i valuta	Valuta	Forfall
Obligasjonslån 2 (NO0010769185)		299 942	300 000	NOK	07.07.2021
Obligasjonslån 3 (NO0010662380)		302 005	300 000	NOK	01.11.2022
Obligasjonslån 3 - effekt virkelig verdi sikring	21	11 339			
Eurolån i NOK		131 189	13 300	EUR	13.10.2022
Obligasjonslån 4 (NO0010816317)		499 528	500 000	NOK	22.02.2023
Obligasjonslån 5 (NO0010816341)		299 689	300 000	NOK	22.02.2024
Obligasjonslån 5 - effekt virkelig verdi sikring	21	-1 525			
Obligasjonslån 7 (NO0010771702)		296 732	300 000	NOK	08.09.2026
Ansvarlig foretaksfondsobligasjonslån *)		338	850 000	NOK	27.06.2112
Sum langsiktig rentebærende gjeld		**1 839 235**			

1000 kr

Kortsiktig rentebærende gjeld	Note	Bokført verdi	Pålydende verdi i valuta	Valuta	Forfall
Obligasjonslån 1 (NO0010871411)		300 000	300 000	NOK	12.06.2020
Eurolån i NOK - avdrag		32 797	3 325	EUR	15.04.2020
Eurolån i NOK - avdrag		32 797	3 325	EUR	15.10.2020
Sum kortsiktig rentebærende gjeld		**365 594**			

31 Netto gjeld

1000 kr

Netto gjeld	31.12.2019	Kontant-strøm	Valuta	Annet	31.12.2020
Kontanter	305 445	458 500	0	0	763 945
Likvide plasseringer	271 196	-15 501			255 695
Ansvarlig rentebærende gjeld	-338			277	-62
Langsiktig rentebærende gjeld	-1 838 897	-215 000		-34 965	-2 088 862
Kortsiktig rentebærende gjeld	-365 594		-4 014		-369 608
Netto gjeld	**-1 628 189**	**228 000**	**-4 014**	**-34 688**	**-1 438 890**

32 Utsatt grunnrenteskatt

1000 kr

Utsatt skattefordel grunnrente	2020	2019
Driftsmidler	-22 042	-19 812
Framførbart underskudd grunnrenteskatt	202 285	204 924
Sum utsatt skattefordel grunnrente	**180 243**	**185 112**

Utsatt skatt grunnrente	2020	2018
Driftsmidler	89 168	92 591
Sum utsatt skatt grunnrente	**89 168**	**92 591**
Skattefordel av ikke utnyttbar negativ grunnrenteinntekt til fremføring utover 15 år (ikke	10 400	0

33 Pensjonskostnader, -forpliktelser og -midler

Konsernet er pliktig til å ha en tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven.

Ytelsesbasert ordning
Konsernet har en kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning som er dekket gjennom KLP kommunal Landspensjonskasse Gjensidig forsikringsselskap. Fra 01.01.2017 ble alle ansatte flyttet over i konsernets nye innskuddsordning. Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordning omfatter 1 (5) aktive, 402 (374) oppsatte og 173 (147) pensjonister pr 31.12.2020 (31.12.2019)
Ansatte som er meldt ut av ytelsesordningen og inn i ny innskuddsordning har fått en oppsatt rettighet. Oppsatte rettigheter reguleres årlig med folketrygdens grunnbeløp.

Innskuddsbasert ordning
Konsernets innskuddsbaserte pensjonsordning omfatter i alt 244 (169) personer pr 31.12.2020 (31.12.2019)

Usikrede pensjonsordninger
Konsernet har 2 usikrede pensjonsordninger hvorav den ene er knyttet til pensjonsordninger for ansatte i ledelsen med lønn over 12 G og den andre er driftspensjon AFP for ansatte i aldersgruppen 57 til 62 år som falt utenfor offentlig AFP ordning ved lukking av ytelsesordningen.
Konsernets usikrede pensjonsordninger knyttet til lønn over 12 G omfatter 5 (6) aktive og 5 (5) pensjonister pr 31.12.2020 (31.12.2019). Konsernets usikret ordning knyttet til driftspensjon AFP omfatter 22 (26) ansatte og 12 (10) pensjonister pr 31.12.2020 (31.12.2019). Beregningene for begge ordningene utføres av aktuar.

Følgende økonomiske forutsetninger er lagt til grunn	2020	2019
Diskonteringsrente	1,50% / 1,70%	1,80 %
Lønnsvekst	2,00% / 2,25%	2,25 %
G-regulering	1,75% / 2,00%	2,00 %
Pensjonsregulering	0,99% / 1,25%	1,24 %
Forventet avkastning	1,50% / 1,70%	1,80 %
Uttaksprosent driftspensjon AFP	40,00 %	40,00 %
Demografiske forutsetninger om uførhet	KLP-U.tariff	KLP-U.tariff
Demografiske forutsetninger om dødelighet	K2013BE	K2013BE

Diskonteringsrenten er beregnet med utgangspunkt i priser på OMF renten (obligasjoner med fortrinnsrett) den 31.12.2020.

1000 kr

Balanseførte forpliktelser	2020	2019
Nåverdi av sikrede forpliktelser (ytelsesbasert ordning)	387 782	395 330
Virkelig verdi av pensjonsmidlene (ytelsesbasert ordning)	314 245	313 753
Underdekning i sikrede ordninger (ytelsesbasert ordning)	73 537	81 577
Nåverdi av usikrede pensjonsordninger	81 945	77 443
Sum balanseførte forpliktelser	**155 482**	**159 020**

1000 kr

Resultatførte pensjonskostnader	Note	2020	2019
Ytelsesbasert ordning			
Nåverdi av årets opptjening		224	330
Administrasjonskostnad/Rentegaranti		170	178
Arbeidsgiveravgift - pensjonskostnad		55	72
Resultatført planendring inkl. arbeidsgiveravgift			10 780
Personalkostnad inkl. arbeidsgiveravgift og administrasjon		**449**	**11 359**
Rentekostnad		8 465	9 557
Avkastning		-7 186	-7 795
Forvaltningsomkostning		753	753
Netto rentekostnad		2 033	2 515
Arbeidsgiveravgift på netto rentekostnad		220	355
Netto finanskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	8	**2 252**	**2 870**
Aktuarielt tap/(gevinst)		-2 453	7 985
Arbeidsgiveravgift		-346	1 126
Aktuarielt tap/(gevinst) inkl. arbeidsgiveravgift via OCI	29	**-2 799**	**9 111**
Samlet pensjonskostnad ytelsesbasert ordning		**-98**	**23 340**
Innskuddsbasert ordning			
Personalkostnad		13 017	10 486
Usikrede pensjonsordninger			
Personalkostnad		6 443	6 135
Sum pensjonskostnad alle ordninger		**19 363**	**39 961**

1000 kr

Regnskapsåret 2020 Endringer i pensjonsforpliktelsene fremkommer slik	Nåverdi av forpliktelse	Virkelig verdi av pensjons-midlene	Netto
Balanseført verdi 01.01.2020	395 330	313 753	81 577
Årets pensjonsopptjening inkl. planendring	279		279
Administrasjons/finansomkostning		-923	923
Rentekostnad/ Avkastning	8 210	7 186	1 025
Endring estimatavvik	174	2 973	-2 799
Balanseført verdi før innbetalinger og utbetalinger	403 993	322 989	81 005
Innbetalt til ordningene:			
Fra ansatte og arbeidsgiver	-923	6 545	-7 468
Utbetalt fra ordningene:			
Pensjonsutbetalinger	-15 289	-15 289	0
Balanseført verdi 31.12.2020 sikrede ordninger	**387 782**	**314 245**	**73 537**

Neste års forventede premieinnbetaling til ytelsesbasert pensjonsordning er 13,3 millioner kroner.

1000 kr

Regnskapsåret 2019 Endringer i pensjonsforpliktelsene fremkommer slik	Nåverdi av forpliktelse	Virkelig verdi av pensjons-midlene	Netto
Balanseført verdi 01.01.2019	374 508	301 464	73 044
Årets pensjonsopptjening inkl. planendring	11 181		11 181
Administrasjons/finansomkostning		-931	931
Rentekostnad/ Avkastning	9 911	7 795	2 117
Endring estimatavvik	16 942	7 831	9 111
Balanseført verdi før innbetalinger og utbetalinger	412 543	316 159	96 383
Innbetalt til ordningene:			
Fra ansatte og arbeidsgiver	-1 830	12 977	-14 806
Utbetalt fra ordningene:			
Pensjonsutbetalinger	-15 383	-15 383	0
Balanseført verdi 31.12.2019 sikrede ordninger	**395 330**	**313 753**	**81 577**

Neste års forventede premieinnbetaling til ytelsesbasert pensjonsordning er 15,2 millioner kroner.

Sensitivitetsanalyse - økning i pensjonsforpliktelse	2020	2019
Diskonteringsrenten redusert med 0,5 % - poeng	9,20 %	9,10 %
Diskonteringsrenten økt med 0,5%-poeng	-8,00 %	-7,70 %
Lønnsvekst økt med 0,5 %- poeng	0,50 %	0,70 %

Sensitivitetsanalysen over er basert på at alle andre forutsetninger er uendret. I praksis er det lite sannsynlig og noen endringer i forutsetninger er korrelerte med hverandre. Beregningen av pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler i sensitivitetsanalysen er gjort etter samme metode som ved beregning som framkommer i balansen.

Pensjonsmidlene består av (i %)	2020	2019
Aksjer	24,2 %	24,4 %
Eiendom	13,3 %	11,9 %
Utlån	12,9 %	12,2 %
Anleggs-/HTF- obligasjoner	28,9 %	29,9 %
Omløpsobligasjoner	16,9 %	16,3 %
Likviditet/Pengemarked	3,8 %	5,3 %

34 Annen langsiktig gjeld

1000 kr

	Note	2020	2019
Pengebeløpserstatninger	4	99 404	99 404
Langsiktig gjeld futures		0	0
Annen langsiktig gjeld felleskontrollert virksomhet		14 435	10 818
Langsiktig leieforpliktelser		11 789	1 740
Sum annen langsiktig gjeld		**125 629**	**111 962**

Pengebeløpserstatninger er avtaler om å utbetale årlige erstatninger over en tidsubegrenset periode til grunneiere. Erstatningene er en finansiell forpliktelse som skal måles og innregnes til amortisert kost.

Det er ikke inngått nye avtaler i 2020 og ingen vesentlige avtaler er omgjort fra årlige erstatninger til engangserstatninger.

Forpliktelsen er beregnet med utgangspunkt i forskrift om justering av konsesjonsavgifter, årlige erstatninger, mv. Forpliktelsen er beregnet med utgangspunkt i sum av alle årlige erstatningsbeløp multipliseres med faktor angitt i forskriften.

35 Andre avsetninger for forpliktelser

Ved inngåelse av avtaler om sluttvederlag og førtidspensjonering foretas det en regnskapsmessig avsetning med grunnlag i inngåtte avtaler. Nåverdi av inngåtte sluttpakke- og førtidspensjonsavtaler er bokført som engangskostnad på avtaletidspunktet og forpliktelsen reduseres årlig etterhvert som utbetaling skjer.

Det ble i 2015 foretatt en regnskapsmessig engangsavsetning av tap på fremleiekontrakter på Lerkendal for gjenværende leieperiode. Avsetningen ble tilbakeført i forbindelse med kjøp av Energibygget AS.

Det er i 2017 foretatt avsetning for nedriggingskostnader knyttet til vannkraftverk.

	2020	2019
Langsiktige avsetninger - omstillingsprosjekt	10 199	5 368
Kortsiktige avsetninger - omstillingsprosjekt	0	332
Kortsiktige avsetninger - nedriggingskostnader	8 523	9 000
Sum andre avsetninger for forpliktelser	**18 722**	**14 700**

1000 kr

2020	Omstillings-prosjekt-langsiktige	Omstillings-prosjekt-kortsiktige	Nedriggings-kostnader	SUM
Balanse 01.01	5 368	332	9 000	14 700
Avsatt				0
Benyttet avsetning	4 831	-332	-477	4 022
Balanse 31.12	**10 199**	**0**	**8 523**	**18 722**

1000 kr

2019	Omstillings-prosjekt-langsiktige	Omstillings-prosjekt-kortsiktige	Nedriggings-kostnader	SUM
Balanse 01.01	7 307	5 006	9 000	21 314
Avsatt				0
Benyttet avsetning	-1 940	-4 674	0	-6 614
Balanse 31.12	**5 368**	**332**	**9 000**	**14 700**

36 Annen kortsiktig gjeld

1000 kr

	2020	2019
Offentlige avgifter	29 688	39 308
Påløpte kostnader	28 279	23 684
Skyldig forskuddstrekk, lønn	2	34
Andel gjeld felleskontrollert virksomhet	49 850	59 210
Øvrig kortsiktig gjeld	45 975	33 450
Sum annen kortsiktig gjeld	**153 795**	**155 684**

37 Selskap som inngår i konsolideringen

Selskapets navn	Virksomhets-sted	Type virksomhet	Eid direkte av morselskapet	Eid av konsernet totalt	Andel ordinære aksjer eid av ikke-kontrollerende eierinteresser
Morselskapet:					
TrønderEnergi AS	Trondheim				
Datterselskap som konsolideres:					
TrønderEnergi Kraft AS	Trondheim	Kraftproduksjon	100 %	100 %	
TrønderEnergi Service AS	Trondheim	Ingen aktivitet	100 %	100 %	
Driva Kraftverk	Trondheim	Kraftproduksjon		75 %	25 %
Usma Kraft AS	Selbu	Kraftproduksjon		80 %	20 %
Energibygget AS	Trondheim	Næringseiendom	100 %	100 %	
Terminalveien 7 Berkåk AS	Trondheim	Næringseiendom	100 %	100 %	
Utgard Microgrid AS	Trondheim	Ingen aktivitet	100 %	100 %	
TrønderEnergi Vind AS	Trondheim	Tjenester til vindkraft	51 %	51 %	49 %
Ohmia Charging AS	Trondheim	Tjenester til elbil lading	100 %	100 %	
Ohmia Retail AS	Trondheim	Tjenester innenfor energibesparing	67 %	67 %	33 %
Ohmia AS	Trondheim	Ingen aktivitet	100 %	100 %	
TrønderEnergi Vind Holding AS	Trondheim	Holding	100 %	100 %	

Alle datterselskapene er konsolidert. Stemmerettighetene følger ordinære aksjer. Morselskapet eier ingen preferanseaksjer i datterselskapene.

38 Nærstående parter

Alle datterselskaper, felleskontrollerte selskap og tilknyttede selskap er nærstående parter til TrønderEnergi AS, se note 11 og note 12 for informasjon om selskapene. Mellomværende og transaksjoner mellom konsoliderte selskaper elimineres i konsernregnskapet og vises ikke i denne note.

Alle aksjonærer i TrønderEnergi vil etter gjeldende prinsipper ikke være å anse som nærstående part. Det vises til note 27 og note 37 for informasjon rundt eiere og selskap som inngår i konsolideringen.

Kjøp og salg mellomnærstående parter består av:

Kjøp av varer og tjenester:
Kjøp av kraft: TrønderEnergi Kraft kjøper kraft fra Midgard Vind Holding konsernet.
Nettleie: Konsernet kjøper nettleie hos Tensio TS AS.

Salg av varer og tjenester:
TrønderEnergi Kraft AS selger daglig ledelse, økonomitjenester og operatørskap for vannkraftverk i Kraftverkene i Orkla samt elektrisk kraft til Tensio TS AS. TrønderEnergi Vind AS selger tjenester i forbindelse med bygging av vindparker samt prosjektledelse og operatørskap til vindkraftverkene som er i drift i Midgard Vind Holding konsernet. TrønderEnergi AS fremleier lokaler i Energibygget til Tensio TS AS, og selger også HR tjenester inkludert lønnstjenester, innkjøpstjenester samt viderefakturering av IT lisenser.

1000 kr

Kjøp og salg mot nærstående parter	2020	2019
Salg av varer og tjenester		
Felleskontrollert virksomhet	121 007	143 365
Tilknyttet selskap	94 117	88 052
Sum salg av varer og tjenester	**215 124**	**231 417**
Kjøp av varer og tjenester		
Tilknyttet selskap	105 234	13 176
Felleskontrollert virksomhet	17 142	13 002
Sum kjøp av varer og tjenester	**122 376**	**26 178**

1000 kr

Balanseposter mot nærstående parter	2020	2019
Kundefordringer og andre fordringer		
Tilknyttet selskap	17 279	12 083
Felleskontrollert virksomhet	18 976	51 393
Sum kundefordringer og andre fordringer	**36 255**	**63 476**
Leverandørgjeld og annen gjeld		
Tilknyttet selskap	3 220	5 634
Felleskontrollert virksomhet	1 338	464
Sum leverandørgjeld og annen gjeld	**3 220**	**6 098**

39 Leieforpliktelser

Endringer i leieforpliktelser	
Leieforpliktelser 01.01.20	5 639
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	13 686
Betaling av hovedstol	-3 424
Betaling av renter	-167
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	951
Totale leieforpliktelser 31.12.2020	**16 685**

Kortsiktige leieforpliktelser (note 36)	5 043
Langsikige leieforpliktelser (note 34)	12 983
Netto kontantstrøm fra leieforpliktelser	3 591

Andre leiekostnader innregnet i resultatet	Total
Variable leiebetalinger kostnadsført i perioden	
Driftskostnader i perioden knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkludert kortsiktige leieavtaler av lav verdi)	20
Driftskostnader i perioden knyttet til eiendeler av lav verdi (ekskludert kortsiktige leieavtaler over)	68
Totale leiekostnader inkludert i andre driftskostnader	**88**

40 Garantier

1000 kr

Garantier /kausjon stilt overfor	Stilt på vegne av	Type garanti	Beløp	Valuta
Danske Bank	TrønderEnergi Vind Holding	Kausjon	50 000	NOK

TrønderEnergi har negativ pantsettelseserklæring i sine låneavtaler. Alle deltakende selskap i konsernkontoen er solidarisk ansvarlig for trekk.

41 Hendelser etter balansedagen

Det har ikke oppstått forhold etter avslutningen for regnskapsåret som har innvirkning på bedømmelsen og vurderingen av regnskapet for 2020.

Regnskap for TrønderEnergi AS

TrønderEnergi®

Årsregnskap TrønderEnergi AS

1000 kr

Resultatregnskap 01.01 - 31.12	Note		2020	2019
Annen driftsinntekt	10	12	22 591	59 605
Sum driftsinntekter			**22 591**	**59 605**
Personalkostnad	1	8	13 115	32 962
Ordinære avskrivninger		2	4 052	4 350
Annen driftskostnad	1	10	36 270	66 278
Sum driftskostnader			**53 437**	**103 590**
Driftsresultat			**-30 846**	**-43 985**
Inntekt på investering i datterselskap	4	10	51 802	359 879
Inntekt på investering i tilknyttet selskap		4	17 987	16 318
Resultatandel felleskontrollert virksomhet		20	118 016	46 280
Netto rentekostnad	7	10	-56 992	-147 956
Andre finansposter	7	10	196 111	631 920
Netto finansposter			**326 924**	**906 440**
Resultat før skattekostnad			**296 078**	**862 456**
Skattekostnad på ordinært resultat		3	-22 059	-31 126
Årsresultat			**318 137**	**893 582**
Disponering av årsresultat:				
Avsatt utbytte		6	200 000	147 744
Overført annen egenkapital			118 137	745 838

Balanse

1000 kr

Eiendeler per 31.12		Note	2020	2019
Anleggsmidler				
Immaterielle eiendeler				
Utsatt skattefordel		3	58 236	36 177
Sum immaterielle eiendeler			**58 236**	**36 177**
Varige driftsmidler				
Tomter, bygninger og annen fast eiendom		2	7 106	8 692
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.		2	3 712	4 059
Anlegg under arbeid		2	0	0
Sum varige driftsmidler			**10 818**	**12 751**
Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i datterselskap		4	3 288 979	2 469 312
Lån til foretak i samme konsern	10	13	98 167	96 050
Investeringer i tilknyttet selskap		4	19 470	418 824
Investeringer i felleskontrollert virksomhet		20	2 234 620	2 531 004
Investeringer i aksjer og andeler		5	141 349	5 171
Andre langsiktige fordringer		5	31 854	48 029
Sum finansielle anleggsmidler			**5 814 438**	**5 568 390**
Sum anleggsmidler			**5 883 492**	**5 617 318**
Omløpsmidler				
Kundefordringer		10	11 778	33 571
Lån til foretak i samme konsern	10	13	0	0
Andre fordringer	10	14	16 402	1 441
Konsernbidrag og utbytte	4	10	51 802	359 879
Markedsbaserte aksjer, obligasjoner og obligasjonsfond		19	255 695	271 196
Konsernkontoordning	10	15	389 977	751 939
Bankinnskudd, kontanter o.l.		15	656 678	187 967
Sum omløpsmidler			**1 382 333**	**1 605 992**
Sum eiendeler			**7 265 825**	**7 223 310**

Balanse

1000 kr

Egenkapital og gjeld per 31.12	Note	2020	2019
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	6	124 009	113 818
Egne aksjer	6	-673	-673
Overkurs	6	1 499 849	689 900
Annen innskutt egenkapital	6	193 515	193 515
Sum innskutt egenkapital		**1 816 700**	**996 560**
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	6	2 085 371	1 967 234
Sum opptjent egenkapital		**2 085 371**	**1 967 234**
Sum egenkapital		**3 902 071**	**2 963 794**
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	8	42 053	39 075
Andre avsetninger og forpliktelser	16	298	6 000
Sum avsetning for forpliktelser		**42 351**	**45 075**
Annen langsiktig gjeld			
Ansvarlig rentebærende gjeld	9	144 000	850 000
Langsiktig rentebærende gjeld	9 11	2 067 589	1 829 084
Sum annen langsiktig gjeld		**2 211 589**	**2 679 084**
Kortsiktig gjeld			
Konsernkontoordning	10 15	507 843	968 069
Kortsiktig rentebærende gjeld	9	369 608	365 594
Leverandørgjeld	10	5 171	4 103
Skyldig offentlige avgifter		1 282	2 428
Betalbar skatt	3	0	0
Avsatt utbytte	6	200 000	147 744
Avgitt konsernbidrag	10	0	0
Annen kortsiktig gjeld	10 17	25 911	47 419
Sum kortsiktig gjeld		**1 109 814**	**1 535 357**
Sum gjeld		**3 363 754**	**4 259 516**
Sum egenkapital og gjeld		**7 265 825**	**7 223 310**

Trondheim 27. april 2021

Per Kristian Skjærvik styreleder		Ståle Gjersvold konsernsjef
Margrethe Smith	Ingvill Kvernmo	Morten Bostad
Bård Benum	Per Olav Monseth	Sveinung F. Susort
Rune Olaisen	Kirsti Welander	Rune Jerpstad

1000 kr

Kontantstrømoppstilling	2020	2019
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	296 078	862 456
Inntektsført konsernbidrag og utbytte fra datterselskap	-51 802	-359 879
Konsernbidrag innbetalt fra datterselskap (brutto)	359 879	365 686
Andel resultat fra TS etter EK-metoden fratrukket utdelinger	284 277	763 762
Periodens betalte skatt		
Effekt av valutakursendringer	17 089	-2 483
Tap(+)/gevinst(-) ved salg av anleggsmidler	-341 637	-716 822
Ordinære avskrivninger	4 052	4 350
Verdiendring aksjer og obligasjoner	92 328	0
Endring i kundefordringer	5 922	-15 405
Endring i leverandørgjeld	1 834	-4 872
Forskjell kostnadsf. pensjon og inn-/utbet. i pensj.ordn.	-789	148
Urealisert verdiendring finansposter	39 861	-10 045
Endring i andre avsetninger for forpliktelser	-5 702	-7 377
Endring i andre tidsavgrensningsposter	-41 046	-51 903
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter (A)	**660 344**	**827 616**
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	999	696
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-3 158	-2 241
Innbetalinger ved salg av aksjer og andel i andre foretak	123 532	199 086
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andel i andre foretak	-118 062	-162 249
Inn-/utbetaling emisjon og salg/kjøp tilknyttet selskap	373 552	-14 555
Inn-/utbetaling emisjon og salg/kjøp felleskontrollert virksomhet	0	-3 305 191
Innbetaling ved salg av datterselskap	0	2 595 907
Utbetaling kjøp av datterselskap	-911 995	-46 240
Utbetalinger ved kjøp/etabl/emisjon/konsernbidrag til datterselskap	0	-6 144
Innbetalinger på andre lånefordringer konsern	1 497	429 753
Utbetalinger andre lånefordringer konsern		
Inn/utbetaling konsernfordringer	4 988	1 371
Inn-/utbetalt på kortsiktige og langsiktige fordringer	-6 500	7 319
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (B)	**-535 147**	**-302 489**
Kontantstrøm fra finansieringaktiviteter		
Innbetaling av egenkapital	364 214	81 452
Innbetalinger fra ny langsiktig gjeld	600 000	
Innbetalinger fra nytt kortsiktig lån	1 049 925	300 000
Utbetaling ved nedbetaling av kortsiktig gjeld	-1 350 000	-200 000
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-74 616	-815 359
Utbetalinger av utbytte	-147 744	-128 350
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	**441 779**	**-762 257**
Sum netto kontantstrøm (A+B+C)	566 976	-237 129
Netto endring i konsernkontoordning	-98 265	-164 632
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	468 711	**-401 761**
Kontanter og kontantekvivalenter pr. 01.01.	187 967	589 728
Kontanter og kontantekvivalenter pr. 31.12.	656 678	187 967

Innholdsfortegnelse noter TrønderEnergi AS

0 Regnskapsprinsipper

1 Personalkostnader

2 Varige driftsmidler

3 Skattekostnad

4 Datterselskap og tilknyttet selskap

5 Andre finansielle anleggsmidler

6 Egenkapital, aksjekapital og aksjonærinformasjon

7 Andre finansposter

8 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

9 Rentebærende gjeld

10 Transaksjoner med nærstående parter

11 Pantstillelser og garantier

12 Omsetning

13 Lån til foretak i samme konsern

14 Andre fordringer

15 Bankinnskudd

16 Andre avsetninger for forpliktelser

17 Annen kortsiktig gjeld

18 Sikring

19 Markedsbaserte aksjer, obligasjoner og obligasjonsfond

20 Felleskontrollert virksomhet

0 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk i Norge. TrønderEnergi AS har forretningskontor i Trondheim.

Datterselskaper
Datterselskapene er vurdert etter kostmetoden. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående og må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Mottatt utbytte og konsernbidrag fra datterselskapene er inntektsført som annen finansinntekt.

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet
Investering i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet vurderes etter egenkapitalmetoden.

Inntektsføring og kostnadsføring
Inntektsføring ved salg av varer og tjenester foretas ved opptjening, mens kostnadsføring skjer etter sammenstillingsprinsippet. Inntekter og kostnader henføres til det året de er opptjent, henholdsvis forbrukt.

Klassifisering av eiendeler og gjeld
Omløpsmidler omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk og øvrige eiendeler er klassifisert som anleggsmidler. Tilsvarende regler er benyttet for klassifiseringen av kortsiktig og langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet og justeres ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet og justeres ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta
Pengeposter i utenlandsk valuta er i balansen omregnet til balansedagens kurs.

Varige driftsmidler og avskrivninger
Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlets forventede levetid. Vesentlige driftsmidler som består av betydelige komponenter med ulik levetid er dekomponert med ulik avskrivningstid for de ulike komponentene. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom virkelig verdi av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være av forbigående art.

Finansielle anleggsmidler
Langsiktige plasseringer, herunder aksjer og andeler vurderes til anskaffelseskost og nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående. Mottatt utbytte og andre overskuddsutdelinger inntektsføres som annen finansinntekt.

Langsiktige markedsbaserte finansielle instrumenter, herunder aksjer som har en observerbar markedspris, nedskrives til virkelig verdi såfremt markedsprisen er lavere enn anskaffelseskost.

Kortsiktige plasseringer
Finansielle instrumenter og varederivater som er klassifisert som omløpsmidler og som inngår i en handelsportefølje med henblikk på videresalg, omsettes på børs, autorisert markedsplass eller tilsvarende regulert marked i utlandet, og har god eierspredning og likviditet, vurderes til virkelig verdi.

Øvrige kortsiktige plasseringer vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen.

Fordringer
Kundefordringer er ført opp til pålydende med fradrag av konstaterte og sannsynlige tap. Andre fordringer er ført opp til pålydende.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser
Innskuddsordningen kostnadsføres løpende og foretakets forpliktelse overfor den ansatte er å yte løpende innskudd av en nærmere angitt størrelse til de ansattes kollektive pensjonssparing.

Ytelsesbaserte pensjonsordninger, vurderes til nåverdi av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene (korridor). Virkningen av endringer i pensjonsplan fordeles over gjenværende opptjeningstid. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene. Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi.

Skatt
Skatter er i regnskapet behandlet i henhold til foreløpig regnskapsstandard om skatt og uttalelser som gjelder særskilt for energiverk.

Alminnelig inntektsskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skatt og utsatt skattefordel knyttet til overskuddsskatt presenteres netto så langt de forventes å reversere i samme periode. Utsatt skattefordel vil bare bli balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelen vil bli benyttet i fremtiden.

Finansielle instrumenter
Rente og valuta
Finansielle instrumenter anvendes som et ledd i risikostyringen av selskapet. Rente- og valutabytteavtaler samt terminkontrakter er avtaler som inngås for å sikre framtidige rentevilkår og/eller motvirke effekten av kurssvingninger. De inngåtte avtaler er knyttet til identifiserbare poster som kan innebære resultatsvingning ved endring av markedsverdier. Valutalån og eventuelle valutaterminer bokføres til virkelig verdi. Renteinstrumenter bokføres etter virkelig verdi dersom denne er negativ men ikke dersom den er positiv.

Finansiell risiko
Markedsrisiko, motpartsrisiko, operasjonell risiko og regulatorisk risiko er omtalt prinsippnoten til konsernregnskapet.

Kontantstrømoppstilling
Ved utarbeidelse av kontantstrømoppstilling er den indirekte metoden benyttet.

1 Personalkostnader

1000 kr

Personalkostnader	Note	2020	2019
Lønn		6 366	13 066
Arbeidsgiveravgift		1 564	3 606
Pensjonskostnader alle ordninger	8	4 708	12 030
Andre ytelser og periodiseringer		477	4 260
Sum		**13 115**	**32 962**
Antall årsverk		8,0	38,0

1000 kr

Ytelser ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	2 904	1 145
Annen godtgjørelse	325	92
Sum lønn og godtgj. ledende personer	**3 228**	**1 237**

Konsernsjefen inngår i selskapets ordinære pensjonsordninger. Det er i tillegg inngått avtale som gir konsernsjefen rett til å gå av med kompensasjon på 75 % av lønn fra fylte 62 år fram til fylte 67 år. Pensjon skal beregnes av full lønn, og det er avsatt for forpliktelsen i regnskapet. I det tilfellet styret sier opp ansettelsesforholdet, har konsernsjefen rett til ordinær lønn i en periode på 1 år etter utløp av ordinær oppsigelsestid. Etter 1- årsperioden vil konsernsjefen sikres minimum 80 % av ordinær lønn i et år.

1000 kr

Godtgjørelse til revisor fordeler seg slik	2020	2019
Lovpålagt revisjon	656	656
Andre attestasjoner	0	0
Annen bistand	294	259
Sum	**950**	**916**

2 Varige driftsmidler

1000 kr

	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, verktøy og transportmidler	Anlegg under arbeid	Sum
Anskaffelseskost 01.01	22 191	34 458	0	56 648
Tilgang kjøpte driftsmidler	793	2 365	0	3 158
Avgang til anskaffelseskost		2 480	0	2 480
Anskaffelseskost 31.12	22 984	34 343	0	57 327
Akk. avskrivninger 31.12	15 878	30 630		46 509
Bokført verdi pr. 31.12	**7 106**	**3 712**	**0**	**10 818**
Årets avskrivninger	2 380	1 671		4 052
Økonomisk levetid	10-50	3-15		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær		

3 Skattekostnad

1000 kr

Årets skattekostnad fremkommer slik	2020	2019
Betalbar skatt		
Endring i utsatt skatt	-18 400	-31 126
Endring tidligere år	-3 659	
Skattekostnad ordinært resultat	**-22 059**	**-31 126**

Betalbar skatt i balansen fremkommer slik	2020	2019
Årets betalbare skattekostnad	0	0
Skatt på avgitt konsernbidrag	0	0
Betalbar skatt i balansen	**0**	**0**

Avstemming fra nominell til faktisk skattesats	2020	2019
Årsresultat før skatt	**296 078**	**862 456**
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats (22%/23%)	65 137	189 740
Skatteeffekten av følgende poster:		
Utbytte	690	5 242
Andre permanente forskjeller knyttet til finansielle instrumenter	-74 932	-213 941
Andre ikke fradragsberettigede kostnader	313	1 603
Andre ikke skattepliktige inntekter		0
Investeringer idatterselskap og tilknyttede selskaper	-9 608	-13 771
Andre poster		0
Endring tidligere år	-3 659	0
Skattekostnad	**-22 059**	**-31 126**
Effektiv skattesats	**-7 %**	**-4 %**

1000 kr

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring	2020		2019	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Driftsmidler	428		440	
Finansielle instrumenter		3 633		2 639
Gevinst-/tapskonto		470		588
Fordringer				
Regnskapsmessige avsetninger	66		1 320	
Rentefradrag til femføring	24 829		11 028	
Pensjoner	4 648		4 821	
Underskud til fremføring	32 370		21 796	
Sum	62 340	4 103	39 405	3 227
Netto utsatt fordel/forpl. i balansen	**58 236**		**36 177**	

Utsatt skattefordel er oppført med utgangspunkt i fremtidig inntekt.

4 Datterselskap og tilknyttet selskap

1000 kr

Aksjer i datterselskap	TrønderEnergi Service AS	TrønderEnergi Vind AS	TrønderEnergi Kraft AS	Utgard Microgrid AS	Terminalveien 7 Berkåk AS
Anskaffelsestidspunkt *)	15.10.2007	23.07.2018	02.06.1997	13.09.2017	19.12.2018
Forretningskontor	Tr.heim	Tr.heim	Tr.heim	Tr.heim	Tr.heim
Stemmerettsandel	100 %	51 %	100 %	100 %	100 %
Bokført verdi i TE	3 362	22 977	2 252 114	4 499	13 640
Inntektsført utbytte/konsernbidrag			31 287		

1000 kr

Aksjer i datterselskap	TrønderEnergi Vind Holding	Energibygget AS	Ohmia Retail AS	Ohmia Charging AS	Ohmia AS
Anskaffelsestidspunkt *)	13.12.2015	01.01.2017	03.08.2020	25.01.2019	30.10.2019
Forretningskontor	Tr.heim	Tr.heim	Tr.heim	Tr.heim	Tr.heim
Stemmerettsandel	100 %	100 %	67 %	100 %	100 %
Bokført verdi i TE	762 700	145 312	64 345	20 000	30
Inntektsført utbytte/konsernbidrag		20 515			

*) Tidspunkt for at selskapet ble en del av konsernet

Det offisielle regnskapet for morselskap og konsern utleveres ved henvendelse til hovedkontoret:
TrønderEnergi AS, Postboks 9480 Torgarden, 7496 Trondheim.
Regnskapet kan også hentes fra vår internettside: www.tronderenergi.no

1000 kr

Tilknyttet selskap	NEAS AS	On Energi AS	Biokraft Holding AS
Anskaffelsestidspunkt	20.04.2001	01.01.2017	21.12.2010
Forretningskontor	Kristiansund	Trondheim	Trondheim
Stemmeandel	49,0 %	49,0 %	46,7 %
Henførbar merverdi 31.12.	13 724		
Goodwill 31.12	1 560	0	
Inngående balanse 01.01	352 230	14 064	52 531
Andel årets resultat	12 581	6 566	
Korreksjon forrige års resultat		-1 160	
Avskrivning henførbar merverdi			
Avskrivning goodwill			
Nedskrivning goodwill			
Andre endringer			
Sum resultatandel	**12 581**	**5 406**	**0**
Emisjon			
Utbetalt utbytte	-5 880		
Lukking pensjonsordning			
Avgang	-358 931		-52 531
Utgående balanse 31.12	**0**	**19 470**	**0**

Aksjer i Biokraft Holding AS ble i 2020 konvertert til aksjer i Scandinavian Biogas Fuels International AB

5 Andre finansielle anleggsmidler

1000 kr

Investeringer i aksjer og andeler	Eierandel	Balanseført verdi
Hogst AS	20,0 %	1 000
Leiv Eiriksson Nyskaping AS	5,0 %	1 500
Nordic Credit Rating	2,5 %	1 250
Viking Venture II AS	1,4 %	329
STN Invest AS	20,0 %	400
ProVenture Seed AS aksjer	3,2 %	656
Proventure Seed III AS	17,8 %	7 600
Scandinavian Biogas Fuels International AB	12,0 %	122 240
VirtualPower	12,5 %	3 690
Andre poster		2 684
Sum		**141 349**

1000 kr

Andre langsiktige fordringer	2020	2019
ProVenture Seed lån	778	778
Biokraft Holding AS lån	0	20 659
On Energi lån	3 195	3 195
Netto pensjonsmidler	25 023	21 256
Periodisert kostpris renteswapp	1 358	2 141
Andre fordringer - lån	1 500	
Sum	**31 854**	**48 029**

1000 kr

Fordringer med forfall senere enn ett år	2020	2019
Netto pensjonsmidler	25 023	21 256
Biokraft Holding AS lån	0	20 659
On Energi lån	3 195	3 195
Andre fordringer - lån	1 500	
ProVenture Seed lån	778	778
Sum	**30 496**	**45 888**

6 Egenkapital, aksjekapital og aksjonærinformasjon

1000 kr

	Aksjekapital	Egne aksjer	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Sum opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01	113 818	-673	689 900	193 515	1 967 234	2 963 794
Kapitalforhøyelse	14 269		1 095 475			1 109 744
Kapitalnedsettelse	-4 079		-285 526			-289 605
Årets resultat					318 137	318 137
Avsatt utbytte					-200 000	-200 000
Egenkapital 31.12	124 009	-673	1 499 849	193 515	2 085 371	3 902 071

Selskapets aksjekapital er på kr 124.008.720 og er fordelt på 9.820.106 A-aksjer, 1.666.824 B-aksjer og 913.942 C-Aksjer a kr 10,-. Selskapets A-aksjer kan bare eies av staten, statsforetak, kommuner og fylkeskommuner eller selskapet hvor disse eier hundre prosent av aksjene. Denne begrensinngen gjelder ikke selskapets B-aksjer. C-aksjer er et resultat av konvertering av foretaksfondsobligasjon og er gjenstand for preferert utbytte. Aksjene konverteres til A-aksjer i 2023. Ingen aksjeeier kan eie mer en 25 % av aksjene i selskapet. Erverv av aksjer er betinget av styrets samtykke. Ved salg eller annen avhendelse av aksjer har de øvrige aksjonærer forkjøpsrett. På generalforsamlingen representerer en aksje en stemme. Vedtektsendringer krever tilslutning fra minst 2/3 av den representerte aksjekapital.
Det er ingen andre forskjeller mellom A, B og C-aksjer enn det som er beskrevet i denne note.

Aksjonærer i TrønderEnergi AS pr 31.12	Antall A-	Antall B-	Antall C-	Eierandel	Stemmeandel
Frøya kommune	281 520	-	27 185	2,49 %	2,50 %
Heim kommune	537 517	14 080	50 344	4,85 %	4,88 %
Hitra kommune	303 950	-	29 502	2,69 %	2,70 %
Holtålen kommune	151 980	-	14 240	1,34 %	1,35 %
Indre Fosen kommune	907 000	-	85 440	8,00 %	8,05 %
KLP - Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikring	-	1 652 744	-	13,33 %	13,40 %
Malvik kommune	335 622	-	31 069	2,96 %	2,97 %
Melhus kommune	1 511 019	-	143 694	13,34 %	13,42 %
Midtre Gauldal kommune	358 530	-	34 952	3,17 %	3,19 %
Oppdal kommune	457 504	-	32 363	3,95 %	3,97 %
Orkland kommune	1 920 369	-	180 356	16,94 %	17,03 %
Osen kommune	104 000	-	10 356	0,92 %	0,93 %
Rennebu kommune	6 767	-	1 294	0,07 %	0,07 %
Selbu kommune	162 000	-	15 534	1,43 %	1,44 %
Skaun kommune	248 370	-	24 596	2,20 %	2,21 %
Trondheim kommune	1 033 202	-	98 385	9,13 %	9,17 %
TrønderEnergi AS	67 301	-	-	0,54 %	
Tydal kommune	17 512	-	2 589	0,16 %	0,16 %
Ørland kommune	871 943	-	81 556	7,69 %	7,73 %
Åfjord kommune	544 000	-	50 487	4,79 %	4,82 %
Totalt	**9 820 106**	**1 666 824**	**913 942**	**100,00 %**	**100,00 %**

Ingen av selskapets aksjer eies av medlemmer i styret eller av daglig leder

7 Andre finansposter

1000 kr

Netto rentekostnad	Note	2020	2019
Renteinntekt		5 626	14 630
Rentekostnad ansvarlig gjeld	9	-41 933	-82 356
Rentekostnad ordinær gjeld	9	-34 768	-85 032
Netto ekstern rentekostnad		**-71 075**	**-152 758**
Renteinntekt	10	14 083	4 802
Netto konsernintern rentekostnad		**14 083**	**4 802**
Netto rentekostnad		**-56 992**	**-147 956**

1000 kr

Andre finansposter	2020	2019
Annen finansinntekt	3 736	4 302
Gevinst ved salg av aksjer**)	341 678	978 080
Netto valutagevinst/tap	-13 377	2 252
Utbytte og verdiendring aksjer og obligasjoner	4 875	10 666
Kostnad ved innfrielse av lån*)	-39 536	-360 327
Annen finanskostnad	-8 936	-3 053
Nedskrivning finansielle anleggsmidler	-92 328	
Sum andre finansposter	**196 111**	**631 920**

*) Kostnad på 39,5 millioner korner gjelder overkurs ved konvertering av foretaksfondsobligajon pålydende 850 millioner. 706 millioner ble konvertert til C-aksjer i TrønderEnergi AS til eierne for sine respektive andeler i obligasjonen

**) Gevinst ved salg av aksjer består av realisering av eierpost i NEAS AS og konvertering av eierandel, samt aksjonærlån i Biokraft Holding AS til aksjer i Scandinavian Biogas Fuels International AB

8 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har pensjonsordning som tilfredsstiller kravene i denne loven.
Den sikrede ytelsesordning gir rett til definerte framtidige ytelser, og pr 01.01.2021 er det ingen aktive, 183 oppsatte og 109 pensjonister i sikret ytelsesordning.
Forpliktelsen er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom KLP Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap.
Kostnader knyttet til innskuddsordningen kostnadsføres løpende.

Selskapet har usikret pensjonsforpliktelse knyttet til pensjonsordning for lønn over 12 G og driftspensjon AFP for ansatte i aldersgruppen 55 til 62 år ved overgang til innskuddsbasert pensjonsordning 01.01.2017. Pensjonskostnad og pensjonsforpliktelse knyttet til driftspensjon AFP er avhengig av forutsetning om uttaksprosent av AFP.

1000 kr

Pensjonskostnad framkommer slik	2020	2019
Sikrede pensjonsordning		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening		
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	3 474	4 947
Avkastning på pensjonsmidler	-6 539	-6 590
Resultatført estimeringstap/(gevinst)	2 763	2 474
Periodisert arbeidsgiveravgift	-366	-165
Resultatført planendring		5 044
Administrasjonskostnad/rentegaranti	471	473
Forskjell kostnad aktuarberegning og kostnadsført pensjon	-489	-896
Sum pensjonskostnad sikrede pensjonsordning	**-687**	**5 287**
Usikrede pensjonsordning		
Driftspensjon AFP	-1 615	590
Pensjonsordning for lønn over 12 G	4 112	1 512
Sum pensjonskostnad usikrede pensjonsordninger	**2 498**	**2 101**
Innskuddsordning	224	1 026
AFP- offentlig og privat	2 674	3 615
Pensjonskostnader alle ordninger	**4 708**	**12 030**

Pensjonsforpliktelser	2020	2019
Beregnede pensjonsforpliktelser	192 091	198 110
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-157 579	-159 469
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-60 306	-61 250
Periodisert arbeidsgiveravgift	4 866	5 448
Netto pensjonsforpliktelser sikrede	**-20 928**	**-17 161**
Driftspensjon AFP	3 041	4 175
Pensjonsordning for lønn over 12 G	39 012	34 899
Sum usikrede pensjonsordninger	**42 053**	**39 075**
Sum bokført pensjonsforpliktelse 31.12.	**21 125**	**21 914**

Økonomiske forutsetninger	2020	2019
Diskonteringsrente	1,50% / 1,70%	1,80 %
Lønnsvekst	2,00% / 2,25%	2,25 %
G-regulering	1,75% / 2,00%	2,00 %
Pensjonsregulering	0,99% / 1,25%	1,24 %
Forventet avkastning	1,50% / 1,70%	4,20 %
Uttaksprosent driftspensjon AFP	40,00 %	40,00 %

Som aktuarmessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er det lagt til grunn vanlig benyttede

9 Rentebærende gjeld

1000 kr

Langsiktig rentebærende gjeld	Bokført verdi	Pålydende verdi i valuta	Valuta	Forfall
Obligasjonslån 3 (NO0010662380)	301 299	300 000	NOK	01.11.2022
Eurolån i NOK	69 627	6 650	EUR	13.10.2022
Obligasjonslån 4 (NO0010816317)	499 678	500 000	NOK	22.02.2023
Obligasjonslån 5 (NO0010816341)	299 764	300 000	NOK	22.02.2024
Obligasjonslån 7 (NO0010771702)	297 221	300 000	NOK	08.09.2026
Ansvarlig foretaksfondsobligasjonslån *) (NO0010684244)	144 000	144 000	NOK	27.06.2112
NIB - Nedbetalingslån	600 000	600 000	NOK	18.12.2035
Sum langsiktig rentebærende gjeld	**2 211 589**			

1000 kr

Kortsiktig rentebærende gjeld	Bokført verdi	Pålydende verdi i valuta	Valuta	Forfall
Obligasjonslån 2 (NO0010769185)	299 980	300 000	NOK	07.07.2021
Eurolån i NOK - avdrag	34 814	3 325	EUR	13.04.2021
Eurolån i NOK - avdrag	34 814	3 325	EUR	13.10.2021
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	**369 608**			

1000 kr

Avdragsprofil	2021	2022	2023	2024	2025	Deretter	Sum
NOK	300 000	300 000	500 000	300 000	0	1 044 000	2 444 000
EUR (10,4703)	69 627	69 627					139 255
Sum	**369 627**	**369 627**	**500 000**	**300 000**	**0**	**1 044 000**	**2 583 255**

1000 kr

Ubenyttede trekkfasiliteter	2020	2019	Forfall
Kassekreditt TrønderEnergi AS i Danske Bank	50 000	50 000	2021
Kassekreditt TrønderEnergi AS i DNB	5 000	5 000	2021
Trekkfasilitet TrønderEnergi AS i Danske Bank	500 000	0	2021
Trekkfasilitet TrønderEnergi AS i SEB	1 000 000	500 000	2021
Sum ubenyttede trekkrettigheter	**1 555 000**	**555 000**	

De viktigste styringsparameterne i finansstrategien	Målsetting	2020	2019	2018
Gjennomsnittlig år til innfrielse låneportefølje	Min. 3 år	5,5	3,0 år	4,5 år
Gjennomsnittlig år rentebinding låneportefølje	0,25-4 år	1,6	1,3 år	1,5 år

*)
Obligasjonslånet har 99 års løpetid. Obligasjonene med renter står tilbake for all annen gjeld og forpliktelser utstederen har, dog slik at obligasjonene med renter skal være likestilt og sideordnet med eventuelt andre foretaksfondsobligasjoner, preferanseaksjer eller tilsvarende ansvarlig kapital med samme status.

Utstederen har plikt til ikke å betale og ikke akkumulere renter på obligasjonslånet hvis rentedekningsgraden målt på konsernnivå faller under 2.

Ratingbyråer har klassifisert tilsvarende obligasjoner lagt ut av nordiske utstedere som 50 % - 75 % egenkapital.

10 Transaksjoner med nærstående parter

1000 kr

Resultat	Annen drifts-inntekt		Inntekt på invest. fra datterselskap		Netto rentekostnad		Annen driftskostnad	
Motpart	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
TrønderEnergi Service AS	23	1 201			-87	-177		12
TrønderEnergi Nett AS								
Ohmia Charging AS		627			1 254	-36	-832	
Ohmia AS					0			
Ohmia Retail AS					16			
TrønderEnergi Kraft AS	64	13 944	31 287	344 996	-28	-13 186	-3 541	8 482
TrønderEnergi Vind Holding AS		18			7 904	10 923		
Energibygget AS	30	5	20 515	14 883	1 690	2 987	30 267	23 171
Utgard Microgrid AS					-37	-57		
TrønderEnergi Vind AS							-55	
Terminalveien 7 Berkåk AS					202	48		
Usma Kraft AS					3 188	4 300		
Sum resultatposter	**117**	**15 794**	**51 802**	**359 879**	**14 103**	**4 802**	**25 838**	**31 664**

1000 kr

Eiendeler	Kundefordring		Langsiktig lån		Andre fordringer		Konsernbidrag		Konsernkonto	
Motpart	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Driva Kraftverk										
TrønderEnergi Service AS	19									
TrønderEnergi Nett AS										
Ohmia Charging AS		625							227 580	20 012
Ohmia Retail AS			4 016							
TrønderEnergi Kraft AS	5 205	4 390					31 287	344 996		
TrønderEnergi Vind Holding AS		18								583 710
Terminalveien 7 Berkåk AS									29 644	11 590
TrønderEnergi Vind AS	16				7 650					
Energibygget AS	700	1					20 515	14 883	132 753	136 628
Usma Kraft AS			94 718	96 050						
Sum fordringer	**5 940**	**5 034**	**98 734**	**96 050**	**7 650**	**0**	**51 802**	**359 879**	**389 977**	**751 939**

1000 kr

Kortsiktig gjeld	Konsernkonto		Leverandørgjeld		Konsernbidrag		Annen kortsiktig gjeld	
Motpart	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
TrønderEnergi Service AS	10 059	11 201						
TrønderEnergi Nett AS								
Energibygget AS			6 716					
TrønderEnergi Vind Holding AS	28 481							
Ohmia AS	10	24						
Terminalveien 7 Berkåk AS								
Utgard Microgrid AS	4 503	4 579						
TrønderEnergi Kraft AS	464 790	952 265	5 692	1 030				6 652
Sum kortsiktig gjeld	**507 843**	**968 069**	**12 408**	**1 030**	**0**	**0**	**0**	**6 652**

11 Pantstillelser og garantier

1000 kr

Garantier /kausjon stilt overfor	Stilt på vegne av	Garantien gjelder	Beløp	Valuta
Danske Bank	TrønderEnergi Vind Holding	Kausjon	50 000	NOK

TrønderEnergi har negativ pantsettelseserklæring i sine låneavtaler. Alle deltakende selskap i konsernkontoen er solidarisk ansvarlig for trekk.

12 Omsetning

1000 kr

Omsetning	2020	2019
Husleie	15 407	18 066
Arbeid for andre/adm.godtgjørelse	6 750	30 126
Konsernstabtjenester	30	11 003
Gevinst ved salg driftsmidler	126	105
Andre driftsinntekter	277	305
Sum	**22 591**	**59 605**

13 Lån til foretak i samme konsern

1000 kr

Lån til foretak i samme konsern		2020	2019
Rentebærende lån til Usma Kraft AS	Langsiktig	94 167	96 050
Rentebærende lån til Ohmia Retail AS	Langsiktig	4 000	
Rentebærende lån til TrønderEnergi Nett AS	Kortsiktig		
Rentebærende lån til Usma Kraft AS	Kortsiktig		
Sum		**98 167**	**96 050**

14 Andre fordringer

1000 kr

Andre fordringer	Note	2020	2019
Konsernmellomværende	10	12 401	143
Påløpte renteinntekter		378	634
Andre fordringer		24 551	663
Sum		**37 330**	**1 441**

15 Bankinnskudd

Bankinnskuddet på 188 mill har bundne midler i skattetrekkskonto på kr 542.487

TrønderEnergi AS er kontohaver for konsernkontoordningen i Danske Bank. Samlet innskudd/trekk på konsernkontoen er derfor oppført i balansen til TrønderEnergi AS. Deltakernes innskudd/trekk på konto er bokført som en fordring/gjeld på konsernkontoordning. Tilsvarende vil renteinntekt/kostnad knyttet til saldo på konsernkontoordning være en konsernintern renteinntekt/kostnad, mens renteinntekt/kostnad for samlet innskudd/trekk vil være en ekstern renteinntekt/kostnad i TrønderEnergi AS. Alle deltakende selskap er solidarisk ansvarlig for trekk på konsernkontoen.

1000 kr

Konsernkontoordningen	Note	Trekk på konsernkonto	Innskudd på konsernkonto
TrønderEnergi Kraft AS	10		464 790
TrønderEnergi Service AS	10		10 059
Energibygget AS	10	132 753	
Utgard Microgrid AS	10		4 503
Ohmia AS	10		10
Ohmia Charging AS	10	227 580	
Terminalveien 7 Berkåk AS	10	29 644	
TrønderEnergi Vind Holding	10		28 481
Sum		**389 977**	**507 843**

16 Andre avsetninger for forpliktelser

Nåverdi av inngåtte sluttpakke- og førtidspensjonsavtaler innarbeides som engangskostnad på avtaletidspunktet. Forpliktelsen reduseres årlig etterhvert som utbetaling skjer.

Det er gjort avsetninger for tap på fremleiekontrakter og ikke utleide lokaler i hovedkontoret på Lerkendal. Nåverdi av tap på leiekontrakter i leieperioden er innarbeidet som engangskostnad i 2015 og reduseres over gjenværende leieperiode.

1000 kr

Andre avsetninger for forpliktelser	Note	2020	2019
Langsiktige avsetninger - tap på framleiekontrakter eiendom			5 167
Langsiktige avsetninger - omstillingsprosjekt		298	833

17 Annen kortsiktig gjeld

1000 kr

Annen kortsiktig gjeld	Note	2020	2019
Konsernmellomværende	10	12 408	6 652
Påløpte rentekostnader		13 085	38 163
Annet		418	2 603
Sum		**25 911**	**47 419**

18 Sikring

For å tilpasse rentekostnaden i henhold til gjeldende finansstrategi er noen av lånene swappet fra fast til flytende rente. Sikringsinstrument er renteswappene og sikringsobjekt er pålydende verdi på lån. Swappene anses som verdisikring av lån og verdiendring på renteswappene er ikke balanseført. Et lån er swappet fra flytende til fast. Swappen anese som kontantstrømsikring og verdiendring på swappen er ikke balanseført. Ikke balanseført verdi på renteswapper er 15,4 millioner kroner per 31.12.2020. Verdsettelsen er gjort av ekstern bank. Renteswappene har forfall i juli 2021, november 2022, februar 2023 og 2024.

19 Markedsbaserte aksjer, obligasjoner og obligasjonsfond

1000 kr

2020	**Anskaffelseskost**	**Markedsverdi**	**Resultatført verdiendring**
Aksjer	2 227	-3 419	-428
Obligasjoner	6 000	6 589	589
Fondsobligasjoner	51 000	52 092	1 092
Obligasjonsfond	189 446	200 433	2 841
Sum	**248 673**	**255 695**	**4 094**

1000 kr

2019	**Anskaffelseskost**	**Markedsverdi**	**Resultatført verdiendring**
Aksjer	8 634	3 415	4 258
Obligasjoner	20 000	20 226	-63
Fondsobligasjoner	51 000	51 895	864
Obligasjonsfond	188 635	195 659	4 985
Sum	**268 269**	**271 196**	**10 045**

20 Felleskontrollert virksomhet

Tilknyttet selskap	Tensio AS
Anskaffelsestidspunkt	15.06.2019
Forretningskontor	Stjørdal
Stemmeandel	40 %
Andel årets resultat	118 016
Korreksjon forrige års resultat	
Andre endringer	
Sum resultatandel	**118 016**

Inngående balanse 01.01	2 531 004
Årets resultatandel	118 016
Kontantinnskudd	
Tilgang	
Tilbakebetaling kapital	-300 000
Utbetalt utbytte	-114 400
Utgående balanse 31.12	**2 234 620**

Erklæring fra styret og konsernsjef

I henhold til verdipapirhandelloven § 5-5 med tilhørende forskrifter bekreftes det at årsregnskapet for 2019 etter vår beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder. Opplysningene i regnskapet gir et rettvisende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Årsberetningen gir etter vår beste overbevisning en rettvisende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet står overfor.

Trondheim 27. april 2021

Per Kristian Skjærvik styreleder		Ståle Gjersvold konsernsjef
Margrethe Smith	Ingvill Kvernmo	Morten Bostad
Per Olav Monseth	Bård Benum	Rune Jerpstad
Rune Olaisen	Kirsti Welander	Sveinung Susort

Til generalforsamlingen i TrønderEnergi AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert TrønderEnergi AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, kontantstrømoppstilling og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og

- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter

- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til TrønderEnergi AS per 31. desember 2020 og av selskapets resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til konsernet TrønderEnergi AS per 31. desember 2020 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2020. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Fjorårets sentrale forhold ved revisjonen var knyttet til engangshendelse med opprettelsen av nettkonsernet TENSIO AS. Denne vil ikke ha relevans for årets revisjon. Det er også i år engangshendelser som er valgt ut som fokusområder med realisasjon og innløsning av en større aksjepost og foretaksfondsobligasjon.

Sentrale forhold ved revisjonen	Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen
Realisasjon av tilknyttet selskap	
Selskapet hadde en aksjeinvestering i NEAS AS balanseført som tilknyttet selskap. Investeringen ble i 2020 solgt tilbake til NEAS AS og KLP. Vederlag for salget var delvis aksjer NEAS AS eide i TrønderEnergi AS og delvis kontantvederlag. Ledelsen vurderte om delvederlaget i form av aksjer i TrønderEnergi AS skulle føres mot egenkapitalen eller resultatføres. Ledelsen kom til at delverderlaget måtte betraktes som kjøp av egne aksjer som skulle føres som egenkapitaltransaksjon til transaksjonsverdi direkte mot egenkapitalen og ikke over resultatregnskapet. Les mer om transaksjonen i note 7 og 11 til årsregnskapet og i årsberetningen.	Vi innhentet og satte oss inn i avtaleverket for transaksjonen. Vi vurderte den regnskapsmessige klassifiseringen av gevinsten, herunder egenkapitalføringen av delverderlaget i form av egne aksjer, opp mot gjeldende regnskapsregler. Vi kom til samme konklusjon om regnskapsføring som ledelsen. Vi kontrollerte mottatt vederlag mot det kontraktsfestede vederlag. Vi kontrollerte fraregningen av aksjeinvesteringen og den tilhørende gevinstberegningen og ettergikk alle føringer mot egenkapitalen, resultatregnskapet og virkningene som måtte føres over OCI. Noteopplysningene i note 7 og 11 og opplysningene i styrets årsberetning gir hensiktsmessig informasjon om transaksjone i tråd med kravene i regnskapsreglene.
Innløsning av foretaksfondsobligasjon	
Selskapet hadde en balanseført foretaksfondsobligasjon til pålydende 850 MNOK. Etter IFRS er denne klassifisert som del av selskapets aksjekapital. Kreditorene, som i stor grad er norske kommuner, fikk tilbud om å innløse sin andel av foretaksfondsobligasjonen mot å forplikte seg til et bytte i aksjer i TrønderEnergi AS. Tilbudet ledet til at 706 MNOK av pålydende ble innløst til en avtalt kurs på 746 MNOK. Innløsningen er ført som en egenkapitaltransaksjon i konsernet. Pengekravet på 746 MNOK ble deretter omgjort til aksjer i TrønderEnergi AS. Les mer om transaksjonen i note 27, 28 og 30 til årsregnskapet, i oversikt over	Vi innhentet og satte oss inn i avtaleverket for transaksjonen. Vi vurderte de regnskapsmessige virkningene av avtaleverket ved å sammenligne mot relevante regnskapsregler. Vi kom til samme konklusjon om regnskapsføring som ledelsen. Vi gjennomførte deretter nødvendige detaljkontroller for å undersøke om regnskapsføringen var gjennomført i overensstemmelse med de faktiske forhold. Noteopplysningene i note 27, 28 og 30 til årsregnskapet, oversikt over endringer i konsernets egenkapital og årsberetningen gir hensiktsmessig informasjon om transaksjone i tråd med kravene i regnskapsreglene.

endringer i konsernets egenkapital og i årsberetningen.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for konsernregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og på tilbørlig måte opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Trondheim, 27. april 2021
PricewaterhouseCoopers AS

Kjetil Smørdal
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

(5)

Securely signed with Brevio

Signers:

Name	*Method*	*Date*
Smørdal, Kjetil	BANKID_MOBILE	2021-04-27 20:44

This document package contains:

- Closing page (this page)
-The original document(s)
-The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

ÅRS- OG BÆREKRAFTRAPPORT 2020

NTE

Innholdsfortegnelse

Konsernsjefen har ordet 4
Hovedtall for NTE 6
Dette er NTE 8
Konsernledelsen i NTE 12
Våre prinsipper for selskapsstyring 14
Eierstyring og selskapsledelse 16
Bærekraftstyring 21
Årsberetning 26
Resultatregnskap og utvidet resultat konsern 59
Balanse konsern 60
Oppstilling over endringer i egenkapital 63
Kontantstrømoppstilling konsern 64
Noter konsern 66
Resultatregnskap morselskap 97
Balanse morselskap 99
Kontantstrømoppstilling morselskap 101
Noter morselskap 103
Erklæring årsregnskapet og årsberetningen 114
Revisjonsberetning 115

Joachim Brørs Sommerfeldt, elektriker i NTE.

Forside:
Christopher Johan Mark og Espen Sæther er to av elektrikerne som fikk være med på å lyssette Nidarosdomen i Trondheim

På vei mot et klimanøytralt og digitalt Trøndelag

Konsernsjef Christian Stav

Konsernsjefen har ordet

Siden Norge stengte ned 12. mars 2020 har vi måttet lære oss å leve og arbeide på en annen måte. Den nye normalen, usikkerhet om fremtiden, hjemmekontor, og sosial distansering, har forandret både NTE, Trøndelag og Norge. Jeg er stolt over hvordan mine medarbeidere har håndtert krisen. Vi har levert de samfunnskritiske tjenestene kundene våre og samfunnet er helt avhengige av gjennom hele pandemien. På samme tid har vi også evnet å tilpasse og utvikle NTE-konsernet videre. Som de første i Norge lanserte vi videobefaring for elektroinstallasjon, og vi utviklet tjenesten «Fjutt», som gir kundene våre full oversikt over både priser og strømforbruk. De store byggeprosjektene våre, som damprosjektene på Fosenhalvøya og Nye Nedre Fiskumfoss, går etter planen. I tillegg fortsetter den positive trenden for HMS-arbeidet og i 2020 hadde vi det laveste skadefraværet på over 10 år.

Vi gikk inn i 2021 med rekordmange kunder som kjøper strøm, fiberbredbånd og elektrikertjenester fra oss. Vi ble kåret til strømleverandøren med de mest lojale kundene og til landets mest bærekraftige strømleverandør. I tillegg har vi landets mest fornøyde tv- og bredbåndskunder. Dette opplever vi som en tillitserklæring.

Når vi sammen har kommet oss gjennom denne globale krisen, skal vi skape et samfunn som er bedre enn det vi forlot i mars 2020. Vårt framtidsløfte er at NTE skal gjøre Trøndelag klimanøytralt og digitalt. Det både forplikter og motiverer alle som jobber i NTE. Det krever også at vi tar nye tak.

Et klimanøytralt Trøndelag

Skal vi nå ambisjonen om et klimanøytralt Trøndelag, må vi starte utviklingen av nye fornybarprosjekter i vår del av landet allerede i dag. Et framtidig trøndersk nullutslippssamfunn med nye grønne arbeidsplasser krever både en betydelig økt tilførsel av fornybar energi og at vi bruker den strømmen vi har smartere. NTE skal bidra til begge deler.

Grønn omstilling handler derfor ikke om hvem som har de mest ambisiøse klimamålene, men om konkret handling som sørger for at klima-, energi- og industriutvikling gjøres kraftfullt og koordinert. Vi har verktøyene for å bidra til å nå klimamålene; vi skal gjøre det ved å gi samfunnet tilgang til mer fornybar energi og smarte energitjenester, samtidig som vi skaper verdier og arbeidsplasser i Trøndelag. Sammen må vi ha en ambisjon om å gjøre Norge til Europas ledende industrinasjon – basert på fornybar energi.

Digitalt Trøndelag - fiber til hele folket

Pandemien har demonstrert hvor viktig digital infrastruktur og digitale løsninger er for folk flest. Uten et godt utbygd fibernett og gode løsninger hadde vi ikke håndtert denne krisen like bra. Krisen har også tydeliggjort et digitalt klasseskille mellom de som har og de som ennå mangler et lynraskt og stabilt internett. Uten tilstrekkelig nettilgang hjemme, reduseres muligheten til å administrere både jobb, fritid og sosial omgang på nett. Uten tilstrekkelig nettilgang svekkes også konkurranseevnen til lokale bedrifter over hele landet.

EU-kommisjonen har satt et konkret mål om at alle skal ha tilgang til fiber senest i 2030. I Norge har vi alle forutsetninger for å nå et slikt mål. Det samfunnet vi skal skape sammen etter koronaen må legge til rette for digitale løsninger for alle. Vi mener derfor at vi her i landet bør ha en felles ambisjon om at alle hjem, bedrifter og offentlige bygg har fiberbredbånd rett i veggen senest innen 2025.

Vi skal også feie for egen dør

Framtidsløftet vårt handler også om at vi må endre oss selv. Vi har jobbet med bærekraft i over 100 år og i fjor ble vi kåret til landets mest bærekraftige strømleverandør. Likevel ble 2020 et vendepunkt med hensyn til hvordan vi jobber med bærekraft i NTE. For NTE er det viktig at bærekraft er en integrert del av all vår virksomhet – det legger rammer for hvordan vi drifter og utvikler NTE-konsernet. Vi har nå en egen enhet for bærekraft og jobber konkret med å sette et tydelig mål for hva vi skal oppnå. For oss skal bærekraft være et konkurransefortrinn.

Vi har allerede gjennomført en vesentlighetsanalyse som definerer de viktigste områdene for bærekraft for NTE. Det har også tydeliggjort at bærekraft i NTE er noe mer enn å levere fornybar energi, innovative energiløsninger for våre kunder og verdens beste bredbånd. Vi skal også ta vare på og utvikle våre ansatte, vi skal sørge for at vi har en ansvarlig leverandørkjede og vi skal ivareta det biologiske mangfoldet i de områdene vi har aktivitet i. For oss er det også viktig å ha en god dialog med samfunnet rundt oss og god forankring av nye prosjekter som involverer både innbyggere og lokalsamfunn. Denne kunnskapen skal vi bruke som et fundament når vi nå utvikler en egen strategi for bærekraft i NTE-konsernet. Disse målene skal vi åpent rapportere på, og det skal ikke være tvil for omverden hvordan det går med oss.

Vi har nå også offentlig forpliktet bærekraftsarbeidet vårt gjennom å søke om medlemskap i UN Global Compact. Det er en organisasjon vi gleder oss veldig til å være en del av i fremtiden!

Hovedtall

Resultat

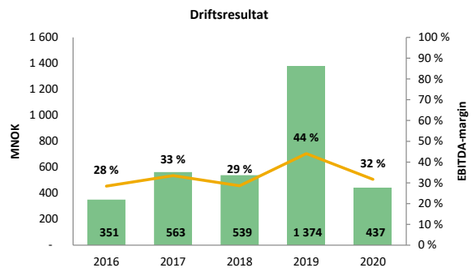

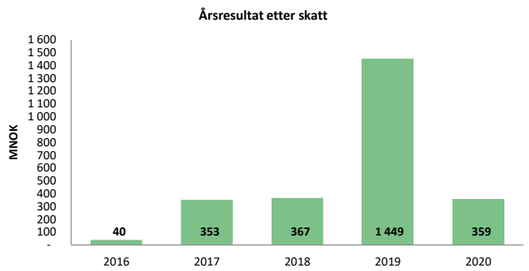

			2020	2019	2018	2017	2016
Resultatregnskapet		**Def**			**IFRS**		
Driftsinntekter		MNOK	**2 222**	3 709	2 765	2 384	2 439
Driftskostnader		MNOK	**1 784**	2 335	2 226	1 821	2 088
EBITDA	1	MNOK	**703**	1 634	790	797	693
Avskrivninger og nedskrivninger		MNOK	**266**	261	251	234	342
Driftsresultat (EBIT)		MNOK	**437**	1 374	539	563	351
Netto finansposter		MNOK	**-17**	-103	-7	-69	-192
Årsresultat før skatt		MNOK	**420**	1 270	532	495	159
Skatt		MNOK	**61**	546	309	291	119
Resultat fra avhendet virksomhet/holdt for salg		MNOK		725	144	149	
Årsresultat etter skatt		MNOK	**359**	1 449	367	353	40
Poster ekskludert fra underliggende drift		**Def**					
IFRS Mer-/ mindreinntekt mv		MNOK	**39**	-51	6	46	-71
Planendring pensjon før skatt		MNOK		98			
IFRS Urealiserte verdiendringer valuta- og kraftkontrakter		MNOK	**-38**	490	-306	46	-162
Engangsposter finansielle eiendeler		MNOK	**32**		285		1
Skatteeffekter poster ekskludert fra underliggende drift		MNOK	**8**	-118	70	-11	58
Resultat fra avhendet virksomhet/holdt for salg		MNOK		692			
Underliggende drift		**Def**					
Salgsinntekter		MNOK	**2 189**	3 219	2 786	2 338	2 672
EBITDA		MNOK	**671**	1 046	811	751	926
Driftsresultat		MNOK	**405**	786	560	517	584
Resultat før skatt		MNOK	**388**	733	553	449	391
Skatt		MNOK	**69**	428	379	280	177
Resultat fra avhendet virksomhet/holdt for salg		MNOK		32	140	114	
Årsresultat		MNOK	**318**	337	313	283	214
Balanse		**Def**					
Totalkapital		MNOK	**9 264**	9 383	9 812	8 802	8 655
Egenkapital		MNOK	**6 094**	5 871	4 508	4 285	3 973
Rentebærende gjeld		MNOK	**1 300**	1 336	3 224	2 990	3 237
Herav: Ansvarlig lån fra eier		*MNOK*			*50*	*100*	*200*
Sysselsatt kapital	2	MNOK	**7 394**	7 207	7 732	7 326	7 210
Frie likviditetsreserver		MNOK	**1 582**	1 602	1 285	1 327	731
Forfall gjeld neste 12 mnd		MNOK	**122**	30	481	81	131
Bankinnskudd, eksklusive bundne midler		MNOK	**573**	609	474	214	23
Kontantstrøm		**Def**					
Netto kontantstrømmer fra driften		MNOK	**452**	1 703	258	853	340
Investering i anleggsmidler	13	MNOK	**660**	410	318	699	818
Innbetalinger fra investeringer i finansielle anleggsmidler		MNOK	**417**	225	545	48	235
Utbetaling fra investeringer i finansielle anleggsmidler		MNOK	**-115**	-31	-433	-18	-43
Betalt utbytte til eier		MNOK	**-67**	-107	-54	-17	-17
Avdrag ansvarlig lån til eier		MNOK		-50	-50	-100	
Betalte renter ansvarlig lån		MNOK		4	8	15	150
Nøkkeltall		**Def**					
EBITDA margin		%	**32 %**	44 %	29 %	33 %	28 %
Avkastning sysselsatt kapital før skatt	4	%	**6,3 %**	18,3 %	8,2 %	8,0 %	3,4 %
Egenkapitalrentabilitet	5	%	**6,0 %**	27,9 %	8,3 %	8,5 %	1,3 %
Egenkapitalandel		%	**65,8 %**	62,6 %	45,9 %	48,7 %	45,9 %
Egenkapitalandel inkl. ansvarlig lån		%	**65,8 %**	62,6 %	46,5 %	49,8 %	48,2 %
FFO	6	MNOK	**617**	1 181	438	547	320
FFO/netto rentebærende gjeld	7	%	**84,9 %**	162,5 %	15,9 %	19,7 %	10,0 %
Netto rentebærende gjeld/EBITDA	8		**1,0**	0,4	3,5	3,5	4,6
FFO rentedekning	9		**15,0**	12,6	5,1	6,5	3,8

Balanse

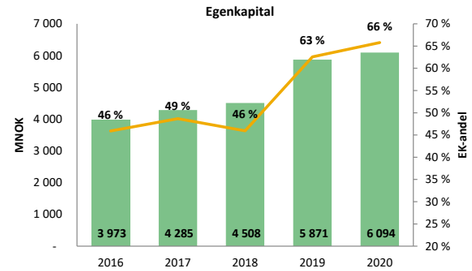

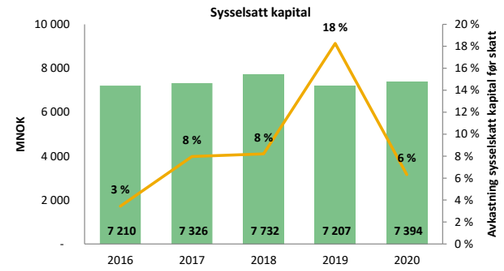

			2020	2019	2018	2017	2016
Energi		**Def**					
EBITDA		MNOK	**332**	785	628	543	393
Faktisk produksjon		GWh	**4 123**	3 967	3 723	4 503	3 549
Normalårsproduksjon		GWh	**3 894**	3 894	3 960	3 853	3 914
Magasinkapasitet		GWh	**2 347**	2 347	2 347	2 347	2 347
Realisert kraftpris		øre/KWh	**18,2**	33,7	33,5	24,1	26,5
Driftskostnader		MNOK	**500**	489	503	496	493
Investeringer		MNOK	**372**	218	133	225	322
Innstallert effekt vannkraft		MW	**897**	897	935	866	866
Innstallert effekt vindkraft		MW				54	54
Nett		**Def**					
Årsresultat etter skatt		MNOK	**117**	798	144	150	167
Herav: Engangseffekt avhendet virksomhet				692			
Energitjenester		**Def**					
EBITDA		MNOK	**45**	28	13	50	30
EBITDA-margin		%	**9,3 %**	2,5 %	1,2 %	7,2 %	4,8 %
Antall kunder	11		**82 200**	80 000	73 400	68 300	66 600
Strømsalg		GWh	**2 086**	2 126	1 984	1 917	1 887
Telekom		**Def**					
EBITDA		MNOK	**207**	196	186	158	148
EBITDA-margin		%	**37,9 %**	40,1 %	42,0 %	39,3 %	40,5 %
Investeringer		MNOK	**242**	177	168	154	197
Antall kunder	12		**58 000**	53 000	48 000	42 400	39 200
Antall solgte kontrakter			**12 299**	7 602	3 319	3 506	4 552
Elektro		**Def**					
EBITDA		MNOK	**17**	50	19	8	9
EBITDA-margin		%	**4,1 %**	12,7 %	5,1 %	2,7 %	3,2 %
Ordrereserve		MNOK	**101**	59	85	39	46
Utvalgt bærekraftsinformasjon		**Def**					
H1,personskader med fravær pr. mill arbeidstimer			**2,2**	5,8	6,3	7,1	4,1
H2, personskader uten fravær pr. mill arbeidstimer			**4,5**	8,1	14,1	9,4	4,9
Sykefravær %		%	**4,5 %**	4,9 %	3,5 %	4,5 %	4,0 %
Kvinneandel %		%	**16 %**	15 %	13 %	12 %	12 %

Definisjoner

1. Driftsresultat før avskrivninger og nedskrivninger
2. Egenkapital + rentebærende gjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser)
3. Likviditetsendring i langsiktig fordring ved kapitaloverføring i form av gjeld til tilknyttede selskaper
4. (Resultat før skatt + rentekostnader)/Gjennomsnittlig sysselsatt kapital
5. Årsresultat / Gjennomsnittlig egenkapital (eksklusive ansvarlig lån)
6. FFO (Funds From Operations): EBITDA - netto finanskostnader - betalbar skatt
7. FFO/(Rentebærende gjeld – Kontanter, bankinnskudd)
8. (Rentebærende gjeld – Kontanter, bankinnskudd)/EBITDA
9. FFO/rentekostnader
10. Levert forbruk til nettområde
11. Totalt, bedrift og privat, i og utenfor Nord-Trøndelag
12. Felt, borettslag og bedrift
13. Tilgang varige driftsmidler + immaterielle eiendeler

Dette er NTE

Vi gjør Trøndelag klimanøytralt og digitalt

NTEs kjernevirksomhet er organisert i fire forretningsområder: Energi, Energitjenester, Telekom og Elektro. Morselskap er Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS (NTE). I tillegg eier vi 40 % av strømnettselskapet Tensio.

NTEs kjerneverdier er åpen, nær og pålitelig. Når vi jobber for å virkeliggjøre framtidsløftet, legger vi disse til grunn. Dette innebærer at vi skal være åpne for endring og nye løsninger, at vi skal kjenne trøndernes behov i det grønne skiftet og at vi skal være til å stole på.

En ting er å snakke, å gjøre er en helt annen sak. Vi vet at endring krever konkrete handlinger. Slik skal forretningsområdene våre virkeliggjøre framtidsløftet vårt:

Energi

Energiproduksjonen vår skal sikre tilstrekkelig tilgang til fornybar energi i det klimanøytrale Trøndelag. Forretningsområdet består av det heleide selskapet NTE Energi AS, som har produksjonsanlegg for vannkraft i flere kommuner i Trøndelag. Selskapet er også medeier i vannkraftanlegg i Nordland og i Sverige. NTE Energi produserer i dag fornybar energi tilsvarende behovet til 500 000 mennesker. Selskapet har flere store energiprosjekter, både under bygging og planlegging.

Energitjenester

Gjennom forretningsområdet Energitjenester skal vi gjøre det mulig for trønderske hjem og bedrifter å bli en del av det grønne skiftet. Fremtidens energikunder er forskjellige fra dagens på flere viktige områder. De produserer ofte energi selv, og ønsker å kombinere dette med smart kjøp av energi. Energisparing og helhetlige bærekraftige energiløsninger som setter kundens behov i sentrum vil bli viktigere. Kundebasen er 82 000 husstander og bedrifter, noe som tilsvarer mer enn 200 000 enkeltbrukere.

Telekom

Tilgang til raskt internett er like grunnleggende som tilgangen til strøm, vann og veg. Forretningsområdet Telekom arbeider for å gi alle trøndere tilgang til digital infrastruktur i verdensklasse. Markedsområdet

har 58 000 fiberkunder, noe som tilsvarer mer enn 130 000 enkeltbrukere. NTE eier også 50 % av Nordvest Fiber AS, som har 10 000 kunder på Nord-Vestlandet. NTEs telekomvirksomhet vokser raskt og arbeider aktivt for at alle skal få fiber – både i tettbygde og mer spredtbygde strøk.

Elektro

Virksomheten drives gjennom det heleide selskapet NTE Elektro, og ambisjonen er at selskapet skal være den ledende leverandøren av kompetansetjenester mot det fullelektriske og digitale Trøndelag. NTE Elektro er, med sine 250 installatører og mer enn 25 000 kundebesøk årlig, den største elektrovirksomheten i Trøndelag.

Nett

Forretningsområdet Nett omfatter deleierskapet i Tensio AS. Strømnettselskapet Tensio skal muliggjøre det grønne skiftet gjennom å bygge og drifte fremtidens integrerte og effektive energisystem.

Virksomheten er underlagt myndighetskontroll av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Direktoratet fastsetter regulatoriske og økonomiske rammer for nettvirksomheten.

538
ANSATTE I NTE

Produsert
FORNYBAR ENERGI
4 123 GWh

58 000 fiberkunder
Fiber fra NTE
over hele Trøndelag

6 millioner
TILBAKE
til samfunnet i form av
sponsing

Omsetning
2 222 MNOK

82 200
STRØMKUNDER

2 fraværsskader
- det laveste antall
på over 10 år

14 tonn
CO_2 ekvivalenter
per million kroner
i omsetning

Regionale inntektsvirkninger
av verdiskapning
1 128 MNOK

Grunnlag for **1390**
arbeidsplasser i regionen

Tidslinje: 1900 - 1999

1919

Nord-Trøndelag Elektrisitesverk opprettes

1923

NTE åpner sin første kraftstasjon i Follafoss

NTE starter installasjonsvirkomhet og salg av komfyrer

1938

NTE overtar flere kommunale elektrisitets- og kraftverk i Nord-Trøndelag

1946

Nedre Fiskumfoss kraftstasjon settes i drift

1969

NTE blir fylkesdekkende

1976

Øvre Fiskumfoss kraftverk settes i drift

1989

Kraftverkene i Meråker overtas

1990/94

Internasjonale oppdrag og bistandsprosjekter

1991

Norges første vindmøllepark på Husfjellet settes i drift

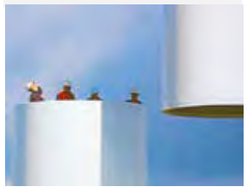

1999

NTE Alianse på plass i Trondheim

NTE innfører måleravlesing via internett

2005

NTE Bredbånd AS etablert

Ny kraftstasjon åpnes i Follafoss

2010

NTE etablerer bygdefiberprosjektet

2011

Uvær i Trøndelag. Ekstremværene Hilde og Ivar, slår inn over Trøndelag og mange mister strømmen

2012

Ytre Vikna vindmøllepark åpnes.

EV Power åpner sin første hurtigladestasjon i Trøndelag

2014

Nasjonalt samarbeid om innføring av smarte strømmålere starter.

2015

Samfunnets behovet for bredbåndskapasitet dobles gjennom året.

NTE vedtok å bygge Storåselva kraftverk og arbeider videre med planer for ny kraftstasjon i Nedre Fiskumfoss og Byafossen.

2017

Kraftproduksjonen ble rekordstor med 4,5 TWh.

NTE overtok bredbåndsselskapet Neanett AS i Selbu

2018

Investeringsbeslutning på 1000 MNOK for ny kraftstasjon i Nedre Fiskumfoss

Kraftverkene i Storåselva og i Byafossen ble satt i drift.

Ny dam på Namsvatnet

2019

NTE feiret 100 år med egen jubileumsbok.

Nettkonsernet Tensio ble etablert.

Byggingen av den nye kraftstasjonen i Nedre Fiskumfoss starter.

2020

NTE opplevde betydelig kundevekst, særlig sør i Trøndelag.

Til tross for covid-19 leverer NTE et solid resultat og utvikler konsernet videre.

Satsning på energitjenester etableres

2000 - 2020

Konsernledelsen i NTE

Christian Stav
Konsernsjef

Christian Stav (1968) er konsernsjef i NTE. Han er utdannet siviløkonom, statsautorisert revisor, autorisert europeisk finansanalytiker og Master of Business Administration fra NHH.

Stav er styreleder i NTEs datterselskaper NTE Energi AS, NTE Marked AS og NTE Elektro AS.

Inge Bartnes
Konserndirektør Mennesker, kommunikasjon og bærekraft

Inge Bartnes (1970) er konserndirektør for Mennesker, kommunikasjon og bærekraft. Han er utdannet statsviter. Bartnes er styremedlem i Tensio AS, som er eid 40% av NTE.

Kenneth Brandsås
Konserndirektør Energi

Kenneth Brandsås (1969) er konserndirektør for Energi. Han er utdannet sivilingeniør elkraftteknikk fra NTH og Master of Management fra BI.

Odd-Eirik Grøttheim
Konserndirektør Telekom

Odd-Eirik Grøttheim (1979) er konserndirektør for Telekom, som omfatter fiberbasert bredbånd og digitale tjenester. Han er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI og har en Master of Business Administration (MBA) fra Handelshøyskolen i Stockholm. Grøttheim er styreleder i Nordvest Fiber AS, som er eid 50 % av NTE.

Astrid von Heimburg
Konserndirektør Strategi og analyse

Astrid von Heimburg (1985) er konserndirektør for Strategi og analyse. Hun har en Master i teknologi/sivilingeniør innen Industriell økonomi og teknologiledelse fra NTNU. von Heimburg er styremedlem i Nordvest Fiber AS, som er eid 50 % av NTE.

Svein Olav Munkeby
Konserndirektør Energitjenester

Svein Olav Munkeby (1967) er konserndirektør for Energitjenester, med ansvar for kraftomsetning og energitjenester. Han har i tillegg også ansvaret for kundeutvikling i NTE-konsernet. Han er utdannet elektroingeniør, bedriftsøkonom og har en Mastergrad i strategi, forretningsutvikling og innovasjonsledelse fra NTNU. Munkeby er styremedlem i NTE Elektro AS.

Odd Terje Rygh
Konserndirektør Virksomhetsstyring og forretningsstøtte

Odd Terje Rygh (1971) er konserndirektør for Virksomhetsstyring og forretningsstøtte. Odd Terje er utdannet siviløkonom fra Universitetet i Växjö, University of Central England og UiA, og innehar også en mastergrad MsC. Rygh er styremedlem i NTE Energi AS.

Astrid Svarva
Konserndirektør Teknologi og digitalisering

Astrid Svarva (1987) er konserndirektør for Teknologi og digitalisering. Hun har en master i teknologi/sivilingeniør i Energi og miljø fra NTNU. Svarva er styremedlem i NTE Energi AS.

Svein Erik Svarte
Konserndirektør Elektro

Svein Erik Svarte (1962) er konserndirektør for Elektro, som omfatter installasjonsvirksomheten i NTE. Han er utdannet elektroinstallatør og har tilleggsutdanning innen HR og organisasjonsutvikling med arbeidsrett som fordypningsområde.

Våre prinsipper for selskapsstyring

Prinsippene for selskapsledelse beskriver rollene og samhandlingsmodellen for styring og ledelse av de enkelte selskapene i konsernet. Helhetlig risikostyring gir retningslinjer for hvordan selskapet kontrollerer usikkerhet knyttet til fremtidig utvikling og måloppnåelse. Internkontroll er en del av helhetlig risikostyring og skal sikre tilfredsstillende risikovurdering, pålitelig ekstern regnskapsrapportering og overholdelse av gjeldende lover og regler. Risikostyringen i NTE er en integrert del av forretningsaktiviteten i de enkelte selskapene som kartlegger og følger opp sitt risikobilde. Samlet risiko for hele NTE blir overvåket på konsernnivå.

Helhetlig styringsmodell, nivåer og styringsdokumenter

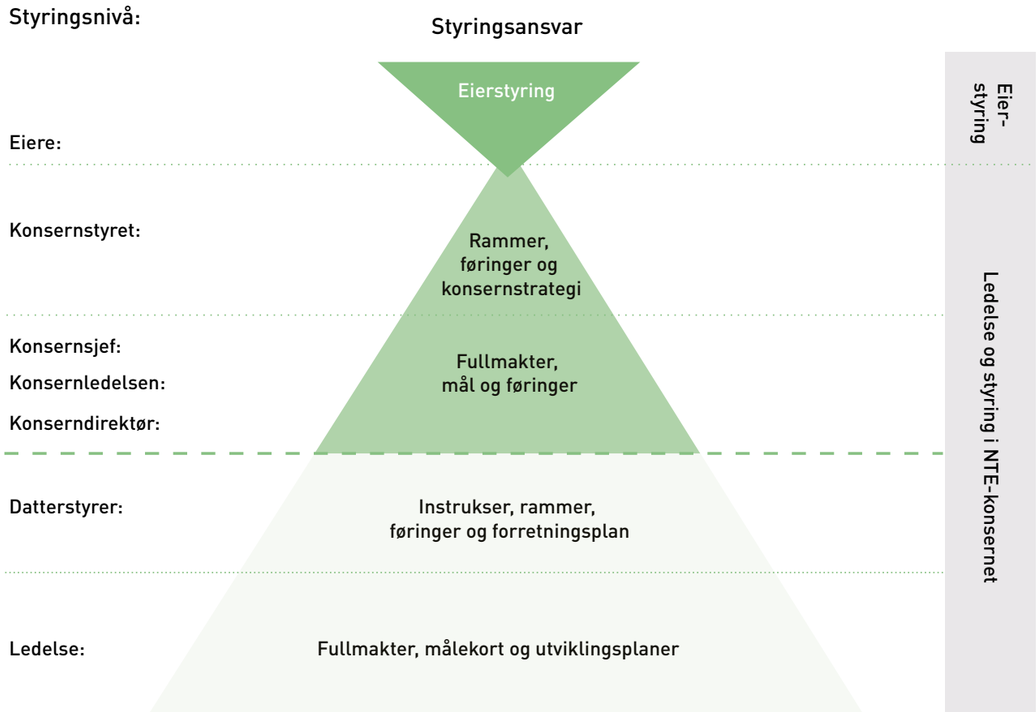

Selskapsstyringsmodell NTE

Torill Myrslo Hoseth

Da kantina måtte stenge på grunn av covid-19, sto Sally og Torill i fare for å bli permitert. For å beholde de ansatte i arbeid, ble de satt til andre oppgaver i organisasjonen. Blant annet deltok de i rivearbeid på kontoret i Steinkjer.

Eierstyring og selskapsledelse

Styret i NTE AS

Det er etablert en styreinstruks for konsernstyret. Konsernstyret består av syv medlemmer. Inntil en tredjedel, men minst to styremedlemmer med varamedlemmer, velges blant selskapets ansatte. I tillegg kan én observatør med tale- og møterett velges til styret blant selskapets ansatte.

Styrets oppgaver reguleres av aksjeloven og andre relevante lover, selskapets vedtekter og en styreinstruks. Styret ansetter konsernsjef, og har utarbeidet instruks og fullmakter for konsernsjefen. Medlemmer av styret mottar godtgjørelse i henhold til den enkeltes rolle, og styremedlem menes godtgjørelse er ikke resultatavhengig. Ingen av styremedlemmene har avtale om pensjonsordning eller etterlønn fra selskapet, utover de avtaler som ansattrepresentantene har som del av sitt ansettelsesforhold i konsernet. Infomasjon om godtgjørelser utbetalt til styret er presentert i egen note i årsregnskapet.

Jon Håvard Solum
Styreleder

Jon Håvard Solum (f. 1966) ble valgt til styreleder i NTE i 2018 og hadde vært nestleder siden 2007. Han er utdannet sivilagronom og jobber i dag som administrerende banksjef i Grong Sparebank. Solum er tidligere rådmann i Høylandet kommune, soussjef i SND (nå Innovasjon Norge) og rådgiver hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (1990 – 1994).

Eli Arnstad
Nestleder

Eli Arnstad (f. 1962) ble valgt til nestleder i 2018. Eli Arnstad er Cand. Mag. i økonomisk administrative fag fra HiNT og Universitetet i Oslo. Hun er ansatt som banksjef i SMN med samfunnsutbytte og samfunnskontakt som ansvarsområde. Arnstad har tidligere drevet eget konsulentselskap (2008-2012), vært adm.dir. i Enova (2001-2007) og daglig leder for Stiklestad Nasjonale Kultursenter (1999-2000). Hun satt i styret i Vattenfall AB fra 2008 til 2015.

Gunnar Robert Sellæg
Styremedlem

Gunnar Robert Sellæg (f. 1973) kom inn i NTEs styre i 2018. Han er utdannet sivilingeniør fra NTNU og er i dag investor og partner i Spring Capital Polaris, som han var med å etablere i 2017. Sellæg har tidligere hatt lederroller i ulike selskaper, blant annet produktdirektør (CPO) i Telenor Group (2012-2017), CEO i Aspiro AB og WiMP Music (2006-2012), samt diverse jobber i Schibsted, bl.a. daglig leder for Aftenposten Multimedia (2000-2006). I tillegg sitter Sellæg som styreleder og styremedlem i flere norske teknologiselskaper.

Øyvind Skogvold
Styremedlem

Øyvind Skogvold (f. 1966) kom inn i NTEs styre i 2020. Han er utdannet sivilingeniør innen teleteknikk fra NTNU og har også utdanning innen pedagogikk og ledelse. Skogvold var inntil 2020 direktør for Trøndelag Forskning og Utvikling, som fra og med 2021 har fusjonert med SINTEF. Han er nå forskningsleder i SINTEF. Han har også erfaring fra Kongsberg Defence, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Nord-Trøndelag fylkeskommune, samt eget konsulentselskap.

Bodil Vekseth
Styremedlem

Bodil Vekseth (f. 1961) kom inn i NTEs styre i 2020. Hun har en mastergrad fra Handelshøgskolen i København. Vekseth har vært leder i Steinkjer Næringsselskap siden 2009. Hun har erfaring som personalleder i Øverbygg, flere stillinger i kommunenes interesseorganisasjon KS og Oslo kommune. Hun har også erfaring fra styreverv innen ulike bransjer.

Bjørn Helmersen
Ansattvalgt styremedlem

Bjørn Helmersen (f. 1969) kom inn i styret som ansattvalgt i 2008. Han er utdannet elektriker og var i perioden 2005-2015 heltidstillitsvalgt i NTE Klubb i EL&IT-forbundet, de siste årene som hovedtillitsvalgt. Han har jobbet i NTE siden 1987. Han var styremedlem i NTE Elektro AS i to år før han ble valgt inn i NTEs konsernstyre.

Gunnar Walleraunet
Ansattvalgt styremedlem

Gunnar Walleraunet (f. 1958) kom inn i styret som ansattvalgt i 2014. Gunnar Walleraunet er prosjektleder ved NTE Elektros markedsområde Levanger.

Andre Richardson
Ansattvalgt observatør

Andre Richardson (f. 1976) kom inn i styret som ansattvalgt observatør i 2020. Richardson har utdannelse fra Macquarie University i Sydney innen Applied Finance og gjennomfører nå en Executive Master of Management in Energy ved BI Oslo og IFP School. Han er ansatt som trader i NTE Energi AS.

General- og bedriftsforsamling

Generalforsamling avholdes av eierne. Eierne er kommunene i det tidligere Nord-Trøndelag.

Selskapets bedriftsforsamling består av 18 medlemmer; 12 valgt av eierene og 6 av NTEs ansatte. Bedriftsforsamlingas oppgaver reguleres av aksjeloven, herunder valg av styre og uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til resultatregnskap og balanse.

Eiermeldingen klargjør eierkommunenes overordnede formål med eierskapet i NTE-konsernet, og denne gir føringer for konsernets strategiske valg og videre utvikling. Eiermøtet er et forum der alle aksjonærene møter. Formålet med eiermøtet er å skape en arena der aksjonærene utveksler informasjon og synspunkter med hverandre og med selskapet, og i tillegg koordinerer eierskapet i selskapet. Eiermøtet velger et arbeidsutvalg bestående av tre medlemmer. I 2020 var dette ordfører i Inderøy kommune; Ida Stuberg, ordfører i Namsos kommune; Arnhild Holstad og ordfører i Røyrvik kommune; Hans Oskar Devik. Arbeidsutvalget fungerer som et sekretariat for eiermøtet og lederen av arbeidsutvalget skal fungere som aksjonærenes kontaktperson mot selskapet.

Selskapskapital og utbytte

Pr. 31. desember 2020 var konsernets egenkapital NOK 6094 millioner kroner, det vil si en egenkapitalandel på 66 %. Konsernets utbyttepolitikk gjenspeiler intensjonen om at eier skal få avkastning gjennom utbetaling av utbytte. Premisser for utbetaling av fremtidig utbytte vil blant annet være avhengig av konsernets strategiske prioriteringer, forventet kontantstrømutvikling, investeringsplaner, finansieringsbehov og hensiktsmessig økonomisk fleksibilitet og gjeldsbetjeningsevne.

Helhetlig risikostyring

Årlig foretas det en gjennomgang av konsernets risikoområder, der det etableres en oversikt over de mest kritiske. I denne gjennomgangen har konsernledelsen og konsernets styre en gjennomgang for å identifisere nye og eksisterende risikoer, og hvordan vi skal håndtere risiko knyttet til NTEs forretning. Dette er viktig for vårt arbeid med verdiskaping, og er en integrert del av NTEs ledelses- og virksomhetsstyringsmodell. Først behandles det av konsernledelsen, deretter behandles og godkjennes gjennomgangen i styret. Hvert kvartal revideres risikobildet for selskapene, mens man rapporterer månedlig i form av en risikoradar på hendelser og forhold som kan påvirke risikobildet på sikt.

RAMMEBETINGELSER

- **Miljø og klima**
  - Klimapolitikk
- **Regulering**
  - EUs energilovgivning
  - Vann- og vindkraftkonsesjoner
  - Nettregulering
  - Fiber
- **Skatter og avgifter**
- **Finansiering**
  - Kapitaltilgang
  - Kraftpris

MARKED

- **Kundepreferanser**
  - Endringer i energisystemet
  - Nye forretningsmodeller/ inntektsmuligheter
  - Ny tekonologi/digitalisering
  - Omdømme
- **Konkurranseintensitet**
  - Strukturendringer
  - Allianser
  - Nye aktører

ORGANISASJON

- **Endringsvilje**
  - Strategiforankring/ endringsforståelse
  - Vektsambisjon og lønnsomhet
- **Gjennomføringskraft**
  - Kompetanse
  - Tempo og fleksibilitet
  - Engasjerte medarbeidere
  - Ledelse
- **Drift**
  - HMS
  - IKT-sikkerhet
  - Oppetid/ forsyningssikkerhet
  - Kostnadseffektivitet

Definert risikobilde i NTE som vedtatt av konsernets styre.

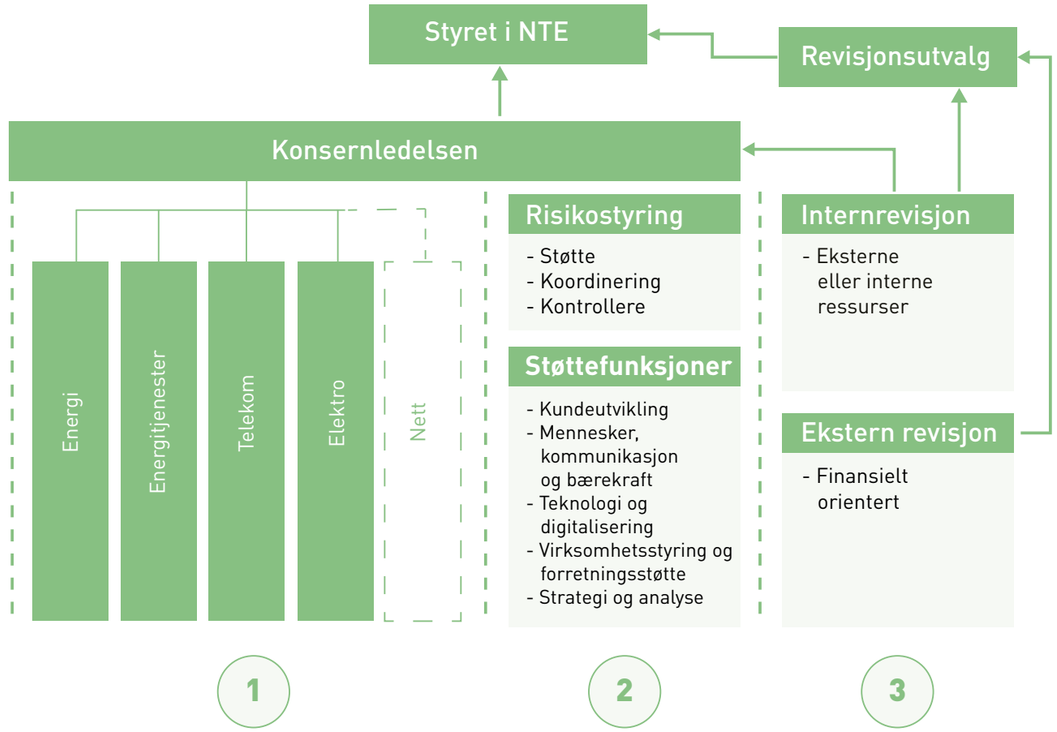

Styringsstruktur for risiko i NTE.

Konsernets systemer for risikostyring er inndelt i strategisk, operasjonell, regulatorisk og finansiell risiko. Strategisk risiko er relatert til de strategiske valgene NTE gjør. Operasjonell risiko er risiko forbundet med NTEs aktiviteter, herunder relatert til drift og vedlikehold, prosjekt, ytre miljø, omdømme og personrisiko. Regulatorisk risiko er risiko relatert til reguleringen av NTEs virksomhet, samt endringer i ytre rammebetingelser. Finansiell risiko er relatert til finansiering av NTEs virksomhet og bevegelse i finansielle instrumenter. Gjennom konsernets konsepter og systemer integreres risikobildet til en helhet.

NTE benytter en tredeling med hensyn til roller og ansvar i styringssystemet. Prosess-, risiko- og kontrolleiere (1) befinner seg i selskapene. Selskapene har primæransvaret for å identifisere, kontrollere og rapportere risiko. Risiko skal rapporteres internt i de enkelte selskapene og videre til konsernledelsen i henhold til konsernets rammeverk for risikostyring.

Andre forsvarslinje (2) består av støttefunksjoner i selskapene og i konsernstab, som både skal understøtte forretningsledelsen og utøve kontroll.

Tredje forsvarslinje (3) består av en uavhengig bekreftelsesfunksjon som skal gi styret og revisjonsutvalget informasjon om hvorvidt risiko styres i samsvar med de forutsetninger som styret har etablert. Internrevisjonen gir styret en uavhengig vurdering av robustheten i modellen ved å gjennomføre direkte kontroller av førstelinjen og evaluering av kontrollene i andrelinjen.

Revisjon, varsling og internkontroll

NTE har etablert internrevisjon som bistår styret, revisjonsutvalget, konsernledelsen og resultatområdene med en uavhengig vurdering av konsernets risikokontroll. Internrevisjon benytter eksterne eksperter til sine revisjonsprosjekter. Den årlige revisjonsplanen besluttes i revisjonsutvalget. Styret i NTE har etablert et revisjonsutvalg, bestående av tre av styrets medlemmer.

Ekstern revisor velges av generalforsamlingen, og er ansvarlig for finansiell revisjon av morselskapet, konsernet og datterselskapene. NTE har en konsernavtale med KPMG som benyttes av alle datterselskap til den lovpålagte revisjonen.

Internkontrollen i konsernet og datterselskapene er dokumentert gjennom styrende dokumenter som er gjort tilgjengelig for alle ansatte.

Etikk og integritet

For at NTE skal opprettholde tilliten hos kunder, leverandører og i samfunnet ellers, skal alle som jobber for NTE overholde samfunnets lover og regler og etterleve en høy etisk standard. Den etiske plattformen, som ansatte i 2020 fikk opplæring i, skal bidra til å hindre brudd på konkurranselovgivning, økonomisk utroskap, korrupsjon, inhabilitet og andre uetiske handlinger. Sammen med konsernets verdier danner etisk plattform rammen for virksomheten. Målgruppen er ansatte, medlemmer av styret i NTE og konsernets datterselskaper, og andre som opptrer på vegne av NTE. NTE krever at alle som opptrer på konsernets vegne holder en høy etisk standard. Det forventes også at samarbeidspartnere har etiske standarder som er forenlige med konsernets. Konsernet ivaretar organisasjonens evne til å følge vedtatte etiske retningslinjer gjennom etablerte rutiner for internkontroll og varsling. Ansatte har plikt til å varsle om kritikkverdige forhold, og NTE har prosedyrer som sikrer at varsling ikke har negative konsekvenser for den som varsler. De rapporterte sakene vurderes på grunnlag av sakens karakter og alvorlighetsgrad og følges opp i samsvar med konsernets etablerte prosedyrer.

Marit Gystøl ble ansatt som leder for bærekraft i 2020.

Bærekraftstyring

Selv om vi i har jobbet med bærekraft i mange år, ble likevel 2020 et vendepunkt med hensyn til hvordan vi jobber med bærekraft i NTE. For at bærekraft skal bli den konkuransefordelen NTE ønsker, ville vi vite mer om retningen NTE skal ha på bærekraftsatsningen. Derfor inviterte vi våre nøkkelinteressenter til å delta i en vesentlighetsvurdering for bærekraft. Denne prosessen forankret vi internt med en arbeidsgruppe med representanter på tvers av konsernet og workshops, både med arbeidsgruppen og konsernledelsen. Vesentlighetsmatrisen ble endelig vedtatt av konsernledelsen i mars 2021. I tråd med FNs bærekraftsmål viste vesentlighetsvurderingen at bærekraft i NTE er mye mer enn fornybar energi, fiber og smarte energiløsninger; Det er også å ivareta ansattes helse og sikkert og gi dem muligheter til utvikling, sikre en ansvarlig leverandørkjede, ha en god samfunnsdialog, sikkerhet og beredskap i operasjoner og å ta hensyn til det biologiske mangfoldet i områdene vi opererer i. Det handler om hvordan vi driver NTE i dag, og om hvordan vi utvikler konsernet. Kunder skal velge oss på grunn av det arbeidet vi gjør med bærekraft.

I arbeidet fremover skal vi bruke kunnskapen fra vesentlighetsvurderingen til å utarbeide og implementere bærekraft som en integrert del av konsernets strategi. Vi skal sette oss tydelige mål som er i tråd med FNs bærekraftsmål og vi skal etablere nøkkelindikatorer for å måle fremgang.

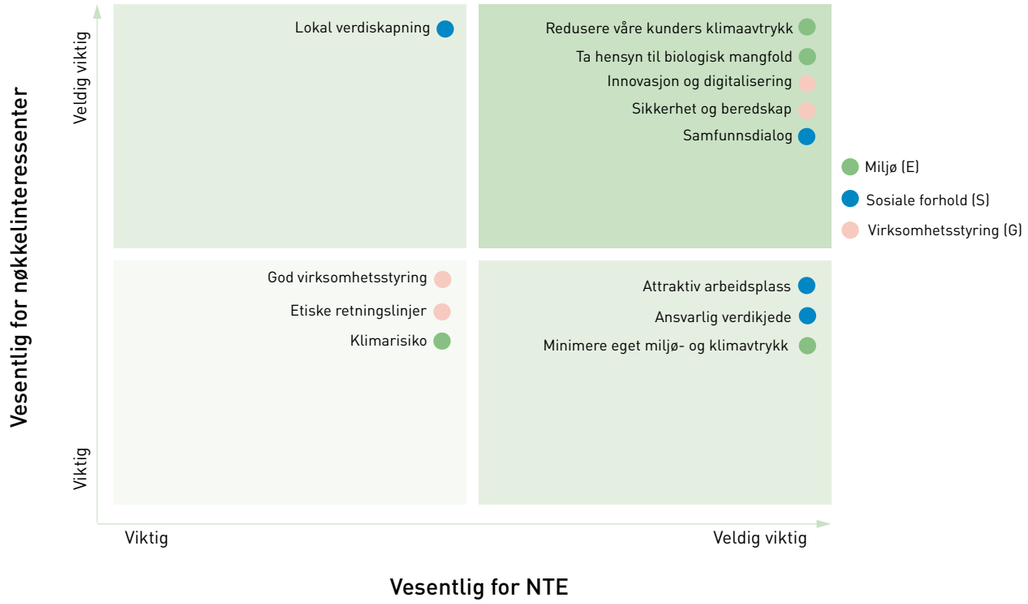

Vesentlighetsmatrise for bærekraft i NTE

Våre vesentlige bærekraftsaspekter

I vesentlighetsvurderingen var det følgende aspekter som fremsto som de mest vesentlige for oss og våre nøkkelinteressenter.

Redusere klimavtrykk

NTE skal gi kundene tilgang til lokal fornybar energi og effektive energiløsninger, slik at vi bidrar til at de reduserer sine klimagassutslipp. Vi skal bidra til å realisere 1,5 -gradersmålet ved å utvikle enda flere lønnsomme energiprosjekter basert på fornybare energikilder. Dette innebærer å utvide produksjonen av vannkraft gjennom nye produksjonsanlegg, i egen regi eller sammen med andre. I tillegg vil vi også fortsette den langsiktige jobben med å øke kraftproduksjonen gjennom rehabilitering av eksisterende anlegg. Vi skal også utvikle prosjekter med energikilder som hydrogen, sol- og vindkraft. Vi mener at hydrogen vil være en viktig energikilde for fremtidens transportbehov til sjøs og på land, og det vi skal være med på å tilrettelegge for. Hydrogensatsingen er presentert mer detaljert i kapittelet Innovasjon og digitalisering.

Vi skal lede med et godt eksempel, derfor tar vi ansvar for å minimere vårt eget miljø- og klimaavtrykk. NTE skal være klimanøytrale i 2030, og vi skal redusere både de direkte og de indirekte klimautslipp. Vi anerkjenner at for å oppnå målet om økt energiproduksjon, vil vi være nødt til å bygge infrastruktur. Investeringer i bygg- og anleggsaktivitet er den viktigste driveren i de indirekte utslippene våre, men vi skal søke å minimere disse utslippene i størst mulig grad. For oss er korrekt avfallshåndtering en selvfølge, og vi sorterer og leverer næringsavfall i henhold til de forskrifter og retningslinjer som eksisterer. Vi skal sørge for at gjennomtenkte innkjøpsprosesser i hele konsernet bidrar til å minimere den mengden avfall vi selv er med på å skape, og i 2021 skal vi revidere vår innkjøpspolicy med hensyn til oppfølging av leverandører.

NTE er sertifisert etter standarden ISO 14001 – miljøledelse og det skal vi fortsette med i fremtiden.

Innovasjon og digitalisering

Digitalisering er viktig for utvikling, og for å fremme bærekraftig vekst gjennom forbedrede prosesser. Vi skal gi Trøndelag tilgang til høykvalitets fiber, og på den måten bidra til å bygge viktig infrastruktur og legge til rette for effektive digitale løsninger i trønderske hjem, bedrifter og virksomheter. Vi skal levere innovative, smarte og pålitelige løsninger og tjenester til privat- og bedriftskunder slik at vi bidrar til at de kan nå sine ambisjoner for FNs bærekraftsmål.

Gjennom innovasjon og digitalisering bygger vi smarte hjem, byer og kommuner.

Ta hensyn til biologisk mangfold

Å ta hensyn til naturmangfold handler for oss om å være bevisst når det bygges. Vi anerkjenner at utbygging av infrastruktur i naturen kan medføre en negativ innvirkning på det biologiske mangfoldet lokalt, og derfor søker vi alltid å ivareta både arter og økosystem i de områdene vi opererer i. Vi gjennomfører forbedrende miljøtiltak der det er behov, f.eks. har vi utsetting av fiskeyngel og vi tilrettelegger med innovative løsninger for å skape et så naturlig vannmiljø som mulig i forbindelse med vannkraftutbygginger.

Attraktiv arbeidsplass

De ansatte er vår viktigste ressurs. Å være en attraktiv arbeidsplass handler for oss blant annet om å tiltrekke seg riktige ansatte. Vi skal ha en trygg arbeidsplass og et godt arbeidsmiljø og våre ansatte skal ha mulighet til å utvikle seg. Vi er klar over at NTE er i en bransje som tradisjonelt har vært mannsdominert, derfor har vi særlig fokus på å sikre mangfold og likestilling i hele konsernet. I 2021 skal vi gjennom et mangfoldsprosjekt analysere hvor vi tidligere ikke har lyktes, hva vi trenger i fremtiden samt sette oss nye og ambisiøse mål for hvordan sammensetningen av både ansatte- og ledergrupper skal se ut i fremtiden.

I NTE kommer de ansattes sikkerhet alltid først, og vi jobber systematisk med helse og sikkerhet for hele konsernet, og det skal vi fortsette med. Våre ansatte skal alltid komme hele hjem – hver dag.

Ansatte fra NTEs kundesenter feirer utmerkelsen for beste kundeservice i Norge for tiende år på rad.

Magnus Fraser er elektriker i NTE, her på jobb for å montere gatelys i Trondheim.

Sikkerhet og beredskap

NTE skal levere fornybar energi, fiberbredbånd og relaterte tjenester som tilfredsstiller kundenes og samfunnets krav til forsyningssikkerhet, kvalitet og trygg bruk. Det er kritisk for både oss og samfunnet at vi sørger for forsyningstrygghet, derfor er sikkhet og beredskap alltid høyt på agendaen for oss. Dammer og kraftstasjoner kan utgjøre en fare for samfunnet om ikke sikkerheten tas på alvor. Våre kraftanlegg kan også føre med seg alvorlige skader på natur og miljø om vi ikke tar sikkerhet på alvor, og vi minimerer risiko for uønskede hendelser ved å alltid overholde sikkerhets- og beredskapskrav, både de kravene vi setter for oss selv og de som er pålagt fra myndighetene. I tilligg til sikring av kritisk infrastruktur er vi påpasselig med tydelig merking og kommunikasjon mot relevante målgrupper og vi legger til rette for trygg ferdsel langs regulerte vann.

Et annet aspekt ved sikkerhet og beredskap, er IKT-sikkerhet. Dette henger tett sammen med sikring av samfunnskritisk infrastruktur, og NTE har etablert en egen policy for IKT-sikkerhet for både å sikre system og forplikte ansatte.

Samfunnsdialog

Gjennom kommunenes eierskap i konsernet, eies NTE indirekte av innbyggerne i nordre del av Trøndelag. Dette eierskapet er en tydelig forpliktelse for oss om å ivareta samfunnets interesser når vi planlegger og utfører prosjekter som påvirker lokalsamfunnet. For at NTE skal nå sine mål om vekst, er vi avhengig av at vi har forankring for prosjektene i lokalsamfunnet, og det er kritisk for oss å opprettholde og videreutvikle den gode dialogen vi allerede har etablert i både prosjekter og drift. Vi skal lære av hverandre internt, og dele gode og dårlige erfaringer med tanke på hvordan vi gjennomfører dialog med samfunn, myndigheter og interesseorganisasjoner. En åpen og pålitelig dialog med samfunnet rundt oss har høy prioritet, og vil ogdå være med på å bygge et solid omdømme for NTE.

NTEs interessenter

I NTE har vi identifisert fire hovedgrupper av interessenter: Eiere, kunder, ansatte og samfunnet. Viktige interessenter i samfunnsdialogen er myndigheter på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå, lokalsamfunn, medarbeidere, kunder, leverandører, frivillige- og næringsorganisasjoner og media. Dialog med interessenter er en del av vår daglige drift. Det innebærer alt fra regelmessig samhandling i anleggsprosjekter til deltakelse i samarbeidsforum som Klimapartnere og god dialog med våre eiere. Les mer om samfunnsdialogen vår i kapitelet Samfunnsaktøren.

Samarbeid og partnerskap

For å nå både egne mål og bidra til å nå de globale bærekraftsmålene, mener vi at samarbeid og partnerskap med andre aktører innen bærekraft og næringsutvikling er veien å gå. NTE har i 2021 søkt om medlemskap i FNs Global Compact, og dermed gjort en tydelig forpliktelse til hvordan vi skal bidra til å nå FNs bærekraftsmål. I tillegg er vi partner i ZEN (Zero Emission Neighbourhoods) som er et av Europas største forskningssentre for miljøvennlig energi. Gjennom ZEN er vi med på å utvikle en nullutslippsgård ved Mære Landbruksskole. Vi har vært med på å etablere det forpliktende klimasamarbeidet "Klimapartnere Trøndelag".

NTE er medlem av flere bransjeorganisasjoner: Energi Norge, IKT Norge og NELFO. På den måten er NTE medlemmer i bransjeorganisasjoner som dekker våre forretningsområder.

Om denne rapporten

I 2020 har NTE bestemt at årsrapporten skal inneholde både finansiell og ikke-finansiell rapportering, såkalt integrert rapportering. Integrering av finansiell og ikke-finansiell rapportering er et tiltak for å synliggjøre at bærekraft er en sentral del av NTEs virksomhet og at vi ønsker å medvirke til en bærekraftig framtid.

Samsvarserklæring

Styret i NTE erklærer at årsregnskapet for 2020, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettvisende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Vi bekrefter også at årsberetningen gir en rettvisende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorene foretakene står overfor.

Rapporteringspraksis

I denne rapporten er det rapportert for NTE konsernet. Global Reporting Initiative (GRI) er brukt som retningslinje for rapportens ikke-finansielle innhold, og er basert på vesentlighetsanalysen som ble gjennomført for konsernet i 2020-2021. Beregning av klimaavtrykk er gjort for selskaper som er 100 % eid av NTE

Det er ikke gjort noen vesentlige endringer i omfang, avgrensning eller målemetoder for rapporten utover at ny vesentlighetsvurdering av NTE er lagt til grunn for rapporten i 2020.

NTE er med i Klimapartnere Trøndelag, hvor hovedmålene er reduksjon av klimagassutslipp, og grønn samfunns- og næringsutvikling.

"Dette betyr at vi skal bygge fiber til alle og levere førsteklasses digitale løsninger til våre kunder. Samtidig skal vi dra nytte av ny teknologi og digitale løsninger til innovasjon både for kundene våre og i NTE sine kjerneprosesser. Det å benytte data til å finne sammenhenger og trender i våre vedlikeholdsprosesser og i de stadig endrende og komplekse kraftmarkedene er et av områdene vi ser stort potensiale i fremover.»"

Astrid Svarva, Konserndirektør Teknologi og digitalisering

Årsberetning 2020

NTE er et trøndersk eid fornybar- og telekomselskap.

NTE ble etablert av Nord-Trøndelag fylkeskommune i 1919 og eies i dag av 19 trønderske kommuner. NTEs eiere har et langsiktig perspektiv på eierskapet, med lønnsomhet og videre vekst og utvikling som prioriterte mål. NTEs virksomhet omfatter produksjon, distribusjon og salg av fornybar energi, energitjenester, fiberbaserte kommunikasjonstjenester, bygging og drift av infrastruktur for strøm og kommunikasjon og elektroinstallasjon.

Hovedkontoret vårt ligger på Steinkjer. Selv om vi har strømkunder over hele landet, er virksomheten vår hovedsakelig i Trøndelag.

I NTE har vi et framtidsløfte:
Vi jobber hver dag for at Trøndelag skal bli en klimanøytral og digital region. Det forplikter. Det betyr at vi må bli flinkere til å bruke strøm smart. Det innebærer også at vi må bli bedre til å utnytte det naturen gir oss; som vann-, sol- og vindkraft. Dette krever kloke avveininger mellom hensynet til klimaet i verden, behovet for mer fornybar energi og lokalmiljøet vårt. Kraftutbygginger som berører elver, vassdrag og fjell kan vekke reaksjoner – noen ganger sterke.

Vi er svært bevisst på det ansvaret vi har som samfunnsutvikler i Trøndelag. En åpen og pålitelig dialog med samfunnet rundt oss skal ha høy prioritet, og er med på å bygge et solid omdømme for NTE.

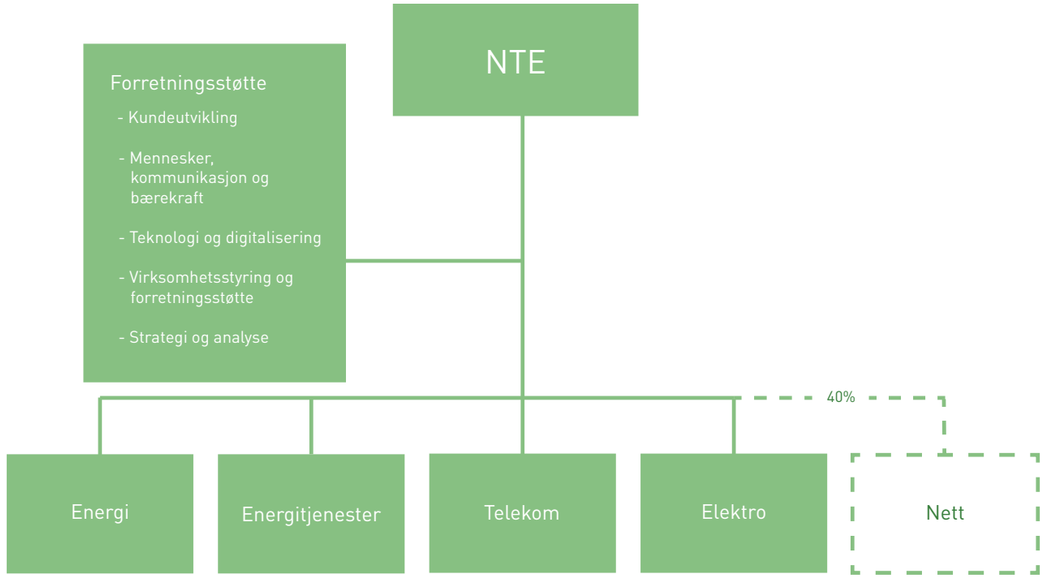

Organisasjonskart NTE-konsernet

Viktige milepæler

- I et år preget av pandemirestriksjoner for både mennesker og konsernet, klarte NTE både å levere samfunnskritisk infrastruktur som strøm og fiber og å vokse og utvikle selskap og tjenester.
- NTE oppnådde et solid økonomisk resultat til tross for en rekordlav kraftpris på 10 øre/kWh, mot snittpris siste ti år på 30 øre/kWh.
- NTE opplevde en betydelig kundevekst, særlig sør i Trøndelag. Mot slutten av året fikk vi vår strømkunde nr. 82 000 og vår fiberkunde nr. 58 000, eller henholdsvis 180 000 og 130 000 enkeltbrukere.
- Elektro økte omsetningen fra NOK 335 millioner i 2019 til NOK 342 millioner i 2020.
- Elektro lyssatte Norges nasjonalhelligdom; Nidarosdomen. Prosjektet får betydelig oppmerksomhet i Trøndelag.
- NTE besluttet at vi har kjøpt vår siste fossilbil. Det planlegges for innfasing av elbiler og NTE Elektros første el-drevne servicebil kom på veien.
- BIs Bærekraftsbarometer viste våre kunder kåret NTE til den mest bærekraftige strømleverandøren.
- 2020 var året hvor NTE for alvor tydeliggjør satsingen på bærekraft og ansatte sin første leder for bærekraft

NTEs aktiviteter

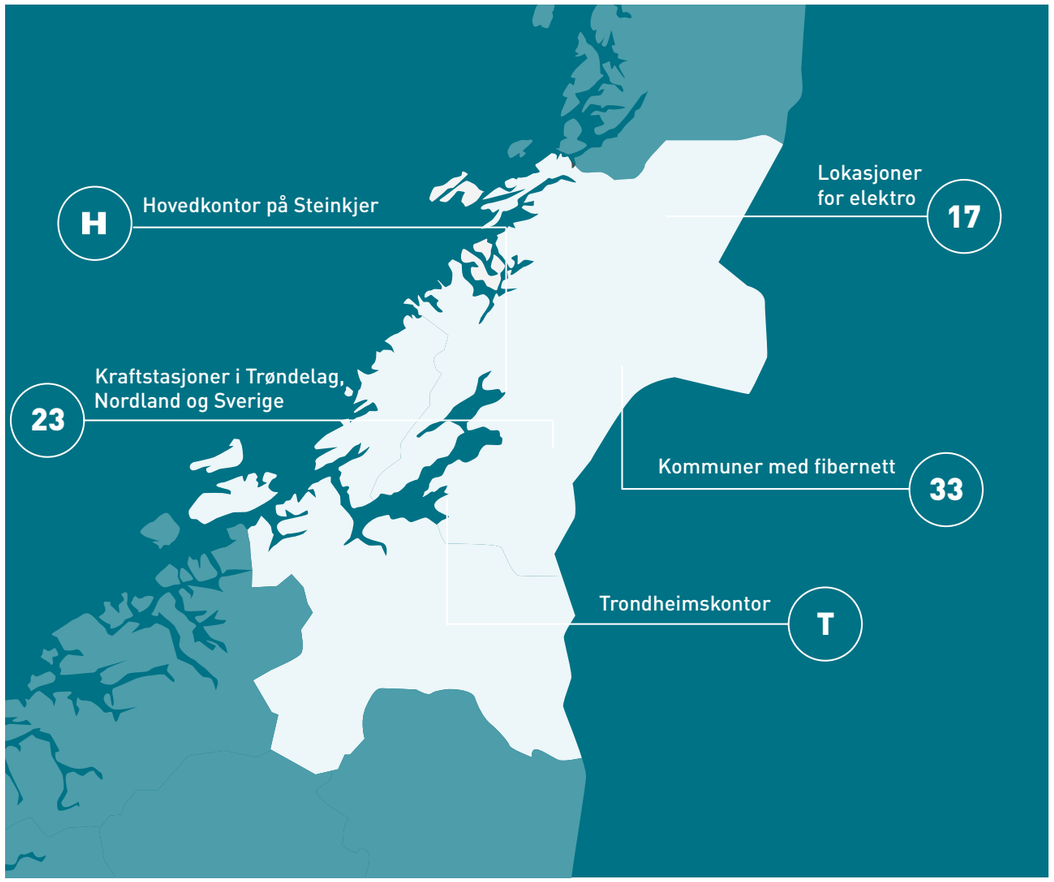

Økonomiske resultater

(Sammenlignbare tall for 2019 i parentes)

Regnskapsprinsipper og forutsetning om fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekrefter styret at regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift, og at konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling. I samsvar med regnskapslovens § 3-9 avlegger NTE årsregnskap for konsernet etter International Financial Reporting Standards (IFRS).

Selskapsregnskapet til morselskapet Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS og regnskap for datterselskaper utarbeides i henhold til norsk god regnskapsskikk.

NTE har obligasjoner notert på Oslo børs, og skal følge krav i European Securities and Markets Authorities (ESMA) sin veiledning for bruk av alternative resultatmål i den eksterne rapporteringen.

NTE benytter alternative resultatmål som EBITDA, nøkkeltall for avkastning og nøkkeltall for finansiell styrke i virksomhetsstyringen. Tilsvarende alternative resultatmål presenteres også i ekstern rapportering.

De alternative resultatmålene skal gi supplerende informasjon til finansregnskapet for å ytterligere belyse resultatutviklingen og utvikling i finansiell stilling.

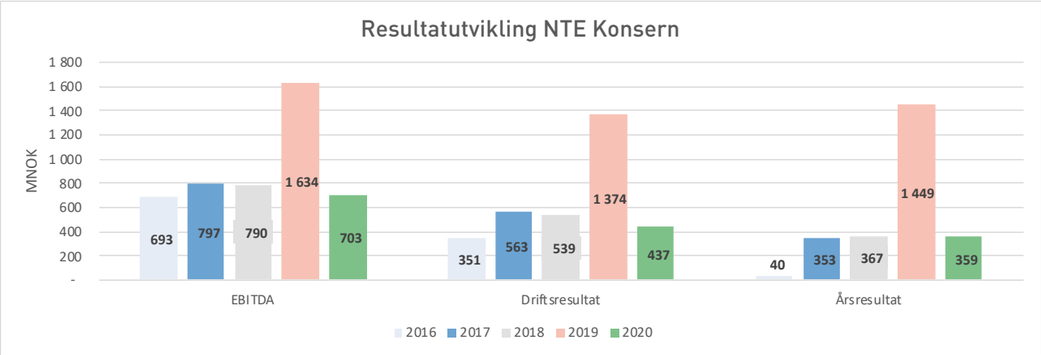

Årsresultat

Konsernets årsresultat ble 359 millioner kroner (1 449 mill. kroner). Solide resultater i hele NTE konsernet preger 2020. Årsresultatet i 2020 er 1 090 millioner kroner lavere enn i 2019. I 2019 hadde konsernet en positiv engangseffekt på 692 millioner kroner knyttet til konsernetableringen av nettkonsernet Tensio. I tillegg så hadde konsernet i 2019 positive urealiserte verdiendringer på derivater med 382 millioner kroner. I 2020 gir urealiserte verdiendringer på derivater en negativ resultateffekt på 30 millioner kroner. Årsresultatet for 2019 innehar også en positiv engangseffekt på 77 millioner kroner som gjelder planendring pensjon. Sett bort fra engangseffekter, IFRS og andre poster som ikke inngår i den ordinære underliggende driften oppnår konsernet et underliggende årsresultat på 318 millioner kroner, mot 337 millioner kroner i fjor. Unormalt lave kraftpriser er det som påvirker konsernets underliggende resultat vesentlig i år.

Den underliggende driften er god i alle virksomhetsområder. Kraftproduksjonen ble på 4 123 GWh i 2020, mot 3 967 GWh i 2019. Normalproduksjonen i 2020 var 3 894 GWh, slik at faktisk produksjon i 2020 var hele 229 GWh høyere enn normalårsproduksjonen. Oppnådd kraftpris ble 18,2 øre/kWh i 2020, mot 33,7 øre/kWh i 2019. På tross av høy energiproduksjon, har svært lave oppnådde kraftpriser ført til at resultatet fra energiproduksjonen ble lavere enn tidligere år.

Samtidig som resultatet for energivirksomheten ble lavt, oppnådde de øvrige virksomhetsområdene i konsernet gode resultater i 2020. Konsernets investering i det nye midtnorske nettkonsernet Tensio har også gitt gode resultater. Telekomvirksomheten fortsetter veksten og hadde ved utgangen av året over 58.000 kunder i Midt-Norge. I tillegg kom veksten gjennom deleierskapet i Nordvest-Fiber AS. Energitjenester som blant annet leverer strøm til sluttkunde, hadde også vekst gjennom året. NTE leverer nå strøm til over 82.000 privatkunder, bedrifter og offentlige virksomheter. Også elektrovirksomheten oppnår gode resultater i 2020.

Driftsresultat

Driftsresultatet i 2020 ble 437 millioner kroner (1 374 mill. kroner). Driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) ble 703 millioner kroner (1 634 mill. kroner).

NTE-konsernet hadde i 2020 en omsetning på 2 222 millioner kroner (3 709 mill. kroner). Kraftinntekter fra vannkraftproduksjon utgjorde 698 millioner kroner (1 196 mill. kroner). Høy produksjon, men svært lave oppnådde kraftpriser er årsaken til den store nedgangen. Inntektene fra telekomvirksomheten ble 545 millioner kroner (478 mill. kroner). Vekst i kundemassen er årsaken til den økte omsetningen. I inntekter fra energitjenester inngår salg av strøm til sluttkunde. Salg av strøm til sluttkunde ble i år 479 millioner kroner (1 079 mill. kroner). Den betydelige nedgangen skyldes de svært lave kraftprisene i år. I 2020 fikk Elektro en omsetning på 342 millioner kroner, noe som er en økning på 7 millioner kroner fra i fjor.

Urealiserte verdiendringer fra kraft- og valutakontrakter var i 2020 negative med 38 millioner kroner (+490 mill. kroner). NTE anvender ikke sikringsbokføring etter IFRS, og inngåtte kraft- og valutakontrakter regnskapsføres til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

I omsetningen inngår resultatandeler fra tilknyttede og felleskontrollerte selskaper som inngår i kjernevirksomheten.

Driftskostnadene i 2020 ble 1 784 millioner kroner (2 335 mill. kroner). Reduserte priser igjennom året på kraft gir en vesentlig lavere kostnad til kraftanskaffelser. Samtidig gir økt aktivitet og vekst i hele konsernet noe økte kostnader. I 2019 var det en positiv engangseffekt på pensjon i forbindelse med planendring. Den positive effekten reduserte driftskostnadene med 98 millioner kroner i 2019.

Nettvirksomheten ble i 2019 overført til et nytt midtnorsk nettkonsern. Resultatandelen i 2019 frem til konsernetableringstidspunktet fra Tensio TN AS (tidligere NTE Nett AS) er presentert på en egen linje som «Resultat fra avhendet virksomhet». I 2019 er også gevinsten ved etableringen av Tensio presentert som «Resultat fra avhendet virksomhet».

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS er morselskap i NTE-konsernet. Morselskapet utøver eierrollen overfor datterselskapene, både gjennom verv i selskapenes styrer og gjennom leveranser av konserntjenester innen økonomi, finans, innkjøp, HR, IKT, eiendomsforvaltning og kommunikasjon. Morselskapet hadde i 2020 driftsinntekter på 166 millioner kroner og fikk et negativt driftsresultat på 16 millioner kroner.

Finansposter

Netto finansresultat i konsernet ble -17 millioner kroner (-103 mill. kroner). Endringen i finansposter gjelder i vesentlig grad reduserte rentekostnader på grunn av debitorskifte i 2019. Rentekostnad på konsernets eksterne rentebærende gjeld (inklusive ansvarlig lån) ble 41 millioner kroner (94 mill. kroner).

Skatter og avgifter

Regnskapsmessig skattekostnad ble 61 millioner kroner (546 mill. kroner). Dette gir en effektiv skattesats på 15 prosent i 2020, mot 43 prosent i 2019. Dette er unormalt lavt og skyldes lavere ordinær skattekostnad pga svakere resultat fra kraftproduksjonen, og ikke minst vesentlig lavere grunnrenteskatt. Grunnrenteskatten fra kraftproduksjonen er i perioden svært lav som følge av lav spotpris.

Betalbar skatt utgjorde 69 millioner kroner (350 mill. kroner).

Kraftproduksjonen i NTE Energi AS ga i 2020 en betalbar grunnrenteskatt på 2 millioner kroner (244 mill. kroner).

I 2020 ble det kostnadsført 42 millioner kroner i naturressursskatt til de kommunene som har kraftproduksjon. I tillegg ble det i regnskapet kostnadsført 44 millioner kroner i eiendomsskatt til kommunene.

Kontantstrøm og kapital

Konsernets drift skapte i 2020 en netto kontantstrøm på 452 millioner kroner (1 703 mill. kroner). En vesentlig del av reduksjonen skyldes forskuddsinnbetaling på en kraftkontrakt i 2019. I tillegg var det en generell positiv kontanteffekt fra driften i virksomhetsområdene. Konsernet betalte skatter med 349 millioner kroner (345 mill. kroner), noe som har redusert kontantstrømmen fra driften.

Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter var -348 millioner kroner (-187 mill. kroner).
I 2020 investerte NTE 660 millioner kroner i nye anlegg.

Investeringene siste 5 år fordeler seg slik:

Finansieringsaktiviteter ga en kontantstrøm på -139 millioner kroner (-1 382 mill. kroner).

Likvide midler var ved utgangen av året 573 millioner kroner (609 mill. kroner). Av dette var 31 millioner kroner bundne midler. I tillegg hadde konsernet ubenyttet kassakreditt/trekkrettighet på 1 009 millioner kroner. Styret vurderer konsernets likviditet som tilfredsstillende ut ifra omfang og risiko. Konsernets likviditet har vært god gjennom hele året. Rentebærende gjeld var 1 300 millioner kroner (1 336 mill. kroner).

Konsernets bokførte egenkapital ved utgangen av 2020 var 6 094 millioner kroner (5 871 mill. kroner). Totalkapitalen var ved utgangen av året 9 264 millioner kroner.

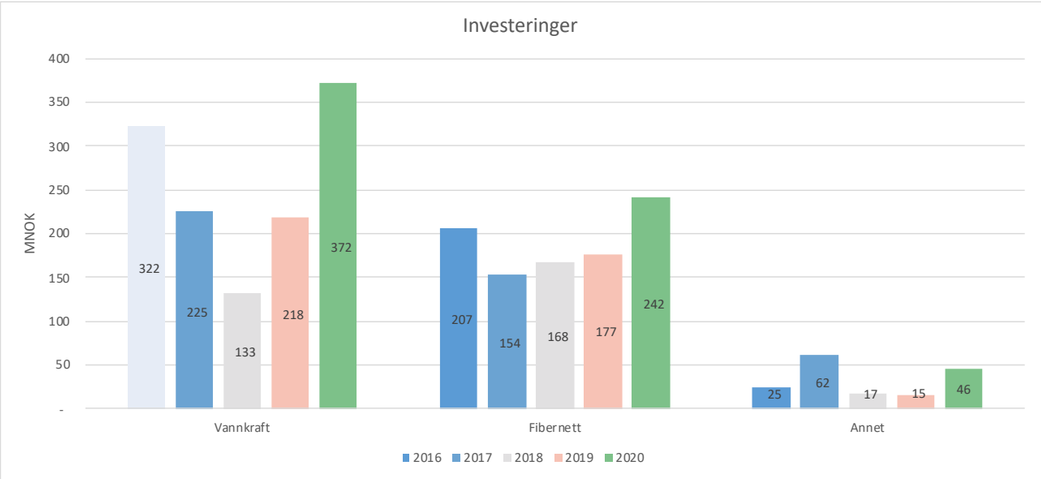

Disponering

Av morselskapets årsresultat på 170 millioner kroner er 59 millioner kroner avsatt til utbytte, mens 111 millioner kroner er avsatt til annen egenkapital. Utbyttet i morselskapet er i henhold til vedtatt utbyttemodell. Konsernets likviditetssituasjon og egenkapital tilsier at utbyttet er forsvarlig.

Forretningsområdene

NTE er organisert som et konsern der Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS er morselskapet. Konsernet bestod i 2020 av forretningsområdene Energi, Nett, Telekom, Energitjenester og Elektro.

Forretningsområdenes regnskaper er utarbeidet etter norsk god regnskapsskikk.

Driftsresultat i konsernets forretningsområder (mill.kr.):

	2016	2017	2018	2019	2020
Energi	274	425	505	665	215
Nett	167	150	144	798	117
Telekom	61	60	74	65	80
Energitjenester	31	48	13	28	44
Elektro	8	6	16	46	13
Morselskap/Øvrig/IFRS*	- 190	- 126	- 213	- 228	- 31
Konsern	351	563	539	1 374	437

*Se segmentnote (note 8)

Når en ser bort fra endringer i kraftpris og engangseffekter, har forretningsområdene også i 2020 gjennomgående forbedret sin underliggende drift.

NTE har mange bygdefiberprosjekt. Her er to elektrikere på jobb i Gåsbakken.

Konserndirektør for Energiproduksjon, Kenneth Brandsås, og prosjektleder Randi Reitan Troseth.

Forretningsområde Energi

Forretningsområde Energi består av det heleide datterselskapet NTE Energi AS, som også forvalter NTEs eierandeler i Siso Energi AS, sameiene Linnvasselv Kraftlag og Åbjørakraft. NTE Energi AS eier også 25 % av Meraker Hydrogen AS.

NTEs produksjon av fornybar energi ble en del høyere enn normalproduksjonen som følge av bra tilsig gjennom året. Produksjonen endte på 4 123 GWh. Normalproduksjonen var 3 894 GWh i 2020. Magasinbeholdningen ved utgangen av 2020 var 1 726 GWh, mot 1 375 GWh ved utgangen av 2019.

Gjennomsnittlig spotpris i Norden ble 11,56 øre per kWh. 40% av NTEs kraftproduksjon ble omsatt i NO3 (Midt-Norge), hvor områdeprisen ble 9,98 øre per kWh (37,96 øre per kWh). De resterende 60 % ble omsatt i NO4 (Nord-Norge), hvor områdeprisen ble 9,36 øre per kWh (37,73 øre per kWh). Justert for finansiell sikring oppnådde energiselskapet en pris på 18,2 øre per kWh (33,7 øre per kWh). Prisnivået i 2020 har mao vært unormalt lavt. Fremtidige kraftpriser har imidlertid vist en betydelig økning i starten av 2021, hovedsakelig som følge av lite vind, samt kaldt og tørt vær. På grunn av kraftsikringer som konsernet har handlet, har driftsresultatet i 2020 ikke blitt redusert så mye som fallet i kraftpris.

I 2020 har byggingen av ny kraftstasjon i Nedre Fiskumfoss fortsatt. Dette er en investering på omlag 1 milliard som vil øke NTE sin eksisterende produksjon av ren og fornybar vannkraft. Den nye kraftstasjonen som vil stå ferdig i 2023, og vil årlig produsere fornybar energi til 50 000 trøndere og være spesielt tilpasset behovene i et nasjonalt laksevassdrag.

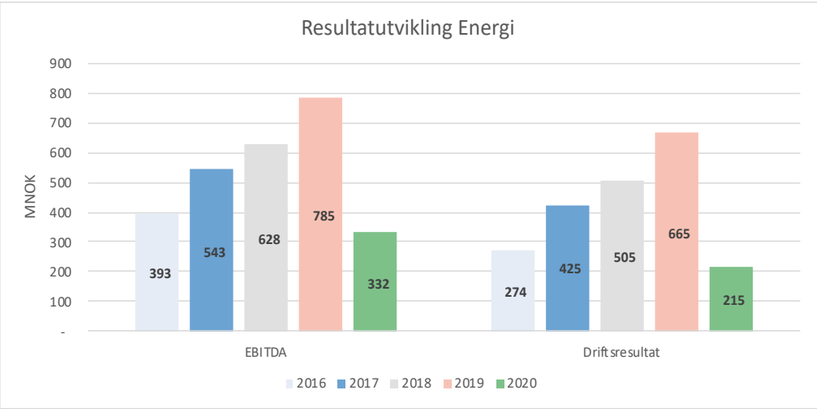

Forretningsområde Nett

Nettvirksomheten oppnår et noe sterkere resultat enn i 2019. Det har vært noe lavere kostnad knyttet til nettap i 2020 pga lave kraftpriser, men samtidig også lavere omsetning på grunn av redusert inntektsramme. 2020 har vært preget av forholdsvis stabilt godt vær, noe som har gitt god og forutsigbar drift i alle ledd hos nettvirksomheten.

Forretningsområdet Nett bestod fram til juni 2019 av det heleide datterselskapet NTE Nett AS. Nettvirksomheten ble i juni 2019 overført til det nye midtnorske nettkonsernet, Tensio AS. NTE og TrønderEnergi eier 40 % hver, mens KLP eier 20 % av Tensio AS.

I 2019 er resultatandel frem til konsernetableringstidspunktet fra Tensio TN AS (tidligere NTE Nett AS) presentert på en egen linje som «Resultat fra avhendet virksomhet». I tillegg er gevinsten ved etableringen av Tensio presentert som «Resultat fra avhendet virksomhet». NTEs resultatandel fra det nye nettkonsernet inngår fom 2019 i konsernets driftsinntekter. I resultat etter skatt for 2019 for forretningsområde Nett inngår gevinsten fra konsernetableringen på 692 millioner. Årsresultat i 2019 fra den underliggende driften i forretningsområde Nett utgjør av den grunn 106 millioner kroner.

Nettvirksomheten har sørget for strømforsyningen til Trøndelag i mer enn 100 år. Tensio har mer enn 500 medarbeidere, 250 000 nettkunder og har regionalnettsansvar til rundt en halv million mennesker.

En montør fra Tensio i ei høyspentmast.

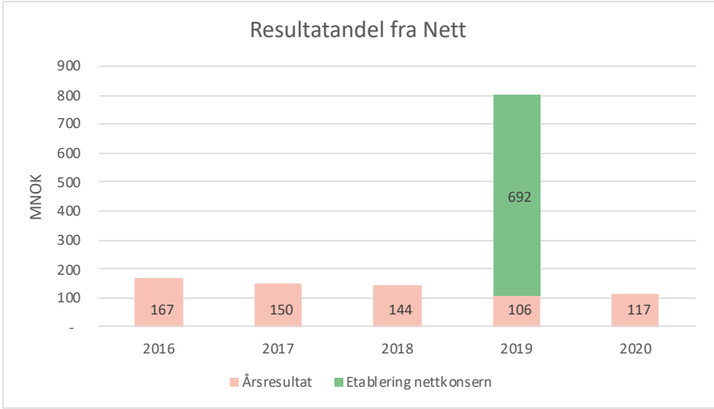

Fibergraving i Gåsbakken.

Forretningsområde Telekom

Telekomvirksomheten fortsetter sin vekst og oppnår et driftsresultat på 80 millioner kroner i 2020, mot 65 millioner kroner i 2019. Telekomvirksomheten leverer nå fiberbasert bredbånd til over 58.000 kunder i Midt-Norge. Koronapandemien har vist at NTE sitt mål om å levere fiberbasert bredbånd er viktig for samfunnet. Veksten i antall kunder og effektiv drift har gjort at driftsresultatet har økt fra i fjor. I 2020 ble det investert 242 millioner kroner i fiberbasert bred bånd, mot 177 millioner kroner i 2019. Telekomvirk somheten ligger i selskapene NTE Marked AS, samt i Neanett AS og Nordvest-Fiber AS.

Konsernets andel av resultatet fra Nordvest-Fiber er tatt inn under driftsinntekter, da denne anses som en del av konsernets kjernevirksomhet. Resultatet inngår derfor som en del av konsernets inntekter fra Forretningsområdet Telekom.

I konsernets balanse under varige driftsmidler ligger fiberanlegg bokført til 1 138 millioner kroner. Det ligger vesentlige merverdier utover bokført verdi i fiberanlegg.

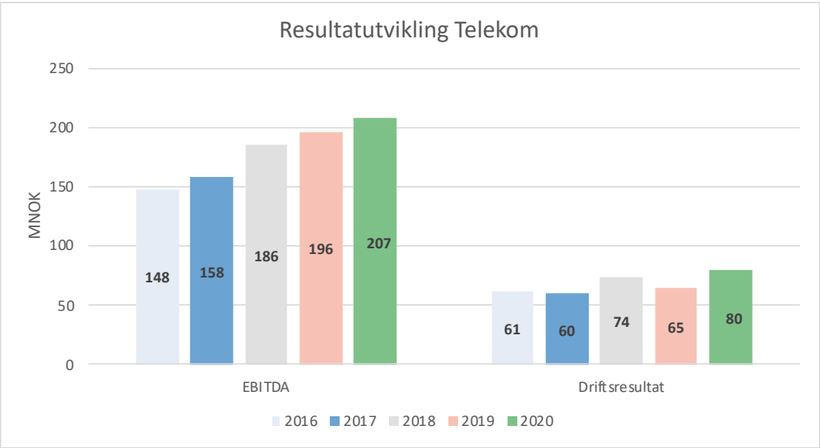

Forretningsområde Energitjenester

I forretningsområde Energitjenester inngår konsernets salg av strøm til sluttkunde, samt salg av energitjenester. I sluttbrukermarkedet for salg av strøm til sluttkunde har det også i 2020 vært hard konkurranse, og konkurransen skjerpes stadig. Til tross for dette øker NTE sin markedsposisjon både i privat- og bedriftsmarkedet. Energitjenester solgte strøm til om lag 82 200 sluttkunder ved utgangen av 2020, mot 80 000 sluttkunder i 2019. I 2020 har forretningsområdet også levert andre energitjenester som for eksempel solanlegg, energirådgivning og løsninger til elbil-lading.

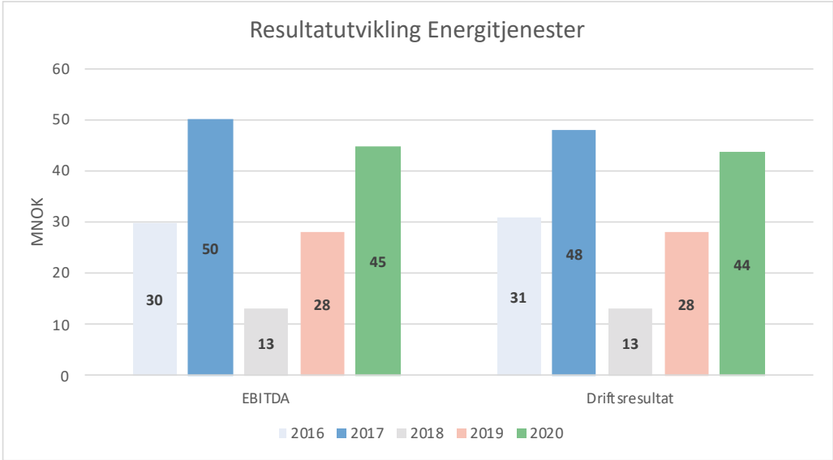

Solcellepanel hos en kunde på Inderøy.

Forretningsområde Elektro

Elektro sin virksomhet ligger i selskapet NTE Elektro AS. Forretningsområdet opererer i et sterkt konkurranseutsatt marked både innen prosjekt- og servicesegmentene. Elektro har hatt et godt år og oppnådde i 2020 et driftsresultat på 13 millioner kroner, mot 46 millioner kroner i 2019. I 2019 resultatet ligger en positiv engangseffekt på hele 33 millioner kroner pga redusert pensjonskostnad.
Når en ser bort fra denne engangseffekten så ligger driftsresultat på samme nivå i 2019 og 2020. Koronapandemien påvirket i noe grad virksomheten våren 2020, men situasjonen normaliserte seg ganske raskt utover resten av året. Ved utgangen av 2020 har virksomheten en ordrereserve på 101 millioner kroner, mot 59 millioner kroner i 2019.

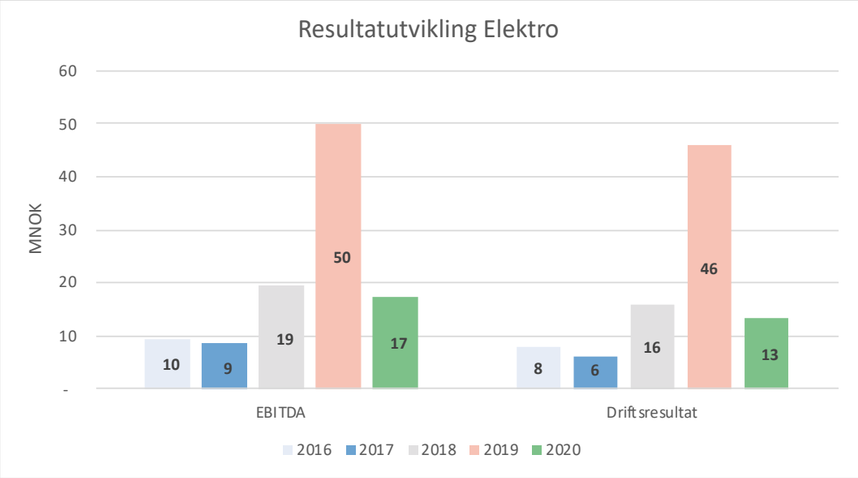

Magnus Fraser monterer smarte gatelys i Sjetnemarka for Trondheim kommune.

NTEs hovedkontor på Steinkjer

Eierstyring og selskapsledelse

NTE AS eies av 19 kommuner i den nordre delen av Trøndelag. Det er etablert en styringsstruktur som ivaretar kommunenes interesser som eiere, og som sikrer samtidig konsernet forutsigbare rammer for videre utvikling av virksomheten.

Generalforsamlingen er selskapets øverste organ. Selskapet har videre en bedriftsforsamling, som består av 18 medlemmer; 12 som blir valgt av eierne og 6 som blir valgt av NTEs ansatte. Bedriftsforsamlingen i NTE velger styre, leder og nestleder. Styret skal bestå av 5 aksjonærvalgte og 2 styremedlemmer valgt av og blant de ansatte i NTE-konsernet. Styret består også av en observatør valgt av og blant de ansatte.

Eiermeldingen klargjør eierkommunenes overordnete formål med eierskapet i NTE-konsernet. Dokumentets eiersignaler er førende for konsernets strategiske valg og videre utvikling. Eierne har etablert et eget eiermøte der formålet er at aksjonærene utveksler informasjon og synspunkter med hverandre og med selskapet, og i tillegg koordinerer eierskapet i selskapet. Eiermøtet velger et arbeidsutvalg bestående av tre medlemmer, som skal fungere som et sekretariat for eiermøtet. Lederen av arbeidsutvalget er aksjonærenes kontaktperson inn mot selskapets ledelse. For å sikre at eierens og styrets føringer blir ivaretatt og at selskapet forvaltes på en forsvarlig måte, har styret etablert en styreinstruks for sitt eget arbeid og en instruks for konsernsjefen, rammer for risikoeksponering og en forsikringsstrategi.

Konsernet har gode rapporterings- og kontrollrutiner mellom de ulike datterselskapene, bedriftens ledelse, styret og bedriftsforsamlingen. NTEs styre har utnevnt et eget revisjonsutvalg blant styrets medlemmer.

Det er gjort nærmere rede for eierstyring og selskapsledelse i egne kapitler i årsrapporten. Det henvises også til eget kapittel i årsrapporten for bærekraftsstyring og Global Reporting Initiative (GRI).

Anbefalinger fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) er implementert i konsernet i den grad de er vurdert formålstjenlige ut fra NTEs virksomhet og eierstruktur. Se forøvrig eget kapittel om selskapsstyring.

Vedlikeholdsarbeider Tore Semb rydder skog rundt kraftstasjonen i Follafoss.

Risiko og internkontroll

Det er etablert og følges rutiner og systemer for håndtering av risiko, både på konsernnivå og i det enkelte selskap.
Risikostyringen i NTE er en integrert del av forretningsaktiviteten. De enkelte selskapene kartlegger og rapporterer på sitt risikobilde. Samlet risiko for NTE blir overvåket på konsernnivå og inngår i rapporteringen til konsernledelsen, styret og revisjonsutvalget.

Likviditeten i selskapet vurderes som tilfredsstillende, og det er ikke besluttet å innføre tiltak som endrer likviditetsrisiko.

NTE påtar seg motpartsrisiko ved salg av kraft og ved salg av andre varer og tjenester.

Også ved handel med finansielle instrumenter foreligger det en motpartsrisiko. For å redusere kredittrisikoen benyttes kredittforsikring, og i noen tilfeller bankgarantier ved inngåelsen av avtale. NTE har gode oppfølgingsrutiner for å sikre at utestående fordringer innbetales i henhold til avtale.

For energiderivater er kredittrisikoen redusert for alle kontrakter over Nasdaq ved at motparter stiller sikkerhet. Bilaterale avtaler uten slik sikkerhetstillelse inngås bare med etablerte aktører der kredittrisikoen vurderes som lav.

Konsernet har etablert en finansplan med handlingsregler som sikrer riktig risikoeksponering og langsiktig kapitalprioritering i kommende investeringsperiode. Konsernet arbeider løpende med å forbedre investeringsbeslutningsprosesser og eierstyring i større prosjekter.

Den risikoen som ligger i operativ drift, ivaretas hovedsakelig gjennom prosedyrer, beredskapsplaner og forsikringsdekninger. Det er etablert et kvalitetssystem for registrering av uønskede hendelser og skader.

Styret holdes løpende orientert om konsernets økonomiske status, prognoser for inneværende år og langtidsprognoser.

Det er gjort rede for selskapsstyring og risikohåndtering i egne kapitler i rapporten.

Attraktiv arbeidsplass

Å være en attraktiv arbeidsplass betyr for oss at vi skal tiltrekke oss riktige ansatte og vi skal være en trygg arbeidsplass med godt arbeidsmiljø hvor våre ansatte har mulighet til å utvikle seg. Vi er klar over at NTE er i en bransje som tradisjonelt har vært mannsdominert, derfor har vi særlig søkelys på å sikre mangfold og likestilling i hele konsernet. I NTE kommer de ansattes sikkerhet alltid først, og vi jobber systematisk med HMS-arbeidet, og våre ansatte skal alltid komme friske og hele hjem fra jobb hver dag.

NTE er en stor arbeidsgiver i Trøndelag og ved årets slutt i 2020 hadde vi 538 ansatte. Til tross for koronapandemien har konsernet vist en imponerende omstillingsevne. Vi hadde et lavt sykefravær og unngikk langvarige permitteringer. Kartlegginger som ble gjort underveis, viser god ledelse og samhandling gjennom året. Vi fikk hele 72 nye ansatte i 2020, og hadde en turnover på 7 %, en nedgang på tre prosentpoeng fra 2018. Dette er en indikator på at vi både klarer å tiltrekke oss gode hoder, og samtidig beholde dyktige medarbeidere.

Antall kvinner/menn i fast, deltid og midlertidig stilling.

	2020	2019	2018
Fast			
Kvinner	75 (14 %)	65 (13 %)	69 (14 %)
Menn	403 (74 %)	368 (73 %)	370 (73 %)
Midlertidig			
Kvinner	15 (3 %)	12 (2 %)	8 (2 %)
Menn	45 (8 %)	60 (12 %)	57 (11 %)
Deltid			
Kvinner	8	8	12
Menn	19	16	13

Mangfold og likestilling

Mangfold er en nøkkelfaktor for fremtidig vekst og utvikling i NTE. Mangfold kan ha innvirkning på konsernets lønnsomhet og resultater, samt evne til innovasjon og utvikling. NTE skal kjennetegnes som en organisasjon som har diversitet i både alder, kjønn, kompetanse og bakgrunn. Likevel ser vi at det i NTE, som i resten av vår bransje, er en skjevfordeling mellom antall ansatte kvinner og menn. Menn utgjør i dag 83 % av den totale arbeidstokken. Vår største utfordring med mangfold i dag er derfor å jobbe målrettet med utjevning av kjønnsforskjellene. Vi har så langt ikke lyktes tilstrekkelig i å oppnå en bedre kjønnsbalanse i konsernet, verken i ledende stillinger eller for andre ansatte. I 2021 etableres et eget mangfoldsprosjekt hvor vi skal analysere og sette nye ambisiøse mål og tiltak for hvordan sammensetningen av både ansatte- og ledergrupper skal se ut i fremtiden. Med tanke på konsernets ulike forretningsområder, ser vi at den største utfordringen finnes i forretningsområdene elektro og energiproduksjon. Selv om vi fortsatt har noe å strekke oss etter, er det en positiv utvikling i konsernet. I konsernledelsen ble det i fjor ansatt to kvinner, og med disse ansettelsene bedret vi både kjønns- og aldurssammensetningen. NTE har som ambisjon å øke mangfoldet i ledergruppen, og vi skal ha et særlig fokus på å rekruttere kvinner som selskapsledere med økonomisk resultatansvar.

Solveig Eidsvik Tveit - nyansatt forretningsutvikler

Likestilling handler også om å legge til rette for at både kvinner og menn kan ta ut ønsket foreldrepermisjon. I 2020 hadde vi 20 menn som tok ut foreldrepermisjon, med 15 uker gjennomsnittlig permisjonstid. Dette er tre uker mer enn hva som er landsgjennomsnitt for menn samme år. For kvinnene var gjennomsnittet 45 uker.

I NTE har vi en jevnt sammensatt aldersfordeling, både for kvinner og menn, noe som gir oss en bred erfaringskompetanse i hele konsernet. Når det gjelder deltidsarbeid i NTE, så ser vi at fordelingen mellom kjønn henger sammen med resten av organisasjonen. Medarbeidere i deltidsstillinger er, med unntak av tre personer, pensjonister og delvis uføre. De tre øvrige med redusert stillingsprosent er kvinner i stillinger som renholdsassistenter ved tre ulike kraftverk.

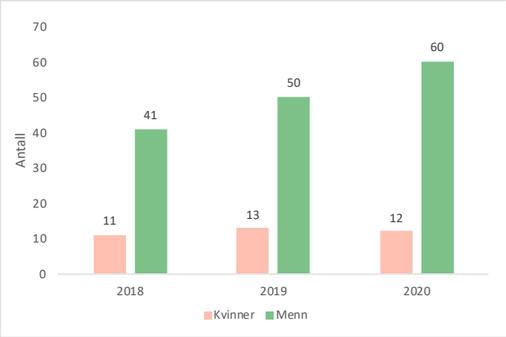

Antall nyansatte i NTE 2018-2020 fordelt på kjønn.

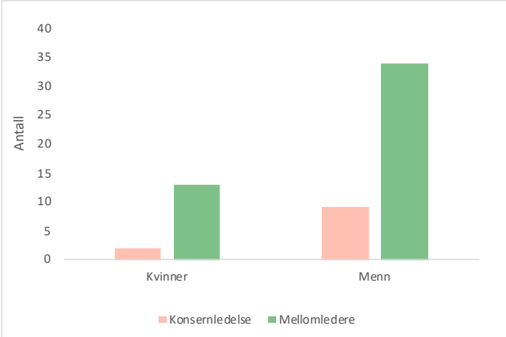

Antall mannlige og kvinnelige ledere i NTE.

Aldersfordeling av ansatte, inkludert lærlinger i NTE.

I den etiske plattformen som er utarbeidet i NTE, beskriver vi hvordan ansatte skal møte etiske dilemmaer i arbeidshverdagen. Denne plattformen er delt inn i tre deler: Hvordan vi forholder oss til omverden, hvordan vi forholder oss til arbeidsgiver og forbindelser, og hvordan vi forholder oss til våre kollegaer. I plattformen står det tydelig at: «Det er uakseptabelt å mobbe, trakassere eller diskriminere andre medarbeidere, samarbeidspartnere, kunder eller andre på grunnlag av rase, religion, kjønn, alder, seksuell legning, nasjonalitet, befolkningsgruppe eller andre forhold som kan føre til at ikke alle behandles likeverdig». Vi er opptatt av at vår arbeidsplass skal være inkluderende og vi ønsker å forbedre oss ytterligere i arbeidet med mangfold og likestilling. Derfor har vi nå inngått et samarbeid med Kvinneuniversitetet i Nord (likestillingssenteret KUN). I samarbeidsprosjektet skal vi gå gjennom overordnede strategier og målsetning for mangfoldsarbeidet, gjøre en systematisk kartlegging av alle personalområdene for å identifisere risiko for diskriminering samt synliggjøre hvilke tiltak som gjøres i dag og identifisere behov for nye tiltak. Vi har planlagt oppstart for prosjektet tidlig høsten 2021.

NTE tilrettelegger slik at varslingssystemene skal være godt kjent blant ansatte. Vi skal sikre at varslere blir anonymisert og ivaretatt, i tillegg til at den det varsles om gis trygghet og beskyttelse i prosessen. Vi hadde ingen varslingssaker i 2020. I 2021 skal vi gjennomgå rutinene for varsling, for å sikre at vi har robuste prosedyrer for varsling og at disse er godt kjent i organisasjonen. Vi anerkjenner at varslingssystemene våre kunne være bedre kjent blant de ansatte, og vi vil ha et særlig fokus på dette i gjennomgang av varslingsrutiner.

Jørn Engberg, Prosjektleder

Helse og sikkerhet

Våre ansattes sikkerhet og helse kommer alltid først, og våre ansatte skal alltid komme hele hjem. Risiko for personskader er særlig fokus i byggeprosjekter, drift og vedlikehold av kraftanlegg og elektriske installasjoner. NTE har etablert et HMS-forum for å sikre helhetlig arbeid med helse, arbeidsmiljø og sikkerhet for ansatte på tvers av konsernet. Forumet ledes av fagleder for HMS i konsernet, med medlemmer fra alle forretningsområdene. Felles aktiviteter gjennomføres og utfordringer blir løftet, diskutert og løst på en god måte.

De siste 10 år har vi hatt en veldig positiv utvikling i skadefrekvensen i NTE, og i 2020 hadde vi to fraværsskader, noe som er laveste antallet fraværsskader på over 10 år. Fraværsskadene i 2020 skyldtes at den ansatte gled eller snublet, og medførte henholdsvis en forstuet ankel og et brukket ribbein. Når vi ser på trender for alle typer personskader de siste fem årene, ser vi at vi har flest kutt- og klemskader for fingre og hender, men at disse er av mindre alvorlig karakter og har ikke forårsaket fravær fra arbeid de siste tre årene.

Når det gjelder ulykker med høyt skadepotensial på person, er alle knyttet til strømgjennomgang. Dette har også vært et høyt prioritert fokusområde for installasjonsvirksomheten vår, og til tross for at vi fortsatt har hendelser med strømgjennomgang, ser vi en betydelig nedgang i antall hendelser siste fem år.

En av årsakene til den positive trenden med færre skader med fravær, er et grundig proaktivt arbeid som er gjennomført med lav terskel for gransking for alle hendelser, tett oppfølging og fokus på forebyggende tiltak. Blant annet har vi gjennomført en Ta 2-kampanje; Stopp – tenk deg om – sett i gang. Ta 2-kampanjen handler blant annet om å forebygge fysiske skader, synliggjøre IKT-sikkerhet samt sette søkelys på det psykososiale arbeidsmiljøet.

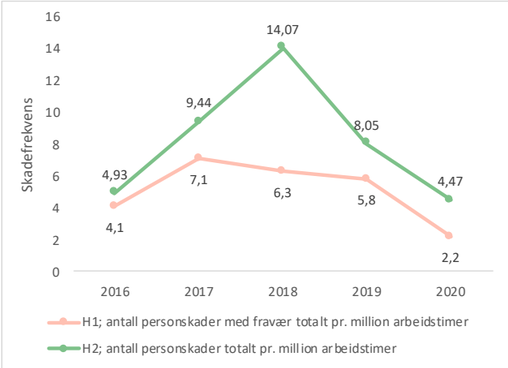

Skadefrekvens er angitt per million arbeidstimer. H1 er personskader med fravær, mens H2 alle personskader med eller uten fravær, men som krevde medisinsk behandling, eller ga begrensning i arbeidsevne og/eller endrede arbeidsoppgaver som følge av skaden. Førstehjelpsskader er ikke en del av H2.

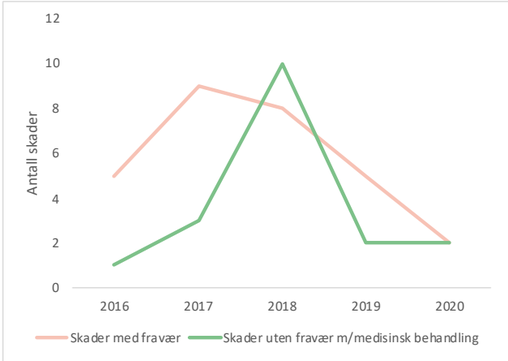

Antall skader med fravær 2016-2020

I 2020 har det blitt gjennomført månedlige helse-, arbeidsmiljø- og sikkerhetstema.

- Februar: Informasjon og kunnskap om rusmiddelpolicy og AKAN
- Mars-august: Koronaregler, tiltak og smittevern i NTE
- September: Vår helse – Fysisk aktivitet og kosthold
- Oktober: Psykisk helse og arbeidsmiljø
- November: Unngå fall i hverdagen og ved arbeid i høyden
- Desember: Koronainformasjon og regler

Rekruttering

I 2020 hadde vi 41 lærlinger, hvorav seks kvinner. En stabil og attraktiv lærlingordning i NTE er et strategisk veivalg og den viktigste rekrutteringsveien for montører og operativt personell. Vi jobber aktivt mot videregående skoler for å rekruttere og vi bidrar til god kvalitet i undervisningen. Særlig ønsker vi å synliggjøre for unge kvinner hvilke muligheter som finnes i vår bransje. Vi tar imot elever for praksistrening, besøk i våre kraftstasjoner og bidrar med personell for informasjon på skolene. Om lag 40 % av lærlingene går videre til en fast stilling i NTE. Gjennom en god kvalitet på opplæringen og en positiv opplevelse i læretiden, bidrar vi til å være en attraktiv arbeidsgiver også etter læretiden.

Britt-Heidi Gaundal jobber på kundesenteret.

Arbeidsmiljø

2020 ble et år som var preget av mye hjemmekontor for den administrative delen av organisasjonen, mens den utførende delen fikk merke de strenge restriksjonene gjennom blant annet færre kundebesøk, lengre leveransetider fra leverandører og færre reiser mellom NTEs lokaliteter.

Vi har jobbet med å sikre godt tilrettelagte arbeidsplasser og lederne har brukt digitale løsninger for å holde kontakt med sine medarbeidere i store deler av 2020. NTE har gjennom 2019 og 2020 innført nye digitale samhandlingsløsninger gjennom Microsoft 365. Skylagring og samhandlingsverktøy som OneDrive, Sharepoint og Teams ble implementert bare måneder før covid-19 brøt ut for fullt i Norge. Dette anses som en suksessfaktor for den effektive samhandlingen vi har hatt i NTE på tross av at store deler av den administrative arbeidsstyrken har sittet på hjemmekontor. For de på hjemmekontor har ergonomi blitt løftet som tema og det ble gjennomført en kampanje med 15 minutters avbrekk i arbeidsdagen der bedriftshelsetjenesten hadde tøyeøvelser over Teams.

Vi har sett en svak økning i sykefraværet i NTE de siste fem årene, og i 2020 hadde vi et fravær på 4,5 % for konsernet. Økningen i sykefraværet forklares med en økning i langtidsfraværet de siste årene. Årsakene til langtidsfraværet skyldes sykdom som normalt oppstår i befolkningen, som kreft, hjertesykdom, skjelettskader og auto-immune sykdommer. Når det gjelder korttidsfraværet har dette ligget stabilt lavt mellom 0,8 - 1 % de siste fem år. Vi har tro på at å være tett på den ansatte gir god uttelling, både for å jobbe helsefremmende og for å tilrettelegge og tilpasse jobbhverdagen slik at den ansatte lettere kan komme tilbake på jobb. Vi samarbeider også med NAV om å la den ansatte gå over i en delvis uføregrad når arbeidsevnen er redusert, for å unngå at den ansatte må over i full uføregrad.

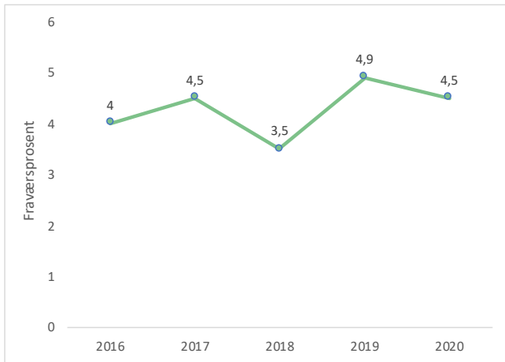

Totalt sykefravær i NTE, inkludert både korttidsfravær (egenmeldt fravær) og langtidsfravær (legemeldt fravær – sykemelding). Merk at tall fra Tensio er inkludert til og med 2019.

Organisasjonsutvikling og kompetanse

NTEs omgivelser og markeder endrer seg stadig raskere og behovet for høyere endringstakt og en smidigere organisasjon er økende. NTEs langsiktige forretningsstrategi mot 2030 peker derfor på organisasjonsutvikling som suksessfaktor for å realisere en ambisiøs vekststrategi. Målet er at NTE skal utvikle seg til å bli en tydeligere endrings- og utviklingsorientert organisasjon.

Plattformen for dagens organisasjonsutviklingsarbeid ble lagt gjennom resultatforbedringsarbeidet fra 2012 til 2017. Denne omstillingen ga NTE en tydeligere identitet der prestasjoner og lønnsomhet fikk en mer sentral plass. Et eget lederutviklingsprogram i NTE har dessuten lagt vekt på en egen «Tett-på-ledelse», innovasjonsmetodikk og ulike ledelsesverktøy for å utvikle egne medarbeidere. Det er også innført et nytt organisasjonsprinsipp med tverrgående strategiske initiativ og et tydelig mål om mer verdiskaping og høyere utviklingstempo. Ansattundersøkelser gjort under pandemien viser at lederfilosofien «Tett-på» bidro til godt lederskap gjennom krisen.

En endrings- og utviklingsorientert organisasjon krever delegert makt og myndighet til ansatte, agile arbeidsmetoder, mer autonome kunnskapsteam, støttende ledelse og flatere strukturer. På den måten vil NTE legge et styrkebasert perspektiv til grunn for videre utvikling, noe som innebærer å bygge opp under det vi er gode på og utvikle ledelse med fokus på mestring hos ansatte.

NTE startet høsten 2020 en ledelses- og organisasjonsutviklingsprosess som vi kalte Leder- og Kulturstyrk. Oppstarten av prosjektet var en nullpunktsundersøkelse for alle ansatte, hvor ansatte og ledere ble bedt om å gi tilbakemelding på faktorer som påvirker selskapskultur; blant annet organisering, rolleklarhet, samspill, selvstendighet og tillit, tilhørighet og kompetanse. I arbeidet videre skal innspillene fra undersøkelsen brukes til å etablere en handlingsplan for hvordan organisasjonen skal utvikles videre. Måling og oppfølging av tiltak skal gjennomføres gjennom en strukturert og involverende prosess mellom alle ansatte og ledelsen. Tiltak skal utarbeides med klare KPI'er som skal følges opp med pulsmålinger i konsernet.

Livsfasepolitikk

NTE skal være inkluderende overfor ansatte i alle livsfaser, og vi har en egen livsfasepolicy. Livsfasepolitikken bygger på en erkjennelse av at de muligheter for læring, karriere- og kompetanseutvikling bedriften tilbyr sine arbeidstagere, vil få stor betydning også for ansatte som er inne i sin siste del av karrieren. Dette innebærer at vi skal jobbe med forebygging og utvikling i hele ansettelsesforholdet. 24-timers mennesket er i fokus. Den enkelte ansattes behov for balanse og fleksibilitet skal tas hensyn til, noe som er til det beste for både arbeidsgiver og den enkelte. Så langt det er mulig, tilpasses og tilrettelegges arbeidssituasjonen etter individuelle behov, avhengig av hvilken livsfase medarbeideren er i. Dette er viktige forhold knyttet til NTEs mål om å være en attraktiv arbeidsplass, også i tiden fremover.

Klima og naturmiljø

NTE har produsert og distribuert ren og fornybar energi i over 100 år, og vi er en viktig del av norsk infrastruktur. Samtidig anerkjenner vi at aktivitetene våre kan ha en negativ innvirkning på naturmiljøet vi opererer i, både med tanke på utbygging i vassdrag, vindkraftanlegg og graving av fiber. Derfor ønsker vi å etterlate et så lite avtrykk i naturen som mulig.

NTEs framtidsløfte er at vi skal gjøre Trøndelag klimanøytralt og digitalt. Det skal vi både gjøre gjennom å levere 100 % fornybar energi og energitjenester til kundene våre, og bygge ut tilgang til fiberbredbånd til alle trøndere. De energieffektive løsningene som reduserer både vårt eget og kundenes klimaavtrykk, bidrar alle til utslippsreduksjoner.

Vi skal bidra til å realisere et utvalg av FNs bærekraftsmål gjennom å utvikle lønnsomme energiprosjekter basert på fornybare energikilder. Det innebærer å utvide produksjonen av vann- og vindkraft gjennom nye produksjonsanlegg, i egen regi eller sammen med andre. I tillegg vil vi også fortsette den langsiktige jobben med å øke kraftproduksjonen gjennom rehabilitering av eksisterende anlegg.

Redusere kunders klimaavtrykk

NTE skal bidra til å redusere klimaavtrykket til kundene våre gjennom å levere fornybar energi, energieffektive løsninger og fiberbredbånd. I 2020 produserte vi 4,1 TWh elektrisitet, noe som tilsvarer ren og fornybar energi til om lag 500 000 mennesker. Energiproduksjonen vår kommer utelukkende fra vannkraft.

I tillegg leverte vi fiberbredbånd til 58 000 bedrifter og husstander i 2020. Tilgangen til høykvalitets fiberbredbånd legger til rette for effektive digitale løsninger i alle trønderske hjem. Vi leverer også innovative, smarte og pålitelige løsninger til privat- og bedriftskunder. Et eksempel på dette er gatebelysningen vi leverer til Trondheim kommune. Belysningen er basert på nye teknologiske løsninger som gir en dynamisk lyssetting: Gatelysene lyser sterkere når skolebarna går til skolen, og svakere i perioder hvor få folk ferdes ute. Det dynamiske aspektet ved gatebelysningen gjør dem mer energieffektive og reduserer lysforurensning.

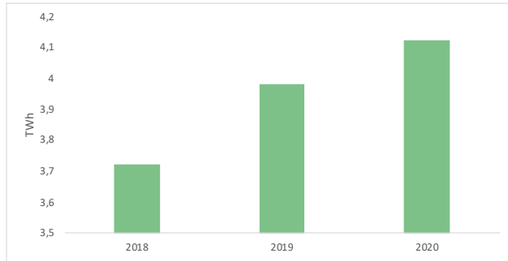

Årsproduksjon av kraft i NTE 2018-2020.

NTE lanserte i 2020 digital videobefaring med en elektriker.

Minimere eget klima- og miljøavtrykk

Det er viktig for oss å gå foran som et godt eksempel. Derfor tar vi ansvar for å redusere vårt eget miljø- og klimavtrykk. I NTE, som resten av Trøndelag, skal vi være klimanøytrale innen 2030, og vi skal redusere både de direkte og de indirekte utslippene. Skal vi oppnå målet om økt energiproduksjon, er vi nødt til å bygge infrastruktur. Vi vi vet at bygg- og anleggsaktivitet er en viktig driver for de indirekte klimautslippene våre, men vi forsøker å minimere disse utslippene i størst mulig grad.

Korrekt avfallshåndtering er en selvfølge for oss, men vi skal samtidig minimere mengden avfall vi selv er med og skaper. Dette skal vi gjøre gjennom konkrete vurderinger og krav i innkjøpsprosessen.

Våre klimagassutslipp

Selv om klimautslippene våre er lave sammenlignet med tilsvarende aktører i andre deler av Europa, har NTE ambisjoner om å redusere utslippene våre ned mot null. Totalt hadde vi i 2020 et klimagassutslipp på 31 510 tCO_2e. Vår største utfordring med tanke på utslipp finner vi i det som defineres som scope 3; det vil si de indirekte klimagassutslipp som følge av kjøpte eller solgte varer og tjenester. NTE ønsker å vise et realistisk bilde av utslippene våre, og derfor har vi inkludert både driftskostnader og investeringer i klimaregnskapet vårt. I våre scope 3-utslipp har vi definert investeringer i bygg, anlegg og maskiner samt varekjøp som de viktigste kildene til utslipp.

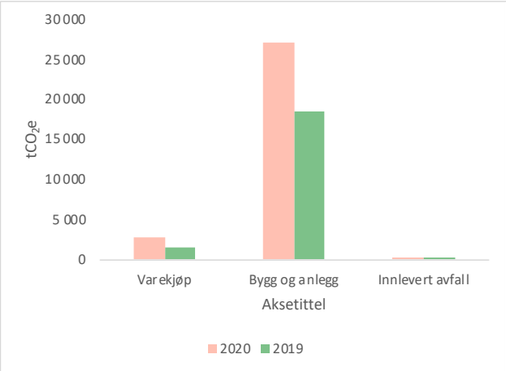

Hovedkategorier i NTE av klimagass utslipp i Scope 3 i tCO_2e.

Vårt scope 3-utslipp utgjør dermed 96 % av våre utslipp og var 30 265 tCO_2e i 2020. Scope 1, som er våre utslipp fra tjenestebiler, utgjorde 872 tCO_2e, mens scope 2 som er energiforbruk utgjorde 374 tCO_2e.

NTEs første klimaregnskap ble utarbeidet i 2019, som en del av prosessen med vårt medlemskap i organisasjonen Klimapartnere. Klimakost, som leveres av Asplan Viak, bruker Environmentally Extended Input-Output Analysis (EEIOA) som grunnlag for kalkulasjonene, og bruker GHG-protokollen som grunnlag for rapportering. Fra 2019 til 2020 registrerte vi at vårt totale klimagassutslipp dessverre økte med 54 %. Dette er i hovedsak knyttet til en økning i våre scope 3-utslipp, hvor økningen var 61 % fra 2019 til 2020. Økningen i scope 3-utslipp forklares av store investeringer, særlig oppgraderinger i kraftstasjoner og i fiberinfrastruktur. Slike investeringer gir oss negative utslag i klimaregnskapet for enkelte år. Likevel vil disse investeringene bidra til at de totale klimautslippene går ned på regionalt og nasjonalt nivå, gjennom økt tilgang på fornybar kraft og digitale løsninger som blant annet reduserer behov for reiser. Den største enkeltinvesteringen i 2020, den nye kraftstasjonen i Nedre Fiskumfoss, er en oppgradering av dagens kraftverk fra 1946. Denne oppgraderingen vil bidra til en produksjonsøkning på 110 GWh per år; en økning på hele 40 %.

Totale klimagassutslipp i tCO_2e i 2019 og 2020, fordelt på scope 1, 2 og 3. Basert på Klimakost. Input i Scope 3 baserer seg på både driftskostnader i resultatregnskapet og investeringer i balanse.

Tonn CO_2e	2020	2019
Scope 1	872	773
Scope 2	374	318
Scope 3	30265	20456
Totalt	**31510**	**21546**

Klimarisiko

Klimarisiko handler både om hvordan de fysiske konsekvensene av klimaendringene vil påvirke naturen og samfunnet, og om hvordan overgangen til en verden hvor vi overholder målene i Parisavtalen vil påvirke NTE-konsernet. NTE vil ta klimarisiko med inn som et element i konsernets risikohåndtering, og evaluere det i henhold til de retningslinjene vi har for annen risikostyring. Videre vil vi bruke anbefalingene i Task Force on Climate Related Financial Disclosures (TCFD) som rammeverk for å beskrive hvordan vi kan håndtere klimarisiko fremover.

Klimaendringer vil utvilsomt påvirke kraftproduksjon. Hvor og når nedbøren kommer, og om den kommer som snø eller regn, vil ha betydning for hvor mye vannkraft som produseres, og når produksjonen finner sted. Når været blir mer variert, øker også spennet i kraftprisene over år, mellom år og gjennom døgnet. Det kan også resultere i økt risiko for flom. Dette kan til en viss grad motvirkes ved at vannkraftsystemet forsterkes så det kan håndtere større vannmengder. Hvis vannmagasiner og dammer bygges om, kan både økte nedbørsmengder og stor flom håndteres bedre. NTE har de siste årene investert et tresifret millionbeløp på forsterkning av dammer; blant annet Namsvassdammen som var ferdig i 2019, og dammene Holden og Strømseteren som blir ferdige i 2021.

Den kanskje viktigste faktoren for NTE er CO_2-prisen, altså kostnadene ved utslipp slik den fastsettes i det europeiske kvotesystemet. Går CO_2-prisen opp, gir det høyere verdi for kraftproduksjonen vår ettersom etterspørselen for fornybar energi da øker. Selv om flere av faktorene under klimarisiko taler til fordel for NTE som konsern, er det viktig å ha klart for oss hvilke risikoer og muligheter klimaendringene fører med seg. Det er derfor viktig at vi i NTE setter både klimarisiko og muligheter høyt på agendaen i arbeidet med bærekraft.

Avfallshåndtering

I NTE har vi en egen plan for hvordan vi håndterer avfall, og denne beskriver både ansvar og hvordan avfallet skal håndteres. Vi har avtale med Retura om levering av avfall, og mottar detaljerte rapporter på hva som leveres av avfall fra NTE. Alt avfall som genereres i drift eller i prosjekter skal sorteres, deklareres og leveres på korrekt måte. Avhengig av hvilke utbyggings- og vedlikeholdsprosjekter som gjennomføres, vil mengden avfall som skapes variere noe mellom år.

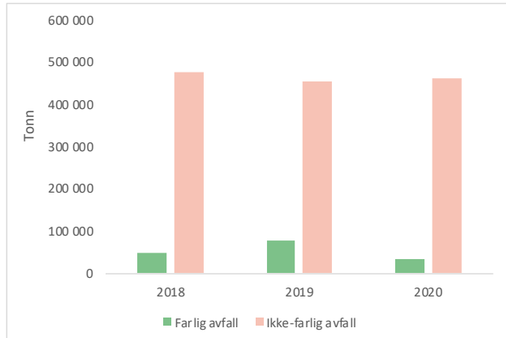

Generert avfall for NTE i 2018-2020, fordelt på farlig og ikke-farlig avfall. Farlig avfall defineres etter NS 9431. Kilde: Retura

Akutte utslipp til vann

I perioden 2018 til 2020 hadde vi én hendelse med utilsiktet utslipp til vann. Hendelsen skjedde i 2020, da det ble brudd i en forskalingsplate da en damplate i dam Holden ble påstøpt. Det er estimert at 80m³ betong rant ut av støpeforma, og av dette er det beregnet at ca. 0,1-0,2 m³ ble sluppet til vassdraget. Norconsult ble bedt om å gjennomføre en analyse av vannprøveresultater etter hendelsen. De konkluderte med at en kunne forvente at det var en akutt toksisk effekt på utslippsdagen, og at det kan ha vart til dagen etter. De mente at forurensingen var forbigående, og det ikke var toksiske forhold i det rennende vannet to dager etter utslippet. Fordi det raskt ble iverksatt tiltak ble utslippet minimalt, sett opp mot skadepotensialet. Basert på Norconsults vurdering er hendelsen ikke klassifisert som en alvorlig miljøhendelse.

Bygging av ny dam ved Namsvatnet

Namsvassdammen er en av de viktigste reguleringsmagasinene i NTE, og magasinet tappes gjennom åtte ulike kraftverk. I 2004 ble det besluttet at dammen skulle utbedres for å tilfredsstille myndighetspålagte sikkerhetskrav. NTE valgte ut fra tekniske, miljømessige og økonomiske årsaker å erstatte den gamle betongdammen med en ny steinfyllingsdam. I etterkant av byggingen har det blitt stilt spørsmål ved nivåene av tungmetaller i Namsen nedenfor dammen, og det ble mistenkt at steinen som ble bruk i dammen skulle ha forårsaket forhøyede nivå av tungmetaller i sedimentene nedstrøms dammen.

NTE har både før, under og etter anleggsperioden tatt mulig tungmetallforurensning på alvor. Vi har, i dialog med Statsforvalteren i Trøndelag, fått gjennomført flere undersøkelser knyttet til denne problemstillingen. Swecos undersøkelser av bunndyr og fisk i 2018 og 2019 viste at påvirkningen på bunndyr og ungfisk var liten (se tabell på side 48 om økologisk tilstand.), og at den økologiske tilstanden hovedsakelig var god. I samarbeid med Statsforvalteren i Trøndelag vil det bli gjennomført nye undersøkelser i 2021. Undersøkelsene skal innbefatte innhold av tungmetaller i bunndyr og fisk samt risikovurdering av sediment.

Økologisk tilstand målt i bunndyrstasjonene i kart. ASPT-indeks (Average Score Per Taxon) er en målemetode for økologisk tilstand, hvor en måler toksisitet i bunndyr. Blå=svært god tilstand, Grønn=God tilstand Gul=moderat tilstand, Oransje=Dårlig tilstand, Rød=svært dårlig tilstand

	ASPT-indeks 2018	ASPT-indeks 2019
Storflya (1)	5,9	5,67
Namsen (2)	6	6,24
Karielva (3 k)	8,6	6,86
Namsen (4)	7,2	7
Karibekken (5 k)	8,5	6,87
Kariflya (5)	6,6	5,73
Grønmyrbekken (7 K)		6,91
Merkesbekken (8 k)		6,78

Konsesjonsbrudd

De siste tre årene har vi hatt tre brudd på konsesjonsvilkår. I 2019 hadde vi to tilfeller knyttet til minstevannføring; ett i Åelva og ett i Byaelva. I Åelva oppsto bruddet i forbindelse med arbeid med et arrangement for tapping av minstevannføring. Årsaken til bruddet var en kombinasjon av forsinkelser, tekniske utfordringer og avvik fra vannføring fra alternativ tappekilde. I Byaleva oppsto bruddet som følge av en feil i 66kV-nettet. I 2018 ble NTE ilagt et overtredelsesgebyr for brudd på minstevannføring i Namsvatna i forbindelse med arbeid som skulle sikre minstevannføring.

Brudd på konsesjonsvilkår 2018-2020.

2020	2019	2018
0	2	1

Vi tar hensyn til biologisk mangfold

Et livskraftig naturmangfold er menneskehetens livsgrunnlag på planeten. For NTE handler det å ta hensyn til naturmangfold om å være bevisst når vi bygger ut infrastruktur og ellers i alt arbeidet vi gjør. Vi anerkjenner at utbygging i vassdrag kan ha en negativ innvirkning på det biologiske mangfoldet lokalt, og derfor gjør vi alltid vårt ytterste for å ivareta både arter og økosystem i de områdene vi opererer i. Ivaretakelse av naturmangfold inngår som en del av NTEs miljøplan, og det stilles strenge miljøkrav overfor våre utførende entreprenører. Vi gjennomfører forbedrende miljøtiltak der det er behov, vi setter ut fiskeyngel og vi tilrettelegger med innovative løsninger for å skape et så naturlig vannmiljø som mulig. Vi gjennomfører ulike frivillige tiltak og slipp av minstevannføring, og vi vektlegger å være i forkant på kartlegging av naturmangfold og mulige negative effekter i våre vassdrag. NTE har bygget biotopforbedrende tiltak i de fleste regulerte vassdragene. Vi har et særlig fokus på anadrom laks i regulerte laksevassdrag, samtidig som vi også kartlegger rødlistede arter så vel som fremmede der hvor dette er relevant.

Les om detaljer for hvilke tiltak vi har gjort i det enkelte vassdrag i vedlegg 1 (side 120).

Kartlegginger, overvåkning og tiltak

Undersøkelser i vassdrag og i selve reguleringsmagasinene gir oss et godt kunnskapsgrunnlag og et bilde av eventuelle reguleringseffekter knyttet til de enkelte anleggene. Vi må vite hvor skoen trykker for å finne de beste tiltakene for å ivareta både naturmangfoldet og produksjonen av fornybar energi. Både myndigheter og allmennheten etterlyser et godt kunnskapsgrunnlag i ulike prosesser, for eksempel ved vilkårsrevisjoner. Vi opplever at den tilnærmingen vi har til å kartlegge og gjennomføre undersøkelser i god tid før beslutningene fattes, bidrar til gode løsninger i et kost-nytte-perspektiv.

Vi samarbeider med flere aktører, og både miljødesignundersøkelser og klassiske fiskebiologiske undersøkelser gjennomføres av uavhengige, anerkjente aktører; blant andre NTNU Vitenskapsmuseet, Norsk institutt for naturforskning (NINA), Sweco og Norconsult. For de omfattende namsblankundersøkelsene, hvor man undersøke en liten bestand av laks som bare finnes i øvre del av Namsenvassdraget, ble det opprettet et konsortsium bestående av NINA, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) og Rådgivende Biologer AS.

Undersøkelsene i vassdragene utføres i samsvar med norsk standard for ferskvannsbiologiske undersøkelser (NS 9455) med underliggende metodestandarder. Der hvor ikke-standardiserte metoder anvendes, benytter vi den best tilgjengelige metodikken ut fra vitenskapelige kriterier.

Fisketrappa i Nedre Fiskumfoss, Namsen

Miljødesign

Mange av de fiskebiologiske undersøkelsene i senere tid blir gjennomført etter metodikken i "Håndbok for miljødesign i regulerte laksevassdrag". Metodikken skal kartlegge fysiske eller biologiske flaskehalser for lakseproduksjon, og kan sies å være et diagnoseverktøy. Ved hjelp av denne metodikken kan vi identifisere hvilke tiltak som er de mest effektive for å forbedre forholdene for laksen i vassdrag vi opererer i.

I Dalåa i øvre del av Stjørdalsvassdraget, ble det gjennomført biotopforbedrende tiltak allerede på 1990-tallet. NTE har vært med på å utvikle miljødesign og var en av de første selskapene som tok i bruk metoden. Data og kunnskap fra arbeidene i Dalåa ble brukt av forskningssenteret CEDREN (Centre for Environmental Design of Renewable Energy) da de utarbeidet miljødesignmetodikken slik vi kjenner den i dag. Tiltaket «elv i elv» fra Dalåa, brukes som et godt eksempel på å lage vekselvis kulp- og stryk på minstevannføringsstrekninger.

I 2020 ble det gjennomført undersøkelser etter miljødesign-metodikken i Mossa og Bogna, og kunnskapen skal benyttes til å finne gode biotopforbedrende tiltak i disse vassdragene. Her kartlegges blant annet gyteforhold, skjulkapasitet for ungfisk og vanndekt areal. I tillegg gjennomføres ungfiskundersøkelser. NTE er i dialog med Miljødirektoratet om undersøkelser av anadrom del av Namsen, nedstrøms Nedre Fiskumfoss. Vi forventer å ha avklart omfanget på undersøkelser etter miljødesignmetodikken på denne strekningen fra Nedre Fiskumfoss til samløp med Sanddøla i løpet av kort tid. I Mossa og Stjørdalsvassdraget setter NTE årlig ut lakseyngel for å kompensere for skader som følge av kraftutbyggingen i disse vassdragene. Produksjon og utsetting av fisk blir gjennomført ved at det er inngått avtaler med lokale settefiskanlegg. I 2020 ble det satt ut til sammen 150 000 lakseyngel i Mossa og Stjørdalsvassdraget.
Tunnsjøelva er et sidevassdrag til Namsen, og her har NTE tatt initiativ til å få utarbeidet en plan for miljøforbedrende tiltak. Denne bygger på eksisterende tiltak og vurderinger av hvilke nye miljøtiltak som etter en kost-nytte-vurdering vil være mest hensiktsmessige. De foreslåtte miljøforbedrende tiltakene inkluderer renovering av eksisterende terskler, eventuell ombygging av tersklene, tiltak for å sikre fiskevandring og tiltak mot ørekyt. Planen var på høring høsten 2020, og forventes godkjent av NVE i løpet av første halvår av 2021. Operasjoner i tilknytning til områder til med høy biologisk viktighet .

Dalåa i Stjørdalsvassdraget, hvor vi gjorde biotopforbedringer allerede på 90-tallet.

Eksisterende terskel i Tunnsjøelva

NTE gjennomfører naturmangfoldundersøkelser ved ny eller endret arealbruk som kan tenkes å ha negativ påvirkning på lokalt artsmangfold. I tillegg kommer konsekvensutredninger, fiskebiologiske undersøkelser og lignende. NTE kartlegger per i dag ikke artsantall på en slik måte at det er mulig å sette opp en fullstendig liste over det nøyaktige antallet rødlistede arter i områder vi har operasjoner i, en vi gjennomfører imidlertid denne typen kartlegginger innenfor avgrensede områder og av helt bestemte type arter f. eks sopp/lav i bekkekløft og lignede. For noen spesifikke elvestrekninger eller magasin har vi ved ulike tilfeller kartlagt artsmangfold innenfor en spesiell del av faunaen som f. eks bunndyr, planktonkreps eller lignende. Se vedlegg 1 (side 120) for ytterligere detaljer.

Aunfoss

I forbindelse med planlagt spenningsoppgradering og bygging av nytt trafobygg ved Aunfoss kraftverk i Namsen, tok NTE initiativ til en kartlegging av rødlistede arter, naturtyper og fremmede arter i området. Undersøkelsene ble gjennomført sommeren 2020. Det ble i denne forbindelse gjort funn av de to fremmede artene hagelupin og rognspirea, som vil kreve særlige hensyn under massehåndtering. Dette er tatt hensyn til i miljøoppfølgingsplanen for de planlagte arbeidene.

Nye Nedre Fiskumfoss

Prosjektet skjer i umiddelbar nærhet til Fiskumfoss Naturreservat. NTE gjennomfører ingen detaljert kartlegging av rødlistede arter, men det er nylig gjennomført en kartlegging av to utvalgte, sjeldne lavarter på stedet: Gullprikklav (VU) og fossenever (VU). I tillegg kartlegges den relativt vanlig forekommende trådragg (VU). Vi vet også at det finnes huldrelav (NT) og svartsonesjuke (NT). Vi vet ikke om disse artene blir påvirket av det nye kraftverket før gjennomføringen av etterundersøkelser. De siste av disse skal gjennomføres 10 år etter ferdigstilling av anlegget, og vurderinger av eventuell påvirkning vil dermed foreligge ca. 2033.

Innovasjon og digitalisering

Digitalisering er en viktig forutsetning for fremgang og for å fremme bærekraftig vekst og utvikling. NTE skal bygge digital infrastruktur og legge til rette for effektive digitale løsninger i alle trønderske hjem og bedrifter. Vi leverer innovative, smarte og pålitelige produkter og tjenester som bidrar til at både privat- og bedriftskunder kan nå ambisjonene sine og bidra til FNs bærekraftsmål.

Hydrogen

Grønt hydrogen som energibærer vil være et viktig supplement til elektrifisering i energiovergangen fra et fossilbasert til et lav- og nullutslippssamfunn. Grønt hydrogen som er produsert med elektrolyse og fornybare energikilder, kan i stor grad kutte klimagassutslippene innenfor land-, sjø- og jernbanetransport og i industrien.

Dette var det strategiske utgangspunktet som lå til grunn for at NTE var med på å etablere Meraker Hydrogen AS i Meråker. NTE eier 25% av selskapet som skal se på mulighetene for å produsere hydrogen basert på vannkraften vår i Meråker.

I tillegg er NTE med i et meget sterkt konsortium i Ytre Namdal som samarbeider for hydrogenproduksjon og forsyning av verdens første hydrogenelektriske arbeidsbåt til havbruksnæringen. Prosjektet skal utvikle og demonstrere en komplett verdikjede for grønt hydrogen på Kråkøya kai i Trøndelag Vi forventer at demonstasjonsfasen av prosjektet får oppstart i januar 2023.

Grønt hydrogen kan gi NTE flere bein å stå på.

Autonome kraftverk

NTE har en over 100 år lang historie med effektiv drift og vedlikehold av vannkraftverk som gir fornybar energi. Dette legger et godt grunnlag for fremtiden. Samtidig ser vi at energisystemet er under endring. Økte innslag av uregulerbar kraftproduksjon, økt elektrifisering og klimaendringer gir stadig mer komplekse kraftmarkeder som reguleres hyppigere.

Vi vil ta i bruk ny teknologi og digitalisering for å åpne for nye muligheter innen både markedsagering og vedlikeholdsprosesser. Dette ligger til grunn for at vi initierte arbeidet med det autonome kraftverket i 2020. I autonome kraftverk skal dataanalyse og kunstig intelligens få en stadig større rolle; både i styringen og i vedlikeholdet.

Smarte vannmålere i Trondheim kommune

For å sørge for bedre kvalitet i vann- og avløpsnettet i Trondheim, og for å gjøre det enklere å samle inn data fra vannmålere, har NTE satt i gang et pilotprosjekt sammen med Altibox. Målet er å erstatte de manuelle operasjonene som gjøres i dag med en digital innsamling av vannmålerdata fra privatboliger.

NTE har bygget et nettverk med basestasjoner for å samle inn målerdata. Dette er en forlengelse av fibernettet NTE allerede har i Trøndelag.

Zohreh Jalili er ansatt som prosessdriver for hydrogen og har doktorgrad i fornybar energi.

Georg Grongstad er markedsområdeleder for Elektro i Trondheim og ansvarlig for gatelys.

Gatelys i Trondheim

Da Trondheim kommune kom til NTE og ba om hjelp til å finne energibesparende løsninger for gatelysene i kommunen, kom vi opp med to ulike løsninger som nå er under uttesting.

Langs industriområdet Heggstadmoen tester vi ut et aktivitetsstyrt anlegg hvor armaturene dimmes opp og ned i lysstyrke basert på om det registrerer bevegelse. Denne typen anlegg egner seg svært godt i områder med få boliger og lite trafikk.

I boligområdet Sjetnemarka har vi levert et anlegg som dimmer seg automatisk ned nattestid, men som kan dimmes opp igjen ved behov; for eksempel ved arrangementer eller hvis det skjer en ulykke.

Besparelsene sammenlignet med LED-armaturer uten smartstyring, spenner fra rundt 30 % på vegene til over 300 % på gang- og sykkelstier.

Videobefaring med en elektriker

I 2020 lanserte NTE en ny tjeneste hvor du kan bestille videobefaring med en elektriker. Det er en kjapp, trygg og effektiv måte å gjennomføre en befaring med en elektriker på, og det passer for mange små og mellomstore oppdrag. Løsningen ble godt mottatt av markedet, og mange har benyttet seg av anledningen til å få gratis, gode råd fra en elektriker uten å måtte møtes fysisk.

I tillegg til å gi kundene god service og effektiv tilgang på kompetansen vår, var målsettingen med nyvinningen at installatører og elektrikere kunne få en mer effektiv arbeidsdag og tilbringe mindre tid i bilen.

Energitjenester

Norsk Limtre i Mosvik har ved hjelp av energirådgivere i NTE redusert både energi- og effektforbruket sitt.

Etter at NTE gjennomførte en energikartlegging (en gjennomgang av ulike tekniske systemer som belysning, varme- og kjøleløsninger, ventilasjon og driftsstyring) har Norsk Limtre byttet ut alle lys med LED-lys og satt inn målere som gir oversikt over strømforbruket på hver enkelt maskin, et såkalt energioppfølginssystem. Dette systemet gir en oversikt over hvor og når strømmen brukes, slik at bedriften unngår unødvendige effekttopper. De kan da for eksempel stoppe en maskin som ikke behøver å være i drift akkurat da og planlegge slik at ikke alle maskinene går for fullt samtidig. Målet har vært å spare både penger og miljøet, og å få en bedre arbeidshverdag for de ansatte. De nye LED-armaturene har lang levetid og øker energieffektiviteten med hele 80 %, og dette har alene spart bedriften for 10 % av strømutgiftene i fabrikken.

I tillegg til energikartleggingen og det fysiske arbeidet, bisto NTE Norsk Limtre med søknaden til Enova. Den førte til at Enova støttet tiltakene til Norsk Limtre med en sum som tilsvarer 30 % av investeringene.

Samfunnsaktøren

Lokal verdiskapning

NTEs virksomhet skaper verdier som kommer lokalsamfunnet til gode, og for oss er det viktig å gi tilbake til det samfunnet vi er en del av. Vi er en stor arbeidsgiver som sysselsetter både egne ansatte, men også indirekte gjennom tjenestekjøp hos en rekke leverandører. NTE bidro med NOK 1 128 millioner i regionale inntektsvirkninger i Trøndelag. I tillegg bidro vi til en regional sysselsettingseffekt som tilsvarer 1 390 ansatte.

For mer detaljer fra samfunnsregnskapet se vedlegg 2 (side 125).

Ansvarlig leverandørkjede

I NTE kjøpte vi tjenester for 1,3 milliarder kroner i 2020 fra 1 721 leverandører. Av dette kjøpte vi for 640 millioner kroner fra 899 leverandører i Trøndelag. Det er et ønske om å benytte lokale tjenesteleverandører og partnere der dette er praktisk mulig. Kort vei mellom leverandør og anlegg innebærer besparelser for miljø og lokal infrastruktur, samtidig som det trygger og utvikler lokale arbeidsplasser.

Vi er opptatt av å sikre både mennesker, miljø og leveransetrygghet i hele leverandørkjeden. Derfor har vi en risikobasert tilnærming til innkjøp, hvor vi gjennomfører aktsomhetsvurderinger av leverandører, ved prekvalifisering, evaluering og kontraktsinngåelse. Som en del av vår kontraktstrategi undersøker vi leverandører basert på kjente og mulige risikoer knyttet til aktiviteter, opprinnelsesland og produkt. Slik ønsker vi å sikre at vi bare inngår kontrakter med leverandører som oppfyller våre standarder. NTE er en del av Achilles Utilities NCE (UNCE) – en bransjetilpasset ordning med prekvalifisering av leverandører som vi kjøper varer og tjenester fra. Gjennom UNCE blir det gjort regelmessige revisjoner med søkelys på blant annet arbeidsforhold og miljø. NTE har også utviklet egne etiske retningslinjer for leverandører som baserer seg på FNs menneskerettighetserklæring og Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO). Disse retningslinjene er et viktig redskap i arbeidet med å fremme trygge og rettferdige arbeidsforhold hos våre leverandører, og før NTE inngår avtaler med leverandører må alle akseptere våre etiske retningslinjer. Gjennom å godta våre etiske retningslinjer forplikter leverandørene seg blant annet til å forhindre tvangsarbeid, ekstrem bruk av overtid, barnearbeid, brutal behandling på arbeidsplassen, diskriminering, korrupsjon samt miljøkrav i hele produksjonskjeden. NTE gjennomfører egne leverandørrevisjoner hvert år for å sikre at leverandører opprettholder de kravene som vi stiller.

Samfunnsdialogen

NTE legger vekt på god dialog og utvikling sammen med samfunnet rundt seg og god forankring av nye prosjekter som påvirker mennesker og lokalmiljø. I fornybarprosjekter, som for eksempel planleggingen av Ytre Vikna 2 og Nye Nedre Fiskumfoss, arbeides det helt fra planleggingsfasen, gjennom anleggsperioden og til prosjektet er ferdigstilt med en systematisk interessentdialog. Det innebærer at vi jobber for en god dialog med både grunneiere, næringsinteresser, myndigheter og lokalsamfunn. Vår erfaring er at dette er grunnleggende for å sikre at prosjektene lykkes. Når det gjelder Nye Nedre Fiskumfoss har vi hatt ulike informasjonskanaler. Dette gjør at vi når ut veldig mange, og at de fleste får informasjon i den kanalen de foretrekker. For lokalbefolkningen har det vært bra å møte de fysisk. Vi har hatt lokale møter på kroa, og vi har invitert folk til anlegget. Dette har vi gjort når det har oppstått saker som folk her har vært opptatt av. Vi har hatt besøk av blant andre stedets pensjonistgruppe, regionrådet og formannskapet i kommunen. For folk som bor lenger unna, er det mange som følger med på gruppa vår på Facebook. Den har blitt stadig mer populær. I tillegg kommer saker med forhandlinger med grunneiere, interessentgrupper, elveierlag og fiskevaldene. Der har vi hatt fysiske møter hvor intensjonen har vært både å informere og å forhandle om erstatninger og bruk av området.

NTE gir tilbake

Som en av de store samfunnsaktørene i Trøndelag, er det viktig for NTE å gi tilbake til trønderne. Hvert år fordeler vi om lag seks millioner kroner til små og store arrangementer, lag og foreninger. I koronaåret 2020 utbetalte vi alle sponsoravtalene våre, uavhengig av om arrangementet ble gjennomført eller ikke. Det gjør vi fordi vi vil være en langsiktig partner og bidra til at arrangementene skal ha økonomi til å drive når pandemien en dag er over. Et av de større årlige bidragene er de 800 000 kronene vi gir til lag og foreninger i Trøndelag gjennom konkurransen Laget Mitt.

I 2020 lanserte vi det nye konseptet Nærmiljøet Mitt, hvor vi ga 250 000 kroner til aktiviteter som bidrar til et godt nærmiljø. Vassfjellet vinterpark, som var en av vinnerne, brukte pengene på å kjøpe inn skiutstyr som de låner bort gratis til barn og unge. I tillegg til penger og sponsorartikler bidrar vi også med folk og kunnskap. Vi har for eksempel hjulpet Matfestivalen i Trondheim med forretningsutvikling og Steinkjerfestivalen med strømmetjenester til den digitale gjennomføringen av festivalen. Flere dataparty rundt omkring i Trøndelag har fått gratis fiberbredbånd fra NTE til gjennomføringen av sine arrangement.

Også i 2020 ga de ansatte i NTE avkall på julegaven fra arbeidsgiveren for å gi pengene til noen som fortjener en ekstra oppmerksomhet. Nytt av året var at de 100 000 kronene de ansatte har til disposisjon, ble gitt til fire ulike formål nominert av de ansatte. Hjernesvulstforeningen i Midt-Norge, Sykehusklovnene, Kirkens Bymisjon i Trondheim og Livsglede for Eldre fikk alle 25 000 kroner hver.

Sponsorsjef i NTE, Lise Musum Stangvik, overrekker førstepremien til Lysøysund Idrettslag som vant 50 000 kroner gjennom Laget Mitt.

Hendelser etter balansedato og framtidsutsikter

Korona-pandemien til tross: I tråd med eierens tydelige vekst- og utviklingsstrategi, vokste NTE både i størrelse og betydning i 2020. Med konsernets framtidsløfte om å gjøre Trøndelag klimanøytralt og digitalt, er lista for videre utvikling lagt høyt. Dette representerer et stort ansvar og mange muligheter.

NTE har vært en betydningsfull samfunnsaktør i Trøndelag i mer enn 100 år, og det skal vi fortsette med. Det gode økonomiske resultatet i 2020, til tross for en pandemi, viser at NTE står støtt også i krevende tider. NTE har styrket sitt solide finansielle fundament ytterligere det siste året og har handlingsrom for videre vekst og realisering av konsernets vekststrategi. NTE gikk ut av 2020 med flere kunder på strøm, fiber og tv-løsninger enn noensinne. Flere benyttet seg også av elektrikertjenestene våre.

Vi vet ennå ikke hvor mye koronapandemien har endret Norge. Noe er derimot sikkert: Vi har fått et samfunn som er mye mer avhengig av lynraske og pålitelige digitale tjenester. Tilgangen til fibernett har blitt like grunnleggende som tilgangen til strøm og veg. Styret har en klar ambisjon om at NTE skal bygge ut fiberbredbånd til stadig flere private hjem, bedrifter og offentlige bygg i hele Trøndelag. Vi mener at en digitalisering av Trøndelag er grunnleggende for å nå målet om en klimanøytral region.

Kraftprisene hadde et betydelig fall i 2020, men har i 2021 igjen gått opp. NTEs sikringsstrategi reduserer effekten av kortsiktige svingninger. Behovet for fornybar energi øker, og styret har en klar holdning til at NTE skal utvikle flere fornybarprosjekter de nærmeste årene. I dag er nye fornybarprosjekter ofte kontroversielle, og en kime til konflikt også i Trøndelag. Samtidig må vi øke produksjonen av fornybar energi i Trøndelag med om lag 6 TWh om vi skal nå klimamålene og utvikle Trøndelag videre fram mot 2050. Planleggingen av disse prosjektene må starte nå. Styret er sterkt bekymret for om myndighetene vil legge godt nok til rette for lokal tilgang til fornybar energi til grønn industrietablering. Konsekvensen av et framtidig kraftunderskudd vil være at den grønne verdiskapingen blir realisert i andre land. NTE mener derfor det nå må reises en realistisk samfunnsdebatt om hvordan Norge kan bli en ledende industrinasjon i Europa – basert på tilgangen til konkurransedyktig fornybar energi. Det er også viktig at NTE bygger det klimanøytrale Trøndelag i samarbeid med lokalsamfunnene. I planleggingen og gjennomføringen av fornybarprosjekter skal NTE derfor ta en tydelig posisjon for å inkludere lokalsamfunn og ha en god dialog med berørte parter.

Når framtida er uforutsigbar og NTE skal utnytte samfunnsendringer til å vokse videre, er det viktig at NTE-organisasjonen også endrer seg raskt nok. NTE skal bli en enda mer tilpasningsdyktig og fleksibel organisasjon der medarbeiderne bidrar konkret til samfunnsløftet. Det stiller store krav både til ledelsen og til medarbeiderne.

FNs bærekraftsmål ble vedtatt for å veilede verdenspolitikken i en helhetlig og bærekraftig retning frem mot 2030. I tråd med FNs mål er bærekraft i NTE mye mer enn fornybar energi, smarte energiløsninger og fiberbaserte telekomløsninger; Det er også å ivareta ansattes helse og sikkert og gi dem muligheter for utvikling, å sørge for en ansvarlig leverandørkjede, god samfunnsdialog, lokal verdiskapning og å ta hensyn til det biologiske mangfoldet i de områdene der vi har virksomhet. Bærekraft skal være et konkurransefortrinn for NTE og sammen med gode samarbeidspartnere skal vi lede an i bærekraftsarbeidet for å nå FNs bærekraftsmål.

Ketil Berg foran NTEs første store elvarebil.

Steinkjer, 22.04.2021

Jon Håvard Solum
Styrets leder

Eli Arnstad
Nestleder

Øyvind Skogvold
Styremedlem

Bodil Vekseth
Styremedlem

Gunnar Robert Se
Styremedlem

Bjørn Roald Helmersen
Styremedlem

Gunnar Walleraunet
Styremedlem

Christian Stav
Konsernsjef

Kristine Wormdal, leder energisalg og porteføljeforvaltning

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Resultatregnskap

		KONSERN	
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	**NOTE**	**2020**	**2019**
		1000 kr	*1000 kr*
Kraftinntekter	1, 3, 8	1 080 173	2 224 105
Verdiendringer derivater	7, 8	-38 141	490 128
Annen driftsinntekt	1, 3, 8, 18	1 179 618	994 601
Sum driftsinntekter		**2 221 650**	**3 708 834**
Aktiverte egne investeringsarbeider		-74 769	-57 121
Kraftanskaffelse		315 981	987 102
Overføringskostnader		56 852	90 814
Varekostnad		401 420	362 490
Lønnskostnad	10,11,33	406 055	292 419
Av- og nedskrivning	16, 17	265 916	260 757
Annen driftskostnad	12,13,31,32	412 722	398 819
Sum driftskostnader	8	**1 784 177**	**2 335 280**
Driftsresultat	3	**437 473**	**1 373 555**
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Resultat på investering i tilknyttet- og felleskontrollert virksomhet	14, 18	318	-85
Annen finansinntekt	14	33 627	18 277
Annen finanskostnad	14	-51 207	-121 494
Netto finansresultat		**-17 263**	**-103 303**
Ordinært resultat før skattekostnad		**420 211**	**1 270 252**
Skattekostnad på ordinært resultat	15	61 039	546 399
Resultat fra virksomhet som fortsetter	3	**359 171**	**723 853**
Resultat fra avhendet virksomhet/holdt for salg netto etter skatt	4		**724 711**
ÅRSRESULTAT		**359 171**	**1 448 564**
Andre inntekter og kostnader			
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat			
Estimatavvik pensjon	11	-61 359	28 451
Skatteeffekten av estimatavvik pensjon	15	13 499	-6 259
Estimatavvik pensjon etter skatt for TS		-25 678	
Andre inntekter og kostnader i perioden for virksomhet som fortsetter		-73 539	22 192
Totalresultat for perioden		285 633	1 470 756
Totalresultatet henføres til;			
Aksjeeiere i morselskap	27	285 633	1 470 756
Totalresultat for perioden		285 633	1 470 756

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Balanse pr 31. desember

EIENDELER	NOTE	KONSERN 31.12.2020	KONSERN 31.12.2019
		1000 kr	*1000 kr*
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Vassdragsrettigheter	16	14 915	14 915
Andre immatrielle eiendeler	16	26 654	20 771
Sum immaterielle eiendeler		41 569	35 686
Utsatt skattefordel	15	324 767	304 636
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom		723 222	710 158
Maskiner og anlegg		3 857 694	3 761 590
Anlegg under utførelse		506 718	231 968
Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l		65 327	56 778
Rett-til bruk eiendeler	31	32 182	37 619
Sum varige driftsmidler	17	5 185 143	4 798 113
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i tilknyttet selskap	7, 18, 20	2 660 282	2 827 122
Investeringer i aksjer og andeler	7, 20	6 805	1 724
Derivater	7, 20, 22	50 253	98 774
Pensjonsfond	11, 20	8 433	68 134
Andre langsiktige fordringer	7, 20	5 289	8 979
Sum finansielle anleggsmidler		2 731 062	3 004 732
Sum anleggsmidler		**8 282 540**	**8 143 167**
Omløpsmidler			
Varelager og prosjekt i arbeid	9	23 938	17 904
Fordringer			
Kundefordringer	7, 21	219 149	368 507
Andre fordringer	7, 21	155 245	228 818
Sum fordringer		374 395	597 325
Finansielle omløpsmidler			
Derivater	6, 7, 22	10 336	15 814
Sum finansielle omløpsmidler		10 336	15 814
Bankinnskudd, kontanter o.l.	7, 23	573 039	608 530
Sum omløpsmidler		**981 708**	**1 239 573**
SUM EIENDELER		**9 264 248**	**9 382 740**

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Balanse pr 31. desember

EGENKAPITAL OG GJELD	NOTE	KONSERN 31.12.2020	KONSERN 31.12.2019
		1000 kr	*1000 kr*
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	27	750 000	750 000
Overkurs		1 551 942	1 551 942
Innskutt egenkapital		2 301 942	2 301 942
Opptjent egenkapital			
Opptjent egenkapital		3 791 590	3 569 370
Opptjent egenkapital		3 791 590	3 569 370
Sum egenkapital	27	**6 093 532**	**5 871 312**
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	11, 24	39 013	49 770
Derivater	7, 22, 24	98 367	
Erstatninger	24	102 693	89 648
Andre avsetninger for forpliktelser	24, 29	1 170 158	1 293 762
Sum avsetninger for forpliktelser		1 410 231	1 433 180
Annen langsiktig gjeld			
Obligasjonslån	6, 7, 25	565 466	698 753
Leasingforpliktelser	7, 25, 31	28 121	37 701
Gjeld til kredittinstitusjoner	6, 7, 25	579 689	565 895
Sum annen langsiktig gjeld		1 173 277	1 302 350
Kortsiktig gjeld			
Kassekreditt	23, 26		3 688
Leverandørgjeld	6, 7, 26	191 400	141 790
Betalbar skatt	6, 15, 26	69 442	350 350
Skyldige offentlige avgifter	6, 26	45 158	83 418
Derivater	6, 7, 22, 26	16 767	9 103
Annen kortsiktig gjeld	6, 7, 26	264 441	187 549
Sum kortsiktig gjeld		587 207	775 897
Sum gjeld		**3 170 715**	**3 511 427**
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		**9 264 248**	**9 382 740**

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Balanse pr 31. desember 2020

Steinkjer, 22. april 2021

Styret i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Jon Håvard Solum
Styrets leder

Eli Arnstad
Nestleder

Øyvind Skogvold
Styremedlem

Bodil Vekseth
Styremedlem

Gunnar Robert Se
Styremedlem

Bjørn Roald Helmersen
Styremedlem

Gunnar Walleraunet
Styremedlem

Christian Stav
Konsernsjef

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Oppstilling over endringer i egenkapitalen pr 31.12

Konsern	Aksje kapital	Overkurs fond	Annen egenkapital	Total egenkapital
Balanse pr. 1. januar 2019	750 000	1 551 942	2 205 947	4 507 887
Utbetalt utbytte			-107 331	-107 331
Årsresultat			1 448 564	1 448 564
Andre inntekter og kostnader for perioden				
Estimatavvik pensjon			28 451	28 451
Skatteeffekten av estimatavvik pensjon			-6 259	-6 259
Balanse pr. 31. desember 2019	**750 000**	**1 551 942**	**3 569 372**	**5 871 312**

Konsern	Aksje kapital	Overkurs fond	Annen egenkapital	Total egenkapital
Balanse pr. 1. januar 2020	750 000	1 551 942	3 569 372	5 871 312
Utbetalt utbytte			-67 400	-67 400
Årsresultat			359 171	359 171
Utgang datter			3 987	3 987
Andre inntekter og kostnader for perioden				
Estimatavvik pensjon			-61 359	-61 359
Skatteeffekten av estimatavvik pensjon			13 499	13 499
Estimatavvik pensjon etter skatt for TS			-25 678	-25 678
Balanse pr. 31. desember 2020	**750 000**	**1 551 942**	**3 817 271**	**6 093 532**

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Kontantstrømoppstilling

	KONSERN	
	2020	**2019**
	1000 kr	1000 kr
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Ordinært resultat før skattekostnad for virksomhet som fortsetter	420 211	1 270 252
Resultat for avhendet virksomhet/virksomhet holdt for salg etter skatt		724 711
Ordinære avskrivninger for virksomhet som fortsetter	265 916	260 757
Skattekostnad knyttet til avhendet virksomhet/virksomhet holdt for salg		9 097
Netto rentekostnader	31 980	86 207
Resultat på investering i TS	-162 210	-75 496
Verdiendringer av derivater	160 030	-100 403
Betalt pensjon utover kostnadsført pensjon	-12 414	-164 397
Tap (+)/gevinst (-) ved salg av anleggsmidler	240	
Forskudd fra kunder		1 075 125
Endring i varer	-6 034	18 825
Endring i kundefordringer	149 358	-39 908
Endring i leverandørgjeld	49 610	-256
Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	-96 555	-168 173
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	800 132	2 896 341
Periodens betalte skatt	-348 578	-345 020
Effekt av avhendet virksomhet/virksomhet holdt for salg		-848 365
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	**451 554**	**1 702 956**
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Anleggstilskudd og innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	471	11 374
Utbetalinger til investering i anleggsmidler	-659 541	-410 254
Innbetalinger fra investeringer i finansielle anleggsmidler	417 090	225 154
Utbetalinger til investeringer i finansielle anleggsmidler	-115 125	-31 466
Renteinntekter mottatt	9 198	18 422
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	**-347 907**	**-186 770**
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Utbetalinger ved nedbetaling av kortsiktig og langsiktig gjeld	-30 559	-1 169 805
Betalte renter	-41 178	-104 629
Utbetaling av utbytte	-67 400	-107 331
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	**-139 137**	**-1 381 765**
Netto endring i bankinnskudd og kontanter	-35 490	134 421
Beholdning av bankinnskudd og kontanter pr 01.01	608 530	474 109
Kontanter og kontantekvivalenter 31.12.	**573 039**	**608 530**
Ubenyttet driftskreditt/trekkrettighet utgjør i tillegg	1 009 406	993 588

Noter for konsern

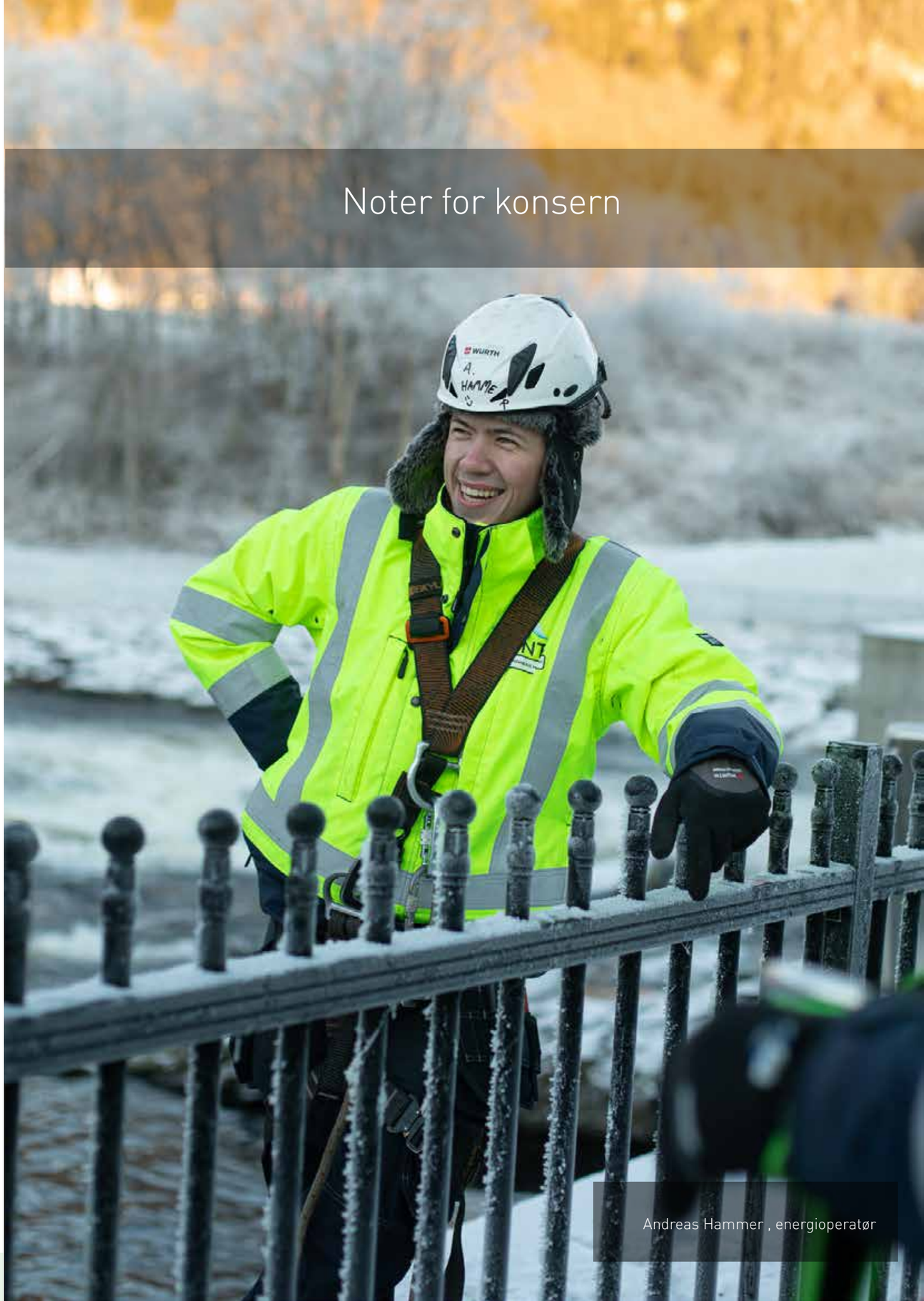

Andreas Hammer , energioperatør

Innholdsfortegnelse noter for konsern

1. Generell informasjon og sammendrag av vesentlige regnskapsprinsipper 67
2. Skjønnsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger 72
3. Segment informasjon / forretningsområder 73
4. Virksomhet holdt for salg og avhendet virksomhet 74
5. Markedsrisiko i konsernet 75
6. Kredittrisiko, likviditets- og refinansieringsrisiko 76
7. Finansielle instrumenter 77
8. Inntekter 79
9. Varer og prosjekt i arbeid 80
10. Personalkostnader 80
11. Pensjonskostnader, -forpliktelser og midler 80
12. Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter 82
13. Andre driftskostnader 82
14. Netto finanskostnad 82
15. Skattekostnad 83
16. Immaterielle eiendeler 84
17. Varige driftsmidler 85
18. Tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet 86
19. Sameieforetak 88
20. Finansielle langsiktige eiendeler 88
21. Kundefordringer og andre fordringer 88
22. Derivater 89
23. Kontanter og kontantekvivalenter 90
24. Andre avsetninger for forpliktelser 90
25. Rentebærende gjeld 91
26. Kortsiktig gjeld 91
27.1 Egenkapital 92
27.2 Aksjekapital 92
27.3 Utbytte per aksje 92
28. Kraftproduksjon og magasinbeholdning 93
29. Betingede utfall, tvistesaker, hendelser etter balansedagen m.m. 93
30. Pantstillelser, garantiansvar og tilsvarende forpliktelser 93
31. Leieavtaler 94
32. Honorar til ekstern revisor 94
33. Ytelser til ledende ansatte og styret 95
34. Nærstående parter 95
35. Selskap som inngår i konsolideringen 95

1. Generell informasjon og sammendrag av vesentlige regnskapsprinsipper

Generell informasjon
Konsernet Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS (NTE) består av Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS med datterselskaper. NTE er et norsk aksjeselskap stiftet og hjemmehørende i Norge og er eid av 19 kommuner i det tidligere Nord-Trøndelag.

Selskapets hovedkontor har adresse Sjøfartsgata 3, 7736 Steinkjer.

Selskaper inkludert i det konsoliderte regnskapet
Konsernet består av morselskapet Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS og de 100% eide datterselskapene:
- NTE Energi AS med det 100% eide datterselskapet Industrikraft Midt-Norge AS og det 66% eide datterselskapet Skogkraft AS
- NTE Marked AS med de 100% eide datterselskapene Gir Mer AS og Neanett AS
- NTE Elektro AS
- NTE Entreprenør AS
- NTE Montenegro AS
- Nord Trøndelag Eiendom AS

I tillegg kommer øvrige tilknyttede og felleskontrollerte virksomheter. Dette er bla Tensio AS, Siso Energi AS og Nord-Vest Fiber AS.

Grunnlaget for utarbeidelse av regnskapet
Konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som er godkjent av EU.

Konsernregnskapet er videre utarbeidet basert på historisk kost-prinsippet med unntak av visse finansielle instrumenter og derivater som er vurdert til virkelig verdi på balansedato.

Sammenligningstall
Alle beløpsmessige størrelser i resultat, oppstilling over endringer i egenkapital, balanse, kontantstrøm og tilleggsopplysninger er angitt med ett års sammenligningstall. Sammenligningstall er utarbeidet basert på de samme prinsipper som tall for siste periode.

Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Konsolideringsprinsipp
Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den finansielle stillingen når morselskapet og datterselskapene presenteres som én økonomisk enhet. Selskaper hvor konsernet har kontroll er konsolidert. Kontroll vil normalt foreligge når konsernet har en stemmeandel på mer enn 50 % gjennom eierskap eller avtaler. Veiledningen i IFRS 10 anvendes i vurderingen av alle vesentlige investeringer.

Dersom det er nødvendig, justeres datterselskapenes regnskaper slik at de er i tråd med konsernets regnskapsprinsipper. Selskapenes interne omsetning og mellomværende, samt gevinster og tap som er oppstått ved transaksjoner mellom selskapene, er eliminert. Datterselskaper konsolideres fra og med det tidspunkt konsernet oppnår kontroll og utelates fra konsolidering når kontroll opphører.

Oppkjøp
Oppkjøpsmetoden anvendes på virksomhetssammenslutninger når kontroll oppnås. Fastsetting av kostpris og mer- eller mindreverdianalyser regnskapsføres og måles på tidspunktet for kontrollovertakelse. Tidspunktet for kontrollovertakelse er når risiko og kontroll er overdratt og sammenfaller normalt med gjennomføringstidspunktet. Transaksjonskostnadene kostnadsføres når de påløper.

Transaksjonsprisen og identifiserbare netto eiendeler er beregnet basert på virkelig verdi. Det avsettes for utsatt skatt på mer- eller mindreverdier. Eventuell merverdi som ikke kan henføres til identifiserbare eiendeler og forpliktelser, behandles som goodwill. Goodwill testes årlig for nedskrivning. Det avsettes ikke til utsatt skatt på goodwill. Dersom verdien av de eiendeler og forpliktelser som overtas ved et oppkjøp overstiger verdien av vederlaget i transaksjonen, inntektsføres differansen som annen driftsinntekt. Betingede forpliktelser i forbindelse med transaksjonen måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet.

Felles drift
Andeler i deleide kraftverk klassifiseres som felles drift og er innregnet ved å inkludere konsernets andel av eiendeler, gjeld, inntekter og kostnader linje for linje i konsernregnskapet. Dette gjelder også i de tilfeller hvor kraftverket er organisert som et eget foretak og hvor eierne er de eneste kjøperne av den produserte kraften.

Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper
En felleskontrollert virksomhet er selskaper eller enheter hvor NTE har felles kontroll med en eller flere andre investorer. Spesielle stemmerettsregler kan gi eierne beslutningsmyndighet ut over det som følger av eierandel.

Tilknyttede selskaper er selskaper eller enheter hvor NTE har betydelig innflytelse. Dette vil normalt gjelde ved 20-50 % eierandel.

Felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper blir regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Forholdsmessig andel av årsresultatet i disse resultatføres under driftsinntekter for virksomheter som inngår i NTEs kjernevirksomhet. For selskaper utenfor konsernets kjernevirksomhet presenteres resultatandel som finanspost. I balansen er investeringene klassifisert som finansielle anleggsmidler og står oppført til kostpris korrigert for akkumulerte resultatandeler, mottatte utbytter, nedskrivninger og egenkapitalføringer i selskapene.

Utenlandsk valuta
Konsernregnskapet er presentert i norske kroner.

Løpende transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet, mens balanseposter vurderes til balansedagens kurs. Valutaeffekter føres under finansposter.

Segment
Konsernet rapporterer driftssegmenter i tråd med hvordan konsernledelsen fatter, følger opp og evaluerer sine beslutninger. De operative segmentene identifiseres på bakgrunn av verdikjeden i konsernet; Produksjon - Distribusjon - Sluttbruker. Den interne styringsinformasjonen basert på de identifiserte segmentene, gjennomgås periodisk av ledelsen og er beslutningsgrunnlag for ressursallokering og måloppnåelse.

Inntekter
Hovedaktiviteten til NTE er knyttet til energiproduksjon - og kraftsalg, telekom, samt overføring og distribusjon av kraft. NTE dekomponerer kontraktene og vurderer de ulike leveringsforpliktelser uavhengig.

Inntekt fra kraftproduksjon, kraftsalg og kraftdistribusjon
Inntektene fra produksjon av energi omfatter salg av egenprodusert kraft til en avtalt pris. Dette inkluderer også grønne sertifikater. Konsernet selger egenprodusert energi via Nord Pool. I dette tilfelle er børsen definert som kunden. Dette er basert på at NTE har bindende kontrakter med børsen.
Leveringsforpliktelsen er forøvrig å levere kraft og distribusjon av denne, og transaksjonsprisen er godtgjørelsen som NTE forventer å motta, til enten spotpris, regulert pris eller kontraktspris. Leveringsforpliktelsen blir oppfylt over tid, noe som innebærer at inntekten skal innregnes for hver enhet levert til transaksjonspris. NTE benytter en praktisk tilnærming i henhold til IFRS 15 hvor inntekten fra kraftproduksjon, kraftinntekter og kraftdistribusjon for de fleste kontraktene blir bokført til det beløpet som enheten har rett til å fakturere. Retten til å fakturere oppstår når kraften er produsert og levert, og retten til å fakturere godtgjørelsen vil normalt samsvare direkte med verdien for kunden.

Kraftdistribusjon vedrører inntekter fra nettvirksomheten. Nettvirksomhet er underlagt inntektsrammeregulering fra Norges vassdrags- og energidirektorat. NVE fastsetter hvert år en maksimal inntektsramme for den enkelte netteier. Inntektsrammer fastsettes dels ut fra historiske kostnader, og dels på bakgrunn av en norm. Normen skal sikre at selskapene driver effektivt. Mer-/mindreinntekt vil være forskjellen mellom faktisk inntekt og tillatt inntekt. Inntektsrammens størrelse justeres årlig for endringer i leveringskvaliteten (KILE). Inntekter innregnet i resultatregnskapet tilsvarer de faktiske tariffinntektene gjennom året. Forskjellen mellom inntektsrammen og faktiske tariffinntekter utgjør mer- eller mindre-inntekt og resultatføres. Kraftdistribusjon er inkludert i virksomhet holdt for salg.
Konsesjonskraft og erstatningskraft anses ikke som inntekt fra kontrakt med kunde, og er derfor ikke inkludert i inntekt fra kontrakt med kunde i note 8.

Salg av tjenester og anlegg under utførelse
Salg av tjenester og anlegg under utførelse: NTE sin leveringsforpliktelse i forbindelse med tjenesteyting blir oppfylt over tid, noe som innebærer at inntekten innregnes over tid ettersom kunden mottar fordelene av tjenestene etter hvert som NTE yter disse, samt at det virker sannsynlig at det ikke foreligger alternativ bruk. En leveranse inntektsføres over tid dersom kunden kontrollerer den (eier «work-in-progress») etter hvert som NTE utvikler den. Dette er tilfellet for NTEs kontrakter knyttet til elektroinstallasjon. NTE sin elektroinstallasjonsvirksomhet fakturerer basert på fysisk fremdrift som igjen er sammenfallende med utførte timer og installert utstyr.

Salg av telekom tjenester
NTE selger bredbåndsløsninger til privat-, borettslag- og bedriftsmarkedet, herunder offentlige etater. Produktene blir forskuddsfakturert per måned, kvartal og halvår. NTE har tre leveringsforpliktelser (infrastruktur, tilknytning og abonnement) i en kontrakt som opptjenes når de leveres, samt at NTE iht kontrakt har krav på motytelse lik betaling. Inntektene periodiseres lineært per måned i henhold til leveransen til kunden.

Anleggsbidrag
NTE har utstrakt praksis med anleggsbidrag. NTE mottar anleggsbidrag fra kunder for bygging av infrastruktur som forbinder kunden med nettet for elektrisitet og fiber. NTE eier infrastrukturen og de totale kostnadene skal derfor bokføres som eiendeler i samsvar med IAS 16. Konsernet har konkludert med at bidragene til eiendelene innenfor infrastruktur utgjør betalinger som reduserer kostnadene til eiendelene, og dermed skal gå til fradrag i disse.

Salg av varige driftsmidler
Ved salg av varige driftsmidler og gevinst ved salg av tilknyttet virksomhet som har drift som faller inn under NTEs kjernevirksomhet, beregnes gevinst/tap ved å sammenholde salgssum med gjenværende innregnet verdi av det solgte driftsmiddelet. Beregnet gevinst/tap presenteres som henholdsvis andre driftsinntekter eller andre driftskostnader.

Offentlige tilskudd
Offentlige tilskudd innregnes netto i resultat og balanse. Der tilskudd er knyttet til aktiviteter som innregnes i resultatregnskapet direkte, er tilskuddet behandlet som en reduksjon av de kostnader som knytter seg til aktiviteten og som tilskuddet er ment å skulle dekke. Der tilskuddet er knyttet til prosjekter som innregnes i balansen, er tilskudd behandlet som en reduksjon av beløp innregnet i balansen.

Finansielle instrumenter
Finansielle instrumenter innregnes når konsernet blir part i kontraktsmessige betingelser knyttet til instrumentet. Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser innregnes første gang til virkelig verdi. Transaksjonskostnader legges til eller trekkes fra den finansielle eiendelen eller finansielle gjelden med mindre instrumentet føres til virkelig verdi over resultat. Da resultatføres transaksjonskostnadene umiddelbart. Finansielle eiendeler som er egenkapitalinstrumenter regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. NTE har ikke valgte å bruke OCI-opsjonen i IFRS 9 for egenkapitalinstrumenter.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet inkluderer derivater og egenkapitalinstrumenter. De vesentligste
finansielle instrumentene som er regnskapsført til virkelig verdi over resultatet inkluderer:
- Finansielle kontrakter om kjøp og salg av kraftrelaterte produkter
- Valutaderivater
- Fysiske energikontrakter som er lett ombyttbare i kontanter og som ikke anses som eget-bruk kontrakter
- Fysiske energikontrakter som er lett ombyttbare i kontanter, og som er eget-bruk kontrakter, men der regnskapsføring som en kjøps- eller salgskontrakt vil medføre vesentlig asymmetri
- Aksjeposter hvor NTE ikke har kontroll eller betydelig innflytelse

Fysiske kontrakter om kjøp og salg av energi som er knyttet til eget bruk eller som avsetning for egen produksjon regnskapsføres ved levering. NTE har ved utgangen av året ikke fysiske kontrakter med annen oppgjørsvaluta enn norske kroner. Det er derfor ikke regnskapsført innebygde derivater med opphav i fysiske kontrakter om kjøp og salg av energi. Det avsettes for forventet tap på finansielle eiendeler til amortisert kost i samsvar med IFRS 9 del 5.5.

Finansielle eiendeler til amortisert kost
Gjeldsinstrumenter som er eiendeler klassifiseres i denne kategorien dersom kontantstrømmene i all hovedsak består av renter og hovedstol, samt at NTE har som intensjon å holde instrumentet til forfall. NTE driver ikke med kjøp eller salg av fordringer, og ved utgangen av året forvalter ikke NTE gjeldsinstrumenter som en del av driften. Kundefordringer og andre fordringer er i all hovedsak driftsrelaterte og inneholder ikke noe vesentlig finansieringselement. Kundefordringer, andre fordringer og andre langsiktige fordringer regnskapsføres til amortisert kost i samsvar med instrumentenes egenskaper og NTE sin forretningsmodell.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat
NTE har ved utgangen av året ikke finansielle eiendeler som regnskapsføres til virkelig verdi over utvidet resultat. NTE utelukker ikke at man i fremtiden kan vurdere å regnskapsføre eventuelle langsiktige aksjeposter til virkelig verdi over utvidet resultat.

Finansielle forpliktelser
Finansielle forpliktelser måles ved førstegangs innregning til virkelig verdi inkludert direkte henførbare transaksjonskostnader. I senere perioder måles finansielle forpliktelser som ikke er derivater til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode, slik at effektiv rente blir lik over hele instrumentets løpetid. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Derivater som er finansielle forpliktelser måles til virkelig verdi over resultatet.

Presentasjon av derivater i resultat og balanse
Derivater er presentert på egne linjer i balansen under henholdsvis eiendeler og gjeld. Derivater med henholdsvis positive og negative virkelige verdier presenteres brutto i balansen så langt det ikke foreligger juridisk rett til motregning av ulike kontrakter, og slik motregning faktisk vil bli benyttet i de løpende kontantoppgjør under kontraktene. I de sistnevnte tilfeller vil de aktuelle kontraktene presenteres netto i balansen. I resultatregnskapet vises endring i virkelig verdi av derivater på egen linje under driftsinntekter.

Skatt
Konsernets kraftproduksjonsvirksomhet i Norge er underlagt de særskilte reglene for beskatning av kraftforetak. Konsernets skattekostnad omfatter i tillegg til ordinær resultatskatt også naturressursskatt og grunnrenteskatt.

Resultatskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden knyttes til det regnskapsmessige resultatet og består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel blir balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelen kan benyttes. Skatt på poster ført mot utvidet resultat er også ført mot utvidet resultat, og skatt på poster knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Naturressursskatt er en overskuddsuavhengig skatt og beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre per kWh. Betalbar resultatskatt kan avregnes mot betalt naturressursskatt. Den andelen av naturressursskatten som overstiger betalbar resultatskatt, kan fremføres med renter til senere år og blir balanseført som forskuddsbetalt skatt.

Grunnrenteskatt er overskuddsavhengig og utgjør for året 37 % av netto grunnrenteinntekt beregnet for hvert enkelt kraftverk. Grunnrenteinntekten blir beregnet på grunnlag av det enkelte kraftverks produksjon time for time, multiplisert med spotprisen i den korresponderende timen. For leveranser av konsesjonskraft og for kraft på langsiktige fysiske kontrakter med varighet på over syv år brukes faktisk kontraktspris. Den beregnede inntekten reduseres med faktiske driftskostnader, avskrivninger og en friinntekt for å komme frem til skattegrunnlaget. Friinntekten fastsettes årlig på grunnlag av skattemessig verdi av driftsmidlene i kraftverket multiplisert med en normrente fastsatt av Finansdepartementet. Friinntekten behandles som en permanent forskjell i det året som den beregnes for, og påvirker således ikke beregningen av utsatt skatt knyttet til grunnrente. Negativ grunnrente per kraftverk beregnet fra og med inntektsåret 2007 kan samordnes med positiv grunnrente for andre kraftverk. Negativ grunnrente per kraftverk fra inntektsåret 2006 eller tidligere år kan kun fremføres med renter mot senere positiv grunnrenteinntekt i samme kraftverk. Utsatt skattefordel knyttet til fremførbar negativ grunnrenteinntekt og utsatt skatt knyttet til andre midlertidige forskjeller beregnes med basis i kraftverk hvor det er sannsynliggjort at skattefordel vil utnyttes.

Anvendt sats er 37 % nominell skattesats.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel presenteres netto så langt de forventes å reversere i samme periode. Tilsvarende gjelder for utsatt skatt og utsatt skattefordel knyttet til grunnrenteskatt. Utsatte skatteposisjoner knyttet til betalbar resultatskatt kan ikke utlignes mot utsatte skatteposisjoner knyttet til grunnrenteskatt.

Klassifisering som kortsiktig/langsiktig
En post i balansen klassifiseres som kortsiktig når den forventes realisert innen 12 måneder etter balansedagen. Andre poster klassifiseres som langsiktig med de unntak som er nevnt nedenfor. Første års avdrag på langsiktig gjeld presenteres som kortsiktig gjeld.

Immaterielle eiendeler
Immaterielle eiendeler er regnskapsført til anskaffelseskost fratrukket av- og nedskrivninger. Utgifter til immaterielle eiendeler, herunder goodwill, balanseføres i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Goodwill og immaterielle eiendeler med ubegrenset levetid avskrives ikke, men testes for årlig verdifall.

Regnskapsføringen av fallrettigheter bygger på en analyse av den juridiske tilgangen til fallet. Dersom tilgangen til fallet sikres gjennom kjøp av grunn vil fallrettighetene klassifiseres som et materielt driftsmiddel sammen med grunnen. I den grad tilgangen sikres gjennom erverv av en avgrenset rettighet til vannfallet vil det gjennomføres en konkret analyse av avtalen som grunnlag for regnskapsføringen. I den grad tilgangen til fallet sikres gjennom en tidsbegrenset eller evigvarende leieavtale vil det også gjøres en konkret vurdering av avtalens innhold som grunnlag for etablering av regnskapsprinsipp.

Varige driftsmidler
Investeringer i produksjonsanlegg og andre varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Avskrivningene starter når eiendelene er ferdigstilt og kan tas i bruk. Anskaffelseskost for varige driftsmidler omfatter utgifter for å anskaffe eller utvikle eiendelen slik at den er klar for bruk. Direkte henførbare lånekostnader, om slike er aktuelle, tillegges anskaffelseskost. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som reparasjoner og vedlikehold, resultatføres løpende, mens øvrige utgifter som øker fremtidig produksjonskapasitet balanseføres. Ved tidsbegrensede konsesjoner avsettes det for fjerningsforpliktelser på gjeldssiden mot en tilsvarende økning i anleggets balanseførte verdi. Det er ingen aktiverte lånekostnader for inneværende år.

Påløpte kostnader til egne investeringsarbeider blir balanseført som anlegg under utførelse fram til anlegget ferdigstilles. Anskaffelseskost omfatter direkte henførbare kostnader.

Avskrivning er beregnet ved bruk av lineær metode over forventet brukstid. Restverdi hensyntas ved beregning av årlige avskrivninger. Avskrivningstiden vil tilpasses konsesjonsperioden. Estimert brukstid, avskrivningsmetode og restverdi vurderes årlig.

Tomter herunder vannfallsrettigheter avskrives ikke, da verdiene anses som evigvarende under forutsetning av at det ikke foreligger hjemfallsrett eller en annen juridisk begrensning i fremtidig bruk.

Nedskrivninger
Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives, vurderes for verdifall ved utgangen av hvert kvartal. Når det er indikatorer på at framtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi, beregnes gjenvinnbart beløp for å kunne vurdere om nedskrivninger for verdifall må gjennomføres. Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid avskrives ikke, men vurderes for verdifall en gang i året og når det er forhold som tilsier at en verdivurdering må gjennomføres. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgskostnader og bruksverdi. Bruksverdi er beregnet som forventet fremtidig kontantstrøm neddiskontert ved bruk av et avkastningskrav tilsvarende markedets avkastningskrav for tilsvarende eiendeler i samme bransje. Forventede utgifter til fjerning av driftsmidler ved produksjonsperiodens slutt medtas ikke ved beregning av bruksverdi. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Det øverste nivået på en kontantgenererende enhet er et rapportert driftssegment. Hoveddelen av konsernets driftsmidler finnes i vannkraft- og fiberverksomheten. Innenfor vannkraft vurderes kraftverk som ligger i samme vassdrag og som styres samlet, som én kontantstrømgenererende enhet. "Småkraft" vurderes også som en kontantstrømgenererende enhet. For fiberverksomheten er det lagt til grunn en porteføljevurdering når nedskrivninger er vurdert.

Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler unntatt goodwill.

Leieavtaler
Konsernet følger IFRS 16. Se informasjon vedr dette under og i note 31.

Varebeholdninger
Balanseført verdi av varelager er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi minus salgskostnader. Anskaffelseskost fastsettes etter FIFO-prinsippet.

Magasinbeholdning
Konsernets mest verdifulle råvarelager består av lagret vann i magasinene. Verdien av vannmagasinbeholdningene er ikke balanseført.

Konsernkontoordning
NTE inngår i konsernkontoordning med datterselskapene, og konsernet har en felles bankkonto for plassering av kortsiktig likviditet og kortsiktige låneopptak. Eksterne renteinntekter og rentekostnader knyttet til konsernkontoordningen presenteres som renteinntekter og rentekostnader i resultatregnskapet til konsernet. I konsernets balanse presenteres netto innestående eller trekk som henholdsvis betalingsmidler eller kortsiktig rentebærende gjeld.

Likvide midler
Betalingsmidler omfatter kontanter og bankinnskudd.

Utbytte
Foreslått utbytte ved avleggelsen av regnskapet er klassifisert som egenkapital. Utbytte reklassifiseres til kortsiktig gjeld når det blir vedtatt av generalforsamlingen.

Avsetninger, betingede eiendeler og betingede forpliktelser
Det innregnes en avsetning bare når det er en eksisterende plikt som er resultat av en tidligere hendelse og det er mer enn 50 % sannsynlighet for at en forpliktelse har oppstått, samt at avsetningen kan måles pålitelig. Ved lavere sannsynlighet opplyses det om forholdene i notene til regnskapet med mindre sannsynligheten for utbetaling er svært lav. Avsetninger innregnes med et beløp som er uttrykk for beste estimat av de utgifter som kreves for å gjøre opp den eksisterende forpliktelsen på balansedagen.

Anleggsmidler holdt for salg og ikke videreført virksomhet
Anleggsmidler og grupper av anleggsmidler og gjeld er klassifisert som holdt for salg hvis deres bokførte verdi primært vil bli gjenvunnet gjennom en salgstransaksjon og ikke gjennom fortsatt bruk. Dette gjelder i de tilfellene hvor ledelsen har forpliktet seg til å gjennomføre en salgsprosess og konkrete forhandlinger er innledet før regnskapsperiodens slutt. Eiendeler holdt for salg verdsettes til laveste av bokført verdi og virkelig verdi redusert med salgskostnader. Eiendeler holdt for salg presenteres samlet på en egen linje i balanse. Tilsvarende gjøres for gjeldsposter. I resultatregnskapet presenteres virksomhet som ikke videreføres på egen linje for resultat etter skatt. Sammenligningstall endres kun i resultatregnskapet.

Kontantstrømoppstilling
Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med basis i den indirekte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen tar utgangspunkt i konsernets resultat før skatt for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra årets virksomhet. Kontant-strømoppstillingen er inndelt i netto likviditetsendring fra virksomheten, investeringer og finansiering. Utbytte betalt til eier er presentert under finansieringsaktiviteter. Innbetaling og utbetaling av renter, samt utbytte fra tilknyttede selskaper er trukket ut av kontantstrømmer fra den operasjonelle aktiviteten og presenteres som følger: Rentekostnader inngår netto kontantstrøm fra den operasjonelle aktiviteten. Renteinntekter vises på separat linje under netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter, og utbytte vises på separat linje under finansieringsaktiviteter.

Konsesjonskraft, konsesjonsavgifter og erstatninger
Det blir årlig levert konsesjonskraft til kommuner til myndighetsbestemte priser fastsatt av Stortinget. Levering av konsesjonskraft inntektsføres løpende i henhold til fastsatt konsesjonskraftpris. Konsesjonskraftkontrakter er ikke innregnet i regnskapet.

Det blir årlig betalt konsesjonsavgifter til stat og kommuner for den økningen i produksjonsevnen som oppnås ved regulering og vannoverføringer.
Konsesjonsavgifter blir kostnadsført når de påløper.

Konsernet betaler erstatninger til grunneiere for å få bruksrett til vannfall og grunn. I tillegg utbetales erstatninger til andre for skade påført skog, grunn, telenett og lignende. Erstatningsutbetalingene er dels engangsutbetalinger og dels løpende i form av utbetalinger eller plikt til å levere erstatningskraft. Nåverdien av forpliktelsene knyttet til årlige erstatninger, er klassifisert som avsetning for forpliktelser. Årlige betalinger føres som andre driftskostnader, mens engangsoppgjør regnskapsføres mot forpliktelsen.

Pensjon
Ytelsesbasert pensjonsordning
Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordning ble bragt til opphør 01.01.2015, og ansatte er gitt en oppsatt rettighet fra denne pensjonsordningen. Selskapets netto forpliktelse i forbindelse med den ytelsesbaserte pensjonsordningen er beregnet som den fremtidige ytelsen den ansatte har som opptjent rettighet; denne ytelsen er deretter neddiskontert og fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidlene for å beregne nåverdien. Kostnaden knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger blir beregnet med bakgrunn i aktuarmessige beregninger. De aktuarmessige beregningene blir gjort på grunnlag av en rekke forutsetninger om diskonteringsrente, avkastning, forventet lønnsvekst, dødelighet og forventet økning i pensjon. Beregningene er foretatt av godkjent aktuar som har benyttet et rammeverk godkjent og alminnelig brukt i Norge for denne type beregninger.

I forbindelse med at konsernet endret sine pensjonsordninger ble det opprettet kompensasjonsordning for ansatte som mistet retten til AFP. Forpliktelse knyttet til kompensasjonsordningen framkommer på det tidspunkt rettigheten til AFP blir trukket på. Fra og med 2017 er denne forpliktelsen aktuarberegnet og framkommer som en pensjonsforpliktelse sammen med den ytelsesbaserte ordningen. Det er benyttet samme prinsipper for regnskapsføring av denne kompensasjonsordningen som den andre ytelsesplanen.

Periodens netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten både for forpliktelsen og avkastning av midlene ved periodens begynnelse. Endringer hensyntar netto pensjonsforpliktelse som følge av premieinnbetalinger og utbetaling av pensjoner.

Netto pensjonsforpliktelser på underfinansierte ordninger er balanseført som langsiktig rentefri gjeld. Ved beregning av pensjonsforpliktelse er det tatt hensyn til arbeidsgiveravgift.

Netto pensjonskostnad er beregnet som brutto pensjonskostnad, fratrukket estimert avkastning på pensjonsmidlene. Netto pensjonskostnad er klassifisert som ordinær driftskostnad og er presentert under personalkostnader. Dette vedrører ikke renteelementet av pensjonsforpliktelsene.

Innskuddsbasert pensjonsordning
En innskuddsbasert pensjonsordning er en ordning hvor det betales faste innskudd til et fond og hvor konsernet ikke har noen juridisk eller underforstått plikt til å betale ytterligere innskudd. Det innregnes derfor ingen ytterligere forpliktelser i regnskapet knyttet til den innskuddsbaserte pensjonsordningen. Pliktig innskudd innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Innføring av nye og endrede regnskapsstandarder.
I 2020 er det ikke innført eller foretatt endringer i IFRS-standarder som har påvirkert regnskapet i vesentlig grad.

2. Skjønnsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger

Utarbeidelse av regnskapet forutsetter at ledelsen gjør vurderinger og antakelser. Disse påvirker rapporterte eiendeler og gjeld, samt rapportering av betingede eiendeler og forpliktelser på balansedagen, og rapporterte inntekter og kostnader for rapporteringsperioden. De faktiske resultatene kan avvike fra disse estimatene.

De viktigste antagelser vedrørende fremtidige hendelser og andre viktige kilder til usikkerhet i estimater er redegjort for nedenfor.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter
Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder
Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder, er basert på omsetningskurs på balansedagen. For derivater som handles på NASDAQ OMX Commodities benyttes standard verdsettelsesmetode med differanse mellom kontrakt kurs ved inngåelse og omsetningskurs på balansedag, multiplisert med volum, som grunnlag for virkelig verdi. Kontraktene gjøres typisk opp daglig. For derivater som handles bilateralt, så benyttes observerbare markedsdata i så stor grad som mulig i verdsettelsen til virkelig verdi og metodisk verdsettes disse kontraktene etter tilsvarende prinsipper som kontrakter som handles på NASDAQ OMX. Valutaterminer verdsettes ved bruk av markeds- og kontraktsdata på balansedato, herunder forwardkurver i markedet på balansedato.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked
NTE har enkelte mindre plasseringer i unoterte aksjer. Det gjøres periodiske verdsettelser ved bruk av anerkjent metodikk, og særlig nylige transaksjoner vektlegges i vurderingen av virkelig verdi av unoterte aksjer. NTE har ved utgangen av året langsiktige kraftkontrakter som dels gjøres opp netto og dels gjøres opp med fysiske leveranser. Det henvises til note 7 og 22 under. NTE har i det felleskontrollerte selskapet Siso Energi AS en betydelig sikringskontrakt. Det henvises til note 18 for en mer utfyllende beskrivelse.

Varige driftsmidler
Varige driftsmidler avskrives over forventet brukstid, og dette danner grunnlaget for årlige avskrivninger i resultatregnskapet. Forventet brukstid estimeres på bakgrunn av erfaring, historikk og skjønnsmessige vurderinger blant annet basert på bruk og tilstand av driftsmidlet, og justeres dersom det oppstår endringer i slike estimater. Det tas hensyn til restverdi ved fastsettelse av avskrivningene, der vurdering av restverdi også er gjenstand for estimater.

Nedskrivninger
Konsernet har betydelige investeringer i varige driftsmidler, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper. Tensio AS og Siso Energi AS inngår bla i her. Disse anleggsmidlene testes for nedskrivning når det foreligger indikatorer på mulige verdifall. Slike indikatorer kan være endringer i markedspriser, avtalestrukturer, negative hendelser eller andre driftsforhold. Ved beregning av gjenvinnbart beløp må det gjøres en rekke estimater vedrørende fremtidige kontantstrømmer der avkastningskrav, priser, driftsmarginer og salgsvolum er de viktigste faktorene. Den lave kraftprisen er en slik indikator på mulig nedskrivningsbehov. Den vesentligste delen av konsernets driftsmidler er anskaffet for mange år siden, og bokført verdi er av disse er av den grunn forholdsvis lav. Kraftprisen utløser derfor ikke noe nedskrivningsbehov for anleggene. For andre driftsmidler anskaffet på senere tidspunkt, er det foretatt nedskrivningstester.

Utsatt skattefordel
Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres, eller når den utsatte skatten gjøres opp. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattbar inntekt vil foreligge, og at de midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten.

Konsernet har balanseført utsatt skattefordel knyttet til negativ grunnrenteinntekt til fremføring. Utsatt skattefordel er balanseført der det forventes at negativ grunnrenteinntekt kommer til anvendelse innenfor rimelig tidshorisont.

Tidspunkt for når negativ grunnrenteinntekt kan komme til anvendelse er spesielt avhengig av forutsetninger om fremtidige kraftpriser. Ledelsen har anvendt sitt beste skjønn ved vurderinger knyttet til fremtidige kraftpriser og øvrige forutsetninger som bestemmer fremtidig grunnrenteinntekt. Det vises til note 1 og note 15 for en nærmere beskrivelse.

Pensjoner
Beregning av pensjonsforpliktelse innebærer bruk av skjønn og estimater på en rekke parametere. Det henvises til note 11 for en nærmere beskrivelse av hvilke forutsetninger som er lagt til grunn.

3. Segment informasjon / forretningsområder

Forretningsområde Energi
Forretningsområdet består av det heleide selskapet NTE Energi AS, som har produksjonsanlegg for vannkraft i flere kommuner i Trøndelag. Selskapet er også medeier i anlegg i Bindal kommune i Nordland gjennom Åbjørakraft og i Sverige gjennom Linnvasselv Kraftlag SA, hvor verdiene er tatt inn i forretningsområdet basert på bruttometoden. Selskapet eier også 50 % av Siso Energi AS som er tatt inn i konsernet etter Egenkapitalmetoden.

Med økende etterspørsel etter ren og fornybar energi vurderes selskapets framtidsutsikter som gode, selv om årlig inntjening vil variere med svingninger i kraftprisene.

Forretningsområde Telekom
Forretningsområde telekom består av telekomvirksomheten i det heleide selskapet NTE Marked AS, som driver med salg av fiberbaserte tjenester i privat- og bedriftsmarkedet. Til forretningsområdet ligger også 50 % av investering i Nordvest Fiber Holding AS.
Virksomheten utøves i hovedsak i Midt-Norge og på nordvest-landet.

Forretningsområde Energitjenester
Energitjenester består av strøm- og tjenesteporteføljen i det heleide selskapet NTE Marked AS, og driver med salg av strøm og tjenester knyttet til energioptimalisering rettet mot privat- og bedriftsmarkedet. Forretningsområdets framtidige resultat påvirkes i stor grad av prisutviklingen i kraftmarkedet, og behovet for kraftleveranser er stabilt til både bedrifter og husholdninger.

Forretningsområde Elektro
NTE Elektro AS leverer elektroinstallasjoner i både service- og prosjektmarkedet.
For NTE Elektro er det sterk konkurranse både innenfor service- og prosjektmarkedet. Kompetanse, kundenærhet og effektiv drift skal i framtiden sikre virksomheten en fortsatt sterk posisjon i sine markeder. Virksomheten utøves i hovedsak i Midt-Norge.

Forretningsområde Nett
Forretningsområdet omfatter 40 % eierandel i det midt-norske nettkonsernet Tensio AS. Nettkonsernet eier og har driftsansvaret for alt strømnett i Tensio sitt konsesjonsområde. Nettvirksomheten er monopol og som sådan underlagt myndighetskontroll av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Direktoratet fastsetter regulatoriske og økonomiske rammer for nettvirksomheten.

Øvrig
Øvrig omfatter:
- Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS (morselskapet) som er shared service center for datterselskapene, som også leier ut lokaler, både internt og eksternt.
- Resultatene fra andre av de mindre 100 % eide datterselskapene.
- Elimineringseffekter
- Alle IFRS effekter.

De vesentligste differansene mellom NGAAP i selskapsregnskapene og IFRS er urealiserte verdiendringer på derivater.
Se note 8 for nærmere segmentrapportering fordelt på de ulike forretningsområder.

4. Virksomhet holdt for salg og avhendet virksomhet

Tensio TN AS (tidligere NTE Nett AS) ble i 2019 solgt til det nye nettkonsernet, Tensio AS, hvor Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS er 40% eier. Som en følge av dette mistet konsernet kontroll over Tensio TN AS i løpet av 2019, og Tensio TN AS er ikke lenger et datterselskap som konsolideres, men rapporteres som felleskontrollert virksomhet.

Gevinsten i forbindelse med salget er presentert basert på IAS 28. Det vil si at gevinsten er eliminert for den delen som en fortsatt eier i det tidligere datterselskapet. Denne interngevinsten vil komme til inntekt gjennom reduserte fremtidige av- eller nedskrivninger av merverdiene eller ved en senere avhendelse av andelen.
Det er ingen balanseposter knyttet til Tensio TN AS i balansen for 2019, da selskapet ble solgt i løpet av året.
I og med at Tensio TN AS var et eget forretningsområdet er resultatet av driften frem til salgstidspunktet skilt ut fra den øvrige virksomheten som fortsetter, og er derfor presentert i resultatet for 2019 som "resultat fra avhendet virksomhet og virksomhet holdt for salg". I denne regnskapslinjen inngår også gevinsten i forbindelse med salget.
IFRS gir ingen retningslinjer for hvordan elimineringene skal presenteres i resultatregnskapet på hhv. virksomhet som fortsetter og virksomhet holdt for salg.

For å gi bedre sammenlignbare tall, valgte konsernet å presentere effektene av Tensio TN AS inntil salgstidspunktet, ved at resultatregnskapet presenteres som om Tensio TN AS er en ekstern part. Dvs. det er ikke foretatt elimineringer som omfatter Tensio TN AS i resultatregnskapet for 2019. Dermed presenteres resultatregnskapet for konsernet for den delen av driften som fortsetter, som om Tensio TN AS allerede var solgt ut av konsernet ved årets begynnelse. Resultat fra avhendet virksomhet i 2019 er presentert netto etter skatt på egen linje, og er dermed Tensio TN AS sitt resultat slik det fremkommer i dennes selskapsregnskap ved salgstidspunktet i 2019, korrigert for IFRS effekter, samt gevinst ved salg av Tensio TN AS.

Tensio TN AS sine tall fram til konsernetableringstidspunktet inklusive IFRS korrigeringer og gevinst ved salg av Tensio TN AS, er rapportert som et netto beløp i resultat fra avhendet virksomhet.

	1000kr
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	**2019**
Overføringsinntekter	303 135
Annen driftsinntekt	60 397
Sum driftsinntekter	**363 532**
Overføringskostnader	79 795
Kraftanskaffelse/Varekostnad	38 061
Lønnskostnad	36 062
Av- og nedskrivning	59 426
Annen driftskostnad	87 898
Sum driftskostnader	**301 242**
Driftsresultat	**62 290**
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER	
Annen finansinntekt	968
Annen finanskostnad	(10 749)
Netto finansresultat	**(9 781)**
Ordinært resultat før skattekostnad	**52 509**
Skattekostnad på ordinært resultat	20 255
Resultat etter skatt	32 254
Gevinst ved salg av avhendet virksomhet	692 457
Resultat fra avhendet virksomhet og virksomhet holdt for salg etter skatt	**724 711**
Resultat henført til aksjeeierne i morselskapet	**724 711**

5. Markedsrisiko i konsernet

Markedsrisiko vil i hovedsak være knyttet til kraftpris-, volum-, valuta- og renterisiko. I det følgende redegjøres det nærmere for disse risikotypene og hvordan de styres.

Markedsrisiko kraftpris
Produksjonsportefølje
NTEs vannkraftproduksjon er utsatt for prisrisiko fordi fremtidig pris er ukjent. Produksjonsporteføljen har til hensikt å ivareta vannkraftproduksjonen og risiko i tilknytning til denne.

Nettoeksponeringen i porteføljen består av forventet fremtidig produksjon, salgsforpliktelser under langsiktige fysiske kontrakter, samt kontrakter på NASDAQ og bilaterale finansielle kontrakter.

NTE inngår salgsavtaler og handler med ulike finansielle instrumenter for å sikre produksjonsinntektene. Dette bidrar til å stabilisere selskapets kontantstrøm fra år til år, noe som anses ønskelig med tanke på den store usikkerheten som er knyttet til kraftprisen. I sikringshandelen tas det hensyn til både konsernets risikostrategi og kraftprisforventning. For risikostyringsformål ses finansielle og fysiske kontrakter under ett. Regnskapsmessig resultatføres verdiendringer og løpende oppgjør på finansielle sikringshandler. Ettersom konsernets magasinbeholdninger og forventede fremtidige produksjon ikke regnskapsføres gir dette en asymmetri regnskapsmessig. Det henvises her til note 22.

De fysiske salgs- og kjøpsforpliktelsene i porteføljen består av kontrakter inngått på kommersielle vilkår, konsesjonskraftforpliktelser samt diverse frikraftavtaler. Konsernet har avtaler om konsesjonskraft som er evigvarende. Disse evigvarende avtalene utgjør bare en mindre del av konsernets middelproduksjon.

Sluttbrukerportefølje
Med sluttbrukervirksomhet menes salg av kraft til private konsumenter, offentlig virksomhet og private bedrifter. Det inngås fysiske salgskontrakter som hovedsakelig leveres til spotpris, variabel pris eller fast pris. Alle kontrakter som leveres til fastpris sikres i henhold til virksomhetsområdets handels- og risikostrategi. Løpende leveranser av kraft skjer ved innkjøp til spotpris. For bedriftsmarkedet tilbys det ulike porteføljeforvaltningsprodukter hvor det foretas finansielle handler på NASDAQ, basert på kundespesifikke handels- og risikomandat.

Nettoeksponeringen i sluttbrukerporteføljene består av de til enhver tid oppdaterte salgsforpliktelser med ulik bindingstid for pris, samt kontrakter på NASDAQ og bilaterale finansielle kontrakter. I all hovedsak har de løpetider som ligger innenfor fem år. Porteføljen skal minimere kraftprisrisiko og sikre verdien av fremtidige inntekter fra dette området.
Sluttbrukervirksomheten eksponeres for kraftprisrisiko når det avtales faste priser med sluttbruker. Når det foreligger slik prisrisiko, sikres priser gjennom inngåelse av finansielle kontrakter på NASDAQ eller bilateralt.

Markedsrisiko volum
Konsernet er eksponert for volumrisiko gjennom sin vannkraftproduksjon og sluttbrukervirksomhet.

Vannkraftproduksjonen skjer i 19 heleide og 4 deleide kraftverk. Dette gir en veldiversifisert anleggsportefølje, både med hensyn til meteorologi og hydrologi, samt driftsmessige forhold. Av konsernets samlede produksjon kommer cirka 98 prosent fra magasinkraft, noe som gir en god reguleringsgrad. Konsernets middelproduksjon er på cirka 3,9 TWh.

Sluttbrukervirksomheten er eksponert for volumrisiko i all vesentlighet knyttet til kunder med produktet fastpris. Kundene sikres finansielt basert på kundens forventede forbruksnivå og -profil. Faktisk forbruk kan avvike fra dette, og medfører volumrisiko for sluttbrukerselskapet. Selskapet priser denne volumrisikoen i sine produkter.

Prissensitivitet kraft
Effekt på resultat av verdiendring på eiendeler og gjeld til virkelig verdi ved endring i kraftpriser

(Beløp i mill. kr)	Endring i kraftpriser	
	-10 %	10 %
Sum endring i resultat før skatt	**-157,1**	**-141,3**

Tabellen viser en partiell risikoanalyse av hvordan konsernets resultat før skatt påvirkes av verdiendringer på eiendeler og gjeld som følge av et parallelt skift i terminprisene på kraft med minus/pluss 10 %. Analysen omfatter kun eiendeler og gjeld som etter IAS 39 er vurdert til virkelig verdi. Analysen inkluderer ikke effekter på sikringskontrakter i Siso Energi AS og eventuelle effekter knyttet til verdsettelse av investeringen.

Markedsrisiko valuta
Konsernet opererer på den nordiske kraftbørsen, NASDAQ OMX, hvor all handel skjer i euro. NTE sitt fysiske salg av kraft skjer i all hovedsak i NOK, og konsernet har per 31.12.2020 ikke langsiktige fysiske kjøps- og salgskontrakter med annen oppgjørsvaluta enn NOK. All euro eksponering som oppstår som en følge av handel på NASDAQ OMX eller bilateral handel sikres ved bruk av valutaterminer.

Styrene i de respektive virksomhetsområder har vedtatt sikringsstrategier for å håndtere eksponeringen for valutarisiko.

Kurssensitivitet på valutaderivater fremgår av tabellen nedenfor:

Effekt på resultat av verdiendring på eiendeler og gjeld til virkelig verdi ved endring i valutakurs

(Beløp i mill. kr)	Endring i valutakurs (NOK/EUR)	
	-5 %	5 %
Sum endring i resultat før skatt	**0,1**	**-0,1**

Tabellen viser en partiell risikoanalyse av hvordan konsernets resultat før skatt påvirkes av verdiendringer på eiendeler og gjeld som følge av et parallelt skift i valutakursen NOK/EUR på minus/pluss 5 %. Med minus menes at norsk kroner styrker seg målt mot euro. Analysen omfatter verdiendring på valutaterminer og kraftderivater. NTE har ikke lån eller annen vesentlig eksponering i utenlandsk valuta.

Markedsrisiko rente
I tillegg til ordinær renterisiko på konsernets finansiering og likviditetsplasseringer, er konsernet eksponert mot andre typer renterisiko gjennom friinntekt i særbeskatning for kraftproduksjon. Gjennom selskapets risikostyringsmodell aggregeres de ulike renteeksponeringer. For å redusere selskapets renterisiko kan det benyttes låneavtaler med både fast og flytende rente.

6. Kredittrisiko, likviditets- og refinansieringsrisiko

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at en part i en finansiell eller fysisk handel vil påføre den annen part et finansielt tap ved å ikke innfri sine forpliktelser. NTE påtar seg motpartsrisiko ved salg av kraft, distribusjon av kraft (nettleie) og ved salg av andre varer og tjenester. Ved handel med finansielle instrumenter foreligger det også motpartsrisiko. Hoveddelen av inngåtte finansielle kraftkontrakter cleares på NASDAQ.

For å redusere kredittrisikoen benyttes i noen tilfeller bankgarantier ved inngåelsen av en avtale. NTE har gode oppfølgingsrutiner for at utestående fordringer innbetales i henhold til avtale. Aldersfordelte kundelister følges opp kontinuerlig. Hvis en kontraktsmotpart får betalingsproblemer følges særskilte prosedyrer. Historisk har NTE hatt små tap på fordringer.

Maksimal kredittrisiko av energiderivater er tilnærmet lik de bokførte verdier innregnet i balansen. NTE har inngått en kredittforsikring for å redusere risikoen for tap på kunder.

Eksponering for kredittrisiko

	2020		2019	
Anleggsmidler	**Bokført**	**Kredittrisiko**	**Bokført**	**Kredittrisiko**
Andre langsiktige fordringer	5 289	5 289	8 979	8 979
Derivater	50 253	50 253	98 774	98 774
Omløpsmidler				
Kundefordringer	219 149	219 149	368 507	368 507
Andre fordringer	155 245	155 245	228 818	228 818
Derivater	10 336	10 336	15 814	15 814
Bankinnskudd og kontanter	573 039	573 039	608 530	608 530

For en beskrivelse av bruk av sikkerhetsstillelse og andre former for kredittforbedring ved handel med derivater så henvises det til note 22.

Kredittkvaliteten til eiendeler som ikke er forfalt eller har falt i verdi vurderes å være tilnærmet lik bokført verdi.

Likviditets- og refinansieringsrisiko

NTE påtar seg likviditetsrisiko ved at løpetiden på finansielle forpliktelser ikke samsvarer med den kontantstrømmen som eiendelene genererer. NTE anses i kapitalmarkedet å ha lav kredittrisiko og har god tilgang til kredittmarkedet. NTE benytter det norske sertifikat- og obligasjonsmarkedet som primærkilde for å sikre løpende lånebehov, men også bankmarkedet benyttes i en viss utstrekning.

Likviditetsrisiko følges opp regelmessig og ansvaret for å sørge for tilstrekkelig likviditet innenfor rammene i finansstrategien ligger hos konsernets økonomifunksjon. Nøkkeltall for likviditetsrisiko inngår som en del av konsernets rapportering.

Forfallsoversikt finansielle forpliktelser

	Sum	2021	2022	2023	2024	2025	Forfall etter 2025
Obligasjonslån	665 780	115 780			250 000		300 000
Gjeld til kredittinstitusjoner	595 000	6 219	41 463	58 049	58 049	58 049	373 171
Sum annen langsiktig gjeld	**1 260 780**	**121 999**	**41 463**	**58 049**	**308 049**	**58 049**	**673 171**
Kassekreditt	-	-					
Leverandørgjeld	191 400	191 400					
Betalbar skatt	69 442	69 442					
Skyldige offentlige avgifter	45 158	45 158					
Derivater	16 767	16 767					
Annen kortsiktig gjeld	264 441	264 441					
Sum kortsiktig gjeld	**587 207**	**587 207**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum	**1 847 987**	**709 206**	**41 463**	**58 049**	**308 049**	**58 049**	**673 171**

7. Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter etter kategori *1000kr*

Balanseført verdi 31.12.2020	**Virkelig verdi over resultat**	**Amortisert kost**	**Sum**
Anleggsmidler			
Andre langsiktige fordringer		5 289	5 289
Aksjer og andeler	6 805		6 805
Tilknyttet selskap		2 660 282	2 660 282
Derivater	50 253		50 253
Omløpsmidler			
Kundefordringer		219 149	219 149
Andre fordringer		155 245	155 245
Derivater	10 336		10 336
Bankinnskudd, kontanter o.l.		573 039	573 039
Sum eiendeler	**67 394**	**3 613 004**	**3 680 398**

Balanseført verdi 31.12.2020	**Virkelig verdi over resultat**	**Amortisert kost**	**Sum**
Langsiktig gjeld			
Derivater	98 367		98 367
Obligasjonslån		565 466	565 466
Leasingforpliktelse		28 121	28 121
Gjeld til kredittinstitusjoner		579 689	579 689
Kortsiktig gjeld			
Kassakreditt			-
Leverandørgjeld		191 400	191 400
Derivater	16 767		16 767
Annen kortsiktig gjeld		264 441	264 441
Sum gjeld	**16 767**	**1 629 117**	**1 744 251**

Balanseført verdi 31.12.2019	**Virkelig verdi over resultat**	**Amortisert kost**	**Sum**
Anleggsmidler			
Andre langsiktige fordringer		8 979	8 979
Aksjer og andeler	1 724		1 724
Tilknyttet selskap		2 827 122	2 827 122
Derivater	98 774		98 774
Omløpsmidler			
Kundefordringer		368 507	368 507
Andre fordringer		228 818	228 818
Derivater	15 814		15 814
Bankinnskudd, kontanter o.l.		608 530	608 530
Sum eiendeler	**116 312**	**4 041 956**	**4 158 268**

Balanseført verdi 31.12.2019	**Virkelig verdi over resultat**	**Amortisert kost**	**Sum**
Langsiktig gjeld			
Obligasjonslån		698 753	698 753
Leasingforpliktelse		37 701	37 701
Gjeld til kredittinstitusjoner		565 895	565 895
Kortsiktig gjeld			
Kassakreditt		3 688	3 688
Leverandørgjeld		141 790	141 790
Derivater	9 103		9 103
Annen kortsiktig gjeld		187 549	187 549
Sum gjeld	**9 103**	**1 635 376**	**1 644 479**

Finansielle instrumenter til virkelig verdi - nivåhierarki

Vurdering til virkelig verdi
For finansielle instrumenter regnskapsført til virkelig verdi er verdsettelseshierarkiet presentert under.

Kategoriseringen bygger på følgende prinsipper:

Nivå 1:
Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse.

Nivå 2:
Verdsettelse er foretatt gjennom bruk av verdsettelsesteknikker og neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer.
Input parametre i verdsettelsen er enten observert direkte eller avledet fra observerbare markedsdata.

Nivå 3:
Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder og heller ikke har observerbare forutsetninger som input til verdsettelsen.

Eiendeler 31.12.2020	**Nivå 1**	**Nivå 2**	**Nivå 3**	**Sum**
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Derivater		10 336	50 253	60 589
Aksjer og andeler			6 805	6 805
Sum		**10 336**	**57 058**	**67 394**

Forpliktelser pr 31.12.2020	**Nivå 1**	**Nivå 2**	**Nivå 3**	**Sum**
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
Derivater		16 767	98 367	115 134
Sum		**16 767**	**98 367**	**115 134**

Eiendeler 31.12.2019	**Nivå 1**	**Nivå 2**	**Nivå 3**	**Sum**
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
Derivater		15 814	98 774	114 588
Aksjer og andeler			1 724	1 724
Sum		**15 814**	**100 498**	**116 312**

Forpliktelser pr 31.12.2019	**Nivå 1**	**Nivå 2**	**Nivå 3**	**Sum**
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
Derivater		9 103		9 103
Sum		**9 103**	**-**	**9 103**

Nivå 3 består av aksjer og kraftkontrakter hvor observerbare markedsdata ikke dekker hele kontraktsperioden. NTE har i 2018 og i 2019 inngått langsiktige kjøp og salgs kontrakter. Disse kontraktene løper frem til 2030 og 2033. Kontraktene er i sin helhet klassifisert som en nivå 3-kontrakter, da kontraktene har en varighet utover perioden hvor markedsdata er tilgjengelig. Verdsettelsen av disse kontraktene bygger på markedsdata på kort sikt der det er tilgjengelig. På lengre sikt gjøres det en framskrivning av priser. Kontraktene har en negativ verdi per 31.12.2020 på TNOK 48 112.

Finansielle instrumenter - Bokført verdi mot virkelig verdi

	31.12.2020	
	Bokført verdi	**Virkelig verdi**
Anleggsmidler		
Andre langsiktige fordringer	5 289	5 289
Derivater	50 253	50 253
Omløpsmidler		
Kundefordringer	219 149	219 149
Andre fordringer	155 245	155 245
Derivater	10 336	10 336
Bankinnskudd, kontanter o.l.	573 039	573 039
Sum eiendeler	**1 013 311**	**1 013 311**
Langsiktig gjeld		
Obligasjonslån	565 466	565 466
Gjeld til kredittinstitusjoner	579 689	579 689
Kortsiktig gjeld		
Kassekreditt		-
Leverandørgjeld	191 400	191 400
Derivater	16 767	16 767
Annen kortsiktig gjeld	264 441	264 441
Sum gjeld	**1 617 763**	**1 617 763**

*Obligasjonslån i tabellen ovenfor er eksklusive neste års avdrag som i balansen er klassifisert som kortsiktig gjeld og inklusive påløpne renter.

8. Inntekter

1000kr

	2020	**2019**
Inntekt kraftproduksjon	645 926	1 170 953
Inntekt telekom	557 584	488 394
Inntekt energitjenester	479 014	1 078 872
Inntekt elektro	342 130	334 931
Andre inntekter	78 666	62 641
Verdiendring derivater	-38 141	490 128
Resultat fra tilknyttet selskap som er del av kjernevirksomheten	124 095	76 951
Gevinst ved salg av driftsmidler og tilknyttede selskap	32 378	5 965
Sum driftsinntekter	**2 221 650**	**3 708 834**

	2020	**2019**
Inntekter fra kundekontrakter	2 061 635	3 099 008
Andre inntekter	160 015	609 826
Sum driftsinntekter	**2 221 650**	**3 708 834**

Kontrakt balanser		
Kundefordringer	219 149	368 507
Kontrakt eiendeler	5 655	2 697
Kontrakt gjeld	1 000 980	1 075 126

Kontrakt eiendeler relaterer seg til konsernets rett til å motta betaling for utført arbeid og prosjekter under utførelse som enda ikke er fakturert. Kontrakt gjeld er hovedsakelig forskudd fra kunder på kontrakter som er under utførelse.

Inntekt fordelt på forretningsområder:

1000kr

2020	**Energi**	**Nett**	**Telekom**	**Energitjenester**	**Elektro**	**Øvrig**	**Konsern**
Driftsinntekter eksterne	697 718	116 768	545 118	479 014	342 130	40 903	2 221 651
Driftsinntekter interne	16 821		695	3 803	82 292	-103 611	0
Driftskostnader eksterne	-382 101		-338 318	-437 898	-407 033	47 089	-1 518 261
Av- og nedskrivninger	-117 488		-127 705	-1 123	-4 205	-15 395	-265 916
Driftsresultat	**214 950**	**116 768**	**79 791**	**43 796**	**13 184**	**-31 014**	**437 474**
Varige driftsmidler	3 716 160		1 137 991	1 234	18 127	311 631	5 185 143
Immaterielle eiendeler	14 915		1 881	6 616		18 157	41 569
Nøkkeltall (ikke revidert)							
Produksjon (GWh)	4 123						
Magasinkapasitet (GWh)	2347						
Installert effekt vannkraft (MW)	897						
Realisert kraftpris (øre/KWh)	18,2						
Antall kunder strømsalg				82 200			
Antall kunder fiberbasert bredbånd			58 000				

1000kr

2019	**Energi**	**Nett**	**Telekom**	**Energitjenester**	**Elektro**	**Øvrig**	**Konsern**
Driftsinntekter eksterne	1 195 792	73 674	477 631	1 078 872	334 931	547 934	3 708 834
Driftsinntekter interne	-42 040		522	19 713	60 533	-38 728	0
Driftskostnader eksterne	-368 344		-292 646	-1 070 172	-345 195	1 834	-2 074 523
Av- og nedskrivninger	-120 426		-120 910	-493	-3 960	-14 967	-260 757
Driftsresultat	**664 983**	**73 674**	**64 597**	**27 920**	**46 309**	**496 073**	**1 373 555**
Årsresultat fra avhendet virksomhet		724 711					724 711
Varige driftsmidler	3 451 784		1 021 650	1 333	18 906	304 439	4 798 112
Immaterielle eiendeler	14 915			5 957		14 814	35 686
Nøkkeltall (ikke revidert)							
Produksjon (GWh)	3 967						
Magasinkapasitet (GWh)	2 347						
Installert effekt vannkraft (MW)	897						
Realisert kraftpris (øre/KWh)	33,73						
Antall kunder strømsalg				80 000			
Antall kunder fiberbasert bredbånd			53 000				

9. Varer og prosjekt i arbeid

		1000kr
	2020	**2019**
Innkjøpte varer til anskaffelseskost	18 283	15 207
Prosjekt i arbeid	5 655	2 697
Sum	**23 938**	**17 904**

10. Personalkostnader

		1000kr
	2020	**2019**
Lønn	333 914	314 342
Aktiverte egne timer	-15 004	-11 592
Arbeidsavgift	47 419	53 343
Pensjonskostnader	28 624	-80 951
Andre personalkostnader	11 102	17 278
Sum personalkostnader	**406 055**	**292 419**
Antall årsverk	522	489

Den positive pensjonskostnaden i 2019 skyldes planendring pensjon.

11. Pensjonskostnader, -forpliktelser og midler

Konsernets pensjonsordninger
Konsernet endret sine pensjonsordninger fra 1.1.2015 fra en ytelsesbasert ordning til en innskuddsbasert ordning for sine ansatte. Konsernets ordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Innskuddsbasert pensjon
Konsernets pensjonsordning er fra 1.1.2015 en innskuddsordning. Innskuddssatsen er 7 % for pensjonsgivende lønn opp til 7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 20 % for pensjonsgivende lønn mellom 7,1G og 12 G. Herav utgjør egen sparing 2 %. Lønn over 12G regnes ikke med i pensjonsgrunnlaget. Innskuddsplanen omfatter foruten sparing til alderspensjon også risikodekninger.

I tillegg til den innskuddsbaserte pensjonen kommer ytelser i form av avtalefestet pensjon (AFP) til aldersgruppen fra 62 til 66 år.

Konsernets innskuddsbaserte pensjonsordning omfatter 531 personer ved utgangen av året. For innskuddsplaner tilsvarer pensjonskostnaden årets belastede premie.

Ytelsesbasert pensjon
Konsernets pensjonsansvar for oppsatte rettigheter fra den tidligere tjenestepensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordning i livselskap. Oppsatte rettigheter reguleres årlig med folketrygdens grunnbeløp. Oppsatte rettigheter omfattes av 1 220 personer.

I forbindelse med at konsernet endret sine pensjonsordninger ble det opprettet kompensasjonsordning for ansatte som mistet retten til AFP. Kompensasjonsordningen ble finansiert og utarbeidet som en driftspensjon. Forpliktelse knyttet til driftspensjon framkommer på det tidspunkt rettigheten til driftspensjonen blir trukket på. Fra og med 2017 er denne forpliktelsen aktuarberegnet og framkommer som en pensjonsforpliktelse sammen med den ytelsesbaserte ordningen.

Beregning av pensjonskostnad og -forpliktelse er foretatt i henhold til den beregningsmetode og med de beregningsforutsetninger som benyttes i henhold til gjeldende regnskapsstandard. Alle estimatavvik som er oppstått i løpet av regnskapsåret innregnes som andre inntekter og kostnader i totalresultatet.

		1000kr
Balanseførte forpliktelser	**2020**	**2019**
Nåverdi av sikrede forpliktelser (ytelsesbasert ordning)	1 176 800	1 122 671
Virkelig verdi av pensjonsmidlene (ytelsesbasert ordning)	-1 146 220	-1 141 035
Sum netto balanseførte pensjoner	**30 580**	**-18 364**
Pensjonsmidler i balansen	-8 433	-68 134
Pensjonsforpliktelser i balansen	39 013	49 770
Sum netto balanseførte pensjoner	**30 580**	**-18 364**

Resultatførte pensjonskostnader

Ytelsesbasert ordning	**2020**	**2019**
Nåverdi av årets opptjening	413	640
Administrasjonskostnad/ rentegaranti	2 640	2 759
Arbeidsgiveravgift pensjonskostnad	509	577
Resultatført planendring		-98 443
Personalkostnad inkl.. Arbeidsgiveravgift og administrasjon	***3 563***	***-94 466***
Netto rentekostnad	-670	3 931
Arbeidsgiveravgift på netto rentekostnad	-189	381
Netto finanskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	***-859***	***4 312***
Netto pensjonskostnad i resultatregnskapet	**2 704**	**-90 155**
Aktuarielt tap/ (gevinst)	54 592	-24 028
Arbeidsgiveravgift	6 767	-4 423
Aktuarielt tap/(gevinst) inkl. arbeidsgiveravgift via OCI	**61 358**	**-28 452**
Samlet pensjonskostnad ytelsesbasert ordning	**64 062**	**-118 607**
Innskuddsbasert ordning		
Personalkostnad	26 950	22 233
Sum pensjonskostnad alle ordninger	**91 012**	**-96 374**

Følgende økonomiske forutsetninger er lagt til grunn	**2020**	**2019**
Diskonteringsrente	1,70 %	2,30 %
Lønnsvekst	2,25 %	2,25 %
G-regulering	2,00 %	2,00 %
Pensjonsregulering	1,23 %	1,23 %
Demografiske forutsetninger om uførhet	KU	KU
Demografiske forutsetninger om dødelighet	K2013BE	K2013BE

Sensitivitetsanalyse oppsatte rettigheter ytelsesbasert pensjon
Sensitivitetsanalysen omfatter kun endringer i diskonteringsrenten og dødelighet. Dette siden det kun er denne som anses å ha vesentlig effekt på bokført pensjonsforpliktelse da NTE kun har oppsatte rettigheter. Analysen er basert på at alle andre forutsetninger er uendret. I praksis er det lite sannsynlig at noen endringer i forutsetninger er korrelerte med hverandre.

	Økning i pensjonsforpliktelse
Redusert diskonteringsrente med 0,5 %	6,82 %
Redusert dødelighet med 10 %	4,71 %

Regnskapsåret 2020 **Endringer i pensjonsforpliktelsene fremkommer slik**	**Nåverdi av for-pliktelse**	**Virkelig verdi av pensjons-midlene**	**Netto**
Balanseført verdi 01.01.2020	1 101 897	1 120 261	-18 364
Årets pensjonsopptjening	573	0	573
Rentekostnad/ avkastning	2 131	0	2 131
Endring i estimatavvik	85 999	24 640	61 359
Balanseført verdi før innbetalinger og utbetalinger	1 190 600	1 144 901	45 699
Innbetalt til ordningen	-12 356	1 077	-13 433
Arbeidsgiveravgift på innbetaling	-45 321	-43 636	-1 686
Balanseført verdi 31.12.2020	**1 132 923**	**1 102 343**	**30 580**

Regnskapsåret 2019 **Endringer i pensjonsforpliktelsene fremkommer slik**	**Nåverdi av for-pliktelse**	**Virkelig verdi av pensjons-midlene**	**Netto**
Balanseført verdi 01.01.2019	1 268 641	1 094 157	174 483
Årets pensjonsopptjening	856		856
Rentekostnad/ avkastning	-91 010		-91 010
Endring i estimatavvik	-14 952	13 499	-28 451
Balanseført verdi før innbetalinger og utbetalinger	1 163 535	1 107 656	55 878
Innbetalt til ordningen	-10 478	55 057	-65 535
Arbeidsgiveravgift på innbetaling	-51 160	-42 452	-8 708
Balanseført verdi 31.12.2019	**1 101 897**	**1 120 261**	**-18 364**

12. Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter

		1000kr
	2020	**2019**
Konsesjonsavgifter	23 091	20 650
Eiendomsskatt	44 090	42 293
Sum	**67 181**	**62 943**

Konsesjonsavgifter er evigvarende erstatningsutbetalinger som skal kompensere for skade eller ulempe som er påført av vannkraftutbygginger. Avgiften betales årlig og den prisjusteres med konsumprisindeksen ved første årsskifte fem år etter at konsesjonen ble gitt og deretter hvert femte år.

Årlige og varige erstatningsutbetalinger til kompensasjon for skade eller ulempe som er påført ved vannkraftutbygginger, prisjusteres etter samme regler som for konsesjonsavgifter.

13. Andre driftskostnader

		1000kr
	2020	**2019**
Kostnader eiendom	16 662	18 295
Leie maskiner og utstyr	27 988	22 662
Kjøp av materiell og utstyr	29 793	29 271
Reparasjoner og vedlikehold	94 807	63 656
Forsikringspremie, kontingenter	7 622	6 706
Kostnader og godtgjørelse reise, diett, bil mv.	16 823	20 866
Kontorkostnader	8 649	8 494
Eiendomsskatt	44 091	42 293
Konsesjonsavgifter	23 091	20 650
Avgifter og erstatninger	12 432	11 714
Salgs-, reklame, representasjonskostnader, kontingenter og gaver	46 936	15 206
Tap på fordringer	3 389	3 706
Andre kostnader	80 439	135 300
Sum andre driftskostnader	**412 722**	**398 819**

14. Netto finanskostnad

		1000kr
	2020	**2019**
Finansposter		
Resultat fra investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	**318**	**-85**
Finansinntekter		
Renteinntekter	9 198	17 466
Reversering av tidligere nedskrivning finansielle anleggsmidler	3 298	0
Annen finansinntekt	21 131	811
Sum finansinntekter	**33 627**	**18 277**
Finanskostnader		
Rentekostnader	41 178	93 884
Nedskriving av finansielle anleggsmidler		1 274
Annen finanskostnad	10 029	26 336
Sum finanskostnader	**51 207**	**121 494**
Netto finansposter	**-17 263**	**-103 303**

15. Skattekostnad

		1000kr
Beregning av utsatt skatt/skattefordel		
Midlertidige forskjeller overskuddsskatt	**2020**	**2019**
Driftsmidler	-113 691	-67 776
Omløpsposter	10 263	13 716
Derivater	23 530	62 026
Gevinst- og tapskonto	-10 557	-11 413
Pensjonsforpliktelser	-30 581	18 364
Andre forskjeller	98 752	82 854
Netto midlertidige forskjeller	-22 284	97 772
Underskudd til fremføring	-231 080	-231 228
Fremført rentefradrag	-	-
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel	-253 364	-133 457
Utsatt skatt 22%	-55 740	-29 360
Utsatt skatt/fordel som ikke inngår i endring midlertidige forskjeller	-99 525	-104 278
Herav ikke balanseført utsatt skattefordel		
Utsatt skatt/skattefordel overskuddsskatt	-155 265	-133 638
Midlertidige forskjeller grunnrenteskatt		
Midlertidig forskjell grunnrenteskatt	-498 816	-522 719
Negativ grunnrenteinntekt til fremføring	-1 421 695	-1 387 045
Ikke balanseført utsatt skatt/fordel på fremførbar grunnrenteinntekt	1 462 400	1 447 609
Grunnlag utsatt skatt/fordel grunnrenteskatt	-458 111	-462 155
37% utsatt skatt/fordel grunnrenteskatt	-169 501	-170 997
Netto utsatt skatt (+)/fordel i balansen (-)	**-324 767**	**-304 636**
Avstemming av årets skattekostnad		
Overskuddsskatt		
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	420 211	1 962 709
Beregnet skatt 22%	92 446	431 796
22% av permanente forskjeller	-48 700	-167 468
Skatteeffekt som følge av estimatavvik ført mot OCI	13 499	-6 259
Skatt merinntekter ført mot egenkapital ifm gevinst nett		12 169
Andre forskjeller		11
Skattekostnad overskuddsskatt	57 245	270 248
Grunnrenteskatt		
Betalbar grunnrenteskatt	2 297	243 523
Endring utsatt skatt/fordel grunnrenteskatt	1 496	32 628
Skattekostnad grunnrenteskatt	3 794	276 151
Total skattekostnad i resultatregnskapet	**61 039**	**546 399**
Betalbar overskuddsskatt i balansen		
Betalbar skatt overskuddsskatt	65 377	106 827
Betalbar naturressursskatt	41 859	40 118
Naturressursskatt til fradrag i statens skatt på overskudd	-41 859	-40 118
Fremført naturressursskatt fra tidligere år		
Skyldig skatt fra tidligere	1 769	
Betalbar overskuddsskatt	67 146	106 827
Betalbar grunnrenteskatt	**2 297**	**243 523**
Total betalbar skatt i balansen	**69 442**	**350 350**
Effektiv skattesats (skattekostnad i forhold til resultat før skatt)	14,53 %	43,02 %
Skattesatser		
Overskuddsskatt	22 %	22 %
Naturressursskatt	1,3 øre/kWh	1,3 øre/kWh
Grunnrenteskatt	37 %	37 %

16. Immaterielle eiendeler

1000kr

Regnskapsåret 2020	Vassdrags-rettigheter	Andre immaterielle eiendeler	Andre rettigheter	Sum
Anskaffelseskost				
Anskaffelseskost 1.1.2020	14 915	43 970	9 407	68 292
Tilgang		15 365		15 365
Avgang		-300		-300
Anskaffelseskost 31.12.2020	**14 915**	**59 035**	**9 407**	**83 357**
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall				
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr 1.1.2020	0	26 962	5 644	32 607
Årets avskrivninger		7 300	1 881	9 181
Akkumulerte av- og nedskrivninger på avgang				0
Akkumulerte avskrivninger pr 31.12.20	0	**34 262**	**7 526**	**41 788**
Bokførte verdier pr 31.12.2020	**14 915**	**24 773**	**1 881**	**41 569**
Økonomisk levetid	Evigvarende	3-6 år	5 år	
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	

Regnskapsåret 2019	Vassdrags-rettigheter	Andre immaterielle eiendeler	Andre rettigheter	Sum
Anskaffelseskost				
Anskaffelseskost 1.1.2019	14 915	30 653	9 407	54 975
Avgang virksomhet holdt for salg		13 412		13 412
Tilgang		-96		-96
Anskaffelseskost 31.12.2019	**14 915**	**43 970**	**9 407**	**68 291**
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall				
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr 1.1.2019		20 706	3 762	24 468
Årets avskrivninger		6 288	1 881	8 169
Akkumulerte av- og nedskrivninger på avgang		-32		-32
Akkumulerte avskrivninger pr 31.12.19	**0**	**26 962**	**5 644**	**32 606**
Bokførte verdier pr 31.12.2019	**14 915**	**17 008**	**3 763**	**35 686**
Økonomisk levetid	Evigvarende	3-6 år	5 år	
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	

Immaterielle eiendeler knytter seg til Vassdragsrettigheter i NTE Energi AS, IT-software i NTE Holding AS og goodwill i NTE Marked AS.

17. Varige driftsmidler

1000kr

Regnskapsåret 2020	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Rett-til-bruk eiendeler	Bredbånd	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre og transport-midler	Sum
Anskaffelseskost						
Anskaffelseskost 1.1.2020	860 021	39 897	1 921 814	5 809 416	233 356	8 864 504
Tilgang	22 888		241 764	78 810	27 173	370 635
Avgang		-1 208		-234 320	-5 171	-240 699
Anskaffelseskost 31.12.20	**882 909**	**38 689**	**2 163 579**	**5 653 906**	**255 358**	**8 994 440**
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall						
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr 1.1.2020	149 863	2 278	900 166	3 069 478	176 578	4 298 363
Årets avskrivninger	9 824	4 228	125 422	99 048	18 213	256 735
Årets nedskrivninger						0
Avgang				-234 320	-4 760	-239 080
Akkumulerte avskrivninger 31.12.20	**159 687**	**6 506**	**1 025 587**	**2 934 206**	**190 031**	**4 316 018**
Bokførte verdier pr 31.12.2020	**723 222**	**32 183**	**1 137 992**	**2 719 702**	**65 327**	**4 678 425**
Forventet øk.levetid	25-40 år	1-10 år	5-20 år	25-75 år	3-50 år	
Forventet øk.levetid tomt	Evigvarende					
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

Regnskapsåret 2019	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Rett-til-bruk eiendeler	Bredbånd	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre og transport-midler	Sum
Anskaffelseskost						
Anskaffelseskost 1.1.2019	867 819		1 745 161	5 814 334	222 274	8 649 588
Tilgang	3 545	39 897	176 653	9 481	15 670	245 246
Avgang	-11 343			-14 399	-4 588	-30 330
Avgang virksomhet holdt for salg	-					-
Anskaffelseskost 31.12.19	**860 021**	**39 897**	**1 921 814**	**5 809 416**	**233 356**	**8 864 504**
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall						
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr 1.1.2019	141 558		781 574	2 978 062	163 598	4 064 792
Årets avskrivninger	9 356	2 278	118 592	105 611	16 750	252 587
Årets nedskrivninger						-
Avgang	-1 051			-14 195	-3 770	-19 016
Akkumulerte av- og nedskrivninger på avgang						-
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2019	**149 863**	**2 278**	**900 166**	**3 069 478**	**176 578**	**4 298 363**
Bokførte verdier pr 31.12.2019	**710 158**	**37 619**	**1 021 650**	**2 739 940**	**56 778**	**4 566 145**
Forventet øk.levetid	25-40 år	33 år	5-20 år	25-75 år	3-50 år	
Forventet øk.levetid tomt	Evigvarende					
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

Totale av- og nedskrivninger	**2020**	**2019**
Avskrivninger på immaterielle eiendeler	9 181	8 169
Avskrivninger på materielle eiendeler	256 735	252 587
Nedskrivninger på driftsmidler		
Total oppført i linjen årets av- og nedskrivninger	**265 916**	**260 757**

Endring anlegg under utførelse		
Anskaffelseskost 1.1.2020	231 968	40 765
Tilganger anlegg under utførelse	274 750	244 102
Avganger anlegg under utførelse/overført driftsmidler		-52 899
Bokførte verdier pr 31.12.2020	**506 718**	**231 968**

Tilganger i den enkelte anleggsgruppe har gått via anlegg under utførelse og inngår således i tilgangen pr anleggsgruppe.

18. Tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

1000kr

Investering etter EK-metoden 2020	Tensio AS	Siso Energi AS	Nordvest Fiber Holding AS	Øvrige tilknyttede selskap	Sum
Virksomhetstype	Felleskontrollert virksomhet	Felleskontrollert virksomhet	Felleskontrollert virksomhet		
Selskapsform	AS	AS	AS		
Forretningskontor	Stjørdal	Sørfold	Ålesund		
Stemmeandel	40 %	50 %	50 %		
Inngående balanse 01.01.2020	**2 085 531**	**718 957**	**18 431**	**4 204**	**2 827 122**
Endringer i året					
Kapitalendring		75 000	35 000	1 030	111 030
Andel årets resultat	155 546	19 793	-12 466	-664	162 210
OCI estimatavvik	-25 679				-25 679
Tilbakebetaling kapital	-300 000				-300 000
Utbytte	-114 400	-20 000			-134 400
Utgående balanse 31.12.2020	**1 800 999**	**793 749**	**40 965**	**4 570**	**2 640 281**
Anskaffelseskost	1 723 075	785 000	65 020		

Investering etter EK-metoden 2019	Tensio AS	Siso Energi AS	Nordvest Fiber Holding AS	Øvrige tilknyttede selskap	Sum
Virksomhetstype	Felleskontrollert virksomhet	Felleskontrollert virksomhet	Felleskontrollert virksomhet		
Selskapsform	AS	AS	AS		
Forretningskontor	Stjørdal	Sørfold	Ålesund		
Stemmeandel	40 %	50 %	50 %		
Inngående balanse 01.01.2019	**0**	**694 117**	**0**	**10 414**	**704 531**
Endringer i året					
Egenkapital på salg/kjøpstidspunkt	2 346 317		25 887		2 372 204
Merverdi/goodwill	665 191		4 133		669 324
Salg av andel	-167 956				-167 956
Kapitalendring	-820 479				-820 479
Andel årets resultat	62 457	24 839	-10 763	-212	76 322
Avskrivning merverdi			-826		-826
Utbytte		0		-6 000	-6 000
Utgående balanse 31.12.2019	**2 085 531**	**718 957**	**18 431**	**4 204**	**2 827 122**
Anskaffelseskost	2 023 075	710 000	30 020		

SISO Energi AS
SISO Energi AS eies med like store andeler av NTE Energi AS og Østfold Energi AS. Selskapet produserer og selger elektrisk kraft fra kraftverkene Siso og Lakshola som begge ligger i Sørfold kommune i Nordland. Verkene har en kapasitet på hhv 180 MW og 31MW.

Av konsernets totale kraftproduksjon utgjør produksjonen i SISO Energi AS 14 %.

Det er gjennomført nedskrivningstest av eierandelen i Siso Energi AS. Basert på anvendt prisbane samt øvrige forutsetninger benyttet i verdivurderingen er det konkludert med at bokførte verdier ikke overstiger gjenvinnbart beløp og det er derfor ikke regnskapsført noen nedskrivning på eierandelen i 2020. Nedskrivningstesten er følsom for endringer i kraftprisen, valutakurs og diskonteringsrente.

I Siso Energi AS ble det i 2011 inngått en 15-års kraftkontrakt for å redusere volum- og prisrisiko. Virkelig verdi på kontrakten er beregnet med utgangspunkt i flere forutsetninger hvorav utvikling i kraftpris, eurokurs og diskonteringsrente er de mest sentrale parameterne. Ettersom deler av kontrakten strekker seg utover den normal handelshorisonten på NASDAQ OMX Commodities er priskurven justert for forventet inflasjon i denne perioden. Endring i virkelig verdi på denne kontrakten regnskapsføres som resultatandel fra Siso Energi AS da Siso Energi AS er juridisk motpart i kontrakten.

Sensitivitetsanalyse for verdien av SISO Energi AS
Verdien av Siso Energi AS er sensitive for endringer i markedsforutsetninger. Det er benyttet verdsettelsesmodell for vannkraftverkene, hvor det er lagt inn mange ulike forutsetninger og som innbefatter en stor grad av skjønn. De faktorene som har den største påvirkning på verdien er spesielt kraftprisen og avkastningskravet. Når det gjelder kraftprisen, så bygger de innlagte kortsiktige kraftprisene på observerbare markedspriser på forward kontrakter. De langsiktige prisene besluttes basert på egen vurdering, men hvor ulike analyse-selskapers forventninger til utviklingen er en vesentlig input i vurderingene.
Avkastningskravet som er benyttet er antatt å ligge innenfor akseptable rammer for avkastningskrav for denne type virksomhet.
Den finansielle kraftkontrakten er vurdert etter samme prinsipper som investeringen for øvrig.

Endring i de vesentligste forutsetningen har følgende effekt på verdien av de bokførte aksjene i hht EK metoden:

Forutsetning	Endring	Effekt på verdien	Nedskrivnings-behov	Nedskrivnings-beløp ('000)
Avkastningskravet	+0,5 %	-10,80 %	Ja	12 000
Kraftpris	-10 %	-9,35 %	Nei	0

Tensio AS
Tenso AS ble i 2019 etablert ved et tingsinnskudd. Tingsinnskuddet ble gjort til virkelig verdi. NTE har i sitt konsernregnskap valgt å ta sin andel av tingsinnskuddet inn i konsernregnskapet til kontinuitet. Tensio-konsernets konsernverdi er derfor langt høyere enn den bokførte andelen av konsernverdien som NTE har i sitt konsernregnskap. Med bakgrunn i dette, anser vi det ikke nødvendig å foreta en verdivurdering av eiendelen eller foreta noen sensitivitetsanalyse av verdien, da det ikke er noen indikasjoner som kan tyde på vesentlige endringer i de forutsetningene som lå til grunn for verdsettelsen i forbindelse med tingsinnskuddet. I henhold til dette mener vi den bokførte konsernverdien kan forsvares.

Nordvest Fiber Holding AS
Nordvest Fiber Holding AS ble etablert i mai 2019. Selskapet eier Nordvest Fiber AS som driver med utbygging (og drift) av fiberbredbånd i Møre og Romsdal, der innhold blir levert av Altibox. Hittil har selskapet solgt og levert fiberaksesser utover det som ble lagt opp til i forretningsplanen. Høy kundevekst er også forventet i 2021. Basert på verdien av forventede fremtidige kontantstrømmer kan den bokførte verdien av selskapet forsvares. Det er foretatt en verdivurdering av investeringen og vurderingen er sensitiv for avkastningskravet som er lagt til grunn. Selskapet har underskudd i 2020 pga vekst. Utsatt skattefordel er i Nordvest Fiber ikke aktivert pga foreløpige underskudd.

Hovedtall fra selskapene regnskaper:

2020	Tensio AS	SISO Energi AS	Nordvest Fiber Holding AS
Driftsinntekter	2 118 334	324 436	38 610
Totalresultat	388 865	39 585	-22 284
Konsernets andel av totalresultat	***155 546***	***19 793***	***-11 142***
Omløpsmidler	537 794	76 124	63 075
Anleggsmidler	10 011 986	4 040 757	184 873
Kortsiktig gjeld	3 239 724	205 073	56 064
Langsiktig gjeld	1 652 618	2 324 311	114 913
Egenkapital	5 657 438	1 587 497	76 971
Konsernets andel av egenkapital	2 262 975	793 749	38 486
+/- interngevinst eliminert	-461 976		2 479
= Balanseført verdi	**1 800 999**	**793 749**	**40 965**

Hovedtall fra selskapene regnskaper:

2019	Tensio AS	SISO Energi AS	Nordvest Fiber Holding AS
Driftsinntekter	1 065 107	475 851	35 440
Totalresultat	156 142	49 679	-21 525
Konsernets andel av totalresultat	***62 457***	***24 839***	***-10 763***
Omløpsmidler	532 506	378 424	6 935
Anleggsmidler	9 451 091	4 056 661	30 341
Kortsiktig gjeld	731 107	327 144	410
Langsiktig gjeld	2 884 539	2 670 030	4
Egenkapital	6 367 951	1 437 912	36 862
Konsernets andel av egenkapital	2 547 180	718 957	18 431
+/- interngevinst eliminert	-461 651		
= Balanseført verdi	**2 085 529**	**718 957**	**18 431**

19.Sameieforetak

	Forretnings-kontor	Eierandel/ stemmeandel
Linnvasselv Kraftlag SA	Steinkjer	48,4 % / 50 %
Åbjørakraft Kolsvik kraftverk	Mosjøen	50 %

Sameieforetakene er i konsernregnskapet behandlet etter bruttometoden, da dette er definert som en felleseid eiendel hvor eierne er de eneste kjøperne av den produserte kraften. Bruttometoden innebærer at hver post i regnskapene til sameieforetakene er inkludert i tilsvarende post i konsernregnskapet.

20. Finansielle langsiktige eiendeler

1000kr

	2020	2019
Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollerte virksomheter	2 660 282	2 827 122
Andre aksjer og andeler	6 805	1 724
Investering i aksjer og andeler	6 805	1 724
Derivater	50 253	98 774
Pensjonsfond	8 433	68 134
Andre finansielle eiendeler	58 686	166 908
Lån til tilknyttet selskap	825	2 475
Utlån til kunder	779	1 731
Andre lån gitt	2 351	3 189
Bruksrett og forskudd	675	1 585
Andre lån og periodiseringer	659	0
Andre langsiktige fordringer	5 289	8 979

21. Kundefordringer og andre fordringer

1000kr

	2020	2019
Kundefordringer	232 510	381 107
Avsetninger for tap på fordringer	13 361	12 600
Kundefordringer netto	**219 149**	**368 507**
Periodiseringer	102 528	163 822
Avsetning renteforpliktelse	23 919	25 935
Til gode merverdiavgift	16 224	5 785
Andre kortsiktige fordringer	12 573	33 276
Kortsiktige fordringer	**155 245**	**228 818**
Sum fordringer	**374 395**	**597 325**

Aldersfordeling kundefordringer

	Ikke forfalt	Forfalt 1-30 dager	Forfalt 31-60 dager	Forfalt 61-90 dager	Forfalt mer enn 90 dager	Totalt
2020	180 585	28 750	6 109	571	16 495	232 510
2019	285 609	74 772	5 829	2 075	12 822	381 107

22. Derivater

1000kr

Balanseført verdi 31.12.2020	Finansielle anleggsmidler	Omløps-midler	Kortsiktig gjeld	Langsiktig gjeld	Sum
Finansielle kraftderivater	50 253	145	-4 068	-98 367	-52 037
Valutaterminkontrakter		10 191	-12 699		-2 508
Sum balanseførte derivater	**50 253**	**10 336**	**-16 767**	**-98 367**	**-54 545**

Balanseført verdi 31.12.2019	Finansielle anleggsmidler	Omløps-midler	Kortsiktig gjeld	Langsiktig gjeld	Sum
Finansielle kraftderivater	98 774	6 113	-1 691		103 196
Valutaterminkontrakter		9 701	-7 412		2 289
Sum balanseførte derivater	**98 774**	**15 814**	**-9 103**		**105 485**

Presentasjon
Derivater er presentert på egne linjer i balansen under henholdsvis eiendeler og gjeld. Derivater med henholdsvis positive og negative virkelige verdier presenteres brutto i balansen så langt det ikke foreligger juridisk rett til motregning av ulike kontrakter, og slik motregning faktisk vil bli benyttet i de løpende kontantoppgjør under kontraktene. I de sistnevnte tilfeller vil de aktuelle kontraktene presenteres netto i balansen. Derivater er pr. 31.12.2020 gjennomgående bruttoført basert på en vurdering opp mot kravene i IAS 32. I resultatregnskapet vises endring i virkelig verdi av derivater på egen linje under driftsinntekter. NTE anvender ikke sikringsbokføring per 31.12.2020. Alle derivater regnskapsføres til "virkelig verdi over resultatet" i samsvar med IFRS 9.

NTE har i 2018 og 2019 inngått større avtaler om kjøp og salg av kraft. Kontraktene løper frem til 2030 og 2033 og er presentert som et finansielt anleggsmiddel. Øvrige kontrakter inngår i den mer kortsiktige styringen av eksponering mot kraftpriser og valuta.

Bruk av derivater
Bruk av derivater i NTE skjer i hovedsak for å avdekke ulike former for markedsrisiko knyttet til kraftproduksjon og sluttbrukersalg, jf. note 5. Muligheten til å inngå derivathandler med annet formål enn avdekking av markedsrisiko er svært begrenset og all derivathandel er som et utgangspunkt avledet fra kjernevirksomheten i konsernet som er kraftproduksjon, nettvirksomhet og sluttbrukersalg.

Bruk av derivater i konsernet er i første rekke konsentrert til områdene kraftproduksjon og sluttbrukersalg. Bruk av valutaderivater oppstår kun som en følge av behovet for å sikre valutaeksponeringer generert av kjernevirksomheten og tilhørende finansiell krafthandel.

NTE har ikke rentederivater per 31.12.2020.

Det er etablert policydokumenter på styrenivå som gir overordnede føringer knyttet til handel med derivater. Det er videre operasjonalisert mer detaljerte rutiner knyttet til handel med derivater i konsernet.

Kredittrisiko knyttet til derivathandel
En betydelig del av NTE sin derivathandel er mot energibørs via oppgjørsrepresentant (SEB) og reglene for løpende sikkerhetsstillelse gjør at kredittrisikoen vurderes som svært lav. For derivatkontrakter som er inngått med andre motparter vurderes også risikoen som lav. NTE inngår kun derivattransaksjoner med motparter som selskapet etter en intern kredittvurdering vurderer som soliditetsmessig sterke og med en etablert posisjon som motpart i derivatmarkedene.

For derivatkontrakter inngått med andre motparter enn energibørs anvender konsernet mekanismer for å redusere kredittrisikoen, herunder avtaler om netting.

Verdsettelse
Verdsettelsen av derivater bygger på anerkjente metoder for verdsettelse av derivater. For valuta derivater mottar NTE motpartens verdsettelser som et bidrag i verifikasjonen av virkelig verdi per balansedato.

For kraftderivater benytter NTE anerkjente modeller og modellverktøy i prisingen av derivatporteføljen. I tillegg mottar NTE periodiske oppgaver fra motpart over virkelig verdi for løpende rimelighetskontroll av verdsettelser.

NTE har via det felleskontrollerte selskapet Siso Energi AS en betydelig virtuell sikringskontrakt. Det henvises til note 18 for en mer detaljert redegjørelse.

23. Kontanter og kontantekvivalenter

		1000kr
Kontanter og kontantekvivalenter	**2020**	**2019**
Kontanter og bankinnskudd	573 039	608 530
Likvide midler	573 039	608 530
Gjeld med trekkrettigheter		
Kassekreditt		-3 688
Kassekreditt limit	509 406	497 276
Ubenyttet trekkrettighet DnB	500 000	500 000
Ubenyttet trekkrettigheter	1 009 406	993 588
Likviditetsreserver	**1 582 445**	**1 602 118**

Det ble i april 2017 inngått en avtale med SEB om en GCM-løsning (clearing) for å unngå den høye kapitalbindingen som følger av det løpende kravet til sikkerhetsstillelse på Nasdaq. I denne forbindelse er det etablert en kassekreditt i SEB med limit på MEUR 20. Limit er oppgitt i NOK basert på euro kurs i henhold til Norges bank pr 31.12.20.

Selskapet har inngått en konserngaranti som dekker selskapets ansvar for skattetrekksmidler, og har av den grunn ingen bundne bankinnskudd knyttet til skattetrekksmidler. Det er stilt bankgaranti for skattetrekk tilsvarende 30 mill. kr som omfatter morselskap og datterselskapene. Videre har morselskapet avtale med bank om konsernkontosystem med tilhørende kassekreditt på 300 mill. kr. Datterselskap som eies med mer enn 50%, er i det vesentlige deltakere i konsernkontosystemet og er solidarisk ansvarlig overfor banken for kassekreditten.

24. Andre avsetninger for forpliktelser

		1000kr
	2020	**2019**
Pensjoner	39 013	49 770
Derivater	98 367	
Erstatninger 1)	102 693	89 648
Andre avsetninger for forpliktelser	1 170 158	1 293 762
Totalt avsetning for forpliktelser	**1 410 231**	**1 433 180**
Andre avsetninger for forpliktelser består av:		
Forskudd fra kunder	1 000 980	1 075 126
Avsetning betingede gevinster	115 066	157 295
Avsetning renteforpliktelse	47 838	51 871
Fjerningsforpliktelse 2)		2 500
Avsetning for tap på aksjer	5 000	5 000
Andre forpliktelser	1 274	1 970
Sum avsetning for forpliktelser	**1 170 158**	**1 293 762**

1) Erstatninger og konsesjonsavgift
Erstatninger og konsesjonsavgift er avtalte ytelser til grunneiere og staten som følge av mottatte evigvarende vassdragskonsesjoner. Utbetalingene reguleres hvert 5. år med konsumprisindeksen i perioden. Avsetning for forpliktelse er beregnet nåverdi av fremtidige utbetalinger. Ved beregningen er det anvendt samme avkastningskrav som benyttes for vannkraft. Terminalverdiene av forpliktelsen er estimert til forpliktelsen i år 6 dividert på avkastningskrav minus inflasjon. Terminalverdien i år 6 er deretter diskontert tilbake til år 0. Motverdien av forpliktelsen klassifiseres som tomt under anleggsmidler i balansen. Årlige endringer i forpliktelsen, hovedsakelig som følge av endringer i diskonteringsrente, gir tilsvarende endringer i motsvarende eiendelspost. Løpende årlige utbetalinger kostnadsføres når de utbetales.

2) Fjerningsforpliktelse

Fjerningsforpliktelsen er knyttet til konsesjoner for vindkraft. Det er beregnet en antatt kostnad pr vindmølle ved utgangen av levetiden, som da er neddiskontert til dagens verdi.

Endring i andre avsetninger for forpliktelser består av:

Avsetning andre forpliktelser 01.01	**1 293 762**
Forskudd fra kunder	-74 146
Benyttet andel av avsetning renteforpliktelse	-4 033
Avsetning reklamasjoner	-696
Fjerningsforpliktelse redusert	-2 500
Endret avsetning betingede gevinster	-42 229
Avsetning andre forpliktelser 31.12	**1 170 158**

25. Rentebærende gjeld

		1000kr
Langsiktig rentebærende gjeld	**2020**	**2019**
Ansvarlig lån		
Obligasjonslån	665 780	692 650
Gjeld til kredittinstitusjoner	595 000	595 000
Leasingforpliktelser	32 623	37 701
Påløpne renter på lån	6 375	7 149
Sum langsiktig rentebærende gjeld	**1 299 778**	**1 332 499**
1.års avdrag ført som kortsiktig gjeld	-122 000	-30 150
Leasingforpliktelse ført som kortsiktig gjeld	-4 502	-
Langsiktig rentebærende gjeld oppført som langsiktig gjeld	**1 173 277**	**1 302 350**
Kortsiktig rentebærende gjeld	**2020**	**2019**
Trekk konsernkonto		3 688
Leasingforpliktelse ført som kortsiktig gjeld	4 502	
Første års avdrag og forfall på langsiktig gjeld	122 000	30 150
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	**126 502**	**33 838**

Ubenyttede trekkfasiliteter	**2020**	**2019**
Kassakreditt	509 406	493 588
Andre trekkrettigheter med limit 500 000 (trukket beløp klassifisert som kortsiktig gjeld)	500 000	500 000
Sum ubenyttede trekkrettigheter	**1 009 406**	**993 588**

Långiver og beskrivelse	**Valuta**	**TNOK**	**Forfall**	**Gj.sn.rente**	**Fast/variabel**
Obligasjonslån Danske Bank 2008-2021 *)	NOK	12 500	04/2021	1,70 %	Fast rente
Obligasjonslån Danske Bank 2008-2021 **)	NOK	3 280	05/2021	1,69 %	Fast rente
Obligasjonslån 2014-2021	NOK	100 000	11/2021	1,65 %	Variabel
Obligasjonslån 2016-2026	NOK	300 000	11/2026	2,83 %	Fast rente
Obligasjonslån 2017-2024	NOK	250 000	05/2024	2,66 %	Fast rente
Sum obligasjonslån	NOK	665 780			
Nordic Investment Bank	NOK	255 000	12/2031	2,06 %	Variabel
Nordic Investment Bank	NOK	340 000	09/2032	1,89 %	Variabel
Sum gjeldsbrevlån	NOK	595 000			
Sum		**1 260 780**			

*) fastrenteperiode utløper april 2021
**) fastrenteperiode utløper mai 2021

Nominelt utestående og virkelig verdi på noterte obligasjonslån:

	Nominelt utestående		**Virkelig verdi**	
	2020	**2019**	**2020**	**2019**
Noterte obligasjonslån	665 780	692 650	696 588	696 730

Virkelig verdi av langsiktige noterte obligasjonslån er basert på innhentede ligningskurser fra Verdipapirforetakenes forbund.
Nordic Bond Pricing har beregnet verdien for VPFF basert på prisinformasjon fra ledende verdipapirforetak innen obligasjonsmarkedet.

26. Kortsiktig gjeld

		1000kr
	2020	**2019**
Kassekreditt		3 688
Leverandørgjeld	191 400	141 790
Betalbar skatt	69 442	350 350
Offentlige avgifter	45 158	83 418
Derivater	16 767	9 103
Annen kortsiktig gjeld	264 441	187 549
Sum kortsiktig gjeld	**587 207**	**775 897**
Annen kortsiktig gjeld består av:		
Periodiserte kostnader	89 379	114 667
Periodisert strøm	3 416	
Påløpte feriepenger	37 740	35 319
Forskudd fra kunder	949	
Andre periodiseringer og forpliktelser	6 455	7 413
Leasingforpliktelse	4 502	
1. års avdrag langsiktig gjeld	122 000	30 150
Sum annen kortsiktig gjeld	**264 441**	**187 549**

Av den kortsiktige gjelden er 1. års avdrag langsiktig gjeld og trekkrettighet DnB rentepliktig. Øvrig annen kortsiktig gjeld er rentefri.

27.1 Egenkapital

Egenkapitalposter	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	*1000kr* Total egenkapital
Balanse pr. 01.01.2019	750 000	1 551 942	2 205 947	4 507 889
Utbetalt utbytte			-107 331	-107 331
Ordinært årsresultat			1 448 564	1 448 564
Andre inntekter og kostnader for perioden				
Estimatavvik pensjon			28 451	28 451
Skatteeffekten av estimatavvik pensjon			-6 259	-6 259
Balanse pr. 31.12.2019	**750 000**	**1 551 942**	**3 569 372**	**5 871 312**
Balanse pr. 01.01.2020	750 000	1 551 942	3 569 372	5 871 312
Utbetalt utbytte			-67 400	-67 400
Ordinært årsresultat			359 172	359 172
Utgang datter			3 987	3 987
Andre inntekter og kostnader for perioden				
Estimatavvik pensjon			-61 359	-61 359
Skatteeffekten av estimatavvik pensjon			13 499	13 499
Estimatavvik pensjon etter skatt for TS			-25 678	-25 678
Balanse pr. 31.12.2020	**750 000**	**1 551 942**	**3 791 593**	**6 093 532**

27.2 Aksjekapital

Morselskapet Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS har forretningskontor i Steinkjer (Sjøfartsgata 3, 7736 Steinkjer) hvor en kan få konsernregnskapet utlevert.

Aksjekapitalen på kr 750 000 000 består av 100.000 aksjer á kr 7.500. Alle aksjer har like rettigheter.
Det er foreslått å utbetale TNOK 58 887 i utbytte for året.

Oversikten under viser aksjonærene med eierandel og andel av foreslått utbytte for året.

Oversikt over aksjonærer 31.12	Antall aksjer	Eierandel	*1000 kr* Andel av aksjeutbytte
Flatanger	1 040	1,04 %	612
Frosta	1 861	1,86 %	1 096
Grong	3 960	3,96 %	2 332
Høylandet	1 131	1,13 %	666
Inderøy	4 551	4,55 %	2 680
Indre Fosen	2 441	2,44 %	1 437
Leka	1 000	1,00 %	589
Levanger	11 341	11,34 %	6 678
Lierne	2 100	2,10 %	1 237
Meråker	4 640	4,64 %	2 732
Namsos	10 111	10,11 %	5 954
Namsskogan	4 430	4,43 %	2 609
Nærøysund	6 410	6,41 %	3 775
Overhalla	2 611	2,61 %	1 538
Raarvihke/Røyrvik	2 420	2,42 %	1 425
Snåase/Snåsa	2 131	2,13 %	1 255
Steinkjer	15 762	15,76 %	9 282
Stjørdal	13 260	13,26 %	7 808
Verdal	8 800	8,80 %	5 182
SUM	**100 000**	**100 %**	**58 887**

27.3 Utbytte per aksje

	2020	*1000kr* 2019
Utbetalt utbytte til aksjonærene i morselskapet	67 400	107 331
Antall aksjer i morselskapet på utdelingstidspunktet	100 000	100 000
Utbetalt utbytte per aksje i NOK	**674**	**1 073**
I morselskapet Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS er det avsatt utbytte på TNOK	**58 887**	**67 400**

Avsatt utbytte etter norske regnskapsregler er reversert i IFRS-regnskapet.
For ytterligere informasjon om bedriftens utbyttepolitikk se eget avsnitt i årsberetningen.

28. Kraftproduksjon og magasinbeholdning

(Urevidierte tall)	2020	2019
Netto produksjonsvolum (fratrukket pumping) (GWh)	4 123	3 967
Magasinbeholdning pr 31.12. (GWh)	1 726	1 375
Midlere magasinbeholdning pr 31.12.	1 652	1 583

29. Betingede utfall, tvistesaker, hendelser etter balansedagen m.m.

Salg vindportefølje
NTE Energi AS solgte i 2016 alle sine andeler i Fosen Vind. I 2018 solgte selskapet en vesentlig del av sin gjenværende vindportefølje. Det foreligger klausuler ved begge overdragelsene som både kan redusere og øke vederlaget ved transaksjonen. Som en følge av prosjektenes kompleksitet og utbyggingstid anses ikke hele gevinsten som opptjent. Kun deler av gevinstene er inntektsført.

Avhendelse av småkraftportefølje
NTE sin småkraftportefølje ble avhendet i april 2016, etter at styret i 2015 hadde besluttet å selge denne porteføljen. Den regnskapsmessige gevinsten ble regnskapsført i 2016. Med bakgrunn i klausul i salgsavtalen knyttet til damreklassifisering er deler av salgssummen avsatt som en betinget fremtidig forpliktelse. Avsetningen er vurdert på bakgrunn av tekniske beregninger og erfaring fra lignende tilfeller.

Tvistesaker

NTE har til enhver tid mindre tvister med grunneiere, kunder og andre om blant annet forståelsen av avtaler som er inngått, forståelsen av offentligrettslige forpliktelser, herunder eiendomsskatt, skjønn og uenighet om ansvar knyttet til ordinær drift og utbygging av kraftverk, kraftlinjer og fibernett. Dette anses som en del av den ordinære driften i konsernet.

Eventuelle forpliktelser som ikke er regnskapsført som følge av pågående tvistesaker eller andre juridiske bindinger, vil ikke ha vesentlig betydning for konsernets resultat, likviditet eller finansielle stilling.

Koronapandemi
Koronapandemien har ikke fått vesentlige økonomiske konsekvenser i 2020.
Utbruddet har kun delvis endret rammebetingelsene og risikobilde. For NTE har koronapandemien som en følge av dette kun fått minde konsekvenser.
Vi har sett at situasjonen raskt kan endre seg. Dersom pandemien vedvarer og eskalerer vil det kunne få større konsekvenser enn så langt.

Så langt har koronautbruddet bla hatt følgende effekter:
- Etterspørselen etter selskapets varer og tjenester har både blitt redusert og økt
- Tilgangen på innsatsfaktorer har med noen unntak har i all hovedsak gått som planlagt (varer og tjenester)
- Effekter på kundenes betalingsevne har så langt i kun i begrenset grad blitt påvirket

NTE er i en solid økonomisk stilling og ser ut til å håndtere denne unormale situasjonen på en god måte.

Andre forhold
Vi er ikke kjent med at det har inntrådt andre forhold etter balansedagen som er av vesentlig betydning for bedømmelsen av regnskapet.

30. Pantstillelser, garantiansvar og tilsvarende forpliktelser

Garantiansvar
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS har i låneavtaler avgitt negativ pantsettelseserklæring som omfatter datterselskapene.
Dette innebærer at eventuell ny pantsettelse krever samtykke fra långiverne.

NTE har bankgarantier som ikke er balanseført fordelt som følger:

	2020	*1000kr* 2019
Skattetrekksgaranti	30 000	30 000
Nordpool	50 000	50 000
eSett OY	30 000	30 000
Gjennomfakturering	163 253	159 053
Leiegarantier	5 652	5 652
Leverandørgarantier	11 170	7 366
Totalt	**290 074**	**282 071**
Konsernets bankforbindelse har stilt en total garantiramme til disposisjon på	360 000	360 000
Av denne er følgende benyttet pr 31.12 (inkludert i tallene over)	290 074	282 071
Til disposisjon	**69 926**	**77 929**

Konsernet har en konsernkontoordning hvor alle driftsselskapene i konsernet har stilt en solidarisk selvskyldnerkausjon på TNOK 300 000.
Limit på konsernkontoen er TNOK 300 000.

31. Leieavtaler

Rett til bruk eiendeler består av:			*1000kr*
	Biler	**Bygninger**	**Sum**
Anskaffelseskost 01.01	4 278	35 619	39 897
Tilgang/avgang i perioden	284	-1 492	-1 208
Anskaffelseskost 31.12.	4 562	34 127	38 689
Akkumulerte avskrivninger 01.01	1 146	1 132	2 278
Periodens avskrivninger	1 094	3 134	4 228
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	2 240	4 266	6 506
Balanseført verdi 31.12.	**2 322**	**29 861**	**32 182**
Forventet økonomisk levetid	3 år	1-10 år	
Avskrivningsplan over leiekontrakten	Lineær	Lineær	

Minimum leieutbetalinger for følgende periode	**2020**	**2019**
Ikke senere enn ett år	4 561	5 539
Mellom ett og fem år	15 200	16 926
Mer enn fem år	16 965	20 421

Forpliktelsen knyttet til rett til bruk eiendel:		
	2020	**2019**
Biler	2 333	3 160
Husleie	30 290	34 542
Sum	**32 623**	**37 701**

Leasing gjelden er presentert som følger:		
	2020	**2019**
Annen kortsiktig gjeld	4 502	
Leasing forpliktelse	28 121	37 701
Sum	**32 623**	**37 701**

Leiebeløp som er innregnet i resultatregnskapet:		
	2020	**2019**
Avskrivninger på rett-til bruk eiendeler	4 228	2 278
Leiebeløp for kortsiktige leieavtaler og leieavtaler for eiendeler med lav verdi	1 411	1 148
Variabel leie som ikke er inkludert i leieforpliktelsene	5 830	4 027
Rentekostnader	870	194
Sum	**12 339**	**7 647**

Leasing beløp innregnet i kontantstrømmen		
	2020	**2019**
Leasing leie	4 723	2 100

32. Honorar til ekstern revisor

KPMG er konsernets revisor og reviderer mor- og datterselskaper som er revisjonspliktige.

Godtgjørelse til revisor fordeler seg slik		*1000kr*
	2020	**2019**
Lovpålagt revisjon (inkl teknisk bistand)	1 525	1 483
Annen bistand	431	435
Skatterådgivning (inkl teknisk bistand ligningspapir)	0	22
Andre attestasjonstjenester og bistand	32	53
Sum	**1 988**	**1 993**

Revisjonshonoraret er oppgitt eksklusive merverdiavgift.

33. Ytelser til ledende ansatte og styret

Navn	**Stilling**	**Lønn**	**Naturalytelser og andre skatte-pliktige godt-gjørelser**	**Pensjonskostnader**	**Sum ytelser 2020**	**Sum ytelser 2019**
Christian Stav	Konsernsjef	2 795 816	103 380	154 663	3 053 859	2 997 490
Svein Olav Munkeby	Konserndirektør Energitjenester	1 663 552	48 444	155 688	1 867 684	1 904 523
Kenneth Brandsås	Konserndirektør Energi	1 659 700	24 537	155 047	1 839 284	1 862 858
Inge Bartnes	Konserndir. Mennesker, komm. og bærekraft	1 536 467	10 944	154 210	1 701 621	1 724 129
Odd Terje Rygh	Konserndir. Virksomhetsst. og forr.støtte	1 722 489	60 944	154 663	1 938 096	1 924 289
Astrid von Heimburg*	Konserndirektør Strategi og Analyse	649 999	7 668	69 562	727 229	
Astrid Svarva*	Konserndirektør Teknologi og Digitalisering	700 000	12 369	67 990	780 359	
Svein Erik Svarte*	Konserndirektør Elektro	1 032 051	10 787	128 621	1 171 459	
Odd Eirik Grøttheim*	Konserndirektør Telekom	768 750	11 599	78 230	858 579	

*Deltaker i konsernledelsen i kun deler av året.

Styremedlemmer		**Tidsrom**	**Revisjons-utvalg utbetalt i 2020**	**Styrehonorar utbetalt i 2020**	**Sum utbetalt i 2020**	**Sum utbetalt i 2019**
John Håvard Solum	Styreleder	Hele året	34 000	325 000	359 000	289 000
Eli Arnstad	Nestleder	Hele året	16 500	185 000	201 500	156 000
Gunnar Walleraunet	Medlem	Hele året		118 000	118 000	104 000
Øivind Skogvold	Medlem	Deler av året		83 250	83 250	
Bjørn Helmersen	Medlem	Hele året	34 000	145 500	179 500	136 000
Kristin Eriksen	Medlem	Deler av året	55 000	111 000	166 000	166 000
Gunnar Robert Sellæg	Medlem	Hele året		118 000	118 000	104 000
Unni Steinsmo	Medlem	Deler av året		27 750	27 750	104 000
John Ellingen	Vara	Hele året		3 900	3 900	
Gunn Vigdis Mygland	Observatør	Deler av året				3 900
Håvard Valøen	Observatør	Deler av året				11 700

Ved oppsigelse fra arbeidsgivers side har konsernledelsen rett til etterlønn i 6 måneder utover oppsigelsestiden på 6 måneder.
Det er ikke inngått avtale om sluttvederlag med leder av styret.

Konserndirektør Energitjenester og Konserndirektør Telekom har avtale om bonus i likhet med andre ansatte i dette selskapet.

Tallene gjelder den perioden de har innehatt stillingen/verv i løpet av året.

34. Nærstående parter

Alle datterselskaper, tilknyttede selskaper og felles virksomhet som er angitt i note 18 og note 35 er nærstående parter av NTE. Mellomværender og transaksjoner mellom konsoliderte selskaper elimineres i NTEs konsernregnskap og vises ikke i denne note.

Personer som angitt i note 33 inngår i konsernets ledelse og styre og er også nærstående parter av NTE.

NTE har noe internt kjøp og salg i konsernet. Det største volumet av interne transaksjoner skjer via morselskapet som leverer administrative tjenester til datterselskapene. Utover dette utfører NTE Elektro AS installasjonstjenester der det er naturlig og dersom det er konkurransedyktige betingelser.

Alle transaksjoner med nærstående parter er inngått til antatt markedsmessige vilkår.

35. Selskap som inngår i konsolideringen

Selskapets navn	**Virksomhets-sted**	**Type virksomhet**	**Eid direkte av mor-selskapet**	**Eid av konsernet totalt**
Morselskapet:				
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS	Steinkjer			
Datterselskap som konsolideres				
NTE Energi AS	Steinkjer	Kraftproduksjon	100 %	100 %
NTE Marked AS	Steinkjer	Kraftsalg og telekom	100 %	100 %
NTE Elektro AS	Steinkjer	Elektroinstallasjon	100 %	100 %
NTE Entreprenør AS	Steinkjer	Entreprenør	100 %	100 %
NTE Montenegro AS	Steinkjer	Investeringsselskap	100 %	100 %
Øvrige Datterselskap	Steinkjer		70 -100 %	70 -100 %

Årsregnskap for morselskap

Joakim Hågensen Herje, elektriker

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Resultatregnskap

		MORSELSKAP	
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	**NOTE**	**2020**	**2019**
		1000 kr	1000 kr
Annen driftsinntekt	12, 14	165 752	168 078
Sum driftsinntekter		**165 752**	**168 078**
Varekostnader	14	17 858	18 614
Lønnskostnad	13	67 600	53 567
Avskrivning	1, 2	20 493	19 616
Annen driftskostnad	16	75 464	73 157
Sum driftskostnader		**181 415**	**164 954**
Driftsresultat		**-15 663**	**3 124**
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Inntekt på investering i datterselskap og tilknyttet selskap	15	20 000	1 323 511
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	15	98 218	130 089
Annen renteinntekt	15	6 454	11 875
Annen finansinntekt	15	115 078	15 676
Reversert tidligere nedskrivninger	15	3 298	
Rentekostnad til foretak i samme konsern	15	8 209	14 306
Annen rentekostnad	15	37 893	98 953
Annen finanskostnad	15	1 659	2 776
Resultat av finansposter	15	**195 286**	**1 365 116**
Ordinært resultat før skattekostnad		**179 623**	**1 368 240**
Skattekostnad på ordinært resultat	11	**10 090**	**60 419**
ÅRSRESULTAT		**169 532**	**1 307 821**
Overføringer			
Avsatt til utbytte	8	58 887	67 400
Avsatt annen egenkapital	8	110 645	1 240 421
Sum overføringer		**169 532**	**1 307 821**

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Balanse pr 31. desember

EIENDELER	NOTE	MORSELSKAP 31.12.2020 1000 kr	31.12.2019 1000 kr
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Software	1	17 378	13 736
Utsatt skattefordel	11	1 838	
Sum immaterielle eiendeler		19 216	13 736
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom	2	179 107	178 952
Anlegg under utførelse		9 237	8 388
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	2	13 223	11 978
Sum varige driftsmidler		201 567	199 318
Finansielle driftsmidler			
Investeringer i datterselskap	3	2 236 873	2 235 955
Lån til foretak i samme konsern	6	4 253 248	3 901 589
Investeringer i tilknyttet selskap	3	1 470 030	1 770 030
Lån til tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet	6		2 475
Investeringer i aksjer og andeler	3	490	503
Pensjonsmidler	10	12 762	15 457
Andre langsiktige fordringer	5	2 351	4 237
Sum finansielle anleggsmidler		7 975 753	7 930 246
Sum anleggsmidler		**8 196 536**	**8 143 300**
Omløpsmidler			
Varelager	4	669	660
Fordringer			
Kundefordringer	5, 6	12 513	13 483
Andre kortsiktige fordringer	6	47 228	53 525
Konsernfordring	6	1 566	246 510
Sum fordringer		61 307	313 518
Bankinnskudd, kontanter o.l.	7	380 113	909 939
Sum omløpsmidler		442 089	1 224 117
SUM EIENDELER		**8 638 626**	**9 367 417**

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Balanse pr 31. desember

EGENKAPITAL OG GJELD	NOTE	MORSELSKAP 31.12.2020 1000 kr	31.12.2019 1000 kr
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	8, 9	750 000	750 000
Overkurs	8	1 551 942	1 551 942
Sum innskutt egenkapital		2 301 942	2 301 942
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	8	4 074 757	3 975 771
Sum opptjent egenkapital		4 074 757	3 975 771
Sum egenkapital		**6 376 699**	**6 277 713**
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Utsatt skatt	11		1 018
Pensjonsforpliktelser	10	9 141	
Andre avsetninger for forpliktelser		67 063	71 096
Sum avsetning for forpliktelser		76 205	72 114
Annen langsiktig gjeld			
Obligasjonslån	5	665 780	692 650
Gjeld til kredittinstitusjoner	5	595 000	595 000
Sum annen langsiktig gjeld		1 260 780	1 287 650
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	7	32 186	
Leverandørgjeld	6	21 776	18 645
Betalbar skatt	11	9 658	36 589
Skyldige offentlige avgifter		7 911	9 501
Utbytte	8	58 887	67 400
Konserngjeld (kortsiktig)	6	778 914	1 580 216
Annen kortsiktig gjeld		15 609	17 589
Sum kortsiktig gjeld		924 942	1 729 940
Sum gjeld		**2 261 927**	**3 089 704**
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		**8 638 626**	**9 367 417**

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Balanse pr 31. desember 2020

Steinkjer, 22.04.2021

Styret i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Jon Håvard Solum
Styrets leder

Eli Arnstad
Nestleder

Øyvind Skogvold
Styremedlem

Bodil Vekseth
Styremedlem

Gunnar Robert Se
Styremedlem

Bjørn Roald Helmersen
Styremedlem

Gunnar Walleraunet
Styremedlem

Christian Stav
Konsernsjef

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Kontantstrømoppstilling

	MORSELSKAP	
	2020	**2019**
	1000 kr	1000 kr
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	179 623	1 368 240
Periodens betalte skatter	-36 589	-79 181
Gevinst/tap ved salg av anleggsmidler (inkl etablering Tensio)	163	-1 085 778
Ordinære avskrivninger	20 493	19 615
Nedskrivning anleggsmidler	1	
Endring i varelager/prosjekt i arbeid	-9	-3
Endring i kundefordringer	970	383
Endring i leverandørgjeld	3 131	-13 832
Forskjell mellom kostn.ført pensj. og inn-/utbet. i pensj.ordn.	-3 111	-56 431
Poster klassifisert som invest.-/finans. aktiviteter	4 063	
Endring i andre tidsavgrensningsposter	-6 910	-677 233
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	161 827	-524 220
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	707	6 000
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-26 384	-14 026
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler		196 225
Innbetalinger fra investeringer i finansielle anleggsmidler	300 000	
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler		-12
Innbetalinger på andre lånefordringer	1 000	1 000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	275 324	189 187
Kontantstømmer fra finansieringsaktiviter		
Innbetalinger ved opptak av ny kortsiktig konserngjeld		1 502 200
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-26 870	-885 540
Utbetalinger ved nedbetaling av kortsiktig gjeld	-1 148 200	-1 300
Netto endring i kassekreditt	32 187	-1 252
Utbetaling av utbytte	-67 400	-107 331
Innbetaling av konsernbidrag	243 306	469 418
Utbetaling av konsernbidrag		-248 712
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-966 976	727 483
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-529 825	392 450
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	909 939	517 489
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	**380 113**	**909 939**

Noter for morselskap

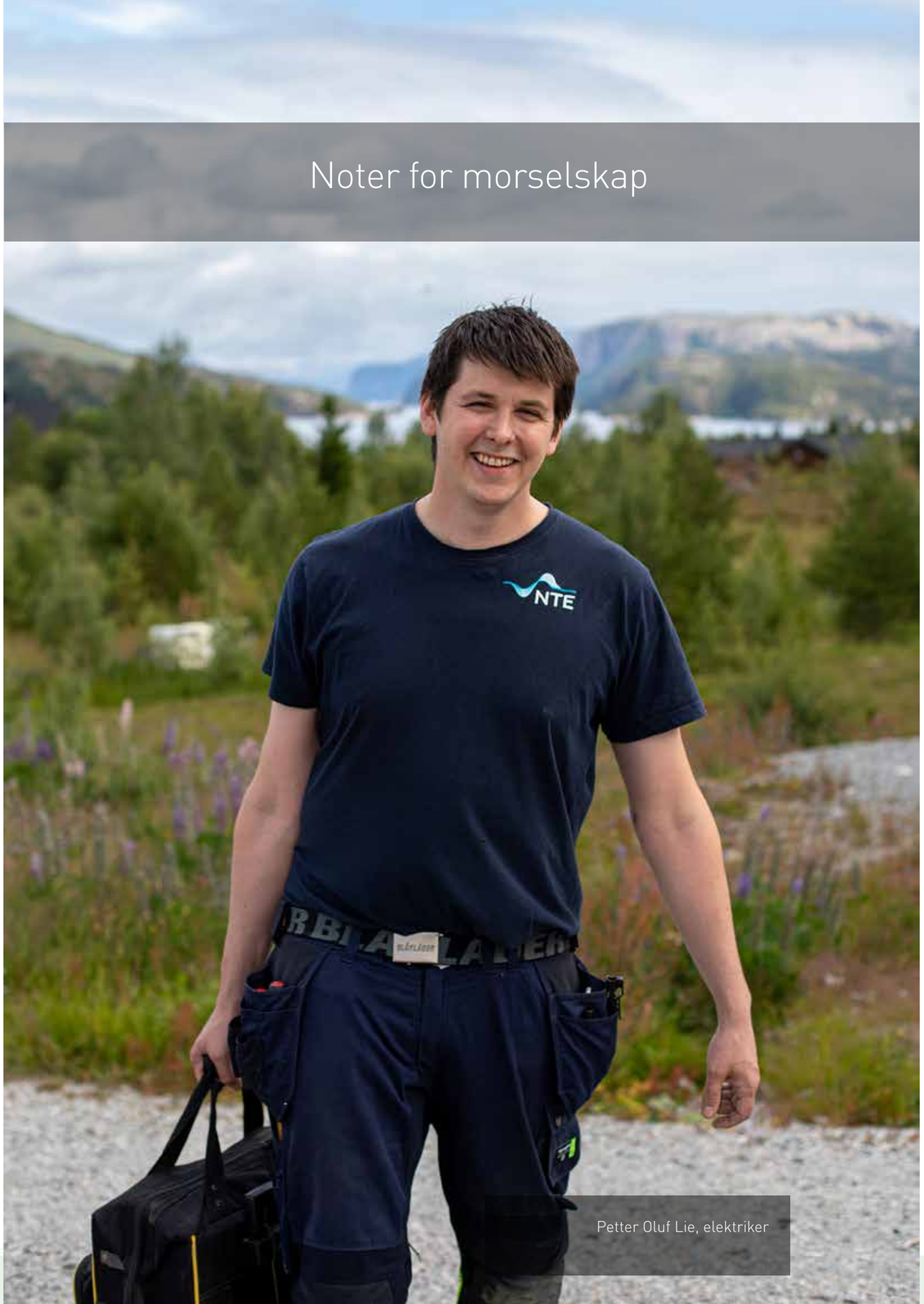

Petter Oluf Lie, elektriker

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet, som er utarbeidet av selskapets styre og ledelse, må leses i sammenheng med årsberetningen og revisjonsberetningen.

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger, og er avlagt i samsvar med aksjelov, regnskapslov og god regnskapsskikk i Norge, gjeldende pr. 31. desember 2020. IAS 19 er benyttet for regnskapsføring av pensjoner.

Prinsipper

Årsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper og klassifiseringen av eiendeler og gjeld følger.
Regnskapslovens definisjoner. Ved anvendelse av regnskapsprinsipper og presentasjon av transaksjoner og andre forhold, legges det vekt på økonomiske realiteter, ikke bare juridisk form. Betingede tap, som er sannsynlige og kvantifiserbare, kostnadsføres.

Klassifisering av poster i regnskapet

Eiendeler som knytter seg til varekretsløpet, samt fordringer som tilbakebetales innen ett år, er omløpsmidler.
Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år.

Andre eiendeler er anleggsmidler. Anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes å ikke være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig fra det tidspunkt anleggsmidlet blir satt i drift.

For gjeld legges analoge kriterier til grunn. Første års avdrag på langsiktig gjeld og langsiktige fordringer klassifiseres likevel ikke som omløpsmiddel og kortsiktig gjeld. Langsiktig lån balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.

Bruk av estimat

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Inntektsførings- og kostnadsføringstidspunkt – sammenstilling

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.
Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan henføres til.
Utgifter som ikke kan henføres direkte til inntekter, kostnadsføres når de påløper.

Immaterielle eiendeler

Utgifter til immaterielle eiendeler, øvrige rettigheter, utviklingskostnader, og goodwill, er balanseført i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Dette innebærer at slike utgifter balanseføres når det anses som sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene knyttet til eiendelen vil tilflyte foretaket og anskaffelseskost kan måles pålitelig. Utgifter til forskning kostnadsføres.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges drifts -midlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmiddelets stand ved kjøp av driftsmiddelet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskriving til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi ibruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen vil generere. Tomter avskrives ikke.

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Bankinnskudd, kontanter og lignende inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Datterselskap, tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet

Datterselskap (DS) og tilknyttede selskap (TS) vurderes i utgangspunktet etter kostmetoden i morselskapet. Investeringene vurderes til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifallet skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er tilstede. Utbytte og andre utdelinger inntektsføres samme år som det avsettes i DS/TS. Overstiger utbytte andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, regnskapsføres den overskytende delen som en tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingene trekkes da fra den regnskapsførte verdien av investeringene i balansen.

Deltakelse i felles kontrollert virksomhet (FKV) regnskapsføres i utgangspunktet etter bruttometoden. Dette innebærer at morselskapet regnskapsfører sin relative andel av inntekter og kostnader i den felles kontrollerte virksomheten på de Respektive regnskapslinjene i morselskapets årsregnskap.

Se for øvrig egen note for nærmere informasjon om prinsipper knyttet til regnskapsføring av DS, TS og FKV.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning for forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tillitsavsetning som skal dekke øvrig påregnelig tapsrisiko. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering og utsettelser og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringene må nedskrives.

Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede fremtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for kundefordringer.

Aksjer og eiendeler i andre selskaper

Aksje og andeler i andre selskaper balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående. Mottatt utbytte fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Varer

Lager av innkjøpte varer vurderes til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi. Det foretas nedskriving hvis virkelig verdig (definert som estimert fremtidig salgspris redusert med forventede salgskostnader) er lavere enn anskaffelseskost. Salgskostnader inkluderer alle gjenværende slags-, administrasjons- og lagringskostnader.

Pensjoner

I desember 2014 ble det besluttet å gå over til en generell innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte i konsernet fra 1.1.2015. Da beslutningen ble gjort i 2014, ble effekten ved overgangen tatt inn i regnskapet for 2014. De bokførte pensjonsforpliktelsene i balansen pr 31.12.2020 består dermed av oppsatte rettigheter. I tillegg består pensjonsforpliktelsen i balansen av aktuarberegnet forpliktelse knyttet til kompensasjonsordning for rett til AFP.

Innskuddsbaserte pensjonsordninger

En innskuddsbasert pensjonsordning er en ordning hvor det betales faste innskudd til et fond, og hvor konsernet ikke har noen juridisk eller underforstått plikt til å betale ytterligere innskudd. Det innregnes derfor ingen ytterligere forpliktels er i regnskapet knyttet til den innskuddsbaserte pensjonsordningen. Pliktig innskudd innregnes som personalkostn ader i resultatet når de påløper.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Selskapets pensjonsansvar i forhold til den tidligere tjenestepensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordningen i livselskap.

Fra 1.1.2014 har konsernet benyttet mulighetene i NRS 6 til å anvende IAS 19R i forbindelse med regnskapsføring av pensjonsytelser til ansatte. Konsernet anvendte tidligere NRS 6. Selskapet følger konsernets prinsipper.

Aktuarielle gevinster og tap i perioden skal etter IAS 19 innregnes i andre inntekter og kostnader. I regnskaper avlagt etter god regnskapsskikk, innregnes slike aktuarielle gevinster og tap med endelig virkning direkte i annen egenkapital.

Selskapets ytelsesbaserte pensjonsordning gir hver ansatt rett til fremtidige pensjonsytelser. Selskapets netto forpliktelse i forbindelse med den ytelsesbaserte pensjonsordning er beregnet som den fremtidige ytelsen den ansatte har opptjent rettigheter til i denne og tidligere perioder; denne ytelsen er deretter neddiskontert og fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidlene for å beregne nåverdien. Kostnaden knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger blir beregnet med bakgrunn i aktuarmessige beregninger. De aktuarmessige beregningene blir gjort på grunnlag av en rekke forutsetninger om diskonteringsrente, avkastning, forventet lønnsvekst, dødelighet og forventet økning i pensjon. Beregningene er foretatt av godkjent aktuar som har benyttet et rammeverk godkjent og alminnelig brukt i Norge for denne type beregninger.

I motsetning til NRS 6, beregnes periodens netto rentekostnad i hht IAS 19 ved å anvende diskonteringsrente n både for forpliktelsen og avkastning av midlene ved periodens begynnelse. Endringer i netto pensjonsforpliktelse som følge av premieinnbetalinger og utbetaling av pensjoner hensyntas.

Netto pensjonsforpliktelser på underfinansierte ordninger er balanseført som langsiktig rentefri gjeld. Ved beregning av pensjonsforpliktelse er det tatt hensyn til arbeidsgiveravgift.

Netto pensjonskostnad er beregnet som brutto pensjonskostnad fratrukket estimert avkastning på pensjonsmidlene.
Netto pensjonskostnad er klassifisert som ordinær driftskostnad, og er presentert sammen med lønnskostnader. Dette vedrører også renteelementet av pensjonsforpliktelsene.

I forbindelse med at konsernet endret sine pensjonsordninger ble det opprettet kompensasjonsordning for ansatte som mistet retten til AFP. Forpliktelse knyttet til kompensasjonsordningen framkommer på det tidspunkt rettigheten til AFP blir trukket på. Fra og med 2017 er denne forpliktelsen aktuarberegnet og framkommer som en pensjonsforpliktelse sammen med den ytelsesbaserte ordningen. Det er benyttet samme prinsipper for regnskapsføring av denne kompensasjonsordningen som den andre ytelsesplanen.

Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes med aktuell skattesats på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessig og skattemessige verdier, samt eventuell ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt fremtidig inntjening.
Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Note 1 Immaterielle eiendeler

1000kr

Immaterielle eiendeler	Andre immaterielle eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	40 094	**40 094**
Tilgang	9 912	**9 912**
Avgang	0	**0**
Anskaffelseskost 31.12.	50 006	**50 006**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	32 628	**32 628**
Balanseført verdi 31.12.	**17 378**	**17 378**
Årets avskrivninger	**6 270**	**6 270**
Forventet økonomisk levetid	3-5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	

Posten består av software og lisenser.

Note 2 Varige driftsmidler

1000kr

Varige driftsmidler	Bygninger og tomter	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	324 826	67 775	**392 601**
Tilgang	9 843	5 780	**15 623**
Avgang		1 727	**1 727**
Tidligere års nedskrivninger	0	0	**0**
Anskaffelseskost 31.12.	334 669	71 829	**406 498**
Akkumulerte avskrvingier 01.01	145 874	55 797	**201 671**
Årets avgang		1 727	**1 727**
Årets avskrivninger	9 688	4 535	**14 223**
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	155 562	58 606	**214 168**
Balanseført verdi 31.12.	**179 107**	**13 223**	**192 330**
Forventet økonomisk levetid	25-40 år	3-15 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	

Anlegg under utførelse

	2020	2019
Ombygging hovedkontor og IKT prosjekter	9 237	8 388
Sum	9 237	8 388

Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler

Driftsmiddel	**Leieperiode**	**Årlig leie**
Maskiner	5-7 år	211
Bygninger	1-5 år	1 540

Note 3 Datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet

1000kr

Morselskapet:

Aksjer i datterselskaper	Forretningskontor	Eierandel/ stemmeandel	Resultat i året	EK pr 31.12.20	Bokført verdi
NTE Energi AS	Steinkjer	100 %	147 587	1 262 968	1 744 355
NTE Marked AS	Steinkjer	100 %	88 534	302 832	454 495
NTE Elektro AS	Steinkjer	100 %	10 467	49 171	37 104
Nord-Trøndelag Eiendom AS	Steinkjer	100 %	-119	140	918
NTE Entreprenør AS	Steinkjer	100 %	-347	7 863	0
NTE Montenegro AS	Steinkjer	100 %	-2 407	-68 247	0
Sum datterselskaper					**2 236 873**

Aksjer i tilknyttede selskaper	Forretningskontor	Eierandel/ stemmeandel	Resultat i året	EK pr 31.12.20	Bokført verdi
T:Lab AS	Steinkjer	29 %	193	1 580	1 350
Midtvest I AS	Namsos	22 %	-980	-1 465	3 994
Tensio AS	Stjørdal	40 %	155 546	2 262 975	1 464 586
Øvrige tilknyttede selskap	Skogn/Høylandet	20%-41%			100
Sum tilknyttede selskap			**154 759**	**2 263 090**	**1 470 030**

Resultat og egenkapital i tilknyttede selskap er selskapets andel av disse.

Andre aksjer og andeler	Bokført verdi	Eierandel
Montenegro D.o.o	82	50 %
Proneo	252	16 %
Øvrige investeringer i aksjer og andeler	156	1-9 %
Sum aksjer og andeler	**490**	

Konsernbidrag

Konsernbidrag fra morselskapet til datterselskaper aktiveres som kostpris på aksjer i datterselskaper.
Konsernbidrag fra datterselskaper inntektsføres som Inntekt på investering i datterselskap.

Note 4 Varer

1000kr

	2020	2019
Innkjøpte ferdigvarer	669	660
Sum	**669**	**660**
Varebeholdning vurdert til anskaffelseskost	669	660
Varebeholdning vurdert til virkelig verdi	0	0
Sum	**669**	**660**

Note 5 Fordringer og gjeld

1000kr

Kundefordringer	**2020**	**2019**
Kundefordringer til pålydende	13 736	14 531
Avsetning til tap på kundefordringer	-1 223	-1 048
Kundefordringer i balansen	**12 513**	**13 483**

Fordringer med forfall senere enn ett år	**2020**	**2019**
Expert Norge	2 350	3 350
Sum	**2 350**	**3 350**

Langsiktig gjeld	**2020**	**2019**
Gjeld til kredittinstitusjoner og obligasjonslån	1 260 780	1 287 650
Trukket på trekkrettighet DnB	32 186	0
Sum	**1 292 966**	**1 287 650**

Avdragsprofil 5 år	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Langsiktig gjeld	122 000	41 463	58 049	308 049	58 049

Gjennomsnittsrente på låneporteføljen er 2,3 %.

I tillegg til de langsiktige lånene har morselskapet og konsernet lånekapasitet gjennom trekkrettigheter i DnB som følger:

Långiver	**Total trekkrettighet**	**Trukket**	**Ubenyttet**
DnB	500 000	32 186	467 814
Totalt	500 000	32 186	467 814

Note 6 Mellomværende med selskap i samme konsern m.v.

1000kr

	Kundefordringer		**Andre kortsiktige fordringer**		**Langsiktige fordringer**	
	2020	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Foretak i samme konsern	7 689	8 433	1 566	246 510	4 253 248	3 901 589
Tilknyttet selskap	0	0	0	0	0	2 475
Felles kontrollert virksomhet	0	0	23 919	25 935	0	0
Sum	**7 689**	**8 433**	**25 485**	**272 445**	**4 253 248**	**3 904 064**

	Leverandørgjeld		**Annen kortsiktig gjeld**	
	2020	**2019**	**2020**	**2019**
Foretak i samme konsern	2 107	2 915	778 914	1 580 216
Tilknyttet selskap	6 875	6 875		0
Felles kontrollert virksomhet	0	0	0	0
Sum	**8 982**	**9 790**	**778 914**	**1 580 216**

Note 7 Bundne bankinnskudd, trekkrettigheter

1000kr

Bundne bankinnskudd

Selskapet har en konserngaranti som dekker de ansattes skatteforpliktelser, og har av den grunn ingen bundne bankinnskudd.

Trekkrettigheter	**2020**	**2019**
Ubenyttet kassekreditt	117 814	150 000

Note 8 Egenkapital

1000kr

Årets endring i egenkapital	**Aksjekapital**	**Overkurs**	**Annen egenkapital**	**Sum**
Egenkapital 01.01.2019	750 000	1 551 942	2 734 072	5 036 014
Estimatavvik ført mot EK	0	0	1 278	1 278
Årets resultat	0	0	1 307 821	1 307 821
Avsatt utbytte	0	0	-67 400	-67 400
Egenkapital 31.12.2019	**750 000**	**1 551 942**	**3 975 771**	**6 277 713**
Egenkapital 01.01.2020	**750 000**	**1 551 942**	**3 975 771**	**6 277 713**
Estimatavvik ført mot EK			-11 659	-11 659
Årets resultat			169 532	169 532
Avsatt utbytte			-58 887	-58 887
Egenkapital 31.12.2020	**750 000**	**1 551 942**	**4 074 757**	**6 376 699**

Note 9 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen på kr 750 000 000 består av 100.000 aksjer á kr 7.500. Alle aksjer har like rettigheter.

Oversikt over aksjonærer 31.12	Antall aksjer	Eierandel
Kommune:		
Flatanger	1 040	1,040 %
Frosta	1 861	1,861 %
Grong	3 960	3,960 %
Høylandet	1 131	1,131 %
Inderøy	4 551	4,551 %
Indre Fosen	2 441	2,441 %
Leka	1 000	1,000 %
Levanger	11 341	11,341 %
Lierne	2 100	2,100 %
Meråker	4 640	4,640 %
Namsos	10 111	10,111 %
Namsskogan	4 430	4,430 %
Nærøysund	6 410	6,410 %
Overhalla	2 611	2,611 %
Raarvihke/Røyrvik	2 420	2,420 %
Snåase/Snåsa	2 131	2,131 %
Steinkjer	15 762	15,762 %
Stjørdal	13 260	13,260 %
Verdal	8 800	8,800 %
SUM	**100 000**	**100 %**

Morselskapet Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS har forretningskontor i Steinkjer (Sjøfartsgaten 3, 7736 Steinkjer)
hvor en kan få konsernregnskapet utlevert.

Note 10 Pensjoner

I desember 2014 ble det besluttet å gå over til en generell innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte i konsernet fra 1.1.2015.
De bokførte ytelsene består dermed av oppsatte rettigheter. I tillegg består pensjonsforpliktelsen i balansen av forpliktelse knyttet til overgangsordning AFP.

Innskuddsplaner
Selskapets pensjonsordning for ansatte er en innskkuddsordning.
Innskuddssatsen er 7 % for pensjonsgivende lønn opp til 7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 20 % for pensjonsgivende lønn mellom 7,1G og 12 G.
Innskuddsplanen omfatter foruten sparing til alderspensjon også risikodekningen.

I tillegg til den tidligere tjenestepensjonsordningen kommer ytelser i form av avtalefestet pensjon (AFP) til aldersgruppen fra 62 til 66 år som er inkludert i selskapets pensjonsordning.

Ytelsesplaner
Selskapets pensjonsansvar i forhold til den tidligere tjenestepensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordningen i livselskap. Denne ordningen gir en definert ytelse i henhold til tariffavtalen i kommunal sektor. Fremtidige premier vil påvirkes av risikomessige over- eller underskudd på nåværende og tidligere ansatte i foretaket og i andre kommuner/foretak som inngår i ordningen.
Premien vil også være påvirket av avkastning, lønnsvekst og utviklingen i folketrygdens grunnbeløp.

I forbindelse med at konsernet endret sine pensjonsordninger ble det opprettet kompensasjonsordning for ansatte som mistet retten til AFP. Forpliktelse knyttet til kompensasjonsordningen framkommer på det tidspunkt rettigheten til AFP blir trukket på. Denne forpliktelsen er aktuarberegnet og framkommer som en pensjonsforpliktelse sammen med den ytelsesbaserte ordningen.

Selskapene som inngår i NTE konsernet har siden 1.1. 2014 benyttet mulighetene i NRS 6 til å anvende IAS 19 i forbindelse med regnskapsføring av pensjonsytelser til ansatte.

Aktuarielle gevinster og tap i perioden skal etter IAS 19 innregnes i andre inntekter og kostnader.
I regnskaper avlagt etter god regnskapsskikk, innregnes slike aktuarielle gevinster og tap med endelig virkning direkte i annen egenkapital.

Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

		1000kr
Ytelsesbasert pensjonsordning	**2020**	**2019**
Netto verdi av fordelen opptjent gjennom året	1 220	-17 953
Finanskostnader på netto pensjonsforpliktelser	-528	1 002
Arbeidsgiveravgift inkludert i pensjonskostnaden	97	305
Netto pensjonskostnader (kostnad(+) / inntekt(-)	**789**	**-16 646**

I 2019 hadde selskapet en planendring som medførte en positiv pensjonskostnad.
Av fjorårets pensjonskostnad på 16.646 utgjorde planendringen 19.113.

Føres over EK kostnad(+) / inntekt(-)	**14 948**	**-1 638**

Endring i netto pensjonsforpliktelse		
Netto pensjonsforpliktelse pr 1.1.	15 457	-41 891
Netto pensjonskostnad	-789	16 646
Innbetalt til ordningen	3 901	39 063
Estimatavvik ført mot EK	-14 948	1 638
Netto pensjonsforpliktelse pr 31.12.	**3 621**	**15 457**

Økonomisk forutsetninger	**31.12.2020**	**31.12.2019**
Diskonteringsrente	1,70 %	2,30 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	1,70 %	2,30 %
Forventet økning i lønnskostnader	2,25 %	2,25 %
Forventet G-regulering	2,00 %	2,00 %
Forventet økning pensjonskostnader	1,23 %	1,23 %
Aktuarielle forutsetninger:		
Uførhet	KU	KU
Dødelighet	K2013BE	K2013BE
Antall ansatte omfattet av ordningen		
Aktive	0	0
Pensjonister	555	548
Totalt	555	548

I tillegg kommer oppsatte rettigheter for 564 personer.

Resultatførte pensjonskostnader	**2020**	**2019**
Ytelsesbaserte ordninger	789	-16 646
Innskuddsbaserte ordninger	4 110	3 669
Sum pensjonskostnad alle ordninger	**4 899**	**-12 977**

Note 11 Skatt

		1000kr
Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel	**2020**	**2019**
Midlertidige forskjeller		
Anleggsmidler	-24 652	-25 958
Midlertidige forskjeller knyttet til fusjonsfordring	102 095	102 095
Midlertidige forskjeller ikke balanseført	-102 095	-102 095
Utestående fordringer	-1 193	-1 045
Gevinst- og tapskonto	13 870	17 337
Avsetninger	0	-1 165
Pensjon	3 620	15 457
Avskåret rentefradrag	0	0
Netto midlertidige forskjeller	-8 355	4 626
Underskudd til fremføring	0	0
Grunnlag for utsatt skatt	**-8 355**	**4 626**
Utsatt skatt/utsatt skattefordel	-1 838	1 018
Herav ikke balanseført utsatt skattefordel	0	0
Utsatt skattefordel (-) / Utsatt skatt (+)	**-1 838**	**1 018**

Utsatt skattefordel er oppført i balansen da selskapet forventer å utnytte den positive skatteposisjonen.

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt	**2020**	**2019**
Resultat før skattekostnad	179 623	1 368 240
Permanente forskjeller	-133 757	-1 093 608
Grunnlag for årets skattekostnad	45 866	274 633
Endring i midlertidige resultatforskjeller	12 981	-56 924
Estimatavvik ført mot egenkapital	-14 947	1 639
Grunlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	43 899	219 348
Rentebegrensning		-53 035
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	**43 899**	**166 312**

Fordeling av skattekostnaden	**2020**	**2019**
Betalbar skatt på årets resultat	9 658	36 589
Sum betalbar skatt	9 658	36 589
Endring i utsatt skatt/skattefordel	-2 856	24 191
Skatteeffekt estimatavvik ført mot egenkapital	3 288	-361
Skattekostnad	**10 090**	**60 419**

Avstemming av årets skattekostnad		
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	179 623	1 368 240
Beregnet skatt 22%	39 517	301 013
Skattekostnad i resultatregnskapet	10 090	60 419
Differanse	-29 427	-240 594
Differansen består av følgende:		
22 % av permanente forskjeller	-29 427	-240 594
Sum forklart differanse	-29 427	-240 594

Betalbar skatt i balansen	**2020**	**2019**
Beregnet betalbar skatt 22%	9 658	36 589
Betalbar skatt i balansen	**9 658**	**36 589**

Note 12 Driftsinntekter

1000kr

	2020	2019
Konserninternt salg	102 147	93 273
Leieinntekter	10 222	15 039
Andre driftsinntekter	53 383	59 766
Sum	**165 752**	**168 078**

Geografisk fordeling	**2020**	**2019**
Norge	165 752	168 078
Sum	**165 752**	**168 078**

Note 13 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm.

1000kr

Lønnskostnader	**2020**	**2019**
Lønninger	50 440	50 882
Arbeidsgiveravgift	8 699	12 908
Pensjonskostnader	4 418	-17 765
Andre ytelser	4 043	7 542
Sum	**67 600**	**53 567**
Sysselsatte årsverk	69	61

Ytelser til ledende personer	**Daglig leder**	**Styret**
Lønn/styrehonorar	2 796	1 172
Pensjonsutgifter	155	0
Annen godtgjørelse	108	0

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.
Ved oppsigelse fra arbeidsgivers side, har konsernsjef rett til etterlønn i 12 måneder. I tillegg foreligger konkurranseklausul på inntil 12 måneder.

Styret har ingen avtale om bonus eller annen resultatbasert avlønning.
Selskapet har ingen forpliktelser knyttet til aksjebasert godtgjørelse til fordel for ansatte eller tillitsvalgte.

Det er ikke ytet lån til, eller stilt garantier til fordel for daglig leder, leder av styret, tillitsvalgte eller andre nærstående parter.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor	**2020**	**2019**
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	851	791
Andre attestasjonstjenester	0	7
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	0	0
Annen bistand	228	352
Sum godtjørelse til revisor	**1 079**	**1 150**

Revisjonshonoraret er oppgitt eksklusive merverdiavgift.

Note 14 Transaksjoner med nærstående parter

1000kr

Selskapets transaksjoner med nærstående parter:	**2020**	**2019**
a) Salg av varer og tjenester		
Salg av varer:		
- Datterselskaper	102 147	93 273
b) Kjøp av varer og tjenester		
Kjøp av varer:		
- Datterselskaper	7 865	7 919

Note 15 Spesifikasjon av finansinntekter og finanskostnader

1000kr

Finansinntekter	**2020**	**2019**
Renteinntekt fra andre foretak i samme konsern	98 218	130 089
Inntekt på investering i foretak i samme konsern *)	20 000	1 323 511
Annen finansinntekt	124 829	27 551
Sum finansinntekter	**243 047**	**1 481 151**

*) Beløpet i 2019 gjelder i all hovedsak salg av Tensio TN AS ifm etablering av Tensio konsernet, samt inntektsført konsernbidrag fra datterselskap i konsernet

Finanskostnader	**2020**	**2019**
Rentekostnad til andre foretak i samme konsern	8 209	14 306
Annen rentekostnad	37 893	98 953
Annen finanskostnad *)	1 659	2 776
Sum finanskostnader	**47 761**	**116 035**

*) Beløpet i 2019 gjelder i all hovedsak nedskriving av aksjer og lån til tilknyttet selskap

Note 16 Annen driftskostnad

1000kr

Andre driftskostnader	**2020**	**2019**
Kostnader eiendom	16 534	15 461
Verktøy, utstyr, materiell	7 672	9 229
Kontorrekvisita, porto, telefon	4 056	3 833
Transport, reise, diett	625	1 776
Salg, reklame, representasjon	6 685	6 531
Kontingenter, forsikringer	2 291	1 726
Eiendomsskatt	0	0
Tap på fordringer inkl. avsetning	511	176
Andre kostnader	37 090	34 425
Sum annen driftskostnad	**75 464**	**73 157**

Erklæring om årsregnskapet og årsberetningen for 2020

Vi erklærer etter beste overbevisning at:

- Konsernregnskapet for 2020 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med krav til tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven, samt at
- Årsregnskapet for morselskapet for 2020 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge, samt at
- Regnskapsopplysningene gir et rettvisende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at
- Årsberetningen gir en rettvisende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står ovenfor.

Steinkjer, 22.04.2021

Jon Håvard Solum
Styrets leder

Eli Arnstad
Nestleder

Øyvind Skogvold
Styremedlem

Bodil Vekseth
Styremedlem

Gunnar Robert Se
Styremedlem

Bjørn Roald Helmersen
Styremedlem

Gunnar Walleraunet
Styremedlem

Christian Stav
Konsernsjef

KPMG AS
Sjøgangen 6
7010 Trondheim

Telephone +47 04063
Fax +47 73 80 21 20
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS per 31. desember 2020 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS per 31. desember 2020 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2020. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Betinget avsatt gevinst i forbindelse med salg av vindparkprosjekter

Vi viser til note 24 hvor den betingede gevinsten i forbindelse med salg av vindparkprosjektene inngår.

Beskrivelse av forholdet	*Vår revisjonsmessige tilnærming*
Hele vindkraftporteføljen ble solgt med gevinst i to ulike transaksjoner i hhv 2016 og 2018. I hht salgsavtalene ved begge transaksjonene, ble det satt en del betingelser for å oppnå endelig salgssum. Viktige betingelser er blant annet knyttet til: • oppfyllelse av budsjetter for byggekostnader og driftskostnader • eventuelle feil og mangler ved prosjektene • krav til energiproduksjon • oppfyllelse av betingelser vedrørende elsertifikater • frist for ferdigstillelse av utbyggingen i forbindelse med vindparkene • den fremtidige skatteprosenten Betingelsene medfører risiko for størrelsen av den endelige salgssummen, som i sin helhet er mottatt. Som en konsekvens av usikkerheten er inntektsføringen av deler av den potensielle gevinsten utsatt etter gjeldene regnskapsregler. Da overlevering av parkene og de totale utbyggingskostnadene ikke er ferdigstilt på balansetidspunktet, er det vurdert å være risiko knyttet til oppfyllelse av endelig gevinst. Deler av gevinsten er som et resultat av konsernets vurdering, inntektsført i året, mens deler fremdeles anses som betinget og er avsatt i regnskapet. På grunn av kompleksiteten i kontraktene og de nevnte usikkerhetenes effekt på den endelige gevinsten, er størrelsen på den betingede gevinsten vurdert som et sentralt forhold også ved årets revisjon.	Vår revisjonsmessige angrepsvinkel inkluderte blant annet følgende handlinger: • Vi har innhentet ledelsens nye beregninger av sannsynligheten for endelig salgssum, og sammenlignet disse med salgsavtalens bestemmelser • Der bygging av parkene utføres eksternt, har vi innhentet foreløpige resultatrapporter for utbyggingskostnadene fra kjøper og sammenlignet dette mot ledelsens vurderinger. • Vi har kontrollert nøyaktigheten i ledelsens matematiske beregninger • Vi har vurdert usikkerhetsmomentene og mulige beløpsmessige konsekvenser av disse • Vi har gjennomgått ledelsens vurderinger av den regnskapsmessige behandlingen og vurdert disse opp mot relevante regnskapskrav

Verdi av andel i felleskontrollert selskap

Konsernet eier 50 % i Siso Energi AS. Verdien av andelen er følsom for endringer i forutsetninger. Vi viser i den forbindelse til note 18 hvor dette er nærmere omtalt.

Beskrivelse av forholdet	*Vår revisjonsmessige tilnærming*
Verdien av NTE konsernets andel i Siso Energi AS er sensitiv for endringer i markeds-forutsetninger, spesielt kraftprisen og diskonteringsrenten, men også utviklingen i eurokursen. Volatiliteten i disse forutsetningene, har økt som følge av covid-19 situasjonen. Risikoen i forhold til verdsettelsen har dermed økt. For å fastsette gjenvinnbart beløp av eiendelene må ledelsen utøve stor grad av skjønn for ulike estimater og ta forutsetninger knyttet til operasjonelle faktorer og markedsutsikter. Det er gjennomført en verdivurdering av eiendelen i forhold til bokført verdi. Da andelen er en vesentlig post i regnskapet som er følsom for endringer i forutsetninger, er verdsettelsen vurdert som et sentralt forhold ved årets revisjon	Vår revisjonsmessige angrepsvinkel inkluderte blant annet følgende handlinger: • Vi har vurdert ledelsens prosess for fastsettelse av prognoser og forutsetninger. • Vi har etterprøvd modeller som er benyttet og i den forbindelse vurdert de benyttede forutsetninger mot ekstern informasjon. Blant annet har vi sammenlignet de kortsiktige kraftprisene mot observerbare priser på forward kontrakter, og vi har sammenlignet ledelsens forventninger til de langsiktige prisene mot ulike analyseselskapers forventninger. • Vi har brukt KPMGs egne verdsettelsesspesialister for å vurdere om avkastningskravet er innenfor akseptable intervall sammenlignet med tilgjengelig markedsdata. • Vi har også vurdert om modellene for beregningene er basert på velkjente og utprøvde metoder for verdsettelse. • Vi har vurdert konsernets sensitivitetsanalyser og vurdert effekten på gjenvinnbart beløp. • Vi har også vurdert om noten som omhandler disse forholdene er i hht IFRS 12 .

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde, for selskapsregnskapet i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for konsernregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og på tilbørlig måte opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for selskapsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for konsernregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Trondheim, 22. april 2021
KPMG AS

Nina Straume Stene
Statsautorisert revisor

Vedlegg 1 - Beskrivelser av miljøtiltak i vassdrag

Namsen

Utbygging av NTEs kraftverk i Namsenvassdraget har skjedd mer eller mindre sammenhengende fra 1941 og frem til midt på 1980-tallet. Det er bygget i alt 8 kraftverk i vassdraget. Samlet årlig kraftproduksjon utgjør til sammen 1731 GWh.

Det er gjennomført en rekke biotopforbedrende tiltak i vassdraget. Det er også bestemmelser om slipp av minstevannføringer. Minstevannføringen i den anadrome delen av Namsen (50 m3/sek nedenfor Nedre Fiskumfoss) er meget viktig for ungfiskproduksjon, utøvelse av fiske samt for å forhindre fiskesykdommer. Utbrudd av furunkulose har skjedd flere ganger i sidevassdraget Sanddøla, men minstevannføring samt økt tapping av magasinvann har forhindret omfattende utbrudd av sykdommen i selve Namsen.

Byggingen av det nye kraftverket i Nedre Fiskumfoss i Namsen ble påbegynt i 2019, og NTE gjennomfører betydelige investeringer for å kunne øke produksjonen av fornybar energi i et viktig nasjonalt laksevassdrag. I tilknytning til dette prosjektet er det planlagt tiltak både for oppvandring av voksen laks og for nedvandrende smolt så vel som for vinterstøing. Vi håper Nye Nedre Fiskumfoss kraftverk vil vise at man kan finne gode løsninger med fungerende to-veis fiskepassasjer forbi elvekraftverk av denne typen.

Laksetrappa i Nedre Fiskumfoss har vært overvåket med ulike metoder siden 1976, og i 2019 ble det installert et nytt, moderne videoovervåkningsutstyr fullfinansiert av NTE. Vi mottar årlige rapporter fra denne overvåkningen, og rapporten for 2020 viste at 2 254 laks passerte trappa i løpet av året. Tellingen fra de siste 12 årene viser at det er en økning i bestanden av både laks og sjøørret i denne delen av Namsenvassdraget. I årene fremover vil oppvandringen og størrelsesfordelingen i laksetrappa kunne gi oss verdifull informasjon om effekten av nedvandringsløsningen som nå er under bygging. I forbindelse med prosjektering av nedvandringsløsningen, var det relevant å kartlegge nedvandringsforløpet ved kraftverket. Det ble derfor gjennomført videoovervåkning av smolt og vinterstøing av laks og sjøørret ved kraftverksinntaket i 2019. Rapporten fra disse undersøkelsene ble ferdigstilt i 2020, og var en del av kunnskapsgrunnlaget da nedvandringsløsningen ble utarbeidet. Den har også gitt oss ytterligere kunnskap om utvandringsforløpet i forhold til vanntemperatur og vannføring, og det vil bidra til å finne gode driftsrutiner for nedvandringsløsningen når det nye kraftverket står ferdig.

I nærheten av Nedre Fiskumfoss Kraftverk ligger Fiskumfoss naturreservat, et område med kystgranskog som blant annet er vernet av hensyn til en rekke

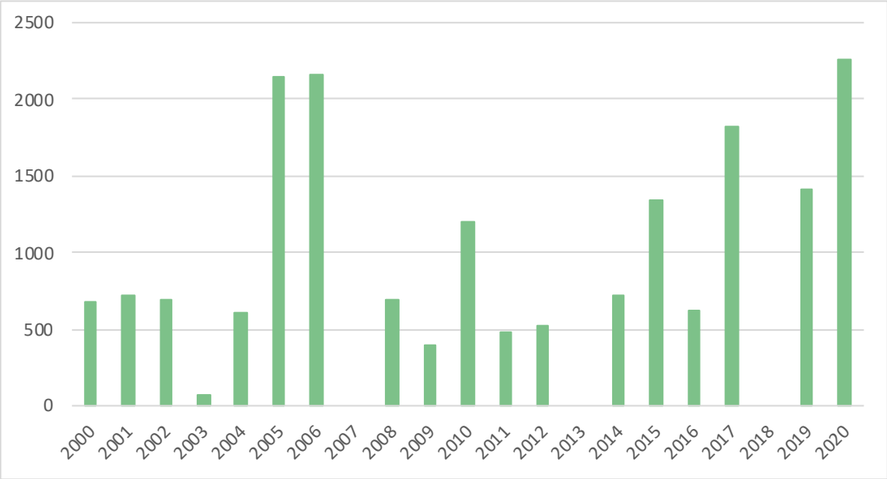

Antall oppvandret villaks per år i fisketrapp ved Nedre Fiskumfoss i perioden fra 2000 til og med 2020

Laksyngel i Mosvik klekkeri, før utsetting i Mossa

fuktighetskrevende, truede lavarter. Et nytt kraftverk vil gi færre dager med overløp på dammen, og derfor er det gjennomført kartlegginger for å følge utviklingen av disse artene. Dette arbeidet begynte høsten 2020, med kartlegging av artsforekomster og merking av overvåkningstrær. Undersøkelsene vil bli fulgt opp med etterundersøkelser.

Byaelva

I Snåsavassdraget/Byaelva har NTE to kraftverk. Sundfossen og Byafossen kraftverk, med en samlet årlig kraftproduksjon på ca. 43 GWh.

Miljødesignmetodikken ble også gjennomført i forbindelse med byggingen av det nye kraftverket på Byafossen i 2016-2018. Gyte- og oppvekstforholdene for laks ble kartlagt, og det ble gjennomført simulering av vannføring med ulike alternativer for å identifisere mulige tiltak. I 2018 ble det gjennomført en rekke tiltak for å forbedre forholdene for fisken. Det ble også etablert kanaler som sikret drenering av kulpene under fossen for å forhindre stranding av laks under drift av kraftverket. Etterundersøkelsene som skal kontrollere effekten av tiltakene skal gjennomføres i løpet av 2021.

Mossa

Mossa er utbygd ved regulering av Meltingen, samt overføring av Kalddalselva til Meltingen. Mosvik kraftverk ligger i Kalddalen ved Trondheimsfjorden, og har en årlig kraftproduksjon på ca. 75 GWh. Det er gjennomført en rekke biotopforbedrende tiltak i Mossa og Kalddalselva for å redusere skadevirkninger av reguleringene. Videre er det pålegg om slipp av minstevannføring til Mossa.

I Mossa har frivillige, tiltaksrettede, fiskebiologiske undersøkelser vært gjennomført siden 2010 og miljødesign siden 2018. Ungfiskundersøkelser gjøres annethvert år, og rapporten fra 2020 viser foreløpig lave tettheter av årsyngel og eldre ungfisk av laks og ørret. Det har imidlertid skjedd en økning i antall lokaliteter hvor man har forekomst av laks siden 2010.

Bogna

Bogna er utbygd ved regulering av Bangsjøen. Bogna kraftverk ligger ved Hammer i Snåsa kommune, og har en årlig kraftproduksjon på ca. 145 GWh. Det er gjennomført flere biotopforbedrende tiltak i Bogna. Det er ikke bestemmelser om slipp av minstevannføring til Bogna, men NTE har i samarbeid med elveeierlaget blitt enige om slipp av vann i kritiske perioder sommerstid for å unngå utbrudd av fiskesykdommen furunkulose.

I Bogna ble det høsten 2020 gjennomført ungfiskundersøkelser og gytefiskregistreringer. Årsrapporten for 2020 viser gode tettheter av ungfisk, og gytebestandsmålet er vurdert å være innfridd. Undersøkelser etter miljødesignmetodikken fortsetter til 2022, og vi forventer sluttrapport i løpet av 2023.

Bangsjøen

Bogna har sitt utspring fra Bangsjøen, hvor det også er gjennomført undersøkelser for å avdekke eventuelle negative effekter av reguleringen. Disse undersøkelsene ble gjennomført i 2019, og rapporten fra 2020 viste at ørretbestanden trolig har holdt seg uendret i antall siden de forrige undersøkelsene, og også siden før det ble innført reguleringer. I dette reguleringsmagasinet har man tilstedeværelse av Mysis relicta, og næringstilgangen er diskutert som en begrensende faktor for ørretbestanden. Innsjøen en stor og kalkfattig, og tilstanden er god med tanke på vannkjemi. Vandringsforholdene ble vurdert å være gode i forhold til referansetilstanden.

Stjørdalsvassdraget

I øvre del av Stjørdalsvassdraget har NTE 3 kraftverk; Tevla pumpekraftverk, Meråker kraftverk og Funna kraftverk. Samlet årlig kraftproduksjon utgjør ca. 580 GWh. Det er gjennomført en rekke biotopforbedrende tiltak i tilknytning til utbyggingene, bl.a. i sidevassdragene Tevla, Dalåa og Torsbjørka. Det er også bestemmelser om slipp av minstevannføringer.

Stjørdalselva har vært gjenstand for en rekke undersøkelser i perioden fra 1990-tallet og frem til 2018, i forbindelse med utbyggingen av vassdraget. Sluttrapporten fra disse undersøkelsene forventes å foreligge i løpet av 2021. Her er også miljødesignmetodikken benyttet i øvre del av Stjørdalselva.

Fiskebiologiske undersøkelser i Øvre Namsen

Det er gjennomført fiskebiologiske undersøkelser i Øvre Namsen i perioden 2014-2019, og sluttrapport ble ferdigstilt i 2020. Undersøkelsene er utført i samarbeid mellom NINA, NTNU og Rådgivende Biologer AS på oppdrag fra NTE. Hovedfokuset i undersøkelsene har vært utbredelse og status for småblank, (bedre kjent som namsblank), som er en elvelevende, småvokst bestand av laks som bare finnes i øvre del av Namsenvassdraget. Denne spesielle laksen er elvestasjonær og lever hele livet i rennende vann, i motsetning til anadrom laks som vandrer ut til havet. Så langt man kjenner til finnes bare én slik relikt, elvelevende laks i Nord-Europa. Som en forsker fra NINA beskrev det: «Europas mest spesielle laks er trønder». Undersøkelsene viser at bestanden er genetisk delt inn i flere underbestander. Rapporten gir oss ny kunnskap om utbredelse og variasjon i forekomster i ulike deler av elva, samt forslag til tiltak for å sikre, styrke og gjenoppbygge småblankbestanden.

I Bogna ble det gjennomført fiskebiologiske undersøkelser i 2020

Oversikt over områder med vassdrag og arter av særlig biologisk viktighet, samt arter på rødlista som kan tenkes å påvirkes negativt av våre operasjoner.

Kraftverk	Vassdrag	Nasjonalt laksevassdrag	Rødlistede arter	Kommentar
Meråker Tevla Funna	Stjørdalsvassdraget	Ja		Utsatt elvemusling (EN) i Tevla nedstrøms Turifossdammen
Mosvik	Mossa	Nei		Spredt forekomst av elvemusling (EN)
Ormsetfoss	Moldelva Rautindelva Rørtjønnelva	Nei		
Follafoss og Brattingfoss	Follavassdraget Brattreitelva	Nei		
Bogna	Bogna	Nei		Gode tettheter av elvemusling (EN) i Bogna. Vernet område på både nord- og sørsiden av magasin (Bangsjøan naturreservat)
Storåselva	Snåsavassdraget	Nei		
Byafossen	Snåsavassdraget Byaelva	Ja		Gode tettheter av elvemusling (EN)
Røyrvikfoss Tunnsjø Tunnsjøfoss Tunnsjødal Åsmulfoss Aunfoss Øvre Fiskumfoss Nedre Fiskumfoss	Namsen	Ja	Gullprikklav (VU) og fossenever (VU). Det kartlegges den relativt vanlig forekommende trådragg (VU). I tillegg vet vi at det finnes huldrelav (NT) og svartsonesjuke (NT).	Namsblank Indre Vekteren, vernet våtmarksområde (Husvika og Vektarbotn naturreservat) Deler av Namsen gjennom Børgefjell nasjonalpark (Øvre Namsen)

Kategorier i henhold til IUCNs liste. CR – Kritisk truet, EN – Truet, NT – Nær truet, VU – Sårbar

Oversikt over kartlegginger og tiltak som er gjort i vassdrag som NTE opererer i 2018-2020.

	2018	2019	2020
Namsen: Namsblankundersøkelser		x	x
Namsen: Vannovervåkning	x	x	
Namsen: Kartlegging, kystgranskog v/NNFF	x		
Namsen: Kartlegging, biomangfold v/Aunfoss	x		
Namsvassdammen: Tungmetallundersøkelser		x	x
Bangsjøene: Fiskebiologiske undersøkelser		x	
Bogna: Habitatundersøkelser, fiskebiologiske undersøkelser og miljødesign	x		
Mossa: Habitatundersøkelser, fiskebiologiske undersøkelser og miljødesign	x	x	x
Åbjøra: Fiskebiologiske undersøkelser	**x**	**x**	**x**

Vedlegg 2 -Samfunnsregnskap for NTEs virksomhet i 2020*

Basert på regnskapsinformasjon fra NTE og samfunnsøkonomiske modeller, er det laget et samfunnsregnskap med tre typer økonomiske virkninger. Først vises hvilken samfunnsmessig verdiskaping NTE har bidratt til på nasjonalt nivå. Deretter vises hhv. inntekts- og sysselsettingsvirkninger av NTEs aktivitet i Trøndelag og Bindal. I 2019 ble nettvirksomheten til NTE skilt ut og er derfor ikke med i 2020 tallene.

Verdiskaping og fordeling

Brutto verdiskaping kan defineres som samlede inntekter minus innkjøp av varer og tjenester. Når vi også trekker fra kapitalslit og justerer for kapitalinntekter, får vi intern, netto verdiskaping. Denne verdiskapingen er i tabell 1 fordelt på hvem denne verdiskapingen kommer til gode.

Vi ser at den samlede verdiskapingen fra NTE, har variert mye de siste tre årene. Hovedårsaken til dette er at overskudd og statsskatt varierer med driftsinntekter og resultater fra nettvirksomheten som ble skilt ut 1.1.2019. Vi ser også at lønn/sosiale kostnader til ansatte i NTE varierer betydelig. Dette skyldes store endringer i pensjonskostnader.

I tabellen er ekstraordinære poster fra konsernregnskapet tatt med. De siste årene har pensjonskostnader dominert denne posten, slik at også denne bidrar til fordeling av verdier til ansatte.

Regionale inntekts- og sysselsettingsvirkninger

Tabell 2 viser NTE-konsernets reelle inntektsvirkninger utenfor eget selskap og hvordan de fordeles med utbetalinger i regionen de siste tre årene. Inntektsvirkningene bygger på den interne verdiskapingen fra forrige tabell, men det er kontrollert for når pengestrømmene faktisk skjer og i hvilken grad deler av disse strømmene går ut av regionen. Av regnskaps poster som ikke er med i det vi kaller reelle inntektsvirkninger, kan nevnes årlige erstatninger.
Tabellen viser nedgang i lønn før skatt i tråd med utskilling av nettvirksomheten fra 2018 til 2019, og en svak økning i antall ansatte og lønn fra 2019 til 2020. Skatt, avgift og garantiprovisjon til kommuner og

Fordeling av verdiskaping i NTE i 2018, 2019 og 2020, i millioner kroner.

	2018	2019	2020
Lønn/sosiale kostnader til ansatte i NTE	382	292	406
Rente/utbytte til Trøndelag Fylkeskommune	58	54	-
Renter til andre långivere	93	117	51
Skatt og avgift kommuner	116	101	107
Skatt og avgift til staten	272	509	24
Utbytte kommuner	107	67	59
Ekstraordinære poster	60	-22	74
Økt egenkapital i NTE	150	1 353	227
Sum intern netto verdiskaping	**1 238**	**2 473**	**948**

*Samfunnsregnskap er utarbeidet av SINTEF.

Inntektsvirkninger fra NTE i 2018, 2019 og 2020 i mill. kr.

	2018	2019	2020
Lønn og ytelser før skatt, ansatte bosatt i regionen	473	328	341
Skatt, avgift, garantiprovisjon kommuner/fylke	82	66	73
Avkastning, rente og avdrag til eiere	112	161	67
Omsetning hos underleverandører	759	828	640
Lag, foreninger og kultur	6	5	6
Sum inntektsvirkninger i regionen	**1 431**	**1 388**	**1 128**

fylke, består i 2020 av eiendomsskatt på NOK 44 millioner, konsesjonsavgift på NOK 23 millioner og NOK 6 millioner i antatt del av naturressursskatten som gir reell inntektsøkning for kommunene.

Avkastning, rente og avdrag til eiere består i 2020 av utbetalt utbytte på NOK 67 millioner til kommunale eiere. Tidligere eier, Nord-Trøndelag fylkeskommune hadde i tillegg til utbytte, utbetalinger i form av renter og avdrag på ansvarlig lån. Omsetning hos underleverandører gjelder underleveranser fra bedrifter i Trøndelag og Bindal til NTE. Lag, foreninger og kultur gjelder det vi kan kalle tilskudd eller sponsing.

I tabell 3 ser vi modellberegnede sysselsettingsvirkninger fra inntektsvirkninger i tabell 2. De indirekte virkningene kan tolkes som antall arbeidsplasser som NTE gir inntektsmessig grunnlag for i regionen.

Sysselsettingseffekter i regionen som følge av NTEs virksomhet i 2018, 2019 og 2020.

Direkte og indirekte effekter på sysselsetting/arbeidsplasser	2018	2019	2020
Sysselsatte i NTE konsernet (direkte effekter)	747	501	524
Sysselsatte i regionale ringvirkninger (indirekte effekter)	1 164	1 226	867
Sum sysselsettingseffekter i regionen Trøndelag og Bindal	**1 911**	**1 727**	**1 390**

Christopher Johan Mark, elektriker i NTE

Årsrapport 2020

MIST

MUSEENE I SØR-TRØNDELAG

ROCKHEIM™ DET NASJONALE MUSEET FOR POPULÆRMUSIKK

Ringve MUSIKKMUSEUM

SVERRES BORG TRØNDELAG FOLKEMUSEUM

MUSEET KYSTENS ARV

RØROSMUSEET

Rindal skimuseum

Trondheim kunstmuseum

Orkla Industrimuseum

NORDENFJELDSKE KUNSTINDUSTRI-MUSEUM

TRONDHJEMS SJØFARTSMUSEUM

KYSTMUSEET

NORSK DØVEMUSEUM

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum *Foto: Will Lee-Wright*

FORORD

Våre besøkende oppsøker museene både for opplevelser, kunnskap, læring og for sosiale treff. Museenes samfunnsoppdrag er å ivareta og formidle våre kollektive minner, men også å løfte fram kulturelt mangfold, relevans og representativitet. I MiST er dette ansvaret definert gjennom visjonen for selskapet: *Vi forteller historien, utfordrer samtida, preger framtida,* og formidles ved våre 12 museer og 25 besøkssteder. Trøndelag har en rik og sammensatt historie, noe museene i MiST også gjenspeiler; industrihistorien i Orkladalføret og på Røros, kulturhistorien ved Sverresborg, musikkhistorien på Ringve og Rockheim, kyst- og havbrukshistorien- og kulturen i ulike former gjennom formidling ved Kystmuseet på Hitra, Kystens Arv i Statsbygd og Sjøfartsmuseet i Trondheim, og visuell kunst og håndverk ved Kunstmuseet og Nordenfjeldske kunstindustrimuseum – begge i Trondheim. I tillegg har MiST et ansvar for å løfte fram hørselshemmedes historie gjennom Døvemuseet i Trondheim. MiST (ved Nordenfjeldske kunstindustrimuseum) har også ansvaret for formidlingen ved Austrått og Hannah Ryggensenteret på Ørlandet. I 2020 fikk MiST også ansvaret for Rindal skimuseum som har gitt MiST en flott tilvekst gjennom å løfte fram spesielt Rindals sterke skimakertradisjon.

Museumsvirksomhet kan aldri bli statisk. Dels fordi samtidshistorien også fortjener formidling, men også fordi historien er mer sammensatt enn det man i fortiden har valgt å ta vare på og løfte fram. Det kreves et mangfold av fortellinger og stemmer. Museene har ansvar for å løfte fram ulike sammenhenger, hvordan både gjenstander, bygg, historier, mennesker og prosesser danner et sammensatt bilde. Dette fordrer at vi kontinuerlig jobber med kunnskapsutvikling både knyttet til den materielle og den immaterielle kulturarven. Flere av dagens klima- og miljøutfordringer krever framtidig håndtering som historien kan bidra med løsninger på. Det være seg byggeskikk, håndverk, bevaringsmetoder eller kunnskapen om ulike industrielle miljøpåvirkninger. Dette gjelder også evnen til å løfte fram den tause kunnskapen som ofte finnes i handlingsbåren kunnskap. Våre museer skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn, kjønn, funksjonsevne, religion, legning og alder. Vårt samfunnsoppdrag skal være omfattende og krevende og utfordre oss i det løpende arbeidet.

Forvaltning av den materielle og immaterielle kulturarven i samlingene er en av museets kjerneområder. Forvaltning krever både økonomiske og fysiske rammer, og ikke minst kunnskap og overblikk. MIST-museene har stor variasjon i sitt forvaltningsansvar. Dette spenner fra gruver, til skinneganger, båter, gjenstander, tekstiler, foto, bøker, lydfesting av musikk og bygg. Ansvaret omfatter bl.a over 300 bygg, vel 220.000 ulike gjenstander, mer enn 4 mill. foto, 3 flytende fartøy, 25 km med jernbanespor og flere lokomotiv og jernbanevogner. I tillegg forvalter Rørosmuseet verdensarvstatusen tildelt Røros bergstad og Cirkumferensen av Unesco.

2020 var et krevende og spesielt år. Alle virksomheter ble naturlig nok preget av koronapandemien som rammet Norge og medførte nedstengning også av virksomheten i MiST fra 12.3.20. All publikumsrettet aktivitet var stengt fram til 13. juni da MiST-museene åpnet for at publikum igjen kunne ta museene i bruk innenfor definerte smittevernhensyn. Alle ansatte fikk også endrede forutsetninger for sine funksjoner og oppgaver. MiST vedtok at ansatte ikke skulle permitteres og løste de endrede forutsetningene ved at ansatte med oppgaver direkte berørt av stengingen, ble tildelt andre arbeidsoppgaver. Dermed fikk man også anledning til å prioritere interne oppgaver som i en travel hverdag ofte blir tilsidesatt. Samtidig ga det muligheter for å utvikle formidlingsarbeidet digitalt.

Karen Espelund
Adm. direktør

ÅRSRAPPORT 2019

FORORD 3
1 MiSTs visjon, verdier og mål 5
2 Samfunnsoppdrag og samfunnsrolle 6
2.1 Mangfold 6
2.2 Samisk 6
2.3 Museet som møteplass 7
2.4 Universell utforming og tilgjengelighet 7
2.5 Tilgjengelig innhold 7
3 Forvaltning 8
3.1 Nøkkeltall samlinger 9
3.2 Registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring av samlinger og anlegg. 9
3.3 Samlingsutviklingen siste år. 9
3.4 Oppbevaringsforhold og tilstand for samlinger og anlegg 9
3.5 Samtidsdokumentasjon 10
3.6 Fdv bygninger og bygningsvern, status og gjennomførte tiltak 10
3.7 Immateriell kulturarv (KUD). 11
3.8 Sikkerhet og bevaring 11
3.9 Teknisk, industrielle kulturminner (gjelder særlig OI og Rørosmuseet) 11
3.10 Verdensarvsenter (KLD). Rørosmuseet 12
3.11 Kopperverkets eiendommer (KLD). Rørosmuseet 12
4 Forskning og utvikling 13
4.1 Forsking og kunnskapsutvikling 13
4.2 Samarbeid med universitetene – NTNU og NORD 13
4.3 Masterstipend: 13
4.4 Nasjonalt arbeid: 13
4.5 Oversikt over forskningsprosjekter og Kunnskapsutviklingsprosjekter 14
4.6 Publikasjoner 14
4.7 Konferanser, seminarer og webinarer 14
4.8 Utviklingsprosjekter 15
5 Formidling, læring og Publikumsutvikling 16
5.1 Formidling 16
5.2 Nøkkeltall besøk 16
5.3 Målgruppearbeid 17
5.4 Den kulturelle skolesekken 17
5.5 Andre arrangement 17
5.6 Publikumsundersøkelser 17
5.7 Digital formidling 17
5.8 Markedsføring 18
6 Partnerskapsutvikling og nettverk 19
6.1 Nasjonale museumsnettverk 19
6.2 Tjenesteyting og oppdrag (UE) 19
7 Klima/miljø 20
8 Museumsbygg, investeringer og større arbeider 20
9 Innsatsområder 21
9.1 Organisasjonen 21
9.2 Organisasjonsutvikling 21
10 Økonomistyring 22
11 Covid-19 24
Vedlegg 25

1 MISTS VISJON, VERDIER OG MÅL

Visjon:
Fortel historia, utfordrar samtida, pregar framtida

Verdiar:
Modige, inkluderende, skapende og troverdige

Ringve Musikkmuseum. Foto: Tonje Jackobsen

I 2023 består MiST av museum som har høg fagleg kvalitet og publikums anerkjenning. Musea i MiST skal vere attraktive stader for oppleving og kunnskap. Vi har ei medviten og klar arbeidsdeling mellom musea, med klare og definerte samfunnsoppdrag. Vi skal arbeide slik at alle som kjem på besøk opplever seg som velkomne utan særskilt tilrettelegging, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn, kjønn, funksjonsevne, religion, legning og alder. Vi har inngåande kjennskap til målgruppene våre, kven dei er og korleis vi skal nå dei. I 2023 har MiST ei felles, berekraftig samlingsforvaltning som er bygd på felles policy og som speglar samfunnsoppdraget.

I 2023 skal alle musea ha etablert seg som arenaer for forsking. Vi har tett samarbeid med forskings-institusjonane om kunnskapsbygging rundt samlingane våre og vår immaterielle kulturarv. MiSTs forskings- og kunnskapsutviklingsarbeid skal være synleg i det nasjonale og internasjonale fagmiljøet. Fagmiljøet i MiST skal vere anerkjend og brukt som rådgivar og kunnskapsforvaltar.

I 2023 skal MiST vere ein attraktiv og fagleg sterk arbeidsplass, prega av heilskapstenking, medarbeidar-medverknad, tydeleg leiing, god kommunikasjon og lagånd. Vi har ein fleksibel organisasjon som sikrar at vi utnytter dei samla ressursane og kompetansen på tvers av enkeltmusea. I 2023 har MiST gjennomført ei profesjonalisering av fagområda, sentralt overgripande og lokalt forankra.

I 2023 har MiST ei god økonomistyring som gir oss handlingsrom til å følgje dei faglege prioriteringane. Vi har ein klar strategi for å gi oss auka eigeninntekter.

Museene i Sør-Trøndelag er forvaltere av et kollektivt samfunnsminne, med de tre f-ene formidling, forvaltning og forskning som de grunnleggende oppgavene. MiST har internasjonale, nasjonale, regionale og lokale oppgaver, og alle våre arbeidsområder skal være preget av kvalitet og kompetanse. Hovedstrategiene for inneværende plan-perioden er knyttet til styrking og utvikling av kjerneopp-gavene, og har fokus på videreutvikling av organisasjonen. Mangfold, klima/miljø, tilgjengelighet og gode besøkstall skal være styrende for organisasjonen.

Samfunnsoppdraget til MiST er å sørge for at våre samlinger forvaltes forsvarlig, og at samlingene, formidlingen og den kollektive kunnskap skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn, kjønn, funksjonsevne, religion, legning og alder. Fornying omtales gjerne som den fjerde f'en i museenes samfunnsoppdrag, og kravet om at museene skal fornye seg kommer til syne i et økt fokus på museenes plass i det offentlige ordskifte, i forskning og i forventninger fra bevilgende myndigheter. Vi utfordres på å være relevante og modige aktører i samfunnet vi eksisterer i, enten det er som lokale, nasjonale eller internasjonale aktører. Årsrapporten for 2020 viser at i MiST skjer fornying i kjerneoppgavene gjennom teknologisk og faglig utvikling, gjennom nye måter å organisere arbeidet og ressursene på, og gjennom stadig å søke etter relevans for våre aktiviteter og tilbud.

Å drive museum under en pandemi har mange utfordringer, noe som kommer tydelig til uttrykk i rapporteringer om avlyste aktiviteter. Men vi ser også at utfordringene har gitt oss muligheter for å tenke nytt, og viser museer som er omstillingsdyktige og innovative.

Årets rapport fra MiST svarer både på vår strategiplan for 2019-2022 som lå til grunn for budsjettsøknaden til KUD for 2020 og rapporteringsparametre fra MiSTs styre.
I tillegg svares det på krav i tildelingsbrevet fra KUD, om krav til økonomistyring, forsvarlig drift og plan for egeninntjening.

2 SAMFUNNSOPPDRAG OG SAMFUNNSROLLE

Museene skal være aktive i samfunnet og gjøre en innsats på områdene kulturelt mangfold, relevans og representativitet. Samfunnsrollen kan tematiseres både i forskning, utstillinger og undervisning (for eksempel klima, konflikt, kritisk formidling), og i samlingsutvikling og samlingenes representativitet i et samtidsperspektiv.[1] Omfanget av aktivitetene på området er vanskelig å tallfeste, ettersom det ikke kun gir seg utslag i arrangementer, men gjennomsyrer museets arbeid på mange områder. Vi ser at et økt fokus på museenes samfunnsrolle utover de tradisjonelle museumsoppgavene, over tid gir gode resultat i konkrete tiltak. Bevisstgjøringen av at museet har en rolle som samfunnsaktør, fører til at museenes aktiviteter også gir større representativitet og inkludering av flere grupper. Dermed oppleves museene også mer relevante for nye grupper brukere.

Et eksempel på at samfunnsrollen ikke bare gir seg utslag i spesielle prosjekter og enkeltstående tiltak, er Trondheim kunstmuseums arbeid med å endre museets tilnærming til minoritets- og representasjonsperspektivet. Museets arbeid med å løfte frem tilgjengelighet og representasjon skal gjennomsyre hele museets virksomhet, fra samlingsutvikling til utstillingsprogram, formidling, markedsføring og kommunikasjon. Trondheim kunstmuseum (TKM) skal løfte frem samfunnsaktuelle spørsmål, og vil fremstå som åpent og aktuelt, både for sitt kjerne-publikum og for nye besøksgrupper. I 2020 ble det gjort en gjennomgang av museets samlings- og utstillingsvirksomhet, og det viste seg at museet de siste 10 årene har hatt tilnærmet lik fordeling mellom kvinner og menn, både i utstillinger og ved innkjøp. TKM fortsetter arbeidet for å oppnå tilsvarende mangfold med hensyn til LBHT-personer, nasjonale minoriteter, etniske og sosioøkonomiske grupper, ulike funksjonsvariasjoner- kort sagt tilgjengelighet og representasjon for langt flere enn i dag. Dette skal være synlig i hele museets virksomhet, fra ansettelser og kommunikasjon til samling og utstillinger.
En slik prosess må nødvendigvis være langvarig og dynamisk, men både utstillingsprogram og innkjøpspolitikk viser allerede nå resultat av en økt bevissthet om museets utvidete samfunnsrolle.

2.1 Mangfold

I 2020 ble Kulturrådet tildelt oppgaven som koordinator for mangfold, inkludering og deltakelse i kulturlivet. MiST har vært med å gi innspill og drøfte hvordan Kulturrådets rolle kan utformes for å treffe vår sektor best mulig. I dette arbeide legger Kulturrådet til grunn en forståelse av mangfold som inkluderer • synlige minoriteter og grupper som representerer flerkulturelt og etnisk mangfold • samer og nasjonale minoriteter • funksjonsnedsatte og døve.[2] Rapportene fra museene synligjør mangfoldsarbeid som virkelig breddearbeid, der også alder, kjønn, klasse og LBHT+ er en del av mangfoldet. I år hadde Sverresborg og Rockheim for første gang foredrag og omvisninger i forbindelse med Trondheim Pride. Mange av museene våre har også i 2020 arbeidet med konkrete prosjekter rettet mot et etnisk mangfoldig publikum, særlig som aktører og arenaer for språk- og kulturopplæring for innvandrere og asylsøkere. Dette er ikke enkelttilbud, men basert på langvarig samarbeid med både offentlige og private aktører, som NAV, Røde Kors, Redd Barna, kommunene og andre. Det samme gjelder museene som arbeidsplass. Sverresborg fortsetter å være arena for arbeidstrening i prosjektet «Aktiv i jobb», og har et utstrakt samarbeid med NAV om arbeidstrening.

MiST har allerede i flere år hatt gratis adgang til barn og unge under 15 år i følge med en voksen. I tillegg har noen av museene hatt gratis adgang for alle på enkeltdager og for enkeltarrangement.

Utfordringsbilete

Kampen om ordskiftet – i eit stadig skarpare debattklima, med spørsmål om kva som er sant og kva som ikkje er det, har musea ei viktig rolle som forvaltar av kunnskap. Musea er ikkje nøytrale, men skaper meining til samlingane gjennom kva menneskelege historier vi fortel. Alle musea må ta stilling til korleis ein forvaltar denne rollen.

Demografi – befolkningssamansettinga endrar seg. Det er ein aukande del av våre gjestar som har bakgrunn frå andre geografiske område enn vårt. Vi vil også få ei eldre befolkning, og fleire grupper må forvente å møte museum som er tilgjengelege også for dei. Det kan vere spørsmål om språk, fysiske handicap eller om andre grupper som ikkje enkelt kommer til musea. Alle musea må utvikle planar for korleis dei vil møte nye grupper.

Miljø og politikk – vi ventar at klimaet vil bli «villare og våtare». Dette stiller oss overfor skjerpa utfordringar på fleire område. Antikvarisk bygningsvern må tenkast på nye måtar. Vi har også område for verksemda som direkte omhandlar den menneskelege påverkinga av miljøet direkte, som gruvene og fiskeoppdrett. Alle musea må sjå på korleis deira verksemd påverkar og blir påverka av miljø- og klimaendringar. (MiST strategiplan 2019-22)

2.2 Samisk

Både Rørosmuseet og Sverresborg arbeider målrettet mot å synliggjøre regionens samiske kultur og historie gjennom utstillinger, formidling og pedagogiske tilbud, og i utvalget i museumsbutikkene. Sverresborg har i mange år vært sentral i markering av Saemien åålmegebiejjie- den samiske nasjonaldagen, i Trondheim. De siste årene har også mange andre av våre museer vært med å markere dagen, med utstillinger, foredrag og andre arrangement.

[1] Samfunnsoppdraget knyttet til kjernefunksjoner beskrives i den enkelte funksjon nedenfor.
[2] Anne Ogundipe, Silje Eikemo Sande og Ellen K. Aslaksen: «Et kunnskapsbasert og langsiktig mangfoldsarbeid Forprosjektrapport for utviklingen av Kulturrådets rolle som nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse i kultursektoren». Nettilgang: https://www.kulturradet.no/documents/10157/f4f95794-c7cb-4664-921c-a05a8b87f9a0

Norsk Døvemuseum. Foto: Klipp og Lim.

2.3 Museet som møteplass

Rapporten fra museene viser at det nå er etablert en mengde varige samarbeid med institusjoner og grupper. Mange av våre museet er møteplasser for grupper i nabolag og lokalsamfunn, det være seg pensjonister, småbarnsforeldre eller interessegrupper som bruker museet som en ramme om sin aktivitet. Infrastruktur som kafeer, tilgjengelighet, åpningstider og plassering spiller stor rolle for hvordan museene brukes av disse gruppene. Møteplassfunksjonen er viktige for museene, det skaper inntekter fra butikk og kafe, og befester museene som en samfunnsrelevant institusjon. Mange museer tilbyr lokaler for kurs og konferanser for aktører i lokalsamfunnet. Denne typen bruk av museet gir ikke uttelling i statistikken som rapporteres til Kulturdepartementet, og vi mangler forskning for helt å kunne måle effektene av museenes møteplassfunksjon. Vi kan likevel se at det gir museet oppmerksomhet og fører til gjenbesøk i utstillinger og andre tilbud.

2.4 Universell utforming og tilgjengelighet

I MiST arbeider vi for at alle ikke-antikvariske bygninger og web-tjenester skal være universelt utformet, og at museenes tilbud skal være tilgjengelig for alle. Men til og med ikke-antikvariske bygg fra tiden før krav om tilgjengelighet, gir noen av museene utfordringer med å tilpasse bygningene til alle. Det uttrykkes stor lettelse fra museer som har nye bygg, og som kan kvittere ut universell utforming uten forbehold.
Vi erfarer også at selv om vi gjør tiltak som er aksepterte løsninger, er ikke det godt nok i praksis. Flere av avdelingene har montert godkjente løfteplattformer der heis ville vært det beste. Dette er selvsagt et økonomisk spørsmål da godkjente heiser vil spise en betydelig del av byggebudsjettet. Løfteplattformer er langt fra lydløse, går veldig langsomt og kan være en utfordring å betjene for enkelte brukere, og må derfor betegnes som en minimumsløsning. Det er spesielt to av byggene som har store utfordringer, Kunstindustrimuseet og Kunstmuseet i Bispegata har begge mangler som ikke lar seg utbedre uten større investeringer. I lys av arbeidet med avklaring av nytt kunst og designmuseum er utbedringer satt på vent. Det er helt klart en stor bevissthet og stor vilje i museene for å bedre disse forholdene, og der det er mulig utføres stadig mindre forbedringer for slik å lette tilgang til museene.

2.5 Tilgjengelig innhold

Vårt utgangspunkt er at det ikke er nok at folk kommer seg inn i bygningene, de må også ha tilgang på informasjon, kunnskap og opplevelser som museene tilbyr. Vi har i lang tid og med mange prosjekter arbeidet med dette temaet på bred front. I 2020 kunne vi ikke gjennomføre det vanlige internkurset i tilgjengelighet, men vi har jobbet mer på det enkelte museum. Med utgangspunkt i det langvarige arbeidet med Norsk Døvemuseum er det opparbeidet stor kompetanse og erfaring som deles med alle museene. Dette har ført til at det ikke er opp til en enkelt medarbeider å føle ansvar for at innholdet i museene er tilgjengelig – det er mange som kan arbeide sammen som en kompetansehub. Vi har etter hvert fått god bestillerkompetanse på løsninger for å gjøre museenes innhold tilgjengelig for alle, og det er lettere å gjøre innholdet tilgjengelig når det lages nye utstillinger.
Inne i den nye hovedutstillingen på Kystens Arv er informasjon tilgjengelig også på braille (punktskrift), og i arbeidet med andre nye utstillinger er tilgjengelighet av innholdet et tema, ikke bare tilgjengelige bygninger.

Senhøsten 2019 startet prosjektet «Alle på museum 2020», støttet av Kulturrådet i tillegg til at MiST bevilget egne midler. Dette var tenkt som et samarbeid- og medvirkningsprosjekt med mennesker som i 2020 plutselig befant seg i risikogruppen for Covid19, så prosjekt måtte endres. Men målet er det samme, vi skal finne løsninger som gjør at flere med ulike funksjonsvariasjoner vil besøke museene våre. Første del av prosjektet var utvikling av tegnspråklige informasjonsfilmer som deltakermuseene har på nettsiden og bruker i sosiale medier. Andre del av prosjektet vil foregå i 2021, og går ut på å lage taktile infostasjoner i selve museene. Utstillingene undersøkes for å finne ut metoder og teknikker som gjør utstillingene bedre for alle både underveis og i etterkant. Det kan være utforming av tekstplakater, språkbruk og fargevalg. Ringve, Rockheim, Kunstmuseet, Museet Kystens Arv og Norsk Døvemuseum deltar i prosjektet som ledes av Utviklingsenheten.

3 FORVALTNING

Forvaltning av den materielle og immaterielle kulturarven i våre samlinger er ett av museets kjerneområder. Forvaltning krever både økonomiske og fysiske rammer, og ikke minst kunnskap og overblikk. Vi må både kjenne det vi har i dagens samlinger, og vite hva vi skal ta vare på fra samtiden. Forvaltningen omfatter objektets hele livsløp, fra mottak til utstilling eller magasin, eller til deaksjesjon.

Ansatte i MiST deltar i nasjonale kurs og konferanser som gir oppdatering og faglig utvikling innenfor samlingsforvaltning generelt. Det har blant annet vært internt kurs i «Significance-metoden» for å vurdere objektenes kulturelle verdi, med ekstern kursholder der ansatte fra TKM, MKIM, Ringve og Utviklingsenheten. Museene i Sør-Trøndelag har flere fellesprosjekter innenfor forvaltningsfeltet, enten som egne prosjekter eller i samarbeid med andre: «Primus lyd/film» og «Primus Kunst», ledet av KulturIT, innenfor digitalisering (forenkle, fornye og øke tilgangen til samlingene), nettstedet Samlingsnett.no, og andre prosjekter som ikke kun har lokal interesse. MiST var med å etablere Seksjon for samlingforvaltning i Norges museumsforbund og ledet denne seksjonen fram til høsten 2020.

Museumssamlingene består av mange ting; noen på størrelse med et knappenålshode, andre store, tunge og vanskelig å .telle. MiST forvalter gruver og jernbane, og har kilometervis med jernbaneskinner, sviller, høyspent-ledninger og signalanlegg. Vi har lange, dype gruveganger som også skal driftes, vedlikeholdes, formidles og sikres. Denne typen museumssamling kan ikke tallfestes, og kompleksiteten i samlingene kommer ikke til syne i statistikken.

Utviklingsmål:

- MiST skal ha ei felles og effektiv eigedomsforvaltning.
- MiST skal ha høg kompetanse på antikvarisk bygningsmasse.
- MiST skal ha felles samlingsforvaltning – utvikling, konservering, katalog, logistikk.
- MiST skal utvikle gode metodar for samlingsforvaltning.
- MiST skal ha felles politikk for innsamling og avhending.
- MiST skal samle for samtidsdokumentasjon og nytenking.

Thamshavnbanen, Løkken Verk. Foto: Orkla Industrimuseum.

3.1 Nøkkeltall samlinger

Bygninger, gjenstander, foto***	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kulturhistoriske bygninger	209	209	211	222	210*	275*
Antall andre bygninger	40	40	40	42	43	44
Kunsthistoriske gjenstander	30.698	30.760	31.395	35.821	35.830	35.830
Kulturhistoriske gjenstander	164.181	165.731	169.633	170.775	171.826	187.483**
Foto	2.045.450	2.053.257	2.056.772	2.060.190	4.063.825	4.080.255
Båter/fartøyer, flytende	17	17	17	17	18	3***
Båter/fartøyer, på land	102	104	114	117	119	121
Samlinger tilg. på Digitalt Museum	73.404	79.603	85.403	94.732	105. 190**	114.947****

*Gjennom den nasjonale bygningsvernundersøkelsen i 2019 kom en fram til at det er 210 antikvariske bygninger, men dette gjaldt oppførte bygninger. Rindal skimuseum ble innlemmet i MIST fra 2020 og de 15 bygningene der er også med i 2020-tallene. I tillegg har vi valgt å rapportere også lagrede bygninger.
** En større økning fra i fjor, skyldes at en har bedre oversikt over faktisk samling og ikke nye inntak. Tilveksten er kun på 422 objekter
*** Tallet på flytende fartøy er justert ned, da bruksbåter (bl.a. utleid til roing) har vært medregnet i samlingen tidligere. Thamshavnbanen med lokomotiv, vogner og skinnemateriell er registrert som én gjenstand og omfanget kommer dermed ikke til syne i statistikken.
**** Tallet er hele museumsnummer og er sammenlignbart med tidligere års tall, og kan leses direkte ut fra Digitalt museum. Dersom en tar ut antall publiserte objekter i Primus, er tallet mye høyere, om lag 170 000 publiseringer, noe som skyldes registrering i serier osv. Det er det siste tallet som rapporteres i museumsstatistikken.

3.2 Registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring av samlinger og anlegg.

Det pågår et kontinuerlig arbeid i museene med registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring av samlingene. I 2020 har flere ansatte enn tidligere vært engasjert i dette arbeidet. Det har blitt digitalisert hovedprotokoller, katalogkort og foto, uten at alle foto er registrert i Primus så langt. Det er videre skannet og registrert et større antall tegninger fra det store Orkla-arkivet og publisert på Digitalt museum, samt at andre arkivalia er gjort tilgjengelig i Arkivportalen. Havbruksarkivet på Kystmuseet er i ferd med å bli ordnet. Dette arkivet består av 310 hyllemeter, og omfatter personarkiv, organisasjonsarkiv og bedriftsarkiv. Her er også filmopptak i ulike format av stor historisk verdi for norsk havbruksnæring, og et omfattende intervjumateriale som er samlet inn fra hele landet. Flere privatarkiv er også registrert i Asta i løpet av året.

Ellers har de fleste avdelingene arbeidet kontinuerlig med kvalitative forbedringer i form av revisjonsarbeid. Det arbeides med å få bedre oversikt over og dokumentasjon av samlingene, det fjernes dobbeltregistreringer i Primus, det ryddes i eldre avtaler med langtidslån/deponier og utvikles nye rutiner.

Det gjøres også arbeid som deles med museumsfellesskapet. Her kan nevnes at det er lagt mye arbeid i oversettelsen av den internasjonale nomenklaturen (terminologi) for musikkinstrumenter, Mimo, og det er arbeidet i KulturNav bl.a. med havbruksterminologi. MIST deltar også i en nyopprettet brukergruppe i Primus og deltar i arbeid med utvikling av Primus Lyd/Film (KulturIT). Videre deltar MIST i forvaltningsgruppe for arkivsystemet 360 og i arbeidet med bevaringsplan for arkiv i Trøndelag. Det er utviklet en veileder i registrering av objekter i Primus med midler fra Kulturrådet og veilederen er publisert på Samlingsnett.no.

3.3 Samlingsutviklingen siste år.

Generelt er det lav tilvekst til samlingene, da det arbeides mest med å få oversikt over eksisterende samling og restansearbeid. Det som tas inn er hovedsakelig i tråd med planer og det fokuseres på at objektene skal være godt dokumenterte. Restansearbeidet har ikke resultert i mye avhending og destruksjon så langt, men flere arbeider med dette og venter på vedtak i stiftelsestyrene. En økning i antall objekter/foto totalt skyldes i første rekke Rindal Skimuseums samlinger.

Det er kjøpt inn en del design/kunsthåndverk finansiert av Innkjøpsfondordningen*. Videre har de ekstraordinære innkjøpsmidlene i forbindelse med pandemien gjort det mulig å kjøpe samtidskunst, design og kunsthåndverk. Noe av dette vil først bli effektuert i 2021.

Sverresborg har ervervet 5 bygninger i 2020. Dette er en hytte med uthus, byggeår 1925, fra Trondheim, som foreløpig er demontert og lagret på museet. Videre omfatter dette bolighus, stall og garasje tilhørende de reisende. Disse bygningene står fortsatt på opprinnelig tomt i Levanger i påvente av flytting til museet (jfr. søknad for budsjettåret 2021og 2022) Flere avdelinger arbeider med samlingsutviklingsplaner og har søkelys på kjernesamlingene i tråd med prinsippene i siste utredning/plan for samlingsforvaltning for MIST (2019).

3.4 Oppbevaringsforhold og tilstand for samlinger og anlegg

Over 90% av fotosamlingen har svært tilfredsstillende magasinforhold. Det er flere flytteprosesser i gang for å gi objekter bedre bevaringsforhold. Flere av museene har flyttet samlinger inn i leide lokaler på hele 2800 m² på Dora, mens andre har flyttet internt til bedre og utvida magasinlokaler på avdelingene. Noen har installert bedre utstyr for klimalogging

Verdensarvsenteret på Røros *Foto: Rørosmuseet*

i løpet av 2020. Nybygg på Orkla Industrimuseum (OI) vil gi bedre oppbevaringsforhold, i særlig grad for arkivalia, men også for en del objekter. Museet Kystens Arv er i gang med etablering av smågjenstandsmagasin i sitt nye publikumsbygg. Et muggbefengt magasin på Sverresborg er stabilisert og museet anser det 880 kvm store lokalet å være tilfreds-stillende, selv om ikke objektene har gjennomgått mugg- sanering. 164 objekter er rengjort og flyttet til svært tilfreds-stillende magasiner.

Det er fortsatt stort behov for bedre magasiner, i særlig grad for kunst- og designsamlingene, som oppbevares i lokaler med fuktinnslag og i kjellere og loft med vanskelig adkomst i en krisesituasjon. Den største utfordringen er pr. dato NKIMs lokaler. Bygget stenger 1.2.21 grunnet dårlige forhold. Trondheim Kunstmuseum har også store utfordringer i sine kjellerlokaler med fuktinnslag, vannrør gjennom magasintak osv.

Men også mye kulturhistorisk materiale er oppbevart under varierende bevaringsforhold med store klimatiske svingninger gjennom årstidene både i leide lokaler og i antikvariske bygninger.

3.5 Samtidsdokumentasjon

Flere av våre museer har lokalt eller nasjonalt ansvar som innebærer samtidsdokumentasjon. Særlig gjelder dette Kyst-museets arbeid med havbruksnæringa, Rockheim, Trondheim kunstmuseum (TKM) og Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum (NKIM) og Norsk Døvemuseum (NDM). Alle disse har ansvar for kunst- og kulturhistoriske tema som angår samtid og nær fortid, og i større eller mindre grad arbeider disse museene kontinuerlig med samtidsdokumentasjon.

Kystmuseets havbruksavdeling på Sandstad – Ægir- har et særlig ansvar for dokumentasjon og formidling av den norske havbruksnæringen. Avdelingen tar besøkende med ut på omvisninger på matfiskanlegg, hvor de uhildet belyser sider av en av landets største næringer. Ægir har også tatt omvisninger på settefiskanlegg og slakteriet, begge to innen et kvarter reiseavstand fra Sandstad. Kystmuseet arbeider også med realiseringen av «Ægir – Norsk havbruksmuseum», et museum for hele havbruksnæringen, lokalisert på Sandstad som er forutsatt finansiert fra andre departement og næringen selv.

Kystmuseet og Orkla deltar i det Kulturrådsstøttede prosjektet Minner.no som er et samlingssted for samtidsdokumentasjon. 12 konsoliderte museer er med i prosjektet med store eller små innsamlingsprosjekter. Målet er å styrke norske museers evne til å samle, ta vare på, utforske og formidle intervjuer av ulike slag. Prosjektet vil øke omfanget til minneinnsamlingen ved norske museer og utvikle verktøy og metoder i samspill mellom museer, forskere og publikum. Resultater vil komme i tre former: Som innsamlet materiale for en rekke aktuelle mu-seumsprosjekt, som videreutvikling av det permanente felles innsamlingssystemet Minner, og som etablering og videreutvikling av relasjoner både mellom museene som engasjerer seg i prosjektet og mellom det enkelte museet og dets publikum. I 2019 har ansatte fra KM og Orkla deltatt på kurs i regi av prosjektet, nødvendig innkjøp av utstyr er gjort og de første intervjuene er gjennomført. Erfaringer fra prosjektet vil deles med alle museene i MiST.

3.6 Fdv bygninger og bygningsvern, status og gjennomførte tiltak

Flere av museene våre er friluftsmuseer med store samlinger antikvariske bygg. Bygningsvern er derfor en sentral del av forvaltningsarbeidet i MiST. Rørosmuseet har i tillegg et rådgivningsoppdrag, og har bred kompetanse som benyttes eksternt.

Det rapporteres om økende vedlikeholdsetterslep fra de fleste museene, noe som forsterkes av klimaendringer. Dette gjelder ikke bare antikvariske bygninger, men også drifts-bygninger. Sverresborg er ett av Norges største frilufts-museum, og i rapporten derfra er det ett ord som går igjen: Råteskader. Den største innsatsen i frilufts-museet har vært Hans Nissengårdens sidebygning. Restaureringsprosjektet ble noe mer omfattende enn først antatt grunnet en del skjulte skader som ble avdekket underveis i prosjektet. Totalt er ble det skiftet ut nærmere 450 m. tømmer, bygningen var remontert og taket lagt i løpet av 2020. Remontering av dører/vinduer og noe utvendig panel pågår, og innvendig restaurering starter tidligst medio 2021.

I forbindelse med gjennomføringen av et EPC-prosjekt (Energy Performance Contracting) ble det avdekket et behov for en overordnet vedlikeholdsplan for bygningsmassen som driftes av MiST ut over kartleggingen i EPC-prosjektet.

3.7 Immateriell kulturarv (KUD)

Det er spesielt på to områder våre museer arbeider med immateriell kulturarv, nemlig båtbygging og bygningsvern. På Kystens Arv har båtbyggeriet 2 trebåtbyggere og 2 lærlinger. Båtbyggeriets trebåtbyggerkunnskap er anerkjent både i Norge og internasjonalt. Lærlingeordningen er en av de viktigste oppgavene MKA har innenfor feltet immateriell kulturarv. MKA var også i 2020 aktiv deltaker i arbeidet for å få den nordiske klinkbåttradisjonen inn på UNESCOs liste over verneverdige kulturelle praksiser. Alle nordiske land sto bak nominasjonen som ble overlevert våren 2020. MKA og båtbyggeriet har også vært involvert i arbeidet for å etablere trebåtbygger-faget som en universitetsutdanning. Foreløpig planlagt oppstart av dette studiet er satt til 2021.

Bygningsvernsenteret på Røros har stor aktivitet, med kurs, workshops, istandsettingsprosjekter og er også læringsarena for elever og lærlinger. Senteret deltar i forskningsprosjekt gjennom museumsnettverket for tradisjonshåndverk (nærmere beskrivelse under forskningsprosjekter).

I 2020 ble MiST partner i et EØS-prosjekt i regi av Astra museum i Sibiu, Romania. Sverresborg og Rørosmuseet er aktører i prosjektet som har som mål å utvikle bedre formidling av tradisjonshåndverk i museene. Et omfattende restaureringsprosjekt av gården Litjbuan på Sverresborg inngår i dette prosjektet, og Rørosmuseet skal delta i utviklings av felles workshops. På grunn av reiserestriksjoner er prosjektet forsinket, men starter i en tilpasset form i 2021. (Nærmere beskrivelse under utviklingsprosjekter)

3.8 Sikkerhet og bevaring

Ansvaret for felles sikringsarbeid i MiST er lagt til Ringve. MiST har felles sikringsutvalg, men det er ikke gjennomført møter i løpet av 2020. Det er kjøpt inn mer utstyr til bered-skapshengeren, og hengeren er rutinemessig gjennomgått og sjekket. Det er laget en liste over personer som kan tilkalles for utkjøring av beredskapshenger, men det gjenstår noe arbeid før dette systemet er operativt. Det er fremmet 5 søknader om sikringsmidler, men ingen av disse ble innvilget. Flere ansatte i MIST deltok på nasjonalt beredskapsseminar i november for å oppdatere seg på hvordan beredskaps-samarbeid kan løses framover. De siste årene har det vært gjort investeringer i sikkerhetssystemer ved flere av museene. Sverresborg har et topp moderne brannvarslings-anlegg i friluftsmuseet, og de fleste av magasiner og museumslokaler er tilfredsstillende.

Forsikringer

I 2020 var det ingen forsikringsskader som medførte utbetaling fra forsikringen. Etter åpen anbudskonkurranse med forhandling utført av vår forsikringsmegler Søderberg & Partners, kom det på plass en ny skadeforsikringsavtale i 2020. Alle museene har nå felles leverandør på forsikringer: IF skadeforsikring. Kunstforsikringen leveres av AGS forsikring. De nye avtalene har bedre dekning, samtidig som de har ført til en stor økonomisk bespa-relse for MIST. Premien ble redusert med kr. 470 417,- i anbudet. Etter anbefalte justeringer av egenandeler er premien ytterligere redusert, slik at den totale besparelsen er på nesten kr. 700 000,- (fra ca. 2,6 mill. kr til ca 1,9 mill. kr).

3.9 Teknisk, industrielle kulturminner

Rørosmuseet

Rørosmuseet forvalter eiendommene etter Røros kobberverks konkursbo gjennom en avtale mellom Statsbygg, Klima- og miljødepartementet og MiST Rørosmuseet. Det ble laget en 10-årsplan for istandsetting av eiendommen, og MiST Rørosmuseet får årlig tilskudd fra KLD etter søknad for å gjennomføre denne planen. Istandsettingsplanen er planlagt revidert i 2021. I 2020 har det vært gjennomført tiltak på 21 prosjekter, samt utført løpende mindre vedlikeholdsoppdrag på bygninger, installasjoner, kulturlandskap, og gjennomgang av løsøret. Samlet utgjør det en totalaktivitet på nær 11 mill. kr. Dette inkluderer også forvaltning, drift og ettersyn av eiendommene. Detaljerte årsplaner og årsrapporter sendes KLD.

Orkla Industrimuseum

Industriarven i Orkdalen er fordelt på mange aktører og eiere. Andre deler av kulturarven knyttet til industri og teknologi er eierløse (gruveanlegget på Løkken blant annet). Dette er til dels utfordrende, dels fordi vi risikerer å tape deler av den helhet som i dag er bevart, og dels fordi mange aktører mangler kompetanse innenfor tekniskindustriell kulturarv og antikvarisk kompetanse for å ivareta – og eventuelt gjenbruke/konvertere denne uten å tape verdier. De deler av den teknisk-industrielle kulturarven i Orkdalen som eies eller forvaltes av Orkla industrimuseum, er i relativt god stand. Orkla industrimuseum har de siste 2 årene arbeidet mye med Bårdshaug omformermiljø – da med større vedlikeholds- og istandsettingsarbeider. Målet med omformerstasjonen er å sette bygget i stand slik at museet kan ta det i bruk som formidlingsarena, og tilrettelegge for annen næringsvirksom-het. Arbeidet ved Bårdshaug er enn del av et større prosjekt med mål om å gjøre stedet til en node i Orkanger. Vi arbeider

DS Hansteen. Foto: Trondhjems Sjøfartsmuseum

sammen med Orkland kommune om å gjøre den delen av Thamshavnbanen som ikke er i drift til gang- og sykkelvei med formidling av kulturhistorisk viktige lokaliteter underveis. På den måten blir jernbanen en «blodåre» gjennom samfunnet, og en mer aktiv del og ressurs i samfunns-utviklingen. Prosjektet fortsetter i 2021.

Kystmuseet i Sør-Trøndelag

Kystmuseet har ansvar for Shetlandsskøyta Vita som ligger til kai på Ansnes. Båten er tildekket og avfukter er installert. Tilstanden på fartøyet er svært dårlig, men får daglig tilsyn av båtbygger i 10% stilling. Kystmuseet har i 2020 arbeidet etter en firedelt plan for Vita. Det er sendt søknad til Riksantikvaren (RA) for midler til omfattende gjennomgang for å kunne gi en pris på en mulig istandsetting. Svaret fra RA vil være avgjøren-de for den videre utviklingen til fartøyet.

DS Hansteen (Sverresborg/Sjøfartsmuseet)

Hansteen eies av Stiftelsen DS Hansteen, men driftes i det daglige av MiST ved Trondhjems Sjøfartsmuseum, i henhold til avtale fra 2015. På grunn av koronasituasjonen har det vært lite seiling med passasjerer i 2020. I 2020 har det vært omfattende vedlikeholdsarbeid på dekk, og i tillegg gjennomført klassing og avsluttende arbeid i forbindelse med restaurering av dampkjel. Hovedarbeidet ved årets klassing (mellomklassing) av Hansteen foregikk i juni/juli 2020 ved Fosen Yard. Klassingen var en forutsetning for at Hansteen kunne klareres for passasjerfart og dermed brukes aktivt som et flytende kulturminne. Det har vært to inspeksjoner fra Sjøfartsdirektoratet. Resultatet ble anbefaling om at det innføres prosedyrer for håndtering av søppel og kloakk i sikkerhetsstyringssystemet. Fullstendig årsberetning sendes til styret i Stiftelsen Hansteen.

3.10 Verdensarvsenter (KLD) Rørosmuseet

Rørosmuseet er verdensarvsenter for Røros bergstad og Circumferensen, og vi skal gjennom formidlingen bidra til økt kunnskap og bærekraftig bruk av verdensarven. I 2020 deltok verdensarvsenteret i markeringen av 40-årsjubileet for innskrivingen av bergstaden og 10-årsjubileet for utvidelsen med Circumferensen, bl.a. gjennom jubileumsutstillingen «Verdensarv i endring». Videre bidro museet i hørings-prosessen og endelig utforming av forvaltningsplanen for verdensarvområdet. Skoleprogrammet «Verdensarven som veiviser» ble videreført, selv om vårens aktiviteter i stor grad ble kansellert som følge av pandemien. Også utvekslings-programmet med verdensarvstedet Falun i Sverige ble utsatt til 2021. En større fornyelse av bergverksutstillingen ved museet er under arbeid, og modellene ble utvendig restaurert våren 2020.

3.11 Kopperverkets eiendommer (KLD) Rørosmuseet

Rørosmuseet forvalter eiendommene etter Røros kobberverks konkursbo gjennom en avtale mellom Statsbygg, Klima- og miljødepartementet (KLD) og MiST Rørosmuseet. Det ble laget en 10-årsplan for istandsetting av eiendommen, og MiST Rørosmuseet får årlig tilskudd fra KLD etter søknad for å gjennomføre denne planen. Istandsettingsplanen er planlagt revidert i 2021.

4 FORSKNING OG UTVIKLING

4.1 Forsking og kunnskapsutvikling

Styringsmålet fram til 2023 er at museene har etablert seg som arenaer for forskning, samarbeider med forskningsinstitusjoner og er synlige i fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Forskningsplanen (2018-22) forventes å ha ført til økning i publisering og prosjekter med forskning og kunnskapsutvikling. Utviklingsprosjekter som gir fornying, inngår i dette punktet.

FoU-arbeidet i MiST er organisert ved at det er etablert et forskningsutvalg som ledes av en direktør, Torbjørn Lefstad, som rapporterer til ledergruppa. Forskningsutvalget (FU) har en ekstern deltaker fra NTNU. FU følger opp forskningsplanen og utviklingsmålene i strategien for perioden. I 2019 startet et skriveprosjekt med mentorer fra NTNU, med sikte på å produsere fagfellevurderte artikler fra egne ansatte. 3-4 artikler er produsert i dette prosjektet, og arbeid for å få disse publisert i godkjente tidsskrift pågår.

Forskningsutvalget har hatt fire møter i 2020, men flere samlinger og fagforum ble stoppet av koronaen. I desember ble årets eneste forskerforum gjennomført på Rockheim. Tema var hvordan vi behandler vanskelige tema i forskning og utstillingsarbeid. Det planlegges to samlinger i 2021, ett i samarbeid med NTNU Kulturminne-forvaltning.

MiST har for tiden 5 ansatte med dr. grad, 4 med autorisasjon som førstekonservator NMF og 6 konservator NMF.

4.2 Samarbeid med universitetene – NTNU og Nord

MiST har det mest omfattende samarbeidet med NTNU. Det mest omfattende samarbeidet med NTNU er i denne sam-menhengen KULMIST-seminaret – et årlig arrangement som vekselsvis er i regi av NTNU-KULMI og MiST-Forskningsutval-get. KULMIST 2020 som skulle arrangeres av KULMI ble avlyst, men vil bli gjenopptatt høsten 2021.

MiST har en samarbeidsavtale med Humanistisk fakultet NTNU. Det er likevel på lavere nivå at samarbeidet skjer. Mange av våre avdelinger har gode og lange (ofte person-baserte) samarbeidsprosjekter med relevante NTNU-miljøer, og har etablert egne samarbeidsavtaler. Det kan være faste besøk av studenter i løpet av studietiden, forelesere fra museene inngår i studiet, MiST-ansatte sitter i programråd, styrer og andre organer på instituttene. For KULMI og Arkiv- og samlingsstudiene har MIST etablert seg som fast praksisarena for studentene, både på bachelor og masternivå. Vi har bedt om en evaluering fra programmene om hvordan dette fungerer fra studentenes side, og om det er noe som kan forbedres fra oss.

Det er ønskelig at vi får strukturert og formalisert samarbeidet med NTNU på institusjonelt nivå i tillegg til flere formelle kontrakter også på instituttnivå i MIST-regi – uten at det skal gå ut over gode avtaler på enkeltmuseumsnivå. Det må utarbeides en samlet oversikt over de enkelte museenes avtaler med NTNU og/eller andre forskningsinstitusjoner.

Utviklingsmål:

- MiST skal ha tilsette med høg kompetanse for forsking og kunnskapsutvikling. Det skal sikrast gjennom rekruttering, lønnspolitikk og tilrettelegging for kompetanseutvikling.
- MiST skal synleggjere forsking og kunnskapsutvikling, både samla og ut frå den enkelte medarbeidaren.
- MiST skal initiere og utvikle samarbeid med andre kunnskapsinstitusjonar og nasjonale og internasjonale nettverk.
- Både den enkelte museumsavdelinga og fellesprosjekt skal utarbeide årlege handlingsplanar.
- Det skal etablerast eit fagleg forum som møtestad for tilsette som aktivt arbeider med forsking og kunnskapsutvikling.

Samarbeidet med Nord Universitet er primært knyttet til enkeltansatte ved Ringve – og omfatter samarbeid med nasjonalt senter for kultur og helse, nærmere definert til «Musikkbasert miljøbehandling» og studiet Kunst og kultur i helse og omsorg. Tema for undervisningen har vært sang for eldre, men vil framover vektlegge museum og møte med gjenstander.

4.3 Masterstipend

I januar 2020 delte MiST ut sine to første masterstipender, ett for kunst- og musikkfag, ett for kulturhistoriske fag. Stipendet administreres av forskningsutvalget. Stipendene gikk til hhv arkitektur (Orkla) og kunstindustri (NKIM). Arkitekturstudentene har allerede levert oppgaven, mens studenten på kunstindustri vil være ferdig våren 2021. Vi utlyser nytt stipend nå i desember for tildeling januar 2021. I løpet av det siste året ser vi at mange andre museer i Norge har denne typen stipend, så vi kan kanskje vente større oppmerksomhet omkring stipendene våre også.

4.4 Nasjonalt arbeid

MIST var i sin tid en av initiativtakerne til etablering av en egen seksjon for forskning i Norges Museumsforbund, og har siden oppstarten fram til nylig være representert i styret der. Dette har vært viktig for å utvikle forskningsdiskursen i museumsnorge, og har synliggjort MIST nasjonalt gjennom konferanser, kurs og seminarer på nasjonalt nivå. En av de tingene denne seksjonen har jobbet med i lang tid, er å få museene inn i forskningsdatabasen Cristin. I 2020 ble det endelig åpnet for museene og MiST har hatt en representant i Kulturrådets arbeidsgruppe med innføring av Cristin. Gruppen har bl.a. innhentet erfaringer fra andre og gjort en kartlegging, samt skrevet en rapport. Det ble gjennomført 6 møter i gruppen, og Cristin vil bli tatt i bruk i MiST i løpet av 1. kvartal 2021.

4.5 Forskning og kunnskapsutvikling

Flere museer har egne eller samarbeidsprosjekter, både akademisk forskning og kunnskapsutvikling. Rørosmuseet deltar med egen forskning i et kulturrådsfinansiert nettverksprosjekt, i samarbeid med andre museer i nettverket for tradisjonshåndverk.

På Ringve og Rockheim er det to pågående doktorgradsprosjekt, og ett under planlegging (Ringve), i samarbeid med universitetssektoren. Også et masterprosjekt ved Rockheim leverer forskning til museet.

MiST felles materialkonservator deltar i et forskningsprosjekt – Rapmus – som undersøker moderne plastmaterialers nedbrytning. Dette prosjekter er næringslivsfinansiert og pågår i samarbeid med andre museer.

Upubliserte artikler skrevet i 2020 har bidratt til forskningsbasert kunnskap ved museene, både ved Orkla Industrimuseum, Ringve (2) og Kunstindustrimuseet har ansatte som har skrevet artikler som ennå ikke er publisert, men der forskningen belyser museene praksis eller museene samlinger.

Ved Museet Kystens Arv pågår et prosjekt i skjæringspunktet kunnskapsutvikling/FoU, det samme gjelder prosjektet Løkken Industrilandskap – helhetsperspektiv ved Orkla Industrimuseum. Begge disse prosjektene har preg av aksjonsforskning, og vil resulterer i ny kunnskap om aktiviteter i og omkring museene.

8 masterstudenter har hatt praksis eller på annen måte hatt tilknytning til museene våre i 2020. I tillegg har vi vært praksisarena for flere bachelorstudenter, i hovedsak fra Arkiv og samlingsforvaltningsprogrammet ved NTNU. Museene er også viktig lærlingebedrifter, og Sverresborg, Rørosmuseet og Kystens Arv har hatt lærlinger innenfor sine fagområder.

Museene i Sør-Trøndelag har arkiver, samlinger og arealer som er tilgjengelig for eksterne forskere. Det varierer hvor stor denne aktiviteten er, men vi ser at selv under en periode med nedstegning og strenger smitteverntiltak har museene stort sett klart å gi eksterne forskere tilgang til forskningsmateriale.

4.6 Publikasjoner

Det siste året har ansatte i MiST publisert 1 fagfellevurdert artikkel. Flere er skrevet, men venter publisering. Museene i MiST utgir, eller er med å utgi, flere årbøker der vi har redaktøransvar og publiserer egne vitenskapelige eller populærvitenskapelige artikler. I år har vi utgivelser fra Rørosmuseet: Fjell-Folk/Vaerien Almetjh og Kystmuseet: Skarvsetta – Årbok for Kystmuseet i Sør-Trøndelag og Hitra Historielag.

4.7 Konferanser, seminarer og webinarer

Selv i koronaåret 2020 har MiSTs ansatte kunnet delta på nasjonale og internasjonale samlinger og konferanser – ja, kanskje særlig i dette året når så mye av møtepunktene ble gjort digitalt, det meste gratis, og dermed tilgjengelig for langt flere. Særlig har Ringve vært aktive deltakere på relevante konferanser og faglige seminarer, noen med paper. Strømming av konferanser og webinarer i stedet for fysiske samlinger som betinger reiser er en positiv erfaring som vi håper kan fortsette selv om smittefaren er over. Det finnes ikke én generell utdanning for museumsarbeidere, vi arbeider i en sektor der mye kunnskap og kompetanse dannes gjennom erfaring.
På noen områder skjer det endringer i teknologi, metodikk og øvrig faglig arbeid i raskt tempo, og deltakelse i seminarer, kurs og lignende er ofte en forutsetning for å holde seg oppdatert i sitt arbeid.

MiST har også selv vært vertskap for et beredskapsseminar (gjennom seksjon for samlingsforvaltning i Norges Museumsforbund). Seminaret ble avholdt på Rockheim i november, og mange fra MiST deltok. Vi var også medarrangør av årets forskerkonferanse på Elverum.

4.8 Utviklingsprosjekter

I en organisasjon av MiSTs størrelse pågår det alltid mange

Masterarbei Ringve Musikkmuseum (Illustrasjonsfoto *Foto: Studio Prud*

Utstillingen Båt og bærekraft, Museet Kystens Arv *Foto: Kystens Arv*

store og små utviklingsprosjekter. Noen av disse er utvikling av nye hovedutstillinger, nybygg eller store restaureringsprosjekter, andre er utvikling av metoder og teknologi, nye samarbeidsmetoder eller nye verktøy til bruk i arbeidshverdagen på museene.

Ny hovedutstilling på Kystens Arv. Arbeidet pågikk ettervinteren 2020 med åpning juni 2020. Utstillinga "Båt og Bærekraft" formidler kystens historie; kvinnehistorie, barns liv, segling, båter og fiskeri. Et multimediaprogram i utstillinga forteller om fiskeutstyr. To dokumentasjonsfilmer om båtbygging og Kon-Tiki-2-seilas er laget til utstillinga og den ene ble nominert desember 2020 i "Museums in Short" som er en internasjonal konkurranse om beste kortfilmer i museum.

Ringve arbeider med ny hovedutstilling som skal åpne i 2022 og Sverresborg har startet forprosjekt for fornying av sin hovedutstilling Livsbilder. På Orkla Industrimuseum startet byggingen av et nytt museumsbygg, og det planlegges også ny hovedutstilling. Rockheim oppdaterte sin hovedutstilling i 2020, gjennom å legge til musikkhistorien fra de siste tiårene. Utstillingen inneholder innovative teknologiske løsninger og stor grad av interaktivitet som appellerer til et ungt publikum. I prosessen arbeidet museet med fokusgrupper bestående av folk i alderen 20-25 år. Fokusgruppene ble gjennomført som en åpen samtale der temaet var deres oppvekst både musikalsk og kulturelt, og hvilke tanker og ideer de hadde for en utstilling om perioden 2000-2020, og om Rockheim som museum for deres aldersgruppe.

Det nordiske frivillighetsprosjektet Nordic Academy for Volunteer Management, finansiert via Nordplus Voksen, ble avsluttet i 2020. Dette resulterte i et læringsprogram for frivillighetskoordinatorer slik at de blir bedre rustet til å lede frivillige.

I MiST løper mange prosjekter på tvers, som samarbeid mellom flere av museene våre. I 2020 startet et 4 årig prosjekt, finansiert gjennom EEANorway Grants, i samarbeid med Astra Museum i Sibiu i Romania som vi har hatt mange tidligere prosjekter sammen med. Prosjektet koordineres på norsk side av Utviklingsenheten. Sverresborg og Rørosmuseet deltar i dette prosjektet som har til formål å styrke formidlingen av og kunnskap om tradisjonelt bygningshåndverk. Vår del av dette prosjektet vil være knyttet til gårdstunet på Litjbuan (også kalt Meldalstunet)- i friluftsmuseet på Sverresborg. I løpet av prosjektperioden vil demontering og ombygging finne sted, og det planlegges felles restaureringsverkstedet med håndverkere fra Sverresborg, Røros og Astra. I en del av verkstedvirksomheten involverer vi museumspersonalet som historikere, pedagoger og formidlere til å delta i det praktiske arbeidet med bygninger. Dette vil skape en bedre forståelse av tradisjonelt håndverk blant de som skal utvikle læringsprogrammer og formidling i forbindelse med prosjektet. På grunn av koronoasituasjon er de bilaterale møtene foreløpig satt på vent.

«Alle på museum 2020» oppsto som en følge av at MiST i mange år og med mange prosjekter har arbeidet bevisst med å øke kompetansen på tilrettelegging og inkludering av mennesker med ulike funksjonsvariasjoner. 5 museer: Ringve, Rockheim, TKM, MKA og Døvemuseet, deltar i det nye prosjektet som pågår ut i 2021.

Rørosmuseet driver skjøtsel, aktiviteter og kafé på Doktortjønna friluftsområde, og området ble mye brukt også sommeren 2020. Det har det vært jobbet mye med å sikre fortsatt drift der etter at Miljødirektoratet stoppet bevilgningene til nasjonalparksenteret. Doktortjønna er en viktig aktivitets- og formidlingsarena, men fortsatt virksomhet i regi av Rørosmuseet fordrer flere finansieringsparter. MiST og Røros kommune tok ekstraordinært ansvar i 2020 under forutsetning av at KUD/stat tilførte midler i 2021. Prosjektet var prioritet nr 1 (av 3) fra MiST overfor KUD for 2021, men ble ikke imøtekommet.

5 FORMIDLING, LÆRING OG PUBLIKUMSUTVIKLING

5.1 Formidling

God formidling skal skape engasjement og nysgjerrighet, og gi mottakeren lyst til å lære mer om temaet. Formidlinga vår er basert på samlingene, og skal bidra til å skape kontekst og mening til historiene gjennom ei menneskelig ramme. Formidling er ikkje en nøytral aktivitet, det er et utvalg av samlinger og historier som blir vist fram. Videre skjer formidlinga både i svært generelle og i svært spesifikke kontekster. Ofte er det slik at det krever mer innsats for å nå mindre, spesifikke målgrupper.

Året 2020 sett under ett var uforutsigbart og ikke året for å sette nye publikumsrekorder. I noen perioder var museene stengt for publikum, og i vår så det mørkt ut på flere måter. Likevel ser vi at sommeren 2020 ga stort besøk for noen av museene våre. Utenlandske turister uteble, men noen museer opplevde i år rekordstort besøk av norske besøkende. Stor innsats ble lagt ned i smitteverntiltak og renhold og museenes ansatte gjorde en utrolig innsats for å sikre både de besøkende og ansatte.

Hele 4000 personer var innom Jul på Sverresborg i 2020. I motsetning til tidligere gikk arrangementet over flere helger, og med smittevernstilpasset programinnhold. Erfaringer og tilbakemeldingene fra besøkende viser at økt fokus på den kulturhistoriske formidlingen og mindre satsing på salgs- og markedsdelen var en suksess. Det var i tillegg positivt at folk fikk bedre plass og bedre tid, og dermed en bedre total-opplevelse. Selv om 4000 tusen besøkende er en nedgang fra tidligere, var det et imponerende tall sett i lys av at vi befant oss i en pandemi. Sverresborg kommer til å videreføre både innhold og organisering fra 2020, også i de kommende årene.

5.2 Nøkkeltall besøk

Mange av museenes besøkende er i en aldersgruppe som er særlig utsatt i en smittesituasjon, ofte er det nettopp denne gruppa som besøker foredrag, arrangementer og tilbud utover vanlig utstillingsbesøk. Sverresborg som til vanlig har en stor, fast gruppe seniorer på sine kåseriserier, la i stedet til rette omvisninger i friluftsmuseet spesielt for denne gruppa. Den samme fleksibiliteten viser andre museer gjennom å flytte DKS-opplegget fra museet til skolen. Likevel ser vi at nesten 40.000 barn og unge deltok i museenes pedagogiske opplegg også i 2020, om lag 7.800 av disse på DKS-opplegg.

113 utstillinger! Det er summen av alle utstillingene vi har i våre museer, 42 av dem nye i 2020. Når museene åpner en ny utstilling man har jobbet lenge og grundig med, og særlig en ny hovedutstilling slik Museet Kystens Arv gjorde i vår, er det en dyp skuffelse å ikke kunne invitere til stor fest.

Men som Rørosmuseet skriver i sin rapport: «Aller mest tilfreds er vi med at det trass i rekordtilstrømning til Smelthytta fra juni og utover, ikke er et eneste kjent smittetilfelle som knyttes til museets aktiviteter.»

Utviklingsmål:

- MiST skal ha formidlingsarbeid som er tilrettelagt for eit mangfald av målgrupper.
- Musea i MiST skal vere etablerte møteplassar for samtale og debatt i lokalsamfunnet.
- Nye publikumsgrupper søkjer seg til MiST fordi vårt tilbod er lagt tilrette for mangfald.
- MiST skal ha ein langsiktig plan for utvikling av hovudutstillingar.
- Formidlingsarbeidet i MiST skal vere synleg i det nasjonale mediebilete.

Besøkstall		**2020**					**Sammenligning med fjorårstall (2019)**					
Museum	**Sum voksne**	**Sum barn/ unge**	**Sum KUD statistikk**	**Antall ved utleie**	**Antall cafè etc.**	**Total sum**	**2019 Sum KUD statistikk**	**Avvik 2020-2019**	**%**	**2019 Total-sum**	**Avvik 2020-2019**	**%**
Ringve	9693	2235	11928	409	16537	28874	35213	-23285	-66 %	39505	-10631	-27
NKIM	6739	1925	8664	33	9255	17952	24488	-15824	-65 %	39727	-21775	-55
Sverresborg	21938	18199	40137	638	1387	42162	59599	-19462	-33 %	181812	-139650	-77
TKM	13531	4136	17667	151	756	18574	29652	-11985	-40 %	32012	-13438	-42
Rørosmuseet	44442	11568	56010	7000	381	63391	64884	-8874	-14 %	82480	-19089	-23
Orkla	10068	5563	15631	0	3174	18805	20746	-5115	-25 %	23098	-4293	-19
Kystmuseet	5892	1491	7383	4814	11008	23205	17452	-10069	-58 %	42395	-19190	-45
Kystens Arv	2212	555	2767	438	5553	8758	5835	-3068	-53 %	9743	-985	-10
Rockheim	25519	7515	33034	1724	6872	41630	46435	-13401	-29 %	92543	-50913	-55
Sum	140034	53187	193221	15207	54923	263351	304304	-111083	-37 %	543315	-279964	-52

Jul på Sverresborg. Foto: Sverresborg Trøndelag Folkemuseum

5.3 Målgruppearbeid

Alle museene i MiST arbeider bevisst med å målrette sine tilbud mot flere grupper. For noen betyr dette målrettet markedsføring mot spesielle grupper, mens andre lager nye tilbud med tanke på å nå de som ikke tilhører kjerne-publikummet. Fem av museene deltar i prosjektet «Alle på museum» som spesielt retter seg mot funksjonshemmede. Det jobbes også aktivt ved flere museer for å øke besøk av barn og unge med nye og spennende tilbud til denne gruppa. Imidlertid har året 2020 vært lite egnet for målrettet arbeid mot grupper på generell basis. Museene har i løpet av året tilpasset sine tilbud og markedsarbeidet mot et norsk publikum etter hvert som man så at utenlandske besøkende uteble.

5.4 Den kulturelle skolesekken

MiST hadde til sammen 12 DKS-tilbud i sin portefølje, og selv med restriksjoner og nedstenginger besøkte mange skoleelever museet, eller i noen tilfeller fikk skoleklassene besøk fra museet på sine skoler. DKS er ikke det eneste tilbudet museene har for skoler og klasser, mange lager skoletilbud tilrettelagt for spesifikke årstrinn også utenom DKS. Rørosmuseet tilbyr gratis skoleprogram på Verdensarv-senteret, Kystmuseet har i alt 12 tilbud til barn og unge, bare fem av dem er DKS-tilbud. MiST planlegger en økt koordinering av DKS-tilbudene.

5.5 Andre arrangement

Museene våre er aktører på mange kulturarenaer og har en stor bredde i kulturtilbudet. Selv om mange arrangement måtte utsettes eller avlyses i år, har det vært svært stor aktivitet på mange områder. Foredrag, seminarer og konserter er faste tilbud til kjernepublikum, men enkelte arrangement trekker nye grupper til museene. På Kunstindustrimuseet var 800 publikummere innom arrangementet de tilbød under Kulturnatt Trondheim, og viser at samarbeid med andre aktører gir mulighet for å nå et bredere publikum, og for samarbeide med til dels uventede aktører. Nidaros Imperial Squad og Midtnorsk Fortellerforum bidro til programmet dette året. Av smittehensyn flyttet noen av aktivitetene ut av bygget; utstillingen Ines Alpha ble flyttet til nærmeste kjøpesenter der vi laget et mini-museum med museums-verter som formidlere. Arrangementet ble gjennomført med et stort fokus på smittevern for å ivareta ansattes og besøkendes helse.

5.6 Publikumsundersøkelser

MiST deltok ikke i den andre runden av den nasjonale spørreundersøkelse, vi hadde ikke kapasitet da dette var under oppstart etter stengning. Erfaringene fra første runde var at det kom veldig få svar og det var lite grunnlag for konklusjoner. Vi startet en egen spørreundersøkelse på alle museene vår der målet var å kartlegge målgrupper, nåværende og potensielle målgrupper, samt for å klargjøre hvilke markedskanaler vi når disse i. Arbeidet er satt i verk, men på grunn av covid-situasjonen har vi for lite besvarelser til å rapportere fra denne ennå. Undersøkelsen vil fortsette også i 2021.

5.7 Digital formidling

Digital formidling har i lang tid vært ett av satsningsområdene innen museumsfeltet, våre museer har lenge vært aktive på sosiale medier og andre nettplattformer. Digital formidling kan aldri erstatte møtet med den gode forteller og opplevel-sen av den materielle virkeligheten, men gjennom museenes tilstedeværelse på digitale plattformer når man ut til flere, og kanskje vil noen av disse også komme til museet. I MiST har vi lenge arbeidet med tilgjengeliggjøring av våre samlinger på nett (Digitaltmuseum.no). Formidling er noe mer enn det, for-midling er å tilpasse innholdet, gi det en form og et budskap, det handler om å velge kanaler og treffe målgrupper.

Felles MiST-annonse i Adresseavisen hver torsdag. *Foto: Studio Prud*

Om det er én ting som karakteriserer året 2020 så er det den enorme økningen av kulturtilbud på nett. I løpet av året har den digitale tilstedeværelsen også for våre museer økt betraktelig, og variasjonen i type tilbud er stort. Noen museer bruker sosiale medier på nye måter; fra annonser og informere om tilbud og arrangement på Facebook og Instagram og lignende, har museene våre i år tatt i bruk mediene til å strømme omvisninger, publisering av kuraterte fortellinger om objekter og historier, små eller store glimt i museene. Det vises både kreativitet og omstillingsevne når skoleelevene ikke kan komme til museet: Sverresborg legger sitt pedagogiske opplegg på nett. Der kan elevene laste ned oppgaver og bruke på skolen, eller de kan komme til friluftsmuseet og finne løsninger der.

Det er vanskelig å gi et nøyaktig antall på våre digitale tilbud i 2020, noe har vært knyttet til enkeltarrangement som strømming av foredrag, presentasjon av utstillinger i sosiale medier og flere har laget helt nye digitale nettutstillinger. Rockheim tok tiden på kornet og publiserte nettutstillinga «Mitt stille land» etter at konsert-Norge stengte ned. Det ble en dokumentasjon av tomme musikkscener i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø, i samarbeid med fire freelance-fotografer. Rockheim lagde 4 digitale utstillinger, Sverresborg 7 digitale omvisninger og 2 digitale aktiviteter. NKIM hadde 6 digitale omvisninger og 2 digitale fortellinger (longreads), TKM hadde 1 digital utstilling og flere digitale lærings- og aktivitetstilbud i tillegg til strømming av foredrag og introduksjon til utstillinger.

Det er lite trolig at behovet for digital formidling vil avta i fremtiden, selv om pandemien slutter å begrense våre liv. Det er derfor stort behov for å øke aktiviteten på området, gjennom kompetanseøkning og utvikling av spennende prosjekter.

5.8 Markedsføring

MiSTs markedsgruppe består av en person fra hvert museum som jobber med markedsføring samt en sentral markeds-koordinator og en salgs- og bookingansvarlig. Det er jevnlige møter i markedsgruppa som også holder en del kurs og oppdateringer. Markedsgruppa jobber med å øke billettsalget gjennom helhetlig markedsføring med en felles standard. Alle museene i MiST skal markedsføre hverandre, og kvaliteten på markedsarbeidet skal være god og effektivt. Det arbeides med å kartlegge målgrupper og spisse markedsføringen, samt å bygge et internt fagmiljø i MiST.

MiST har felles gavekort og sommerkort, og kjører mange felles kampanjer i løpet av året. Hver torsdag har MiST en felles annonse i Adresseavisen, og deltar med markedsførings-tiltak under større arrangement i Trondheim.

Det var store endringer i målgruppene i 2020, spesielt i sommersesongen. All markedsføring ble rettet mot regionalt og lokalt marked, og litt mot nasjonalt marked. Størst andel besøkende var familier. Alt av cruise og utenlandske turister uteble. Under stengingen av museene ble det laget en del digitale omvisninger og digitale aktiviteter, og vi markedsførte Digitaltmuseum.no i større grad.

For å øke egeninntektene til museene har MiST ansatt en salgs- og bookingansvarlig i en 2-årig prosjektstilling. Det arbeides med felles produktmanual, videre tilbud rettet mot foreninger og næringsliv, primært i Trøndelagsregionen. Dette omfatter kundetilbud, prisstrategi, informasjon og salg. Det jobbes med utvikling av pakker/produkter tilpasset gruppe- og bedriftsmarkedet og innføring av felles bookingsystem.

I tillegg til dette felles markedsføringsarbeidet arbeider hvert enkelt museum mye med egen markedsføring.

6 PARTNERSKAPSUTVIKLING OG NETTVERK

MiST skal være en foretrukket samarbeidspartner for lokale virksomheter og utvikle gode og langsiktige relasjoner med eksterne samarbeidspartnere. Nettverk og partnerskap er viktige for museene våre. Lokale partnere og nettverk kan fremheves som viktige for alle museene, enten det er mindre lokalmuseum eller store museer med nasjonale oppgaver. Det er alltid et lokalsamfunn omkring museet, og lokale historielag, banker, bedrifter og fagmiljø utgjør størsteparten av denne typen partnerskap.

MiST samarbeider med eksterne aktører på mange plan, og samarbeidet tar mange former. Det er etablert et nettverk for direktørene i museene i det nye sammenslåtte fylket Trøndelag; Stiklestad Nasjonale Kultursenter, Saemien Sijte, Museet Midt og MiST, for å skape samarbeid og fellesskap mellom museene i regionen.

En av MiSTs strategiske mål for perioden er å «initiere og utvikle samarbeid med andre kunnskapsinstitusjoner og nasjonale og internasjonale nettverk». Deltakelse på internasjonale konferanser, publisering i internasjonale tidsskrifter og medlemskap i internasjonale organisasjoner er en del av dette. Spesielt for kunst- og designmiljøet er at de også kjøper inn internasjonale verk, og låner/låner ut verk fra andre museer over hele verden.

MiST er engasjerte medlemmer i Norges Museumsforbund og bidrar til forbundets arbeid på nasjonalt nivå. Våre ansatte har hatt styreverv i seksjonene samlingsforvaltning og forskning, og fra 2020 også i seksjon for formidling.

NTNU er en av våre viktigste partnere, og vi har en samarbeidsavtale med Det humanistiske fakultet. Våre ansatte underviser på relevante fag ved NTNU, på områder som kunst og kunsthistorie, musikkvitenskap, kulturminneforvaltning og arkiv- samlingsforvaltning. Flere er også eksamenssensorer og har ulike verv i fakultet og programstyrer ved NTNU. Dette er viktige oppgaver som bygger nettverket til MiST og den enkelte ansatte. Det viser også at MiST har en ettertraktet kompetanse som videreutvikles gjennom god kontakt med student- og forskningsmiljøet ved NTNU.

Nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg fikk en bevilgning på 25 millioner over fem år til opplærings-programmet musikkbasert miljøbehandling. Ringve har i lengre tid bidratt med undervisning i dette programmet, og ytterligere samarbeid er under planlegging. Kompetanse-senteret er et partnerskap mellom HUNT forskningssenter (Fakultet for medisin og helsevitenskap, NTNU), Helse Nord-Trøndelag HF, Levanger kommune, Trøndelag fylkeskommune og Nord universitet.

6.1 Nasjonale museumsnettverk

Alle museene i MiST er med i ett eller flere av de nasjonale museumsnettverkene, noen som passive, men de fleste deltar aktivt. Ringve leder musikknettverket. Vi ser at aktiviteten avhenger av hva som skjer i de ulike nettverkene; I noen tilfeller innebærer deltakelsen at man deltar i felles prosjekter med egen aktivitet, andre ganger deltar man på konferanser og samlinger i regi av nettverket. Uavhengig av aktivitetsnivå er nettverkene nyttige kilder til informasjon om nasjonale og internasjonale faglige tema og aktiviteter.

6.2 Tjenesteyting og oppdrag

MiST har en lang tradisjon på å yte tjenester til mindre museer utenfor MiST i regionen. Noe av dette arbeidet ytes fra Utviklingsenheten (UE), og er ofte hjelp til vurdering av samlinger, arkiver, utstillingsbistand eller generell museumsfaglig rådgivning.

MiST har en samarbeidsavtale med Jødisk Museum i Trondheim om å yte bistand og museumsfaglig arbeid på lik linje med MiSTs egne museer. Arbeidet koordineres fra Utviklingsenheten, og i 2020 har dette vært deltakelse i pro-sjektarbeid i forbindelse med utstilling (gjenstandskonservator og innholdsutvikling), strategisk og museums-faglig bistand. Utviklingsenheten har månedlige møter med Jødisk Museum for å følge opp avtalen, og den evalueres ved årsslutt.

Vi har også levert tjenester til Oppdal Skifermuseet, Råkvåg, Yrjar Heimbygdslag, Oppdalsmuseet, Klæbu- Seminarplassen og Tydal museum. I hovedsak er dette spørsmål om kurs/fore-drag knyttet til samlingforvaltning og om bistand til utstillings-arbeid.

MiSTs felles gjenstandskonservator har som hovedoppgave å drive preventiv konservering for alle MiSTs magasiner og utstillinger. Klima- og skadedyrovervåking foregår kontinuerlig, og en kartlegging av magasintilstandene er under arbeid. Nye skjema vil forenkle denne prosessen. Konservator har også bistått flere museer (MKA, Kystmuseet, NKIM, Rockheim og Ringve) med utstillingsforberedelser, og NKIM med inn- og utlånsdokumentasjon.

7 KLIMA/MILJØ

El-båten "Elfryd" døpes. *Foto: Kystens Arv*

I MiSTs Strategi 2020-22 heter det at «Alle musea må sjå på korleis deira verksemd påverkar og blir påverka av miljø- og klimaendringar». I tildelingsbrevet frå KUD blir det bedt om at «tilskuddsmottakeren rapporterer på klima- og miljøtiltak i sin rapportering om aktiviteten for 2020».

MiST skal tenke miljø både i drift, forvaltning og formidling. Noen museer håndterer komplekse miljøsituasjoner, som Rørosmuseet som har et omfattende planarbeid i tilknytning til forurensende utslipp fra kobberverkets eiendom.

Rørosmuseet har fått etablert et busstilbud til Olavsgruva for å redusere privat biltrafikk, og samarbeider med andre aktører på Røros som miljøsertifisert destinasjon.

Andre museer er i sin aktivitet miljømessig veldig godt tilpasset, som Museet Kystens Arv som seiler og ror sine båter og bygger el-båt. Større fokus på klima og miljø har gjort at flere museer har byttet til ledlys i utstillinger og montert varmepumpe. Dette medfører også økonomiske besparelser som Sverresborg rapporterer om.
Mindre ting kan være enklere å gjennomføre, som å bedre søppelhåndtering, redusere papirutskrift og gjenbruk. I MiST har vi et gjenbrukstorg på intranettet, der alt fra stoler og bord til utstillingselementer deles.

I april 2020 startet MiST en prosess for å kartlegge og analysere bygningsmassen (EPC-prosjekt). Analyse- og kartleggingsfasen er avsluttet. Denne prosessen er nå avsluttet og en det foreligger en enøkanalyse for hvert av byggene i prosjektet. Søknad til statsbudsjettet 2021 om tilskudd til prosjektet ble ikke innvilget. Vi gjennomfører deler av prosjektet med egne avsatte miljøtiltaksmidler i 2021.

8 MUSEUMSBYGG OG INVESTERINGER

I september startet byggeprosjektet for nytt verksted og administrasjonsbygg ved Orkla Industrimuseum med HENT som hovedentreprenør. Bygget skal stå ferdig høsten 2021. Byggeprosjektet omfatter:
- Nytt verksted for Thamshavnbanen
- Administrasjonskontorer
- Arkiv og magasin
- Utstillingsområder for jernbanemateriell under tak
- I tillegg blir det ombygginger i dagens museumsbygg, der dagens kontorer flytter ut og omgjøres til utstillingslokaler.

9 INNSATSOMRÅDER

Virksomhets- og kompetansekartlegging

PwC gjennomførte i perioden juni – november 2019 en virksomhets- og kompetansekartlegging i MiST. Hovedfunn fra kartleggingen ble presentert for de ansatte i MiST i januar 2020. Rapporten peker på flere utviklingsområder i organisasjonen, og de prioriterte tiltakene i 2020 har vært kompetanseutvikling og en koordinering av MiST sitt arbeid innenfor samlingsforvaltning. Det ble høsten 2020 igangsatt et ferdighetsfokusert lederutviklingsprogram for alle mellomledere i organisasjonen, og ansvaret for koordinering av samlingsforvaltning i MiST ble besluttet lagt til Sverresborg Folkemuseum. Arbeidet med utarbeidelse av en kompetansestrategi ble igangsatt høsten 2020, og skal ferdigstilles i 2021. I tillegg er det påbegynt et arbeid for å sikre bedre utnyttelse av felles personellressurser både innen administrasjon og museumsfag i MiST.

Ringve-Rockheim

Arbeidet med planene for en integrasjon av museene Ringve og Rockheim til et samlet, nasjonalt musikkmuseum ble gitt høy prioritet i 2020. Museet skal ha et overordnet museumsfaglig ansvar for norsk musikkhistorie og musikkinstrumenter, og med sin ledende faglige kompetanse og unike samlinger vil museet være et nasjonalt museum med internasjonal relevans. Sammenslåingen var fullført 1. januar 2021, og innebærer felles strategiplaner og budsjett, og en sterkere og tydeligere organisasjonsmodell med klare rollebeskrivelser. Dette vil legge til rette for helhetlig og langsiktig økonomisk og museumsfaglig planlegging, og prosessen tenkes å fungere som modell for organisasjonsutvikling ved museer i MiST.

Sverresborg Folkemuseum

Ved Sverresborg Trøndelag Folkemuseum er det startet en prosess for å sikre en organisering som er begrunnet i dagens behov for hvordan museet og avdelingene ved museet effektivt kan løse sine oppgaver. Prosessen startet høsten 2020, med mål om å ha en plan for overordnet organisering av fagområder og oppgaver innen utgangen av april 2021.
I den første fasen ble nåsituasjonen kartlagt for å identifisere grunnleggende utfordringer ved organisering, praksis, måloppnåelse, kompetanse- og ressursfordeling internt og mellom Sverresborg Folkemuseum og andre museer i MiST. Iht prosjektplanen vil det i den neste fase etableres en modell for ansvar, myndighet, samhandling og kommunikasjon, samtidig som kompetansegap vil adresseres. Prosessen ser Sverresborg sine behov og løsninger i lys av behovet for økt samarbeid innenfor museenes kjerneområder på tvers i MiST.

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum og Trondheim Kunstmuseum

Det pågår flere ulike prosesser knyttet til nytt museene for kunst og design i Trondheim:
1. Tomtevalgsutredning
2. Framtidig organisering av dagens to museer
3. Mål- og visjonsprosess – nytt museum (grunnlag for både tomtevalgsutredning og evt. endring i organisasjonsstruktur)
4. Kunstindustrimuseets interne organisering og prioriteringer i fasen med stengt bygg (fra 1.2.21), herunde visning av samlingene (museum på vift).
   I tråd med bestillingen fra formannskapet i Trondheim kommune startet arbeidet med tomtevalgsutredningen i desember 2019. Eksterne konsulenter bistår MiST i dette arbeidet. Prosjektet er etablert med en styringsgruppe, møtestruktur og program for medvirkning for ansatte, tillitsvalgte og verneombud. De involverte har i fellesskap utarbeidet et omfattende sett av kriterier som ligger til grunn for arbeidet med gjennomgang av de 5 ulike alternativene.

Prosessen omkring en eventuell organisatorisk forening av NKIM og TKM har bestått i separate bestått av møter med stiftelsene samt enkeltmøter med de to styrelederne. Videre prosess henger delvis sammen med mål- og visjonsprosessen.

Styret fattet vedtak om stenging av bygningen til NKIM i desember 2020. En tilstandsrapport fra Multiconsult hadde konkluderte med at bygget slik det står i dag ikke er egnet til museumsdrift. I desember 2020 ble det utarbeidet planer for to hovedprosjekter knyttet til forvaltning og formidling i perioden museet antas å være stengt, og det ble besluttet å etablere en prosjektorganisasjon i NKIM for perioden 2021-2024. Denne ble iverksatt 1.2.2021

9.2 Kompetanse

For å kunne utarbeide en kompetansestrategi og jobbe strategisk med kompetansestyring og kompetanseutvikling med treffsikre tiltak, trenger vi mer detaljert kunnskap om plassering og bruk av kompetanse i MiST, og bedre kjennskap til i hvilken grad organisatoriske strukturer og samarbeid i og mellom museene støtter rekruttering, medarbeiderutvikling, bruk og videreutvikling av kompetanse.

Høsten 2020 ble det derfor igangsatt et arbeid med Forprosjekt Kompetansestrategi (fase 1,) H20-V21.
Medio 2021 vil dette resultere i en langsiktig og omfattende kompetansestrategi utformes som Kompetansestrategi 2022-2026 (fase 2). Kompetansestrategi fase 1 består derfor av 2 deler:
- Lederutvikling, mellomledernivå
- Forprosjekt for langsiktig kompetansestrategi

Det er en viktig forutsetning for videre arbeid med kompetansestyring og kompetanseutvikling, at også mellomledernivået har kompetanse og har selvtillit til å lede implementeringen. Ledertreningen ferdigstilles i mai 2021.

Forprosjektet er ment som en videre kunnskapsinnhenting i forlengelsen av virksomhets- og kompetansekartleggingen som ble gjennomført i 2019. Målet er å legge et best mulig grunnlag for en mer langsiktig kompetansestrategi. Det er lagt spesiell vekt på å skaffe underlag for å sikre at MiST på sikt får en tilnærmet lik organisasjonsstruktur over hele organisasjonen. Dette er viktig for å kunne gjennomføre ytterligere tiltak for bedret kompetansestyring. Underlagene skaffes ved kartlegging av hvordan ulike typer av kompetanse er fordelt, organisert og benyttet ved de ulike museene. Forprosjektet gir grunnlag for å jobbe mot målsetningen om å samordne bruken av titler, lønn og kompetansekrav, som på sikt kan bidra til økt samarbeid og en jevnere ressursfordeling mellom museene. Dette vil bidra til en strategi for hvordan MiST skal sikre at vi bygger den kompetansen som morgendagens museum vil ha behov for.

10 ØKONOMISTYRING

10.1 Økonomisk styring under koronasituasjonen

Etter nasjonale retningslinjer grunnet koronasituasjonen med stengte museer fra 12.03 besluttet ledergruppen å lage scenario for ulike alternativer, med varianter av tapte egeninntekter og tiltak for å redusere kostnader.

1) Museene blir stengt fram til sommerferien, og åpner helt eller delvis helgen 13. juni
2) Museene blir stengt fram til skolestart, og åpner helt eller delvis 20. august
3) Museene blir stengt ut hele året

KUD sendte 26. mars brev til museene hvor det kom frem at KUD ønsket å bidra med forutsigbarhet for kultursektoren og ville inntil videre utbetalte driftstilskudd i tråd med bevilgningsbrevet. KUD la til grunn at det var styret og den daglige ledelsen i institusjonen som fortløpende og på selvstendig grunnlag må vurdere hvilke tiltak som bør iverksettes i den aktuelle situasjonen. MiST har siden etableringen i 2010 hatt styringsmål med fokus på å bygge opp egenkapital til bl.a. å møte uforutsette situasjoner. Etter 10 års drift har MiST bygd opp en solid egenkapital, den gode økonomiske situasjonen ga MiST mulighet til å velge å ikke permittere ansatte, til tross for tapte egeninntekter. Flere museer i Norge besluttet å permittere ansatte som følge av stengte museer. MiST hadde relevante museumsoppgaver til alle faste ansatte i perioden med stengte museer, deriblant økt satsning på digital formidling, samt økt satsning på registrering i PRIMUS.

Som følge av stengte museer og tapte egeninntekter, vedtok MiST en tiltaksplan innenfor de tre scenarioene som omfattet:

- Utsette arrangementet
- Utsette utstillingsåpninger
- Redusert bemanning av engasjerte/tilkallingsvikarer
- Utsette ansettelser/ikke innleie vikarer ferie/sykdom
- Redusert vareinnkjøp
- Utsette planlagt ekstra vedlikehold
- Omplassere deler av obligasjonsporteføljen til bankinskudd

Det var stor usikkerhet i forhold til hvor lenge Norge ville bli rammet av pandemien. De økonomiske virkningene var usikre, og MiST iverksatte tiltakene raskt.

Etter hvert kom flere nasjonale tiltakspakker, som MiST fikk en positiv økonomisk effekt av, dette omfattet:

- redusert merverdiavgift
- redusert arbeidsgiverperiode/endrede betingelser angående omsorgspermisjon
- redusert arbeidsgiveravgift

Den 24. juni 2020 behandlet Stortinget endringer i statsbudsjettet til museer med over 60% offentlige tilskudd, og foreslo å øke tilskuddene slik at museene ved gjenåpning kunne opprettholde/øke aktiviteten. MiST fikk da ekstraordinært tilskudd på 12,050 mill.

Styringsmål:

- Økonomistyring: MiST skal budsjettere og avsette 1% av omsetningen, slik at MiST gradvis bygger opp sin egenkapital for å redusere økonomisk risiko og bidrar til fremtidig handlingsrom.
- Maksimalt 60 % av omsetningen skal gå til personalkostnader, for å gi organisasjonen mest mulig handlingsrom innen driften.
- Nærværsprosent: 95 %. MiST skal være en organisasjon hvor ansatte.
- Økt egeninntjening på 2%. Målet er ikke oppnådd.

Etter gjennomgang av tertialregnskapene pr 31.08.2020 åpnet vi opp for å iverksette noen av de utsatte tiltakene angående vedlikehold/investeringer. Men på bakgrunn av fortsatt koronasituasjon fikk vi ikke gjennomført alle de utsatte oppgavene.

På bakgrunn av økt tilskudd, samt handlingsplan om å redusere kostnader, samt de generelle ordningene med lavere arbeidsgiveravgift, moms og refusjon sykepenger, fikk MiST konsern i året 2020 et overskudd på kroner 17,045 mill.

Avsluttende oppsummering

På tross av et spesielt år med både koronapandemi og skifte av administrativ ledelse, har MiST organisasjonen leverte på mange av de prioriterte områdene både samlet og ved de enkelte museumsenhetene.

Situasjonen har også utfordret hele organisasjonen til nytenking, ikke minst på formidlingsområdet der digital formidling er tatt i bruk på nye måter og på nye områder. MiST valgte å ikke gå til permisjoner da museene stengte i mars og fikk slik også prioritert oppgaver som ellers lett blir tilsidesatt.

Økonomisk når MiST de oppsatte målene med unntak av kravet om egeninntjening og har samlet godt grunnlag for drift, aktivitet og videre utvikling i 2021.

Styringsmål 1: Minimum overskudd 1% av omsetningen. Målet er oppnådd.
I 2020 hadde MiST morselskap et årsresultat på kr 17,006 millioner. Med en omsetning på kr 266,999 millioner tilsvarer dette 6,37% av omsetningen. Dette er høyere enn overordnet målsetning om overskudd, og bedre enn budsjett.

Morselskap. (Tall i mill.)	2016	2017	2018	2019	2020
Resultat	1,555	1,445	2,182	10,017	17,006
Omsetning	245,534	245,333	243,550	256,520	266,999
Resultatgrad	0,60 %	0,60 %	0,90 %	3,90 %	6,37%

Styringsmål 2: Maks 60% personalkost. Målet er oppnådd
Samlet sett er MiST godt innenfor styringsmålet om maks 60% personalkostnader for selskapet. Reduksjon i lønnskostnader fra 2019 til 2020 skyldes koronasituasjonen, se analyse regnskap mot budsjett.

Utvikling i lønns og pensjonskostnader de fire siste årene. (Tall i mill.)					
Morselskapet	2016	2017	2018	2019	2020
Lønnskostnad	96,9	102,3	107,3	109,5	102,5
Pensjonskostnad	14,9	14,8	15,3	14,3	13,7
Sum totale kostnader	246,1	245,6	242,6	249,5	249,5
% lønns/pensjonskost	45 %	48 %	51 %	50 %	47 %

Styringsmål 3: Nærværsprosent: 95 %.
Nærværsprosent for 2020 ble 93,27%. Målet er ikke oppnådd.

Morselskap. (Tall i mill.)	2020	2019	Endring	i %
Billettinntekter	11,8	17,2	-5,4	-31,4 %
Butikk	5,2	5,8	-0,6	-10,3 %
Varer og tjenester	4,1	6,6	-2,5	-37,9 %
Gaver, sponsor	4,5	8,1	-3,6	-44,4 %
Andre egeninntekter	13,5	19,5	-6	-30,8 %
Andre off. tilskudd 1)	23,5	24,2	-0,7	-2,9 %
Sum	62,6	81,4	-18,8	-23,1 %
Netto finansposter	-0,5	3	-3,5	-116,7 %
Sum inntekter	62,1	84,4	-22,3	-26,4 %

1) ekskl. investeringstilskudd og koronatilskudd

Egeninntekter defineres som sum inntekter unntatt ordinært offentlig driftstilskudd og øremerkede investeringstilskudd/koronatilskudd.

På bakgrunn av koronasituasjonen med stengte/delvis stengte museer er egeninntektene innenfor alle områdene billett, butikk, varer/tjenester, gaver/sponsor og andre egeninntekter inkl. andre offentlige tilskudd blitt redusert. Sum reduksjon på kr. 18,7 mill. dvs. 23,1%. Nedgang i besøkstallene (KUD statistikk) fra 2019 til 2020 var på 37%, dvs. 111 083 færre besøkende i 2020. Total nedgang i besøk var 52%, dvs. 279 964 færre besøkende på museene. En del av MiSTs omløpsmidler er plassert i obligasjonsmarkedet. Det ble iverksatt omplassering av deler av porteføljen for å redusere mulig store tap. Dette begrenset risikoen, men medførte finanskostnader på minus 0,468 mill. Sum reduserte egeninntekter for 2020 ble dermed-22,3 mill., dvs. en reduksjon på 26,4% fra 2019.

Styringsmål 4: Økt egeninntjening på 2%. Målet er ikke oppnådd.

11 COVID-19

Nesten ingen av museets arbeidsområder unngikk effekten av covid19, det satte sitt preg på hele organisasjonen og berørte alle ansatte. Spesielt rammet ble naturlig nok alle formidlings-aktiviteter

MiSTs museer stengte for besøkende fra 12. mars til 13. juni. Det ble gjennomført felles kurs for ansatte i smittevern, og hjemmekontor for en stor del ansatte i perioder. Nedgang i besøk for visse typer arrangement, forsinkelser i prosjekter, bortfall av utenlandske besøk og reduksjon av skolebesøk, er erfaringer fra alle museene våre. Det rapporteres også om stor belastning på drifts- og renholdspersonalet.

Men situasjonen førte også til stor kreativitet med flere digitale tilbud, omlegging av arbeidsoppgaver fra publikumsretta til intern virksomhet som økt innsats på forvaltningen.

VEDLEGG TIL ÅRSRAPPORT

Detaljert rapport fra alle museer. Rapportene er noe redigert. Nummere i vedlegget skal vise til hovedtekstens inndeling. Flere tabeller kan høre til samme hovedoversikt.

2 SAMFUNNSOPPDRAG OG SAMFUNNSROLLE

2.1, 2.2, 2.3 SAMFUNNSROLLE

Rørosmuseet

- Museet er en viktig møteplass for lokalsamfunnet, en rolle vi har vært i stand til å ivareta også under pandemien.
- Dokumentasjon av effektene av pandemien, gjennom innsamling og intervjuer.
- Utstillingen «Hellig jord» med Håkon Gullvåg verkserie fra Gaza setter søkelyset på en konflikt som har kommet i skyggen av andre hendelser, selv om visningen var omstridt i en del mindre (men høylytte) miljøer.
- Den egenproduserte utstillingen «Verdensarv i endring» dokumenterer landskapsendringer i verdensarvområdene, der hensikten var å skape refleksjon og bevisst handling i måten vi tar vare på kulturlandskapet.
- Gjennom flere foredrag, utstillingen «samiske hus», markering av Saemien åålmegebiejjie og deltakelse i samisk språkuk har museet synliggjort samisk kultur og historie.
- Arbeidet med å tilgjengeliggjøre museets audioguider på sørsamisk har blitt videreført.

Kystmuseet i Sør-Trøndelag (Kystmuseet)

- Utstillinger «Havet – i en tynn tråd?» ble satt opp på Hjorten kjøpesenter. Utstillingen tok for seg den syntetiske tråden, og innvirkningen den har på havet.
- Museet samlet inn over 16 000,- kr gjennom sin digitale bøsse til årets TV-aksjon
- Kritisk formidling knyttet til havbruket gir museet en aktiv rolle som formidler av kunnskap i en polarisert debatt.

Museet Kystens Arv (MKA)

- Hovedutstillingen «Båt og bærekraft» åpnet juni 2020. Utstillinga har bl.a. fokus på gjenbruk og redesign, og bærekraftig ressursbruk
- Klimautfordringer og miljøspørsmål tas opp i utstillinga «Håp for Havet?».
- Små arrangement for eldre under pandemien høsten 2020 (tilskudd via Fylkesmannen)
- Bybåten- prototype som kombinerer en tradisjonell trebåt med el-motor. Fortsetter i 2021 med markedsundersøkelser og markedstilpassing.
- Tilbud til grupper fra norskopplæring på kulturbesøk med bål og grilling.
- Museet deltar i fellesprosjektet Alle på museum (se utviklingsprosjekt).

Nordenfjelske Kunstindustrimuseum (NKIM)

- Presentasjon av elevprosjektet Solen, med Erik Audunson Skar, et prosjekt om resirkulering og skaperkraft der skoleele samskaper et kunstverk, inspirert av Munchs verk Solen.
- Museet har en varig tilrettelagt stilling ved museet. Stillingen er finansiert gjennom NAV.

Ringve Musikkmuseum (Ringve)

- Deltar i fellesprosjektet Alle på Museum.
- Utstilling Beethoven Factory som åpner i 2021, planlegges det tegnspråklig tilrettelegging av deler av det digitale innholdet.

Rockheim

- Omvisninger for grupper med ulike behov for tilpasning: TROVO (voksenopplæringen), Vaskeriet – et tegnspråklig treffst for døve, døvblinde og tunghørte, asylsøkere fra Hero mottak, Handikapforbundets ungdom.
- Husker du, da rocken kom til Norge, formidlingstilbud til helse- og velferdssentre med dialog, sang og spill.
- Samarbeid med Kriminalomsorgen Region Nord, Trondheim fengsel: Band i fengsel. Musikkhistorie, bandinstruksjon og øvingskvelder.
- Innenfra og ut (Teater bak murene). Samarbeid med Dans-IT: Teaterforestilling der alle involverte bidro med improvisatorisk og selvopplevd materiale. Forestillingen på Tunga kretsfengsel var åpen for publikum og var utsolgt.
- St. Olavs hospital, kvinne-barn-senteret: Formidlingstilbud med dialog, samspill og «krasjkurs» i ukulele (fokus på barn).
- Spesialomvisning: Med skeivt blikk på populærmusikken, omvisning i samarbeid med Trondheim Pride.
- Soli Deo Gloria – utstilling og formidling om populærmusikk og kristendom.

Sverresborg Trøndelag Folkemuseum (Sverresborg)
- Museet er arena og tilrettelegger for undervisning i norsk og norske tradisjoner for nyankomne flyktninger i regi av Røde Kors.
- Historisk ferieskole tilbyr skoleplasser til Kirkens Bymisjon, for barn i utsatte familier.
- Prosjekt Solheim – reisendes historier.
- Samisk undervisning og formidling.
- Døvemuseets utstillinger, undervisning og deltakelse på eksterne arenaer.
- Tilrettelegging for «Aktiv i bedrift» som har sin arbeidsplass og arena på Sverresborg.
- Arbeidsplass for et antall personer i ulike arbeidsmarkedstiltak, utprøving og arbeidstrening.
- Samarbeid med Prima og Escala. Opplæringsbedriften driver museumskaféen.

Norsk Døvemuseum (NDM)
har tilbud til brukere med ulike funksjonsvariasjoner, og tematiserer utenforskap, normalitet vs unormalitet, i tillegg til å samle, bevare og formidle døves historier, tegnspråk og døveskolenes historie.
Trondhjems Sjøfartsmuseum (Sjøfartsmuseet): Basisutstillingen «Fra seil til damp» adresserer blant annet miljøutfordringer knyttet til hurtigrute- og cruisetrafikken. I utstillingens del viet «Sjøfolk i krig» knyttes behandlingen av sjøfolk i Norge etter krigen, til hvordan vi tar imot de som har vært i krig i dag, og på posttraumatisk stressyndrom (PTSD) og andre traumerelaterte sykdommer som man tidligere ikke snakket om og dermed heller ikke satte ord på.

Orkla industrimuseum (Orkla)
Museet deltar løpende i samfunnsdebatter, og er synlige i media i relevante saker og prosjekter. Foredrag og midlertidige utstillinger om aktuelle tema rettes mot ulike publikumsgrupper. Høsten 2020 igangsatt arbeidet med enn 5-årsplan som skal utvikle museet som samfunnsaktør og gjøre museet til en tydelig aktør i lokalsamfunnet.

Trondheim Kunstmuseum (TKM)
Arbeider med gjennomgående utvikling av inkludering og representasjon i museet. (Se presentasjon ovenfor).
Her kan nevnes noen eksempler som resultat av museets nye grep:
Utstillinger:
- Norsk-sudanske Cassius Fadlabis utstilling Birds of Metal tematiserer historier om migrasjon, om politikk, og om kunstnerens egen identitetskrise.
- Katinka Goldberg som i utstillingen Shtumer alef utforsker sine jødiske røtter; og til dels Beyond Measure der samfunnets behov for og jakt på det målbare og på normalitet utfordres.

Innkjøp:
- Arbeider med rutiner for inntak til samlingen og presiserer innkjøpspolicy. Syv av 17 innkjøpte kunstnere kan sies å inngå i satsningen på samfunnsrolle, inkludering og representasjon.
- Future Museum. Et nordisk nettverk om museenes samfunnsrolle i fremtiden. Dette er et EU-finansiert prosjekt som inkluderer Det danske museum for samtidskunst, Roskilde museum, Malmø konstmuseum, KIASMA, Munchmuseum og Trondheim kunstmuseum.

Felles Utviklingsenhet (UE)
«Museum for alle», Kulturrådsfinansiert utviklingsprosjekt

2.4 UNIVERSELL UTFORMING I BYGNINGER

Rørosmuseet
- Publikumsområdene i de ikke-antikvariske bygningene er stort sett universelt utformet, arbeid med utbedring av restanser pågår.

I 2020 er følgende prosjekter gjennomført:
- Smelthytta (utstillinger og administrasjonsbygg): Trappene i har blitt påført synlige trappetrinnsnebb, sikret gelender i inngangspartiet. Handicaptoalett har fått økt lysningsstyrke og dørpumper er justert.
- Glassdører i Kurantgården har fått synlighetsstriper

Kystmuseet
- Fillan: Heis og rullestolrampe til våre faste utstillinger.
- Sandstad: Heis til vår faste utstilling i 2 etasje «Pionerene».
- Tilbudet ut på sjøen med omvisinger på havbruksanlegg er ikke universelt utformet og kommer kanskje heller aldri til å bli det.

MKA
- Nytt publikumsbygg i 2017 er i stor grad universelt utformet, her er det lett tilgjengelige utstillinger i 2 etasjer, kafé, butikk, informasjon, auditorium, toaletter og løfteplattform.
- Hovedutstilling "Båt & Bærekraft" ligger på ett plan like ved inngangen og er lett tilgjengelig for alle brukere.
- Museets billettskranke har egen infoskjerm, og 2 høyder for lett tilgjengelighet.
- Publikumsbygget har heis og det er lett atkomst for funksjonshemmede til alle publikumsfasiliteter i bygget.
- Museets båtbyggeri har skrå inngang rett fra tunet og tar imot rullestoler innenfor døra. Både båtbygger og båt er tilgjengelig for publikum.
- Museumsområdet er et stort tun med lett tilgang vår, sommer og høst. Men eldre bygninger, grusveier, mørke naust osv. er fortsatt ikke er optimalt tilgjengelig. Det fins også en fiskeplass lett tilgjengelig for funksjonshemmede og andre.

NKIM
Museet holder til i en kulturbygning før universell utforming var en tanke, og byggets tilstand generelt gjør at det ikke er satset store midler på å øke tilgjengeligheten. For få år siden ble det installert en handikappingang med automatisk døråpner, og en løfteplattform som går gjennom alle tre etasjer. Erfaringene med har dårlig erfaring med denne, selv om den svarer ut kravet til universell utforming, er den svært lite brukervennlig. Utbedring av dette er satt på vent på grunn av stenging fra 1.februar 2021.
Austrått: Er underlagt Statsbygg som svarer ut dette. Ikke universelt utformet i dag.
Stiftsgården: Er underlagt Statsbygg som svarer ut dette. Ikke universelt utformet i dag

Ringve
- Wesselbygningen (fredet): Generelt dårlig tilrettelagt. Steintrapp inn til Barnas Ringve. Høye dørterskler og smale ganger og dører.
- Hovedbygningen (vernet): 1. etg er god tilrettelagt for rullestol, 2. etg har kun tilgang med trapp.
- Driftsbygningen: Alle deler som er tilgjengelige for publikum er universelt utformet og tilgjengelig med rullestol. Belysning kan være en begrensning i utstillingene for svaksynte. Det planlegges for bedre universell utforming i planlegging av ny instrumentutstilling på Låven.

Rockheim
- Bygg og utstillinger er lett tilgjengelig og tilrettelagt for rullestolbrukere. Museet har to rullestoler til utlån.

Sverresborg
- Publikumsbygningen på Sverresborg er godt tilrettelagt. Det mangler automatisk døråpning til utstilling fra rullestolinngang.
- Museumsområdet har god tilgjengelighet med opparbeidde stier. I 2020 ble det installert regulerbar utendørs belysning på området.
- Ikke tilrettelagt tilgjengelighet til de antikvariske bygningene.

NDM
- Fredet bygning som er underlagt Statsbygg.
- Lokaler og utstilling er godt tilgjengelig også for mennesker med hørsel- og synsnedsettelser.

Sjøfartsmuseet
- Fredet bygning (eies av Trondheim Havn) uten spesiell tilrettelegging. God tilgang til 1. etasjen, men mangler heis til 2. etasje.
- Området inn til museet er avstengt med bom, og ingen mulighet til å kjøre helt inntil museet om ikke dette avtales på forhånd med ansatte ved museet.

Orkla
- I arbeidet med nytt museumsbygg er universell utforming integrert i prosessen
- Meldal bygdemuseum er ikke 100 % universelt utforma.

Rindal Skimuseum (Rindal)
I nybygget som åpnet i 2014 er det tilrettelagt med heis og handicaptoalett. Tilgjengelig handicaptoalett finnes også på museets uteanlegg knyttet til et av de antikvariske bygninger. Plakater og informasjonsmateriell med teksting på norsk, engelsk og tysk etterstrebes. Det er tilrettelagt for handicap-parkering på museumstunet. Belysning og tekststørrelse i utstillinger for svaksynte vektlegges i museets planlegging.

TKM
Museet holder til i eldre verneverdige bygninger med store utfordringer.
TKM Gråmølna: Tilfredsstillende tilgjengelighet i første etasje.

TKM Bispegata: Bygget er godkjent, men det er ikke optimalt. Utfordringer knyttet til adkomst til bygget, transport mellom etasjene, fri ferdsel mellom resepsjon og deler av utstillingsrommene, toalettfasiliteter, mm. Det er ønskelig med ny personheis og tilpasset toalett.
Inngangspartiet som ble etablert mot Nidarosdomen og parken bak museet i 2019 gir god og terskelfri inngang for rullestolbrukere med rampe som strekker seg til Kongsgårdsgata. Tiltaket er midlertidig, men er vedtatt forlenget til sommersesongen 2022. Dette inngangspartiet skal videreutvikles: Det skal etableres publikumsheis i området, og det undersøkes om inngangspartiet kan gjøres permanent. I 2021 skal sesongen for inngangspartiet utvides hvis det er mulig innenfor rammene av koronabegrensninger.

2.5 TILRETTELAGT INNHOLD OG TILBUD FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Rørosmuseet
- Museets hovedutstillinger har både tekstlig informasjon og en relativt omfattende lydguide på flere språk.
- Nettjenestene til Rørosmuseet er universelt utformet, og ble gjennomgått på nytt høsten 2020 med tanke på tilgjengelighet.

Kystmuseet
- Tilbudet ut på sjøen med omvisinger på havbruksanlegg er ikke tilgjengelig for rullestolbrukere
- Lydguide til utstillingen «Flatvika».

MKA
- MKA er et taktilt museum der det er lov å ta på ting, spesielt i båtbyggeriet og i båthallen.
- Utstillingen i nybygget har informasjon på engelsk, norsk og braille.
- MKA er med i prosjektet Alle på museum og har vært med på utvikling av egen tegnspråklig informasjonsfilm med tegnspråk. Museet har også planlagt en egen taktil modell av museumsområdet ved billettskranken.

Ringve
- Informasjonsfilm på tegnspråk brukt på nett og i sosiale medier- gjennom prosjektet Alle på museum.
- I utstillingen Beethoven Factory (åpnes februar 2021) vil det være tegnspråktolking av noe av innholdet.
- På bestilling kan museet gi spesialtilpassede omvisninger for mange målgrupper, og har erfaring med å jobbe med mennesker med demens.

Sverresborg
- Omvisninger tilbys med tegnspråktolkning etter bestilling.
- Det arbeides kontinuerlig med oppgradering av informasjonsskilt i utstillinger for å sikre lesbarhet.
- Utstilling på Døvemuseet har formidling med tegnspråk, tekst i braille og mange interaktive og taktile elementer. Museet har også utviklet gode tilrettelagte formidlingstilbud for elever med kognitive funksjonshemminger.

Orkla
Som ledd i nytt museumsbygg og ombygging av eksiterende museumsbygg, arbeider vi også med ny fast utstilling.
Vi vil i denne arbeide for å ivareta og dekke universell utforming også av formidlingen på beste måte.

TKM
- Museet har i samarbeid med Døvemuseet i 2020 åpnet et tilbud om tegnspråkassisterte omvisninger til hørselshemmede.
- Er med i Alle på museum og har laget egen informasjonsfilm på tegnspråk på nett.

3 FORVALTNING

3.2 REGISTRERING, DIGITALISERING OG TILGJENGELIGGJØRING AV SAMLINGER OG ANLEGG

Rørosmuseet
Museet arbeider kontinuerlig med en revisjon av samlingene. Inntak til museet er forsøkt redusert inntil bedre oversikt over samlingene foreligger. Registrering og samlingsarbeid er i stor grad knytta til restanser og rydding i eksisterende samlinger. Det er lagt stor vekt på å bedre tilgjengeligheten og oversikten over samlingene. Eventuell tilvekst til samlingene forutsetter god dokumentasjon. Museet arbeider også med en oversikt over gjenstander til avhending (må styrebehandles før avhending foretas). 2020 har vært prega av pandemi, og tilbud og inntak til samlingene har vært redusert.

Kystmuseet
- Omorganisering i magasiner: Målet er å gi best bevaringsforhold for samlinger, og vi har begynt med å fjerne gjenstander fra lite tilfredsstillende magasiner på Dolm. 439 gjenstander flyttet fra Dolm til vårt gjenstandsmagasin på Dora. Den samme prosessen er satt i gang på Kystmuseets egne lokaler i Fillan, hvor 130 gjenstander er flyttet fra uegnede bevarin forhold, og over til Dora. Her er arbeidet bare i startsfasen.
- Registrering, endringer og rettinger: Rettet opp 907 feil og dobbeltføringer.
- Gjenstander: av 569 gjenstandene som er mottatt på Dora er 309 registrert i Primus. Av disse er 80 gjenstander publisert på Digitalt Museum.

Havbruksarkivet: Dette er et større prosjekt som vi først vil se resultatene av om noen få år. Ved slutten av året var i alt 30 hyllemeter grovsortert. Det gjenstår omtrent 194 hyllemeter.
Foto: 484 foto er registrert i Primus i løpet av året.

MKA
Museet registrerer og tilgjengeliggjør godt over 10% hvert år i henhold til målkrav. MKA har 1 ansatt som bruker 10% av arbeidstiden til dette arbeidet. I forbindelse med arbeidet med den nye hovedutstillinga ble det gjort et stort stykke registrerings- og dokumentasjonsarbeid som ble lagt i Primus og Digitaltmuseum. Høsten 2020 ble det utarbeidet en plan for oppbygging av nytt magasinrom med mobile reoler i 2021 med planlagt produksjonslinje fra rengjøring til publisering på DM med revisjon og avhending underveis.

NKIM
- I hele 2020 har NKIM allokert personalressurser fra utstilling og formidling til samlingsarbeid, noe som har resultert i en betydelig vekst i antall registreringer i PRIMUS/publiseringer på Digitalt museum. Vi har prioritert følgende områder av samlingen: glass- og stol-samlingen, gjenstander som var utstilt i den stilhistoriske basisutstillingen i museets underetasje, samt en del anskaffelser fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk.
- Alle museets manuelle hovedprotokoller er digitalisert på ANNO museums digitaliseringsenhet på Tynset. Under korona-nedstengningen har personalressurser fra resepsjon/butikk blitt brukt til å skanne kartotekkort, og over 8000 kort ble digitalisert i perioden mars – juni 2020. Det har også blitt avsatt ressurser over et månedsverk med fotografering av museets gjenstander, hvor vi også har prioritert å ta unna restanse fra tidligere år med upubliserte registreringer i PRIMUS.

Ringve
- Objektene i utstillingen på Låven har blitt revidert i Primus, med tanke på ombygging av utstillingen i 2021-2022. Dette arbeidet innebar måltaging, fotografering (ikke ferdigstilt), tilstandsvurdering, sjekk av opplysningsarkiv og referanser.
- Under nedstenging av vanlig drift på vårparten ble det satt av ekstra ressurser til forvaltningen: Omviserne arbeidet med katalogisering av LP-plater fra papirkatalog til digital katalog.
- To fast ansatte ryddet, katalogiserte og ordnet museet og stiftelsen sitt driftsarkiv fra perioden 1950-2015. Dette arkivet er nå søkbart i Asta og bedre tilgjengelig for ansatte og forskere. Det ble flyttet fra nærmagasin på Nordloftet til magasinet på Dora.
- Det ble i løpet av sommeren gjort en innsats på å få identifisert personer på bildene etter familien Rostin (etter Victoria Bachke). Dette ble gjort i samarbeid med Jorunn Dugstad. Bildene er publisert på Digitalt Museum.
- I løpet av to uker høsten 2020 ble gjenstander flyttet fra Nordloftet til magasinet på Dora, samtidig som de ble sortert, registrert og renset. Omkring 40 objekter ble transportert ut, noen var registrert i samlingen fra før.
- Et stort arbeid har blitt lagt i oversettelsen av den internasjonale nomenklaturen for musikkinstrumenter, Mimo. Arbeidet skal gjøre samlingen tilgjengelig for et internasjonalt forskermiljø via Mimo sine nettsider. Dette er gjort av tre konservatorer ved Ringve, og en ved Rockheim. Prosjektet er ved årsskiftet ikke avsluttet, og er planlagt avsluttet i løpet av første tertial 2021.

Rockheim
Ingen store endringer i antall nye registeringer eller tilgjengeliggjøring av gjenstander i forhold til tidligere år.

Sverresborg
- Revideringsarbeid i Kjelden i forbindelse med plan for åpning av antikvariske hus for publikum. Kataloger ble revidert, alle gjenstandene ble tatt ut, konservert, fotografert og registrert. Oppstilling av møbler og gjenstander ble revidert og publikumsvennlige sperrer satt opp der det trengtes. Total innsats 18 ukesverk.
- Det ble igangsatt en større flytte- og muggsaneringsoperasjon. Gjenstandene ble transportert fra Sverresborg og til Dora. Resultatet ble 164 skap, transportert, renset, fotografert og registrert.
- Utstillingen Bevare meg vel, hele bevaringsavdelingen hadde prosjekterings- og gjennomføringsansvaret. Alt som ble stilt ut ble gjennomgått, konservert og renset, registrert og fotografert, i alt cirka 1200 gjenstander.
- Foto: 21.425 digitaliserte enheter for vårt store prosjekt med Schrøderarkivet. Dette er resultat av effektive arbeidsprosesser og fornyelse av kameraparken.
  I alle disse oppgavene har vi hatt med ekstra arbeidskraft, elever og studenter, utplasserte gjennom NAV og lignende, som har arbeidet under ledelse av museets fagpersonale.

Arkivet og biblioteket på Døvemuseet ble reorganisert, og gjenstående arkivmateriale ordnet. Noe eldre arkivmateriale gjenstår for vurdering om inntak i samling (arbeidet utført av Utviklingsenheten)

Orkla
- Vi arbeider løpende med registrering og digitalisering – primært av bilder/foto som kommer inn, og i tett samarbeid med historielag i regionen.
- I løpet av året avsluttet vi et 3-årig prosjekt i samarbeid med Interkommunalt Arkiv (IKA) er vi har digitalisert og tilgjengeliggjort mye arkivmateriale, deriblant tegninger. Arkivmaterialet har blitt publisert på Arkivportalen.

Rindal
En stor del av samlingen er utstilt og tilgjengelig i nybygget. Gjenstandene er registrert i Primus, i underkant av 2000 gjenstander.
- Løsetlåna: Inneholder gjenstander som er registrert manuelt. Mindre grupper kan tas med inn for å se på gjenstandene som er lagret i hyller.
- Fjernlager: Større gjenstander, diverse maskiner og elementer. Her er det delvis registrert. Det er planlagt opprydning og flytting av dette fjernlagret i 2021. Dette for å foreta en gjenstandsgjennomgang og for ta ut og tilgjengeliggjøre deler av denne samlingen i en ny utstilling.
- Rundt 10 000 foto/negativer, ikke registrert, oppbevart i brannsikre skap på museets arkivkontor

TKM
Arbeidet med grunnleggende registrering har kommet langt, men tilfredsstillende digitalisering med avfotografering og tilgjengeliggjøring på hjemmesider/digitalt museum er fremdeles et godt stykke unna. Ressurser til fotografering og oppfølging / publisering er knappe. En større runde med revisjon av registreringen er også ønskelig.
- Det arbeides fremdeles med å rydde opp i eldre avtaler med langtidslån/deponier til og fra museet, dette er et omfattende arbeid som er utfordrende på grunn av manglende dokumentasjon og tidligere tiders sviktende rutiner for arkivering og oppfølging. En ny avtale om slike langtidslån er utformet i 2020

UE: Felles oppgaver
Arkivar har rutinemessig oppfølging av journal- og arkivsystemet- 360
- Opplæring og oppfrisking i bruk av arkivsystemet. 7 kurs for nybegynnere, og 6 ulike oppfriskningskurs i museene.
-Arkivar er aktiv i det nasjonale arbeidet med 360 sammen med forvaltningsgruppa (MiA, Anno, Lillehammer og Norsk folkemuseum). Hun jobber mot IKA-Trøndelag, NTNU UB og Trøndelag fylkeskommune med Bevaringsplan for privatarkiv (ferdigstilles 1.kvartal 2021).
- Arkivplan for MIST er utarbeidet i 2020.

3.3 SAMLINGSUTVIKLINGEN SISTE ÅR

Rørosmuseet
Inntak til museet er forsøkt redusert inntil bedre oversikt over samlingene foreligger. 2020 har vært prega av pandemi, og tilbud og inntak til samlingene har vært ekstra redusert. Det er et mål at det blir lagt vekt på dokumentasjon fra 1900- og 2000-tallet i inntaksarbeidet, men godt dokumentert, eldre materiale blir selvsagt vurdert.

Kystmuseet
Inntakskomiteen har i løpet av 2020 hatt 6 møter og behandlet 17 saker. Av disse ble 5 gjenstander tatt inn i samlingen, 6 ble avvist. Resten tatt inn som rekvisitt. Aktiv innsamling har derfor ikke fått høyeste prioritet, vi har derimot arbeidet med prioritering og vurdering av egen samling.
- Kassasjon/destruksjon: Det ble avdekket flere gjenstander med betydelige skader av mugg og insektskader på Dolm, og flere dubletter. Disse ble etter gjeldende faglige regler, godkjent for destruksjon og tatt ut av samlingen. I alt 30 gjenstander ble destruert.

MKA
Museet har generelt hatt en lav tilvekst. Gjenstander som er tatt inn i samling følger museets innsamlingskriterier. Det ble utarbeidet en plan for 2021 for gjennomgang av gjenstandssamlingen som skal inn i det nye magasinet. En større del av avhending er på vei. MKA har som mål å få ryddet opp i de uregistrerte gjenstandene.
Museet har en egen inntakskomite, og avviser gjenstander som ikke faller inn under inntakskriteriene – som f.eks. symaskin, religiøse bøker, stoffprøver fra butikk, gamle vinduer fra nedlagt skole, et helt bedehus i tillegg til 3 båter. Avslagene, spesielt båtene, er grundig begrunnet. MKA jobber aktivt for å ta et enda bedre grep om samlingen, heve kvaliteten i samlingen, rendyrke museets spesialitet og ansvarsområde, og avhende gjenstander som faller utenfor ansvarsområdet.

NKIM:
- Museets tilskudd til samlingene kommer hovedsakelig fra Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk. Innkjøpsordningen er fokusert mot kunsthåndverk og samtidsfeltet, med relativt få retrospektive innkjøp. Dette betyr at kunsthåndverksfeltet er godt dokumentert og utvikler seg i tråd med eksisterende samling. Det betyr at samlingen representerer en kontinuitet. I forhold til innkjøp av design er det gjort få innkjøp. Dette gjelder også internasjonal kunst. Dette skyldes manglende midler og er utfordrende i forhold til representasjon og kontinuitet av disse i samlingen.
- Museet mottok i løpet av høsten 2 millioner kroner i ekstraordinære innkjøpsmidler fra Kulturdepartementet. Tilskuddet var øremerket innkjøp av norsk kunst, kunsthåndverk og design fra samtiden. Bruken av bevilgningene ble påbegynt på slutten av 2020, og fortsetter i 2021.

Ringve
Det har blitt tatt inn 54 nye objekter i 2020 via inntakskomiteen. Alle i henhold til innsamlingsplanen. Det er hovedsakelig musikkinstrumenter, med tilbehør (kasse, noteholder, bue, stemmenøkkel mm). De fleste er datert til perioden 1900-1945. Ingen større objekter, slik som piano, flygel, møbler eller lignende ble tatt inn. Et tidligere innlån har blitt gitt oss i gave og er nå innlemmet i samlingen. En del annen tilvekst ses i statistikken på grunn av etterregistrering på Nordloftet og en generell rydding i samlingene.

Rockheim
Det mangler fortsatt en plan for samlingsutvikling, så arbeidet her har i stor grad vært styrt av pågående (og kommende) utstillingsprosjekter, med mest fokus på å skulle representere artister fra post-2000 (Millenniumsrommet). Tallene vil muligens ikke synliggjøres før 2021 da det gjenstår mye registrering av digitalt materiale innsamlet i denne sammenheng.

Sverresborg
Restriktivt inntak med fokus på mangler eller hull i samlingen. Museet har ervervet 5 bygninger i 2020. Hytte med uthus, byggeår 1925, fra Våddan, Trondheim. Demontert og lagret på museet. De reisendes hus, Gråmyra, Levanger består av bolighus, stall og garasje. Disse står på opprinnelig tomt i påvente av flytting til museet.

Orkla
De siste årene har vi prioritert å organisere/systematisere vårt arkiv som er på om lag 900 hyllemeter. Dette har vi gjort i tett samarbeid med Interkommunalt Arkiv (IKA) og med Arkivverket, (som har bevilget tilskudd).
I tillegg arbeider vi med innsamling av muntlige kilder, og inngår i det nasjonale prosjektet «Minner». (Se under utviklingsprosjekter)
Rindal har i 2020 tatt inn en del eldre ski og noen konkurranseski. De fleste av disse er i kategorien rekvisitter. Noen tekstiler, blant annet et håndtrykket ullsjal med blokktrykk fra Rindal er tatt inn i samlingen.

TKM
Vi har arbeidet med å oppdatere vår policy for inntak til samlingen. Et prosedyreskjema er utarbeidet for å bedre rutiner rundt inntak, og for å kvalitetssikre kommunikasjonen mellom inntakskomité og forvaltningsavdelingen. Museet erkjenner at samlingen har svakheter både hva tidsbasert kunst (video, performance, lydkunst osv.) angår, og at det har vært for lite bevissthet om minoritets- og representasjonsperspektiver i tidligere tiders innkjøp. Dette er satsningsområder for TKM i årene som kommer.
Inntak til samlingen skjer i henhold til museets policy for samlingsutvikling. 19 verk er innlemmet i samlingen i 2020.
I november og desember 2020 ga KUD ekstraordinære midler til innkjøp til samlingene til norske kunstmuseer. TKM fikk 1 million kroner ved hver av disse anledningene. 14 av verkene som ble kjøpt inn i 2020 kom som følge av den første tildelingen. Tildeling nummer to vil bli brukt i første del av 2021. Tildelingene var svært velkomne, og ga/gir en anledning til å komme i gang med å bøte på erkjente svakheter i samlingen.

3.4 OPPBEVARINGSFORHOLD OG TILSTAND FOR SAMLINGER OG ANLEGG

Rørosmuseet
Rørosmuseet har utvida magasinkapasiteten de siste ti årene, og har dermed sørga for at storparten av objektene har fått en bedre plassering og blitt mer tilgjengelige. Museet har to gjenstandsmagasin for mindre gjenstander, heri eget tekstilrom og kjølerom til pelsverk. To mindre rom er brukt til arkivmagasin, og fotomaterialet har eget oppbevaringsrom. Museet har også to ”lagermagasin” for større gjenstander. Disse har ikke fullt ut tilfredsstillende magasinkvalitet, men er en stor forbedring fra lagring i utette bygg. Kapasiteten er knapp og fremdeles er en del av gjenstandssamlinga oppbevart i midlertidige lokale med klimatisk svært dårlige oppbevaringsforhold. Planen er å flytte dette over i ”lagermagasin”.
Røros har et tørt klima, og hovedutfordringa i magasinene er å holde et stabilt klima. To av magasinene er utstyrt med befukter. I 2020 fikk museet installert digitale klimalogger i alle magasiner, og en ser at det på sikt må investeres i klimaanlegg for å holde fuktigheten på et akseptabelt nivå vinterstid.

Istandsetting av museets bygninger pågår også kontinuerlig, først og fremst på bygningene etter Røros Kobberverk, der museet mottar istandsettings- og vedlikeholdstilskudd fra KLD. Museets bygninger er registrert i Primus, og det arbeides med å knytte sammen bygninger og annet materiale i samlingene, det være seg arkivmateriale, tegninger, gjenstander og foto.

Kystmuseet
Omorganisering i magasiner: Målet er å gi best bevaringsforhold for samlinger, og vi har begynt med å fjerne gjenstander fra lite tilfredsstillende magasiner på Dolm. 439 gjenstander flyttet fra Dolm til vårt gjenstandsmagasin på Dora. Den samme prosessen er satt i gang på Kystmuseets egne lokaler i Fillan, hvor 130 gjenstander er flyttet fra uegnede bevaringsforhold, og over til Dora. Her er arbeidet bare i startsfasen.

MKA
I januar 2020 var gjenstandssamlingen oppbevart på 5 lager og 1 magasin. I desember 2020 var dette endret til 3 lager og 2 magasin. I tillegg ble mange gjenstander flyttet fra lager og stilt ut i den nye hovedutstillinga i lokaler med riktig temperatur og luftfuktighet. Dette var en tydelig forbedring for gjenstandene som tidligere ble oppbevart på lager.
Den delen av gjenstandssamlinga som var nedpakket på lager ble flyttet til inntaksrom og kontorrom i det nye publikums-bygget i påvente av nye mobile reoler i det nye magasinet der. Her er det planlagt produksjonslinje fra rengjøring til publisering på DM med revisjon og avhending underveis. Alle disse rommene er klimastyrt, og oppbevaringsforholdene her for de 60 gjenstandskassene, ca. 2000-3000 gjenstander, er en klar forbedring. MKA har en strategi om å få opp kvaliteten på oppbevaringsforholdene for gjenstandene og å få ned antall leide lagerbygninger.

NKIM
Oppbevaringsforholdene i museumsbygget i Munkegaten 7 har gradvis forverret seg over årene. Dette skyldes blant annet tilstanden på bygningsmassen, uegnet inventar på magasin og manglende lagringskapasitet på en stadig voksende samling. Det er rimelig å anta at dette har voldt skade på gjenstandene, men dette blir kun en antagelse da det ikke foreligger noen eldre dokumentasjon på tilstand.
På den positive siden fikk museet i 2020 flyttet hoveddelen av møbelsamlingen i hovedutstillingen i kjeller til nye magasiner på DORA. Magasinet er et passivmagasin med stabile klimaforhold og gode lagringsløsninger. Årsaken til flyttingen var derimot ikke positiv da det skyldes evakuering på grunn av vannlekkasje, råte og asbest i kjeller.

Ringve
- En stor forbedring ses når objekter ikke lenger oppbevares på Nordloftet, men heller på Dora. Tekstilmagasinet/hyllene på Dora har blitt oppgradert, og tekstil fra arkivloftet er flyttet dit.
- I Strandveihallen var det etterarbeid etter tettingen for steindryss fra veggene. En del objekter måtte rensens.
- Ny fotostasjon på mottaksrommet i administrasjonsbygget på Ringve og ommøbleringen har gitt bedre flyt i arbeidet med fysiske inntaksprosedyrer.

Sverresborg
- Fotosamlingene har jfr. rapporten til KUD optimale forhold i deres gjenstående levetid.
- Klimaforholdene i de muggbefengte magasinene (Gramgården) med flere, er optimale og har vært under kontroll siden 2017.

Orkla
I dag oppbevarer vi deler av våre skriftlige kilder ved IKA og på DORA. Dette fordi vi mangler gode og tilpassede opp-bevaringslokaler. Dette er en viktig del av prosjekt nytt museumsbygg, som vil sikre gode oppbevaringsmuligheter for vårt omfattende arkiv. Deler av vårt eldste arkiv oppbevares i Orkla Grubeaktiebolags gamle arkiv i deres administrasjonsbygg på Løkken Verk, samt på Bårdshaug omformerstasjon i Orkanger.
Når nytt museumsbygg står klart i 2021 – vil vi flytte hele vårt arkiv inn i nytt bygg med gode arkivlokaler.
I det nye bygget blir det en vognhall og et godt magasin på ca 100 m2. Store deler av gjenstandssamlingen er oppbevart i kalde lokaler med variabelt klima og temperatur. På sikt ønsker vi å kunne ta tak i dette, slik at vi har gode stabile og sikker langsiktig oppbevaring for hele vår samling. I første omgang er det nødvendig å skaffe oversikt over vår hele gjenstand-samling, et arbeid vi igangsetter i 2021.

Rindal
I 2020 hadde Rindal skimuseum befaring av materialkonservator Peter Juga fra MIST, med rapport etter besøket. De tiltak som ble foreslått i rapporten er tatt inn i museets planer og vil bli gjennomført i 2021.

TKM
TKM har prekært behov for større og bedre utstyrte magasiner (rapport fra gjennomgang av magasinforholdene fra 2019 foretatt av materialkonservator foreligger). TKM har vedtatt å etablere et større eksternmagasin som kan dekke museets behov, estimert operativt 2022. Det kan ses i samband med behov på NKIM og som en del av en større magasinprosess i

MiST. Oppbevaringsforholdene til samlingene er ikke tilfredsstillende. Samlingene er fordelt på flere magasiner:
- Nærmagasin i Bispegata: a) malerimagasin akseptable klimaforhold, men for lite plass. b) grafikkorridor: ikke tilfredsstillende pga vannrør i taket c) grafikkmagasin ikke tilfredsstillende pga fuktinnslag fra kjellervegger d) skulpturmagasin ikke tilfredsstillende innredning, lite plass og fuktinnslag fra kjeller.
- Fjernmagasin på Dora: Ikke tilfredsstillende innredet (dårlig tilpassede hyller og skyvereoler, mangler sluse, osv) og for liten plass.

3.5 MUSEETS ARBEID MED SAMTIDSDOKUMENTASJON

Rørosmuseet
Museet mangler en systematisk dokumentasjon av samtidssituasjonen i Røros-området. Målet er å få etablert en plan for gjennomføring av et systematisk arbeid med samtidsdokumentasjon, det være seg innsamling av gjenstands- og foto-materiale eller dokumentasjon gjennom fotografering, intervju o.l.
I 2020 ble flere ulike lokasjoner i verdensarvområdet refotografert på grunnlag av gamle fotomotiver. Dette for å synliggjøre endring over tid i verdensarven. Planen er å gjennomføre tilsvarende refotografering hvert 5. år. For 2021 blir det søkt midler for tilsvarende prosjekt knytta til samisk kulturlandskap og virksomhet.

Kystmuseet
Kystmuseet har et særlig ansvar for dokumentasjon og formidling av norsk havbruksnæring. Samtidsdokumentasjon er en naturlig del av dette. Kystmuseet er også delaktig i nettverket for samtidsdokumentasjon, og har i 2020 vært delaktig i etableringen og utviklingen av Minner.no som er et prosjekt i regi av flere museer i dette nettverket.

MKA
Museet formidler samtid i sin utstilling om plastforurensing i havet «Håp for havet?». Barn og unge publiserer sine reaksjoner på utstilling på Instagram.

NKIM
Museet har en kontinuerlig praksis med samtidsdokumentasjon gjennom Innkjøpsfondet for norsk kunsthåndverk. Tilveksten som kommer fra denne innkjøpsordningen, må sies å være representativ for feltet. De internasjonale strømningene er derimot underrepresentert. Minoritetsgrupper er også dårlig representert i tilveksten. De fleste ervervelsene som gjøres kommer fra etnisk norske og hovedsakelig kvinner. Manglende innkjøpsmidler til design, manglende innsamlingsplan for design og hovedfokus på kunsthåndverk gjør at designfeltet er dårlig representert siden slutten av 1980-tallet.

Rockheim
Det er gjort et betydelig løft siste år i forbindelse med den nye utstillingen Millenniumsrommet med å samle inn digitalt materiale – hovedsakelig foto og video – som dokumenterer artister og band som debuterte fra 2000 og fremover.
Materialet dekker også til en viss grad enkelte scener, festivaler, booking- og promoteringsselskap, fotografi og design innen populærmusikkfeltet.
Et pågående doktorgradsprosjekt faller inn under samtidsdokumentasjon, idet det ser på utvikling av elektronisk musikk på 1980-1990-tallet.

Orkla
Museet gjennomfører løpende intervjuer i prosjektet Minner.no – men frekvensen på disse kunne med fordel ha vært høyere.
Rindal skimuseum dokumenterer samtid ved å fotografere hendelser knyttet til lokale tiltak spesielt på Rindal skimuseum. Sommeren 2020 hadde museet en utstilling av OL-gensere gjennom tidene, strikket «på nytt» i 2020, samtidig ble tidsaktuelle strikkeplagg tatt fram og strikket.

TKM
- Vi presenterer hvert år flere utstillinger med kunstnere som er aktive i samtiden. Dette er en av museets kjerneoppgaver, og museet har en sentral rolle i samfunnet og på kunstscenen i å presentere, formidle og dokumentere viktige kunstnere og sentrale tendenser på kunstfeltet både lokalt, regionalt og nasjonalt/internasjonalt. Utstillingene dokumenteres gjennom kataloger/publikasjoner, avfotografering, at utstillingsprosessens arkivmateriale, etc.
- Et prosjekt med intervjuer av eldre kunstnere i Trondheim er under planlegging. Målet er å samle inn kunnskap og erfaringer knyttet til både samlingens, institusjonens og kunstscenens historie.
  Oppstart utsatt til 2021 på grunn av koronasituasjonen.

3.6 ENDRINGER I BYGNINGSMASSEN OG EN VURDERING AV TILSTANDEN PÅ BYGNINGENE, OMFANG AV EVT. ETTERSLEP OG HVA SOM BLIR GJORT FOR Å FÅ LØST DETTE

Rørosmuseet

- Museet forvalter en komplisert bygningsmasse på drøyt 10.000 m2, det meste er fredete bygninger. Tilstanden er svært varierende, fra tilstandsgrad 1 til 3. Over halvparten av museets bygninger (49 av 86 bygninger) har tilstandsgrad 2 og 3, jamfør kartlegging i 2019.
- Istandsetting av museets bygninger pågår også kontinuerlig, først og fremst på bygningene etter Røros Kobberverk, der museet mottar istandsettings- og vedlikeholdstilskudd fra KLD. Museets bygninger er registrert i Primus, og det arbeides med å knytte sammen bygninger og annet materiale i samlingene, det være seg arkivmateriale, tegninger, gjenstander og foto.
- Bygningsvernet er et satsingsområde i Rørosmuseet, og vi utfører i tillegg til arbeid på egne bygninger et betydelig rådgivnings- og istandsettingsarbeid på verna bygg eid av andre, i hovedsak i Røros bergstad, men også noe i regionen for øvrig. I tillegg driver vi et betydelig arbeid med kunnskapsutvikling og kurs/formidling, se under immateriell kulturarv.

Status bygningsmasse:
- Driftsbygninger: Økende vedlikeholdsbehov, aldrende bygninger. Økende vedlikeholdsetterslep.
- Antikvariske bygninger: Økende etterslep – minimal FDV-oppfølging. Flere bygninger burde hatt omfattende tiltak. Utfordringene knyttet til stiftelsens bygninger, både antikvariske og driftsbygninger er finansiering av vedlikeholds og istandsettingsarbeidet
- Kobberverkets bygninger og anlegg: Har øremerket finansiering fra KLD etter årlig søknad, i henhold til en tiårsplan. God FDV-oppfølging, minkende etterslep.

Kystmuseet

I 2020 ble Prestegårdens naust på Dolm ble jekket opp og stabilisert. Det gjenstår en del arbeid på bygningsmassen på Dolm, blant annet istandsetting av stall bru og utskifting av vindu i låven. Det er allerede lagt planer for hvordan dette skal løses i 2021. Kystmuseets bygningsmasse er ellers i en forholdsvis grei stand.

MKA

- Det ble skrevet en rapport om tilstanden til det verneverdige Årlotnaustet (ett av 3 tømra båtnaust i Trøndelag) hvor det poengteres snarlige tiltak. De originale portene bør restaureres, likedan stolpene og deler av veggen. Deler av grunnmuren er også dårlig. Det er et økt skadetilfanget på naustets front. Høsten 2020 ansatte MKA en person i 50% med driftsansvar som skal se på bygningsmassen på museet, deriblant Årlotnaustet, og Munin-naustet med taklekkasje. Bygningsmassens restaurering og vedlikehold er synliggjort i budsjettet for 2021 og er et prioritert område.

NKIM

Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum er oppført i 1967. Det er ikke utført større ombygginger eller rehabiliteringer, noe som bygget bærer preg av. Multiconsult ble engasjert for å utarbeide en samlet tilstandsrapport. Konklusjonen tilsa at hverken inneklima, universell utforming, brannslokking, energiforbruk eller alarmanlegg holder dagens standard, verken i forhold til byggeteknisk forskrift eller hva gjelder dagens krav til museumsbygg.
Bygget ble stengt 1.2.21. Personellressursene settes nå inn på å sikre, registrere og gradvis flytte samlingene. Dette er et arbeid vi påregner vil ta flere år. Deler av samlingene vil bli vist ved andre museer og ved andre egnede visningsareal.
Parallelt pågår arbeidet med forarbeid til et nytt kunst- og designmuseum som skal huse samlingene både ved Nordenfjeldske kunstindustrimuseum og Trondheim kunstmuseum.

Ringve

Ingen endringer i bygningsmasse. Driftsbygning og Hovedbygning har vært igjennom omfattende oppgradering og vedlikehold de siste årene. Wesselbygningen har behov for en del omfattende vedlikehold de kommende år, og noen mindre vedlikeholdsoppgaver er gjort i 2020.

Rockheim

Ingen større tiltak i 2020. Lysboksen på taket begynner å bli i dårlig stand og oppgradering må påregnes de neste årene.

Sverresborg

Hovedoppgaven til avdelingen gjennom året har vært sidebygningen til Hans Nissen huset. I tillegg til de større prosjektene som er listet under, har avdelingen utført daglig vedlikehold på bygningsmassen (skifte knuste ruter, reparasjon dører, tak nedløp osv)
- Hans Nissengården, sidefløy. Bygningsvernavdelingens hovedprosjekt i 2020 har bestått av remontering av den 90 m² store sidebygningen fra 1745. Restaureringsprosjektet ble noe mer omfattende enn først antatt grunnet en del skulte skader som ble avdekket underveis i prosjektet.
- Tavern: Utvendig restaurering av Tavern vertshus.
- Thanemgården fra 1700 har fått utført store restaureringsarbeider i 2020. Steintaket på sidebygning mot Schjølberggården ble lagt om. Utbedring og utskifting av råteskadet kledning og vannbord i bakgården. Full restaurering av vinduer og dører, utskifting av råteskadet materiale, kitting og maling.
- Løveapoteket Ferdigstilling av formidlingsrommet tilknyttet Adolf Øiens Leilighet. Utvendig restaurering Løveapoteket.
- Hugheim. Hytte i lafteplank fra 1925, ervervet av museet i 2020. Bygningen som opprinnelig lå i Vådanveien 116, Trondheim. Hytta ble dokumentert, merket, demontert og flyttet til lager på museet. Planlagt gjenreist i løpet av 2021.
- Hugheim, uthus Panelt uthus i reisverk, ervervet av museet i 2020. Bygningen som opprinnelig lå i Vådanveien 116, Trondheim, ble dokumentert, merket, demontert og flyttet til lager på museet. Planlagt gjenreist i løpet av 2021.
- Skolestua, Værhusbakken Utbedring og utskifting av råteskadet kledning og vannbord for å klargjøre bygningen til maling. Full restaurering av vinduer og dører, utskifting av råteskadet materiale, kitting og maling.
- Skogheim. Maling av gavl mot vest utført av frivillige under veiledning fra museet.
- Dybvadshammer. Utbedring og utskifting av råteskadet kledning, vannbord og vindusomramminger for å klargjøre bygningen til overflatebehandling med tømmerolje (tjære). Overflatebehandling utført av frivillige under veiledning fra museet.
- Klætlåna: Tilvirking og utskifting av vasshyller mot sørøst og sørvest. Malmfuru malt med linoljemaling.
- Naust, Fløan Utskifting av bæring for sval mot sør. Mjøenfjøset, Oppdal Utbedring av takfot mot nord. Torv tatt av ca. 1.2 meter oppover taksiden. Utskifting av taktro og stikksperrer. Ny papp, platon, torvhaldkroker, never og torvhald. Torv ble gjenbrukt. Resten av taket må legges om, trolig i 2021.
- Schjølberggården, sidefløy. Omlegging av tak grunnet råte i taklekter og dårlig papp, fare for taklekkasje. Ny papp, lekter og gradrenner. Remontering og komplettering av takstein. Gamle støpejerns-takvindu restaurert. Glass tatt ut, rammer og karmer rengjort, glass kittet inn og rammer og karmer malt med linoljemaling.
- Aspåsgården På grunn av for høy luftfuktighet i bygningen, har ferdigstilling av Aspåsgården blitt et langvarig prosjekt. I 2020 fikk vi leirerappa mellomgangen i første etasje. Det er brukt halm til armering i leireblandingen. Utført av eksterne. Restaurering av vinduer i første etasje og halve andre etasje er ferdigstilt, i alt 28 vindusrammer. Arbeidet vil pågå til det er ferdigstilt.
- Nattmannshuset Kalkmaling av himling i stuerommet og kjøkken. Kalkmaling av leirerappa vegger i stuerom.
- Vintergamme, Elgå. Vintergammen ble demontert pga. konstruksjonssvikt. Det meste av treverket var ødelagt av råte og/eller hussopp og ble destruert. Noe av konstruksjonen tatt vare på.

Orkla

Store deler av museet bygningsmasse er fredet etter kulturminneloven. Store deler av den fredete bygningsmassen har behov for løpende vedlikehold, og mye er blitt utsatt grunnet resurs- og kompetanse mangel.
- De siste 2 årene har vi arbeidet med ny forvaltningsplan for Thamshavnbanen med tilhørende bygg. Denne vil legge føringer for det løpende vedlikeholdsarbeidet, herunder intervaller, metoder, materialer mv. Forvaltningsplanen vil også identifisere behov for istandsettingstiltak – slik at museet i etterkant kan vurdere prioritering.
- I de siste 2 årene har museet arbeidet med istandsetting og vedlikehold av Gamle Bårdshaug omformer i Orkanger, med sikte på å tilrettelegge for ny bruk. Museet har planer om å selv ta deler av bygget i bruk som formidlingsarena, men vi vil også tilrettelegge for utleie av deler av bygget til eksterne brukere. Vår overordna ambisjon er å gjøre Bårdshaug miljøet til en node for kulturarven i Orkanger, samt til et sentralt utgangspunkt for formidling av den helhetlige industri- og teknologiarven museet formidler. Som et ledd i dette valgte vi å samarbeide med NTNU og Fakultetet for arkitektur, hvor regionhistoriker Ulf Ingemar Gustafsson fungerte som veileder for et Masterprosjekt som tok utgangspunkt i gjenbrukspotensialet for bygget innenfor vernets rammer.

Gjennomførte tiltak:
- Vinduer og port på gammelomformeren er restaurert og montert.
- Det er skiftet tak på østfløyen på gammelomformeren
- Østfløyen er skrapt og klargjort for maling
- Ei banebu på Svorkmo stasjon er restaurert

Rindal

Rindal kommune som eier bygningsmassen har avsatt penger til diverse nødvendige tiltak på eldre bygg. Dette ble planlagt gjennomført i 2020, men er utsatt til høsten 2021.

TKM

Det er ikke gjennomført større arbeider med bygningene i 2020. Det skyldes delvis at driftsleder sa opp stillingen sin midtveis i året, og delvis at en del utredningsoppgaver har fått prioritet.
- Noen oppgraderinger av teknisk utstyr (belysning i kjeller, oppgradering av alarmanlegg etc) er startet opp, samt at det er oppgradert ventilasjon og klimastyring på Gråmølna. Nødvendig utskiftning av PCB-holdige lysarmaturer i kjelleren i Bispegata (verksteder, magasiner og kjeller) er startet opp. Ferdigstilles i 2021.

- Det er gjennomført reparasjon for å stanse lekkasje fra et takvindu i kontoravdelingen i Bispegata. Tre vinduer til utbedres i 2021.

3.7 PLANER VEDR. IMMATERIELL KULTURARV, OG HVILKE TILTAK ER GJENNOMFØRT

Rørosmuseet
- Bygningsvernsenteret arbeider aktivt for å gjenvinne tapt kunnskap innen tradisjonelt bygghåndverk. En søker til enhver tid å nytte de ulike istandsettingsprosjektene til kunnskapsbygging. Gjennom Bygningsvern- Museumsnettverk for tradisjonshåndverk, er Bygningsvernsenteret deltaker i Hårf-prosjektet (håndverksforskning ved museene) med istandsettingsprosjektet på Hyttstuggu.
- Det arrangeres åpne handverkermøter, kurs og workshops for distriktets handverkere med ulike temaer. I 2020 ble omfanget av samlinger sterkt redusert. Handverksmartnan med 6 workshoper gikk som normalt i februar, og i høsthalvåret ble det gjennomført 10 workshoper for byggfagelever og lærlinger i videregående opplæring og handverkere knyttet til istandsetting av Direktørgården, Røros kommunes rådhus.
  Håndverksdagene med 5 dagers fagkurs med tema innen mur, tre, overflatebehandling og smiing, måtte avlyses i 2020.
- Bygningsvernsenteret er også læringsarena for NTNUs bachelorstudium i Tradisjonelt bygghåndverk. 2 studenter er i sitt 2. og 3. studieår. Dette oppdraget har vi klart å gjennomføre også i 2020.
- Bygningsvernsenteret er i tillegg læringsarena for Fagskole bygningsvern, normalt med 3 samlinger lagt til Kurantgården. I 2020 ble det mulig å gjennomføre 2 samlinger.

Kystmuseet
Museet har vært en støttespiller for den frivillige foreningen Harald Aukas båtmotorsamling, hvor kunsten å vedlikeholde og reparere eldre båtmotorer holdes i hevd.

MKA
Et av Kystens Arvs viktigste kjerneområder er immateriell kulturarv og handlingsbåren kunnskap innenfor feltene båtbygging, segling og fisking. Arbeidet med å bevare og formidle immateriell kulturarv er nedfelt i museets formålsparagraf, og har vært forsterket gjennom strategiplan og handlingsplan. Museets ansvar på dette området har ført med seg en oppbygging og satsing på museets båtbyggeri.
- Båtbyggeriet besto i 2020 av 2 trebåtbyggere og 2 lærlinger i trebåtbyggerfaget. Båtbyggeriets stillinger er faste ansatte. Båtbyggeriets sjeldne og unike trebåtbyggerkunnskap er anerkjent både i Norge og internasjonalt. Lærlingeordningen er en av de viktigste oppgavene MKA har innenfor feltet immateriell kulturarv. Dette er kunnskap og læring som må gis videre i form av kroppslig herming og kulturelle praksiser.
- MKA var også i 2020 aktiv deltaker i Forbundet Kystens arbeidsgruppe for å få den nordiske klinkbåttradisjonen inn på UNESCOs liste over verneverdige kulturelle praksiser, og våren 2020 ble UNESCO-nominasjon overlevert i Paris hvor alle de nordiske landene sto bak en felles søknad til UNESCO om å inkludere nordisk klinkbåttradisjon på listen over menneskehetens immaterielle kulturarv.
- MKA og båtbyggeriet var også med i Forbundet Kysten og UIT Norges Arktiske Universitet sin arbeidsgruppe for å etablere trebåtbyggerfaget som en universitetsutdanning. Her er tanken at studenter kan fordype seg i en båttype slik at de virkelig blir kjent med både bruk, bygging og historie omkring båttypen. Det legges opp til en bachelorutdanning, og det sees på mulighetene for en master også. Foreløpig planlagt oppstart av dette er satt til 2021. Vi som museum vil i dette tilfellet være en arena for den praktiske utøvelsen av trebåtbyggerfaget og stille med våre båtbyggere som praksislærere. Omfanget av praksis vil utgjøre omtrent 1/3 av studiet.
- MKA har også stilt seg positive i 2020 til å delta på immaterielle prosjekter innen trebåtbygging i regi av Norsk Maritimt Museum som avventer svar på søknader. MKA skal utvikle ny strategi- og handlingsplan i 2021 som også vil inneholde en plan for immateriell kulturarv ved museet.

Rockheim
Museet har ikke planer per i dag, men vil ta tak i det i forbindelse med sammenslåing av Ringve i 2021 når det skal utvikles ny strategi, innsamling og forvaltningsplan.

Sverresborg
Immateriell kulturarv representeres ved Sverresborg gjennom formidling av norsk og samisk kulturarv og vi forsøker å flette formidlingen av det materielle med det immaterielle.
- Samisk tradisjon og kulturarv knyttes til myter og språk og helst i Lavvoen og gjerne med gjenstander som kan forsterke fortellingen.
- Norsk matkultur formidles i vårt DKS tilbud «Snipp snapp Brennsnute».
- I sommersesongen har vi fokus på formidling av håndverk, norske folkeeventyr, tradisjonell sang og musikk i publikumsprogrammet som går hver dag. I tillegg er vår keramiker og hattemaker fremdeles i drift i sine verksteder i Byavdelingen.

- Kulturhistorisk åpen barnehage på Nesset gård, der kulturarv formidles til våre yngste gjester. Eventyrstien på Sverresborg ble opprettet i 2019 og videreutviklet i 2020. Den består av skulpturer med kjente eventyrfigurer langs en sti. Skilting inviterer besøkende til en samtale om norske folkeeventyr. Eventyrstunder med dramatisering av eventyr, omvisninger og arrangement med fokus på norske folkeeventyr.
- Deltakelse i EØS prosjekt med Astra i Romania. Formidling av tradisjonshåndverk – se utviklingsprosjekter.

Orkla
- Museet drifter Thamshamnbanen, en av verdens første vekselstrømsjernbaner åpnet i 1908. Gjennom kjøring med tog og vedlikehold av materiellet har museet også ansvar for den immaterielle kunnskapen knyttet til den historiske jernbanen.
- Også i gruvene formidles den immaterielle kulturarven, kunnskap om arbeidsmetoder og teknikker brukt i utvinningen av ressursene i gruvene.

Rindal
Museet arbeider med intervju og dokumentasjon av skihistorie overført fra eldre informanter vektlagt. Rindal skimuseum har gjennomført noe intervju og bearbeidet dette, formidlingsopplegg på grunnlag av intervjuene er satt opp for de enkelte trinn i skolen. Overføring av kunnskap gjennom forskjellige håndverksteknikker utført av eldre informanter i museets venne-forening er gjennomført, spesielt innen strikking og lemsebaking.

TKM
I en oppdatert policy for samlingsutvikling erkjenner museet at samlingen er svak på immaterielle verk (performance, video, lydkunst, etc.), og museet innledet i 2020 en periode for å satse på kunst i den kategorien. 9 av 19 verk som ble tatt inn i kunstmuseets samling i 2020 kan sies å tilhøre kategorien immateriell kulturarv.

3.8 SIKKERHET OG BEVARING

Rørosmuseet
Museets magasiner er spredt på tre lokasjoner. Alle magasiner har brann- og tyverivarsling med direkte varsling til brannvesen og vaktselskap. En lokasjon (to magasinbygninger) ligger på elveslette og kan være flomutsatt ved storflom.

Kystmuseet
Magasin på Fillan, Dora og på Hemnskjel har tilfredsstillende bevaringsforhold.
Museet er også sikret i sin helhet med innbrudd og brannalarm.

MKA
MKA har brannvarslingsanlegg med direkte varsling til brannvesenet. Det er et trådløst system med detektorer. Båter og gjenstander som er i hovedutstilling og magasin er godt sikret, med unntak av fjernlager på Scheisbakken som er uten ingen brannsikring. Den lokale brannstasjonen i Stadsbygd ble i 2020 truet av nedleggelse. Saken er ennå ikke avgjort. Utrykningstid blir da eventuelt 20 minutter fra Rissa brannstasjon.

NKIM
I 2020 måtte hovedutstillingen evakueres til sikker plassering på Dora. God bevaring oppnås også gjennom gode oppbevaringsforhold. Oppbevaringsforhold og tilstand på bygningsmassen gir som tidligere beskrevet begrenset mulighet for tilfredsstillende bevaring av samlingen.
Samlingen på magasin er sikret med kortlesere og individuelle koder. Sikring av samlingen på nærmagasin må på grunn av foreldede og uegnede løsninger sies å være sterkt mangelfull. I utstillingene er det gamle monterløsninger og samlingen er delvis dårlig sikret. Det finnes unntak og sikringen er relativ i forhold til objekttype og verdi.

Ringve
- Det er montert pullerter ved inngang til tunet for å sikre mot innkjøring.
- Tekniske oppgradering vedr. adgangskontroll, alarmanlegg og kameraløsninger

Rockheim
Museet har gode rutiner og generelt tilfredsstillende bevaringsforhold. Museet har behov for tekstilkonservatorkompetanse for å gjennomgå tilstanden til kostymer, tekstiler, merch m.m.

Sverresborg
- Sverresborg har brannvarslingsdekning med termiske kamera på det meste av museets 150 mål store området.
- Arbeid med etablering av ny elektronisk port ved publikumsbygget er startet, for å imøtekomme brannvesenets behov for tilkomst med materiell i tilfelle brann.

- Bygging av nytt brannsikkert søppelrom i Hans Nissengården er påbegynt.
- Alle brannsentraler er byttet.
- Vi følger regler og retningslinjer i forhold til branndokumentasjon, tilsyn og årskontroller på alarmer, brannteknisk utstyr og elektriske/tekniske anlegg. Herunder lukking av avvik som blir avdekket under års- og/eller egenkontroller.

Orkla
Nybygget som etter planen skal stå ferdig høsten 2021 vil sørge for at sikkerheten og bevaringsforholdene til arkivmateriale og mye gjenstandsmateriale blir mye bedre. Vi har fram til nå hatt utfordringer med dette både når det gjelder gjenstander og arkiv.

Rindal
- Museet har tilfredsstillende sikring med brann- og innbruddssikring, tilknyttet vaktselskap for overvåkning.
- Glassdører for innsyn i museets samlinger i antikvariske bygg bedrer sikkerheten.
- Eget «arkivkontor» i Rindal gamle kommunehus hvor originale maleri og eldre tekstiler blant annet oppbevares.

TKM
- Alarmsentral oppgradert på Gråmølna. Forenkler bruk og tilsyn og gir dessuten færre utrykninger / mindre belastning på driftspersonell som er ansvarlige for sikkerhet.
- Alarmsentral for objektsikring i Bispegata for å sikre samlingen og evt. fremtidige utstillinger med særskilte krav.

3.9 TILSTANDEN PÅ DE TEKNISK/INDUSTRIELLE KULTURMINNENE, OMFANG AV EVT. ETTERSLEP OG HVA SOM BLIR GJORT FOR Å FÅ LØST DETTE.

Rørosmuseet
Rørosmuseet forvalter eiendommene etter Røros kobberverks konkursbo gjennom en avtale mellom Statsbygg, Klima- og miljødepartementet og MiST Rørosmuseet. Det ble laget en 10-årsplan for istandsetting av eiendommen, og MiST Rørosmuseet får årlig tilskudd fra KLD etter søknad for å gjennomføre denne planen. Istandsettingsplana er planlagt revidert i 2021.

I 2020 har det vært gjennomført tiltak på 21 prosjekter, samt utført løpende mindre vedlikeholdsoppdrag på bygninger/installasjoner/kulturlandskap og gjennomgang av løsøret. Samlet utgjør det en totalaktivitet på nær 11 mill. Dette inkluderer også forvaltning, drift og ettersyn av eiendommene. Detaljerte årsplaner og årsrapporter sendes KLD.

Kystmuseet
Shetlandsskøyta VITA ligger fortsatt til kai på Ansnes. Båten er tildekket og avfukter er installert. Tilstanden på fartøyet er svært dårlig, men får daglig tilsyn av ansatt i en 10%stilling.
Kystmuseet har i 2020 arbeidet etter en firedelt plan. Det er sendt søknad til Riksantikvaren for midler til omfattende gjennomgang for å kunne gi en pris på en mulig istandsetting. Svaret fra RA vil være avgjørende for den videre utviklingen til fartøyet.

Orkla
De deler av den teknisk-industrielle kulturarven i Orkdalen som eies eller forvaltes av Orkla industrimuseum, er i relativt god stand. De siste årene har jernbanen og gruva krevd mye av våre ressurser – både økonomisk og personalmessig. Konsekvensen av dette er at bygningsmassen langs Thamshavnbanen er blitt tilsidesatt, og har nå på mange steder behov for enn større vedlikeholdsinnsats. Det er viktig at dette følges opp og prioriteres for at vi skal unngå tap av kulturminner. Det vil på sikt være hensiktsmessig med 1) et tettere samarbeid med bygningsvernsentra, og 2) på sikre etablere en fast stilling innenfor bygningsvern ved museet.
- Orkla industrimuseum har de siste 2 årene arbeidet mye med Bårdshaug omformermiljø – da med større vedlikeholds- og istandsettingsarbeider. Vi har brukt egne midler og personal på dette, i tillegg til at vi har omsøkt og fått tilskudd fra vern myndigheter for istandsettingstiltak. Vi har leid inn ekstern ekspertise til dette, men har brukt egen personal som prosjek ledelse og for å ivareta krav om antikvarisk praksis.
- Industriarven i Orkdalen er fordelt på mange aktører og eiere. Andre deler av kulturarven knyttet industri og teknologi er eierløse (gruveanlegget på Løkken blant annet). Dette er til dels utfordrende, dels fordi vi risikerer å tape deler av den helhet som i dag er bevart, og dels fordi mange aktører mangler kompetanse innenfor teknisk-industriell kulturarv og antikvarisk kompetanse for å ivareta – og eventuelt gjenbruke/konvertere denne uten å tape verdier.
- Målet med omformerstasjonen er å sette bygget i stand slik at museet kan ta det i bruk som formidlingsarena, i tillegg til at vi arbeider for å tilrettelegge for annen næringsvirksomhet der. Arbeidet ved Bårdshaug er en del av et større prosjekt med mål om å gjøre stedet til en node i Orkanger – hvor vi også arbeider i lag med Orkland kommune om å gjøre den delen av Thamshavnbanen som ikke er i drift; til gang- og sykkelvei med formidling av kulturhistorisk viktige lokaliteter underveis. På den måten blir jernbanen enn «blodåre» gjennom samfunnet, og en mer aktiv del og ressurs i samfunnsutviklingen. Prosjektet fortsetter i 2021.
- Forvaltningsplanen for Thamshavnbanen med tilhørende bygg, vil også inkludere de bygninger Orkla industrimuseum har forvaltningsansvar for. Det vil bli gjennomført enn tilstandsvurdering av disse under 2021, og som vil gi grunnlag for det videre arbeidet med disse, herunder løpende vedlikeholdsarbeid og istandsettingsbehov.
- Thamshavnbanen. Gjennomførte større vedlikeholdsoppgaver:
- Utskifting av masser og sviller, pakking og justering gjennom tunnelen gjennom Klinghåmmåren
- Utbedringer etter ras ved utløpet Hongslo
- Skogrydding
- Bytte av 5 planoverganger
- Innkjøring og destruksjon av 50 tonn gamle sviller
- Bytte av 990 sviller
- Demontering av KL og skinner på Løkken stasjon i forbindelse med nybygg

Togmateriell:
- Overhaling av 4 motorer til lok 1 pågår
- Årskontroller og ettersyn iht krav i sikkerhetsstyringssystemet

Gruva:
- Fjellrensk i hele gruva
- Utskifting av bukker i stollen

4 FORSKNING OG UTVIKLING

4.5 OVERSIKT OVER FORSKNINGSPROSJEKTER OG KUNNSKAPSUTVIKLINGSPROSJEKT

Rørosmuseet

Prosjekttittel og tema	Hårf, Håndverksforskning ved museene. Hyttstuggu på Røros som står ved Malmplassen på motsatt side av Smelthytta fikk sin nåværen de utforming omkring 1830 og har fungert som administrasjonshus, fengsel, laboratoriet, spise/sovebrakke og museumshus. Deler av bygningen er trolig eldre, men den kalkstøpte delen er satt opp omkring 1800. Kalkveggen er bygget opp med plankeforskaling og slegg som sparesten. Dette er en uvanlig konstruksjon som har tilknytning til Falun og bergverksmiljøet. Tidlig på 2000-tallet ble det gjort en større istandsetting av kalkmurene. En særlig grunn til at vi ønsker å forske på denne bygningen og denne konstruksjonen, er at skadebildet vi ser, er stort etter kort tid.
Problemstilling	1. Kalk-kvalitet. Hva slags kvalitet var det på kalkmørtelen som opprinnelig ble benyttet, og hvordan kunne de kontrollere kvaliteten. 2. Bygningshistorien. Hva er historien til tømmerdelen av bygningen og hvordan har de løst sammenføyningen til den murte delen. Formålet med prosjektet er å forske på bygningshistorien og bygningstilvirkning ut fra håndverkernes ståsted. Et grunnleggende spørsmål er om vi kan se andre ting, eller lengre, med håndverkerblikket enn det våre forgjengere har sett. Hva kan vi finne ut gjennom å studere verktøyspor og materialkvalitet i tillegg til arkivmateriale. Kan vi rekonstruere arbeidsprosedyrer i det tradisjonelle håndverket og fortidige arbeidsprosesser ut fra å granske materialer og verktøyspor?
Mål	Artikler, seminarer.
Tidsplan	Vår 2021: Artikkelskriving, korte seminarer med presentasjon og diskusjon om artiklene. Høst 2021: Publisering i By og bygd eller Fortidsminneforeningens årbok.
Ansvarlig og deltakere	Museumsnettverket for tradisjonshåndverk har ansvar for gjennomføring av prosjektet i sin helhet.
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	Finansieres av Kulturrådet For Bygningsvernsenteret er timene på forskningsprosjektet oppbrukt i løpet av 2020 og ferdigstilling av artikkel i 2021 må finansieres av Bygningsvernsenteret.
Type prosjekt	Håndverksforskning

MKA

Prosjekttittel og tema	Bygging av ny Jekt med brutt tradisjon
Problemstilling	Båtbyggeriet /KA bygger klinkbygd jekt 100 år etter at den siste jekta ble bygd i Trøndelag. Det er ingen direkteoverføring fra jektebåtbyggere den gang til dagens jektebåtbyggere. Hvordan bygger man da en jekt i 2018-19? Hvilke problemstillinger må man være obs på? Hvilke utfordringer støter man på underveis? Har noe gått tapt? Hva evalueres i ettertid? Hva manglet man av kunnskap?
Mål	Få kunnskap om gjemt og glemt kunnskap. Få økt fokus på båttypen jekt og tradi-sjonsbåtbygging. Utgi publikasjon om resultatet.
Tidsplan	2018-2021
Ansvarlig og deltakere	Konservator Hilde Murvold Borgfjord, båtbyggerleder Einar Borgfjord, båtbygger Ola Borgfjord
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	
Type prosjekt	Byggingen av jekta Tordenskjold må sees på som et prosjekt innenfor kategorien kunnskapsutvikling. Aksjonsforskning

Ringve

Prosjekttittel og tema	Mekaniske musikkinstrument i Norge 1750-1930
Problemstilling	Ideen om att lagra musikaliska strukturer och processer har sina rötter bland annat i mekaniska musikinstrument, långt tidigare än fonografens intåg på 1870-talet. Hur blev dessa kulturuttryck introducerade, distribuerade och mottagna i Norge? På vilket sätt bidrog de mekaniska instrumenten till att kommodifiera musik? -att ge en översikt i ämnet för norska förhållanden, och därmed ge en kompletterande historiesyn til den internationellt vedertagna. -att utveckla en nationell tesaurus över termer, begrepp och referenter, som tar hänsyn till såväl historiska som nutida förhållanden, och som därmed kan fungera som modell i arbetet vid norska museer inom förvaltning (registrering), förmedling och vidare forskning, speciellt inom fältet mekaniska musikinstrument
Mål	Dr.gradsprosjekt
Tidsplan	2020-2022
Ansvarlig og deltakere	Mats Krouthén, prof. Em. Olle Edström (handledare), dr. Johan Norrback (bihand-ledare)
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samar-beidspartnere o.a.	Göteborgs universitet
Type prosjekt	Forskningsprosjekt. Avhandling ph.d. (Göteborgs universitet). Ressursbruk: 35% konservatorstilling 2,5 år.

MiST

Prosjekttittel og tema	RAPMUS (Redusert aldring og aktiv konservering av plastgjenstander i museer og samlinger)
Problemstilling	Forskning på nedbrytning av plast i museer
Mål	Hindre tap av plastbaserte kulturarvsobjekter
Tidsplan	2017 – 2020
Ansvarlig og deltakere	Peter Juga, administreres fra Ringve
Ved eksterne prosjek-ter: finansiering, samar-beidspartnere o.a.	Oslofjordfondet, Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design, Vestfoldmuseene, Norsk oljemuseum, Norsk industriarbeidermuseum, Norsk teknisk museum, kunst i offentlige rom (KORO), Museene i Sør-Trøndelag, Norner Research og Centre National d'Evualation de Photoprotection
Type prosjekt	Forskningsprosjekt

Ringve

Prosjekttittel og tema	«(For)bruker vi museumsobjektet? Et spørreskjema for forhandlinger i arbeidshverdagen»
Problemstilling	
Mål	Vitenskapelig artikkel
Tidsplan	Ferdig skrevet, publisering gjenstår
Ansvarlig og deltakere	Vera de Bruyn-Ouboter
Ved eksterne prosjek-ter: finansiering, samar-beidspartnere o.a.	
Type prosjekt	Forskningsprosjekt

Ringve

Prosjekttittel og tema	Trompeten som mannlighetsmarkør
Problemstilling	Instrument og kjønnssymbolikk
Mål	Vitenskapelig artikkel
Tidsplan	Ferdigstilling ila 2021
Ansvarlig og deltakere	Verena Barth
Ved eksterne prosjekter:	finansiering, samarbeidspartnere o.a.
Type prosjekt	Forskningsprosjekt

Ringve	
Prosjekttittel og tema	Fem portrettmedaljonger fra 1700-tallets Trondhjem: En tverrfaglig undersøkelse i materialitet, musikkhistorie og identitetsdannelse
Problemstilling	
Mål	Vitenskapelig artikkel
Tidsplan	Omskriving og publisering 2021
Ansvarlig og deltakere	Annabella Skagen Ringve,
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	Daniela Pawel, NTNU Vitenskapsmuseet
Type prosjekt	Forskningsprosjekt

Ringve	
Prosjekt under planlegging	Phd-prosjekt om korrosjon på musikkinstrumenter
Prosjekttittel og tema	
Problemstilling	
Mål	Ph.d.-grad
Tidsplan	Faglig klarert, mangler finansiering
Ansvarlig og deltakere	Vera de Bruyn-Ouboter
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	
Type prosjekt	Forskningsprosjekt

Rockheim	
Prosjekttittel og tema	Elektronisk populærmusikk som analog og digital kulturarv. Tromsø-scenen 1987 – 1997
Problemstilling	Hvordan kan historier og materiale rundt hvordan norsk elektronisk populærmusikk har blitt til, velges ut og brukes som analog og digital kulturarv. Hvilke hensyn krever denne kulturarven at forvaltningen tar?
Mål	Offentlig PhD
Tidsplan	2018-22
Ansvarlig og deltakere	Konservator Synnøve Engevik
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	Norges Forskningsråd, Institutt for kunst- og medievitenskap NTNU
Type prosjekt	Forskningsprosjekt

Rockheim	
Prosjekttittel og tema	Formidling til barn på museum (arbeidstittel)
Problemstilling	Gjennomgang og utvikling av metoder for formidling for barn på museum
Mål	Master i barnekultur og kunstpedagogikk
Tidsplan	2019-21
Ansvarlig og deltakere	Tone Fegran
Ved eksterne prosjekter: finansiering, samarbeidspartnere o.a.	Dronning Mauds Minne Høgskolen
Type prosjekt	Studie og oppgave på masternivå

4.6 PUBLIKASJONER

Populærvitenskap:	Kystmuseet i Sør-Trøndelag: Svein Bertil Sæther og Svend Sivertsen: Skarvsetta – Årbok for Kystmuseet i Sør-Trøndelag og Hitra Historielag. Vindfang, 185 sider Rørosmuseet: (red.) Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020. Rørosmuseets årbok, 88 sider Erik Roll: Handelshuset Enazelius – Et unikt arkiv om handel og næringsliv i Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020, Rørosmuseet, 5 sider Ingeborg Anna Ødegaard: Malena Hansdatter Aasen – Tråder i hennes usedvanlige livsvev i Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020, Rørosmuseet, 8 sider Rørosmuseet: På sporet av ei smeltehytte – Dragås hytte 1727-1834 i Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020, Rørosmuseet, 8 sider, 10 sider Toril Ormhaug: Kramvare og Handelsmænd – om handel på sta'a før 1818 i Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020, Rørosmuseet Jenny Fjellheim: Prinsan beelhte – Beltet etter Prinsa i Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020, Rørosmuseet, 3 sider Ole Bekkos og Sophie Gjesdahl Noach: Hyttstuggu – å lese en bygning, i Fjell-Folk/Vaerien Almetjh 2020, Rørosmuseet, 11 sider
	MKA: Hilde Murvold Borgfjord: Den grønne bybåten – tradisjonsbåt til grønn turisme og grønn hverdag. I Kysten, Kystkulturell tidsskrift til medlemmer av Forbundet Kysten. 4 sider Utstillingskataloger og Katalogtekster: Kunstindustrimuseet: Solveig Lønmo: «Og plutselig er det kveld» Essay til katalog for utstillingen Håkon Bleken. Jeg har lenge gått ved din side. TKM 2020 Solveig Lønmo: «Ta deg TiD» lydspor til utstilling «Tid» NKIM 2020 – 90 minutter Trondheim Kunstmuseum: Johan Börjesson og Märit Aronsson: Før og etter solnedgang – Leonard Rickhard. Trondheim Kunstmuseum. Forlag Uten tittel 160 s Johan Börjesson, Emily Herring, Aksel Tjora, Leah McClimans, Sophia Efstathiou: Beyond Measure Art and Knowledge in the Age of Over-measuring. Forlag: Uten tittel. 168 sider.
Vitenskapelig artikkel:	Ringve: Annabella Skagen: «Kotzebue in Trondheim: Continental Ideals and Local Identity During the Napoleonic Wars» Vitenskapelig paper i konferanseantologi, Stockholms Universitet 2020.

	Nettpublikasjon https://www.su.se/polo-poly_fs/1.506141.1592974136!/menu/standard/file/Historiography_2018.pdf , 10 sider
Fagfellevurderte artikler:	Ringve: Mats Krouthén: «A Private Playlist? Repertory in Norwegian Eighteen-Century Musical Clocks» i Randi M. Selvik, Svein Gladsø, Annabella Skagen (red.): Relevance and Marginalisation in Scandinavian and European Performing Arts 1770– 1860: Questioning Canon. London. Routledge, 28 sider
Kronikker og avisinnlegg:	Ringve: Annabella Skagen og Solveig Rønning: «En uforløst symfoni: Martin Andreas Udbye 200 år» Adresseavisen 18.6.2020 Ivar Roger Hansen og Vibekke Vange: «Bevar lystgårdslandskapet på Lade» Adresseavisen 16.3.2020 Utviklingsenheten: Ann Siri Hegseth Garberg: Frivillighetens betydning, Dampskibsposten 2/2020 Ann Siri Hegseth Garberg: Profesjonalisert frivillighet, Museumsnytt 4/2020

4.7 DELTAKELSE PÅ KONFERANSER/SEMINARER (MED ELLER UTEN PAPER)

Ringve

Vera de Bruyn-Ouboter: CIMCIM konferanse, Paris, 3.-7. februar 2020
Lars Erik Brustad Melhus og Vera de Bryun-Ouboter: Playing and operating: functionality in museum objects and instruments. CIMCIM-konferanse ved Cité de la Musique – Philharmonie de Paris, Paris 4-6.2.2020
Mats Krouthén: «On new possibilities for digitalisation and display of Leipzig discs». Symposium GESTANZTE MUSIK-Leipzig als Zentrum der Musikautomaten-Produktion 1882–1930. 27.-28 August, Leipzig (deltakelse via Internett)
Vera de Bruyn-Ouboter: Konferanse EUROCORR: 8.9.2020, digitalt (Budapest). Forskning innen korrosjon internasjonalt, både industri og kulturarv.
Pjotr Juga: Plastics in Peril: Focus on Conservation of Polymeric Materials in Cultural Heritage, 1619. november, e-konferanse, University of Cambridge Museums and Botanic Gardens, Storbritannia
Mats Krouthén: 2nd Global Piano Roll Meeting – Prelude. 21. November Hochschule der Künste, Bern, Sveits.
Mats Krouthén: Seminar om musik och lyssnande. Musicology seminar at KUV, 26. nov. Institutionen för kulturvetenskaper, Göteborgs universitet.
Peter Juga: «Fra Rayhorn til RAPMUS. Fra et museumsobjekt til et nasjonalt forskningsprosjekt.» Foredrag på Norges Museumsforbunds forskerkonferanse 22.10.–23.10.2020
Vera de Bruyn-Ouboter: Konferanse materialteknologi, NTNU: 2.-3.12.2020, digitalt. Innlegg med tittel: «Korrosjon på historiske musikkinstrumenter – Reaksjoner mellom materialene i et langtidsperspektiv»
Pjotr Juga: Climate in Museums: Choices, Decisions and Processes, 4. desember, e-konferanse, UiO, Kulturhistorisk museum
Anne Mette Gottschal: Vurdering av kunst- og designsamlinger. Kurs/workshop i prioriteringer I samlingsarbeid, 15.–16.1.2020, Kulturrådet
Anne Mette Gottschal: Brukerseminar om Kulturio, Oslo 29.01.2020
Anne Mette Gottschal: Arkivseminaret 2020, Norsk senter for folkemusikk og folkedans, 09.0311.03. Oppstarten av seminaret den 09.03 var på Ringve med tema dreiepositiv som kilde til folkemusikk.
Anne Mette Gottschal og Verena Barth: Webinar om KulturNAV, 07.05.2020
Vera de Bruyn-Ouboter: Norsk korrosjonsteknisk foreining (NKF), Equinor Trondheim, 5. mars2020
Anne Mette Gottschal og Verena Barth: Webinar om KulturNAV, 07.05.2020
Verena Barth og Mats Krouthén: 3.9.2020, digitalt (MuseumsIT): Webinar om autoritetslister
Vera de Bruyn-Ouboter og Tor Marschhäuser: Beredskapsseminar: 3.11.2020, Rockheim.
Verena Barth, Anne Mette Gottschal, Pjotr Juga: 3.12.2020, digitalt (MuseumsIT): Webinar om nytt datasett for drakt i KulturNav

MKA

- webseminar om digital formidling (”longreads”) på hjemmesider og andre plattformer i regi av Kultur-IT.
- webinar om redigering av artikler på DigitaltMuseum.

Rockheim:

Arve Guldbrandsen og Pete Lalonde: ISE (Integrated Systems Europe, https://www.iseurope.org/) i Amsterdam.

11-14. februar 2020
Christin Hoff, Ina Morken Midtun: «Museum Connections» i Paris 15-17 Januar 2020.
Bent Erik Larsen: Beredskapsseminar: 3.11.2020, Rockheim.

Sverresborg

Helene Møllevik: NCKs vårkonferanse (Østersund) 12-13.02.20, foredragsholder

Utviklingsenheten

Ann Siri Hegseth Garberg: 13.februar Workshop med Joachim Huber vedr. beregning av magasinplass
Ann Siri Hegseth Garberg: 13.- 14.februar: «Samlinger på flyttefot» Museumssenteret i Hordaland i samarbeid med Seksjon for samlingsforvaltning
Ann Siri Hegseth Garberg: 3.- 4. november: Alltid beredt. Nasjonalt beredskapsseminar. Seksjon for samlingsforvaltning
Ann Siri Hegseth Garberg: 9.des. Forskerforum MIST
Ann Siri Hegseth Garberg: En rekke webinarer med tema innenfor samlingsforvaltning, etikk, museumsutvikling, Kulturrådets webinar-rekke m.v.
Stein Adler Bernhoft: ICAMT / ICOM internasjonalt webinar 7. oktober,-med tema omkring «Museumsutstillinger/ formidling og nytenkning under en pandemi»
Turid Nilsen: 9. des. Forskerforum.
Turid Nilsen: Kulturrådets webinar-rekke høsten 2020.
Turid Nilsen: Landsmøte i Arkivforbundet på vegne av MiST.
Hanna Mellemsether: Flere av Kulturrådets webinarer (samtidsdokumentasjon, mangfold og kulturvern)
Hanna Mellemsether: Webinar i prosjektet Identity on the Line
Hanna Mellemsether: Webinar MUZE-X: shaping museum futures – pre-conference workshop
Hanna Mellemsether: Digitalt EØS-seminar for mottakere av støtte fra EEA-Norway grants
Hanna Mellemsether: Konferansen for museumsforskning, NMFs seksjon for forskning. Elverum oktober 2020. Medarrangør og sesjonsleder
Hanna Mellemsether: Medarrangør og møteleder i Forskerforum på Rockheim, desember 2020

MASTERSTUDENTER I PRAKSIS

Rørosmuseet: Masterstudent ved NTNU Kulturminneforvaltning har vært 8 uker i praksis ved Bygningsvernsenteret

Kystmuseet: I 2020 har vi hatt 2 x 2 bachelorstudenter fra Arkiv- og samlingsforvaltning NTNU i praksis ved magasinet på Dora.

NKIM: 1 masterstudent fra Institutt for kunst- og medievitenskap. (vinner av MiSTs masterstipend)
3 bachelorstudenter

Ringve: Masterstudent hatt praksis i første tertial, Kulturminneforvaltning
Samarbeid med masterstudent i forbindelse med Andreas-Udbye-jubileet (hele 2020), musikkvitenskap

Sverresborg: To masterstudenter i arkeologi ved NTNU i praksisarbeid ved kulturhistorisk avdeling og bevaringsavdelingen. Lærling i tømrerfaget frem til høsten 2020.

Orkla: Veiledet 2 masterstudenter fra NTNU/Arkitektur som krev oppgave om gjenbruk av bygg (vinnere av MiSTs masterstipend)

HAR EKSTERNE FORSKERE BRUKT MUSEET SOM ARENA (TEMATISK/SAMLING ELLER ANNET)

Rørosmuseet: Arkitektstudenter ved NTNU besøker hvert år Rørosmuseet bygningsvernsenteret og Røros kommune, i forbindelse med studiet Bygningsvern- formgivning i eksisterende bygningsmiljø. Professor Eir Grytli og universitetslektor Jon Nordsteien har ansvar for planlegging og organisering av det faglige innholdet i samarbeid med bygningsvernsenteret.

Kystmuseet: Fra tid til annen får vi henvendelser fra eksterne om de kan bruke havbruksarkivet. Det kan være master-oppgaver eller andre.

NKIM: Førsteamanuensis Ingrid Halland ved NTNU har gjennomgått brevarkivet ifm. artikkel om Jens Thiis, William Morris og økologi.

Ringve: Bodil Diesen, instrumentbygger – sjøfløyte, kopibygging
Leonardo Michelin- gitarer undersøkelse, kopibygging
Andreas Erbe, IMA, NTNU – ny analysemetode for korrosjon på ulike tastinstrumenter
Lokalhistoriker Karl Gunnar Jensen benyttet arkivet til Trøndernes Mandssangforening deponert hos oss, i arbeidet med å skrive foreningens historie
Edvard Hoem – Hoem-instrumenter, research til historisk roman

Orkla: Våre arkiver har blitt brukt av studenter ved NTNU i samband med Masterprosjekt

TKM: Sosiolog Dag Solhjell har hatt tilgang til arkivet i arbeidet med en bok om norske kunstforeninger.
Trondhjems kunstforening har publisert en bok i anledning sitt 175-årsjubileum. Kunstforeningen ved bl.a. forfatter Per Christiansen har brukt museets dokumentarkiv og fotoarkiv i arbeidet med boken.

4.8 UTVIKLINGSPROSJEKTER

MKA
- Elbåten Elfryd, eller den Grønne bybåten var et innovativt prosjekt hvor gammelt tradisjonshåndverk ble brukt sammen med moderne batteriteknologi, for å få til en elektrisk bruksbåt. Prosjektet har vært såpass vellykket på alle vis, slik at museet ønsker å videreføre erfaringene vi har fra dette prosjektet inn i andre prosjekter også.
- Ny basisutstilling: «Båt og bærekraft» åpnet i 2020.

NKIM
- Filmprosjekt ved Jon Vatne «Kunsten å se på kunst» til DKS, utvalg og innhold ved museets fagstab. Finansiert av Trøndelag Fylkeskommune.

- Museumsplattform for barn og barnefamilier: Prosjektet er et samarbeid mellom MiST, Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum og Trondheim Kunstmuseum, og Ablemagic AS. Prosjektet skal resultere i et rammeverk for formidling og interaksjon. Vi ønsker å skape en formidlingsplattform der barna selv får definere og synliggjøre hva som er deres perspektiv på museumsopplevelsen, mer enn å fortelle dem hvordan de skal oppleve museumsobjekter. Finansiering: Fylkeskommunen og Trondheim kommune, Kulturrådet

Ringve
- Ny hovedutstilling i Låven. Den gamle instrumentutstillingen skal erstattes med en ny hovedutstilling, som skal åpnes i januar 2022. Egenfinansiert

Rockheim
- Millenniumsrommet – en ny del av hovedutstilling som viser musikkutviklingen de siste tiårene. Utstilling åpnet i desember 2020 og innebærer en fornying av Rockheims formidling av musikkhistorien på flere måter. Utstillingen inneholder innovative teknologiske løsninger og stor grad av interaktivitet som appellerer til et ungt publikum. Også metoden som ble brukt under arbeidet med utstillingen innebærer en fornying i muse-ets tilnærming til yngre målgrupper gjennom bruk av fokusgrupper.

Vi gjennomførte en fokusgruppe-samling der målgruppen var mennesker i alderen 20-25 år. Ingen av deltakerne kjente hverandre fra før, og opplegget ble gjennomført som en åpen samtale der temaet var deres oppvekst både musikalsk og kulturelt, og hvilke tanker og ideer de hadde for en utstilling om perioden 2000-2020, og om Rockheim som museum for deres aldersgruppe. Samtalen ble dokumentert med lydopptak og tekstreferat. Det var totalt 6 deltakere som gjennomførte samtalen, med Mathias Østrem, konservator som hovedmoderator og Ina Morken Moland, markedskonsulent som referent. I etterkant var det også planlagt en oppfølgingssamtale der gjengen skulle være med å gjøre en bestemt oppgave uten direkte innflytelse fra moderator. Dette var det interesse for, men ble først utsatt pga eksamen, og deretter avlyst pga covid-19. Fokusgruppen ble fulgt opp med internundersøkelsen «Artister topp 40» der de fikk i oppgave å liste 40 artister og band de mente var essensielle for utstillingen «Millenniumsrommet». Egenfinansiert.

Sverresborg
- Solheimprosjektet: Eiendommen Solheim er representativ i forbindelse med dokumentasjon av de reisendes kulturhistorie i Norge. I dag er det svært få bevarte boligeiendommer med tilknytning til denne folkegruppen. Det unike ved Solheim er at hele anlegget med våningshus og uthus sammen med all innredning og inventar er bevart. Dette medfører at Solheim må tillegges stor kulturhistorisk verdi og representerer derfor et viktig kulturminne. Det er av stor betydning at eiendommen med inventar bevares for ettertiden. På Sverresborg Trøndelag folkemuseum vil Solheim bli tilgjengelig for allmennheten og danne grunnlaget for formidling til skolebarn og andre publikumsgrupper. Prosjektet vil styrke folkemuseets arbeid med bevaring og for-midling av minoritetskultur regionalt og bidra til å bevare nasjonalt viktige kulturminner.
- Forprosjekt Livsbilder: Sverresborgs basisutstilling «Livsbilder» står seg godt, men deler bør oppgraderes for å møte publikums krav til formidling/utstilling i dag. Universell utforming, tilgjengeliggjøring ved ny belysning og bedre lesbare tekster. Forprosjektet er egenfinansiert

Orkla
- Nytt museumsbygg. I juli ble avtalen om bygging av nytt museumsbygg underskrevet med Hent AS som total-entreprenør. Bygginga kom i gang etter sommerferien og har gått etter planen. Nybygget er planlagt ferdig i september/oktober 2021 og renovering av Fraktgodsen blir ferdig i januar 2022.

- Løkken Industrilandskap – helhetsperspektiv. Synliggjøre og skape bevissthet om bevart helhet. Dette er et utviklingsprosjekt som første mål er bevisstgjøring om bevarte verdier og muligheter, andre delmål er å skape formidling rundt disse (økt attraksjonstilbud) og tredje delmål er forskning/publisering rundt utviklingen av helheten – blant annet teknologiutvikling, valg, layout og relasjonsforhold mellom samfunnsmessige behov, teknologi, topografi og klima. Økt fokus blant politikere regionalt og lokalt, samt blant beboere og turister – mange av samme verdier bevart her som i Rjukan/Notodden (verdensarv). Egenfinansiert

Fellesprosjekt MiST
«EØS-prosjektet – House of Arts»:
Et 4årig prosjekt (2020-24), finansiert gjennom EEANorway Grants med en ramme på EURO 2.476.991,74, hvorav EURO 352.732 går til MiST. Prosjektet på norsk side koordineres av Utviklingsenheten.
Sverresborg folkemuseum og Rørosmuseet deltar i dette prosjektet med formål å styrke formidlingen av og kunnskap om tradisjonelt bygningshåndverk. Prosjekteier er Astra Museum i Sibiu i Romania som vi har hatt mange tidligere prosjekter sammen med. Vår del av dette prosjektet vil være knyttet til gårdstunet på Litjbuan (også kalt Meldalstunet)- i friluftsmuseet på Sverresborg. Hovedbygningen (stuelåna) blir demontert og gjenoppbygd for å reparere skader og bringe bygningen tilbake til en autentisk situasjon på 1700-tallet. I løpet av prosjektperioden vil demontering og ombygging finne sted, og det planlagte felles restaurerings-workshop med håndverkere fra Sverresborg, Røros og Astra Museum i Romania, vil være en del av dette prosjektet. Resultatene av workshopene vil være felles forståelse av tradisjonell måte å bygge på, metoder, verktøy og lokal variasjon av bygningstradisjoner. I en del av workshopen involverer vi museumspersonalet som historikere, pedagoger og formidlere til å delta i det praktiske arbeidet med bygninger. Dette vil skape en bedre forståelse av tradisjonelt håndverk blant de som skal utvikle læringsprogrammer og formidling i forbindelse med prosjektet. To felles workshoper, ett i Norge og ett i Romania vil gi informasjon og dokumentasjon av Litjbuan-bygningen som senere vil inngå i utstilling / installasjonen i bygningen. Målgruppen for denne delen av prosjektet er i hovedsak håndverkere, kuratorer og museumspedagoger med et spesielt ansvar for formidling og dokumentasjon av ulike håndverk i museene. I tillegg inkluderer vi også elever, fra skoler og universitetsnivå, i en av workshopene. Åpenbart har prosjektet blitt forsinket på grunn av koronasi-tuasjonen, og vi vet ennå ikke om og når vi kan gjennomføre den bilaterale utvekslingen. Søknaden ble inn-vilget i august 2020 og planlegging av aktiviteten på norsk side er i gang

Minner.no – Orkla og Kystmuseet
Minner.no i regi av samtidsnettverket, Orkla og Kystmuseet deltar med hvert sitt prosjekt. Orkla foretar livs-løpsintervju med folk i lokalsamfunnet, og Kystmuseet intervjuet personer med tilknytning til hermetikkindu-strien og tidlig havbruksutvikling. Kystmuseet er med i bestillings- og utviklingsdelen av nettstedet Minner.no Prosjektet er Kulturrådsfinansiert, og skal være ferdig i slutten av 2021.

Alle på museum:
Produksjon av digitalt og taktilt informasjonsmateriale og fortolkningsnøkler til museer og utstillinger, på nett og i museene. Kulturrådsprosjekt der Trondheim kunstmuseum, Ringve, Rockheim, Norsk døvemuseum og Kystens arv. Prosjektledelse fra Utviklingsenheten. Dette prosjektet bygger videre på den kompetansen vi har utviklet gjennom mange prosjekter med tilgjengelighet og mangfold som tema.
Fysiske eller kognitive funksjonsvariasjoner stopper noen fra å besøket museet, og kan skape misforhold mellom det vi ønsker å formidle og det som blir tilgjengelig for brukerne. Men også kulturelle variasjoner, sosiale og økonomiske forhold, så vel som alder, kjønn og etnisitet kan skape slike gap. For oss er dette viktige hensyn å ta når vi jobber for at alle skal få tilgang til utstillingene og verdiene som museene bygger opp og forvalter. Målet med prosjektet er ikke bare fysisk tilgang til museene, men først og fremst å lage innhold og informasjon som kan forstås, og dermed gi relevans til museumsopplevelsene for alle.

I 2020 ble det produsert 5 tegnspråklige videoer til deltakermuseene, videoer som informerer om museet på en måte som retter seg mot et annet publikum et vårt kjernepublikum. Videoene var produsert av Statpeds læremiddelutviklingsavdeling. Prosjektet et finansiert med kr 300.000 fra Kulturrådet i tillegg noe egenfinan-siering.

”Primus Kunst” og ”Primus Lyd/Film” er to av utviklingsprosjektene som pågår, og vil fortsette i 2020 med finansiering bevilget fra MiST (i 2016) til å dekke KulturITs utviklingsarbeid. Disse to prosjektene ledes av KulturIT, men MiST bidrar med arbeidsinnsats fra flere av avdelingene.

Forenkle, fornye og øke tilgangen til samlingene (2018-2020)

Kulturrådsprosjekt kr 1.040.000.
KulturIT sine veiledninger og kurs ligger på et annet nivå enn det nybegynnerne trenger. Bare et fåtall av de over 43.000 publiserte foto MiST har publisert, er merket med riktige lisenser. Det er tidkrevende og vanskelig å legge på riktige lisenser. Vi ønsker derfor å forenkle dette. Følgende arbeid inngår i prosjektet:
Utvikling av manual rettighetsklarering av foto, Primusveileder for gjenstandsfotografering, utprøving av veileder for kolleger og studenter. En Primusveileder foto er under arbeid.

Samlingsnett.no – et nettsted for samlingsforvaltning i norske museer.

Nettstedet ble etablert februar 2017, og er et utviklingsprosjekt finansiert av Kulturrådet. Nettstedet er en ressursbank og et sted for informasjon og læring for ansatte i norske museer. Målet er økt kunnskapsdeling og utnyttelse av alt som samles på nettstedet. Prosjektet bidrar til økt kunnskap i MiST, og gir god oversikt over hva som rører seg innen samlings-forvaltningsfeltet. MIST får gode tilbakemeldinger på nettstedet, både fra norske museumskollegaer og fra det svenske Riksantikvarieämbetet. Prosjektet er finansiert av Kulturrådet ut 2020. En stilling på 20% er tilknyttet prosjektet til utvikling og drift.

Nordic Academy for Volunteer Management:

Dette er et felles prosjekt av museer, pedagoger og en arkivar fra Norge, Danmark, Sverige og Finland som utviklet kurs på forskjellige nivåer for frivillige ledere på museer, med Nordiskt Centrum för Kulturarvspedagogik (NCK) i Østersund som prosjektleder. Prosjektet bygger på resultatene fra tidligere samarbeidsprosjek-ter Pride, Joy and Surplus Value and Level Up: Securing Quality in Managing Volunteers. Disse prosjektenes resultater har vist at frivillighet i kulturarvinstitusjoner oppmun-trer til aktivt medborgerskap, livslang læring og støtter trivsel ved å redusere stress og sosial isolasjon. For mange museer tilføyer frivillige verdi gjennom sin kunnskap, ved å skape en innbydende atmosfære og nå ut til et bredere publikum. Level up-undersøkelsen har imidlertid vist at mange museer ikke er kjent med beste praksis for å håndtere frivillige og de juridis-ke rammene i deres land. Disse prosjektene fylte disse hullene ved å utvikle kurs og nettverk for kunnskapsut-veksling for personer som jobber med eller planlegger å jobbe med frivillige på skandinaviske museer.
Det er laget filmer/powerpoint-program i prosjektet for å eksemplifisere utfordringer som kan oppstå i arbei-de med frivil-lige. Deltagerne fra UH-sektoren har laget et kursopplegg som er testet ut i Trondheim og Öster-sund. Et planlagt nordisk partnermøte i Trondheim i juni ble til et norsk prosjektmøte i september. Det deltok fem fra MIST i et kurs med utprøving av såkalt self-directed learning, og de som deltok ønsket at MIST kunne arbeide med en felles tenkning (i form av en policy) omkring hvordan det arbeides med frivillige for å ha en støtte i egen organisasjon. MiST har valgt å ikke prioritere dette prosjektet videre.

5 FORMIDLING OG LÆRING

5.2 UTVIKLING I BESØKSTALL SISTE ÅR

Rørosmuseet

2020 var på alle måter et uforutsigbart år, men som endte med et relativt godt besøk også holdt opp mot tidligere år. Til tross for at besøksstedene var fullstendig nedstengt i tre måneder og at flere tilbud ikke lot seg opprettholde eller måtte begrenset pga. smittevernsrestriksjoner, ble museets kjernetilbud etterspurt i så stor grad sommeren 2020 at det nesten kompenserte for andre bortfall. Det utenlandske besøket var i 2020 marginalt, og museet opplevde nærmere 80 % reduk-sjon i gruppebesøket. Museets styringsmål for året var ikke flest mulig besøk, men trygge og så langt som mulig forutsigbare tilbud som en hjørnesteinsattraksjon for destinasjonen Røros. Aller mest tilfreds er vi med at det trass i rekordtilstrømning til Smelthytta fra juni og utover, ikke er et eneste kjent smittetilfelle som knyttes til museets aktiviteter.

Kystmuseet

Museet har hatt en publikumsnedgang på 45% fra 2019 til 2020. Nedgangen skyldes i hovedsak at museet var stengt 12. mars – 12. juni og 21. desember – ut året pga. Corona. Nedgangen omfatter alle besøkstyper; KUD besøk har en nedgang på 58%, ikke-KUD besøk har en nedgang på 37%.

MKA

Museet har lave besøkstall i 2020 noe som både skyldes pandemien, men også at museet ennå er under oppbygging og ut-vikling. I 2020 fikk MKA endelig på plass den nye hovedutstillingen til det nye publikumsbygget. Et godt mattilbud med en ny driver av museets spiseri Flo & Fjæra kom også i gang 2020. Grunnlaget for en god drift for besøkende lå endelig til rette. Da MKA endelig åpnet i juni fikk museet gode besøkstall for sommeren. Majoriteten av besøkende er fremdeles de godt voksne, og med pedagogisk personale (leder) fra 2021 vil trolig andelen barn og unge besøkende øke. Museets årlige arrangementer som bl.a. julemarked måtte avlyses.

NKIM

Museet har med bakgrunn i Korona-epidemien hatt en betydelig nedgang i antall besøkende sammenlignet med tidligere år. Dette skyldes delvis at en av museets avdelinger har vært stengt (Stiftsgården), samt at det internasjonale publikummet har uteblitt grunnet reiserestriksjoner. Samtidig er en betydelig andel av museets kjernepublikum i risikogruppen, noe som har resultert i at vi også har opplevd en nedgang i lokale besøkende på arenaene som har vært åpne.

Besøket på Austråttborgen har holdt seg omtrent på samme nivå som fjoråret, mens Stiftsgården har vært stengt grunnet Korona-restriksjoner.

Ringve

Vi ser en markant nedgang i antall besøkende (- 74%) sammenlignet med 2019. I år utgjør gruppebesøk voksne 11% av det totale besøket, mens det i fjor utgjorde 19%. Derimot opplever vi en prosentvis økning i familier og enkeltbesøkende i fellesferien. I år utgjør betalende enkeltbesøkende 66% av totalen, mot 23% i 2019. Noe av dette kan forklares med at kafégjester ble registrert som enkeltbesøkende ikke-betalende i 2019, mens de i 2020 er registrert utenfor KUD-statistikken. Vi ser også en prosentvis økning i andel barn/unge. I år er andelen på 26%, mens det i 2019 lå på 18%, selv om museets DKS-prosjekt ble delvis avlyst pga. nedstegning av museet (ned 60% sammenliknet med 2019).

Rockheim

Museet var nedstengt i to måneder: 13. mars – 13.juni. Det var lite bestillinger av skoleklasser og bedrifter med sommer-avslutninger. I de to første ukene etter åpning var det lavere besøk enn i 2019 (ca 450 færre besøkende i uke 25 i år enn i fjor og 680 færre i uke 26). Første uka i juli var lik som 2019 (ca 1345). Men i ferietiden økte besøket betraktelig. Mange bosatt i Norge la sin ferietur til Trondheim og Rockheim:
I juli (6.juli- 2.aug) kom mellom ca 2100 og ca 3100 hver uke. Det var 1000 flere besøkende pr uke i 2020 enn i 2019.
I uke 30 kom 2000 flere besøkende i 2020 enn i 2019
Første uka i august kom 400 flere besøkende enn i 2019. Deretter ble det rolig igjen resten av august: mellom 265 og 450 færre pr uke enn i 2019.

Sammenlikning av antall besøkende høstens lør/søn i 2019 og 2020:

2019	**2020**
5 dager med mellom 50-100 personer	12 dager med mellom 3-50 personer
9 dager med mellom 100-150 personer	7 dager med mellom 50-100 personer
14 dager med mellom 150-225 personer	10 dager med mellom 100-150 personer
6 dager med mellom 225-350 personer	7 dager med mellom 150-225 personer

Det har vært mange avbestillingen av konferanser, gruppebestillinger og svært lite bestillinger.

Sverresborg

De siste årene har besøket på Sverresborg variert. Hvis en ser vekk fra en topp i 2017 har utviklingen de siste fem år vært svakt stigende besøkstall. I flere år har det vært en nedgang i registrerte besøk fra barn, denne kan se ut til å ha snudd med en ca. 10% økning i besøkende barn fra 2018 til 2019.
- I 2020 ble det en nedgang i besøket på 33% pga. pandemien.
- Stor nedgang i antall skolebarn pga. utsatt DKS gjennomføring og mindre organisert gruppebesøk.
- Utenlandske besøkende nærmest fraværende. Ingen gjennomførte cruise besøk. Kun ett hurtigrutebesøk (ca. 200 personer).
- I sommersesongen, innenfor den norske fellesferien, økte antall besøkende. Lokale og tilreisende feriegjester besøkte Sverresborg. I juli veide lokale (norske) besøk opp for bortfall av utenlandske besøkende.

Sjøfartsmuseet

Besøksutviklingen går i retning av økt drop-in besøk fra hurtigrute og cruise, men dette skyldes ikke økt målgruppejobbing fra vår side, men at vanene til de reisende tilsynelatende har endret seg (gjelder ikke for 2020 på grunn av covid, men mer som en generell trend).

Orkla
Preget av covid- situasjonen, men svært godt besøk i juli
Rindal Covid-19 satte sitt preg på både tilbud og muligheter for publikumsretta tiltak. De fleste arrangement hvor det var forventet stort besøk ble avlyst. Men, det var gledelig å se at enkeltbesøk hadde økning, og totalt ble det en bra 2020-sesong. Skoleformidling våren 2020 ble utsatt, det som lot seg gjennomføre ble gjennomført høsten 2020. Ingen utlendinger ble notert som besøkende hos Rindal skimuseum i 2020.

TKM
Tydelig nedgang i antall omvisninger og bookinger etter korona. Dette gjelder for alle grupper, med unntak av DKS (2641 deltakere) der vi i 2020 har valgt å reise ut til skolene da de ikke har mulighet til å komme til oss grunnet stans i offentlig transport. Besøkende har primært vært fra institusjoner i nærområde/gangavstand. Restriksjoner på antall deltakere har også medført at vi i perioder har hatt godt trykk, men med totalt færre besøkende da gruppene må deles opp. Dette har vært ressurskrevende.

5.3 MÅLGRUPPEARBEID

Rørosmuseet
Med bakgrunn i den nasjonale undersøkelsen om Røros som destinasjon i 2019, bekreftet besøket i 2020 antakelsen om at Rørosmuseet har et nasjonalt publikum. For barnefamilier var det essensielt for Røros at vi fikk etablert et smittesikkert tilbud på friluftsparken Doktortjønna som ett av få aktivitetstilbud innrettet mot barnefamilier på Røros. Som verdensarv-senter har museet et ansvar for alle fem verdensarvkommunene, og dette ble vektlagt i forbindelse med utstillingen «Verdensarv i endring» for å gjøre denne relevant for besøk fra hele regionen. Før nedstegning av museet i mars var arbeidet med utstillingen «Vår felles verdensarv» i god gang, der siktemålet er å vise forbindelser til andre verdensarvsteder internasjonalt gjennom migrasjon – med innflyttere som en viktig målgruppe. Denne utstillingen er utsatt til 2021.

Kystmuseet
Det har vært arbeidet lite med målgruppe konkret. Dette skyldes omrokkering i markedsføringsansvaret. Det er likevel arbeidet med dette da det ble satt opp års programmet for 2020. Her har vi prøvd aktivt å målretta oss inn på frøyværinger og personer fra den nye delen av Hitra kommune i forhold til vår foredragsrekke.

MKA
MKA er et familiemuseum med tilbud om uteaktiviteter og omvisninger inne i utstillingene. Arbeidet mot de yngre bør effektiviseres med blant annet langsiktige og stabile avtaler med både lokale skoler og mer regionale. En plan for målgruppearbeid vil følge naturlig etter at den nye handlingsplana er lagt for 2020-23.

NKIM
Grunnet korona-restriksjoner har museet i mindre grad hatt mulighet til å drive målgruppearbeid sammenlignet med tidligere år. Museets utstillinger lages ofte med spesifikke målgrupper i tankene, men ofte lages formidlingsoppegg som passer for andre enn hovedmålgruppa. Museet lager utstilling både mot et nasjonalt publikum, og spesielt med tanke på lokale besøkende.

Ringve
På grunn av nedgangen i gruppebesøk og internasjonalt besøk har museet tilrettelagt sommer- og høsttilbudet for lokale familier/ kohorter/enkeltbesøkende, med flere familieomvisninger og konserter med lokale musikere.
Museet har jobbet aktivt med nye samarbeidspartnere for å nå større nettverk og flere målgrupper, f.eks. Opera Trøndelag som la sin festival på Ringve høsten 2020.
Formidlingsavdelingen har også jobbet med å utvikle tilbud til et mer eksklusivt marked etter samtaler med hotell- og cruisenæringen i Trondheim.

Rockheim
Vi var heldige at DKS var gjennomført i januar før nedstengning (se under).
Resten av året svært lite booking av skoler og barnehager.
I mars, april ble følgende avlyst:
- Beatles-prosjekt for 6.trinnselever
- Husker du, en hyggestund for eldre på Helse og Velferdssentre
- God dag mitt navn er Cox – et hørespillsprosjekt-nytt samarbeid med den kulturelle spaserstokken
  Det systematiske arbeidet mot et ungt publikum og deres musikk i dette Millennium fikk vi ikke prøvd ut grunnet corona-situasjonen. (Se punkt «publikumsundersøkelser).

Sverresborg:
- Målrettet arbeid med utvikling og markedsføring av skoletilbud har gitt resultat i økende besøk av barn igjen.
- Gode familietilbud i sommersesong og ferier har også truffet i økning i besøk av lokale ferierende familier, ikke minst nå i 2020 med bortfall av utenlandske tilreisende.
- Målgruppen «eldre besøkende» har gjennom lang tid vært trofaste brukere av museets kafé, gjester på tirsdagskåserier etc. I 2020 ble det innført strenge restriksjoner for disse gruppene. Tirsdagskåseriene ble avlyst og etter hvert erstattet med egne omvisninger tilpasset denne gruppen. Viktig tiltak for å beholde de eldre gjestene.
- Kommunalt støttet tilbud, Spaserstokken, har arena på Sverresborg.

Sjøfartsmuseet
Sjøfartsmuseet har jobbet særlig rettet mot barnehagebarn, barnefamilier og pensjonister. Dette skyldes i stor grad beskje-den personalressurs ved museet, og dermed en begrenset mulighet til å jobbe på med store arrangement og aktiviteter. Med ny formidler på plass ble det i 2020 jobbet mye med DKS-prosjekt rettet mot grunnskolen, og økt sommeraktivitet rettet mot tilsvarende gruppe.

NDM
Norsk Døvemuseum har de siste årene jobbet særlig mot VGS- klasser og grupper fra NTNU. Museet har sendt inn forslag til skoleturne gjennom DKS i Trøndelag for skoleåret 2021/22.

TKM
- I 2020 har vi satset på voksenformidling gjennom blant annet workshops og foredrag, og digital formidling.
- Fortsatt samarbeid med Kirkens Bymisjon der vi tilbyr gratis omvisning og verkstedsaktiviteter for minoritets og lavinntektsfamilier. Dette er et godt samarbeid der utøverne også øver seg i å bruke norsk i møte med beskrivelse av kunsten og deltakerne deler også egne erfaringer og språk med våre museumspedagoger.
- Dette ser vi også i tilbudet til byens voksenopplæring. Å se, og snakke om kunst sammen og å dele, er å tolke. Dette gir de besøkende eierskap, egenverdi, deltakelse og en annen inngang til å lære seg norsk.
- Vi har også hatt baby-omvisninger hver måned for foreldre med småbarn (pre korona), et tiltak som engasjerer eksisterende publikumsgrupper, men og når ut til nye brukere.
- For lærerstudenter ved NTNU og DMMH har vi et eget tilbud om museum og læring, dette er fast for alle som starter opp utdanningsløpet og vi ser at flere bruker museet i egen praksis etter endt utdannelse. Dette har vi også tilbudt som digital forelesning i 2020.

5.4 DKS TILBUD PÅ MUSEET

Rørosmuseet
Ikke DKS-finansierte tilbud, men et skoleprogram i regi av verdensarvsenteret med tilbud til 9 av 10 klassetrinn i grunnskolen. Tilbudet gis gratis til alle skoler i verdensarvkommunene.

Kystmuseet
Kystmuseet har flere tilbud for skoler, hvorav flere er tilknyttet DKS besøk.
I 2020 hadde museet 12 tilbud for barn og unge. Hvorav fem har vært nyttet til DKS sammenheng.
- «Tidsreisen»- 1-2 trinn.
- «Russerforliset»- 3-4 Trinn.
- «Livet på Kystgården»- 5-8 Trinn.
- «Ægir – en omvisning i havbruk»- 8-10 trinn.
- «Kilden forteller»- 10-trinn

Antall barn som har benyttet seg av DKS opplegg i 2020 er 235. I tillegg ser vi en økning i antall skoler på Frøya som tar oss i bruk. Dette skyldes også i stor grad at DKS Frøya har satt av skyss penger til skoler som vil besøke Kystmuseet. Denne ord-ningen kom på plass i 2019, og vi ser fruktene av dette i år. Disse skoleklassene er ikke medregnet i de 235, men kommer inn under museets andre skolebesøk opp igjennom året.

MKA
Vi har ingen aktive tilbud, men skal utarbeide søknad til 2022. MKAs tidligere tilbud omfattet repslagning, båtbygging og generell kulturarv.

NKIM
- Museet har gjennomført 22 omvisninger knyttet til Den kulturelle skolesekken gjennom opplegget «Japan: Fra teseremoni til cosplay», som formidler japansk kultur og kunst til 8. trinn. Dette opplegget ble nesten ferdigstilt før korona-utbruddet.

Ringve
- En liten Beat – 4. klasse, antall: tidligere 2400 elever, 2020: 910 pga. stenging underveis i prosjektet. Samarbeid med Trondheim kommunale kulturskole.

Rockheim
- Tilrettelagt skoleprogram basert på utstillingen «Soli Deo Gloria» 2174 elever i 10. trinn i Trondheim kommune i perioden 6.jan- 5. feb. 2020

Sverresborg
- «Samisk», 6. trinn. Planlagt for 2307 elever, gjennomført for 1301 elever, mens det ble avlyst for 1006 elever.
- «Snipp snapp brennsnute», 2. trinn. Planlagt for 477 elever. Avlyst for 477 elever.

Orkla
Rindal: Avlyst i 2020.

TKM
«Jeg lager meg selv» og «Hva er kunst?». 2306 stk. 4. trinn
«Stille/Kaos – Leonard Rickhards univers». 335 stk. 9. trinn

FORMIDLING PÅ ANDRE SPRÅK ENN NORSK

Rørosmuseet
- Audioguide i Smelthytta på sørsamisk, engelsk, tysk og fransk.
- Faste omvisninger på engelsk, bestilte omvisninger så langt som mulig på engelsk, tysk og fransk.
- Alle nye utstillinger har også engelsk tekst, Nettsidene på engelsk, KulturPunkt på engelsk og tysk

Kystmuseet
- Omvisninger på Engelsk og tysk. Disse blir bare nyttet unntaksvis, da det stort sett går på norsk.

MKA
- Engelsk

NKIM
- Grunnet bortfallet av internasjonale turister har vi valgt å ikke formidle på andre språk enn norsk i 2020

Ringve
-Ringve tilbyr omvisninger på engelsk, fransk og tysk.
-Vi har også guider som snakker spansk og italiensk, og kan tilrettelegge ved behov.

Rockheim
- Engelsk. I 2020 har vi hatt omvisere som kan russisk og gresk og det har foregått uformelle visninger på disse språk.

Sverresborg
- Engelsk, tysk, italiensk, spansk, fransk og tegnspråk. Alle nye skilt og oppdaterte skilt har også sammendrag på engelsk.

NDM
- Omvisning skreddersys etter bestilling, og vi kan pr i dag tilby omvisning på engelsk og norsk tegnspråk

Sjøfartsmuseet
All skilting i 1.etg. er også på engelsk. Veileder på tysk og fransk som tar for seg tematikken i museet (Fra seil til damp). I 2.etg. er det kun skiltet på norsk, men her er oversatt veileder på engelsk, tysk og fransk. En norsktalende film har engelske

undertekster. Omvisning kan foregår på engelsk og tysk ved avtale (bestilt på forhånd), men er ikke noe vi tilbyr i vår markedsføring.

Orkla
Guidede turer tilbys også på engelsk og tysk. Skriftlig formidling har noe engelsk. Museet skal i løpet av 2021/22 omarbeide sin faste utstilling- og har som ambisjon å kunne tilby formidling av denne og andre fast tilbud på flere språk.
Rindal: Engelsk. Tysk ved forhåndsbestilling.

TKM
- Engelsk og tegnspråk. Dette må bestilles på forhånd.

5.5 VIKTIG ARRANGEMENT UTOVER UTSTILLINGER

Rørosmuseet
Skoletilbudet innenfor «Verdensarven som veiviser»
Martnan og Handverksdagen (Handverksdagene avlyst i 2020).
Friluftsaktivitetene på Doktortjønna (naturbruk, kontakt med dyr, bruk av sjø etc.)
Foredragsaktivitet og fotokvelder
Tematiske vandringer i bergstaden og Circumferensen.

Kystmuseet
Foredrag – «Lørdagstreff». Arrangeres siste lørdag i måneden. Totalt 9 foredrag i løpet av året (ikke i sommersesongen)
Førjulsarrangement – «jul på museet». Et arrangement preget av aktiviteter for barn og unge. Dette ble derimot ikke gjennomført i 2020 på grunn av koronasituasjonen.

MKA
MKA anser kurs, seminar, teater, ro-konkurranser, seilturer, foredrag, visekvelder, julemarked og aktivitetsdager for barn som viktige arrangement for museet.

NKIM
Kulturnatt er det viktigste enkeltarrangementet i løpet av et år.
Barnas Bylørdag i regi av Midtbyen Management.

Ringve
I en periode med få konsertertilbud i Trondheim var Ringve sommer 2020 en av de få konsertscenene med et større konsertprogram, og serien Søndagskonserten (8 konserter) var godt besøkt og tilrettelagt. Det ble også brukt flere lokale musikere. Dette er et viktig formidlingstiltak som markedsfører vår spennvidde som museum og arrangør godt. I tillegg jobber vi aktivt med samarbeidspartnere som Kamfest, NTNU (konsert med studenter, eksamenskonserter etc.), Gitarfestivalen, Barokkfest og Trondheimsolistene.

Rockheim
-Torsdagssent langåpent museum fra kl ti til ti. Gjennomført to av seks planlagte. Viktig at langåpent museum har spesifikt program å invitere til. Tema for de gjennomførte dagene var Gitar og Lydlab
- Allsang for eldre med Rockheims husband. Fem fysiske. Under nedstegning: innspilt for strømming til Helse og velferdssentre og til innsatte i fengsel.
-Rockheimquiz Gjennomført 5 av 8 planlagte
- Kulturnatt gjennomført med vgs-elevene.
-Samarbeidsprosjekt med Trondheim Jazzfest. Et strømmet intervju og påfølgende museumsbesøk for musikklinjelever ved vgs. To workshop med 8-12 åringer
-Samarbeid med Trondheim Calling
-Samarbeid med Beatles-klubben om markering av John Lennons 80-årsdag Samarbeidsprosjekt med Kriminalomsorgen.
-Rockheimkunnskap Solveig Leithaug 8. mars 2020, På Stengrunn 18. okt. 2020
-Rockheim Hall of Fame 22. okt 2020
- Julekonsert i parken med Rockheims husband 6. des. 2020
- Digitale omvisninger. Utvalgt rom ble presentert via sosiale medier under nedstegning. Digitale utstillinger.

Sverresborg
Familiearrangementer for byens befolkning befester museet som samlings- og rekreasjonssted i byen og bydelen. Slike arrangementer er i tillegg en betydningsfull arena for kulturhistorisk formidling.

Sjøfartsmuseet
Kystens dag som arrangeres i samarbeid med blant annet Kystlaget Trondhjem
Kulturnatt.

NDM
Døves Kulturdager Tidligere også kulturnatt – ikke i 2020

Orkla
Under 2019-og 2020 tilbød vi et antall faglige foredrag.
Foredrag og forsknings/kunnskapsutviklingssamarbeider med eksterne nasjonalt og internasjonale aktører blir mer viktig og prioritert for museet i kommende år.
Rindal: Foredrag og temaarrangement med faglig innhold. Sommerarrangement med demonstrasjoner av håndverksteknikker og matservering

TKM
- Serien Kunstnerens valg, hvor kunstnere med tilknytning til Trondheim velger og presenterer et verk fra museets samling på et åpent arrangement. Dette er en serie som gir tilknytning til lokal kunstscene og gir nye perspektiver på museets samling.
- Familiesøndag, vi fikk gjennomført 6 av 11 planlagte familiesøndager i år.
- Åpningsfest for filmfestivalen Kosmorama, Kosmokids – eget familietilbud på Trondheim kino under Kosmorama
- Kunstcamp – ferieskolen for mellomtrinnet i sommer- og høstferie. I 2020 utvidet vi tilbudet til tre uker i sommer og 3 dager i høstferien. Dette for å kunne tilby sommerskole til flere da gruppestørrelsene måtte nedskaleres pga av korona.
- Workshop for voksne – vi har i 2020 holdt flere workshop med material-/teknikk-lære for voksne.
- I vinterferien og på planleggingsdager for barnehage og skole har vi hatt et åpent verkstedstilbud der en museumspedagog har hatt et eget opplegg for barnefamilier.
- Workshops for Ung kultur møtes: et besøk på museum med tema utstillingsproduksjon, og en kveld på ISAK kulturhus med tilsvarende.
- Kulturnatt

5.6 PUBLIKUMSUNDERSØKELSER

NKIM
På skjerm sentralt plassert i museet, og via en app, ble publikum som allerede var i museet spurt om å delta på undersøkelsen som skulle ta 2-3 min. På grunn av smittevern, ble plakater med QR-koder plassert flere steder slik at publikum kunne bruke sine egne mobile enheter. Her ble de blant annet spurt om hvor de hadde fått informasjon om museet, og hvem de besøkte museet med. Markedsundersøkelsen ble ikke avsluttet, men vil fortsette så lenge det er hensiktsmessig.

Ringve
Gjennomførte den felles markedsundersøkelsen i MiST. Ringve hadde 87 respondenter. 94% norske, 71% fra Sør-Trøndelag, 72% har besøkt Ringve tidligere. Påstandene: Museet er god til å informere og Jeg får lyst til å besøke museet når jeg leser om kommende arrangement – får god respons, 86% er enig eller svært enig.

Rockheim
Som alle år, gjennomførte vi evaluering av DKS-programmene våre. Lærere får tilsendt et googleskjema med spørsmål på vegne av seg og elevene. Våre deltagende omvisere får også et evalueringsskjema.
Alle tilbakemeldingene samles, og alle involverte møtes til oppsummering. Viktig arbeid med utvikling av nye DKS-program.

5.7 DIGITAL FORMIDLING

Rørosmuseet
Museet bruker to nettsteder til informasjon og formidling: www.rorosmuseet.no og www.verdensarvenroros.no. I tillegg er museet aktiv på Facebook og Instagram. Rørosmuseet har et stort besøk også gjennom tjenesten KulturPunkt og på Digitalt-Museum.no.

MKA
Har noe digital formidling via SoMe hvor de fleste postene på Instagram og Facebook har et faglig innhold med nytteinfo. Disse postene har vist seg å være populære. Det er et mål å få produsert mer formidling via SoMe og hjemmeside i 2021, og ansatte har deltatt på webinarer og kurs i digital formidling.

NKIM
Museet tidlig ute med å lansere digitale formidlingstiltak for å nå ut til nye publikumsgrupper, samt gi et kulturtilbud til besøkende som av helseårsaker ikke kunne besøke oss.
- 6 video-omvisninger om museets glass-samling. Dette skjedde i et samarbeid mellom kurator og markedsansvarlig. Her fikk vi større respons enn tidligere på sosiale medier med rundt 400 visninger per video.
- 2 digitale fortellinger (Longreads) på museets hjemmeside, hvor to kuratorer presenterte to av museets utstillinger (henholdsvis Ines Alpha og Van de Velde interiøret) gjennom bilder, tekst og lyd.
- Utvikling av audioguider for barn og voksne til utstillingen «Ta deg tid» for å kunne gi et formidlingstilbud til mennesker som ikke har mulighet til å delta på fysiske omvisninger.
- I løpet av året hektet vi oss på div digitale arrangement på sosiale media som Museumweek 2020, Fri kunst 2020 og andre mindre tidsubestemte kampanjer.

Ringve
Det er investert i grunnutstyr for strømming. Første større digitale arrangement vil skje i 2021 knytte til utstillingen Beethoven Factory og 17. mai-konsert

Rockheim
Nettsidene våre skal være et verktøy som skal tilby kunnskap via nettutstillinger og egenproduserte artikler i tillegg til publikumsinformasjon og tilbud.
- 4 nye nettutstillinger: Festivalsommeren, Guido Harari, Innefor/utenfor og Mitt stille land
  Rockheim publiserte nettutstillinga «Mitt stille land» etter at konsert-Norge stengte ned, på initiativ av fotograf og videokunstner André Løyning. En dokumentasjon av tomme musikkscener i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø, i samarbeid med fire freelance-fotografer.
- Utvalgte rom i utstillinga ble presentert via sosiale medier under nedstengning.
- Det innkjøpt grunnutstyr til strømming fra konsertsal og arrangement som vil bli brukt fra 2021.

Sverresborg
Lagde syv digitale omvisninger, en eventyrstund og en søndagssyssel.
Publiserte skoleoppgaver på hjemmeside. Målgruppe: 1.- 4. trinn, 5.- 7. trinn og 8.- 10. trinn. Skolene kunne løse disse på skolen via vår hjemmeside eller benytte seg av utearealet på museet. (se https://sverresborg.no/digitale-omvisninger)

Orkla
Vi arbeider med å ta i bruk GIS-basert formidling for å kunne formidle helheter og funksjonelle sammenhenger på en bedre måte til et bredere publikum.

TKM
- «Kreativ hjemmepakke» Et verkstedstilbud for barn, familier og skoleklasser med utgangspunkt i verk fra samlingen. Tilbudet presenterer ulike teknikker gjennom foto og video.
- Hva gleder du deg til – sommerutstilling i Verkstedet og på nettsiden. Tegninger samlet inn fra barn i Trondheim under første lockdown.
- «Se på kunst!» Ble utviklet siste halvdel av 2020 og sendes ut til grunnskolene i Trondheim gjennom DKS-nettverket. Tilbudet legges også ut på vår nettside og kommuniseres i sosiale medier. Tilbudet er ment å senke terskelen for å se og prate om kunst. Hver måned sender vi ut et nytt verk fra samlingen og et nytt ord og tips til oppgave som kan gjennomføres. Målet er også å bygge opp et språk om kunst, en ordbank, som kan åpne opp for ny forståelse.
- Omvisning med iPad-verksted, Harald Sohlberg – Uendelige landskap
- Videointroduksjon til Samlingen, Beyond Measure, Håkon Bleken – Jeg har lenge gått ved din side og Leonard Rickhard.
- Livestream av åpning, og arrangement i tilknytning utstillingene Leonard Rickhard – Før og etter solnedgang og Håkon Bleken – Jeg har lenge gått ved din side.
- Digital forelesning i forbindelse med Beyond Measure
- Vi har også publisert et større antall tekster til verk i samlingen, og tekstmateriale i forbindelse med Trondhjems kunstforening 175års jubileum
- Felles museumsplattform – Et samarbeid mellom TKM, NKIM, Museene i Trøndelag og Ablemagic. Pilot skal testes på museene i april-juni. Prosjektet er et digitalt minimuseum på hvert enkelt museums nettside, men også en digital, fysisk løsning på museene. Løsningen lages med utgangspunkt i DigitaltMuseum, og lar barn og voksne utforske samlingene på en ny måte (digitalt), i tillegg vil det være ulike oppdrag som kan løses fysisk på museet.

5.8 MARKEDSFØRING

Rørosmuseet
Vi kunngjør alle arrangement på egne nettsider, på Facebook og som oftest også gjennom digitale og trykte annonser i lokalmedia. I 2020 kjøpte vi også digitale kampanjer for å fremme de digitale tjenestene våre.

Kystmuseet
Kystmuseets markedsgruppe har som et ledd i vår markedsføringsstrategi utarbeidet en markedsplan og årshjul for å hjelpe oss med å nå de målene vi har satt oss. Vi har definert markedet og kundene våre, og dette gir oss et godt grunnlag for målrettet markedsføring, og bedre bruk av markedsføringsbudsjettet. Gjennom markedsgruppa i MiST får vi også hjelp og støtte til felles markedsføring og profilering

MKA
Vi bruker Instagram, Facebook, Snap, plakater og media til markedsføring i 2020.
Under nedstengingen våren 2020 arrangerte MKA konkurranser på SoMe med fribilletter som premie. Dette var for å synliggjøre museet og for å få besøkende igjen ved åpning 13.juni. MKA deltok også i MiSTs FB-strategi om å arrangere konkurranse om hvert museum for å dele ut fribilletter. MKA laget også en egen presentasjon av ansatte og gjøremål under nedstenginga for å vise at museet jobbet videre med nye planer og at museet savnet de besøkende. På Instagram ble det kjørt en kampanje med promotering for å skape interesse rundt museet i en tid da mange var på SoMe. Museumsbutikken samarbeidet med Bygdebutikkene i felles markedsføring. Likedan fortsatte samarbeidet med ”Perler på en snor” som er Indre Fosens kanal for kultursamarbeid. MKA var representert i den nye brosjyren utgitt av PPS. MKA har som mål å nå nasjonale media. Dette ble nådd i 2020 gjennom det innovative elbåtprosjektet som ble presentert hos NRK i de riksdekkende programmene ”Norge Rundt” og ”Norge i dag”. NRK omtalte også prosjektet på NRK Midt-Nytt, NRK Trøndelag radio og ved en direktesendt morgensending fra båtbyggeriet ved NRK Trøndelag.

NKIM
Annonsering/partnerskap hos Visit Trondheim, Mediamax Norge og ArtSceneTrondheim.
Sosiale media: spredte annonser ved spesielle anledninger, sånn som ved reåpning av museet etter koronastenging.
Kulturell dugnad i Klassekampen: en slags digital utstilling/annonsering i den trykte versjonen av avisa. Promotering av utstillinger som skulle åpne etter nedstenginga i mars/april/mai.
Egen kampanje med hjelp av Tank Design: «Siste sjans», «åpent» og «museet stenger for rehabilitering 31.januar»- fokus på at bygget fortsatt var åpent fram til 31.januar. Hovedsakelig sosiale media, men også vindusfolier/plakater.

Ringve
Annonserer utstillinger og tilbud, og arrangement vår, sommer høst. Konserter/ konsertforedrag, familiedager, festivaler, spesialomvisninger- i relevante kanaler:
- Ringve.no, TRDevents, nyhetsbrev
- Ringves trykte program, distribueres pr post og i byen
- Sosiale medier, digital annonsering
- Annonser i Adressa til utvalgte arrangement
- Presseoppslag: NRK radio Midtnytt, Adressa, Trondheim24
- Lokalområdet på Lade

Rockheim
Rockheim fylte 10 år i 2020. TibeT levererte ny jubileumslogo til markedsføring og nye produkter (t-skjorter).
Fokus på samtid med unge voksne som målgruppe.
Målrettet annonsering i sosiale medier. Sommeren på Rockheim ble synliggjort nasjonalt med annonser i VG, Morgenbladet, Trøndelag Reiseliv og Adresseavisen – trykk og digitalt.

Sverresborg
Målrettet markedsføring på sosiale medier og hjemmesider. Lokal markedsføring med banner, gatebukker og flyere.
Direkte kontakt med skoler og grupper via mail. Ellers har markedsføring vært inkludert i felles tiltak MiST.

Rindal
Museet bruker den lokale Trollheimsporten til lokal annonsering. Egen facebookside og lokalavisene Driva og Sør-Trøndelag brukes til lokal annonsering i tillegg til MIST sin fellesannonsering.
Sommersesongbrosjyre og plakater produseres og distribueres lokalt.

TKM
Til Beyond Measure, i begynnelsen av året, hadde vi plakater, digitale annonser og papirannonser, som er standard for alle store utstillinger. Vi jobbet samtidig aktivt i sosiale medier for å vekke nysgjerrighet og hekte oss på relevante og aktuelle saker som gjaldt samme tematikk.
Etter nedstengningen ble all aktivitet digital. Vi jobbet aktivt for å synliggjøre vår nettside og digitale familietilbud i interessegrupper på facebook. Særlig formidlingsavdelingens Kreative hjemmepakke.

Vi fikk laget tre presentasjonsfilmer; en generell om TKM, en om Beyond Measure og en om samlingen. Disse spredte vi ut på nettsiden, i sosiale medier og sendte til reiselivsaktører og andre kontakter.
I sommer hadde vi 4 uker takeover-kampanje på Cassius Fadlabi-utstillingen på Gråmølna. Dvs massiv synlighet i alle de 8 flatene til Subjekt (digitalt og trykk). Slik spisset vi mot målgruppen og fikk god synlig-het i en sommer hvor alle var på Norgesferie.
Utstillingene til Leonard Rickhard og Håkon Bleken ble begge aktivt sponset og spredt i sosiale medier, i tillegg til annonse i Adresseavisen.
Alle utstillingene har vært markedsført i flere måneder før utstillingsåpning, med fokus på forventningsbygging.

Markedsgruppa
Markedsgruppa jobber med å øke billettsalget gjennom helhetlig markedsføring med en felles stander. Alle museene i MiST skal markedsføre hverandre, og kvaliteten på markedsarbeidet skal være god og effektivt. Det arbeides med å kartlegge mål-grupper og spisse markedsføringen, samt å bygge et internt fagmiljø i MiST.
MiST har felles gavekort og sommerkort, og kjører mange felles kampanjer i løpet av året. Hver torsdag har MiST en felles annonse i Adresseavisen, og deltar med markedsføringstiltak under større arrange-ment i Trondheim.
Det var store endringer i målgruppene i 2020, spesielt i sommersesongen. All markedsføring ble rettet mot regionalt og lokalt marked. Litt mot nasjonalt marked. Størst andel besøkende var familier. Alt av cruise og utenlandske turister uteble.
Under stengingen av museene ble det laget en del digitale omvis-ninger og digitale aktiviteter. Markedsførte Digitalt muse-um i større grad.

6 PARTNERSKAP OG SAMARBEID

Rørosmuseet
Har sterke både lokale og nasjonale nettverk. Spesielt bør nevnes:
- Fast representasjon i verdensarvrådet og rådets faggruppe, (de fem VA-kommunene, to fylkeskommuner og Sametinget)
- Samarbeid med destinasjonsselskap, matmiljøet og til dels industrimiljøet, bla. gjennom profilundersøkelse og profilutvikling.
- Nasjonale bygningsvernmiljøer og andre bygningsvernsenter
- Verdensarvnettverk (Norges verdensarv, Nordisk verdensarv, Riksantikvar, Miljødirektoratet)
- Samisk fagmiljø, Aajege, Sametinget, Saemien sijte
- FOU-institusjoner-NTNU, UiO, NIKU, NGU

Kystmuseet
Kystmuseet har et godt samarbeid med frivillige museet og kulturaktører i regionen. Blant annet har museet lånt bort sin vandreutstilling om hermetikkindustrien til Trøndelag Kysthistoriske museum på Mausund (Frøya), og har også planlagt utlån av den samme utstillingen til Hopsjø- Kyst og kultursenter. Kystmuseet har etablert gode relasjoner til disse aktørene, og har allerede dratt nytte av denne kontakten i forskning og innsamlingsprosjekter.

MKA
MKA har også i 2020 arbeidet for å styrke lokale partnerskap som Indre Fosen kommune, lokale bedrifter, skoler, lag og foreninger.
Kystpilegrimsleia ble prøvegått av styringsgruppa og fikk en gjennomgang av MKAs tilbud.
Sammen med flere lokale butikker/utsalgssteder har vi etablert «Bygdebutikkene» med tanke på økt salg og kundetilstrøm-ning.
Samarbeid med flere enkeltstående reiselivsaktører for markedsføring av hverandre.
Samarbeidet med Perler på en Snor.
Revitalisert samarbeidet KystNorge gjennom prosjektet Kystopplevelser.
Forbundet Kystens samarbeid fortsatte gjennom et planlagt jekteseminar høsten 2020 som måtte flyttes til 2021.
Samarbeidet med Studieforbundet Kultur og Tradisjon fortsatte med kursmodul 1 i ”Trebåtbygger” i båtbyggeriet på MKA med tema ”Rothogst, stell og vedlikehold av verktøy, september 2020. Modul 2 er satt til mars 2021.
Det trofaste samarbeidet med to lokale bygdekvinnelag fortsatte i 2020 med kurs i flatbrødbaking og kurs i lefsebaking.

NKIM
- Institutt for kunst og medievitenskap NTNU: Veiledning, undervisning og sensur knyttet til BA og MA i kunsthistorie, deltagelse i arbeid med antologi om Jens Thiis.
- Institutt for lærerutdanning, NTNU: Undervisning for BA arkiv og samlingsforvaltning,
- Institutt for lærerutdanning, NTNU: Undervisning for MA, DID3703 Utforskende undervisning og samfunnskritisk tenking, som også gjorde egne videopresentasjoner i Hannah Ryggen-salen
- Dronning Mauds Minne høgskole: Undervisning for førskolelærerstudenter, som også gjorde skriveoppgaver i «Ta deg TID» Vi samarbeider også med andre museer og lokale kulturaktører
- Pilegrimsleden: Austråttborgen har status som nøkkelsted i Kystpilegrimsleia
- Midtbyen Management: nettverk med aktører innenfor bykjernen, arrangement som Kulturnatt og Barnas Bylørdag. Annonseringskanal.

Ringve
Barokkfest, Kamfest, Akustiske Landskap, reiselivsaktører som Hurtigruta og cruiseseselskap er godt etablerte over tid.

Rockheim
Trondheim Calling, NTNU, Jazzfest, Kriminalomsorgen, Najonalbiblioteket, bransjeorganisasjonar i musikkbransjen. Norsk lydarkivkonferanse og det nordiske nettverket for populærmusikkmuseer er viktige samarbeidspartnere.

Sverresborg
- Sparebanken SMN1. Samarbeidspartner, årlig bidrag mot billetter til arrangement f.eks. LO-Favør på Julemarked. Bankfilial i byavdelingen planlegges åpnet i 2023.
- Trondhjems Skiklub. Økonomisk støtte til utvikling av Skiboksen – en vandreutstilling om skihistorien. Samarbeidspartner i arbeidet med skiutstilling på Sverresborg.
- Samarbeid med Byåsen menighet om formidling og arrangement i tilknytting til museets kirker.
- Samarbeid med Nasjonalt Pilegrimssenter for Pilegrimsleden gjennom Sverresborg
- Utvikling av samarbeid med Norske Sanitetskvinners forening for gjennomføring av Fastelaven
- Deltakelse i prosjektet «Historiske Trondheim» der Sverresborg sitter i arbeidsgruppen
- Samarbeid med Trondheim Concerts og Trondheim Stage, ulike konserter
- Samarbeid med Trondheim kino og Kosmorama
- Samarbeid med Trondheim kommunale Kulturskole «Blåsernes dag» og «Jul på Sverresborg»
- NDM: NTNU, Vaskeriet – møtested for døve og døvblinde, Rådgivningstjenesten for syn og hørsel (Trondheim Kommune), Døvekirka, Trondheim Døveforening og Statped.

Sjøfartsmuseet
Igangsatt samarbeid med Biblioteket (blant annet fortellerstund) og med NTNU (diverse foredrag i forbindelse med torsdagstreff), kunnskapsutveksling med Cirka teater i forhold til formidling

Orkla
Som en av landets 6 museumsjernbaner i Samferdselsdepartementets Landsverneplan for jernbane, er Orkla industrimuseum aktivt med i samarbeidsorganet «Direktørnettverket». 2020 har vært et svært aktivt år for nettverket. Direktøren ved Orkla industrimuseum har vært leder av nettverket i 2020. Nettverket klarte etter godt arbeid mot statlige myndigheter og det politiske miljøet og snu en trussel om at statens tilskudd til museumsjernbaner skulle falle bort, til en egen økt post på statsbudsjettet.
Orkla industrimuseum er medlem i følgende organisasjoner:
- International Committee for the Preservation of Industrial Heritage (TICCIH). Avdelingsleder for kulturhistorisk avdeling er nasjonal representant.
- European Routes of Industrial Heritage (ERIH). Avdelingsleder for kulturhistorisk avdelinger kontaktperson. Orkla Industrimuseum har ambisjon om å bli ankerpunkt innen 2025 – noe som vil gi oss økt eksponering internasjonalt. Orkla Industrimuseum har opprettet et faglig samarbeid Tsjekkia National Heritage Institute innenfor teknologi- og industriarv.
  Rindal skimuseum samarbeider ved enkeltarrangement med Rindal Næringsforum, Rindal Frivilligsentral i tillegg til Rindal Skimuseums venneforening.

TKM
- Britannia Hotel: Et større partnerskapssamarbeid ble inngått i 2019, hvor kunstmuseet viser kunst i hotellets korridorer. Kunsten er hentet fra Heblergaven – grafiske arbeider fra norske og internasjonale kunstnere. Samarbeidet innbefatter en leieavtale for kunsten, en publikasjon (2020) og markedsføringssamarbeid på flere nivåer.
- KODE Bergen: Samarbeid om utstilling med Henrik Håkansson og planlegging av fremtidige prosjekter.
- Zacheta – polen samarbeid med EU-søknad

- Ribe og Fuglsang museum i Danmark
- Future Museum-nettverk i Danmark, museums for samtidskunst, Roskilde, Malmø Konstmuseum, KIASMA Munchmuseum og TKM. Om museenes samfunnsrolle i fremtiden. EU-finansiert
- NTNU: Undervisning, utstillingssamarbeid og praksisplass.
- NTNU helse, samarbeid om Vitenskapsfestivalen og planlegging av fremtidige samarbeid
- Trondheim Open – Gråmølna
- Kunstforeningen

6.1 NASJONALE MUSEUMSNETTVERK

Rørosmuseet
Bergverksnettverket- aktiv
Nettverk for tradisjonshåndverk og bygningsvern – aktiv

Kystmuseet
Nettverket for fiskerihistorie og kystkultur
Samtidsnettverket

MKA
Passive medlemmer i Kvinnehistorienettverket og i Bygningsnettverket.

NKIM
Herregårdsnettverket
Kunstnettverket

Ringve
Nasjonalt museumsnettverk for musikk og musikkinstrumenter (leder),
Herregårdsnettverket

Rockheim
Musikknettverket
Samtidsnettverket

Sverresborg
Sjøfartsnettverket
Herregårdsnettverk
Nettverk for tradisjonshåndverk og bygningsvern
Fotonettverket
Drakt- og tekstil
Kulturlandskapsnettverket

Orkla
Bergverksnettverket
Nettverk for teknologi- og industrihistorie
Nettverk for arbeiderkultur
Samtidsnettverket

TKM
Kunstnettverket (direktørnettverket)

UE
Nasjonalt museumsnettverk for minoriteter og kulturelt mangfold (Mangfoldsnettverket)
Samtidsnettverket

6.2 TJENESTEYTING, FOREDRAG, UNDERVISNING

UE
Stein Adler Bernhoft:
Tydalsmuseet: Avlagt to befaringer/møter på museet vedr. etablering av en ny utgave av museets «Karoliner-utstilling». Utarbeidet ny planløsning for dette, og levert fullstendig tegningsmateriell for en lokal produksjon av utstillingselement og montre. Arbeid lokalt er litt forsinket pga. smittehensyn, men tas opp igjen i 2021. I oppdraget inngår også et utkast til planløsning av resten av utstillingsarealet. Her skal «Myntfunnet» få et nytt design, og det gis også plass til formidling av en mer generell lokalhistorie.
Skifermuseet (Oppdalsmuseet): Avholdt et par møter i Trondheim, samt en dagsbefaring på museet på Oppdal, for utarbeidelse ny utstilling i nyopprettet formidlingsbygg omkring skiferhistorien på Oppdal. I tillegg ansvarlig for en utendørs «Kultursti» med samme tema, inne på samme området.
Ann Siri Hegseth Garberg: Kurs for Yrjar Heimbygdslag: Om å lage utstilling (27.8)
25.januar: Frivillige i museer – på oppdrag fra Forbundet for norske museumsvenner. 30.januar: Samlingsforvaltning – arbeid «bak kulissene» på Trondhjems sjøfartsmuseum
29.oktober: Om utstillingsarbeid og utstillinga «Båt og bærekraft» på Trondhjems sjøfartsmuseum
Turid Nilsen:
Sept. Forelesning KULMI (om Spectrum) og Arkiv-utdanning (om samlingsforvaltning, Spectrum/Primus)
Hanna Mellemsether:
Foredrag, Tydal museum
Forelesninger: master Kulturminneforvaltning NTNU, master arkeologi, NTNU, master spesialpedagogikk, NTNU
Sensur Kulturminneforvaltning master og bachelor

Ringve
Forelesninger/workshop:
Mats Krouthén: To forelesninger i NTNU-kurset Musikkteknologi i et historisk lys (Must 1058): Mekanisering og instrumentklassifikasjon og Programmering av mekaniske instrumenter. 8. februar.
Eirik Fagerslett: Ledelse av workshop i NTNU-kurset Musikkteknologi i et historisk lys (Must 1058): «Programmering av spilledåser». 8. februar.

NKIM
Institutt for kunst og medievitenskap NTNU: Veiledning, undervisning og sensur knyttet til BA og MA i kunsthistorie, deltagelse i arbeid med antologi om Jens Thiis.
Institutt for lærerutdanning, NTNU: Undervisning for BA arkiv og samlingsforvaltning,
Institutt for lærerutdanning, NTNU: Undervisning for MA, DID3703 Utforskende undervisning og samfunnskritisk tenking, som også gjorde egne videopresentasjoner i Hannah Ryggen-salen
Dronning Mauds Minne høgskole: Undervisning for førskolelærerstudenter, som også gjorde skriveoppgaver i «Ta deg TID»

Orkla
Vi har et bredt samarbeider med NTNU, og har fasilitert flere BA – og MA studenter. I tillegg har vi vært bi-veileder for noen av disse. Kulturhistorisk avdeling har ved flere tilfeller være sensor innenfor historie og kulturminneforvaltning ved NTNU og UiO. Ett av MiSTs masterstipend 2020 ble gitt til to studenter med tema knyttet til museets aktivitet.

7 TILTAK OG ERFARINGEN I ARBEID MED KLIMA/MILJØ

Rørosmuseet
Planarbeid knyttet til kobberverkets eiendom og vannregion Glomma (utslipp/forurensing)
Bærekraftig reiseliv – samarbeid som miljøsertifisert destinasjon
Busstilbud til Olavsgruva i sommersesong – redusere privatbiltrafikk.
Miljøovervåking av freda bygninger – prosjekt ved Riksantikvaren, NIKU og Mycoteam AS
(Måleinstrument utplassert i Hyttstuggu, Løssistuggu, Kurantgården, Hjulmaker-/Belgmakerstuggu, samt i Rasmusgården)
Miljøovervåking av Olavsgruva sammen med Mycoteam – akselererende muggproblematikk som påvirker både kulturminner, ansatte og besøkende.
ENØK-tiltak – utstillingsbelysning, oppvarmingsløsninger i publikums- og magasinbygg, samt skiftet ut port i laftehall

MKA
MKA er i gang med å utvikle en ”grønnere” tradisjonsbåt for å kunne møte framtidas krav til 0-utslipp med produksjon og bruk.

MKA er i gang med å skifte alle lyspærer over til led-lys.
En bedre søppelsortering er under utvikling.
MKA prøver å ha fokus på færre papirutskrifter
MKA prøver å ha færre plastprodukter i museumsbutikken.

NKIM
Spesifikk bruk av gjenbrukstorg

Ringve
Utskifting av alle renholdsprodukter til mer miljøvennlige produkter.
Gjenbruk av materialer i utstillingsproduksjon
Innkjøp av elsykler til transport (personalet)
Utskifting av lys i konsertsal- LED
Utskifting av utstillingsbelysning- LED

Rockheim
Vi har god kildesortering. Mat, plast, papp, el., glass rest.
Innkjøp av el.sykkel til varetransport
Fokus på energieffektivisering gjennom året.

Sverresborg
Vi erfarer at den antikvariske bygningsmassen på Sverresborg forfaller hurtigere som et resultat av fuktigere klima. Det er større råteskader og mer tømmer må skiftes ved rehabilitering enn tidligere. Kulturrådets tilstandsregistrering vil vise dette tydelig. Fuktskader, råte og sopp er fremtredende i forfallet.
Første år med bruk av varmepumpe i bygget, ser ut til å funke tilfredsstillende ut fra de lovnader vi hadde på innsparing av energi

TKM
Har videreutviklet vår ordning for avfallshåndtering og resirkulering.
Søker å begrense innkjøp der vi kan gjenbruke bygningsmaterialer.
Gjenvinner kompost fra kontoravdelingens kjøkken.

8 STØRRE TILTAK OG PROSJEKTER SOM HAR INVESTERINGSTILSKUDD

Rørosmuseet
I 2020 er det gjennomført forundersøkelse for nybygg Malmplassen og ombygging Smelthytta. Forprosjekt gjennomføres i 2021, med mål om investeringssøknad klar ved årsskiftet.

MKA
MKAs arbeid med og ferdigstillelse av ny hovedutstilling krevde en større investering som var finansiert av Kulturdepartementet, MIST, Indre Fosen kommune og MKA over driftsbudsjettet for å få dette i havn.

NKIM: En rapport utført av Multiconsult august 2020 viser at Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum ikke holder dagens standard, verken i forhold til byggeteknisk forskrift eller dagens krav til museumsbygg. Bygget mangler en del funksjoner/romprogram i forhold til hva moderne museum innehar.
Søknad om investeringstilskudd sendt januar. 2021.

Orkla
Bygginga av det nye museumsbygget ved Orkla Industrimuseum starta i august 2020.

Sverresborg
Renovert taket på bygget Sagvollen og publikumsbygg.
Friluftsmuseet: Etter flere års samarbeid med venneforeningen ble det montert gatelys mellom Publikumsbygget og Sagvollen, Publikumsbygget og Skogheim. Dette ble finansiert av venneforeningen.

11 Covid19

Rørosmuseet
Nedstegning mars-juni
Mye arbeid med smittevernplanlegging og oppfølging
Betydelige kostnader knyttet til smitteverntiltak
Sterk reduksjon i gruppebesøk (ca 75 % nedgang)
Bortfall av utenlandsk besøk
Noen tilbud ble kansellert: Åpne hus i Sleggveien og innendørs omvisninger.
Etablering av nye rutiner for billettsalg og registrering
Avlysning av større arrangementer
Økning i individuelle besøk i sommersesongen

Kystmuseet
Stengt for besøkende i periodene 12.03 – 12.06 og 21.12 – 31.12. Mindre gruppebesøk, hjemmekontor. Forsinket i prosjekt som krever samarbeid med frivillige og informanter (minner.no og stedsnavn prosjektet). Arrangement ble avlyst (3 lørdagstreff og Jul på museet).

MKA
I 2020 ble det god anledning til å rydde på MKA på grunn av covid19. MKA leide 2 kontainere som begge ble fylt opp med rask. MKA fikk også flyttet ut av leide lokaler som Vognbua, prestegårdsfjøset og forpakterboligen.
MKA fikk også gjort ferdig 2 utstillinger: hovedutstillinga Båt og bærekraft, og den skiftende utstillinga "Årets båt" med tema Færøyene. MKA måtte utsette åpninga av den nye hovedutstillinga på grunn av at landet stengte den dagen den skulle åpnes.
I utstillinga var det laget et lekeområde med en brygge for barn, bygd etter Howard Gardners teori om «multiple intelligences». Denne kunne ikke åpnes i sommer pga. smittevernhensyn.
En del publikumsarrangement kunne ikke la seg gjennomføre pga. covid 19 som julemarked og konserter. Arbeidet med strategi- og handlingsplan måtte utsettes pga. bl.a. hjemmekontorordning og kohort båtbyggeri. MKA klarte å opprettholde aktiviteten i båtbyggeriet som leverte 4 båter i tillegg til elbåten "Elfryd" i 2020

NKIM
Helt stengt ned 12.mars 2020.
Satte opp intern beredskapsgruppe, bestående av faste ansatte med direktør I spissen, for å kunne hanskes med denne unike nedstengingen.
I nedstenging ble Håvard Stamnes, gitt påfølgende smittevernansvar i henhold til hans funksjon som verneombud og ansatt ved Driftsavdelingen. Noe smittevern allerede på plass ved NKIM før nedstenging med Antibac stasjoner ved kjøkken og publikumstoalett f.o.m slutten av februar 2020.
I den første nedstengingsperioden holdt de fleste ansatte hjemmekontor.
På grunn av en uviss smittesituasjon hos en ansatt, ble omtrent 90 % av staben satt i 2.ukers karantene i slutten av mars. Museets sikkerhet ble da ivaretatt med vaktplaner og sikringstiltak utover det som ansees som normal drift, noe som ble gjennomført videre i tiden fram over påske og mot mai 2020.
Da museet etter hvert tillot arbeid bak lukkede dører, og folk igjen kunne jobbe mer som normalt ble det opprettet Antibac stasjoner samt øvrige smittetiltak ved kjøkken. De ansatte jobbet i kohorter, og arbeid kunne foregå noenlunde normalt, der førstelinjen ble satt til interne arbeidsoppgaver som rydding, scanning, oppussing (resepsjon) og montering. (Sommerutstilling TID)
Avdeling Austrått og Stiftsgården stenges også i denne perioden. Det ble videre bestemt at Stiftsgården stenger hele sommersesong 2020.
Fram til gjenåpning 15.juni 2020 opplevde museet ingen påvist smitte.
F.o.M Gjenåpning for publikum 15.juni ble det igjen innført flere og strengere tiltak for smittevern for å kunne åpne for publikum, da etter god dialog med firmaet HMS-AGENDA. Det ble da igangsatt smittevernsrunder for hver time ved åpent museum, som tok for seg utsatte kontaktflater som dørhåndtak o.l. Disse rundene ble ivaretatt av resepsjon, som ble oppbemannet med en ekstra ansatt sommersesong 2020 på grunn av disse tiltakene. / Renholdspersonale 3.ganger pr.uke har også smittevern i fokus ved ekstra rengjøring av kontaktflater.
Avdeling Austråttborgen åpnet sommersesong ca 4.juli med smittevernstiltak.
Flere video og lyd-omvisninger produseres, og fysiske arrangementer, samt Kulturnatt 2020 ved Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum – ble gjennomført med spesifikk publikumstelling, smittevern og smittesporing på stedet sommer og høst 2020.
Smittesituasjonen eskalerte i slutten av november / desember 2020 og arrangementer avlyses.
Det kommer påbud om munnbind på offentlig sted, og ansatte i førstelinje tar da i bruk munnbind, noe som videreføres gjennom julen 2020.
Gjennom hele 2020 har museet forholdt seg til nasjonale og kommunale retningslinjer i forhold til smittesituasjon i dialog med felles administrasjon til MIST.
Det meste av møtevirksomhet har siden mars / april 2020 blitt gjennomført ved bruk av programmet TEAMS. Noe som ser ut til å fungere.
Med mistanke om smitte har ansatte ved NKIM vært flinke til å selv å opprettholde karanteneregler, samt oppsøke testing for Covid 19.
Gjennom året 2020 har Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum opplevd null reell smitte, noe som må sies å være en seier i kampen mot dette viruset.

Ringve
- Ekstra renhold
- innkjøp av dispensere og desinfiseringsmiddel
- Mindre utleiemuligheter (møterom, konferanserom ++)
- Mindre besøk, restriksjoner på omvisninger.
- Mere hjemmekontor og smittervernrutiner for kontor

Rockheim
Leid inn ekstra smitterenhold til omfattende smittevask pga av mange interaktive installasjoner. Antibac, desinfeksjonssprit, renholdsutstyr kjøpt inn ekstra og gjort tilgjengelig for publikum/ ansatte.
Hele staben på hjemmekontor i vår. Stengt museum gjennom våren. Veldig godt besøk i fellesferien, men synkende besøk fram mot jul.
Se punktet Formidling for ytterligere informasjon.

Sverresborg
Nedstenging for publikumsvirksomhet fra 12. mars – 31.mai.
Bortfall av DKS og andre tilrettelagte tilbud for skoler og grupper medførte mindre oppdrag for formidlere. Samme gjelder bortfall av cruisebesøk.
Avlyste større arrangement ut året.
Avlyste foredrag og tilpassede tilbud til utsatte grupper (eldre).
Sesongansatte fikk nye oppgaver mtp. renhold, registrering og generelt smittevern.
Under stengingen ble arbeidsinnsats forflyttet til det «indre arbeidet». Rengjøring av utstillinger og andre områder som det er vanskelig å komme til i åpningstid. Likeledes vedlikehold som f.eks. sliping av gulv i publikumsarealer. Oppdatering av guidemanus og utvikling av nytt innhold osv.
Stor belastning på renholdspersonale og driftsavdelingen, tilrettelegging og oppfølging av smittevern.

Rindal
H ar avlyst større publikumsretta tiltak og det meste av skoleformidling i 2020. Rindal skimuseum sin venneforening har i tillegg hvert år arrangert flere arrangement og egen sommerkafe, dette ble avlyst i 2020. Avdelingsleder har i 2020 benyttet den tiden som brukes til publikumsretta tiltak til faglig arbeid og gjennomgang av samlingene.

UE
Stort sett hjemmekontor fra nedstengingen i mars, ellers alternerende tilstedeværelse. Forsinkelser i flere prosjekter.

TORGHATTEN

Halvårsrapport

Første halvår 2020

Bra gjennomført først halvår 2020 for Torghatten ASA

- **Et utfordrende halvår som følge av Covid-19 pandemien. Likevel en relativt stabil driftssituasjon med stort fokus på smittevern.**
- **Gode løsninger for drift og økonomi etablert gjennom konstruktivt samarbeid med våre oppdragsgivere, interesseorganisasjoner og myndighetsorgan, samt en betydelig innsats fra egne ansatte.**

- Torghatten konsernet hadde første halvår en omsetning på 4.956 MNOK mot 5.598 MNOK for samme periode i fjor. Driftsresultatet før avskrivninger er på 646 MNOK mot 795 MNOK for samme periode i fjor.

- Resultatet før skatt er på 282,1 MNOK mot 383,6 MNOK for samme periode i fjor. Nedgangen er først og fremst knyttet til redusert persontrafikk grunnet omfattende restriksjoner etter 12. mars.

- Situasjonen for Torghatten konsernet har vært preget av Covid-19, og det har vært behov for å sette inn vesentlige tiltak i alle segment. Persontransport er definert som en samfunnskritisk oppgave og har medført at vi har strukket oss langt for å videreføre vår produksjon på best mulig måte. Dette gjennom en tett dialog med oppdragsgivere, interesseorganisasjoner og myndigheter for å komme frem til gode løsninger. Våre ansatte har stått på og samarbeidet på tvers av selskaper og segmenter, og hatt stor fokus på å følge smittevernregler.

- Konsernet økte sin aktivitet betydelig i løpet av 2019 med to store nye samband (i Trøndelag og Hordaland) og levering av 7 nye miljøvennlige ferjer. Vi kan nå konstatere at fartøyene og driften i disse sambandene har fungert godt også i 2020. Dette var et stort løft for konsernet og det er betryggende å se at fartøyene har fungert som forventet over en lengre periode.

- Konsernet har dessverre vært nødt til å permittere en rekke ansatte i flere av våre selskaper grunnet Covid-19. Pr. utgangen av juni var ca. 1000 ansatte permittert.

- Konsernet har i første halvår inngått følgende nye kontrakter i segmentene buss, sjø og fly:

  - Trønderbilene AS signerte i sommer to kontrakter med Innlandet Fylkeskommune om busskjøring på Lillehammer og i Ottadalen. Kontraktene er på hhv. 10 og 9,5 år og vil over avtaleperioden ha en verdi på ca. 1,1 milliard NOK. Antall busser i drift i denne kontrakten blir samlet 80 stk. og vil sysselsette 100 personer. I Lillehammer by vil det bli benyttet elektriske busser.

  - Widerøe Ground Handling har signert en stor kontrakt med SAS om drift av bakketjenester ved 12 norske lufthavner. Den nye kontrakten er en fornyelse av en flerårig avtale, og gjelder fra 1. februar 2021. Estimert kontraktsverdi er 900 MNOK.

  - Torghatten Trafikkselskap har signert kontrakt om videreføring av ferjesamband til Leka. Ny kontrakt varer fra 1. januar 2021 til 31. desember 2023, og forventet kontraktsverdi er ca. 70 MNOK.

  - Torghatten Trafikkselskap har signert kontrakt for drift av ferjesambandet Solfjellsjø – Vanved. Kontrakten gjelder for perioden 1. juli 2021 til 30. juni 2024, med en verdi på ca. 30 MNOK.

- Konsernet har i første halvår startet opp følgende nye kontrakter:

  - Trønderbilene AS startet ved årsskiftet opp virksomhet i Jämtland i Sverige. Dette er konsernets første busskontrakt utenfor landets grenser. Kontrakten er 10-årig og inngått med Lenstrafiken i Jämtland. Avtalen omfatter hovedtyngden av all ordinær rutetrafikk i kommunene Østersund, Krokom, Berg, Brekke, Herjedalen og Strømsund. Totalt antall busser er 97, og antall medarbeidere er 120 personer. Kontraktsverdien for hele avtaleperioden er på ca. 1,25 milliarder SEK.

- Torghatten Buss startet i mai opp en ny kontrakt i Harstad, inngått med Troms fylkestrafikk. Kontrakten har en varighet på 9 år, med opsjon på forlengelse i 3 år. Kontrakten har en samlet verdi på ca. 780 MNOK.

- Konsernet har vært gjennom et betydelig nybyggingsprogram de siste årene og fikk ved årsskiftet 2018/2019 levert hele 7 nye fartøy, og har følgende nye fartøy og ombygginger for leveranse i 2020–2022:

  - Bastø Fosen AS bygger ny hybridferje, Bastø Electric, til sambandet Moss – Horten. Store batterier ombord og høyspentlading ved kai i Horten gjør at ferja inntil videre vil bli ca. 65 % elektrifisert. Ferjen er tilrettelagt for 100 % elektrisk drift. Utslippsreduksjonen vil da årlig tilsvare utslipp fra ca. 5.000 personbiler. Bastø Electric og ladeinfrastruktur i Horten er planlagt ferdig fra april 2021.

  - Bastø Fosen styrker miljøsatsingen ytterligere ved at det i 2020 er inngått kontrakt med verft om oppgradering og elektrifisering av to av de eksisterende ferjene (Bastø IV og Bastø VI). Prosjektet støttes av Enova med 136 MNOK. Det er inngått kontrakt med Westcon i Norge, og fergene forventes ferdig ombygd og klare for helelektrisk drift i 1. halvår 2022. Utslippsreduksjonen vil årlig tilsvare utslipp fra ca. 10.000 personbiler. Det vil også bli bygd ladeanlegg i Moss.

  - Bastø Fosen AS har kontrahert ny ferje til sambandet Svelvik – Verket. Dette vil bli en ren el-ferje og den bygges i Tyrkia hos Sefine Shipyard. Kontrakten starter 1. januar 2022.

  - Torghatten Trafikkselskap bygger ny hybridferje til sambandet Vennesund – Holm, som også bygges ved Sefine Shipyard og forventes levert i høst.

  - Torghatten Trafikkselskap har vedtatt ombygging av MF Torghatten til hybriddrift. Kontrakt er inngått med skipsverftet Stadyard og ombyggingen forventes ferdigstilt i løpet av 2020.

********** **********

Resultat for perioden

Driftsinntektene i første halvår 2020 utgjorde 4.956 MNOK, en nedgang på 643 MNOK fra fjoråret som var på 5.598 MNOK. Nedgangen skyldes redusert omsetning i alle våre segmenter i forbindelse med Covid-19. Spesielt store utslag har det gitt på omsetning for Widerøe, hvor nedgangen i omsetning sammenlignet med første halvår i fjor er på 460 MNOK. Myndighetspålagt nedstengning av cafe-virksomheten har også hatt betydning. Begrenset reiseaktivitet fra Gardermoen har medført stopp i all flybussaktivitet. I tillegg har det meste av turbuss aktiviteten både innenlands og utenlands blitt kansellert.

Den aktiviteten vi har hatt gående i hele perioden er kollektivtrafikken vi utfører i alle segment gjennom kontrakter med offentlige oppdragsgivere. Vår lange erfaring med slik produksjon i tett samarbeid med oppdragsgiverne, har medført at konsernet har prestert godt også i denne krevende perioden. Vi er fornøyd med denne gjennomføringen, og har fortsatt stor fokus på å videreføre dette på en sikker måte for alle våre passasjerer.

Driftsresultatet før avskrivninger (EBITDA) utgjør 645,6 MNOK mot 795 MNOK i 2019. Nedgangen i EBITDA skyldes hovedsakelig nedgang i inntekter i våre buss- og fly-segment, hvor bortfallet av passasjerinntekter har vært vesentlig.

I driftsresultatet for første halvår 2020 inngår engangseffekter knyttet til salg av driftsmidler på ca. 7 MNOK. Dette gjelder salg av en ferje, samt noen busser. Tilsvarende engangseffekter i 2019 var 19,7 MNOK.

Ordinært resultat før skattekostnad i første halvår ble 282,1 MNOK mot 383,6 MNOK i samme periode i fjor, altså en nedgang på 101,5 MNOK.

Sjøtransport

I første halvår kommer ca. 28 % av vår omsetning fra sjøvirksomheten. Det har vært god og stabil drift i første halvår for segmentet, som har forløpt uten store driftsavbrudd.

Fosen Namsos Sjø AS driver båt- og ferjetransport i Midt-Norge og opererer blant annet ferjesambandet Flakk – Rørvik som startet opp 1. januar 2019. Dette er et stort ferjesamband, hvor vi i år forventer å transportere omtrent 1 million personbilenheter. Driftsstabiliteten i sambandet med to nye el-ferjer og kraftige ladestasjoner har vært god.

I Bastø Fosen AS driftes seks ferjer i Norges største ferjesamband Moss - Horten. Det har siden midten av mars vært en betydelig nedgang i trafikken, grunnet Covid-19. Hele reduksjonen antas å ha sammenheng med myndighetenes tiltak for håndteringen av pandemien. Ferjene har fungert godt uten store driftsavbrudd. Vi har en el-ferje under bygging som skal gå inn i dette sambandet fra 2021, samt to eksisterende ferjer under ombygging til el-drift.

Torghatten Nord AS har sin virksomhet i Nordland og Troms, samt en betydelig virksomhet i Hordaland med sambandet Halhjem – Sandvikvåg. Det ble levert fem nye ferjer til dette sambandet ved årsskiftet 2018/2019. Selskapet er nå inne i sitt andre driftsår med disse ferjene og de har fungert godt og som forventet. Selskapet drifter flere små og store samband i nord, herunder Vestfjordkontrakten som den største. Det er en virksomhet med et stort innslag av turisttrafikk, noe som medfører en betydelig økning av produksjonen i sommermånedene. Det har også i sommer vært bra med trafikk på Vestfjorden og forøvrig.

Torghatten Trafikkselskap AS har sin virksomhet på Helgeland. Det har vært god aktivitet gjennom første halvår med gode trafikktall.

All vår cafe-virksomhet ombord i fartøyene var stengt grunnet pålegg fra myndighetene i en periode på 3 måneder før de igjen åpnet i juni. Dette har

bidratt til svakere resultat på de samband hvor vi har stor cafedrift. Vi ser også etter åpning av cafeene, at det er færre enn tidligere som går ut av bilene for å handle.

Konsernet har mottatt støtte til bygging av el-ferjer. Etter ferdigstillelse og rapportering av resultater knyttet til gitte utslippskrav, har vi nå mottatt tilskuddene på de ferjene som ble ferdigstilt i 2019.

Sjøselskapene bidrar totalt sett med godt resultat for første halvår.

Busstransport
Bussvirksomheten står for ca. 28 % av konsernets driftsinntekter i første halvår. Norgesbuss AS og Trønderbilene AS er våre største virksomheter innen dette segmentet. I tillegg har vi drift av busselskap både på Helgeland og i Troms gjennom Torghatten Buss AS og i Agder gjennom Sørlandsruta AS. Vi har i 2020 også drevet bussvirksomhet i Sverige gjennom Trønderbilene AB.

Aktiviteten på buss har økt noe sammenlignet med første halvår 2019, da Norgesbuss AS startet opp en ny kontrakt i Nittedal-/Lørenskog i juni i fjor. Videre har den nye virksomheten i Sverige, som ble startet opp i desember 2019, gjennomført første halvår på en god måte. Tilstedeværelsen i Sverige danner grunnlag for ytterligere satsing utenfor landets grenser.

I tillegg til kontrakter på rutetrafikk, skoleskyss og turkjøring, har konsernet kjøring av Helsebuss for flere helseregioner.

Den virksomheten vi driver i forbindelse med turkjøring har blitt hard rammet av nedstengningen i forbindelse med Covid-19. Vår Flybussvirksomhet, som drives gjennom Norgesbuss Express, er også hard rammet av redusert aktivitet på Gardermoen. Etter å ha vært helt nedstengt i en periode, startet vi i sommer opp to ruter igjen.

Den største virksomheten i segmentet er kjøring på kontrakt for det offentlige oppdragsgivere. Dette er definert som en samfunnskritisk oppgave og selskapene har kommet til enighet med oppdragsgiverne om fornuftige ordninger og løsninger for drift og økonomi.

Nedgang i resultat sammenlignet med i fjor er altså først og fremst knyttet til vår tur- og flybussvirksomhet. Totalt sett bidrar busselskapene med gode resultater til konsernet.

Flytransport
Ca. 41 % av omsetningen i konsernet kommer fra flytransport, ground handling mv. Widerøe startet 2020 med en positiv utvikling, men myndighetenes implementering av smittevernstiltak i forbindelse med koronapandemien 12. mars rammet omsetningen i Widerøe og resten av Luftfartsbransjen hardt.

Det ble i første fase av pandemien satt i verk en rekke tiltak fra myndighetens side for å lette den økonomiske belastningen på den Norske luftfartsbransjen. Fra mars har Widerøe hatt en rekke avgiftslettelser og sammen med statlig kjøp av flyruter har dette bidratt positivt i en akutt etterspørselssvikt. Widerøe har også tilgang til den statlige låne- og garantiordningen for flyselskap.

Resultatet i perioden er svekket med ca. 135 MNOK sammenlignet med 2019, som i all hovedsak skyldes et større underskudd i flyselskapet som følge av den svake etterspørselen etter flyreiser. Dette selv om virksomheten har gjennomført raske omstillinger med stor effekt på selskapets kostnader. Markedet forventes å være tilsvarende svakt i resten av 2020 med en gradvis normalisering frem mot slutten av 2021.

Selv om perioden etter 12.mars har vært preget av store omstillingsprosesser og permittering av opp mot 40 % av medarbeiderne i perioder har selskapet gjennomført første halvår med god driftsstabilitet og regularitet.

Kortbanenettet står foran en stor omstilling frem mot 2030. For å sikre et konkurransedyktig kollektivtilbud på

kortbanenettet er det et ønske om å få til en elektrifisering av neste generasjons kortbanefly. Widerøe bidrar derfor fortsatt betydelig i dette arbeidet, og går i front for å få til et grønt skifte.

Widerøe drifter regionale flyruter i både Nord-Norge og Sør-Norge. I Sør-Norge er anbudsperioden 2020 til 2024, mens det for Nord-Norge gjelder perioden 2017 til 2022. Strekningen Bodø-Evenes er nå lagt ut på anbud etter at Widerøe la ned den kommersielle betjeningen fra februar. Anbudet forventes avklart tidlig høst 2020, og har oppstart 1. februar 2021. Gjennom datterselskapet Widerøe Ground Handling (WGH) og Widerøe Technical Services (WTS) driver Widerøe bakkevirksomhet og teknisk service på de fleste flyplassene i Norge. WGH har fornyet kontrakten med SAS for bakketjenester på 12 flyplasser i Norge.

Widerøe gjør fortløpende tilpasninger for best mulig å møte markedets behov innenfor de rammer som er satt i anbudet fra Samferdselsdepartementet. Selskapet har kontinuerlig fokus på kostnadsnivå og arbeider for å tilpasse seg best mulig dagens markedssituasjon, rammebetingelser og konkurransebilde.

Annet maritimt og øvrig virksomhet
De øvrige virksomhetene i konsernet har bidratt med varierende resultater i første halvår, men noe bedre enn samme tidspunkt året før. Gjennom konsernet Maritime Venture deltar Torghatten i ulik aktivitet på Helgeland. Ett av selskapene i Maritime Venture er Seløy Undervannsservice AS som driver med bl.a. legging av undervannskabler.

I tillegg driver konsernet verksteddrift og reisebyrå, samt entreprenørvirksomhet gjennom datterselskapet Secora. Vår reisebyrå-virksomhet har måttet permittere store deler av sine ansatte, da oppdragene de siste månedene har vært begrenset, og er det fortsatt.

Torghatten ASA har også en eierandel på 50 % i North Sea Safety KS, som er eier av et supplyskip. Det har vært et svakt marked for supplyskip de siste årene og skipet er for tiden i opplag. Vi følger med i markedet og håper det kommer nye muligheter for oppdrag, og det forventes bedre marked fra 2021.

Vi er fjerde største eier i det børsnoterte havbrukskonsernet NTS ASA, hvor Norsk Fisketransport AS, Midt-Norsk Havbruk AS og Frøy Gruppen AS inngår som de største datterselskapene. Det har vært en positiv utvikling på aksjeverdien i NTS ASA i første halvår, og dette vises som en positiv finansinntekt på ca. 65 MNOK under verdiregulering aksjer. Til sammenligning var økningen i første halvår 2019 på ca. 23 MNOK.

Balansen og finansiering
Konsernets samlede eiendeler har en bokført verdi på 11.276 MNOK, mot 11.380 MNOK ved årsskiftet. Av sum eiendeler utgjør anleggsmidlene 8.223 MNOK.

Betalingsmidler utgjør 1.310 MNOK av omløpsmidler på 3.053 MNOK.

Bokført egenkapital utgjorde 3.565 MNOK ved utgangen av første halvår, noe som gir en egenkapitalandel på 31,8 %. Bokført egenkapital inkl. minoritet pr. aksje er kr 79,6.

Konsernet investerer i løpet av en fireårsperiode (2017 – 2020) omtrent 5 milliarder kroner knyttet til det grønne skiftet. Dette er betydelige beløp og har medført en viss gjeldsøkning. Det er viktig at vi har en stabil og god drift som sikrer en god kontantstrøm til å betjene denne gjelden. Spesielt betryggende er det at vi på de to store sambandene i Trøndelag og Hordaland, som ble startet i 2019 med hhv. 2 og 5 nybygg, har en stabil og god drift. De største pågående investeringene i 2020 er knyttet til satsningen på en elektrifisering av sambandet Moss – Horten.

Vi hadde i våre planer lagt inn salg av tre fartøy og nedbetaling av tilhørende gjeld i første halvår. Dette ble ikke gjennomført, da vi så langt har sett at det har være fornuftig å ha ferjene til utleie og reserveferjer. I sommer lyktes vi godt med utleie for å avhjelpe situasjonen med økt turisttrafikk på Helgeland.

Netto rentebærende gjeld utgjør 3 980 MNOK mot tilsvarende 3 874 MNOK pr. 31.12.2019.

Utsiktene fremover
Torghatten konsernet er med sin virksomhet innen ferjer, hurtigbåter, busser og fly et betydelig transportkonsern i Norge. Vi har gjennom å vinne flere langsiktige anbud sikret oss stor aktivitet i mange år, noe som bidrar til at vi hele tiden kan utvikle virksomheten videre.

Fra 12. mars ble vår situasjon endret betraktelig, da store deler av Norge ble stengt ned grunnet Covid-19. Dette medførte at fokus først og fremst ble rettet mot å få til gode og sikre løsninger for ansatte og alle våre kunder. Ennå ser vi ikke helt hvordan pandemien vil påvirke oss i et langsiktig perspektiv, men i samarbeid med oppdragsgiverne ønsker vi å finne de beste løsninger. Vi har lange tradisjoner for å samarbeide godt med våre oppdragsgivere, noe som er ekstra viktig når krisesituasjoner skal håndteres. Den gode dialogen med oppdragsgivere og myndigheter har vært av stor betydning i den perioden vi har vært igjennom.

I flysegmentet har vi tidligere lagt til grunn en moderat trafikkvekst fremover, men den aktuelle smittesituasjonen tilsier nå at normaliseringen vil ta tid. Dette innebærer at vi mener det er nødvendig at tiltakene med fritak for blant annet flypassasjeravgiften og redusert merverdiavgift videreføres også etter 31. oktober. Tilsvarende er det viktig at den ekstraordinære støtten til kjøp av kommersielle flyruter videreføres utover september 2020.

Vi kan i dag se oss tilbake og konstatere at oppgaver og utfordringer i 1. halvår har blitt løst på en god måte. Fokus fremover skal fortsatt være på sikker og god drift som hensyntar smittevern. Arbeidet med det grønne skiftet og bytte av de eldste bussene til nye mer miljøvennlige el-busser pågår videre, nybygging av el-ferjer pågår for fullt og deltakelse i prosjekter for å bidra til å finne neste generasjons miljøvennlige el-fly videreføres.

Ved å fremstå som et foretrukket alternativ for reisende vil vi bidra til å redusere private transportløsninger og i et totalperspektiv vil dette redusere miljøpåvirkningene.

Ønsker å rette en stor takk til alle våre ansatte som har stått på ekstra hardt i en svært utfordrende tid. Sammen har vi klart å drifte alle de ferjesamband, bussruter og flyruter som er definert som samfunnskritiske på en god måte. De siste ukers økning av smitte viser at vi fortsatt må holde samme gode fokus fremover, og innrette oss etter myndighetenes smittevernregler.

Har stor tro på at vi fortsatt skal klare å holde fokus og innsats oppe fremover, og at 2020 blir et greit år totalt sett. Andre halvår er historisk sett bedre enn første halvår for konsernet. Dette vil forhåpentligvis også gjelde i 2020, hvis situasjonen med reiserestriksjoner og andre tiltak etter hvert kan normaliseres.

Trondheim/Brønnøysund 27.08.2020

Roger Granheim,
Konsernsjef

Torghatten ASA konsern

Halvårsregnskap pr. 30. juni 2020

Torghatten ASA konsern

(Tall i hele 1000)	Ikke revidert Pr. 30.06.2020	Ikke revidert Pr. 30.06.2019	Revidert Pr. 31.12.2019
Driftsinntekter	**4 955 544**	**5 598 134**	**11 401 406**
Varekostnad	92 796	93 974	216 156
Lønnskostnad	2 181 441	2 326 481	4 815 327
Annen driftskostnad	2 034 710	2 382 220	4 761 429
Sum driftskostnad før avskrivning	**4 308 947**	**4 802 675**	**9 792 912**
Driftsresultat før avskrivninger	**646 597**	**795 459**	**1 608 494**
Avskrivninger	363 897	384 928	782 399
Driftsresultat	**282 700**	**410 531**	**826 096**
Renteinntekter og andre finansinntekter	87 566	53 463	118 310
Verdiregulering aksjer	67 527	24 751	26 391
Rentekostnader og andre finanskostnader	-155 707	-105 154	-285 032
Sum Finans	**-614**	**-26 940**	**-140 331**
Ordinært resultat før skattekostnad	**282 086**	**383 591**	**685 764**
Skattekostnad	-45 009	-76 428	-143 977
Årets resultat	**237 077**	**307 163**	**541 786**

Balanse	Ikke revidert Pr. 30.06.2020	Ikke revidert Pr. 30.06.2019	Revidert Pr. 31.12.19
Immaterielle eiendeler	58 928	73 563	68 370
Varige driftsmidler	8 026 127	8 220 337	7 952 275
Finansielle anleggsmidler	137 752	154 462	124 459
Sum anleggsmidler	**8 222 807**	**8 448 362**	**8 145 104**
Varelager	225 377	249 294	250 871
Fordringer	937 573	1 227 861	1 219 320
Finansielle investeringer	580 470	510 863	512 191
Kontanter	1 309 797	918 214	1 252 218
Sum omløpsmidler	**3 053 218**	**2 906 232**	**3 234 600**
Sum eiendeler	**11 276 024**	**11 354 594**	**11 379 703**
Sum innskutt og opptjent egenkapital	3 060 333	2 820 505	2 852 476
Ikke-kontrollerende eierinteresser	504 767	515 784	500 655
Sum egenkapital	**3 565 101**	**3 336 289**	**3 353 131**
Avsetning for forpliktelser	593 242	558 854	577 315
Sum avsetning for forpliktelser	**593 242**	**558 854**	**577 315**
Gjeld til kredittinstitusjoner	4 729 727	4 873 686	4 451 225
Øvrig langsiktig gjeld	560 596	683 443	675 451
Sum annen langsiktig gjeld	**5 290 323**	**5 557 129**	**5 126 676**
Offentlige avgifter og øvrig kortsiktig gjeld	1 827 359	1 902 323	2 322 581
Sum kortsiktig gjeld	**1 827 359**	**1 902 323**	**2 322 581**
Sum gjeld	**7 710 924**	**8 018 306**	**8 026 572**
Sum egenkapital og gjeld	**11 276 024**	**11 354 594**	**11 379 703**

EGENKAPITALOPPSTILLING

(1.000 NOK)	Aksjekapital	Egne aksjer	Annen egen-kapital eks. min.	Minoritet	Sum
Egenkapital pr 31.12.2019	**237 559**	**-13 048**	**2 627 965**	**500 655**	**3 353 131**
- korr. av tidligere års feil					0
Egenkapital pr. 1.1.2020	**237 559**	**-13 048**	**2 627 965**	**500 655**	**3 353 131**
Resultat			232 965	4 112	237 077
Endring i egne aksjer		-1 022	-23 641		-24 664
Omregningsdifferanse					0
Andre endringer egenkapital			-444		-444
Egenkapital pr 30.06.2020	**237 559**	**-14 070**	**2 836 845**	**504 767**	**3 565 101**

Forretningssegment 1. halvår 2020	Sjøselskap	Busselskap	Flyselskap	Annet Maritimt	Øvrig	Konsolidert
(NOK 1000)						
Kjøretøy- og passasjerinntekter	275 734	113 450	1 502 744	0	13	1 891 941
Kontraktsinntekter	1 016 097	1 219 109	296 239	0	0	2 531 445
Andre inntekter	102 198	52 201	218 738	132 987	26 034	532 157
Sum inntekter fra eksterne kunder	1 394 029	1 384 760	2 017 721	132 987	26 047	4 955 544
Sum inntekter	1 394 029	1 384 760	2 017 721	132 987	26 047	4 955 544
Andre driftskostnader	973 435	1 308 751	1 862 383	129 100	35 278	4 308 947
EBITDA	420 594	76 009	155 338	3 887	-9 232	646 597
Avskrivninger	117 968	45 125	188 540	9 207	3 057	363 897
Driftsresultat segment	302 626	30 884	-33 202	-5 320	-12 289	282 700
Eiendeler og gjeld						
Anleggsmidler	4 878 431	408 509	2 721 543	115 457	98 867	8 222 807
Omløpsmidler	1 084 422	532 382	440 453	670 494	325 466	3 053 218
Totale Eiendeler	5 962 853	940 892	3 161 996	785 951	424 333	11 276 024
Avsetning for forpliktelser	319 405	19 300	262 271	-8 629	895	593 242
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 602 659	155 699	519 500	45 916	405 953	4 729 727
Øvrig lang gjeld	0	34 791	520 206	5 598	0	560 596
Kortsiktig gjeld	447 492	392 201	898 491	65 180	23 996	1 827 359
Sum Gjeld	4 369 555	601 990	2 200 468	108 066	430 845	7 710 924

Forretningssegment 1. halvår 2019	Sjøselskap	Busselskap	Flyselskap	Annet Maritim	Øvrig	Konsolidert
(NOK 1000)						
Kjøretøy- og passasjerinntekter	322 224	193 748	2 195 000	0	0	2 710 972
Kontraktsinntekter	1 074 070	1 119 506	286 400	0	0	2 479 976
Andre inntekter	192 058	64 614	0	119 080	31 434	407 186
Sum inntekter fra eksterne kunder	1 588 351	1 377 869	2 481 400	119 080	31 434	5 598 134
Sum inntekter	1 588 351	1 377 869	2 481 400	119 080	31 434	5 598 134
Andre driftskostnader	1 170 745	1 262 719	2 209 418	122 016	37 778	4 802 676
EBITDA	417 606	115 149	271 982	-2 936	-6 344	795 458
Avskrivninger	160 041	39 472	172 030	10 548	2 837	384 928
Driftsresultat segment	257 565	75 677	99 952	-13 484	-9 181	410 530
Eiendeler og gjeld						
Anleggsmidler	5 118 540	373 055	2 734 808	115 052	106 907	8 448 362
Omløpsmidler	1 068 116	570 697	639 800	581 766	45 853	2 906 232
Totale Eiendeler	6 186 655	943 752	3 374 608	696 818	152 760	11 354 594
Avsetning for forpliktelser	306 157	36 302	197 775	-9 035	27 655	558 854
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 835 665	136 327	526 382	57 932	317 379	4 873 686
Øvrig lang gjeld	0	38 604	640 908	3 931	0	683 443
Kortsiktig gjeld	482 979	414 323	931 792	39 199	34 030	1 902 323
Sum Gjeld	4 624 802	625 556	2 296 856	92 027	379 064	8 018 305

Torghatten ASA er et av landets største transportkonsern med en årlig omsetning på ca.11 milliarder og ca. 7400 ansatte. Hovedvirksomheten er innenfor transport med ferje, hurtigbåt, buss og fly i hele Norge og vi transporterer 70 millioner passasjerer i året. Til dette disponerer konsernet en flåte på omtrent 90 fartøy, 1600 busser og 45 fly.

Vår ref.: 20/00311

PROTOKOLL FRA

GENERALFORSAMLING I

NORD-TRØNDELAG ELEKTRISITETSVERK AS

Den 20. mai 2020 kl. 12.15 ble det avholdt generalforsamling i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS via Teams.

Innkalte, valgte representanter til generalforsamlingen som møtte:
Frode Revhaug, Borgny Grande, Hege Nordheim-Viken, Ida Stuberg, Bjørnar Buhaug, Vegard Austmo, Bente Estil, Kjersti Kjenes, Arnhild Holstad, Stian Brekkvassmo, Amund Hellesø, Per Olav Tyldum, Hans Oskar Devik, Arnt Einar Bardal, Anne Berit Lein, Ivar Vigdenes, Pål Sverre Fikse

Forfall:
Olav Jørgen Bjørkås, Elisabeth Helmersen
Anita Ravlo Sand, Levanger kommune, har gitt skriftlig fullmakt til Vegard Austmo.

Til stede var:
97,96 % av aksjekapitalen møtte. Av dette møtte 11,341 % av aksjekapitalen med fullmakt.
2,04 % av aksjekapitalen var ikke representert.

Fra selskapets styre og ledelse møter styreleder Jon Håvard Solum, konsernsjef Christian Stav, Inge Bartnes, Gunn Elisabeth Guldahl og Marte Reitan Moen. Revisor Nina Straume fra KPMG deltok under behandlingen av årsregnskapet.

Til behandling forelå:

Sak 01/2020 Formalia

1.1. Åpning av generalforsamlingen

Styreleder, Jon Håvard Solum, åpnet generalforsamlingen og ønsket medlemmene velkommen.

1.2 Fortegnelse over møtende aksjeeiere og representanter/fullmektiger

Til stede er 17 aksjonærer og fullmektiger 97.9600 aksjer av totalt 100 000 aksjer er representert. Dette utgjør 97,96% av aksjene og stemmene i selskapet.

1.3. Valg av møteleder

Leder av AU, Ida Stuberg, ble valg til møteleder for generalforsamlingen 2020

1.4 Valg av person til å medundertegne protokoll

Til å medundertegne protokollen ble Amund Hellesø foreslått.

1.5 Valg av protokollfører

Protokollfører er Marte Reitan Moen

Vedtak:
Ida Stuberg ble valgt til møteleder. Amund Hellesø ble valgt til å medundertegne protokollen sammen med møteleder. Marte R Moen ble valg til å føre protokoll.

Sak 02/2020 Godkjennelse av innkallingen og dagsorden

Vedtak:
Innkalling og dagsorden ble godkjent

Sak 03/2020 Godkjenning av årsregnskap og styrets årsberetning for Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS og konsernet for 2019, herunder disponering av årets resultat

Det vises til gjennomgang av årsregnskap i eiermøte 20.05.2020
Revisor Nina Straume fra KPMG gjennomgikk revisjonsberetningen

Årsberetning og årsregnskap 2019 godkjennes med årsresultat på NOK 1 307 821 000

Disponering av årsresultat foreslås som følger:

Avsatt utbytte:	67 400 000
Overført annen egenkapital:	1 240 421 000

Det vil bli trukket NOK 300 888 fra utbyttet for administrative kostander knyttet til eierskapet.

Vedtak:
Generalforsamlingen godkjenner styrets forslag til årsregnskap og årsberetning for konsernet og Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS for 2019.

Sak 04/2020 Godkjennelse av honorar til selskapets revisor

Styret foreslår at revisors honorarkrav for regnskapsåret 2019 dekkes i henhold til regning.

Vedtak:
Generalforsamlingen vedtar at revisors godtgjørelse for regnskapsåret 2019 dekkes etter regning.

Sak 05/2020 Valg av aksjonærvalgte representanter til Bedriftsforsamlingen i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS

Valgkomiteens innstilling valg av medlemmer til bedriftsforsamling for 4 år;

Bjørn Arild Gram	personlig vara Steinar Klev
Gun Kveli	personlig vara Oddny Lysberg
Bodil Haukø	personlig vara Siv Åse Strømhylden
Ole Hermod Sandvik	personlig vara Arne Skorstad
Terje Sørvik	personlig vara Knut Ola Vang
Nina Bakken Bye	personlig vara Amund Lein
Grete Lervik	personlig vara Lena Oldren Heggstad
Gjermund Hansen Eggen	personlig vara Leif Aksel Buland
Ole Gunnar Hallager	personlig vara Bertil Jønsson

Odd Inge Myrvold	personlig vara Steinar Bach
Kari Anita Furunes	personlig vara Karen Mo Røli
Anne Mille Røttereng	personlig vara Renate Trøan Bjørshol

Bedriftsforsamlingen konstituerer seg selv, men generalforsamlingen tilrår følgende:
Leder: Bjørn Arild Gram
Nestleder: Gun Kveli

Vedtak:

1. Som medlemmer til bedriftsforsamlingen velges for 4 år;
   Bjørn Arild Gram personlig vara Steinar Klev
   Gun Kveli personlig vara Oddny Lysberg
   Bodil Haukø personlig vara Siv Åse Strømhylden
   Ole Hermod Sandvik personlig vara Arne Skorstad
   Terje Sørvik personlig vara Knut Ola Vang
   Nina Bakken Bye personlig vara Amund Lein
   Grete Lervik personlig vara Lena Oldren Heggstad
   Gjermund Hansen Eggen personlig vara Leif Aksel Buland
   Ole Gunnar Hallager personlig vara Bertil Jønsson
   Odd Inge Myrvold personlig vara Steinar Bach
   Kari Anita Furunes personlig vara Karen Mo Røli
   Anne Mille Røttereng personlig vara Renate Trøan Bjørshol

2. Bedriftsforsamlingen konstituerer seg selv, men generalforsamlingen tilrår følgende:
   - Leder: Bjørn Arild Gram
   - Nestleder: Gun Kveli

Samtlige vedtak var enstemmige.

Ytterligere saker forelå ikke til behandling, og møtet ble hevet.

Steinkjer, den 20.05.2020

Ida Stuberg

Amund Hellesø

SIGNICAT

Dokument til signering

Signers:

Name	*Method*	*Date*
STUBERG, IDA	BANKID	2020-05-20 13:49

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >

SIGNICAT

Dokument til signering

Signers:

Name	*Method*	*Date*
Hellesø, Amund	BANKID	2020-05-20 13:53

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >

PROTOKOLL

Generalforsamling TrønderEnergi AS

Dato:	19.05.2020 kl. 13:00 – 14:30
Arkivsak:	20/00094
Sted:	Teams møte
Til stede fra aksjonærene:	Se egen liste over deltagere
Bidragsytere til stede på selskapets hovedkontor:	Styreleder Per Kristian Skjærvik Valgkomiteens leder Arve Slørdahl Konsernsjef Ståle Gjersvold Økonomi- og finansdirektør Olav Sem Austmo Juridisk direktør Kari Skeidsvoll Moe
Protokollfører:	Kari Skeidsvoll Moe

Generalforsamlingen er innkalt i samsvar med lovlig varslingsfrist. Alle aksjonærer er derfor gitt anledning til å delta i møtet.

Dagsorden, innkalling og møteform (video) ble gjennomgått og godkjent.

Styreleder Per Kristian Skjærvik ble valgt til møteleder. Odd Jarle Svanem og Gunn Iversen Stokke ble valgt til å underskrive protokollen sammen med møteleder.

Generalforsamlingen var beslutningsdyktig, jfr. aksjelovens § 6-24.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E055C7DC39E3484C8CF4A6B86324BC36

Sak - 1/20 Godkjenning av årsregnskap for 2019 og beslutning om utdeling av utbytte

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Generalforsamling TrønderEnergi AS	19.05.2020	Sak - 1/20

Framlagte dokumenter

- Saksframlegg
- Årsberetning og årsregnskap 2019

Votering
100% av de avgitte stemmer stemte for forslaget som fremmet i innkallingen.
84,45% av den representerte aksjekapitalen stemte for forslaget som fremmet i innkallingen.
15,55% av den representerte aksjekapitalen avla ikke stemme.
Voteringen fremgår av vedlagte stemmeprotokoll.

Vedtak
Generalforsamlingen godkjenner årsregnskap og årsberetning for 2019 med et årsresultat for TrønderEnergi AS på 893 582 000 NOK.

Årsresultatet disponeres som følger:

Avsatt utbytte:	*147 744 000 NOK*
Overført annen egenkapital:	*745 838 000 NOK*

Sak - 2/20 Valg av aksjonærvalgte styremedlemmer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Generalforsamling TrønderEnergi AS	19.05.2020	Sak - 2/20

Framlagte dokumenter

- Saksframlegg
- Valgkomiteens innstilling

Benkeforslag
Det kom benkeforslag vedrørende valg av varamedlemmer fra aksjonær Hitra kommune v/Ole L. Haugen. Valgkomiteen trakk deretter sitt forslag og det ble deretter votert over det forslag som framgår nedenfor.

Votering
100% av de avgitte stemmer stemte for forslaget som er gjengitt nedenfor.
96,46% av den representerte aksjekapitalen stemte for forslaget.
3,54% av den representerte aksjekapitalen avla ikke stemme.
Voteringen fremgår av vedlagte stemmeprotokoll.

Vedtak
Margrethe Smith, Morten Bostad, Ingvill Kvernmo og Kirsti Welander velges som styremedlemmer i Trønderenergi AS for perioden fram til ordinær generalforsamling i 2022.

Ingjerd Astad, Vigdis Bolås og Oddvar Indergård velges som varamedlemmer i rekkefølge for styremedlemmer nr 1-7 i styret i TrønderEnergi AS for perioden fram til ordinær generalforsamling i 2021. Første varamedlem skal ikke lenger møte fast i styremøtene.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E055C7DC39E3484C8CF4A6B86324BC36

Per Kristian Skjærvik og Morten Bostad gjenvelges som hhv. styrets leder og styrets nestleder for perioden fram til ordinær generalforsamling i 2021.

Generalforsamlingen velger dermed følgende sammensetning for de aksjonærvalgte styre- og varamedlemmene i TrønderEnergi AS:

Aksjonærvalgte styremedlemmer:

1. *Per Kristian Skjærvik – ikke på valg (2019-2021)*
2. *Margrethe Smith – gjenvelges for to år (2020-2022)*
3. *Morten Bostad – gjenvelges for to år (2020-2022)*
4. *Ingvill Kvernmo – gjenvelges for to år (2020-2022)*
5. *Bård Benum – ikke på valg (2019 – 2021)*
6. *Per Olav Monseth – ikke på valg (2019 – 2021)*
7. *Kirsti Welander (ny) - velges for 2020-2022*

Aksjonærvalgte varamedlemmer i rekkefølge for nr. 1-7:

1. *Ingjerd Astad (ny) - velges for en periode på 1 år (2020-2021)*
2. *Vigdis Bolås – gjenvelges for en periode på 1 år (2020-2021)*
3. *Oddvar Indergård (ny) - velges for en periode på 1 år (2020-2021)*

Sak - 3/20 Godtgjørelse til styret for 2020-2021

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Generalforsamling TrønderEnergi AS	19.05.2020	Sak - 3/20

Framlagte dokumenter

- Saksframlegg
- Valgkomiteens innstilling

Votering

100% av de avgitte stemmer stemte for forslaget som fremmet i innkallingen.
96,46% av den representerte aksjekapitalen stemte for forslaget som fremmet i innkallingen.
3,54% av den representerte aksjekapitalen avla ikke stemme.
Voteringen fremgår av vedlagte stemmeprotokoll.

Vedtak

Generalforsamlingen beslutter følgende honorar for styret i TrønderEnergi AS for perioden frem til ordinær generalforsamling 2021:

Styrets leder:	*180.000 kr/år*
Styrets medlemmer:	*100.000 kr/år*
Varamedlemmer:	*7.000 kr/møte*
Medlemmer av revisjonsutvalget:	*3.000 pr møte*
Medlemmer av kompensasjonsutvalget:	*3.000 pr møte*

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E055C7DC39E3484C8CF4A6B86324BC36

Sak - 4/20 Valg av revisor og godtgjørelse for 2020

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Generalforsamling TrønderEnergi AS	19.05.2020	Sak - 4/20

Framlagte dokumenter
- Saksframlegg

Votering
100% av de avgitte stemmer stemte for forslaget som fremmet i innkallingen.
98,66% av den representerte aksjekapitalen stemte for forslaget som fremmet i innkallingen.
1,34% av den representerte aksjekapitalen avla ikke stemme.
Voteringen fremgår av vedlagte stemmeprotokoll.

Vedtak
Generalforsamlingen velger PwC som selskapets revisor for perioden frem til ordinær generalforsamling 2021.

Revisjonshonoraret for perioden 01.01.20 – 31.12.20 fastsettes etter regning

Sak - 5/18 Valg av valgkomite og godtgjørelse for 2020-2021

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Generalforsamling TrønderEnergi AS	19.05.2020	Sak - 5/20

Framlagte dokumenter
- saksframlegg

Votering
100% av de avgitte stemmer stemte for forslaget som fremmet i innkallingen.
85,30% av den representerte aksjekapitalen stemte for forslaget som fremmet i innkallingen.
14,70% av den representerte aksjekapitalen avla ikke stemme.
Voteringen fremgår av vedlagte stemmeprotokoll.

Vedtak
1. Anne Grethe Tevik gjenvelges som medlem av valgkomiteen for perioden frem til ordinær generalforsamling i 2022, og

2. Oddbjørn Bang gjenvelges som varamedlem av valgkomiteen for perioden frem til ordinær generalforsamling i 2022.

3. Valgkomiteens godtgjørelse for perioden frem til ordinær generalforsamling 2021 settes til kr 25.000,- for valgkomiteens leder, kr 20.000,- for komiteens øvrige medlemmer, og kr 3.500,- pr møte for komiteens varamedlem.

Dette gir valgkomiteen følgende sammensetning:

Faste representanter:
Arve Slørdahl (leder) – 2019-2021
Berit Rian (nestleder) – 2019-2021
Anne Grethe Tevik – 2020-2022

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E055C7DC39E3484C8CF4A6B86324BC36

Varamedlem:
Oddbjørn Bang: - 2020-2022

Sak - 6/20 Vedtak om vedtektsendring – ny aksjeklasse

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Generalforsamling TrønderEnergi AS	19.05.2020	Sak - 6/20

Framlagte dokumenter
- saksframlegg

Votering
Enstemmig og i tråd med forslag fremmet i innkallingen.

Vedtak
Aksjer som eventuelt utstedes ved utøvelse av styrefullmakten i sak 7/20 vil utgjøre en ny aksjeklasse (C-aksjer). Egenskapene til C-aksjeklassen er angitt i dette punkt 6/20.

Generalforsamlingen vedtar å opprette ny aksjeklasse C. hvor vedtektsendringen i dette punkt 6/20 kun vil tre i kraft hvis og når styret velger å benytte styrefullmakten i sak 7/20.

Ved etablering av C-aksjeklassen endres vedtektene til å lyde som følger (hvor samlet aksjekapital og antall aksjer i de enkelte aksjeklasser beror på aksjekapitalen i TrønderEnergi AS og antall A- og B-aksjer som foreligger ved etableringen av C-aksjer, samt antall C-aksjer som utstedes.

***

§4 Selskapets aksjekapital

Selskapets aksjekapital er NOK [nytt antall].
Selskapet har tre aksjeklasser, Aksjeklasse A, Aksjeklasse B og Aksjeklasse C, hvor Aksjeklasse A («A-aksjer») utgjør [antall] aksjer hver pålydende kr 10,-, Aksjeklasse B («B-aksjer") utgjør [antall] aksjer hver pålydende kr. 10,- og Aksjeklasse C («C-aksjer") utgjør [antall] aksjer hver pålydende kr. 10,-. Hvor disse vedtekter omtaler «aksjer», «aksjene» «aksjeeier» eller lignende så skal dette anses å omfatte samtlige aksjer i selskapet, med mindre bestemmelsen fastsetter at denne kun gjelder enten A-aksjene, B--aksjene eller C-aksjene. Aksjeklasse B kan maksimalt utgjøre 20 % av den samlede aksjekapitalen i selskapet.

Aksjene i Aksjeklasse B skal ha like rettigheter som aksjene i Aksjeklasse A, herunder men ikke begrenset til stemmerett og økonomiske rettigheter, men har ikke forkjøpsrett, hverken til A-aksjer, B-aksjer eller C-aksjer. Aksjene i Aksjeklasse B omfattes av forbudet mot å eie mer enn 25 % av aksjene i selskapet, men skal ikke være omfattet av eierbegrensningen i vedtektenes § 5 første ledd, som fastsetter at selskapets aksjer kun kan eies av staten, statsforetak, kommuner og fylkeskommuner mv.

Det kan ikke innføres andre vedtektsfestede omsetningsbegrensninger på B-aksjene enn A-aksjonærenes forkjøpsrett, uten etter tilslutning fra eier som representerer minst 90 % av B-aksjene. Dette inkluderer, men er ikke begrenset til, andre forkjøps- og løsningsretter, krav om styrets samtykke ved aksjeovergang eller bestemmelser om at aksjonærer skal ha bestemte egenskaper.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E055C7DC39E3484C8CF4A6B86324BC36

C-aksjene skal ha fortrinnsrett foran A-aksjene og B-aksjene til et utbytte stort kr 54,85 per år per C-aksje i 2021, 2022 og 2023, totalt kr 164,55 per aksje («Preferanseutbyttet»), forutsatt at selskapet vedtar å utbetale utbytte. Dersom Preferanseutbyttet for et år ikke utbetales i sin helhet akkumuleres Preferanseutbyttet, og skal utbetales så snart selskapet har anledning i etterfølgende år. Preferanseutbyttet gjelder ikke for senere år enn 2023, med unntak for eventuelt akkumulert Preferanseutbytte.

Etter utbetaling av det årlige Preferanseutbyttet skal eventuelt gjenværende utbytte i det enkelte år fordeles forholdsmessig mellom A-, B- og C-aksjene. Etter at det totale Preferanseutbyttet er fullt ut utbetalt skal alt utbytte fordeles forholdsmessig mellom A- B- og C- aksjene.
C-aksjene skal med unntak av Preferanseutbyttet for øvrig ha samme rettigheter og begrensninger som A-aksjene, herunder samme omsettelighetsbegrensninger og forkjøpsrettigheter som A-aksjene.

***

Vedtektene endres for øvrig for å reflektere den nye C-aksjeklassen iht de oppdaterte vedtektene vedlagt som Vedlegg 1 til dette saksframlegget, likevel slik at styret har fullmakt til å oppdatere Selskapets aksjekapital og fordeling i de enkelte aksjeklassene iht styrefullmaktene i sak 7/20 og 8/20.

Sak - 7/20 Vedtak om tildeling av styrefullmakt til kapitalforhøyelse ved konvertering av gjeld

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Generalforsamling TrønderEnergi AS	19.05.2020	Sak - 7/20

Framlagte dokumenter
- saksframlegg

Votering
Enstemmig og i tråd med forslag fremmet i innkallingen.

Vedtak

1 *Styret gis med dette fullmakt til å forhøye aksjekapitalen i selskapet med i alt NOK 9 139 520, ved nytegning av inntil 913 952 aksjer i Aksjeklasse C.*
1. *Tegningsperioden skal vare i 2 uker etter vedtak om kapitalforhøyelse er fattet.*
2. *Fullmakten kan kun benyttes ved gjennomføring av kapitalforhøyelse hvor aksjene tegnes av de kommuner som har fått tilbud om, og har takket ja til, innløsning av foretaksfondsobligasjon med ISIN NO0010684244.*
3. *De nye aksjene skal være aksjer i Aksjeklasse C, med tegningskurs på NOK 815,73 per aksje, og skal ha de rettigheter og egenskaper som aksjene i Aksjeklasse C er angitt å ha iht punkt 6/20 foran.*
4. *Styrefullmakten skal gjelde i 8 mnd fra generalforsamlingens beslutning om styrefullmakt.*
5. *Aksjeeiernes fortrinnsrett etter aksjeloven § 10-4 skal kunne fravikes.*

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E055C7DC39E3484C8CF4A6B86324BC36

6. *Styrefullmakten omfatter kapitalforhøyelse mot innskudd i andre eiendeler enn penger, og rett til å pådra selskapet særlige plikter etter asl. § 10-2. Tegningsbeløpet skal gjøres opp ved motregning av innløsningsbeløpet, jf. (iii) ovenfor.*
7. *Fullmakten gjelder ikke fusjon etter asl. § 13-5.*

Sak - 8/20 Vedtak om tildeling av styrefullmakt til kapitalforhøyelse ved kontantinnskudd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Generalforsamling TrønderEnergi AS	19.05.2020	Sak - 8/20

Framlagte dokumenter

- saksframlegg

Votering

Enstemmig og i tråd med forslag fremmet i innkallingen.

Vedtak

1. *Forutsatt at kapitalforhøyelse beskrevet i sak 7/20 gjennomføres, gis Styret med dette fullmakt til å gjennomføre en reparasjonsemisjon ved å forhøye aksjekapitalen i Selskapet med ytterligere NOK 1 095 510, ved nytegning av inntil 109 551 aksjer.*
2. *Reparasjonsemisjonen skal rettes mot Kommunal landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap og tegningsperioden skal være 2 uker etter vedtak om kapitalforhøyelse er fattet.*
3. *De nye aksjene skal være aksjer i Aksjeklasse B med tegningskurs per aksje på NOK 710, og skal ha rett til utbytte fra og med tidspunktet for registrering av kapitalforhøyelsen i foretaksregisteret.*
4. *Styrefullmakten skal gjelde til i 8 mnd fra generalforsamlingens beslutning om styrefullmakt.*
5. *Aksjeeiernes fortrinnsrett etter aksjeloven § 10-4 skal kunne fravikes.*
6. *Styrefullmakten omfatter ikke kapitalforhøyelse mot innskudd i andre eiendeler enn penger, eller rett til å pådra selskapet særlige plikter etter asl. § 10-2.*
7. *Fullmakten gjelder ikke fusjon etter asl. § 13-5.*

Sak - 9/20 Vedtak om kapitalnedsettelse

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Generalforsamling TrønderEnergi AS	19.05.2020	Sak - 9/20

Framlagte dokumenter

- saksframlegg

Votering

Enstemmig og i tråd med forslag fremmet i innkallingen.

Vedtak

1. *Selskapets aksjekapital nedsettes fra NOK 113 818 460 med NOK 4 078 940 til NOK 109 739 520.*

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E055C7DC39E3484C8CF4A6B86324BC36

2. *Kapitalnedsettelsen gjennomføres ved innløsning og sletting av 407 894 aksjer i Aksjeklasse A, som NEAS AS eier i Selskapet.*
3. *Nedsettelsesbeløpet, stort NOK 4 078 940, skal brukes til tilbakebetaling til aksjonæren. I tillegg skal aksjonæren motta en tilleggsutdeling stor NOK 700, pr aksje, slik at samlet utdeling pr aksje blir NOK 710, og totalt NOK 289 604 740. Tilleggsutdelingen skal dekkes av Selskapets opptjente egenkapital.*
4. *Utdelingen gjennomføres delvis som en tingsutdeling av aksjer i NEAS AS til aksjonæren, hvor 435 186 aksjer i NEAS AS med en verdi stor NOK 665,472308 pr aksje i NEAS AS og totalt NOK 289 604 231,83 utdeles, samt ved en kontant utdeling stor NOK 508,17. Generalforsamlingen i NEAS AS har gitt styret fullmakt etter aksjeloven § 9-2 til å erverve egne aksjer, og NEAS AS har samtykket til at utdelingen delvis skjer som tingsutdeling av aksjer i NEAS AS.*
5. *'Selskapets vedtekter § 4 aksjekapital endres til å lyde:*

> *Selskapets aksjekapital er NOK 109 739 520. Selskapet har to aksjeklasser, Aksjeklasse A og Aksjeklasse B, hvor Aksjeklasse A («A-aksjer») utgjør 9 820 106 aksjer hver pålydende kr 10,-, og Aksjeklasse B («B-aksjer») utgjør 1 153 846 aksjer hver pålydende kr. 10,-. Hvor disse vedtekter omtaler «aksjer», «aksjene» «aksjeeier» eller lignende så skal dette anses å omfatte samtlige aksjer i selskapet, med mindre bestemmelsen fastsetter at denne kun gjelder enten A-aksjene eller B-aksjene. Aksjeklasse B kan maksimalt utgjøre 20 % av den samlede aksjekapitalen i selskapet.*
>
> *Aksjene i Aksjeklasse B skal ha like rettigheter som aksjene i Aksjeklasse A, herunder men ikke begrenset til stemmerett og økonomiske rettigheter, men har ikke forkjøpsrett, hverken til A-aksjer eller B-aksjer. Aksjene i Aksjeklasse B omfattes av forbudet mot å eie mer enn 25 % av aksjene i selskapet, men skal ikke være omfattet av eierbegrensningen i vedtektenes § 5 første ledd, som fastsetter at selskapets aksjer kun kan eies av staten, statsforetak, kommuner og fylkeskommuner mv.*
>
> *Det kan ikke innføres andre vedtektsfestede omsetningsbegrensninger på B-aksjene enn A- aksjonærenes forkjøpsrett, uten etter tilslutning fra eier som representerer minst 90 % av B-aksjene. Dette inkluderer, men er ikke begrenset til, andre forkjøps- og løsningsretter, krav om styrets samtykke ved aksjeovergang eller bestemmelser om at aksjonærer skal ha bestemte egenskaper.*

Sak - 10/20 Vedtak om tildeling av styrefullmakt til kapitalforhøyelse ved fortrinnsrettsemisjon

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Generalforsamling TrønderEnergi AS	19.05.2020	Sak - 10/20

Framlagte dokumenter

- saksframlegg

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E055C7DC39E3484C8CF4A6B86324BC36

Votering
Enstemmig og i tråd med forslag fremmet i innkallingen.

Vedtak

1. *Selskapets aksjekapital kan forhøyes med NOK 4 078 940 ved utstedelse av 407 894 nye aksjer.*
2. *Tegningskursen pr aksje skal utgjøre NOK 710, hvor NOK 10 er aksjekapital og NOK 700 er overkurs.*
3. *Aksjeeiernes fortrinnsrett kan ikke fravikes. Dersom en aksjeeier ikke benytter fortrinnsretten gjelder aksjeloven § 10-4 (3).*
4. *De nye aksjene skal tilhøre Aksjeklasse B, og skal ha rett til utbytte og andre aksjonærrettigheter med virkning fra tidspunktet kapitalforhøyelsen er registrert i foretaksregisteret.*
5. *Styrefullmakten gjelder i 12 måneder fra dato for denne generalforsamlingen.*
6. *Fullmakten omfatter kun utstedelse av aksjer mot kontant innskudd, og omfatter ikke fusjon etter aksjeloven § 13-5.*

Sak - 11/10 Vedtak om fullmakt til tilbakekjøp av egne aksjer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Generalforsamling TrønderEnergi AS	19.05.2020	Sak - 11/20

Framlagte dokumenter
- saksframlegg

Votering
Enstemmig og i tråd med forslag fremmet i innkallingen.

Vedtak

(i) *Styret gis fullmakt til å foreta erverv av egne aksjer, jf. aksjeloven § 9-2.*
(i) *Fullmakten gir adgang til å erverve aksjer i Selskapet fram til ordinær generalforsamling i 2022, likevel senest til 19. mai 2022.*
(ii) *Fullmakten gir styret rett til å erverve egne aksjer med et totalt pålydende inntil NOK 12 400 000. Det minste beløp som kan betales per aksje er NOK 10 og det høyeste beløp som kan betales per aksje er NOK 900.*
(iii) *Styret fastsetter for øvrig, innenfor rammene av aksjelovgivningens likebehandlingsprinsipp, hvilken gjennomføringsmåte som skal benyttes ved erverv og avhendelse av egne aksjer. Erverv og avhendelse av egne aksjer kan skje på den måten styret finner hensiktsmessig.*
(iv) *Generalforsamlingens beslutning om styrefullmakt til erverv av egne aksjer skal meldes til Foretaksregisteret, og må være registrert før aksjer kan erverves i henhold til fullmakten.*

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E055C7DC39E3484C8CF4A6B86324BC36

Trondheim, 19.05.2020

Per Kristian Skjærvik	Odd Jarle Svanem	Gunn Iversen Stokke

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
E055C7DC39E3484C8CF4A6B86324BC36

Generalforsamling/Eiermøte i TrønderEnergi 19.05.2020 - deltakerliste

	Navn	Påmeldt	Tilstede
Frøya kommune			
Ordfører	**Kristin Strømskag**	1	ja
Rådmann/Kommunedirektør	**Beathe Sandvik Meland**	1	ja
Økonomisjef	**Thomas Sandvik**		ja
Heim kommune			
Ordfører	**Odd Jarle Svanem**	1	ja
Hitra kommune			
Ordfører	**Ole Laurits Haugen**	1	ja
Rådmann/Kommunedirektør	**Ingjerd Astad**	1	ja
Holtålen kommune			
Økonomisjef	**Svend Olaf Olsen**	1	ja
Indre Fosen kommune			
Ordfører	**Bjørnar Buhaug**	1	ja
Rådmann/Kommunedirektør	**Vigdis Bolås,**	1	ja
Varaordfører	**Steinar Saghaug,**	1	ja
Økonomisjef	**Ørjan Dahl**	1	ja
Opposisjon	**Knut Ola Vang**	1	ja
KLP			
Investment Analyst	**Eric Nasby**	1	ja
Malvik kommune			
Ordfører	**Trond Hoseth**	1	ja
Melhus kommune			
Ordfører	**Jorid Oliv Jagtøyen**	1	ja
Rådmann/Kommunedirektør	**Katrine Lereggen**	1	ja
Opposisjon	**Per Olav Skurdal Hopsø**	1	ja
Midtre Gaudal kommune			
Ordfører	**Sivert Moen**	1	ja
Nordmøre Energiverk AS			
Nettforvalter	**Arne Andreas Pedersen**	1	ja
	Kristian Hansen Juvik	1	ja
Oppdal kommune			
Ordfører	**Geir Arild Espnes**	1	ja
Orkland kommune			
Ordfører	**Oddbjørn Bang**	1	ja
Rådmann/Kommunedirektør	**Ingvill Kvernmo**	1	ja

	Navn	Påmeldt	Tilstede
Osen kommune			
Ordfører	**John Einar Høvik**	1	ja
Rennebu kommune			
Ordfører	**Ola Øie**	1	ja
Selbu kommune			
Ordfører	**Ole Morten Balstad**	1	ja
Rådmann/Kommunedirektør	**Stig Roald Amundsen**	1	ja
Skaun kommune			
Ordfører	**Gunn Iversen Stokke**	1	ja
Trondheim kommune			
Varaordfører	**Mona Berger**	1	ja
Finansdirektør	**Olaf Løberg**	1	ja
Rådgiver	**Tore Ring Neverdal**	1	ja
Opposisjon	**Ingrid Skjøtskift**	1	
Tydal kommune			
Ordfører	**Jens Arne Kvello**	1	ja
Ørland kommune			
Ordfører	**Tom Myrvold**	1	ja
Varaordfører	**Ogne Undertun**	1	ja
Rådmann/Kommunedirektør	**Emil Raaen**	1	ja
Opposisjon	**Finn Olav Odde**	1	ja
Åfjord kommune			
Ordfører	**Vibeke Stjern**	1	ja
Styret i TrønderEnergi AS			
Styreleder	**Per Kristian Skjærvik**	1	ja
Styremedlem	**Ingvill Kvernmo**	1	ja
Styremedlem	**Morten Bostad**	1	ja
Ansatterepresentant	**Rune Olaisen**	1	ja
Styremedlem	**Per Olav Monseth**	1	ja
Ansatterepresentant	**Sveinung Susort**	1	ja
Ansatterepresentant	**Rune Jerpstad**	1	ja
Styremedlem	**Bård Benum**	1	ja
TrønderEnergi			
Konsernsjef	**Ståle Gjersvold**	1	ja
Økonomi- og finansdirektør	**Olav Sem Austmo**	1	ja
Juridisk direktør	**Kari Skeidsvoll Moe**	1	ja
Kommunikasjonsdirektør	**Stig Tore Laugen**	1	ja
Økonomi - og strategisjef	**Jon Holstad**	1	ja
SU Samarbeidsutvalget	**Tore Rasmussen**	1	ja

	Navn	Påmeldt	Tilstede
Valgkomiteen			
	Berit Rian	1	ja
	Anne Grethe Tevik	1	ja
	Arve Slørdahl	1	ja
Andre			
PWC revisor	**Kjetil Smørdal**	1	ja
Arntzen de Besche (Adeb)	**Steffen Rogstad**	1	ja

PROTOKOLL

fra GENERALFORSAMLING i Indre Fosen Invest AS

Den 11. mai 2020 kl 13.00 ble det avholdt generalforsamling i lokalene til Indre Fosen kommune i Rissa.

Til stede var Stadsbygd Sparebank ved Ola Setsaas, Indre Fosen kommune ved Tore Solli og Rissa kraftlag ved Per-Arne Sæther. FosenKraft møtte ikke.
88,2% av aksjene var dermed representert.
I tillegg var styreleder Olbert Aasan og styremedlem Veronica Næss til stede.

Til behandling forelå følgende saker:

Gsak 1/2020 Godkjenning av innkalling

Vedtak: Innkallingen godkjent.

Gsak 2/2020 Valg av møteleder, referent og en til å medunderskrive protokollen

Vedtak: Møteleder Olbert Aasan, referent Per-Arne Sæther og Ola Setsaas som medunderskriver av protokollen.

Gsak 3/2020 Godkjenning av årsberetning og regnskap for 2019

Regnskapet er godkjent av registrert revisor Terje Jønvik i Systemrevisjon Fosen AS.

Vedtak: Årsberetning og regnskap for 2019 godkjent.

Gsak 4/2020 Disponering av årets overskudd

Vedtak: Årets overskudd kr. 1.449,- etter skatt tillegges annen egenkapital.

Gsak 5/2020 Fastsettelse av styrehonorar

Dagens godtgjørelse er null til eier-representantene mens ekstern styreleder har kr 15.000 i fast godtgjørelse og eksternt styremedlem kr 7.500. I tillegg gis disse kr 1.500 pr. styremøte og dekt reise.

Vedtak: Dagens godtgjørelser videreføres.

Skannet - Indre Fosen kommune - 29.10.2020

Gsak 6/2020 Valg av 3 styremedlemmer for 2 år

Sittende styre: Arnt Solem, Ola Setsaas , Olbert Aasan, Per-Arne Sæther, Tore Solli og Veronica Næss.
På valg: Setsaas, Sæther og Aasan.

Vedtak: Ola Setsaas , Olbert Aasan og Per-Arne Sæther gjenvelges for 2 år.

Gsak 7/2020 Valg av styreleder

Olbert Aasan er styreleder i dag.

Vedtak: Olbert Aasan gjenvelges for 1 år.

Gsak 8/2020 Valg av revisor og godkjenning av revisors godtgjørelse

Systemrevisjon Fosen AS v/ Terje Jønvik er engasjert som revisor. Det er betalt kr 18.750,- for revisjon og kr 4.055,- for rådgivning i 2019.

Vedtak: Systemrevisjon Fosen AS fortsetter som selskapets revisor og godtgjøres etter regning.

Gsak 9/2020 Div. orienteringer fra drifta

Styreleder orienterte.

Rissa, 11. mai 2020

Olbert Aasan | Ola Setsaas | Per-Arne Sæther

Skannet - Indre Fosen kommune - 29.10.2020

MUSEENE I SØR-TRØNDELAG

Protokoll

Generalforsamling i Museene i Sør-Trøndelag AS

Tid/Sted: Onsdag 24. mars 2021 kl 12.30-14.30, Sverresborg Trøndelag folkemuseum, auditoriet, Sverresborg Alle 13, 7020 Trondheim

Innkalling med saksdokumenter ble sendt ut onsdag 17. mars 2021.

Til stede:

May Britt Lagesen	Trøndelag Fylkeskommune	19.022
Mona Berger	Trondheim kommune	8.457
Ida Broholm	Hitra kommune	2.114
Ida Broholm	Orkland kommune	2.115
Henrik Grønn	Røros kommune	2.114
Vibeke Langli	Rindal kommune	2.114
Olav Sjelmo	Trondheim Kunstmuseum	2.385
Tore Mørch	Ringve Museum Musikkhistoriske Samlinger	2.386
Ida Broholm	Kystmuseet i Sør-Trøndelag	2.386
Hanne Moe Bjørnbet	Trøndelag Folkemuseum	2.386
Hanne Moe Bjørnbet	Orkla Industrimuseum	2.385
Vigdis Vågen	Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum	2.385
Henrik Grønn	Rørosmuseet	2.385

Forfall:

Bjørnar Buhaug	Indre Fosen kommune	2.114
Rune Schei	Museet Kystens Arv	2.385

52.634 av totalt 57.133 aksjer var representert i generalforsamlingen. Dette tilsvarer 92,1%.

I tillegg møtte Ola By Rise og Siri Reinsberg Mørch fra Trondheim kommune og Øystein Eide fra Trøndelag fylkeskommune

Fra styret:
Styreleder Ellen Tveit Klingenberg

Fra administrasjon:
Adm.dir/daglig leder Karen Espelund
Økonomi og IT-sjef Randi G Hjelm-Hansen
Styrets sekretær May Britt Granheim

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/nb/document-check/a8f39e58-684f-45df-88e6-974fbc1a1e12
VISMA Sign
www.vismasign.com

Valg av møteleder
Vedtak: Ellen Tveit Klingenberg ble enstemmig valgt.

Valg av referent
Vedtak: May Britt Granheim ble enstemmig valgt.

Valg for å undertegne protokoll
Vedtak: Henrik Grønn og Hanne Moe Bjørnbet ble enstemmig valg.

Innkalling og dagsorden
Vedtak: Generalforsamlingen godkjente innkalling og dagsorden uten merknader.

Årsregnskap og årsberetning 2020
Orientering ved styreleder og økonomi og IT-sjef.
Vedtak: Årsregnskap og årsberetning for 2020 ble enstemmig vedtatt.

Styrets kompetansebehov
Styrets kompetansebehov, antall varamedlemmer og valgperiode for varamedlemmer, oppfølging fra generalforsamling 25.03.2020. Orientering ved styreleder og leder av valgkomiteen.
Vedtak:

1. Antall varamedlemmer angitt i vedtektenes §7, ledelse, og valgkomiteinstruks fra 10.05.2017 reduseres fra fem til tre. Fra året 2022 reduseres antall varamedlemmer til 2.
2. Varamedlemmenes valgperiode settes til to år. Ved justering sikres det slik at alle ikke skiftes ut samtidig.
3. Styret vurderer selv om kompetansekravene i valgkomiteinstruksen skal foreslås endret.

Som følge av generalforsamlingens vedtak endres vedtektenes §7, ledelse, andre avsnitt, første setning til: *Det skal velges 3 numeriske varamedlemmer til styremedlemmene valgt av generalforsamlingen, fra året 2022 skal det velges 2 numeriske varamedlemmer til styremedlemmer valgt av generalforsamlingen.*

Som følge av generalforsamlingens vedtak endres Valgkomiteinstruks fra 10.05.2017,
tredje avsnitt til: *Det skal velges 3 numeriske varamedlemmer til styremedlemmene valgt av generalforsamlingen, fra året 2022 skal det velges 2 numeriske varamedlemmer til styremedlemmer valgt av generalforsamlingen. 2 varamedlemmer for de ansattes medlemmer velges av og blant de ansatte. Ved justering sikres det slik at alle ikke skiftes ut samtidig. Generalforsamlingen velger styreleder for ett år ved særskilt valg.*
Fjerde avsnitt, første setning, endres til: *Sammensetningen av de 5 medlemmene valgt av generalforsamling skal være slik at disse til sammen dekker følgende kompetansekrav:*

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/nb/document-check/a8f39e58-684f-45df-88e6-974fbc1a1e12
VISMA Sign
www.vismasign.com

Kriterier for inntak av nye museer
Orientering ved styreleder og adm. direktør.
Vedtak: Generalforsamlingen vedtar 3 formelle kriterier for inntak av nye museer i MiST. Alle 3 kriterier må være oppfylt for at et inntak skal kunne gjennomføres. Dersom det i utgangspunktet dreier seg om større, selvstendige samlinger, skal disse som hovedregel legges inn under et eksisterende museum. Følgende kriterier vedtas:

1. Alle inntak skal være basert på forsvarlig økonomisk kompensasjon. Av hensyn til de eksisterende museer bør staten ha en vesentlig rolle i finansieringen ved inntak av museer.
2. Alle inntak skal være bygd på faglige vurderinger, der samlingene må ha bevaringsmessig verdi.
3. ICOMs etiske retningslinjer skal være førende for alle inntak og alle inntak skal være basert på at museenes kjerneoppgaver, Forvalting, Formidling, Forskning og Fornying, blir ivaretatt.

Valg av styrerepresentanter og fastsettelse av styrehonorar
Orientering ved leder av valgkomitéen. Det ble orientert om valgkomitéens arbeid.

Vedtak:
Følgende styremedlemmer ble enstemmig valgt:
Henrik Zipsane, styremedlem for 2 år
Jorid Midtlyng, styremedlem for 2 år

Ellen Tveit Klingenberg styreleder for 1 år, Milian Myraunet nestleder for 1 år

Som følge av generalforsamlingens vedtak om å redusere antall varamedlemmer fra 5 til 3, fastsettes nummerering av varamedlemmer som har igjen 1 år av sin valgperiode:
Ingegerd Eggen, 1. varamedlem
Nina Fjelnset, 2. varamedlem
Dag Olav Løseth, 3. varamedlem

I henhold til forslag fra valgkomitéen, vedtas følgende honorar til styremedlemmer.
Styrets arbeid honoreres slik:
Styreleder honoreres med kr 150.000,- pr. år
Styremedlemmer honoreres med kr 65.000,- pr. år
Nestleder honoreres etter statens satser for utvalgsgodtgjørelse i tillegg til årlig godtgjørelse på kr 65.000,- når nestleder trer inn i styreleders rolle.
Varamedlemmer får et fast honorar på kr 6.000,- pr. år, i tillegg kr 3.000,- pr. oppmøte.
Nye honorarsatser gjøres gjeldende fra og med 2021.

Valg av representanter til valgkomitéen i MiST
Orientering ved adm. direktør.

Vedtak:
Følgende medlemmer ble enstemmig valgt:
Representant fra kommunene: Berit Kirksæther, Trondheim kommune, velges for 2 år
Representant fra stiftelsene: Are Hilstad, Stiftelsen Orkla Industrimuseum, velges for 2 år

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/nb/document-check/a8f39e58-684f-45df-88e6-974fbc1a1e12
VISMA Sign
www.vismasign.com

Generalforsamlingen ble avsluttet kl 13.30

Protokollen signeres elektronisk av:

Henrik Grønn, styreleder Stiftelsen Rørosmuseet
Hanne Moe Bjørnbet, styreleder Stiftelsen Trøndelag folkemuseum

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/nb/document-check/a8f39e58-684f-45df-88e6-974fbc1a1e12
VISMA Sign
www.vismasign.com

SIGNATURES ALLEKIRJOITUKSET UNDERSKRIFTER SIGNATURER UNDERSKRIFTER

This documents contains 4 pages before this page
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden
Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side
Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

Hanne Moe Bjørnbet
9fba967d-dbf3-4007-ab4d-789230c50bfc - 2021-04-06 14:40:04 UTC +03:00
BankID - ebc58180-1135-4e19-a40c-64aafb743223 - NO

Henrik Grønn
7b8a1dc9-ca5b-42b1-b650-2b8b21bd0fb9 - 2021-04-06 15:19:25 UTC +03:00
BankID - 22c5413c-736a-4251-a285-5867598ec0ba - NO

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

PROTOKOLL

Ordinær generalforsamling for regnskapsåret 2020

Fosenbrua AS

Org.nr. 917 894 620

Ordinær generalforsamling ble avholdt den 19.04.2021 kl. 12.30. Dette i form av nettmøte på Microsoft Teams grunnet koronapandemien.

Invitasjon med link var på forhånd sendt aksjeeierne, deres kontaktpersoner, fullmektiger, valgkomiteen og styrets medlemmer

Daglig leder Olav Ellevset og følgende styremedlemmer var til stede:

Styreleder Ove Vollan, Ola Setsaas, Olbert Johan Aasan, Ragnar Lyng, Ogne Undertun, Steinar Saghaug og Eigil Erbe.

I innkallingen var satt opp følgende saker til behandling:

Sak 1: Åpning og fortegnelse av møtende aksjeeiere
Sak 2: Valg av møteleder, protokollfører og en person til å underskrive protokollen sammen med møteleder
Sak 3: Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 4: Godkjenning av styrets orientering, årsregnskap og revisjonsberetning for 2020
Sak 5: Fastsettelse av godtgjørelse for styret
Sak 6: Valg

Sak 1:
Det ble foretatt fortegnelse av de aksjeeiere som møtte. Følgende aksjeeiere, som til sammen representerte 1025 av 1091 aksjer (94%), var representert:

Indre Fosen kommune v/ Steinar Saghaug
Fosen Regionråd v/ Torunn Bakken
Ørland kommune v/Tom Myrvold
Sparebank 1 SMN v/Ove Vollan
Bjugn Sparebank v/Bjarne Beversmark
Stadsbygd Sparebank v/Ola Setsaas
Ørland Sparebank v/ Pål Talmo
Indre Fosen Invest AS v/ Per Arne Sæther
Åfjord Sparebank v/ fullmakt til styrets leder
Lyng Gruppen AS v/ Ragnar Lyng
Fosen Industriforum v/ Bjørn Damhaug
Vibeke Røsjø

Harald Fagervold AS v/ Harald Fagervold
Ådne Røkkum

Sak 2:
Styreleder Ove Vollan ble valgt til møteleder. Advokat Eigil Erbe ble valgt som protokollfører. Ola Setsaas ble valgt til å underskrive protokollen sammen med møteleder.

Sak 3:
Innkalling og saksliste ble godkjent.

Sak 4:
Styrets orientering, årsregnskap og revisjonsberetning for 2018 ble godkjent.

Sak 5:
Det ble foreslått og vedtatt at styrets medlemmer og 1. varamedlem hver skal ha et styrehonorar på kr. 15.000,- pr. år. Øvrige varamedlemmer gis kr. 1.500,- pr. møte. Det inngås egen avtale med styreleder.

Sak 6:
Som ny valgkomite ble valgt Ove Vollan som leder og Torunn Bakken og Einar Eian som øvrige medlemmer.

Ove Vollan ønsket å fratre som styreleder og ble takket av for sin store innsats.

Som ny styreleder ble valgt Walther Gifstad.
Som nytt styremedlem ble også valgt Bjarne Beversmark.
Øvrige styremedlemmer ble sittende.

Som varamedlemmer ble valgt:
Einar Eian
Knut Olav Vang

Generalforsamlingen ble deretter hevet.

Rissa, den 19.04.2021

Ove Vollan

Ola Setsaas

Protokoll fra Generalforsamling ved IFjobb AS den 04.05.21

Til stede:
Bjørnar Buhaug, Steinar Saghaug, Knut Ola Vang, Ivar Rostad, Anne Kirkeby, Harald Fagervold, Mona Foss, Per Kristian Skjærvik og Jon Normann Tviberg.

Magnar Bremeraunet, daglig leder
Ørjan Dahl, Indre Fosen Kommune

Sak 1/2021 Åpning og registrering

Åpning og registrering ble gjort av Knut Ola Vang. 93,66 % av eierne var til stede

Sak 2/2021 Valg av møteleder, referent og to representanter til å underskrive protokollen

Vedtak:
Knut Ola Vang ble valgt som møteleder.
Daglig leder ble valgt som referent.
Mona Foss og Jon Normann Tviberg ble valgt til å underskrive protokollen.
Enstemmig.

Sak 3/2021 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak:
Innkalling og dagsorden godkjennes uten merknader.
Enstemmig.

Sak 4/2021 Gjennomgang og godkjenning av årsregnskap, årsberetning – og revisors beretning for 2020

Vedtak:

1. Styrets årsberetning og revisors beretning godkjennes.
2. Generalforsamlingen godkjenner resultatregnskap og balanse for 2020 som viser et overskudd på kr 1 726 671 som overføres til annen egenkapital.

Enstemmig.

Sak 5/2021 Godkjenning av revisjonshonorar og fastsettelse av styrehonorar

Vedtak:

1. Revisors godtgjørelse vedtas etter regning for 2020
2. Styrehonorar for 2021, for styremedlemmer i Ifjobb AS
    - Styrets leder gis et honorar på kr. 30.000 pr år.
    - Hvert av styremedlemmene gis et honorar på kr 12000,- pr år.
    - Varamedlemmer gis et honorar på kr 1200 pr. møte.

Enstemmig.

Sak 6/2021: Valg av styre, styreleder og revisor

Styrets medlemmer og varamedlemmer velges for to år, styrets leder velges for et år, dette i henhold til vedtektenes § 5, og styrets leder velges for et år jfr. vedtektenes § 6.4.

Vedtak:

1. **Valg av styre**

Per Kristian Skjærvik	Ikke på valg
Kjell Åsmund Rosvold, nestleder	valgt for 2 år
Kristin W Hagen	Ikke på valg
Erik Bergfjord	valgt for 1 år
Bjørn Vangen	Ikke på valg
Linn Benedicte Schei	valgt for 2 år
Trine Thorsen, ansatte rep.	valgt for 2 år

2. Per Kristian Skjærvik valgt som styreleder for 1 år

3. **Vararepresentanter**

Tor Langsæther	ikke på valg
Kine Kilen	valgt for 2 år
Roger Lerstad	ikke på valg

4. Systemrevisjon Fosen AS valgt som revisor

Enstemmig.

Avslutningsvis informerte møteleder om et notat IF kommune har mottatt fra IfJobb. Generalforsamlingen vedtok å oversende notatet til administrasjonen og ber om at det legges frem en politisk sak for formannskapet der det vurderes på hvilken måte kommunen kan utøve aktivt eierskap i selskapet.

Rissa den 04.05.21

M. Foss

Mona Foss

Jon Normann Tviberg

Jon Normann Tviberg

Ung.

Årsregnskap 2020
for

Ifjobb AS

Foretaksnr. 944600426

Utarbeidet av:

SpareBank 1
REGNSKAPSHUSET

Avdeling Fosen
Verkstedveien 4, 7125 Vanvikan
Telefon: 74 85 55 80
fosen@smnregnskap.no
www.smnregnskap.no

Resultatregnskap

	Note	2020	2019
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Driftsinntekter			
Driftsinntekt		11 804 621	11 170 513
Offentlig tilskudd	1	12 124 807	10 863 975
Sum driftsinntekter		**23 929 428**	**22 034 488**
Driftskostnader			
Varekostnad		3 524 533	3 361 256
Lønnskostnad	2	13 294 214	14 511 080
Avskrivning på varige driftsmidler	3	677 484	832 611
Annen driftskostnad	2	4 587 993	4 816 981
Sum driftskostnader		**22 084 224**	**23 521 927**
DRIFTSRESULTAT		**1 845 205**	**-1 487 439**
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		840	1 664
Sum finansinntekter		**840**	**1 664**
Finanskostnader			
Annen rentekostnad		119 374	92 174
Sum finanskostnader		**119 374**	**92 174**
NETTO FINANSPOSTER		**-118 534**	**-90 510**
ORDINÆRT RES. FØR SKATTEKOSTNAD		**1 726 671**	**-1 577 949**
Skattekostnad på ordinært resultat	8	0	0
ORDINÆRT RESULTAT		**1 726 671**	**-1 577 949**
ÅRSRESULTAT		**1 726 671**	**-1 577 949**
OVERF. OG DISPONERINGER			
Fremføring av udekket tap	4	1 726 671	-1 577 949
SUM OVERF. OG DISP.		**1 726 671**	**-1 577 949**

Balanse pr. 31.12.2020

	Note	31.12.2020	31.12.2019
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	3,5	5 717 758	5 990 448
Maskiner og anlegg	3,5	39 522	52 152
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	3,5	685 514	1 024 712
Sum varige driftsmidler		**6 442 795**	**7 067 312**
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i foretak i samme konsern	10	450 000	0
Investeringer i aksjer og andeler	9	51 250	51 250
Sum finansielle anleggsmidler		**501 250**	**51 250**
SUM ANLEGGSMIDLER		**6 944 045**	**7 118 562**
OMLØPSMIDLER			
Varer	5	923 933	774 044
Fordringer			
Kundefordringer	5	1 110 557	1 517 991
Fordringer på konsernselskap		2 251	2 251
Andre kortsiktige fordringer		932 586	1 290 193
Sum fordringer		**2 045 394**	**2 810 435**
Bankinnskudd, kontanter o.l.	6	2 837 984	866 809
SUM OMLØPSMIDLER		**5 807 311**	**4 451 288**
SUM EIENDELER		**12 751 356**	**11 569 850**

Balanse pr. 31.12.2020

	Note	31.12.2020	31.12.2019
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	4,7	142 000	142 000
Overkurs	4	2 458 008	2 458 008
Sum innskutt egenkapital		**2 600 008**	**2 600 008**
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	4	5 127 479	3 400 808
Sum opptjent egenkapital		**5 127 479**	**3 400 808**
SUM EGENKAPITAL		**7 727 487**	**6 000 816**
GJELD			
LANGSIKTIG GJELD			
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	5	2 045 559	2 061 065
Sum annen langsiktig gjeld		**2 045 559**	**2 061 065**
SUM LANGSIKTIG GJELD		**2 045 559**	**2 061 065**
KORTSIKTIG GJELD			
Gjeld til kredittinstitusjoner		0	123 802
Leverandørgjeld		566 310	811 313
Skyldig offentlige avgifter		1 023 624	1 239 842
Annen kortsiktig gjeld		1 388 376	1 333 013
SUM KORTSIKTIG GJELD		**2 978 310**	**3 507 969**
SUM GJELD		**5 023 869**	**5 569 034**
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		**12 751 356**	**11 569 850**

Rissa, 23 / 3 -2021

Magnar Bremeraunet
Daglig leder

Per Kristian Skjærvik
Styrets leder

Kjell Å Rosvold
Styremedlem

Hilde A Karlsen
Styremedlem

Erik Bergfjord
Styremedlem

Bjørn Vangen
Styremedlem

Ann Astrid Rokseth
Styremedlem

Kristin W Hagen
Styremedlem

Trine Thorsen

Noter 2020

Regnskapsprinsipper:

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter siste dag i regnskapsåret, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi (Laveste verdis prinsipp). Kortsiktig gjeld balanseføres til nomineltbeløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler og langsiktig gjeld

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk for virksomheten. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler føres opp i balansen og avskrives over driftsmidlets forventede økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være av forbigående art. Nedskrivinger blir reversert når grunnlaget for nedskrivingen ikke lenger finnes å være til stede. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Inntektsføring

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres etterhvert som de leveres.

Varer

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til påregnelig tap. Avsetning til påregnelig tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. Andre fordringer er også gjenstand for en tilsvarende vurdering.

Noter 2020

Note 1 - Offentlig tilskudd

Posten gjelder offentlige tilskudd som er ført brutto til inntekt.

	2020	2019
Tilskudd ekstra	584 496	568 023
Tilskudd VTA kom	1 618 688	1 568 448
Kommunale plasser	676 342	310 026
Tilskudd AFT	1 926 964	2 189 518
Tilskudd VTA NAV	5 385 279	4 996 705
Tilskudd lærerkandidater	1 321 955	877 901
Veien til Arbeid	0	118 500
Tilskudd Indre Fosen	0	78 750
Språk/ Arbeidspraksis	0	16 102
Andre tilskudd	611 048	140 000

Note 2 - Lønnskostnad

Spesifikasjon av lønnskostnader	**I år**	**I fjor**
Lønn	11 000 647	10 989 989
Arbeidsgiveravgift	1 169 077	1 348 447
Pensjonskostnader	1 521 359	2 726 877
Andre lønnsrelaterte ytelser	-396 870	-554 233
Totalt	**13 294 214**	**14 511 080**

Selskapet har hatt 37 årsverk i regnskapsåret.

Ytelser til ledende personer og revisor

	Lønn og annen godtgjørelse
Daglig leder	901 817
Styremedlemmer	90 000

Foretaket er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om tjenestepensjon.
Foretaket har etablert ordning i tråd med loven i SpareBank 1 Forsikring og KLP

Revisor
Kostnadsført lovpålagt revisjonshonorar for i år utgjør kr 87 237 eks mva.

Noter 2020

Note 3 - Avskrivning på varige driftsmidler

	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	Sum
Anskaffelseskost pr. 1/1	9 640 209	478 670	10 147 789	20 266 668
+ Tilgang	0	16 000	36 944	52 944
- Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost pr. 31/12	9 640 209	494 670	10 184 733	20 319 612
Akk. av/nedskr. pr 1/1	3 649 761	426 540	9 123 053	13 199 355
+ Ordinære avskrivninger	272 689	28 630	376 165	677 484
+ Avskr. på oppskrivning	0	0	0	0
- Tilbakeført avskrivning	0	0	0	0
+ Ekstraord nedskrivninger	0	0	0	0
Akk. av/nedskr. pr. 31/12	3 922 450	455 170	9 499 218	13 876 838
Balanseført verdi pr 31/12	5 717 758	39 500	685 515	6 442 773
Prosentsats for ord.avskr	3-10	10-100	9-50	

Note 4 - Egenkapital

	Aksjekapital / selskapskapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Pr 1.1.	142 000	2 458 008	3 400 808	6 000 816
+Fra årets resultat			1 726 671	1 726 671
Pr 31.12.	**142 000**	**2 458 008**	**5 127 479**	**7 727 487**

Noter 2020

Note 5 - Gjeld til kredittinstitusjoner

Gjeldspost med forfall senere enn 5 år fra balansedagen utgjør pr 31.12. i år kr 0 og pr 31.12. i fjor kr 0.

Pantsettelser	**I år**	**I fjor**
Gjeld sikret med pant	2 045 560	2 061 064
Pantsatte eiendeler:		
Tomter, bygninger	5 717 758	5 990 448
Driftsløsøre	725 036	1 076 864
Varer	923 933	774 004
Kundefordringer	1 110 557	1 588 091
Sum pantsatte eiendeler	**8 693 984**	**9 429 407**

Note 6 - Bankinnskudd, kontanter o.l.

Skattetrekkinnskudd utgjør pr 31.12. i år kr 492 677 og utgjorde pr 31.12. i fjor kr 850 772.

Note 7 - Selskapskapital

Selskapet har 142 aksjer hver pålydende kr 1 000, samlet aksjekapital utgjør kr 142 000. Selskapet har kun en aksjeklasse og det foreligger ingen stemme- eller utbyttebegrensning på aksjene.

Selskapets aksjonærer pr 31.12.20 var:

Aksjonærensnavn:	**Antall aksjer**
Indre Fosen Kommune	133
Inderøy Kommune	9
Sum	**142**

Note 8 - Skattekostnad på ordinært resultat

Selskapet er ikke skattepliktig

Noter 2020

Note 9 - Investeringer i aksjer og andeler

Gjelder aksjer i Arbeidskompetanse AS

Note 10 - Investeringer i foretak i samme konsern

Selskapet har aksjer i følgende datterselskaper:

Datterselskap, kontorsted:	Eier-andel %	Stemme-rett %	Årsresultat siste år	Balanseført EK siste år
AB Vask AS, Leksvik	100,00 %	100,00 %	278 268	179 648

IFjobb AS
Liafossvegen 17
7120 Leksvik

Foretaksnummer: 944 600 426

Styrets Årsberetning 2020

Virksomhetens beliggenhet og art
IFjobb AS ligger i Indre Fosen kommune – Trøndelag, med avdelinger i Rissa og Leksvik
Forretningsadresse er, IFjobb AS, Liafossvegen 17, 7120 Leksvik
IFjobb AS er en VEKST-bedrift eid av Indre Fosen og Inderøy kommuner, med henholdsvis 93,66 % og 6,34 %.

IFjobb AS ble etablert pr. 01.01.18 etter fusjon mellom Noris AS i Rissa og Kroa Produkter AS i Leksvik.

Bedriften hadde i 2020 32 VTA- plasser (varig tilrettelagt arbeid), 10 AFT- plasser (arbeidsforberedende trening). Bedriften gir tilbud til personer med uførepensjon (VTA- plasser) og personer som mottar Arbeidsavklaringspenger, og er i en attføringsfase (AFT-plasser).
I tillegg til oppdragene fra NAV er bedriften godkjent som lærebedrift i følgende 10 fag:
Salg, Produksjonsteknikk, Anleggsgartner, Byggdrift, Institusjonskokk, Baker, Barne og ungdomsarbeid, Verktøymaker, Profileringsdesign, Konditor, og Trevare- og bygginnredning, ved utgangen av 2020 var det 6 lærekandidater ved bedriften.
Utover dette selges plasser til kommunen, arbeids- og språkpraksis for flyktninger og arbeidslivstrening for elever fra videregående skole og ungdomsskole.

Attføringsarbeidet er bedriftens kjernevirksomhet, slik at de oppgaver vi har skal i hovedsak kunne utføres av VTA- og AFT- deltakerne. I den forbindelse har vi pakking/montering for lokale bedrifter samt brodering og trykking av logoer. Videre så har vi Krobrua og Go'Tid med kafe, bakeri og cateringdrift som har blitt godt mottatt både i Rissa og Leksvik. Produksjon av skigard, både ferdig oppsatt og leveranser til kunder er et godt supplement i bedriftens produksjon. Her er det ulike oppgaver som passer for mange av deltakerne ved bedriften, og et populært produkt som vi får positive tilbakemeldinger på både fra kunder og andre. På *STASJON'* har vi brukthandel og salg og service på varmepumper, bilvask og vaktmestertjenester på Sentrumsgården, dette er et tilbud som flere av arbeidstakerne har god nytte av, samt at det er en positiv måte å kunne få anledning til å presentere seg selv og bedriften.
De aller fleste av AFT- deltakerne begynner i ekstern praksis så snart som mulig, mens for de med større helseutfordringer får intern praksis i bedriften.
IFjobb samarbeider med mer enn 60 andre arbeidsplasser i lokalmiljøet og nabokommunene, hvor det gis arbeidsutprøving/trening. Det er inngått intensjonsavtaler med en hel rekke arbeidsplasser om mottak av deltakere herfra. Dette er til stor nytte for den enkelte arbeidstaker, slik at vi bedre kan finne fram til videre veivalg i attføringsarbeidet.
Av AFT-deltakerne som avsluttet i 2020 var det over 50 % som gikk ut i ordinære jobber/skolegang, dette er meget god tall, da snittet i Trøndelag ligger på ca. 38 %. NAVs målsetting er 50 %.
I september fikk vi anbudet på utkjøring av søppeldunker for Fosen Renovasjon AS som omfatter utkjøring og montering i Åfjord, Ørland, Bjugn og Indre Fosen. Totalt er det ca. 8500 søppeldunker som skal settes ut. Vi ble også tildelt anbudet til Indre Fosen Kommune om levering av vaskeritjenester til helse enhetene i kommunen. I forbindelse med etablering av vaskeri, tok vi over AB Vask i Leksvik. Sentrumsgården AS i Leksvik utvider lokalen til AB Vask slik at man øker kapasiteten i vaskeriet for å kunne utføre vaskeritjenestene.

23/3-21

Forutsetninger for fortsatt drift
2020 har vært et meget spesielt år med Covid 19. Noen av avdelingen måtte stenge helt ned og fikk stor nedgang i omsetning. Selv om vi fikk støtte pga av omsetningstap, var ikke dette nok til å dekke omsetningssvikt og utgifter, noe som har ført til negativt resultat på disse avdelingene. Til tross for covid 19 har vi klart å få økt oppdragsmengde på flere avdelinger, spesielt på vår produksjonsavdeling i Rissa som har hatt flere store oppdrag i 2020.
Sammen med stort fokus på kostnadssiden og bedre inntjening på oppdrag, har det ført til ett overskudd i 2020 på kr 1 726 671.
Det jobbes aktivt for å etablere trygge og forutsigbare avtaler som sikrer oppdrag for arbeidstakerne og inntekter til bedriften. Ifjobb overtok driften av AB vask fra 1 september 2020 og etableringen av vaskeri i regi av Ifjobb i 2021 vil bidra til dette. Vaskeriet vil bli en egen avdeling i Ifjobb, med gode arbeidsoppgaver for våre arbeidstakere.
Vi får veldig gode tilbakemeldinger på oppdrag og leveranser fra kunder, noe som gir oss et godt grunnlag for det videre arbeidet.
Gjennomstrømninga i AFT- plassene er i tråd med samarbeidsavtalen vi har med NAV. Alle VTA-plassene vi har i samarbeidsavtalen med NAV er fullt belagt til enhver tid, og det er flere som står på venteliste.
Tiltakene VTA og AFT viser at det er stort behov for tilrettelagt arbeid og arbeidstreningsarenaer. Begge tiltakene har ventelister, slik at en ser for seg at behovet for en Vekst-bedrift absolutt er til stede også i tida framover.
I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Arbeidsmiljø – sykefravær/skader
Sykefraværet blant arbeidslederne har i 2020 vært 9,8 %. Detter er en nedgang fra 11,9 i 2019.
Det har ikke vært arbeidsulykker i 2020.
Eva Lian, utviklingsleder sluttet 4. juli i 2020, Åge Bjørvik, daglig leder sluttet 1. mars 2020, Jacky Williams, avdelingsleder/tiltaksleder sluttet 1 oktober 2020.
Nye i 2020 er Magnar Bremeraunet, daglig leder, 1 februar. Elisabeth Askjem, veileder kvalifisering 23.oktober. Ann Mari Hamland gikk inn i stillingen som tiltaksleder fra 1 oktober 2020.

Påvirkning av ytre miljø
Bedriften forurenser ikke det ytre miljø, slik at det ikke har vært nødvendig å sette inn tiltak på dette området.
IFjobb AS er sertifisert i henhold til ISO 9001:2019.

Kvinner og menn i virksomheten
Styret ved IFjobb AS har 7 medlemmer, 4 menn og 3 kvinner.

Ved årsskiftet var det tilsatt 20 personer i ordinære stillinger, 15 kvinner og 5 menn i til sammen 17,8 årsverk.

Gjennom året har vi hatt en jevn og god sysselsetting av arbeidstakerne.
Vi har et godt samarbeid med ordinært arbeidsliv mtp arbeidstrening og oppdrag

28/3-21

Framtidig utvikling
Som underleverandør er en svært sårbar i forhold til konjunkturendringer, og det er derfor nødvendig å se på alternative oppgaver og arenaer i forhold til å gi best mulig attføring, samtidig som vi er avhengig av egen inntjening på tjenester og produkter. Spesielt vil det være nødvendig å satse mer på salg/service overfor kommunen. Vi er meget godt fornøyd med at vi fikk tildelt anbudet på vaskeritjenester for helsesektoren i kommunen. Vi har ett meget godt samarbeid med Indre Fosen kommune og vi håper at vi kan utvikle dette samarbeidet videre og at våre eiere bruker sin egen bedrift enda mere. Noe som er en vinn/vinn situasjon for begge parter.
Det som er særdeles hyggelig er at det er flere og flere som ønsker å bruke oss og vi ser større etterspørsel fra videregående og ungdomskolene i kommunen. Dette synes vi er meget positivt.

Leksvik den 23/3 2021

Per Kr Skjærvik
Per Kristian Skjærvik
Styrets leder

Kjell Å. Rosvold
Kjell Åsmund Rosvold

Kristin W. Hagen
Kristin W Hagen

Hilde A. Karlsen
Hilde Anhanger Karlsen

Bjørn Vangen
Bjørn Vangen

Erik Bergfjord
Erik Bergfjord

Trine Thorsen
Trine Thorsen

Ann Astrid Ødegårdstuen

Kine Kilen
Kine Kilen

Magnar Bremeraunet
Magnar Bremeraunet
Daglig leder

Systemrevisjon Fosen AS
REVISJON OG ØKONOMISK RÅDGIVNING

Åfjord
Øvre Årnes 2A
7170 Åfjord
Tlf. 72 53 16 22

Rissa
Rådhusvn. 20
7100 Rissa
Tlf. 73 85 10 20

Ørland
Yrjars gt. 24
7130 Brekstad
Tlf. 72 51 31 20

Til generalforsamlingen i Ifjobb AS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING 2020

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon
Vi har revidert Ifjobb AS' årsregnskap som viser et overskudd på kr 1 726 671,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap og oppstilling over endringer i egenkapital for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2020 og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen
Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon
Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.
Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjon, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere dette. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet
Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Ansvarlige revisorer:

Autorisert Regnskapsførerselskap
Medlemmer av Den norske Revisorforening

Stig-Roar Guttelvik
stigroar@systemrevisjon.no
Mobil 994 65 932

Henrik Jønvik
henrik@systemrevisjon.no
Mobil 981 11 952

Ragnar Hoås
ragnar@systemrevisjon.no
Mobil 913 50 952

Systemrevisjon Fosen AS
Org. nr. NO 980 545 717
Bankkto. 4213 08 91289

www.systemrevisjon.no

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Det henvises til https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger som inneholder en beskrivelse av revisors oppgaver og plikter.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Rissa, 23.03.2021

Systemrevisjon Fosen AS

Henrik Jønvik
Statsautorisert revisor

TORGHATTEN

PROTOKOLL FRA GENERALFORSAMLING
I
TORGHATTEN ASA
6. MAI 2020

På grunn av de ekstraordinære omstendighetene med covid-19, har styret enstemmig besluttet at aksjonærene *kun* kan delta på generalforsamlingen ved skriftlig forhåndsstemming, jf midlertidig forskrift om unntak fra reglene om fysisk møte i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper som følge av utbruddet av covid-19 som trådte i kraft den 28. mars 2020.

SAKSLISTE

1. Konstituering
2. Godkjennelse av årsregnskap, årsberetning, utbytte og revisjonshonorar for 2019
3. Forslag om fullmakt til kjøp av egne aksjer
4. Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte
5. Emisjon – fullmakt til styret
6. Forslag om fullmakt til styret til å beslutte utdeling av utbytte på grunnlag av selskapets årsregnskap 2019.
7. Valg av styremedlemmer og varamedlemmer samt valg av styreleder og nestleder
8. Godtgjørelse til styret og valgkomité
9. Valg av valgkomité

***

Den ordinære generalforsamlingen ble gjennomført i år, som det fremgår foran, uten fysisk møte i tråd med midlertidig forskrift om unntak fra reglene om fysisk møte i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper som følge av utbruddet av covid-19 som trådte i kraft den 28. mars 2020. Deltakelse på generalforsamlingen er innmeldt *kun ved skriftlig forhåndsstemming,* jf utsendt stemmeskjema.

Opptellingen av skriftlige stemmer ble ledet av styreleder Brynjar Forbergskog som signerte generalforsamlingsprotokollen sammen med konsernsjef Roger Granheim.

Protokollen for generalforsamlingen, sammen med opptegnelse av de representerte aksjonærer, blir lagt ut på selskapets hjemmeside umiddelbart etter at de registrerte stemmene er ferdig opptalt.

Opptelling av forhåndsstemmer viser at eierne er representert med 64 aksjonærer/fullmektiger som representerte 30 346 204 aksjer og 30 346 204 stemmer. Disse representerte 67,79 % av aksjekapitalen, tilsvarende NOK 151 731 020,-. Det var representert 28 788 592 aksjer ved fullmakt.

SAK 1 KONSTITUERING

Brynjar Forbergskog ble enstemmig valgt til møteleder.

Følgende Fullmaktskomité ble valgt: Jostein Nybakken og Christoffer Solstad. Som tellekorps ble Jostein Nybakken og Christoffer Solstad valgt.

Grete Rekkebo Brovoll ble valgt til å føre protokoll.

Til å undertegne protokollen sammen med møteleder ble Konsernsjef Roger Granheim valgt.

Møteinnkalling og sakslisten ble enstemmig godkjent.

SAK 2 GODKJENNELSE AV ÅRSREGNSKAP, ÅRSBERETNING, UTBYTTE OG REVISJONSHONORAR FOR 2019

Årsregnskap og årsberetning er lagt ut på selskapets hjemmeside. Revisjonshonorar fremgår i note 6 i årsregnskapet.

Saken ble vedtatt med følgende stemmegivning:

Nr.	Sak	For	Mot	Blank
2.1	Godkjennelse av årsregnskap	30 341 804	0	4 400
2.2	Godkjennelse av årsberetning	30 341 804	0	4 400
2.3	Godkjennelse av utbytte	30 313 789	27 280	5 135
2.4	Godkjennelse av revisjonshonorar	30 341 804	0	4 400

Vedtak:
Årsberetningen og regnskapet for 2019 for både morselskapet og konsernet, med angitte forslag til disponering av årsresultatet godkjennes.

Honorar til selskapets revisor for 2019 godkjennes.

SAK 3 FORSLAG OM FULLMAKT TIL KJØP AV EGNE AKSJER

I allmennaksjelovens § 9-2 er det gitt anledning til erverv av egne aksjer. I § 9-4 kreves at generalforsamlingen skal gi styret fullmakt til slikt erverv. Det kreves samme tilslutning som ved vedtektsendring. Selskapet kan maksimalt eie inntil 10 % av aksjekapitalen.

På generalforsamlingen 6. mai 2019 ble en slik fullmakt gitt. Fullmakten gjelder frem til ordinær generalforsamling, dog ikke utover 30.06.20.

Torghatten ASA hadde pr. 31.12.19, 2.609.575 egne aksjer.

Saken ble vedtatt med følgende stemmegivning:

Nr.	Sak	For	Mot	Blank
3	Forslag om fullmakt til kjøp av egne aksjer	30 316 804	25 000	4 400

Vedtak:
Fullmakt til erverv av aksjer av 6. mai 2019 trekkes tilbake. Det gis ny fullmakt, i henhold til allmennaksjelovens § 9-4 og § 9-5, til at selskapet kan erverve egne aksjer eller avtalepant i egne aksjer innenfor de begrensninger som loven setter.

Erverv og avhendelse skal skje til markedspris og skal være begrunnet i vedtektenes bestemmelse om et selvstendig selskap eller på annen måte være til gunst for selskapet.

Den samlede beholdning kan ikke overstige 10 % av aksjekapitalen. Ved erverv skal det minimum betales NOK 70,- pr. aksje, maksimalt NOK 170,-. Styret står fritt med hensyn til hvorledes erverv og avhendelse skal gjøres. Denne fullmakten gjelder fra 6. mai 2020 og frem til neste ordinære generalforsamling, dog ikke utover 30.06.2021. Fullmakten registreres snarest i Foretaksregisteret.

SAK 4 ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE.

Styret skal i henhold til allmennaksjelovens §6-16 a) redegjøre for retningslinjene i forhold til kompensasjon av den administrative ledelse.

Styret gir følgende redegjørelse overfor generalforsamlingen:

Hovedprinsippet for Torghatten ASA's lederpolitikk er at ledende ansatte skal tilbys betingelser som er konkurransedyktige når lønn, naturalytelser og pensjonsordning ses under ett. Selskapet tilbyr et lønnsnivå som reflekterer et sammenlignbart nivå i tilsvarende selskaper og virksomheter og under hensyntagen til selskapets behov for godt kvalifisert personell i alle ledd.

Når det gjelder fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte vil dette til enhver tid skje i samsvar med ovennevnte hovedprinsipper.

Torghatten har ikke etablert ordninger for tildeling av opsjoner for kjøp av aksjer i selskapet eller i andre selskaper i konsernet.

De ledende ansatte er medlemmer av selskapets kollektive pensjonsordninger, som sikrer pensjonsytelser på maksimalt 12G (G=Folketrygdens grunnbeløp) pr. år.

Ledende ansatte har avtale om fri telefon, men har ikke naturalytelser utover dette.

Saken ble vedtatt med følgende stemmegivning:

Nr.	Sak	For	Mot	Blank
4	Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte	30 311 069	30 000	5 135

SAK 5 EMISJON – FULLMAKT TIL STYRET

I tråd med selskapets målsetting, vurderer styret fortløpende mulighetene for utvidelse og videreutvikling av selskapets virksomhet. Av hensyn til tidsaspektet og behovet for fleksibilitet med hensyn til oppgjørsform, er det ønskelig at styret, gjennom fullmakt fra generalforsamlingen, gis mulighet til å styrke egenkapitalen ved emisjon av nye aksjer.

På denne bakgrunn foreslår styret at generalforsamlingen gir styret fullmakt til å forhøye aksjekapitalen.

Saken ble vedtatt med følgende stemmegivning:

Nr.	Sak	For	Mot	Blank
5	Emisjon – fullmakt til styret	30 300 004	0	46 200

Vedtak:

1) Eksisterende fullmakt fra 6. mai 2019 for styret i Torghatten AS til å forhøye aksjekapitalen trekkes tilbake.
2) Styret i Torghatten ASA gis fullmakt til å forhøye aksjekapitalen med inntil NOK 23.700.000 ved utstedelse av inntil 4.740.000 nye aksjer pålydende NOK 5.
3) Styret i Torghatten ASA gis fullmakt til å endre selskapets vedtekter § 4 1. avsnitt i henhold til antall nye aksjer utstedt. Aksjens pålydende kan ikke endres.
4) Aksjonærenes fortrinnsrett etter allmennaksjeloven § 10-4 kan fravikes av styret.
5) Fullmakten gjelder fra registrering i Foretaksregistret frem til 31. oktober 2021.
6) Tegningskurs og andre tegningsvilkår fastsettes av styret.
7) Aksjer som utstedes i samsvar med denne emisjon vil ha vanlige rettigheter i selskapet, herunder rett til utbytte, fra tidspunkt for registreringen av kapitalforhøyelsen.

SAK 6 FORSLAG TIL FULLMAKT TIL STYRET TIL Å BESLUTTE UTDELING AV UTBYTTE PÅ GRUNNLAG AV SELSKAPETS ÅRSREGNSKAP FOR 2019.

Generalforsamlingen kan gi styret fullmakt til å utdele utbytte. Slik fullmakt er betinget av at selskapet har utbyttekapasitet i henhold til det siste godkjente årsregnskapet.

En fullmakt til styret til å utdele utbytte vil gi selskapet fleksibilitet og medføre at selskapet, med utgangspunkt i utbyttekapasitet i henhold til det siste godkjente årsregnskap, kan utdele flere utbytter uten å måtte innkalle til ekstraordinær generalforsamling. Utbytte knyttet til regnskapsårets driftsoverskudd skal fortsatt besluttes av generalforsamlingen i forbindelse med godkjennelse av det enkelte årsregnskap. Innenfor de rammer som følger av fullmakten og allmennaksjeloven, avgjør styret om fullmakten skal benyttes, om den eventuelt skal benyttes én eller flere ganger, størrelsen på det enkelte utbytte mv.

Saken ble vedtatt med følgende stemmegivning:

Nr.	Sak	For	Mot	Blank
6	Forslag til fullmakt til styret til å beslutte utdeling av utbytte på grunnlag av selskapets årsregnskap for 2019	30 341 804	0	4 400

Vedtak:
Styret gis fullmakt til å beslutte utdeling av utbytte på grunnlag av selskapets årsregnskap for 2019, jf. allmennaksjeloven § 8-2 annet ledd, innen rammen av allmennaksjelovens utbyttebegrensninger. Fullmakten gjelder frem til ordinær generalforsamling i 2021, men ikke lenger enn til 30. juni 2021.

SAK 7 VALG AV FIRE STYREMEDLEMMER OG FEM VARAMEDLEMMER, SAMT VALG AV STYRELEDER OG NESTLEDER

Følgende styremedlemmer er på valg:

Styremedlemmer:
Lise Andrea Dahl Karlsen
Tor Andenæs
Petter Førde (innstilt av de ansatte)
Hilde Vågan (innstilt av de ansatte)

Brynjar Forbergskog som styrets leder,
Lise Andrea Dahl Karlsen som styrets nestleder

Varamedlemmer:
1. *Brynjar Kroknes*
2. *Sonja Sundgot Johansen*
3. *Solveig Johanne Busch Svendsen*
4. *Monica Bjørnøy*
5. *Per Einar Fjellstad*

Valgkomiteens innstilling overfor generalforsamlingen er lagt ut på vår hjemmeside.

Saken ble vedtatt med følgende stemmegivning:

Nr.	Sak	For	Mot	Blank
7.1	Valgkomitéens kandidat som styremedlem: Lise Dahl Karlsen	30 301 004	38 800	6 400
7.2	Valgkomitéens kandidat som styremedlem: Tor Andenæs	30 309 804	30 000	6 400
7.3	Ansattevalgtes kandidat som styremedlem: Petter Førde	30 308 304	30 000	7 900
7.4	Ansattevalgtes kandidat som styremedlem: Hilde Vågan	30 309 804	30 000	6 400
7.5	Valgkomitéens kandidat som varamedlem: Brynjar Krognes	30 328 804	0	17 400
7.6	Valgkomitéens kandidat som varamedlem: Sonja Sundgot Johansen	30 328 804	0	17 400
7.7	Valgkomitéens kandidat som varamedlem: Solveig Johanne Busch Svendsen	30 328 804	0	17 400
7.8	Ansattevalgtes kandidat som varamedlem: Monica Bjørnøy	30 328 804	0	17 400
7.9	Ansattevalgtes kandidat som varamedlem: Per Einar Fjellstad	30 328 804	0	17 400
7.10	Valgkomitéens kandidat som nestleder: Lise Andrea Dahl Karlsen	30 303 004	38 800	4 400
7.11	Valgkomitéens kandidat som styreleder: Brynjar Forbergskog	30 311 804	30 000	4 400

Vedtak:
Samtlige styremedlemmer og varamedlemmer ble valgt. Forslag til styres leder og styrets nestleder ble valgt.

SAK 8 GODTGJØRELSE TIL STYRET OG VALGKOMITÉ

Valgkomiteen foreslo ingen endring i forhold til godtgjørelse. Forslag til vedtak ang. godtgjørelse til styremedlemmer, varamedlemmer og valgkomitè er følgende:

Styrets leder NOK 650.000 – fast godtgjørelse
Styremedlem NOK 100.000 – fast godtgjørelse

Styrehonorar for styreleder er basert på at han skal være arbeidende styreleder. Dette innebærer blant annet at han fortsatt vil opprettholde sitt kontor i Brønnøysund, samt inneha en rekke sentrale styreverv i konsernet.

Det forutsettes, som tidligere, at styremedlemmer stiller på minimum 50 % av møtene for å oppnå honorar.

Varamedlem NOK 25.000 for første varamedlem pluss møtegodtgjørelse som for øvrige varamedlemmer. Øvrige varamedlemmer NOK 5.000,- pr. møte, NOK 3.000,- pr. tlf.møte.
Valgkomitè NOK 5.000,- pr. møte, NOK 3.500,- pr. tlf. møte. Fast årlig godtgjørelse til valgkomiteèns leder foreslås til NOK 5.000,-.

Saken ble vedtatt med følgende stemmegivning:

Nr.	Sak	For	Mot	Blank
8.1	Valgkomitéens innstilling til styregodtgjørelse	30 309 069	30 000	7 135
8.2	Valgkomitéens innstilling til godtgjørelse til valgkomitéen	30 309 069	30 000	7 135

Vedtak:
Forslaget fra valgkomiteen ble vedtatt med virkning fra 2020.

SAK 9 VALG AV VALGKOMITE

Valgkomité velges for 1 år av gangen.

Forslag til valgkomiteè: Børge Saltermark, Svein Petter Mørk og Odd-Hermann Kristiansen.

Saken ble vedtatt med følgende stemmegivning:

Nr.	Sak	For	Mot	Blank
9.1	Kandidat som medlem av valgkomitéen: Børge Saltermark	30 236 204	0	110 000
9.2	Kandidat som medlem av valgkomitéen: Svein Petter Mørk	30 236 204	0	110 000
9.3	Kandidat som medlem av valgkomitéen: Odd-Hermann Kristiansen	30 236 204	0	110 000

Vedtak:
Samtlige ble enstemmig valgt for 1 år. Børge Saltermark ble valgt til leder.

Brynjar Forbergskog

Roger Granheim

Kontrollutvalgets årsplan 2022 - resterende datoer

Behandles i utvalg	**Møtedato**	**Saknr**
Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune	19.01.2022	05/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen
Arkivkode FE - 033
Arkivsaknr 21/4 - 20

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar følgende møtedatoer for resten av året 2022:

   - 27. april 2022
   - 25. mai 2022
   - 24. august 2022
   - 21. september 2022
   - 26. oktober 2022
   - 23. november 2022

Kontrollutvalgets leder gis fullmakt til å endre møteplanen, dersom dette skulle vise seg nødvendig.

2. Kontrollutvalgets årsplan oversendes kommunestyret til orientering.

Vedlegg
Årsplan 2022

Saksopplysninger
I kontrollutvalgets møte 24.11.2021 (sak 69/21) behandlet kontrollutvalget års- og møteplan for 2022 og kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til innhold i årsplan 2022, men med endring på bestilling for forvaltningsrevisjon.
2. Kontrollutvalget vedtar følgende møtedatoer for 2022:
   - 19. januar 2022
   - 9. mars 2022
3. Resten av møtedatoene for 2022 vedtas den 19. januar 2022.

Kontrollutvalget har budsjettert med å gjennomføre 8 møter i 2022, og sekretariatet foreslår at det holdes 4 møter på våren og 4 møter på høsten. Kontrollutvalget kan løpende gjennom året vurdere om det er behov for endringer i møteplanen.

Forslag til resterende årsplan 2022 legges frem for kontrollutvalget til behandling og anbefales vedtatt med de endringer som kontrollutvalget selv finner nødvendig. Dersom kontrollutvalget ønsker å gjennomføre virksomhetsbesøk bør utvalget diskutere i hvilket møte det kan være aktuelt.

Konklusjon
Forslag til resterende møtedatoer for 2022 foreslås vedtatt med de endringer som kontrollutvalget eventuelt selv finner nødvendig. Sekretariatet anbefaler at utvalget sender planen til kommunestyret for å holde det orientert om aktiviteten.

Års- og møteplan for kontrollutvalget

Aktiviteter/saker	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
	19.		9.	27.	25.			24.	21.	26.	23.	
Orientering fra kommunedirektøren			x	x	x			x	x	x	x	
Etterlevelseskontroll								x				
Årsmelding for kontrollutvalget			x									
Budsjett for kontrollutvalget									x			
Revisjonsstrategi										x		
Budsjettkontroll									x			
Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning					x							
Bestilling – forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll			x					x				
Prosjektplan – forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll				x					x			
Rapport – forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll	x										x	
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring										x		
Års- og møteplan											x	
Virksomhetsbesøk										x		

Kommunens oppfølging av revisjonsrapport med varsel om mulig pålegg om å etablere en farekartlegging vedr parasitter i drikkevann

Behandles i utvalg	**Møtedato**	**Saknr**
Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune	19.01.2022	06/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen
Arkivkode FE - 033, TI - &58
Arkivsaknr 21/13 - 6

Forslag til vedtak
Kontrollutvalget tar kommunens svar til orientering.

Vedlegg
Vedtaksbrev - Revisjonsrapport med varsel om mulig pålegg om å etablere en farekartlegging vedr parasitter i drikkevann
ROS-Storvatnet Revidert nov 2021

Saksopplysninger
Det ble i mars 2018 gjennomført en revisjon av Skaugdal vannverk som medførte varsel til kommunen om pålegg om å etablere en farekartlegging vedr. parasitter i drikkevannet.
I juni 2021 hadde pålegget enda ikke blitt etterkommet, og Mattilsynet sendte derfor nytt varsel om pålegg til den nye seksjonen til Indre-Fosen kommune (Areal VAR – sektoren).

I kontrollutvalgets møte 24.09.2021 (sak 45/21) fikk kontrollutvalget fremlagt varselet som en orienteringssak. Kontrollutvalget fattet enstemmig følgende vedtak:
Saken oversendes arealutvalget for videre behandling.

Indre Fosen kommune har i brev av 02.12.2021 til kontrollutvalgets sekretariat opplyst at kommunen nå har gjennomført en ROS- analyse i forbindelse med Skaugdal kommunale vannverk. Kommunen anser denne analysen som svar på kontrollutvalgets vedtak.

Kommunens svar til sekretariatet fremlegges for kontrollutvalget (se vedlegg).
Risikoanalysen gjør en vurdering av hvilke tiltak som må gjennomføres på Skaugdal kommunale vannverk dersom Drikkevannsforskriftens § 5 og § 6 skal oppfylles.

Kommunen har i ROS-analysen punkt 5 konkludert med følgende:

I ROS- analysen er det vurdert 13 uønskede hendelser med fare for påvirkning av kommunens inntak for drikkevann i Storvatnet ut fra nåsituasjon og de planlagte tiltak iht til reguleringsplan for del av eiendommen Sliper.

Det vil normalt være større risiko forbundet med en økt aktivitet ut over «nåsituasjonen» i området ved drikkevannsinntaket ved Sliper. «Nåsituasjonen» kommer ut vesentlig med verdier «middels» sannsynlighet og «stor» konsekvens - som gir «moderat risiko» (Underbygges vesentlig av systematisk dokumenterte analyser av drikkevannet).

Utbygging av alle tiltak ihht foreliggende reguleringsforslag gir ikke umiddelbart forhøyet «risiko», ut over at det genereres økt aktivitet innen området med ca 20 ekstra fritidsboliger med tilhørende infrastruktur, og betydelig økt risiko med campingplass C02 som ligger for nært vanninntaket.

Det ble under gjennomgangen synliggjort enkelte aktuelle risikoreduserende tiltak som det anbefales å gjennomføre både ift «nåsituasjonen» og ved foreslått

utbygging. Nedenfor er gitt en sammenstilling av forslagene til risikoreduserende tiltak:

	Forslag til risikoreduserende tiltak
1	Nytt vannbehandlingsanlegg på kommunalt vannverk: Planlagt anlegg med fullrensing og UV-/klordesinfeksjon og pH-justering (marmor)etableres.
2	Klausulering for deler av vannkilde og nedbørsfelt: Ved pågående revisjon av kommuneplanens arealdel utarbeides forslag til hensynssoner ift drikkevannsforsyningen for området ved Sliper. Det antas byggeforbud innen sikringssoner unntatt LNF-formål. Restriksjoner for eksempel diverse aktiviteter på vannet (motorbruk!).
3	Områder for Camping/vognoppstilling: Områder for camping/vognoppstillingsplasser (C02) tas ut av planen, evt vurderes for annen plassering.
4	RA-Kloakkanlegg og tilhørende tekniske anlegg iht. reg.plan: Avløp fra kloakkanlegg føres til renseanlegg og til resipient utenfor Storvatnets nedbørfelt.

Konklusjon
Sekretariatet er av den oppfatning at kommunens vurdering av risikoområdene og hvordan kommunen skal følge opp disse gjennom risikoreduserende tiltak er tilfredstillende. Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta informasjonen til orientering.

Indre Fosen kommune

Konsek Trøndelag Iks
Postboks 2564
7735 STEINKJER

Deres ref.	Vår ref.	Dato
	21/5892 - 6	02.12.2021

Vedtaksbrev - Revisjonsrapport med varsel om mulig pålegg om å etablere en farekartlegging vedr parasitter i drikkevann

Indre Fosen kommune har gjennomført en ROS- analyse i forbindelse med Skaugdal kommunale vannverk. Se vedlegg.
Kommunen anser denne analysen som svar på deres vedtaksbrev.

Med hilsen
Linda Kristin Garnes
sektorleder Kommunalteknikk og Bygg og eiendom
Kommunalteknikk
91644714

Hvis du ønsker å svare på dette brevet, send inn sikkert via dette skjemaet:
https://svarut.ks.no/edialog/mottaker/944305483
Oppgi gjerne dette saksnummeret i skjemaet: 21/5892

Du kan også kontakte oss per post til:
Indre Fosen kommune
Postboks 23, 7101 RISSA
Sentralbord: 74 85 51 00

Vedlegg
ROS-Storvatnet Revidert nov 2021

Indre Fosen kommune

ROS -analyse 2: Skaugdal kommunale vannverk

Vurdering av rensetiltak og beskyttelse av vanninntak.

(revidert 30.11.2021)

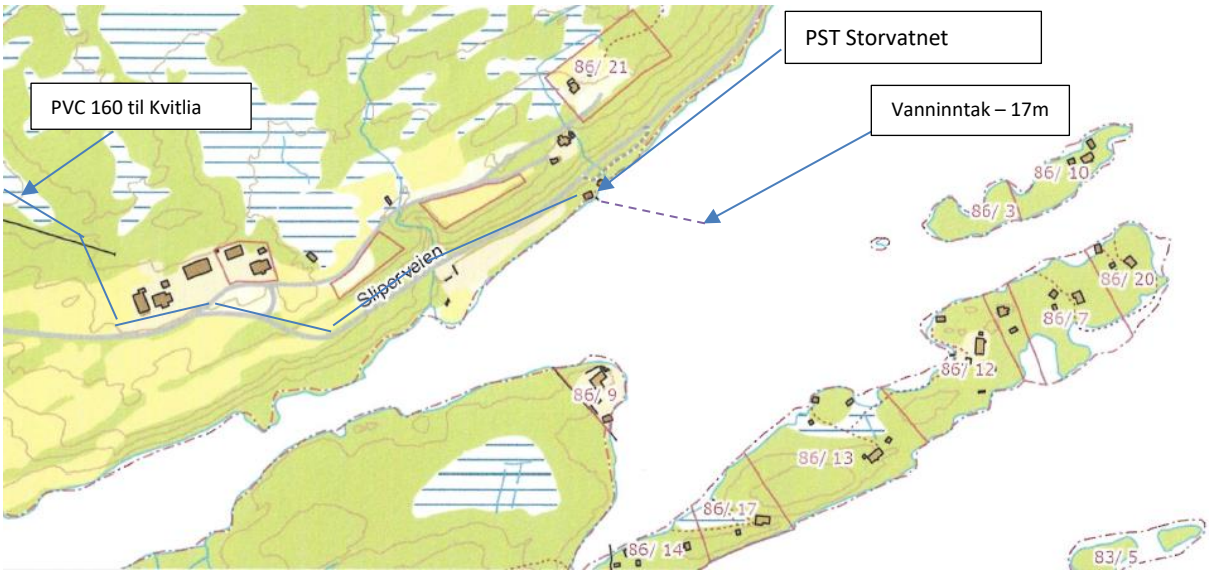

Oversiktskart Slipern, vanninntak, PST Storvatnet og ledningstrase for hovednett til Kvitlia

Indre Fosen kommune - Kommunalteknikk

Utgave: 1
dato: 2021-11-30

Indre Fosen kommune

1 Innholdsfortegnelse

2 Oppsummering 2
3 Bakgrunn og formål 3
4 Faktaopplysninger 3
4.1 Vannverket 3
4.2 Beskrivelse av området Slipern 4
4.3 Nye utbyggingsplaner innenfor området 4
4.4 Metode for ROS-analyse 6
4.5 Grunnlag for ROS analyse 8
4.6 Særlige forhold som berører uttak av drikkevannet 8
4.7 Drikkevannsforskriften om krav til vannbehandling 8
4.8 Drikkevannsforskriften om farekartlegging 9
4.9 Drikkevannsforskriften om beskyttelsestiltak 9
4.10 Risikovurdering dagens situasjon 9
4.11 Foreslåtte tiltak iht ny reguleringsplan for del av Sliper gård 10
4.12 Forurensning fra akutte hendelser/uønskede utslipp 11
5 Konklusjon og oppsummering av forslag til tiltak 12
6 Referansedokumenter 13

2 Oppsummering

Denne risikoanalysen gjør en vurdering av hvilke tiltak som må gjennomføres på Skaugdal kommunale vannverk dersom Drikkevannsforskriftens § 5 og § 6 skal oppfylles.

Dette vil medføre betydelige tiltak med etablering av fullrenseanlegg på vannverket og sette betydelige begrensninger på aktiviteter i tilknytning til nærområder av vanninntak og tilhørende sikringssoner på land.

Området rundt Slipern er et meget populært fritidsområde som benyttes til aktiviteter både på land og i vannet. Tidligere Rissa kommune har gitt signaler om at man ønsket å avvikle uttaket av drikkevann fra Storvatnet til fordel for aktivt fritids- og rekreasjonsformål.

Før det tas en beslutning bør det vurderes alternativ vannforsyning for de ca. 20 abonnentene som er tilknyttet Skaugdal kommunale vannverk. Forsyning fra Rissa Vannverk SA sitt ledningsnett ved Rokseth er et alternativ.

3 Bakgrunn og formål

Mattilsynet har gjennomført tilsyn hos INDRE FOSEN KOMMUNE AREAL VAR-SEKTOREN 31. mai 2021. Tilsynet omfattet Skaugdal Vannverk v/Indre Fosen kommune Areal VAR- Sektoren.

Følgende pålegg om vedtak er varslet:

«Skaugdal vannverk skal etablere en farekartlegging der det vurderes om det er nødvendig å etablere et rensetrinn på drikkevannet, som sikrer at parasitter blir fjernet. Dere skal også vurdere om vannverket har tilstrekkelig antall hygieniske barrierer.»

Frist for tilbakemelding iht pålegget er 30. november 2021.

Vedtaket er fattet med hjemmel i drikkevannsforskriften § 13 Vannbehandling. Det er matloven §23 som gir Mattilsynet hjemmel til å fatte vedtak når disse bestemmelsene er brutt.

Reglene som gjelder: Det er krav om at vannverkseier skal identifisere farene som må forebygges, fjernes eller reduseres til et akseptabelt nivå for å sikre levering av tilstrekkelig mengder helsemessig trygt drikkevann. jfr. § 6.

Det er også vannverkseier som skal sikre at råvannet behandles slik at drikkevannet tilfredsstiller kravene i § 5. Denne vannbehandlingen skal bestå av metoder som fjerner eller inaktiverer sykdomsfremkallende virus, bakterier, parasitter eller andre mikroorganismer, skal alltid inngå, med mindre vannforsyningssystemet har grunnvannskilde og farekartleggingen etter § 6 tilsier at det ikke er nødvendig. jfr. § 13.

Vi har observert: Det ble ikke fremlagt en farekartlegging for Skaugdal vannverk under revisjonen. Skaugdal vannverk har desinfisering med klor.

Vi har observert: Det ble ikke fremlagt en farekartlegging for Skaugdal vannverk under revisjonen. Skaugdal vannverk har desinfisering med klor. Mattilsynet vurderer dette slik: Det er viktig at dere sørger for at råvannet er tilstrekkelig behandlet slik at drikkevannet tilfredsstiller kravene i § 5. Grenseverdier.

Vannbehandlingen skal være tilpasset
a) råvannskvaliteten
b) farene identifisert i samsvar med § 6 og
c) mengden produsert vann pr. døgn

I 2015 utarbeidet Indre Fosen kommune v/ kommunalteknikk en ROS-analyse i forbindelse med «Forslag til reguleringsplan for deler av eiendommen Sliper gård».

Det vesentligste av elementene i tidligere ROS er hensyntatt i denne «ROS-analyse 2»

4 Faktaopplysninger

4.1 Vannverket

Skaugdal kommunale vannverk tar drikkevann fra Storvatnet og forsyner i underkant av 20 husstander inkludert et større fellesfjøs. Vannverket ble bygd ut i 1985-86 og var ment å forsyne store deler av «Midtre Skaugdalen» med drikkevann.

Uttak av kommunens drikkevann skjer ved Sliper ca 1 km øst for Storvatnets utløp i «Sliperosen».

Her er anlagt en pumpestasjon innenfor en støpt dam mot Storvatnet. En 180 mm PEH ledning er lagt ut ca 150 meter ut fra dam og til inntak på ca -17 meters dybde.

Over pumpestasjon er det ført opp et bygg på ca 25 m^2 som inneholder teknisk utstyr med automatisk sandfilter(utfaset), doseringsanlegg for klor (natriumhypokloritt-NaOCl), automatikk samt sentralt driftsovervåkingsanlegg (SD).

Underetasje består av pumpesump for 2 stk. frekvensstyrte trykkøkingspumper. Anlegget har ikke nødstrøm.

I oversiktskart i innledningen av dokumentet er vist vanninntak, pumpestasjon PST Storvatnet og deler av hovedledningstrase mot Kvitlia.

I henhold til utarbeidet prøvetakingsplan tar Indre Fosen kommune månedlige prøver av behandlet drikkevann og ca 4 årlige råvannsprøver. Det er registrert enkelttilfeller (2020) med koliforme bakterier i rentvannsprøver og jevnlig kolibakterier i råvannet, tidvis også e-coli. Fargetall varierer betydelig fra ca 20 – 50 mg Pt/l. Det er ikke registrert parasitter som eksempelvis Giardia eller Cryptosporidium.

Indre Fosen kommune har revidert beredskapsplanen for kommunale vannverk i 2018/2019, som også inkluderer Skaugdal kommunale vannverk. Det er gjennomført en farekartlegging over uønskede hendelser i tråd med krav jfr §6 i Drikkevannsforskriften. For disse hendelsene er det gjennomført ROS-analyser (risiko- og sårbarhetsanalyser).

4.2 Beskrivelse av området Slipern

Området ved Slipern ligger rundt utløpet av Storvatnet og er et populært område ift fritidsaktiviteter både på land og på vatnet. Adkomst til området er via privat veg fra fylkesvegen ved Kvitland.

Innenfor området som danner Sliperosen begrenset av en akse mellom Espeneset og «Sliperhauet» er registrert 3 bolighus og ett gardsbruk (ikke i drift) samt ca 13 fritidsboliger med naturlig avrenning til denne armen av Storvatnet.
Kun noen få av de fastboende og fritidsboligene har vannforsyning fra det kommunale vannverket. Avløpsløsninger er ukjent. De fleste fritidsboligene har ikke innlagt vann og avløpssystem er dermed ukjent. Dette gjelder spesielt for fritidseiendommer på øyene. (Eks. Litjbordholmen og Bordholmen mfl.)

Det utøves ingen aktiv landbruksdrift innen dette områder utover noe spredt beiting osv. Det antas at skogbruksdrift forekommer sporadisk.

Vegen fra Kvitland går fram til utløpet av vannet ved «Sliper-osen» og fortsetter så videre langs vatnet inn til innerste stedet «Espeneset». Privat veg åpen for allmenn ferdsel.

Storvatnet er et meget populært friluftsområde der en del av aktiviteten på vannet har sitt utgangspunkt fra «Sliperosen» (damområdet ved utløpet av vannet). Storvatnet har begrensninger når det gjelder båtmotorstørrelse (3 hk).

4.3 Nye utbyggingsplaner innenfor området

Anton Stavnes, eier av eiendommen Slipern, gnr. 86, bnr. 1 har utbyggingsplaner for sin eiendom og har søkt tidligere Rissa kommune om godkjenning av en reguleringsplan:
Planen omfatter ca 20 fritidseiendommer og campingplasser.

I forbindelse med tidligere Rissa kommune sin behandling av en reguleringsplan: PlANID 2013001 Reguleringsplan Slipern ble gjort følgende vedtak om godkjenning av planen (etter mekling hos fylkesmannen):

Det tas inn en ny rekkefølgebestemmelse i samsvar med enighet mellom Mattilsynet og Rissa kommune *«Utbygging i henhold til planen må avventes Mattilsynets godkjenning av ny drikkevannskilde for abonnenter tilknyttet Skaugdal vannverk. Område C02 kan likevel nyttes til oppstilling av 6 campingvogner med tett avløpstank.»*

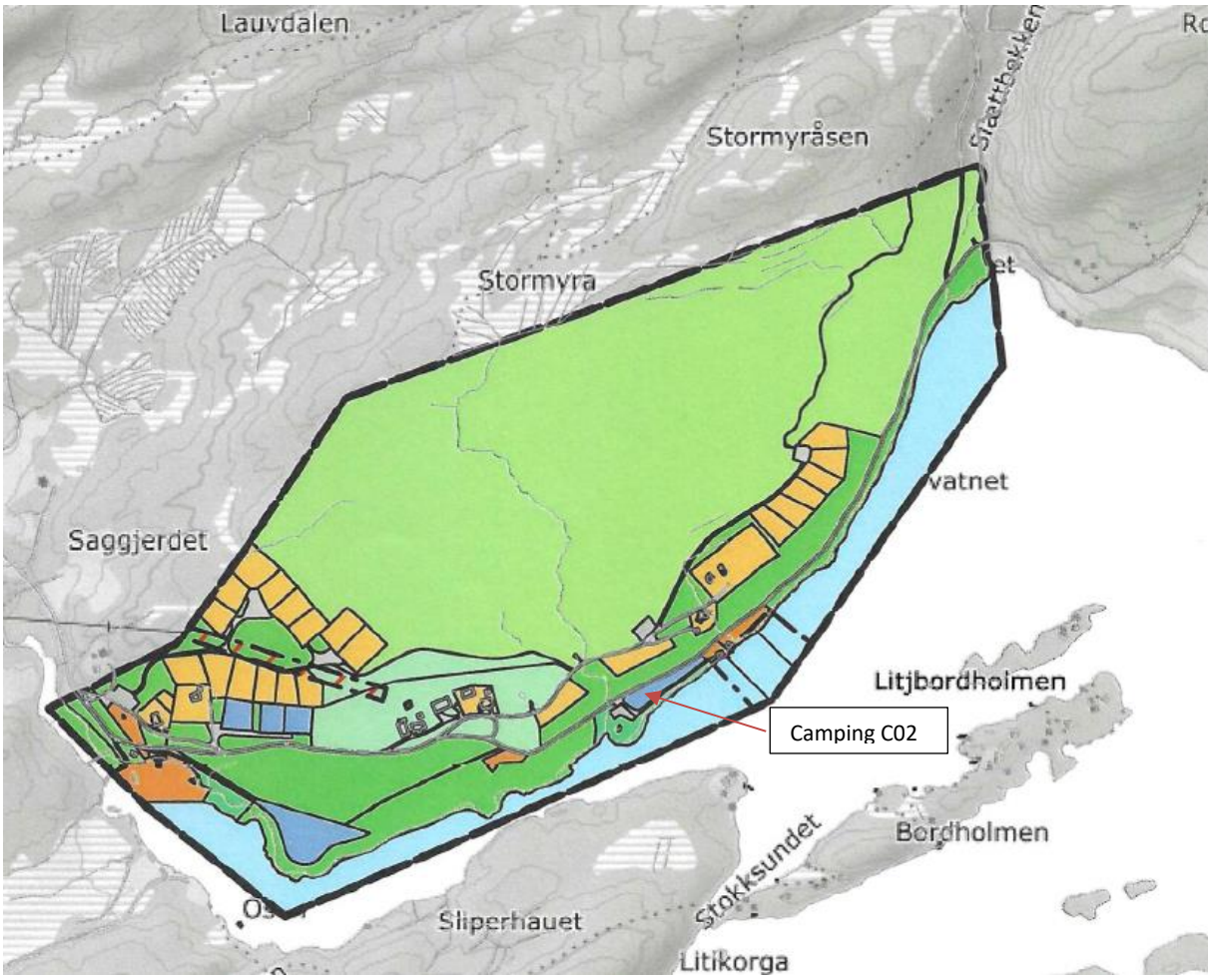

FIGUR 1: PLANID 2013001 REGULERINGSPLAN SLIPERN

FIGUR 2: ETABLERTE 6 FASTE CAMPINGHYTTER (HELÅRS) PÅ OMRÅDE C02

4.4 Metode for ROS-analyse

Det er benyttet metodikk for ROS-analyse anbefalt fra Mattilsynet for ROS-analyse for vannforsyning:

Veiledning i økt sikkerhet og beredskap i vannforsyningen, Del B – Gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyse. 2006 Mattilsynet m.fl.

Hensikten med en ROS- analyse er å avdekke svakheter før det oppstår en uønsket hendelse, dernest å vurdere om det aktuelle risikobildet kan aksepteres. Hvis ikke må det iverksettes risikoreduserende tiltak.

I ROS-analysen blir uønskede hendelser vurdert i forhold til hvor sannsynlig det er for at hendelsen skal oppstå (hendelsesfrekvens) og konsekvens av hendelsen, mulig påvirkning av vannkvalitet i Storvatnet lokalt i overflaten (strandsone mv) og i dypet ved drikkevannsinntaket for Skaugdal kommunale vannverk.

Kriteriene for inndeling i sannsynlighetsklasser og konsekvensklasser er vist i tabellene nedenfor.

Inndeling i sannsynlighetsklasser

S-Nivå	Kriterier Sannsynlighet
S1: Liten sannsynlighet	a. Hendelsen er ukjent i bransjen b: Faglig skjønn tilsier at hendelsen ikke helt kan utelukkes c: Trusselvurdering tilsier at hendelsen er lite sannsynlig
S2: Middels sannsynlighet	a: Bransjen kjenner til at hendelsen har inntruffet de siste 5 år b: Faglig skjønn og føre var hensyn tilsier at det er riktig å ta høyde for at hendelsen kan oppstå de neste 10 – 50 år. c: Trusselvurdering tilsier at hendelsen er middels sannsynlig
S3: Stor sannsynlighet	a: Det er kjent i bransjen at hendelsen forekommer årlig. b: Vannverket har selv opplevd enkeltstående tilfeller, eller hendelsen har nesten inntruffet. c: Faglig skjønn og føre-var hensyn tilsier at hendelsen kan oppstå i vannverket i løpet av de neste 1 – 10 år. c: Trusselvurdering tilsier at hendelsen har stor sannsynlighet
S4: Svært stor sannsynlighet	a: Hendelsen forekommer fra tid til annen i vannverket. b: Trusselvurdering tilsier at hendelsen har svært stor sannsynlighet

Indre Fosen kommune

Inndeling i konsekvensklasser

K-Nivå	Kriterier Sannsynlighet
K1: Liten konsekvens	a: Kvalitet: Vannkvalitet påvirket noe, men krav overholdes b: Leveranse: Ubetydelig påvirkning c: Omdømme & økonomi: Omdømme ikke truet, eller økonomiske tap mindre enn 5% av årlige driftskostnader
K2: Middels konsekvens	a: Kvalitet: Kortvarig, mindre brudd på gjeldende lovverk b: Leveranse: Kortvarig (timer) svikt i forsyning til enkelte områder c: Omdømme & økonomi: Omdømme truet, eller økonomiske tap 5- 10% av årlige driftskostnader
K3: Stor konsekvens	a: Kvalitet: Brudd på gjeldende krav, ulempe for helse b: Leveranse: Langvarig svikt (dager) i forsyning til enkelte områder c: Omdømme & økonomi: Omdømme kortvarig tapt, eller økonomiske tapt eller økonomiske tap 10- 20% av årlige driftskostnader
K4: Svært stor konsekvens	a: Kvalitet: Alvorlig brudd på gjeldende krav, fare for liv og helse, drikkevannsforskriftens §9 andre ledd trer i kraft. b: Leveranse: Langvarig svikt som rammer flertallet av abonnentene c: Omdømme & økonomi: Omdømme langvarig tapt, eller økonomiske tap større enn 20% av årlige driftskostnader

Risikomatrise:

Risikoen for en uønsket hendelse er sammenhengen mellom sannsynlighet og konsekvens, som vist i risikomatrisen nedenfor (Mattilsynets veiledning)

Risikomatrise				
	Konsekvens			
Sannsynlighet	K1- Liten	K2- Middels	K3- Stor	K4- Svært stor
S4- Svært stor	4	8	12	16
S3-Stor	3	6	9	12
S2-Middels	2	4	6	8
S1-Liten	1	2	3	4

Akseptkriterier

Risikomatrisen er inndelt i 3 risikonivåer (fargekoder), hhv lav risiko, moderat risiko og høy risiko. Akseptkriteriene er gitt av fargene i matrisen, som har følgende betydning (Mattilsynets veiledning)

Lav risiko	Forenklet risikohåndtering – eksisterende forebyggende tiltak og drift av barrierer er tilstrekkelig. Nye tiltak vurderes dersom de gir betydelig risikoreduserende effekt i forhold til kostnader.
Moderat risiko	Aktiv risikohåndtering – nye forebyggende tiltak vurderes. Hendelsen utredes videre i beredskapsanalysen
Høy risiko	Risiko må reduseres – forebyggende tiltak skal om mulig iverksettes. Hendelsen utredes videre i beredskapsanalysen

4.5 Grunnlag for ROS analyse

ROS- analysen er gjennomført som en teoretisk (skrivebords) øvelse, hvor relevant grunnlagsdata, lokal kunnskap og faglitteratur er benyttet som underlag for vurderingene (oppgitt i referanselisten).

4.6 Særlige forhold som berører uttak av drikkevannet

Det er relevant å vurdere risiko for hvordan dagens vanninntak påvirkes av eksisterende aktivitet i og rundt Storvatnet, basert på kjente hendelser. I tillegg vurderes mulig påvirkning fra ny reguleringsplan for eiendommen Slipern v/ grunneier Anton Stavnes. Risikovurderinger er vist i Tabell 1 og 2.

Foruten kommunens uttak av drikkevann er Trønderenergi Kraft AS den viktigste aktøren ellers i området. Kraftselskapet har i konsesjon på kraftproduksjon fra Storvatnet gjennom Svartelva kraftstasjon.

Data for kraftverket (Ref. Trønderenergi Kraft AS):
Kraftverket utnytter fallet på ca. 107 m fra Storvatnet i tidligere Rissa kommune i tidligere Sør-Trøndelag fylke og tidligere Leksvik kommune i tidligere Nord-Trøndelag fylke, til elva Skauga i Skaugdalen i tidligere Rissa kommune. Storvatnet er inntaks- og reguleringsmagasin for kraftverket. Storvatnet er regulert ved senkning mellom kotene 131,90 og 126,00. Dette gir et magasin på 74 mill m^3.

Fra Storvatnet ledes vannet i tilløpstunnel fram til kraftverket som ligger i fjell i Skaugdalen. Tilløpstunnelens lengde er ca. 1,3 km. Vannet føres videre i avløpstunnel fra kraftverket og ut i elva. Kraftverket utnytter et nedbørfelt på i alt 150 km^2.

Trønderenergi Kraft AS har rettighet til å regulere vannstand mellom kote 126 – 132 moh, dvs 6m. ved laveste regulerte vannstand blir dermed kommunens vanninntak liggende på ca 12m dybde.

4.7 Drikkevannsforskriften om krav til vannbehandling

§ 13.*Vannbehandling*

«Vannverkseieren skal sikre at råvannet behandles slik at drikkevannet tilfredsstiller kravene i § 5. Vannbehandlingen og kildebeskyttelsen etter § 12 skal til sammen gi tilstrekkelige hygieniske barrierer. Dette innebærer at vannbehandlingen skal være tilpasset

a) råvannskvaliteten

b) farene identifisert i samsvar med § 6 og
c) mengden produsert vann per døgn.

En vannbehandlingsmetode som fjerner eller inaktiverer sykdomsfremkallende virus, bakterier, parasitter eller andre mikroorganismer, skal alltid inngå, med mindre vannforsyningssystemet har grunnvannskilde og farekartleggingen etter § 6 tilsier at det ikke er nødvendig.

Vannverkseieren skal sikre at det utarbeides en plan for hvordan vannbehandlingsanlegget skal driftes og vedlikeholdes, og at denne planen er oppdatert og følges.»

4.8 Drikkevannsforskriften om farekartlegging

§ 6.*Farekartlegging og farehåndtering*

«Vannverkseieren skal identifisere farene som må forebygges, fjernes eller reduseres til et akseptabelt nivå for å sikre levering av tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann som er klart og uten fremtredende lukt, smak og farge.

Vannverkseieren skal sikre at tiltak som forebygger, fjerner eller reduserer farene til et akseptabelt nivå, identifiseres og gjennomføres.

Farekartlegging og farehåndtering skal danne grunnlag for beredskapsforberedelser som er beskrevet i § 11.

Vannverkseieren skal sikre at farekartleggingen og farehåndteringen er oppdatert.»

4.9 Drikkevannsforskriften om beskyttelsestiltak

«§ 12.*Beskyttelsestiltak*

Vannverkseieren skal sikre at drikkevannet beskyttes mot forurensning. Vannverkseieren skal planlegge nødvendige tiltak for å beskytte vanntilsigsområdet og råvannskilden. Tiltakene skal være basert på farekartleggingen i § 6.

Vannverkseieren skal gjennomføre aktuelle beskyttelsestiltak og informere berørte kommuner ved behov for tiltak som krever oppfølging etter § 26.

Vannverkseieren skal informere allmennheten om forbudet mot forurensning, der dette er relevant. Dette kan for eksempel gjøres med oppslag i vanntilsigsområdet.

Vannverkseieren skal påse at abonnenter som ifølge farekartleggingen i § 6 kan utgjøre en særlig fare for forurensning av drikkevannet ved tilbakestrømming, har egnet sikring mot dette. Vannverkseieren kan stille krav om maksimal vannmengde som kan tas ut ved testing av sprinkleranlegg.»

4.10 Risikovurdering dagens situasjon

Det foretas først en risikovurdering av dagens situasjon innen området (0-alternativet).

Dette gjelder i første rekke påvirkning gjennom utstrakt bruk av områder på land og i vannet i forbindelse med fritidsfiske og båttrafikk, bading og seiling.

Usikkerhet knyttes også til sanitære forhold for fritidsbebyggelsen rundt vatnet, når en antar at det ikke er gjort undersøkelser på dette eller utarbeidet regler/rutiner for sikker håndtering av tømming og bort-transport fra utedoer mv.

Det er gjort en vurdering av campingplass C02, som er etablert med 6 campingvogner inkl. spikertelt. Slik denne er anlagt legges til grunn helårs aktivitet og ikke sesongbruk.

Det legges til grunn at det foreligger en ikke definert påvirkning på vanninntaket i og med at det ganske regelmessig måles koliforme bakterier i råvannet, tidvis også e-coli – uten at man umiddelbart kan plassere årsaksforholdet.

Tabell 1: Risikovurdering av dagens situasjon:

Nummer	Fare/hendelse	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko
1	Dagens aktivitet **på vannet** påvirker drikkevannet ved inntaket på - 17m (-12m)	S2: Middels sannsynlighet	K3: Stor konsekvens	Moderat risiko
2	Dagens aktivitet **på land** påvirker drikkevanns-Inntaket på – 17 m (-12m)	S2: Middels sannsynlighet	K3:Stor konsekvens	Moderat risiko
3	Mulig påvirkning fra kloakkutslipp fritidsbebyggelse	S2: Middels sannsynlighet	K3:Stor konsekvens	Moderat risiko
4	Kraftproduksjon i Svartelva med tapping innenfor 6 m regulerings-grense påvirker drikkevannsinntaket	S2:Middels sannsynlighet	K2: Middels konsekvens	Lav risiko
5	Påvirkning av vanninntak pga av **etablert** camping-plass C02 ved strand-bredden **midt** i regulert område (Ved PST Storvatnet)	S2:Stor sannsynlighet	K3. Stor Konsekvens	Høy risiko

Forslag risikoreduserende tiltak nåsituasjon:

- Indre Fosen kommune etablerer sikringssoner i området ved vanninntak og deler av vannet og tilhørende nedbørsfelt til Storvatnet. Det vil være aktuelt å forby ny bebyggelse utenom LNF-formål innen bestemte sikringssoner. Klausuleringsbestemmelser fastsettes i dialog med Mattilsynet.

- Sanitære forhold for eksisterende bebyggelse registreres og innordnes i kontrollerbart system for tømming.

- Etablert camping/vognoppstillingsplasser (C02) avvikles.

- Nytt vannbehandlingsanlegg (fullrensing) må etableres for fargefjerning, desinfeksjon med UV/klor samt pH-justering i marmorfilter.

- Renseanlegg plasseres utenfor nedbørsfeltet til Storvatnet slik at spylevannsavløp fra prosess mv ledes til vassdrag som dreneres mot Kvitland. (Her bemerkes at det må gis utslippstillatelse for påslipp av kjemikalier mv til vassdrag)

4.11 Foreslåtte tiltak iht ny reguleringsplan for del av Sliper gård

Som nevnt innledningsvis har Anton Stavnes sendt kommunen forslag til reguleringsplan for del av Sliper gård, gnr 86 bnr 1 m.fl. i tidligere Rissa kommune.

Nedenfor gjengis risikovurdering som ble gjennomført i forbindelse med behandling av planen i tidligere Rissa kommune:

Tabell 2: Risikovurdering av nye tiltak iht forslag i reguleringsplan Sliper:

Nummer	Fare/hendelse	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko
6	Påvirkning av vannkilde pga økt aktivitet fra planlagte nye hytter i reguleringsområdet	S2:Middels sannsynlighet	K3: Stor konsekvens	Moderat risiko
7	Påvirkning av vannkilde/vanninntak pga av planlagt camping-plass C01 ved strandbredden **ves**t i regulert område	S2:Middels sannsynlighet	K3: Stor konsekvens	Moderat risiko
8	Påvirkning av vannkilde/**vanninntak** pga av planlagt **(etablert)** camping-plass C02 ved strandbredden midt i regulert område (Ved PST Storvatnet)	S2: Stor sannsynlighet	K3. Stor Konsekvens	Høy risiko
9	Generering av ekstern økt trafikk fra bil og mennesker ned mot strandsonen pga økt aktivitet	S2: Middels sannsynlighet	K3. Stor Konsekvens	Moderat risiko

Forslag risikoreduserende tiltak ved iverksettelse av reguleringsplan Sliper gård:

- Område for camping/vognoppstillingsplasser (C02) tas ut av planen, eventuelt vurderes for annen plassering.
- Avløp fra kloakkanlegg innen regulert område føres til renseanlegg og til resipient utenfor Storvatnets nedbørfelt.

I tillegg risikoreduserende tiltak iht pkt. 6.5 nåsituasjon.

4.12 Forurensning fra akutte hendelser/uønskede utslipp

Ref. tidligere ROS-analyse «Forslag til reguleringsplan for deler av eiendommen Sliper gård». (2015):

«Det er vurdert risiko for at akutte og/eller uønskede utslipp skal følge med overflatevannet og evt. komme ned til drikkevannsinntaket. Konsekvens er vurdert i forhold til konsentrasjon/fortynningseffekt av det forurensede utslippet, mens sannsynligheten er vurdert i forhold til om hendelsen kan oppstå og om det forurensede utslippet kan komme inn i drikkevannsinntaket til kommunen. Risikovurdering er vist i tabell 4.

Begge alternativer kommer ut med samme risikonivå i alle vurderingene, og det er satt samme sannsynlighet (middels sannsynlighet) for at hendelse skal inntre i begge alternativer. Konsekvensen er imidlertid stor dersom drikkevannsinntaket påvirkes.
Det er vurdert som liten sannsynlighet for at hendelsene skal oppstå og samtidig påvirke forurensning av drikkevannsinntaket på 17 meters dyp (12 meters dyp ved laveste regulerte vannstand), men faglig skjønn tilsier at hendelsene ikke kan utelukkes.»

Tabell 4: Risikovurdering av forurensning akutte utslipp/uønskede hendelser.

Risikovurdering:			**Alternativ 1 Dagens «nåsituasjon»**			**Alternativ 2 Utbygging iht reg.plan Sliper**		
Nummer	Fare/hendelse	Årsak	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko
10)	Forurensning av olje/drivstoff inn mot inntak drikkevann	Utslipp fra båtmotorer via overflaten	Kommentar: Oljeholdige produkter er lettere enn vann og flyter opp til overflaten, vil ikke komme ned til ca 20 meters dyp (Overflatetiltak lenser mv nødvendig)					Moderat risiko
11)	Forurensning fra kloakkutslipp til inntak drikkevann	Problemer lokale RA/ utslipp/fellesutslipp	S2: Middels sannsynlighet	K3. Stor konsekvens	Moderat risiko	S1:Liten sannsynlighet	K2: Middels konsekvens	Lav risiko
12)	Forurensning av næringsstoffer (N,P) i inntak drikkevann	Utslipp fra gjødsel-spredning	S1: Liten sannsynlighet	K2. Moderat konsekvens	Lav risiko	S1. Liten sannsynlighet	K2: Middels konsekvens	Lav risiko
13)	Forurensning av miljøgifter (f.eks sprøytemidler)	Akutt hendelse/ utslipp av sprøyte-midler/kjemikalier	S1: Liten sannsynlighet	K3: Stor konsekvens.	Moderat risiko	S1: Liten sannsynlighet	K3: Stor konsekvens.	Moderat risiko

Forslag til risikoreduserende tiltak akutte hendelser:

- Etablere avløpsløsninger i området med røranlegg og tekniske installasjoner der risiko for avrenning til Storvatnet er eliminert eller sterkt begrenset.

- Vurdere forbud mot båtmotorer innenfor sikringssoner til vanninntak.

5 Konklusjon og oppsummering av forslag til tiltak

I ROS- analysen er det vurdert 13 uønskede hendelser med fare for påvirkning av kommunens inntak for drikkevann i Storvatnet ut fra «nåsituasjon» og de planlagte tiltak iht til reguleringsplan for del av eiendommen «Sliper»

Det vil normalt være større risiko forbundet med en økt aktivitet ut over «nåsituasjonen» i området ved drikkevannsinntaket ved Sliper. «Nåsituasjonen» kommer ut vesentlig med verdier «middels» sannsynlighet og «stor» konsekvens - som gir «moderat risiko»
(Underbygges vesentlig av systematisk dokumenterte analyser av drikkevannet)

Utbygging av alle tiltak ihht foreliggende reguleringsforslag gir ikke umiddelbart forhøyet «risiko», ut over at det genereres økt aktivitet innen området med ca 20 ekstra fritidsboliger med tilhørende infrastruktur, og betydelig økt risiko med campingplass C02 som ligger for nært vanninntaket.

Det ble under gjennomgangen synliggjort enkelte aktuelle risikoreduserende tiltak som det anbefales å gjennomføre både ift «nåsituasjonen» og ved foreslått utbygging.
Nedenfor er gitt en sammenstilling av forslagene til risikoreduserende tiltak:

	Forslag til risikoreduserende tiltak
1	Nytt vannbehandlingsanlegg på kommunalt vannverk: Planlagt anlegg med fullrensing og UV-/klordesinfeksjon og pH-justering (marmor)etableres.. Renseanlegg plasseres utenfor nedbørfeltet til Storvatnet slik at spylevann fra prosess kan ledes til vassdrag om ikke fører til Storvatnet
2	Klausulering for deler av vannkilde og nedbørsfelt: Ved pågående revisjon av kommuneplanens arealdel utarbeides forslag til hensynssoner ift drikkevannsforsyningen for området ved Sliper. Det antas byggeforbud innen sikringssoner unntatt LNF-formål. Restriksjoner for eksempel diverse aktiviteter på vannet (motorbruk!).
3	Områder for Camping/vognoppstilling: Områder for camping/vognoppstillingsplasser (C02) tas ut av planen, evt vurderes for annen plassering
4	RA-Kloakkanlegg og tilhørende tekniske anlegg iht. reg.plan: Avløp fra kloakkanlegg føres til renseanlegg og til resipient utenfor Storvatnets nedbørfelt.

6 Referansedokumenter

1. Beredskapsplan og ROS kommunale vannverk, 18.02.2019
2. Veiledning i økt sikkerhet og beredskap i vannforsyningen, Del B – Gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalyse. 2006 Mattilsynet m.fl.

(Begge referansedokumenter er tidligere sendt mattilsynet)

Rissa, 30.11.2021

Linda Kristin Garnes
Sektorleder Kommunalteknikk, Bygg og Eiendom

Referatsaker

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune	19.01.2022	07/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen
Arkivkode FE - 033, TI - &17
Arkivsaknr 21/374 - 3

Forslag til vedtak:
Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg
Sekretariatets timeleveranse i 2021
Tilsynsrapport med tilbakemelding etter tilsyn - Råkvåg vannverk
Foretak har sin myndighet delegert fra kommunestyret
Ny ordfører må være valgt når sittende går av
Terskelen for å overprøve kommunestyrets vurdering er ganske høy

Saksopplysninger
Følgende saker blir lagt frem for kontrollutvalget:

- Sekretariatets timeleveranse 2021
- Tilsynsrapport med tilbakemelding etter tilsyn – Råkvåg vannverk
- Foretak har sin myndighet delegert fra kommunestyret
- Ny ordfører må være valgt når sittende går av
- Terskelen for å overprøve kommunestyrets vurdering er ganske høy

Konsek
TRØNDELAG IKS

Indre Fosen kommune
kontrollutvalget
Postboks 23
7101 RISSA

Vår saksbehandler: Torbjørn Berglann, tlf. 400 67 058
E-post: torbjorn.berglann@konsek.no
Deres ref.:
Vår ref.: 22/3-9
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 11.01.2022

Sekretariatets timeleveranse i 2021

I dette notatet vil Konsek Trøndelag orientere kontrollutvalget om timeleveransen i 2021, og om hva leveransen skal inneholde.

Konsek Trøndelag lager årlige budsjett for timeleveransen til hvert kontrollutvalg. Budsjettet er et anslag for hvor mange timer vi regner med å levere til kontrollutvalgene i et normalt driftsår. Selskapets medarbeidere fører regnskap for hva de bruker arbeidstiden til, slik at det er mulig å ha oversikt over timeleveransen til hvert av utvalgene:

Timebudsjett og leveranse i 2021 – Indre Fosen

År	**Timebudsjett**	**Timeregnskap**	**Avvik i timer**	**Avvik i prosent**
2021	320 timer	464 timer	+144 timer	+45 %

Hvorfor er det avvik mellom timebudsjett og -leveranse?
Avvik mellom de budsjetterte timene og den faktiske timeleveransen kan ha mange forklaringer. Timebudsjettet er et anslag for tidsbruken ved ordinær drift. Noen år behandler kontrollutvalget saker som krever at sekretariatet bruker ekstra ressurser, dermed blir leveransen større enn forventet. Hvis utvalget har en erfaren sekretær, så kan det forklare at vi bruker færre timer enn budsjettert, mens nyansatte som regel bruker flere timer enn budsjettert. Kontrollutvalgets aktivitetsnivå spiller også inn på ressursbruken. Høyt aktivitetsnivået krever større innsats fra sekretariatet, mens lavt aktivitetsnivå reduserer vår tidsbruk. Aktivitetsnivået kan variere fra år til år og mellom valgperiodene.

Konsekvenser ved avvik fra budsjett
I leveranseavtalen mellom kommunen og Konsek Trøndelag er det et uttalt mål at timebudsjett og -leveranse skal være tilnærmet lik over en fireårsperiode. Ifølge avtalen skal ikke Konsek Trøndelag kreve ekstra honorar hvis leveransen overstiger budsjettet ett år. Vi skal heller ikke redusere kommunens honorar ved for lav leveranse. Hvis avviket varer over et lengre tidsrom, kan det være aktuelt å gjøre justeringer, slik at det blir sammenfall mellom honorar og leveranse.

Leveranseavtalen gir fleksibilitet og forutsigbarhet
Leveranseavtalen sikrer at kontrollutvalget får levert tjenestene det har behov for, selv om behovet noen år er vesentlig høyere enn timebudsjettet. Avtalen gir også Konsek Trøndelag forutsigbare rammer. Som offentlig arbeidsgiver med kun faste ansatte, er selskapet nødt til å ha forutsigbar økonomi, selv i år der etterspørselen i én kommune er lavere eller høyere enn forventet. Selv om noen kommuner får lavere leveranse ett år, er det alltid noen som får en større leveranse. Som regel leverer selskapets medarbeidere flere timer til kontrollutvalgene enn det samlete timebudsjettet.

Hva inneholder leveransen?
Konsek Trøndelag er kontrollutvalgenes administrasjon og utfører alle arbeidsoppgaver som er nødvendig for at utvalgene skal fungere: Vi gjør alt administrativt arbeid i forbindelse med møteplanlegging og møteavvikling. Vi utreder sakene som skal behandles i kontrollutvalget, gir råd om hvordan de skal håndteres og følger opp utvalgets vedtak. Vi driver folkevalgtopplæring og koordinerer kontrollutvalgets arbeid med de statlige tilsynene.

Medarbeiderne i Konsek Trøndelag har bred kompetanse, blant annet innenfor økonomi og administrasjon, jus og samfunnsvitenskap. Vi har oversikt over lov- og regelverk som er viktig for kontrollutvalgene. Selskapet har dessuten to jurister som bistår i saker som krever juridisk kompetanse. Hver medarbeider skal være oppdatert på viktige politiske saker i kommunen, på kommunale planer og retningslinjer og følge kommunen i lokale medier. I sum mener vi at dette gir kontrollutvalgene et godt tjenestetilbud.

Vi orienterer om timeleveransen årlig.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Torbjørn Berglann
daglig leder

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

INDRE FOSEN KOMMUNE AREAL VAR-SEKTOREN
Indre Fosen kommune, Postboks 23
7101 RISSA

Deres ref:	
Vår ref:	2020/191688
Dato:	27. oktober 2020
Org.nr:	985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

Tilsynsrapport med tilbakemelding etter tilsyn

I år gjennomfører Mattilsynet tilsyn med distribusjonssystemene til vannverk.

Vi viser til inspeksjonen hos INDRE FOSEN KOMMUNE AREAL VAR-SEKTOREN 15. oktober 2020.

Inspeksjonen ble utført av seniorinspektør Tove Marie Hervik. Ivar Asbjørn Fallmyr og fung. leder Kommunalteknikk Kjell Sverre Tung var til stede under inspeksjonen.

Tilsynet omfattet

- Råkvåg Vannverk V/Indre Fosen kommune Areal VAR- Sektoren

Konklusjon
I år har Matilsynet spesielt fokus på om vannverk har en god nok håndtering og vurdering av potensielle farer knyttet til distribusjonssystem, som kan true leveringer av trygt nok drikkevann. Ved dette tilsynet så vi på følgende:

- § 6 farekartlegging og farehåndtering Ok
- § 15 Distribusjonssystem og internt leveringsnett OK

Dere har etablert farekartlegging som blir holdt regelmessig oppdatert. Dere har angitt med rødt flere steder i fareanalysen på grunn av det har vært et bemanningsbehov som dere ikke har fått dekket. Dere opplyser at dette nå er dekket opp ved at det er ansatt to personer som vil bistå i deres seksjon.

Lekkasje prosenten antas å være på ca 20%. Her er dere usikre da de fleste av abonnenter ikke har installert vannmålere. Dere har etablerte rutiner for å ta lekkasjesøk og alle lekkasjer blir tatt hånd om når de oppstår. Det opplyses at ledningsnettet er av god kvalitet og av nyere dato, ca 7-8 år. Det består av følgende materialer: PVC, PE og noe eternitt. Helt nytt ledningsnett består av PE.

Tilstanden på kummene mener dere er bra, og det finnes ingen felleskummer. Dere har fått krav fra brannvesenet om å ha tilsyn av kummene, og dette er nå utført. Det er utarbeidet en plan for fornying av distribusjonssystemet, og dere mener at denne er både konkret og ambisiøs. Hovedledningen er skiftet ut. Tilstanden på pumpene opplyser dere er god. Dere jobber med rengjøring av ledningsnettet innvendig, dette skjer ved hjelp av spyling og pluggkjøring.

Dere har etablert et system som går ut på at loggføringen av ulike hendelser ved driften skjer digitalt.

Mattilsynet
Region Midt

Saksbehandler: Tove Marie Hervik
Tlf: 22 40 00 00 / 22779214
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

www.mattilsynet.no

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

Mattilsynet har ved dette tilsynet ikke avdekket forhold som vil føre til påpeking av plikt eller varsel om vedtak.

Se regelverk og rettigheter.

Med hilsen

Tove Marie Hervik
seniorinspektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.

Vedlegg:
Regelverk og rettigheter

Regelverk og rettigheter

Mattilsynet kan føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak

Mattilsynet har hjemmel til å føre tilsyn og fatte nødvendige vedtak i matloven § 23.

Du har rett til å få veiledning om regelverket og saksbehandlingen

Du har rett til å få veiledning om regelverket og saksbehandlingen. Dette betyr at du kan kreve å få vite hvilket regelverk som gjelder, hvor du finner regelverket og hvordan dette regelverket skal forstås. Du har også rett til å få vite hvordan saken din behandles og hvilke rettigheter du har i den sammenheng. Men vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan du skal oppfylle regelverket. Plikten til å veilede følger av forvaltningsloven § 11.

Du har rett til å se saksdokumentene

Du har også rett til å få innsyn i saksdokumentene. Innsynsretten følger av forvaltningsloven §§ 18 - 21.

Vi har vurdert saken etter dette regelverket

- FOR 2016-12-22 nr 1868: Forskrift 22. des. 2016 nr. 1868 om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften)

Foretak har sin myndighet delegert fra kommunestyret

Kommunal Rapport 20.12.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Begrenser kommuneloven hvor mye makt et kommunalt foretak kan ha?

SPØRSMÅL: Kommunale foretak er en del av kommunen som rettssubjekt, og det vil følgelig være kommunen som er part i inngåtte avtaler, rettssaker eller i forhold knyttet til offentlige myndigheter.

Kommunen, med kommunestyret som øverste myndighet, er således juridisk eier av bygg, maskiner, kjøretøy, aksjer og andre eiendeler som inngår i foretakenes balanse. Foretakene kan være gitt brede fullmakter i sine vedtekter.

Er om det noen absolutte begrensninger i kommuneloven for delegering av avgjørelsesmyndighet til kommunale foretak ved:

- Kjøp og salg av aksjer
- Etablering og avvikling av aksjeselskap
- Å overdra anleggsmidler til aksjeselskap (tingsinnskudd)?

Kan avgjørelsesmyndighet til nevnte forhold delegeres fritt til kommunale foretak, eller skal avgjørelser i slike saker foretas av kommunestyret som øverste myndighet og rettssubjekt for kommunale foretak?

Hvem har rett til å representere aksjeeier på generalforsamlingen i et aksjeselskap når foretaket er oppført som eier i aksjeeierboken? Ligger denne rettigheten til det enkelte kommunale foretak, eller har andre i kommunen, herunder ordfører og kommunedirektør, rett til å representere aksjeeier på generalforsamlingen?

SVAR: (1) I kommuneloven § 9–4 er fastslått at kommunale foretak ledes av et styre og en «daglig leder». Styret er ett av de «andre kommunale organer» som er listet opp i § 5–2.

Det er særlige regler blant annet om styrets sammensetning i §§-9-5, 9–6 og 9-7, om styremøtene i § 9-9, om styrets myndighet i § 9-8, og om daglig leders myndighet i § 9–12. Så langt ikke annet følger av disse eller andre bestemmelser i loven, «gjelder de samme bestemmelsene som for [andre] folkevalgte organer». Det betyr at bestemmelsene i § 5–3 om adgang til intern delegering fra kommunestyret til folkevalgte organer «innenfor rammene av denne loven eller annen lov» gjelder også ved delegering til foretaket. Slik delegering vil da måtte være rettet til styret for foretaket.

Daglig leder er etter § 9–2 første avsnitt «direkte underordnet styret», men kan opptre på vegne av styret uten særskilt fullmakt hvis det er tale om saker som ikke er «av uvanlig art eller av stor betydning for foretaket» og dermed ligger innenfor rammen av «den daglige ledelsen» av dette.

Omfanget av foretakets fullmakter vil i første rekke fremgå av vedtektene for dette, se særlig § 9-3, der det er fastsatt at vedtektene skal angi «foretakets formål», og § 9–8 første avsnitt som krever at «virksomheten drives i samsvar med … kommunens eller fylkeskommunens økonomiplan og årsbudsjett og andre vedtak eller retningslinjer som er fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget». Uten særlige holdepunkter i vedtektene eller andre fullmakter fra kommunestyret, vil foretaket normalt ikke kunne engasjere seg i den type transaksjoner som er nevnt i spørsmålet, men det er så vidt jeg kan se ikke noe i veien for at kommunestyret kan tillegge foretaket slike oppgaver, i vedtekt eller – mer praktisk – i en konkret fullmakt.

Foretaket utøver alltid sine funksjoner (med unntak av løpende personalansvar, se § 9–12 andre avsnitt) i kraft av delegert myndighet fra kommunestyret, og kan bare instrueres eller overprøves av dette. Kommunedirektøren er imidlertid tildelt et «utsettende veto» i § 9–16 andre avsnitt. Hun «kan instruere styret og daglig leder om at et vedtak i foretaket ikke skal iverksettes før kommunestyret eller fylkestinget har behandlet saken». Denne kontrollmekanismen reduserer betenkeligheten ved så vidt brede delegeringsvedtak som det her kan være tale om.

Stemmerett på generalforsamlingen har den som er eier av aksjene, eller som har fått fullmakt fra denne til å opptre på vegne av eier. Oppføringen av foretaket som eier i aksjeeierboken er dermed gal, og må da forstås bare som en stående fullmakt til foretakets ledelse til å ivareta denne funksjonen. Men det er en fullmakt som kommunestyret kan tilbakekalle, generelt eller i en enkeltsak, og vedta at noen annen skal møte for kommunen, f.eks. ordføreren eller kommunedirektøren.

Ny ordfører må være valgt når sittende går av

Kommunal Rapport 22.11.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Ordfører er blitt stortingsrepresentant, men kan kommunestyret nekte ordføreren permanent fritak fra ordførervervet?

SPØRSMÅL: Vårt kommunestyre skal foreta valg av ny ordfører etter at den sittende ordfører er valgt inn på Stortinget, og har søkt om permanent fritak for å møte der.

To dager før kommunestyremøtet er det lansert to ordførerkandidater, men noen partier sier de vil utsette saken for å få mer tid til å vurdere dette. Det er også noen som mener kommunestyret kan nekte å gi ordføreren permanent fritak, slik at varaordfører kan fortsette som fungerende ordfører når ordfører er opptatt i Stortinget.

Det jeg lurer på er da: Hvordan er jussen i en slik situasjon?
Er det slik at kommunestyret må gi ordfører permanent fritak, eller står det fritt til å avslå søknaden?

Er det slik at det må velges ny ordfører i møtet, eller står det fritt til å utsette saken for å kjøpe seg mer tid, og at fungerende ordfører da fortsetter i vervet fram til nytt møte?

SVAR: Ordfører er ordfører til kommunestyret har truffet vedtak om å frita ham fra vervet. I teorien kan kommunestyret alltid nekte ham fritak, men han vil da ha lovlig forfall fra vervet så langt arbeidet i Stortinget krever det. Varaordføreren vil tre inn når ordfører melder forfall.

Kommunestyret vil også kunne vedta en senere fratredelsesdato enn det ordføreren har søkt om, men må i alle fall sørge for å foreta valg av ny ordfører fra den dato fritaket trer i kraft.

Terskelen for å overprøve kommunestyrets vurdering er ganske høy

Kommunal Rapport 06.12.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Omstillingsprogrammet ble ikke behandlet i administrasjonsutvalget eller arbeidsmiljøutvalget før omstillingen ble vedtatt i kommunestyret. Er det en forsvarlig saksbehandling?

SPØRSMÅL: Vår kommune har i likhet med mange kommuner problemer å få budsjettet i balanse. Kommunedirektøren har lagt fram en sak om et omstillingsprogram som skal går fram til 2025. Under behandlingen i kommunestyret kom det fram at saken ikke var formelt behandlet i administrasjonsutvalget eller i arbeidsmiljøutvalget. Kommunedirektøren opplyste at det var gitt muntlig informasjon i de to utvalgene. Kommunestyret valgte da å behandle saken og fulgte kommunedirektørens innstilling.

Jeg har følgende spørsmål:
Skulle ikke saken vært behandles i de ulike utvalg med samme saksfremlegg som kommunestyret?
Hva bør kommunestyret gjør for å rette opp feilen?

SVAR: Dette er i første hånd et spørsmål om det vedtaket som er truffet, bygger på en forsvarlig forutgående saksbehandling. Utgangspunktet er her at kommunedirektøren «skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet» (kommunelovens § 13–1 andre avsnitt).

Men når en sak er oppført på saklisten, avgjør kommunestyret selv om det synes den er tilstrekkelig utredet og forberedt til at det kan treffe vedtak hvis det er tvil om dette. Kommunestyrets vurdering av dette vil imidlertid kunne bli overprøvd av statsforvalteren ved lovlighetskontroll eller av domstolene ved søksmål. Spørsmålet blir da i vår sammenheng om manglende behandling i administrasjonsutvalget og arbeidsmiljøutvalget er en feil som medfører vedtaket i kommunestyret er ugyldig.

Administrasjonsutvalget er et partssammensatt folkevalgt organ etter kommuneloven § 5–11. Det er, sies det i denne bestemmelsen, opprettet «for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen … som arbeidsgiver», med representanter for hhv. kommunen og de tilsatte.

Formålet med disse utvalgene er å gi de tilsatte i kommunen en arena for å ta opp saker som angår innholdet i og rammen for deres tilsettingsforhold. De tilsatte vil kunne anmode utvalgets leder om at en sak de har interesse i, blir satt opp til behandling i utvalget, og hvis en tredel av medlemmene krever det, skal denne anmodningen tas til følge (kommunelovens § 11–3 første avsnitt).

Her virker det som utvalget var orientert om saken, uten at det da ble fremsatt ønske om at den skulle tas opp til behandling i utvalget, og så vidt jeg forstår var det heller ikke reist innsigelser i kommunestyret mot at saken ble behandlet der uten først å ha blitt drøftet i administrasjonsutvalget. Det er da vanskelig å hevde i ettertid at dette var en feil at kommunestyret valgte å ta saken opp til behandling på dette tidspunkt.

Arbeidsmiljøutvalget er ikke et kommunalt organ, men opprettet etter de generelle bestemmelsene i arbeidsmiljøloven kapittel 7. Det «skal virke for gjennomføring av et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i virksomheten» (§ 7-2). Dette kan også være spørsmål om skadevirkninger for arbeidsmiljøet av omorganiseringer.

Hvis arbeidsmiljøutvalget har tatt opp spørsmål om slike konsekvenser av det aktuelle omstillingsprogrammet, vil det normalt være en feil av kommunestyret og ikke avvente vurderingen derfra før man treffer vedtak om dette. Men kommunestyret har ikke plikt til å be om uttalelse fra dette utvalget hvis ikke det er fremkommet konkrete opplysninger som gir grunn til å ta opp denne problemstillingen.

Terskelen for å overprøve et kommunestyres vurdering av om de rettslige kravene til forsvarlig saksutredning er oppfylt, er i det hele ganske høy. Det må i praksis kunne påvises at det er feil eller unnlatelser i saksbehandlingen som det er grunn til å frykte kan ha hatt avgjørende betydning for det vedtaket som ble truffet.

Men uavhengig av den juridiske vurderingen av om vedtaket er gyldig, vil det være adgang til å ta et slikt vedtak opp til ny vurdering i kommunestyret hvis man mener det er relevante momenter i saken som ikke var tilstrekkelig belyst. Dette kan skje ved at ordfører setter saken opp til ny behandling i et senere møte, enten ved eget initiativ, eller etter krav om dette fra minst en tredel av medlemmene i kommunestyret, se kommuneloven § 11–3 første avsnitt.

Eventuelt

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune	19.01.2022	08/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen
Arkivkode FE - 033, TI - &17
Arkivsaknr 21/374 - 2

Forslag til vedtak
Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg	Møtedato	Saknr
Kontrollutvalget i Indre Fosen kommune	19.01.2022	09/22

Saksbehandler Karoline Lorentzen
Arkivkode FE - 033, TI - &17
Arkivsaknr 21/374 - 1

Forslag til vedtak
Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget godkjennes.